

Cyril Abraham
AZ ONEDIN CSALÁD

Szeszélyes széljárás

1. fejezet

Az *Anne Onedin* kifulladásig ringott a bilbaói kikötőgát mellett, vas teste remegett, amint a nyers érc a hajófenékbe ömlött. A híd korlátjára támaszkodó Baines nézte, amint James partra száll, és átkozta magában a napot, amikor Onedin megrendelte a gőzhajót. Baines gyűlölte ezt a hajót. Gyűlölte a hajtómű zajos dohogását, a gőz vad sziszegését, a zsír meg az olaj átható bűzét. De a legjobban a gomolygó, fekete füstöt utálta, amely ragacsos rétegben borított mindent, és úgy csapott le az emberre, mint a Hadész forró lehelete.

Odafordult, amikor Albert bújt elő a kazánházból, mint valami alvilági kísértet. Könyékig feltűrt ujjú inge mocskos volt, arcát izzadság és kormos zsír borította. Megtörölte a kezét valami piszkos ronggyal, meglátta Bainest, vidáman intett neki, és derűsen a híd felé indult.

Dél-Spanyolországban hóhullám tombolt, a hajó fölé fullasztó, vörös porfelhő borult, amelytől a nap izzó sugarai a pokol vöröslő lángnyelveinek tetszettek.

– Jó reggelt, kapitány – mondta derűsen Albert, mihelyt a feje fölbukkant lentről. Föllépett a hídra, a zsebéből viharvert szivart kotort elő, a szájába dugta, és ő is a korlátra támaszkodott. James távolodó alakjára mutatott. – Amint látom, a gazdánk ismét partra szállt.

– A hajó dolgában – morogta szűkszavúan Baines.

Albert végigtapogatta a zsebeit, megtalálta összelapított gyufásdobozát, rágyújtott.

– Anne halála nagyon megviselte – próbált beszédbe elegyedni Bainesszel.

Baines kiköpte a szájából a dohányt. Albert ismét próbálkozott.

– Olyanok voltak, mint két borsószem egy hüvelyben. Nem láttam még embert, akit ennyire megviselt volna egy szeretett személy halála.

– Közel álltak egymáshoz – hagyta rá Baines. – Nagyon közel.

– Kár, hogy Anne csak egy lányt hagyott neki. A fiú gyerek célt adna az életének, – Albert szeme előtt az immár ötéves kis William képe villant föl. Igen, a fiú gyerek célt és értelmet ad az életnek.

Baines úgy érezte, megsértették a gazdája iránti föltétlen hűségét.

– Szerintem Mr. Onedin tudja, merre tart – morogta, és a megrágott dohányt a jó hat méter mélyben lévő kikötőgátra köpte.

Albert sóhajtott. Minden társalgási kísérlete kudarcba fulladt. James az egész úton komor és hallgatag volt, a kabinjában étkezett, ha kijött a fedélzetre, csak sötét gondolatokba mélyedve, nyugtalanul járkált föl-alá. Baines is fura módon sértődötten viselkedett, kivált ahhoz képest, hogy milyen jól jövedelmező pozíciója volt. Albert így aztán többnyire kedvenc gépházában tartózkodott, ahol legalább Mr. Longbothammal, a főgépésszel beszélgethetett. Longbotham Lancashire-ben született és nőtt föl. A nyakigláb, esetlen fickó Bolton pamutgyáraiban tanulta ki a mesterséget, onnan indult a liverpooli kikötőbe munkát keresni.

Bainesnek friss téma jutott az eszébe.

– A hajó úgy fog dülöngélni, mint a kólikás disznó – jósolta.

– Jobb rakomány nem is kell – mondta Albert. – Legalább komoly terhelésnek tesszük ki a hajót. Idefelé sima utunk volt, egyetlen egyszer sem folyamodtunk a vitorlák segítségéhez, a hajtóművek olajozottan működtek, az új kormánygép minden várakozást fölülműlt. De visszafelé igazán próbára fogjuk tenni a hajót. – Albert elhallgatott, mert Baines elengedte a korlátot, és olyan dühödten bámult rá, mint aki immár megelégedte a sértéseket.

– Szecskavágó! – morogta. – Vacak szecskavágó! – És fenségesen elvonult a híd alatt meghúzódó kabinjába.

Albert rezignáltán nézett utána. Úgy látszik, visszafelé sem igen számíthat kellemes beszélgetésekre.

*

Amint leért a kikötőmólóról, James megállt, és visszanézett a hajóra. Hiába tiltakozott Albert, a hajót három kurta árboccal is fölszerelték, s ezek mindegyikén ott volt az alsó vitorla, a derékvitorla meg a fősudárvitorla. Egyenes orrával és hátsó fedélzetével az egész hajó ronda volt, mint a bűn. A közepén meredező, nyúlánk kék-fehér kéménytől ráadásul otrombán zsúfoltnak látszott, mint valami úszó raktárepület, amelyen gyárkémény éktelenkedik. Ugyanakkor az egészből valami nyers erő sugárzott, olyan elemi erő, amelyet az ember a maga szolgálatára kényszerített, mint valami modern, tűzből és vasból kovácsolt szalamandrát.

James odaintette az egyik várakozó kocsit, amelynek bakján félig alvó kocsis nógatta a félholt gebét. Tört spanyolsággal elmagyarázta, hogy Señor Perez, a helybeli tengerhajózási ügynök irodájához akar eljutni, aztán elterpeszkedett az ülésen, és hallgatásba merült.

A ló fáradtan feszült neki a hámnak, óvatosan rakosgatta egymás elé gacsos lábait, mint aki biztos pontot keres a bizonytalan világban. James koncentrálni próbált, de a múlt félig sem megemésztett fájdalma most is rátört, ahogyan nyugtalan álmaiban, amikor fölborult az idő, és ő ismét hallani vélte Anne hangjának fátyolos visszhangját, és a szeme sarkából libbenni látta azt a barna szoknyát. Ilyenkor nem forgott az agya, s a jelen idő csupán arra szolgált, hogy munkával töltse ki, a jövő meg csupán egymás után leküzdendő lépcsőfokokozatnak látszott.

A nap Midász-érintésétől a folyó arannyá változott, és a fehér falakról visszasugárzó hőségben kanyargó keskeny utcácskákon szinte izzott a levegő is. A kocsi zötyögött a macskakövön, végül megállt egy rikító kékre festett téglaépület előtt.

Odabenn hűvös volt, enyhe szellő játszott a csipkefüggönyökkel, melyek tánca hullámzó mintát vetett az

alacsony mennyezetre.

Señor Perez petyhüdt és nyirkos kézfogással üdvözölte Jamest, hozzá elmotyogta a semmit sem jelentő spanyol udvariassági formulát: "az én házam az ön háza", majd helyet kínált neki egy tehénbőrrel bevont karszékben, miközben az egyik embere már hozta is a citromos szódavízzel teli kancsót.

James élvezettel kortyolta a hűsítő italt, és várta, hogy Señor Perez előálljon a mondandójával. Szívből utálta azt a spanyol szokást, hogy mindig csak az üres udvariaskodás után tértek a tárgyra, de már megtanulta, hogy a közbeszólással csak tovább nyújtja az udvariaskodást. Ezért csupán fél füllel hallgatta az ügynök szavait az időjárásról, a termésről, a cselédek pimaszságáról, Spanyolország szegénységéről Anglia gazdagságához képest, meg arról, hogy amennyiben Señor Onedin kegyes lenne az ő klienseihez, akik oly szegények, mint a templom egere, akkor ő talán szerződést tudna kötni Señor Onedin hajói számára rendszeres vasérc szállításra.

– Lenne még valami, Señor. – Perez sugárzó képpel vigyorgott Jamesre, és úgy tárta szét a karját, mint aki ajándékot nyújt át. – Gondoskodtam néhány utasról is, aki önnel térne vissza Angliába.

James elkomorodott. Az utast amolyan szükséges rossznak tekintette. Az utasok sokat ettek, sokat ittak, fölbolygatták a hajó napirendjét, és bizonyos társasági kötelezettségeket róttak Jamesre és Bainesre. Viszont szép pénzt hoztak, és az *Anne Onedin* huszonöt utas befogadására is alkalmas volt. James átvette, és zsebre vágta az utaslistát.

– Arra kérném, hogy különös figyelemmel gondoskodják Señor és Señora Bidolfóról – folytatta Perez. – Señor Bidolfo igen befolyásos és tekintélyes ember, aki a közelmúltban abban a megtiszteltetésben részesült, hogy a kormányzó úr onagyméltósága meghívta asztalához. Tíz angol fontot fizet aranyban, hogy önnél a legkényelmesebb elhelyezést kapja. – Ismét széttárta a karját. – Jómagam ajánlottam neki az *Anne Onedint*, mint a legsodálatosabb hajót, amely valaha is kifutott Bilbao kikötőjéből.

James a tőle telhető legudvariasabban helyeselt, elszöszmötölt még a szerződés néhány apróbb részletével, búcsút vett, aztán visszaindult a hajóra.

Bidolfo, gondolta, miközben a kocsi zötykölődött a macskaköveken. Bidolfo, bizonyára valami fennhéjázó spanyol grand, aki tanulmányútra viszi savanyú képű lányát Angliába. Gondja lesz rá, hogy a szórakoztatásuk Baines feladata legyen, hiszen anyanyelvi szinte beszéli azt a barbár nyelvüket, és a kapitány tisztje, hogy egy asztalnál üljön a jobb utasokkal. A gondolattól James szinte földerült. Egy kis szerencsével nemcsak az utasok társaságától szabadulhat meg, hanem ideiglenesen átveheti a hajó irányítását is, anélkül, hogy megbántaná Baines érzékenységét. Amikor kapitány és tulajdonos egy hajón utazik, ugyancsak szükség van tapintatra, James is tartotta magát ehhez, és mindezidáig nem volt hajlandó tanácsot adni Bainesnek. Ahogyan nem volt hajlandó állást foglalni Baines és Albert heves vitáiban sem. Albert ugyanis azt követelte, hogy tegyék próbára hosszú távon kedvenc hajtóműveit, tekintet nélkül a szélre és a tengerre, viszont Baines állandóan a vitorlákat akarta fölvonni. James megőrizte a béketűrését, kiszámította, hogy mennyi üzemanyagot takarít meg, és elégedett volt.

Kifizette a kocsist, kikerült egy himbálózó, ércel teli kosarat, fölballagott a hajóra, egyenesen a szalonba. Megsiketítette a gőz hajtotta tekerő dohogása, és amint a küszöbön át belépett a félhomályos szalonba, nyomban átesett egy kis utazóládán. Fölszisszent a fájdalomtól, mert alaposan beverte a sípcsontját, fölült, cifrán káromkodni kezdett, de a szava is elakadt, amikor hirtelen, közvetlen közletről aggodalmas barna szempár nézett a képébe.

A jelenség gesztenyebarna sörényébe tűzött spanyol fésűjéről fehér csipkekendő omlott alá a csupa fodor és csipke fehér muszlinruhára, amely alól parányi szaténicipellő kandikált ki. A háromszögletű, bájosan manószerű arcoskán érzéki száj uralkodott, benne fehér gyöngyfogak, az apró csontú kis test oly törekenynek tetszett, akár a játékbabáé. James nemigen vélte a lányt többnek tizenhét esztendősnél, és aranybarna bőréből arra következtetett, hogy nyilván Bidolfo lánya.

A maga százkilencven centiméteres termetével szinte le kellett hajolnia a lánykához.

– Színyoríta Bídolfo? – kérdezte tört spanyolsággal.

Az érzéki száj pajkosan elmosolyodott. A lányka igazi úri hölgy mozdulatával nyújtotta csókra a kezét.

– Con mucho gusto, Señor.

James megfogta a kis kezét, már-már jól megszorította, amikor rájött, hogy kontinentális köszöntést várnak tőle. Fejét hajtott – magában szentséggel az ostoba, idegen szokások miatt –, és igen érthetően megmondta a nevét.

– Onedin vagyok – mondta a lánynak. – O-ní-dön.

– Nodíjjon? – ismételte értetlenül a lány.

– O-ní-dön – helyesbítette James lassan, és fölemelte a hangját, mintha siketl próbálna szót érteni.

– Onjó-din – kiáltotta a lányka örömmel. – Señor Onjó-din, no és verdad?

– Így is megteszi – morogta James. A szeme hozzászokott a félhomályhoz, és látta, hogy a szalon tele van poggyással. Egy nagy utazóláda, több ládika, egy útitáska, számos bőrönd és halomnyi kalapdoboz rendetlen összevisszaságban bántotta tengerész-szemét.

– Intézkedem, hogy a poggyászat vigyék a luxuskabinjába – fordult sarkon.

A lányka az állára illesztette a mutatóujját, félrebillentette a fejét.

– Que dice?

James a kezével mutatta, hogy türelem.

– Momento. Várjon... itt... aquí.

– Que pasa, Leonora?

A hang az ajtóból jött, és a hajóablakon beáradó sárga fénysugarat árnyék takarta el. A magas férfinak biggyedt ajka, hideg tekintete, verteién arca volt, s amikor megszólalt, le sem tagadhatta volna, hogy Lancashire-ben született. James felé nyújtotta fehér kezét, amely hideg és petyhüdt volt, akár a döglött hal.

– Biddulph vagyok. Látom, a lányommal már megismerkedett. Nyilván ön Onedin?

– Az vagyok – felelte James, de nem fogott kezét. – Talán lenne olyan jó, és megmagyarázná Miss Biddulph-nak, hogy az utasoknak a kabinjukban a helyük mindaddig, amíg a rakodás be nem fejeződik.

– Magyarázom meg? – A fickó arcán először bosszúság látszott, aztán a savanyú bankárbrázaton szétáradt a rajongó apai szeretet mosolya. – Attól tartok, Mr. Onedin, hogy Leonora ugratta önt. A spanyol nem az anyanyelve, csupán a második nyelv, amelyet beszél.

A barna szempár bűnbánatot próbált kifejezni.

– Bocsásson meg, kérem, Mr. Onedin – mondta a lányka. – De nem tudtam ellenállni a kísértésnek. Annyira szerencsétlennek látszott.

Akadnak emberek, akiket mulattat az ilyen helyzet, sőt akár ki is használják, ám James nem tartozott közéjük. A mérgét visszafojtva fordult az apához.

– Lesz szíves közölni a kedves lányával, hogy a hajó nem kisededővő, és a tiszték utasításait mindig be kell tartani. – Sarkon fordult, és igyekezett a méltóságát minél jobban megőrizve elvonulni, ám a háta mögött fölhangzó, fojtott női nevetés perzselte a fülét.

*

Három nap múlva az *Anne Onedin* végigsiklott a Nervion folyón. A barackszínű égbolt a hajnal közeledtét hirdette. A hajó hátat fordított Spanyolország barna dombvidékének, s alig találkozott még az öböl első hullámaival, amikor hajócsavarja immár valóságos habsávot festett a vízre, s az *Anne Onedin* nekivágott az első hosszú távnak Ushant felé.

2. fejezet

A Spanyolországot izzó markában szorongató hőhullám egészen Skóciáig kinyújtotta tüzes ujjait, és vakító fénybe burkolta Anglia hús dombjait és völgyeit. A városok izzó katlanhoz hasonlítottak, a forró levegőt szinte alig lehetett belélegezni. A lakók vagy odabenn fűttek, vagy odakinn süttek, a lovak szájalomra méltóan kornyadoztak hámjukban, a folyó olajosan hömpölygött, a vitorlás hajók petyhüdt vásznakkal, tehetetlenül vesztegeltek, miközben a buzgó kompok ide-oda siettek a partok között, és az alaposan

megrakott gőzhajók diadalmasan sípoltak.

Az égen egyetlen felhőcske sem járt, amikor Elizabeth sétára indult Williammel a parkba. A gyermek bársony matróruháat viselt, és szemlátomást csöppet sem zavarta a hőség. Előreszaladt pufók lábacskáin, tapsolásával és sikongatásával halálra rémített egy éppen szunnyadó galambot, majd engedelmesen visszatért az anyjához.

Kéz a kézben ballagtak az árnyas ösvényen, a tónál megálltak, etették a kacsákat, hallgatták a rézgombos, kék egyenruhában izzadó katonabandát, amely indulókkal szórakoztatta a pletykáló cselédlányokat, meg a verejtékező parkórt, aztán továbbmentek, és megállapodtak a Punch és Judy bábjátéknál.

A vörös-fehér csíkos sátor előtt kisebb tömeg gyűlt össze, amikor Mr. Punch éppen ezt visitotta:

– Nesze, nesze!

Furkósbotjával alaposan ellátta a szerencsétlen Mrs. Punch baját, miközben Toby, a kutya ásítózott, és bolhákra vadászott ráncos nyakán.

– Nem látom, anyu – nyafogta William, és úgy ugrált, mintha rugó lenne a lábában.

Elizabeth összecusukta a napernyőjét, és éppen föl akarta emelni a fiúcskát, amikor jól ismert hangot hallott.

– Majd én. Na, ugorj, fiatalember.

Daniel Fogarty fölkapta és a vállára ültette a gyereket, Elizabeth szíve pedig, ez a hírhedt szeretet-tolvaj az asszony torkában kalapált, az arca pedig ezernyi napnál hevesebben izzott. Zavarát, rejtendő, kinyitotta a napernyőjét, játszott vele.

– Jól vagy, Elizabeth? – érdeklődött udvariasan Fogarty. – Micsoda váratlan öröm!

– Pompásan vagyok, köszönöm kérdését, Mr. Fogarty – felelte tartózkodón Elizabeth.

Fogarty harsogó nevetése még Mrs. Punch sivalkodását is elnyomta, s az emberek odakapták a fejüket, amint Fogarty kinyújtott karral emelte a feje fölé az örömeiben sikongató kisfiút.

– Édesanyád maga az illendőség, nem igaz, kis bogaram? No de te, édes kis uracskám, inkább Daniel bácsikádra ütsz. Nem így van? – és a gyermeket szakállas arcáig leeresztve belenézett az övéhez oly nagyon hasonló, fekete szempárba.

A gyermek komolyan nézett vissza rá, aztán elkacagta magát.

– Dan'l bácsi. Emelj föl megint, Dan'l bácsi, emelj föl.

– Óvatosan, Daniel – aggódalmaskodott Elizabeth.

– Nem ejtem el – vigyorgott a férfi. – Annál sokkal becsebb kis csomag. Nem igaz, fiacskám?

Elizabeth az ajkába harapott.

– Nem úgy értettem. Inkább vigyázz a szádra. William nagy fecsegő.

– Hát persze – harsogta Daniel, és ismét a feje fölé emelte a kicsit. Kiköpött az apja, nem igaz, kis ember? – Szentelenül Elizabeth-re kacsintott.

Elizabeth jobbnak látta, ha kissé eltávolodnak a kíváncsiskodóktól, bár ennek William csöppet sem örült. Az asszony összeszedte az eszét, és alattomos pillantást vetett a férfira. Daniel túlságosan nagyhangú, nem árt kissé lehűteni. Odébb sétáltak, befordultak egy ápolt bokrok szegélyezte, védett kis ösvényre. A nap aranyra festette a rég elfeledett szerelmesek nevével telefaragott törzsű tölgy leveleit, s az álmos csöndet a rovarok ős dallamának bűgő zümmögése törte csak meg.

Daniel letette Williamet, és együtt nézte az asszonnyal, amint a gyermek egy aranyszárnyú pillangó után iramodik. Daniel megfogta Elizabeth egyik kesztyűs kezét.

– Hiányoztál, Elizabeth – mondta halkán. Az asszony elhúzta a kezét, hátrább lépett.

– És hogy van a kedves Emma? – kérdezte rideg-udvariasan. A szeme összeszűkült. Aztán hirtelen meglágyultak a vonásai. Feltámadtak benne a régi szép idők emlékei. Szép idők? Hát... ahogy vesszük. Mert igaz ugyan, hogy Daniel sokat jelentett neki, annyit azért mégsem, hogy hozzámenjen feleségül. Elképzelni sem tudta, hogy egy egyszerű hajóstiszt asszonya legyen és lemondjon azokról az anyagi előnyökről, amelyeket feltörekvő bátyjai mellett élvezett. Az ő ereiben is Onedin-vér csörgedezett, méghozzá a jobbik fajtából. Elizabeth szemében a jobbik James volt, egyértelműen James. Nem szívesen ismerte el, de

magának azért nagynéha bevallotta, hogy a családban – ráadásul nő léte – leginkább arra a kőkemény üzletemberre hasonlít, aki mindent megszerez magának, amit csak akar. Ez a kisebbik bátyja, akivel – talán pontosan a hasonlóság miatt – éppen eleget hadakozott, mindig tántoríthatatlanul haladt a célja felé, bármilyen csapás vagy veszteség érte, nem csak újra talpra állt, de többnyire busás haszonnal került ki szorult helyzetéből. Egyik titka ennek – legalábbis a húga szerint – ez volt: James sosem engedte meg magának, hogy elragadják az érzelmei. Ugyanilyen megfontolásból kosarazta ki Elizabeth is annak idején a drága Danielt, és ment hozzá végül az igen befolyásos és mesésen gazdag Vaskezű Jack Frazer fiához. Albert mellett, ha a boldogságát nem is, de a számításait megtalálta.

Mindez azonban nem akadályozta meg abban, hogy el ne ítélje Fogartyt, amikor a férfi végül beadta a derekát és feleségül vette Emmát, a félelmetes és persze gazdag Callon leányát, és ezzel nem csupán Elizabeth iránt érzett szerelmét árulta el, hanem beállt James Onedin ellenségeinek sorába, a legádázabb konkurensok közé. Ami igaz, igaz, felvitte az isten a dolgát – gondolta Elizabeth. Az isten vagy inkább Mr. Callon? Mert az öreg, azt meg kell hagyni, fiaként szerette a jóképű Fogarty kapitányt. Igen ám, csak hogy az a házasság aligha lehetett sikeres. Vagy mégis? Nem, Daniel egyáltalán nem úgy festett, mintha boldog lett volna Emmával.

Ezen persze nincs mit csodálkozni – szögezte le magában mindig újra Elizabeth, mert az igazat meghallva nem sokra becsülte a riválisát. Gyenge, befolyásolható teremtnak tartotta, ráadásul unalmasnak is. Olyannak, aki a mézeshetek elmúltával a vonzerejét is elveszíti, és többé nem tartogat semmi izgalmat és meglepetést a férje számára.

Ráadásul Emma Callon a jelek szerint gyöngélkedik vagy inkább kedélybeteg, ahogy vesszük. Még a végén megsajnálom azt a libát gondolta Elizabeth, majd kissé gúnyos hangon így szólt Danielhez.

– Mostanában nemigen látjuk a feleségedet.

Fogartyban volt annyi tisztesség, hogy elpirult. Elkomorodott, s egy pillanatig ismét a régi, zavart és szégyenlős Daniel volt.

– Sokat javult az állapota – felelte illedelmesen. – A melankóliája nem annyira feltűnő, bár még mindig hajlamos elzárkózni.

– Emma sosem örvendett kicsattanó egészségnek – jelentette ki Elizabeth, s amint a férfi zavarát nézte, alig tudta nyugodt hangon folytatni. – Én mondom, Daniel, néha úgy érzem, nemigen vagy tekintettel mások érzékenységre. Hogy engedhetted meg, hogy az a törekeny teremtés olyan hosszú útra menjen?

– Az apja akarta – védekezett a férfi. Toporgott, komoran nézett maga elé. – És Emmának sem volt ellene kifogása. Azt hiszem, romantikus elképzelései voltak a tengerről, s mire rájött a tévedésére, már késő volt. Megegett, hogy már attól tartottam, elveszti a józan esztét.

Elizabeth még távolabbra sétált a férfitől, s eszébe jutott, milyen volt Emma amikor kiszállt a hajóból. A szeme, akár egy riadt egére, kissé dülöngélve állt a parton, arcán üres mosoly, mintha azt sem tudná, hol van. Elizabeth a féltékenysége ellenére is megsajnálta, és odasietett, hogy szívélyesen üdvözlje, de Emma meg sem ismerte, hanem egyenesen a várakozó kocsihoz sietett, és szó nélkül elhajtott.

– Mr. Callont nagyon megviselte a dolog, nagyon – magyarázta Daniel.

Elizabeth magához tér.

– Remélem, már javul az állapota?

– Rosszabbodik – rázta a fejét Daniel. – Sajnos, gyors iramban rosszabbodik.

A kisleány – láthatatlan dobok ritmusára – visszamasírozott hozzájuk.

– Gyere, William – fogta meg a gyerek kezét Elizabeth. – Ideje mennünk. Köszönj el szépen Daniel bácsitól.

– Viszontlátásra, Dan'l bácsi – mondta engedelmesen a kisleány. – Miért nem látogatsz meg minket?

Daniel kérdően nézett az asszonyra, akinek hangtalanul mozgott a szája: "Ne merészeld!" Ám a szemében nevetés bujkált, sőt Daniel még csöppnyi elfojtott kísértést is látni vélt benne.

Elizabeth elbűvölő mosollyal nézett a férfira.

– Ég veled, Daniel – mondta, és elballagott a gyerekekkel.

Amikor eltűntek a sarkon túl, Fogarty a madárdalon át is hallotta a kisleány csacsogását.

– Szeretem Danl bácsit, mama. Nagyon szeretem Danl bácsit. Aztán a gyerekkor felhőtlen optimizmusával: – Miért nem lakhat nálunk Danl bácsi, amíg papa távol jár?

Fogarty nem hallotta Elizabeth válaszát, ám arcára bánatos mosolyt csalt a csábító lehetőség gondolata. Kivárta az illendő időt, aztán ő is előballagott: maga volt a jól öltözött, tekintélyes angol úriember, aki délutáni sétával enyhíti az üzlet okozta fáradságot a parkban. A park kapuja felé indult, forrt benne az elégedetlenség.

Valójában nem is ment, inkább csak sodortatta magát céltalanul Callon komor rezidenciája felé. Megutálta ezt a házat, amelyet nyárfasorok és magas kőfal zárt el a köznép elől, s egy olyan ösvény végén búj meg, amely girbegurba gyökérszerű, poros levelű cserjék közt kanyargott.

Amint fölfelé baktatott az ösvényen, s lába alatt úgy csikorgott a murva, akár a halott vágyak kiszáradt csontjai, ismét arra gondolt, hogy a ház jókora, kőből rakott mauzóleumra emlékeztet. A hatalmas, vasalt kapu inkább azt az érzetet keltette, mintha az odabenn lakókat akarná bezárva tartani, semmint a többieket kirekeszteni. Fogarty meghúzta a csengő zsinórját, s fölhangzott a távolinak ható csengőszó.

A kapu kinyílt, Mrs. Crowther, az agg házvezetőnő – fején félrecsúszott a molyos, ősz paróka – rövidlátó szemével végigmérte a férfit, majd bekísérte a hosszú, sötét, tölgyfa borítású, régiségekkel zsúfolt előszobába.

A jókora homokkő tömbökből épített ház a kinti hőségben is hűvös és nyirkos volt, akár a sír. Fogarty a könyvtárszobába ment, töltött magának egy nagy pohár konyakot, és lehuppant a mély bőr karosszékbe. A szoba polcait olvasatlan könyvek borították, a magas, osztott üvegű ablakok pedig inkább a sötétséget őrizték, semhogy fényt engedtek volna be. A hímzett kályhaellenző mögött üres kandalló sóhajtozott, s a falról a polgármesteri köntöst viselő Callon képe meredt az idő végtelenjébe.

Daniel a konyakot kortyolgatta, és csukott szemhéja mögött emlékképek rajzoltak, akár a szentjánosbogarak. Néhány rövid esztendő alatt nagy utat tett meg, pedig csak egy kétárbocos első tisztjeként kezdte, ám a siker semmivé vált. Callon odafönn haldoklik a nagy, baldachinos ágyban, Emma kísértetként bolyong a házban, minden árnyéktól összerezzen, és összefüggéstelenül motyog. Callon hamarosan, talán napokon belül meghal, s akkor az üzlet minden gondja Fogarty vállára szakad. Megborzongott a gondolattól, és ismét a konyakhoz menekült vigaszért. Az üzletvezetés valójában örök titok maradt előtte, sosem értett a pénzhez, s a hajózási cég sokféle tevékenysége éppoly érthetetlen volt neki, mint a differenciálszámítás a hottentotának. A hajó fedélzetén volt elemében. Tudott bánni a hajóval és emberekkel, képes volt bejárni a világ viharzó tengereit a magafajta emberek teljes magabiztosságával, de mindig csak a tulaj parancsa szerint.

Forgatta a szájában a konyakot, kesergett a múlton, szívből kívánta, hogy újra hajón lehessen, s ekkor a véletlen találkozás emléke hirtelen hulló csillagként ragyogott föl a gondolataiban. Ismét érezte, hogyan forrt a vére, hogyan szűkült össze a gyomra, amikor megpillantotta a fiúcskát, ezt a csöpp, mokány legényt, akinek éppen olyan fekete a szeme meg a haja, mint az övé, és ismét csak nem értette, hogyan mehetett hozzá Elizabeth Alberthez, ehhez a kényeskedő, affektáló tökféhez. Fejében ott zakatolt az elhagyott szeretők örök jajszava: "Ha mégis... ha mégsem...". Fölhörpintette a maradék konyakot, és a ház megmoccant, mintha hosszú álomból ébredne.

Csak félig hallotta a lépések zaját, a szoknya suhogását, a távoli, a sebzett madár rikoltására emlékeztető sikolyt, mert fejében egyre a gyermeki csacsogás szavai ismétlődtek: "Szeretem Danl bácsit, mama", és "miért nem lakhat velünk Danl bácsi?". Elizabeth arca lebegett a szeme előtt, végül már parfümjének illatát is érezte.

Nyílt az ajtó, és Emma állt ott, háta mögött a még sötétebb előcsarnok. Szoborszerű mozdulatlanságban széles krinolinjában, szinte egy holland mester festményének tetszett.

Daniel komoran meredt legszebb álmai megzavarójára, ám Emma megmozdult, s a férfi látta, hogy könnyes az arca.

– Papa hív – mondta. – Látni akar.

Daniel kettesével rohant föl a lépcsőn, besietett a tágas hálósobába, ahol ott állt a nagy, baldachinos ágy, s a halál förtelmes szaga terjengett. A függönyöket behúzták, hogy ne jöjjön be a hőség, a gyertyák lángja

táncot járt. Callon valóságos takaró-halom alatt feküdt, üvegszeme a semmibe meredt, ziháló lélegzete a távoli hullámverés zajára emlékeztetett. Aztán kinyitotta a másik szemét, a tekintete körültaogatta a szobát, végül megállapodott Danielen.

A beesett, összeaszott arc mosolyra torzult, és Daniel lehajolt, hogy jobban értse az erőlködve kinyögött szavakat.

– Végem van, Daniel – mondta Callon. – Indulok a Teremtő elébe. A groteszk vigyorban megvillant valami Callon régi stílusából. – És nem is időm előtt. Lesz néki egy-két mondandóm, bár nem hinném, hogy odafönn jobban odafigyelne rám, mint ideleenn tette. – A keze fura, pikkelyes rovarként moccant a takarón, és meglepő erővel szorította meg Daniel kezét. A suttogás sietőssé vált. – Gondoskodj Emmáról! Ígérd meg, Daniel, ígérd meg!

– Megígérem – mondta Daniel. Amint oldalt pillantott, látta, hogy Emma halkán sírdogál mellette. – Ígérem – ismételte.

Callon még jobban szorította a kezét.

– Mindig olyan voltál nekem, mint az édes fiam, Daniel. Minden a tiéd lesz. Meg van írva, aláírva, lepecsételve. – Callon ép szeme Daniel tekintetét egy pergamentekercsre irányította, amely az orvosságos üvegcsek közt hevert az éjjeliszekrényen. – Tartsd meg a cég nevét, és ne hajolj meg senki előtt.

– Ígérem – ismételte Daniel.

– Most levonom a zászlómat. – A mondat hosszú sóhajban halt el. Daniel nézte a meggyötört arcot, és azon kapta magát, hogy sír. A

könnyek végigpereregtek az arcán, és az áldott, sós nedv egészen átította a szakállát. Mindig szerette ezt az öregembert, szerette nyakas makacsságát, büszkeségét, megtörhetetlen függetlenségét, váratlan dührohamait és nyers humorának szintén váratlan fölvilanásait. Callon goromba zsarnok volt az alkalmazottaival, ám Danielhez maga a jóság.

Fogarty átkarolta Emma vállát, s az asszony most az egyszer nem rezdült össze az érintésétől. Fejét Daniel keblébe fúrta, és átadta magát a zokogásnak, amíg apjának vak szemében megmerevedett az örök dac tekintete.

Daniel elengedte a hideg kezét, s a takarót szelíden a megbékélt arcra húzta. Hirtelen belényilallt, hogy mostantól ő Callon és Tsa, s ettől olyan egyedül érezte magát, mint még soha életében. Magához húzta Emmát, mint aki támaszt keres az életben, és ígéretére emlékezve, esetlenül kereste a vigasztalás szavait.

– Minden rendben lesz, Emma – motyogta. – Majd én vigyázok rád.

A mélykék szem tekintete a férfiéba mélyedt, az asszony úgy nézett rá, mint valami riadt gyermek. Aztán nyögve elhúzódott tőle, s úgy rázta a fejét, mintha valami elviselhetetlen terhet akarna lerázni magáról.

– Nem! Nem, nem, nem! – sikoltotta, aztán Daniel legnagyobb megdöbbenésére vadul, hisztérikusan nevetni kezdett. Az örült kacagás úgy visszhangzott! végig a házon, hogy Daniel hátán égnek állt a szőr.

Meg akarta rázni Emmát, hogy kissé észhez térítse, de az egyre hátrált, ujjai karommá görbültek, és a férje felé köpött.

– Soha! – sziszegte. – Soha, soha, soha! – Aztán kirohant a szobából, krinolinja libbent, hollófekete fűrtjei ziláltán röpdöstek. Örült sikoltozásától visszhangzott a folyosó, majd becsapódott szobájának ajtaja, és Danielt ismét a nagy ház csöndje ölelte körül.

Állt, nézte a letakart testet, s a legszívesebben tízezer mérföldnyire lett volna innen. Ezt a vágyat mintha csak valami őrző démon varázsolta volna elő lelke mélyéből, mert az ötlet növekedett, formálódott, egyszeriben minden döbbenetesen világos lett Daniel előtt.

– Miért ne? – gondolta. – Istenemre! Miért is ne?

3. fejezet

Kétezer tonna vasércel a peremig megrakva tartott északnyugat felé a Biscyai-öblön át az *Anne Onedin*. Kényelmesen szelte a nyílt vizet.

Az utasok az első napokban kabinjaikban maradtak, és Jamest csöndes elégedettséggel töltötték el a Mr. Biddulph luxuskabinjából kihallatszó nyögések és sóhajok.

Ám a harmadik napon, amikor a nap lyukat égetett az ég színkéék égboltra, sápadtan, de elszántan megjelent a kis Miss Biddulph. Baineszel és Alberttel ebédelt, de keveset beszélt, csupán az elé rakott ételre összpontosított.

A vacsora idejére azonban – hála az ifjúság rugalmasságának – teljesen összeszedte magát, és úgy falt, mint valami ifjú kannibál. A beszélőkéjével sem volt immár baj, és vidáman fecsegett mindenről, ami éppen az eszébe jutott. Többnyire meg sem várta a választ, és máris újabb témára tért át. Baines határozottan élvezte, Albertet szemlátomást szórakoztatta a lányka élénk csevegése, ám James elviselhetetlen nyügnök találta a lányt, hiszen állandóan megzavarta magányos merengésében, és folyton elárasztotta teljesen összefüggéstelen kérdéseivel. Milyen hosszú a hajó? Milyen széles? Milyen mély? Sok hajója van Mr. Onedinnek? A papájának számos szénbányája van Lancashire-ben, és óriási palotában laknak, ahol több tucat szoba van, meg szolgál serege, és szegény mama nem sokkal az ő születése után meghalt, és házas ember-e Mr. Onedin?

Jamesnek már fáj a feje az állandó karattyolástól, így végül kabinja biztonságába menekült, hogy ott elmélkedjék az egyetlen fontos dologról, amelyet sikerült kivennie a sok fecsegésből: Biddulph bányatulajdonos, márpedig a hajóhoz úgy hozzátartozik a szén, mint a lóhoz a széna. A gőzhajók szénhegyeket faltak föl, a teherhajók pedig rakományként szállították a szenet távoli vidékekre. Érdeemes lesz tehát keresni Biddulph kedvét.

Egy nappal később előjött Biddulph is. A kárörvendő Baines szerint úgy festett, mint valami beteg teknőc. Csupán egy kis húsleveset fogyasztott, és egész nap nem állt szóba senkivel. Másnap délelőtt azonban – miközben az *Anne Onedin* Ushant felé tartott – Mr. Biddulph ingerült hangja már számos panasz előhírnökeként harsogott. Mindenki füle hallatára kijelentette, hogy a hajót veszélyesen túlterhelték, de olyannyira, hogy még a legnyugodtabb időben is minden mértéket fölülmúlva imbolyog. Aki lemerészkedne az alsó fedélzetre, azt a hullámverés nyomban a vízbe sodorná.

James végighallgatta, a fogát csikorgatta, teljesen kiment a fejéből, hogy ennek a hülyének a kedvében akart járni, és epésen megkérdezte a bányatulajdonostól, vajon ő hajlandó lenne-e tanácsokat elfogadni arra nézve, hogyan kell bányászni a szenet.

A dühtől fuldokló Biddulph ezután Baines kapitányt kezdte gyötörni, ám az csak elvigyorodott, és arról kezdett mesélni, milyen rémes az élet a postahajókon.

– Maga rendkívül szerencsés ember – veregette vállon a bányatulajdonost Baines, bár az egyáltalán nem bátorította erre. – Első osztályú elhelyezés, válogatott finomságok naponta háromszor, rövidke utazás, ráadásul az öböl vize tükörsima.

Biddulph hevesen tiltakozott. Az elhelyezés sokkal nívótlanabb, mint ígérték: zsúfolt, kényelmetlen és méregdrága. A kiszolgálás szánalmas, és étel ehetetlen, no és a legénység viselkedése és beszéde minősíthetetlen. Folytatta volna, ám Miss Biddulph közbevetette, hogy ő tökéletesen megbízik Baines kapitányba és Mr. Onedinben, és hogy akinek szeme van, láthatja, hogy Mr. Onedin kiváló erkölcsű, rendíthetetlen jellemű, megvesztegethetetlen férfiú.

Biddulph föladta. Föl nem foghatta, miért rajong a lánya olyan emberért, aki nemcsak szófukar, de a gorombaságig faragatlan. Dühösen rágta meg nem gyújtott szivarját, csóválta a fejét, mert sehogy nem tudta megérteni a női lelket, és magában megállapította, hogy Leonórának hamarosan megfelelő férjet kell találnia. Léven egyetlen gyermek, jókora örökség vár rá, tehát a kérők nemsokára úgy körülöngják majd, mint méhek a mézes bödönt. Igazán nem szerette volna, ha a befolyásolható lányka fejét holmi jó svádájú szerencsejátékos csavarja el.

Leonora magában ugyanerre a következtetésre jutott. Majdnem tizennyolc éves volt, s a legtöbb kortársnője már kényelmes házasságban élt. A lányka azt is jól tudta, hogy ezek a frigyek nem az égben kötöttek, hanem tanácstermekben vagy férfi klubok helyiségeiben. Ugyanakkor esze ágában sem volt hozzámenni holmi podagrás vénemberhez, akinek ugyan irodája van a Cityben, de fél lába már a sírban. Nem, ő gondosan fog választani. Ezért vette alaposan szemügyre Jamest, aki éppen magányos egészségügyi

sétáját végezte a fedélzet széloldalán.

*

A hajó szelte a vizet az Atlanti-óceánból kiálló sziklás sziget felé.

– Ushant – mondta tömören James, és összecukta a teleszkópot. Baines egyetértően mormogott, és a térképen lemérte a távolságot.

– Úgy húsz mérföldnyire lehet

Ushant egy pillanatig visszaverte a napfényt, figyelmeztető villanás tükröződött a tenger végtelen hullámain. Váratlanul szél kapott a híd fölötti ponyvába, s ők jól beidegzett mozdulattal fordították a fejüket a megváltozott szélirány felé. Nyugaton mintha mindenható kéz szegezte volna az égboltra a napot, ám alatt izzó ragyogással súrolták a látóhatárt az első viharfelhők.

James fölmérte azt a fenyegető távolságot, mely Ushanttól elválasztotta őket.

– Jobb lenne megfordulni és szembemenni vele – mondta. Baines az állát vakarta, s az egyre nagyobb és nagyobb hullámokat

bámulta. Határozottan megrázta a fejét.

– Még nem. Veszítenénk. Ha megfordulunk, átcsapnak rajtunk a hullámok.

James bólintott, és a gépterem kürtője felé indult.

– Folytassa, Baines kapitány – mondta hivatalos hangon. – Riasztom a gépészt.

*

A gépterem fehérre festett acélfalai ívelve törtek a fedélzeti ablakok felé. Mindent betöltött a forró fém és olaj átható szaga, a duzzadó csövekből és lüktető gépekből kiáramló gőz. Emelkedtek-süllyedtek a hatalmas dugattyúfejek és összekötő rudak, halkan zümmögött a propeller, és meg-megcsillant a himbálózó olajlámpák fényében. A hordó hasú, alacsony nyomású dugattyú halkan hörgött minden lökésnél, a nyomásmérő mutatói pillanatonként tették föl és válaszolták meg önnön kérdéseiket.

Mr. Longbotham könnyedén járkált az olajtól-zsirtól csúszós acélplatformokon. Nem zavarta sem a tenger bömbölése, sem a hajó tánca, magabiztosan ment a lengő fémkarok és pörgő fémkorongok között, ellenőrizte a zsírozó szelencéket, olajat csöpögtetett a csattogó, vaskos összekötő rudak ízületeire. Sok éves tapasztalata alapján kizárólag a feje fölött mennydörgő gépezet dohogásában előforduló eltérést hallotta, még a legapróbbat is, a kísérő lármát azonban nem. Nem csoda hát, hogy meghallotta a szócső halk füttjét. Úgy siklott le a vaslépcsőn, akár egy nagyra nőtt rák, így jutott a vezérlő platformra, ahol a szócső széles szája tátongott, mellette a gépterem telegráfjának jókora, félkör alakú skáláján, amelyen a zömök, fekete mutató rendíthetetlenül a TELJES GÖZZEL ELŐRE feliraton állt. Longbotham eltávolította a csőről a sípot, és beleszólt:

– Tessék? – majd fülét a csőhöz illesztette.

– Vihar várható – közölte egy testetlen hang. – Úgy húsz perc múlva felére csökkentjük a sebességet.

Longbotham a nyomásmérőkre pillantott, és magában káromkodott.

– Rendben, ha maga mondja – felelte. – De ki kell majd eresztenünk egy kis gőzt.

Választ sem várt, visszatette a csőre a sípot, s a létrát leeresztette a fenékre. Kinyitotta a nagy vasajtó, hőség csapott ki, a gépész pedig átlépett a kazántérbe. A hajtómű zaja fojtott dübögéssé szelídült mögötte, amint az ajtó becsukódott, de némi időbe telt, amíg a gépész szeme hozzászokott a vérvörösen izzó fényhez.

Félmeztelen, démoni alakok táplálták itt a pokol tüzet, ám most döbbenet meredtek a behatolóra, aki betört magányötreimeik világába. Aztán fehér fogsorok és szemek villantak a por meg az izzadság maszkja alatt, torz grimaszba rándult arcokon, mellkasok duzzadtak, a lélegzet reszelősen csúszott le a kiszáradt torkokon, s folytatódott a szakadatlan munka. Lapátok csikordultak a vaspadozaton, kimérték a szenet a sorakozó csillékből, és a nyitott kazánok tátongó szájába lökték. A tüzek fölmorajlottak, sárga lángkigyókat köptek a sötétségbe. A hajó megrándult, megdőlt, s az egyik vasajtón megindult a szénlavina.

A hajó gyomra maga volt a pokol. Három, emberinek alig nevezhető csontváz táplálta a hat kazánt. Kettő a szénrakásoknál tevékenykedtek, a harmadik kezében hosszú tűzkaparóval piszkálta ki a parázsló salakot, amely az izzó kazánok alatti tartályokba hullt.

A magas, piszkafa sovány, szigorú képű kiségitő gépkezelő is előjött a hamucsúszda alatti kuckójából, amely egészen a főfedélzetig nyúlt föl, s amelyen át némi hűvösebb levegő jutott a kazánházba.

– A gázerő teljes, uram – közölte liverpooli akcentussal.

Longbotham elismerően bólintott, és a nyomásmérő mutatójára pillantott, amely a pirosban állt: hatvan font nyomást mutatott négyzethüvelykenként.

– Derék, gépkezelő – mondta. – Igazán derék. Csakhogy le kell fojtanunk – a legjobb lesz talán a hármas kazánt, mert abban a legtöbb a hamu.

A kiségitő gépkezelő hitetlenkedve bámult a gépészre.

– Lefojtani? Most? A fenébe, hiszen nemrég értük el a teljes gőzerőt! – Gyorsan és folyékonyan káromkodni kezdett. A háta mögött a szénfekete démonok a lapátjukra támaszkodtak, és elismerően vigyorogtak.

Longbotham a hüvelykujjával fölfelé bökött.

– Parancs fönről – mondta, fölnyúlt, és meghúzta a hajókürt kötelét, mire a mutató lassan visszatáncolt ötven fontra. Még odalenn, húsz lábnyira a vízszint alatt is hallották a kürt rekedt hörgését, majd a kieresztett gőz hosszan elnyújtott sziszegését.

A fűtők megadón zárták be a kazánok ajtaját, engedték le a hatalmas tüzelzáró fémlapokat, s a kazánokban a tűz már csak tompán, de azért dühödten izzott.

Longbotham megállt, mielőtt kinyitotta volna a gépterem ajtaját, és biztatóan nézett a kimerült, szénfekete emberekre.

– Szedjék össze magukat, emberek – mondta nekik. Egy kis tánc vár ráink.

*

Az utasok megszokták a tengert, és éppen étkezés előtti sétájukat végezték, bár néha tántorogva, akár a részeg marionett-bábuk, amikor a hosszú hullámok megbillentették a lábuk alatt a fedélzetet. A hirtelen sziszegve előtörő gőz úgy torpantotta meg őket, mint akiket láthatatlan zsinóron rángatnak, s fejük egyszerre fordult a hang irányába, mintha csupán a gőz szövedékének és minőségének alapos vizsgálata adna magyarázatot nekik.

Amint a hangos sziszegés csöndesedett, majd végleg elhalt, Biddulph, aki látta, hogy a tengerészek alig szenteltek figyelmet a jelenségnek, megköszörülte a torkát, és jelentőségteljesen köhintett.

– Semmi ok az aggodalomra, hölgyeim és uraim – jelentette ki. Csupán a kazán biztonsági szelepen engedték ki a fölösleges gőzt. Biztosíthatom önöket, hogy e nélkül a biztonsági berendezés nélkül bizony fölrobbannánk. – Krokodilképen önelégült mosoly játszott.

– Ön járatos ezekben a dolgokban? – kérdezte Hendriks őrnagy. Az őrnagy alacsony, zömök férfiú volt, akin majd szétpattant az aranyparolis, kék-vörös egyenruha, s akivel mindig ott volt rátarti, nyakas felesége, akinek a képe leginkább csukott erszényre emlékeztetett.

– Szénben utazom, uram – felelte Biddulph. – És azt hiszem, bátran állíthatom, hogy járatos vagyok a műszaki dolgokban. – A gőzpamacsra mutatott, amelyet még nem fűjt szét az üdítő szellő. – Ez, uram, nem más, mint pazarlás, merő pazarlás. Amikor a szén tonnájának beszerzési ára tizenöt shilling, ez szó szerint annyi, mintha az ember pénzt égetne el.

A megnyugtató utasok folytatták sétájukat, miközben a tengerészek leengedték a mentőcsónakokat, a gépterem szellőzőnyílásait ismét szélirányba állították, megnyitották az összes szellőzőkürtőt, és az ács meg a segédje módszeresen lecövekelte a fedélzeti nyíláson lévő ponyvát lezorító rudakat, hogy a hajó minél felkészültebben szállhasson szembe ősi ellenségével, a tengerrel.

Leonora kacagva ugrándozott, krinolinja libbent, mint valami aprócska vitorla, a szél odébb penderítette a lánykát, hogy a korlátnak tántorodott. Ekkor vidáman föl kacagott, és összecsukott napernyőjével a látóhatár

felé bökött.

– Milyen gyönyörű égbolt! – kiáltotta.

Ebben mindenki egyetértett, és hosszan csodálták, amint a rézszínű fellegek hosszú csápjai befontak a nyugati látóhatárt. Alatta az aranyzöld szikrákat szóró tenger tetején vékonyka, krémszerű hab keletkezett, mint amikor a tej formi kezd.

– Egészen fenséges, drágám – helyeselt Biddulph, s a be nem avatottak kedvéért még hozzátette: – Az ember csupán a tengeren tudja teljes mértékben értékelni a Mindenható elképzeléseinek igazi nagyságát. A szárazföldön a kilátást mindig korlátozzák az épületek meg a gyárkéményekből áradó füst.

Mrs. Hendricksnek ellenvéleménye volt.

– Delhiben, ahol az őrnagy sok éven át állomásozott, sokszor nyílt rá alkalmunk, hogy a Gondviselés lehető legdicsőbb megnyilvánulásaiban gyönyörködjünk. Nem így van, őrnagy?

Hendricks őrnagy egyetértően fűjtott vörösös bajusza alatt.

– Tökéletesen. Csupa pogány, egytől egyig, de a napnyugták első osztályúak, nem tagadhatom.

Egyensúlyoztak a táncoló fedélzeten, és megbűvölten bámulták, amint a felhők bíbor hálót szöttek a mélykék égboltra, s a távoli láthatár peremén a tenger szinte forrt, amint az óceán hatalmas hullámait fölkorbácsolta a szél, amely féktelenül száguldott a vízfelület fölött, ezer meg ezer mérföldön át.

– Úgy látom, irányt változtatunk – jegyezte meg csevegő hangon Mrs. Hendricks, és Biddulph-ra, az önjelölt szakértőre pillantott.

Izgatottan bámulták a látóhatáron táncoló felhőket, amelyeket mintha láthatatlan kéz rántott volna hirtelen közvetlenül a hajó elé.

– Szemlátomást egyenesen belemegyünk – állapította meg az őrnagy. – Különös, átkozottul különös. Úgy látszik, derékszögű fordulatot tettünk.

– No igen, igen – morogta Biddulph. – Úgy vélem, jelenlegi menetirányunk túlságosan közel vitt volna minket a biztonságos szárazföldre. Ezen persze csöppet sem csodálkozom. Meg kell mondanom, hogy egyáltalán nem vagyok elégedett azzal, ahogyan ezen a hajón intézik a dolgokat.

Mrs. Hendricks, aki gyakorta táborozott a szabadban India pusztáin, és a hajón töltött napokat inkább fényűzésnek érezte, mintsem megpróbáltatásnak, azt találta javasolni, hogy mivel a hajó tulajdonosa is a fedélzeten tartózkodik, Mr. Biddulph talán hozzá forduljon a kifogásaival.

– Megtettem, hölgyem – felelte ingerülten Biddulph. – Csakhogy az illető faragatlan fickó.

Az első hullám kétszeres permetfállal árasztotta el a fedélzetet, a hajó orra a magasba emelkedett, egy pillanatig megállt ég és víz között, majd mennydörgő robajjal zuhant vissza a vízbe. A hajócsavar tébolyultan forogva emelkedett ki a vízből, a hajtómű zakatolt az erőlködéstől. Aztán a hajótest visszahuppant, a hajócsavar a tengerbe merült, a hajtómű ismét ritmikusan dohogott, és a hajó előrelendült, de már ostromolta is az újabb vízfal, amelyet bosszúsán igyekezett lerázni magáról, szivárványló vízpermetet kavarva maga körül.

Az utasok a korlátba kapaszkodva, ámulva nézték, hogyan masíroz a hullámok vízpermetbe öltözött serege a hajó felé a felhők viharvert lobogói alatt.

– Kicsit hullámszik, mi? – kockáztatta meg Hendricks őrnagy, miközben a részegen táncoló hajón átcsapott a víz.

– Nem kéne visszavonulnunk a kabinunkba? – kérdezte idegesen Mrs. Hendricks. – Úgy vélem, az idő rosszabbra fordul.

Szavainak a harsogó szél adott nyomatékot, s amikor botladozva visszaindultak kabinjukba, lecsapott a vihar ökle.

Leonora kivételével mindenkinek sikerült megkapaszkodnia a korlátban, ám amikor a lányka kacagva próbálta elkapni az apja kezét, a szél elragadta, s ő egyre gyorsabban piruettezve repült az alsó fedélzetet elborító örvénybe vezető lépcső felé. Fülébe szél süvített, fejéről leszakadt a kalap, a krinolinjába kapó szél pedig szinte a levegőbe emelte, lába alól kicsúszott a fedélzet, és Leonora megállíthatatlanul szállt a tomboló víz felé.

A tenger áttört a párkányzaton, s maga előtt sodorva mindent, tomboló habjával elnyelte Leonórárt. Előbb

magasra emelte, majd olyan erővel csapta a fedélzethez, hogy a lányka nem kapott levegőt, aztán rongybabaként görgette ide-oda, mintha darabokra akarná tépni. Aztán a hajó orra megemelkedett ismét, és az örvénylő víz eleresztette áldozatát, majd sziszegve lehúzódott a fedélzetről.

Amikor Leonora köpködve föltápászkodott, szemében még az átélt iszonyat rémületével, azt kellett látnia, hogy újabb zöld vízfal magasodik fölébe. Amint néma sikolyra nyitotta az ajkát, erős kar fogta át a derekát, éles hang kiáltott a fülébe:

– Tartsa vissza a lélegzetét. És engedje el magát.

Leonóranak csupán egy pillanatnyi ideje volt rá, hogy lássa a biztatóan vigyorgó arcot, aztán a föltornyosult víz ismét aláözönlött, és ő ismét kétségbeesetten rúgkapált, kapkodott levegő után.

Engedelmesen levegőt vett gyorsan, és összeszorította a száját, ám a víz oly sokáig dobálta ide-oda, hogy már lüktetett a feje, majd szét pattant a tüdeje, nem bírta hát tovább, és kinyitotta a száját. Keserűsós víz áradt a torkába. Öklendezett, nyelt, majd ismét öklendezett, ám a jéghideg víz csak örvénylett körülötte, ki akarta szorítani belőle az életet. Leonora belemart a derekát ölelő karba, hogy kiszabadítsa magát, hogy föl juthasson a felszínre, az életet adó levegőre. De a kar csak még jobban szorította, s a lányt páni félelem fogta el, hogy a szörnyeteg minden bizonnyal vízbe akarja fojtani őt. Ekkor erőtlenséggel rúgott egyet – úgy érezte, nyomban szétrobban a feje –, és egyszerre csak megpillantotta az égbolton száguldó viharfelhőket. Fájdalom nyilallt a mellkasába, amint úri hölgyhöz csöppet sem illőn kiköpte a hányadék meg a víz keverékét, s végre beszívta a legédesebb levegőt, amelyet valaha is belélegzett.

James elengedte a lépcső tartóoszlopát, és a félig-meddig eszméletlen, teljesen átázott Leonórárt tolni kezdte fölfelé a lépcsőn. Szakállas matróz hajolt le odafönről, megragadta a lánykát, s immár ketten cipelték a köhögő, köpködő Leonórárt a fenti fedélzet biztonságába.

– Vidd a kabinjába – parancsolta James, s máris újra a megtébolyodott külvilág kötötte le a figyelmét.

A szél süvített a fekete égből, s a fehér hab alágördült a hullámok meredek, zöld sziklafaláról. A hajó táncolva harcolt a tengerrel, miközben odalenn, a mélyben a fűtők támolyogtak és káromkodtak; egyikük fájdalmasan fölsikoltott, amikor az izzó kazánnak esett, s a hátán egy pillanat alatt fölhólyagzott a bőr, majd nyomban le is vált. A gépteremben szinte vágni lehetett a levegőt, s a tenger csapásai ellen küzdő hajó nyögései összekeveredtek a hajtómű harsogásával.

Longbotham a vezérlő platformon állt, s kezét mintha csak imára emelte volna, úgy markolta a feje fölött kiálló kereket. Ahányszor a hajó megugrott, a kerék elfordításával vette vissza a hajtómű teljesítményét, miközben odalenn a segédgépész leste türelmesen az indítószerkezet mutatóját. A harmadik gépész már ellenőrzőkörútra indult. Az olajlámpások örült táncot jártak, kísérteties fényt vertek a fehérre festett válaszfalakra, a szellőztetőkészülékek pedig óriás orgonasípok módjára zúgtak és nyögtek, amint a szél ki-be járt rajtuk.

A hatalmas főtengely harsogva táncolt aknájában. Mellette alig jutott hely embernek, még ha meggörnyedve járt, akkor is oldalra kellett húzódnia. Mr. Morgan, a harmadgépész a dugattyú töve felé araszolt, mert zsirt kellett töltenie a kenődobozba. Gyűlölte ezt a munkát. A tenger minden egyes moccanására összeszorult a gyomra, s minél távolabb került a gépteremtől, annál inkább úrrá lett rajta a félelem. Az acéllal bélelt akna félkör alakú volt, visszhangzott a benne zakatoló főtengely dübörgésétől. A tizenhüvelyk átmérőjű, majdnem öt láb kerületű és harminc láb hosszú főtengelyt acél tartónyergek támasztották alá, ívelt karok rögzítették a támcsapágákat.

Morgan a munkája fölé hajolt, összegörnyedt, és egészen a lyukig kúszott, amelyen át a főtengely a viharzó tengerbe nyúlt. A szilárd csapágypersely belsejében számos vajat volt, azokban pedig csúzfablokkok. Minthogy a csapágák állandó kenéséről magának a tengernek a mozgása gondoskodott, mindig tapasztalható volt egy kis szivárgás, és a hajófenékebe csöpögő vizet szivattyúk távolították el. Ám a fémlemezek hideg érintésétől és a mindenben áthatoló tengervíztől Morgan hátán mindig felállt a szőr.

Összeszorította a fogát, még lejjebb hajolt, hogy elvégezze az utolsó ellenőrzést, mielőtt visszasiet a gépterem biztonságába.

A hajócsavar az agy rész körül forgó négy foszforbronz lapátból állt. Az állandóan egyenetlen forgástól az egyik lapát meggyöngült, a széle föl kunkorodott és betöredezett, s ahányszor a vízbe ért, teljes hosszában

megremegett.

A hajó orra ismét alábukott, a tat újra kiemelkedett a tengerből. A propeller vadul csépelte a vizet, a hajó fara visszazuhant a vízbe, és az agyrészből kiszakadó propellerlapátot társai háromezer lóerővel kezdték darabokra aprítani. Rövidke csonk maradt belőle, a helyükön maradt lapátok viszont egyre excentrikusabb pályán kezdtek forogni. A tömöracél tengely forgatónyomatéka egyre nőtt, s ettől a tengely vészesen táncolni és csikorogni kezdett.

Morgan sápadtan, rémülten rohant végig az aknán, mert attól félt, hogy a tengely bármelyik pillanatban meggörbül akár a hajtű, aztán közepén kettétörik, és óriás karként fölcsapó darabjai mindent összezúznak, ami az útjukba kerül, így őt is. Tüdejében izzott a levegő, amint megpróbálta túloldítani a gépek zaját. A hajó fara megemelkedett, megbillent, ismét a tengerbe csapódott, de olyan csonttörő csobbanással, amely végigremegett a hajó teljes testén, s a hajtómű ismét eszelős munkába kezdett. Patkány futott át Morgan lába előtt rémülten visítva, és ő vadul belerúgott a szőrös testbe, mielőtt a gépterembe rontott, és Longbotham nyugodtan álló alakja felé csörtetett. Morgan szájából torlódva törtek elő a szavak, de egyszeriben megértette, hogy kár erőlködni, mert a hajtómű dadogva leállt, és Longbotham sietősen a hangtölcsérhez fordult.

A hídon Baines hitetlenkedve hallgatta, körülötte tombolt a tenger, s a lebukó nap lánggra lobbantotta a látóhatárt. A válla mögött Ushant felé pillantott, ahonnan a világítótorony sárgás fényugara kaszált végig az égbolton.

– Időre van szükségünk – ordította a hangtölcsérbe, aztán a fülét tartotta oda, hogy hallja a rekedt választ. Visszatette a tölcserre a jelzősípot, s amikor fölegyenesedett, látta, hogy James áll mellette. – Azt mondják, húzzuk föl a vitorlákat, és rendezzük el őket úgy, hogy egy helyben maradjunk – robbant ki a kapitányból. – Kis vitorlákkal lavírozni! Rohadt gépek! – káromkodott. – Átkozott, nyavalyás masinák!

James könnyedén egyensúlyozott a táncoló fedélzeten.

– Hiszen amióta csak kifutottunk a kikötőből, föl akarta húzni a vitorlákat. Itt a pompás lehetőség. – Nekifeszült a süvöltő szélnek, a hangtölcsérhez lépett. – Mennyi időt tudnak adni nekünk? – kérdezte, aztán a fülét. – Ó, te vagy az, Albert? Örülj neki, hogy nem fogadtam meg a tanácsodat, és nem vitorla nélküli hajót építettem. Igen, Albert, biztosan igazad van – de annak még nem jött el az ideje. Működésben kell tartanotok a hajtóművet, amíg nem szólunk. Rendben van. Baineshez fordult. – Körülbelül tíz percünk van. Mr. Albert átvette az irányítást.

– Mr. Prentiss! – harsogta Baines, és a híd másik végében szerencsétlenül kuporgó másodtiszt máris sietett felé. – Kerítsen elő mindenkit, Mr. Prentiss. Mindenki a vitorlákhöz. Egy-kettőre! Gyerünk, fiatalember – ordította Baines, miközben feketéllő vízhullám zuhant alá a fedélzetre. A fölcsapó permet elborította a hidat is, hogy aztán elragadja a süvítő szél.

James behúzta a nyakát, s tekintetével fölmérte a hajó és Ushant világítótornya közötti távolságot. Nem lehetett több tíz mérföldnél.

– Jó lenne minél előbb odajutnunk – kockáztatta meg, de vigyázott, nehogy parancsnak hallatsszon.

Baines fölszegte a fejét, állat módjára szimatolt a szélbe.

– A szél segít. Hamarosan kifújja magát. – A szája másik felébe tolt a bagót. – Ha a vitorlákat fölrontuk, talán sikerülhet. Megfordítjuk a hajót, aztán szélnek eresztjük.

A világítótorony fénypázmákat írt az égre. James határozottan megrázta a fejét.

– A szél meg a tenger megrongálhatják a hajót. Nagy a kockázat.

Baines kiköpött.

– Magáé a hajó – mondta kurtán, aztán fölemelte a szócsövet, és parancsokat kezdett osztogatni az elősiető matrózoknak.

– Ki fogja bírni, Baines kapitány – mondta James, és a gépterem hangtölcséréhez ment. – Adjatok még két-három percet – szólt a tölcserbe, és választ sem várva, visszatette a jelzősípot.

Az emberek derékig vízben állva markolták meg az orrvitorla köteleit, s a szélben csapkodó vászon fölkúszott az árbocra. A másik csoport beleizzadt, amíg sikerült felvonniuk a farvitorlát, a szakács meg a hajópincér nagy nehezen rögzítették az öregfát, s a vitorlába végre belekapott a szél, a hajó fara elfordult, s a hajó lassan elindult a part felé.

Az árbocokon kapaszkodó matrózok hangosan szidták az engedelmeskedni nem akaró vitorlákat. Alig oldották ki az elülső csúcsvitorlák köteleit, az aláhulló vásznakat cafatokra hasogatta a szél.

Az *Anne Onedint* oldalba kapta a szél, a hajó vészes tancba kezdett. A hajtómű hörgött, a kormánylapát megfeszült. A tenger a lejárónyílásokig elöntötte a szél alatti oldalt, a kísérteties égboltból alásüvöltő szél belekapott a jobb oldali mentőcsónakba, fölkapta, és ezeryi darabra zúzta. Az egyik árbocfeszítő kötél hangosan elpattant, az előárboc tetején izzó navigációs fény táncra perdült, és úgy tűnt el a sötétségben, akár a szentjánosbogár. A hajtómű fölsikoltott, mint a pokolban gyötrődő lélek, aztán a kormánylapát kiemelt edett a vízből, s a hajó elfordult, immár hátba kapta a szelet. A hajó hosszú ringásokkal egyenesbe állt, a vitorlák kifeszültek, a hajó orra a vízbe merült, és az *Anne Onedin* egyre gyorsulva futni kezdett a széllal.

James HAJTÓMŰ LEÁLLÍTVA állásba rántotta a mutató karját, és műiden figyelmét Ushant partjainak fehér sziklafogaira összpontosította, mert a sziget immár nem lehetett messzebb öt mérföldnél. Gyorsan számba vette az egymásnak feszülő erőket: a vitorla kitartott, de az árbocok meghajoltak az erőlködéstől, hogy a vízen előreleldítsék a hajó acéltését. Már a propeller is csupán akadályt jelentett, s a hajó nem haladhatott gyorsabban hét csomónál. James magában fölmerre a sziget kikerüléséhez szükséges távolság, útvonlal és sebesség összefüggéseit. Fejcsóválva pillantott Baines kifejezéstelen képére.

– Így nem megyünk el a sziget mellett – mondta.

Az óriás bölintott.

– Egyetlen mentőcsónakunk maradt csak, de az sem bír ki öt percnél többet a tengeren.

– A másodtiszt, a négy legjobb ember és az utasok – mondta James.

– Az utolsó pillanatban tesszük csak vízre. Talán sikerül átjutniuk a...

– elhallgatott, ismét mérlegelte a szelet meg a vizet. – Nem – mondta határozottan. – Törölje a parancsot.

– Teli torokból odakiáltott a kormányosnak. – Fordítsa jobb felé. – A kezét dörzsölte, Bainesre vigyorgott.

– Átvisszük a kettő között.

– Kevés a víz – ellenkezett Baines. – A hajó merülése huszonkét láb. Ki fog szakadni a feneké.

James a felhős égen világító teliholdra mutatott.

– Telihold van. Dagály. És a víz ereje átlendítheti a hajót a szoroson.

– Érdemes megpróbálni – mondta Baines, és a kormányos segítségére sietett.

James hangja visszhangzott a furán csöndes gépteremben, ahová csupán a tenger moraja hallatszott be odakintről.

– Igyekezni fogunk – válaszolta Albert, és a helyére tette a jelzősípöt, majd Longbothamre mosolygott. – Fél óra múlva szükség lehet a hajtóműre. Mr. Onedin azt vette a fejébe, hogy átviszi a hajót a Chenal du Four szoroson.

– A min? – ráncolta a homlokát Longbotham.

– Az Ushant szigete és a szárazföld közötti szoroson – magyarázta Albert. – Beszél franciául, Mr. Longbotham?

A főgépész a fejét rázta.

– Kár – mondta Albert. – Előfordulhat azonban, hogy előbb kell megtanulnia franciául, mint hinné. – Mosolyogva nyúlt a fagyúval teli kannáért. – Benézek az aknába, ellenőrzöm a főtengelyt. Gondja legyen rá, hogy minden kifogástalanul működjön – integetett vidáman, és az akna felé indult.

*

– A szél dél felé fordul – mondta Baines, amikor James visszatért a hídra a lenti parányi térképfülkéből.

– Helyes – felelte James. – Át fog lökni minket. Átkelt már itt máskor is?

– Aha – bölintott Baines. – Csakhogy szép időben, fényes nappal, és nem egy vassal megrakott gőzkazánal.

A sziget feketén magaslott előttük. A hullámverés világos csíkot rajzolt a sötétség peremére, és szakadatlanul bömbölt a fülükbe. A világítótorony lándzsaként meredt az égre, a tetején hol fölillantak, hol

eltűntek a ragyogó, sárga fénypázmák, keletre Britannia félelmetes, sziklás partja húzódott.

A szorosokban tomboló tengervíz kínos emléket ébresztett Bainesben: a *Pampero* vesztét. Azon kapta magát, hogy tart az előtte álló feladattól, de összeszedte magát, és igyekezett csak a gyakorlati lépésekre koncentrálni: hogyan vigye át a hajót a csatornán?

– Átnéztem a hajózási útmutatót – jegyezte meg könnyedén James. – Hat csomós sebességű, part felé tartó áramlatra számíthatunk.

– Mind a part felé futnak – morogta Baines. – Jobb lesz elfordulnunk kissé, másként ajtóstul rontunk a házba.

A kormányos elfordította a kormánykereket, és a hajó orra apró szigetek és félig víz alá merült sziklák füzére felé fordult, amely a szárazföld és Ushant között húzódott. A keskeny szoroson vadul csapott át a víz, az eszelős szél fölkapta, és permetfelhővé szórta szét, amely eltakarta a szigetek közti csatornákat.

Jamesnek és Bainesnek éppen annyi idejük maradt, hogy összenézzenek, mielőtt a szél süvöltése eszelőssé erősödött, a tenger hegymagasra emelkedett, fölkapta, és előretaszította a hajót.

Közös, ki nem mondott elhatározással tértek vissza régi szerepeikhez: James újra magára öltötte a parancsnoki szerepet, Baines pedig a legtermészetesebb módon visszavette a beosztott szerepét. James TELJES GÖZZEL ELŐRE állásba állította a kart, Baines pedig minden figyelmét a vitorlákra összpontosította. A hajtómű nekiveselkedett, a két megmaradt propellerlapát szelni kezdte a vizet, s a hajó megindult az előtte háromszög alakban álló sziklák közt örvénylő vízen.

A világítótorony fénye tíz másodpercenként söpört végig Britannia partján, aztán halvány, földöntúli fényben fürdette a tengert. A hajó bal oldali lámpása vérvörösén izzott, a jobb oldali viszont kísérteties, zöld csóvát vetett a viharzó vízre.

James a kormányos mellett állt, megfeszített tekintettel fürkészte a sötétséget, az első szorost keresve, ugyanakkor emlékezetében a térképen látottakat próbálta fölidézni. Az ajka némán mozgott, amint a hajózási útmutató szavait ismételte. "Először a keleti csatornát, aztán a nyugatit kell választani. Először a keletit, aztán a nyugatit".

Permetfelhőbe burkolt sziklaoszlop bukkant elő a tengerből, mint valami fehér kar.

– Éles szögben jobbra – parancsolta James. – Forduljunk, Mr. Baines.

A kormányos elfordította a kormánykereket, a kormányláncok végigcsikordultak a fedélzeten, és hátul Albert szabadalmaztatott kormányműve sziszegett és dohogott, amint a jókora fogaskerekek nekiveselkedtek, hogy elfordítsák a súlyos kormánylapátot. A fárvitorla súlyosan mozdult, az orrvitorla harsogva lebbent, a hajó orra elfordult, és a csálé hajócsavar a vízbe csobbant, hogy előrevigye a hajót. A vörös fényben izzó szirt elsuhant a hajó mellett.

Az *Anne Onedin* immár nem ugrált, hanem sajátos ritmust vett föl, egész testében remegett, mintha darabokra akarna hullani. Vadul táncolt föl és alá a hullámok hátán, s táncolt az iránytű is, amint a hajó fordulni igyekezett.

Előttük terült el Chevaux-de-Frise, ez a barázdált sziklafennsík, amelynek csipkés pereme csorba fogsorra emlékeztetett.

*

Leonora zajos káoszra ébredt bódult álmából. Szájában még érezte az ópiumtinktúra émelyítő ízét, a feje kongott, mint az üres harang. Egyre erősödő hányinger gyötörte, és olyan lassan fogta csak föl mindazt, ami körülötte volt, hogy eleinte azt hitte, még mindig álmodik. Azt álmodta, a levegőben repül egy hatalmas, kupolás épület belsejében, amely kissé a Crystal Palace-re emlékeztette. Hattyúszármái voltak, s bár teljesen meztelen volt, csöppet sem zavarta, hogy lenről töméntelen ember bámulja. Ott volt a királynő, a drága Albert herceg, számos notabilitás. Mr. Onedin, Baines kapitány és persze az apja. Egyedül az apja nem helyeselte a dolgot, kiabált neki, hogy azonnal jöjjön le, ám a többiek – kiváltképpen Mr. Onedin – tapssal jutalmazták a mutatványát. Leonora széttárta szárnyait, röpködött és siklott, mígnem az apja mennydörgő hangon rászólt, az üvegkupola széttört, nagy erejű szél söpört végig az épületen, ide-oda röpítve

a lányt, megtépázva szárnya gyönyörű tollait. Leonora sikoltani próbált, amint zuhanni kezdett lefelé, de senki sem figyelt rá, még akkor sem, amikor megnyílt alatt a padló, és a föltáruuló mélység elnyeléssel fenyegette...

Kábán ült föl. Minden csontja fájt, tekintetét nem volt képes fókuszálni. A két olajlámpás pislákolva, lustán lengett akasztóján, kísérteties árnyakat vetítve a fehérre festett falakra. Leonora ültében kifelé fordult az ágyon, és bosszúsan nézte a földre szóródott dobozokat és ládikákat. Az egyik utazóláda és több bőrönd is kinyílt, tartalmuk szétszóródott szerte a szobában, mintha örült tolvaj kutatott volna bennük. Az utazóláda hirtelen összecsucskta állkapcsát, és úgy indult meg a lányka felé, mint valami púpos hátú, őskori szörny, aztán a hajó megugrott, és Leonora térdre esett, miközben a padló emelkedve fogta föl zuhanását. Rémülten próbált megkapaszkodni valamiben, de nyomban ijedten visszarántotta a kezét, mert valami utálatosan ragacsoshoz ért. A lámpások vadul táncoltak, s egy pillanatra éles fényt vetettek apjának arcára.

Biddulph kalapdobozok, egy fölborult szék meg egy törött vizes palack törmeléke között feküdt. A homlokán tátongó sebből csörgő vér bíborvörösre festette barkóját. Sípólva, hörögve lélegzett, a karját kinyújtotta, mintha könyörögne.

Leonora odamászott hozzá, megragadta a vállát, és rémülten próbálta fölrázni. Biddulph feje ide-oda gördült, akár a rongybabáé, s sípoló légzése mélyebb hörgésre váltott, miközben vér tört elő a szájából.

Leonora elengedte az apját, s kezét a szája elé kapta, hogy elfojtsa a lénye legmélyéből föltörő sikolyt. Főllált, s mit sem törődve a lába alatti üvegszilánkokkal, az ajtó felé rohant. Az ajtó a folyosóra nyílt, amelyen a szél meg a tenger robaja visszhangzott. A lányka Hendricksék kabinjához tántorgott, és hisztérikusan dörömbölni kezdett, még a kezét is összezúzta. Nem kapott választ, hát lenyomta a kilincset, és átlépte a küszöböt.

Hendricksék az igazak álmát aludtak, békésen horkoltak, rá se hederítve a viharos éjszakára, és nem reagáltak arra sem, amikor Leonora rázni kezdte őket. A megoldás magát kínálta. A földön ide-oda gördülő üres konyakos palack magáért beszélt. Leonora fölajdult kétségbeesésében, de összeszedte magát, és ismét a folyosón indult segítséget keresni.

Úgy tetszett, mintha a hajón nem is lennének emberek: csak a szél üvöltött, s a tenger morgott, akár a vadállat. Leonora végigtántorgott a tébolyultan táncoló folyosón, teli torokból ordított, és véres nyomokat hagyott maga után.

*

James a korlátba kapaszkodott, és erőltette a szemét, hogy idejében észrevegye a habfodrot, amely a Chevaux-de-Frise jelenlétének első hírnöke kellett hogy legyen. A világítótorony fénye úgy járt körbe, akár a küklopsz óriás szeme. James behunyta a szemét, hogy el ne vakítsa ez a fény, s amikor ismét kinyitotta, halvány fehér vonalat pillantott meg a feketeségben.

– Most óvatosan jobbra – mutatta.

Baines bólintott, hiszen ő is látta az árulkodó habfodrot, és karjelzést adott az előfedélzeten derékig vízben álló első tisztnak. A zömök fickó kopasz feje fénylett, mint a biliárdgolyó. Félig eltűnt egy fölcsapó hullámban, aztán köpködve előbukkant, s kezével jelezte, hogy vette az utasítást.

A tépett felhőfüggöny mögül kibukkant a hold, s előragyogó fénye ezüstre festette a tengert, foszforeszkáló zöldre a sziklák feketéllő fogsorát.

– Forduljunk – mondta James, és elfordította a kormánylapátot. Amint a kormányos a kormánykerékkel bíbelődött, James éles, artikulátlan segélykiáltást hallott. Odapillantott, és különös, imbolygó jelenséget látott a hidra vezető lépcső alján. Véres hálóingét, vörös-arany sörényét vadul tépkedte a szél.

James felé mozdult, s a férfi éppen csak elkapta estében.

– Papa – nyögte a lány. – Megsérült, és senki sincs, aki...

Leonora úgy gondolta, ez a legmegfelelőbb pillanat ahhoz, hogy elájuljon. Erős, vigasztaló kar ölelte, ő pedig teljesítette gyermeki kötelességét, tehát joga volt a méltó jutalomra, így hát lehunyta a szemét, a fejét hátraejtette, nagyot sóhajtott, s átadta magát a női tehetetlenség fényűzésének, ahogyan Mr. Dickens műveiben olvasta.

James elkeseredetten pillantott körül, elkapta Baines tekintetét, és elhúzta a száját.

– Vegye át a parancsnokságot – mondta. – Leviszem.

– Igenis – felelte Baines, és minden figyelmét a zátonyok sorának szentelte.

Mivel a hajtóművet leállították, hogy a propellert tartalékolják végszükség esetére, a szél pedig oldalról fúj, az *Anne Onedin* túlságosan eltért a helyes iránytól, így nem kerülhette volna el a szélső sziklákat. Baines kivárta az utolsó pillanatot, kiadta a TELJES GÖZZEL ELŐRE parancsot, balra rántotta a kormánylapátot, elfordította a hajó farát, hogy a szelet a másik oldalról kapja.

A hajó ferdén megdőlt, amint a tenger meg a szél közös erővel próbálta odébb lökni hatalmas testét a félig vízben álló sziklák pengeéles peremétől, miközben a rakomány súlya visszafogta. Baines visszafojtotta lélegzetét, amint a hajtómű dohogása túlharsogta a hullámverés robaját, s a tenger forró üstként habzott a hajó meg a katasztrófa között. Aztán a híd szélébe kapaszkodva nézte, hogyan siklik el a hajó teste mellett a kagylókkal borított, vízi növényekkel lepett fekete obszidiántömb. Elégedett vigyorral fújta ki a levegőt, amikor a tat is elúszott a szikla mellett, amely szinte kiemelkedni látszott a vízből, mintha utánuk akarna nyúlni.

Baines éppen át akarta állítani a telegráfkart, amikor a forgó propeller belevágott a vízi növények felszín alatti sűrűjébe.

James kissé durván ledobta Leonórárt az ágyára, és a földön elterült, kapkodó légzésű alakra koncentrált. A fickó eszméletlen volt, de James gyorsan megállapította, hogy csupán azért jött vér a szájából, mert megharapta a nyelvét meg az arcát. A homlokán gyorsan alvadt a vér. James óvatosan a sérült feje alá nyúlt, kitapintotta a kacsatojásnyi duzzanatot, és megállapította, hogy Biddulphnak semmi komolyabb baja a homlokán lévő horzsoláson meg az agylágyuláson kívül. A vállára dobta a férfit, és átvitte a szomszédos kabinba, anélkül, hogy egyetlen pillantást vetett volna Miss Biddulph romantikusan hullámozó keblére.

Biddulph kinyitotta fátyolos szemét, és tekintetét fókuszálni próbálta az elmosódott Onedinek sorára.

– Forduljon hasra, lógassa le a fejét, és köpje ki a vért – utasította James, aztán megdermedt, amint a hajó minden eresztékében megremegve megtorpant. – Uram Isten! – nyögte James. – Megfeneklettünk! – és már rohant is a hídra.

*

Amikor James éppen a kabinjába vitte az áléit Leonórárt, Albert az aknában tartózkodott, a túlforrósodott dugattyúkat ellenőrizte, és hideg mérnökagyával egyre csak számolt.

Megérezte inkább, semhogy hallotta volna, amikor a propeller belegabalyodott a vízi növények puha tömegébe. A sikamlós, iszapos, ugyanakkor a legerősebb kötélnél is szívósabb hínár rátekeredett az agyra. Normális körülmények között a négy erős, ütemesen mozgó propellerlapát fölaprította volna, ám csupán két lapát maradt, s azok is kilazultak. Ez aztán elegendőnek bizonyult a kegyelemdőféshez, az egyik lapát nyomban kiesett, mintha ráunt volna a munkára, s hamarosan követte a másik is.

A főtengely egyre sebesebben forgott. Táncolt is. Először csupán hosszú hasadás jelent meg rajta, aztán – Albert rémült szeme láttára hámlani kezdett róla a forró fém, végül a közepén kettétört.

Albert rohanni kezdett. Iszonyú fájdalom hasított a hátába, amint egy izzó fémszilánk végigröpült az aknán, és csontig fölhasította a férfi hátát. Albert megfordult, s azt látta, hogy a kettétört tengely darabjai fölmerednek. Az egyik féltengely szikrázott, és csipkézett szélű lyukat vágott az akna falába, a másik a hajó jobb oldalán fűrt lyukat, és mélyen behatolt a rakodótérbe.

A vasérc mentette meg őket. Ha bármi más lett volna a rakomány, a vadul pörgő tengely átlukasztotta volna a hajó fenekét, így azonban az izzó fémrúd elakadt a rakományban.

Albert hatalmas ütést érzett a mellkasán, amint kiszakadt a tengely vége, és végigsöpört a szűk aknán. Nem érezte a bal karját, és szinte meglepetten bámult a kabátujjából előmeredő csontra. Aztán elbotorkált a gépteremig – a beáramló tengervíz a nyomában –, és Morgan karjába rogyott, aki éppen be akarta zárni a vízálló ajtót.

Albert sápadt, elgyötört arcán mosoly játszott.

– Acél – mondta. – Az a megoldás. A következő tengelyt acélból kovácsoljuk. – Aztán a fémrácsra roskadt, s orrában az olaj szagával, fülében a gőz sípoló zajával bársonyos feketeségbe zuhant.

*

Amikor James a hídra ért, Baines éppen a hangtölcsérré szorította a fülét.

– Semmiség – mondta Baines. Csak a hajtómű. Valami szétment, szóval vitorlákkel kell továbbmennünk. – Helyére tette a jelzősípot, s olyan ember elégedett arckifejezésével egyenesedett föl, akinek valóra váltak a legpresszimistább jóslatai. – Gépek – fröcsögte. – Ki a fenének kellene gépek?

James visszanézett Chevaux-de-Frise habzó zátonyaira. A világítótorny egyre harsogta figyelmeztetését, fénye kardként hasított a sötétségbe. A távolban, a hajó orrától jobbra Öven világítótornya pislákol: mutatta a nyílt tenger felé vezető utat.

A tenger változatlanul vadul ostromolta a hajót, a szél még mindig élesen süvített a sötétben, de épségben túljutottak a szoroson.

– Tán a hajtómű is segíthet egy csöppet – morogta Baines. – De a vitorlák ereje nélkül oda lennénk. Uram Atyám, már azt hittem, végem. Hajszányira mentünk el a zátonyok mellett.

James alig figyelt rá, különös emlék lopódzott a tudatába...

Amikor lefelé imbolygott a terhével, a táncoló hajón egyensúlyozva, belé hasított, hogy milyen izgató is a női test érintése a vékonyka hálóingen át. A karcsú, fiatal test üzenete egyértelmű volt, s amikor a lépcső aljára ért, valami gömbölyded lágyág nyomult James tenyerébe, s ő olyan bosszantó nyugtalanságot érzett, amely teljesen idegen volt a természetétől. Egész életében kerülte a nők társaságát. Egyetlen kivétellel, valamennyi éppen olyan kiszámíthatatlan volt, mint a szél, akaratos, önző és szeszélyes, mint valami versenyló. Jamest mindig megdöbbsentette, miféle eszelős ostobaságokra képesek egyébként józan férfiak egy-egy tyúkeszű, negédes kis vadóc egyetlen mosolyáért. Az ilyen érzelmek pusztán olyan szelek voltak, amelyek messze elkerülték James szellemének szilárd árbocát, s ő mindig nyugodt és higgadt maradt, képes a világos gondolkodásra, a józan ítéletre...

Az első esőcseppek zökkentették ki álmodozásából.

– Esik – mondta Baines. – Most meg kisimul a tenger. – Derűsen dörzsölte össze nagy kezét. – A szél pedig a hátunkban van. Ahogy mondtam.

– Aha – bólintott James. – És ha egy kis szerencsénk lesz, haza is fúj minket.

És ha egy kis szerencsém lesz, gondolta, s a gondolattól földerült, soha többé nem kerül a szemem elé ez az átkozottul nyugtalanító kis teremtés.

4. fejezet

Callon első osztályon tette meg a végső utat, s az élők rangsor szerint követték. Elöl ment a halottaskocsi hat gyászhuszárral, négy tollbokrétás, halk járású szénfekete ló húzta. Aztán következett Emma és Daniel, egyenes derékkel ültek az első kocsiban. Emma ki sem látszott a gyászból és sűrű fátylából, Danielt szorította a gallér. Őket a rozoga rokonok követték, akik maguk is alig kapaszkodtak már az életbe, aztán jöttek a közeli barátok, a többi hajótulajdonosok és más nagyságok, majd Callon első asszisztense, aki az alkalmazottak csoportját terelgette, leghátul pedig, lemaradozva a zavart kereskedők, pozíciójukhoz illő, szerényebb küllemű kocsikban.

Leeresztett roletták szegélyezték a gyászmenet útját, amely végigvonult a Princess Roadon, átvágott a Parliament Streeten, amelynek teraszos házai a zöld mezőre néztek, végül befordult a Hope Streetre, megkerülte a temetőt, ahol csillogó, fehér márványangyalok várták kitért szárnyakkal. Elhaladtak a szegényház, a dologház és a tébolyda előtt, a bevonultak a kovácsolt vaskapun, ahol Mr. Samuels tiszteletes várakozott lehajtott fejjel, de repeső lélekkel, amiért ilyen illusztris polgárt búcsúztathat.

A koporsóvivők a vállukra vették a koporsót, Mr. Samuels örömmel mérte föl az előkelő és nagy

gyülekezetet, majd elindult, és rázendített:

– Én vagyok a feltámadás és az élet...

Elizabeth a fátyla mögött végigásította Mr. Samuels soha véget nem érő értekezését a takarékoság és a szorgalom nemes erényeiről, amelyeknek nem volt tökéletesebb megtestesítője, mint George Oswald Callon. Néha oda-oda pillantott Daniel közönyös alakjára meg a fátylakba burkolt, formátlan rongycsomóra, Emmára, aki dallamosan szipogott a zsebkendőjébe. Olykor-olykor sikerült elkapnia Daniel pillantását is. A férfi titokzatos jelzéseket próbált adni a szemével, de Elizabeth nem értette. Aztán Mr. Samuels monoton zsolozsmája végett ért, és Elizabeth is beállt a gyászolók menetébe, a koporsó mögé.

Lévén köztudomású, mennyire érzékeny a női lélek, s még képes lenne zokogási rohamokkal, netán ájulással megzavarni az esemény ünnepélyességét, jobbnak tartották, ha a hölgyek tisztos távolban állnak a sírtól.

Mr. Samuels hangja fuvolázott.

– Hamvak a hamvakhoz, por a porhoz...

Az égen palaszürke fellegek úsztak dél felől. Marékszámba hullt a becsületes tisztos anyaföld a mahagóni koporsóra.

– Ádottak, akik az Úrban halnak meg, mert megpihennek munkáik végeztével – mondta sietősen Mr. Samuels, amint hullani kezdett az eső, s a sírkövek között vörös port kavart a föltámadó szél.

A gyászolók szétszóródtak, mindenki a kocsjához igyekezett, amint villámfény hasította végig az eget, s távoli mennydörgés hirdette a hosszú hóhullám végét. A sírásók sebesen lapátolták vissza a földet, a szél fölkapott egy szakadt újságcafatot, s egy gránit sírkőre tapasztotta, hadd böngésszék az érdektelen holtak:

Lincoln elnök gyilkó
A felderítés arra a következő
Förtelmes bűnté
Megrázó tragédi
A mi amerikai szellemünk megnyi

A rokonok és az állítólagos ismerősök egyenként keresték föl a Callon kúriát, ahol a gyászos Mrs. Crowther fogadta őket, és komor képű szolgálk portóit, sherryt, hideg sonkát és marhasültet kínáltak nekik.

A fátylaik terhétől végre megszabadult hölgyek jó étvággal ettek, és fecsegték, mint a szarka, miközben a dohány nyújtotta vigaszra áhító urak átsétáltak a dohányzóba, hogy szivarfüst tömjénfelhőjébe burkolózva, érett brandyt kortyolgatva emlékezzenek az elhunyra.

Időnként kereskedők és csekélyebb tekintélyű figurák tették le a névjegyüket a nyitott ajtóban álló ezüsttálcára, miközben odakinn zuhogott az eső az ólmos égből, s az egyre sűrűsödő sötétséget villámok fénye hasogatta át.

Elizabeth sherryt kortyolgatott, alig figyelt a teremben bugyborékoló beszélgetésre. Azt nézte, hogyan közeledik Daniel, aki illendőségből megáll egy-egy csoportnál néhány udvarias szóra. Végül csak odaért Elizabeth-hez, és megfogta az asszony kesztyűs kezét.

– Köszönöm, hogy eljött, Mrs. Frazer – mondta ünnepélyesen, aztán közelebb hajolt, és izgatottan suttozta: – Elizabeth, beszélnem kell veled.

– Most? – pillantott a férfi aggodalmas arcára Elizabeth.

– Négyszemközt.

A barna szempár könyörgött, de az asszony megrázta a fejét.

– Nem, Daniel. Vége.

– Nem szükségszerű. Találtam megoldást.

– Tudtommal nincs is semmiféle probléma – mondta hidegen Elizabeth.

Daniel nehezen uralkodott a hangján és az arcán.

– Pontosan tudod, miről beszéllek.

Elizabeth Emmára pillantott. A fátylát ő is hátravetette, látszott sápadt arca, karikás szeme.

– Ha van probléma, csak magadnak köszönheted – mondta élesen. Daniel arca elsötétült a haragtól.

– Ha a gyermekükre gondolsz – mondta kegyetlenül –, kész vagyok teljes mértékben és nyilvánosan vállalni a felelősséget.

Elizabeth idegesen nézett körül. A fejek forogtak, s ő egy pillanatig már kétségbeesett, hogy talán meghallották Daniel szavait, aztán rájött, hogy az emberek csupán az ablakot verő esőt lesik.

– No de, Daniel! – El akart menni, de a férfi követte.

– Holnap meglátogatlak.

– Ne! – Elizabeth nagyon dühös volt erre az ostoba emberre. Hogy merészeli ilyen veszélynek kitenni őt? Pedig nyilván tudja, hogy ezzel a vallomással tönkretelheti mindkettőjüket. Az ég tudja csak, miféle örült tervet forgat a fejében, de mindenáron le kell állítani.

– Holnap – mondta határozottan Daniel.

– Egyedül semmiképpen nem jöhetsz. A cselédség pletykáim kezd. – És Albert megtudja, gondolta savanyúan Elizabeth. Az idő pora alá temetett, sötét gyanú rémítő kísértetként kelne új életre, s szellemujjával a múltra mutatna.

– Nagyon diszkrét leszek – mondta Daniel, mintha tudta volna, mi jár az asszony fejében. – Köszönöm, Mrs. Frazer – tette hozzá hangosan, hogy mások is hallják. – Igazán kedves. Ha szabad, föl fogom keresni.

Sarkon fordult, és magára hagyta az ijedt asszonyt.

*

Daniel állta a szavát. Másnap pontosan tizenegykor megérkezett, beküldte a névjegyet, és belépett a tágas szalonba.

A vihar elvonult, a függönyön bepislogott a délelőtti nap, táncoló mintákat varázsolt a perzsaszőnyegre. Elizabeth hűvösnek és magabiztosnak látszott keményített blúzának, hímzett kabátkájának és széles krinolinjának védelmében. Nyugodtan köszöntette vendégét.

– Milyen kedves, hogy meglátogat, Mr. Fogarty! Ugye teázik?

Daniel előhalászta az óráját, és alaposan szemügyre vette, mint aki valami hibát keres.

– Attól tartok, csak egy percig maradhatok. Mrs. Fogarty üdvözetét küldi, de sajnos gyengélkedik, így nem tudott elkísérni. Mindazonáltal megkért, hogy az ő köszönetét is tolmácsoljam a magaméval együtt a szép sírcsokorért.

Szemlátomást az ajtóban tébláboló szobalány kedvéért adta elő előre betanult mondandóját. Akadozva beszélt, kereste a szavakat. Elizabeth határozottan gyöngének találta ezt az ürügyet a délelőtti látogatáshoz.

– Köszönöm, Edith – mondta a szobalánynak. – Nem kérünk semmit.

Mihelyt az ajtó becsukódott, Daniel az asszonyhoz sietett.

– Nos, Daniel? – igyekezett távolságot tartani Elizabeth. – Mi ez az ostobaság?

A férfi megtorpant, a háta mögött összekulcsolta a kezét, és sétálni kezdett föl-alá, hogy visszafogja magát, s nagyobb súlyt adjon szavainak.

– Mr. Callon rám hagyta a társaságot. – Diadalmasan nézett az asszonyra. – Most már fölvehetem a versenyt Alberttel, vagyok olyan gazdag én is, mint ő.

Elizabeth csodálkozva nézte a férfit. Ez a hülye talán azt hiszi, hogy ő eladó? Mégis, mit képzelsz róla? Azok az idők már rég elmúltak! Nem fog meginogni többé! Hiába az a híres vonzerő. Albert, a férje zseniális feltaláló, az apósa pedig nem csak mesésen gazdag, hanem felismerte az ő rátermettségét is az üzlet terén. Ezzel szemben a drága Daniel mindig féltelenség marad, sorra elfuserálja az ügyeit, alighanem az öreg Callon vagyona is hamarosan kifolyik a kezéből.

Elizabeth efféle gondolatokkal erősítette magát, mert a szíve mélyén érezte, hogy a férfi szavai nagyon is hatással vannak rá. Az eszével könnyű volt elutasítania Danielt, de a testét nem csaphatta be. A teste boldogan emlékezett a férfi minden érintésére, annak a szédítő, csodálatos ölelésnek minden egyes mozzanatára, melynek gyümölcse, a kis William nem Fogarty, hanem Frazer nevével viseli.

Igen! És tőle fog örökölni is! – határozta el újra keményen a fiatalasszony, így felvértezve magát,

elhessentette az emlékeit és továbbra is elutasító arccal fordult Daniel felé.

A férfi nem vett róla tudomást, elszántan folytatta.

– Minden az enyém, az utolsó darabig. Most már a szemükbe köphetünk.

– Mi ketten? Elment az eszed?

Daniel mosolygott az asszony ijedségén.

– Dehogy, csak most jött meg. Elizabeth, semmi sem állhat az utunkba. Elmehetünk együtt. Te, a gyerek meg én.

– Elmenni? – Elizabeth nem hitt a fülének.

– És senki sem fogja megtudni. Senkinek nem esik baja. – Ismét elvigyorodott. – Mindent kiterveltem. Senki nem fog szenvedni. No persze, lesz némi erőszakoskodás. Lamentálás nyilvánosan, krokodilkönnyek titokban. De hamarosan megfeledeznek rólunk, még ha meg nem bocsátanának is egészen.

Elizabeth kénytelen volt leülni. Értetlenül bámult az előtte vigyorgó eszelősre. Végre összeszedte magát.

– És Emma? A feleséged. Vannak vele szemben bizonyos kötelességeid. – Ahogyan persze neki is Alberttel szemben, de nemigen hitte, hogy ezzel érvelhetett volna, amilyen hangulatban Daniel éppen volt.

– Jaj, Emma – legyintett a férfi. – Semmiben nem fog hiányt szenvedni. Minden az övé lesz a hajót kivéve.

– A hajót? – Elizabeth úgy érezte, lidérces álomba keveredett ébren, ahol a szavak álom és valóság határán lebegnek.

Daniel összekulcsolta a kezét, mint aki imádkozik.

– Isten előtt férj és feleség vagyunk, s a gyermek a kettőnké. Megküzdöttem érte, hogy tiszta legyen a lelkiismeretem. A magam részeként csupán egyetlen hajót viszek el, a *Barracudát*. Ausztráliában eladom, és új életet kezdünk.

– Ausztráliában? Új életet? Mi ketten? – Elizabeth nem hitt a fülének.

– Birkát fogunk tenyészteni. Az ausztrál gyapjúnak és birkahúsnak jó ára van. Nagy vagyonokat szereztek már belőle, de ez számunkra is lehetséges. Pár rövidke év, és gazdagok leszünk. Gazdagabbak, mint valaha is álmodtad, Elizabeth.

– Komolyan elvárnád tőlem, hogy itt hagyjam mindezt, elhajózzak veled a világ végére, és holmi farmon éljek, büdös birkák között? Neked elment az eszed!

Daniel mintha nem is hallotta volna.

– Sosem kell majd bepizskítanod a kezed, Elizabeth, ígérem.

– Egész Ausztráliát bűnözők lakják!

– Ostobaság – legyintett Daniel. – A deportálások gyakorlatilag megszűntek. Pusztán a fuvardíjból, amely jóval kevesebb a hajó áránál, akkora földet vásárolhatok, mint Wales.

– Birkák. – Elizabeth a legszívesebben elsírta volna magát ettől a makacs ostobaságtól. – Miért? – kérdezte. – Miért, miért, miért?

Daniel meglepte a kérdés.

– Mert szeretjük egymást – felelte egyszerűen.

– Jaj, Daniel, de buta vagy! Romantikus hülye. Annak már régen vége. Bevégeztetted. Nem forgathatjuk vissza az órát. Kötelezettségeink vannak.

– Kötelezettségek! Mi ketten csak egymásnak tartozunk.

– És Emma? Mi lesz Emmával?

– Mondtam már. Nem fog segítséget látni.

– És Albert?

– Az a tökfaj? – horkant föl megvetően Daniel.

– Az a tökfaj a férjem, és eszem ágában sincs elhagyni őt, hogy holmi hirtelen jött ötlettől vezérelve elhajózzam a naplopók kolóniájára. Te ugye sosem szeretted totózáni, Daniel Fogarty?

– Tessék? – Danielt meglepte az asszony szenvedélyes hangja. Elizabeth látta, hogy Daniel immár védekezésben van, hát igyekezett kihasználni az előnyét.

– Talán elfelejtetted, hogy néhány rövidke esztendővel ezelőtt hogy könyörögtem neked, hogy vigyél magaddal? Ha jól emlékszem, akkor is Ausztráliába készültél. Az első megbízatásod volt, nem igaz?

Daniel elpirult, zavarba jött.

– Ez nem tisztességes, Elizabeth. Egészen mások voltak a körülmények.

– Hát persze. – Elizabeth gúnyosan mosolygott. – Nagyon is megértem. Fiatal voltál, tele ambícióval. Iszonyatos terhet jelentettem volna. Különös tekintettel a házassági terveidre.

Az asszony nézte, hogy pirul ki a férfi arca a haragtól, higgadtan várta a dühkitörést.

– Ez nem igaz! – ordította Fogarty. – Akkoriban sejtelmem sem volt Mr. Callon szándékairól. Azt sem hinném, hogy ő maga tisztában lett volna velük. Nem tudtam.

– Csak elvetted azt a teremtést – mondta hidegen Elizabeth, és fölállt. – Akkor hát élj is vele! – Csöngetett a szobalánynak. – Jó napot, Mr. Fogarty.

Daniel sarkon fordult, de az ajtóban megállt.

– Döntöttem – mondta. – Mindenképpen Ausztráliába megyek, akár veled, akár nélküled. Ha meggondolnád magad, az ajánlat áll.

Elizabeth megrázta a fejét, s Fogarty mögött becsukódott az ajtó.

Elizabeth leült, és reszketett a gyöngeségtől. A pillanat elmúlt, s az asszony lelkében bizonytalanság kavargott. Magában be kellett ismernie, hogy a terv merész volt, s bizonyos szempontból vonzó. Mindörökké együtt élni a drága Daniellel. Éppen úgy, mint Laura Pegram a *Lady Chalmers sorsa* című regényben. Miss Pegramet a kedvese elszöktette egy távoli országba, ahonnan csak az utolsó fejezetben tért vissza hatalmas vagyonnal, gyémántokkal fölékszerzve. Ez bizony, gondolta érzelmesen Elizabeth, határozottan csábító kilátás. No de hiába olyan ember a drága Daniel, aki kétségtelenül megleli a maga útját a világban, igazán tapintatlanság tőle, ha azt várja Elizabeth-től, hogy elhagyjon egy szolgálkkal zsúfolt házat mindazzal a fényűzéssel, amelyet az ilyen ház jelent, és rendkívül kényelmetlen körülmények között egy távoli földrészre utazzon, ahol az emberek fejjel lefelé járnak. Micsoda lehetetlen ember!

Elizabeth komoran töprengett a lehetőségeken. Ha arra gondolt, hogy az az ostoba képes lenne nyíltan beismerni az apaságot, a szőr is felállt a hátán. Egyre vonzóbbnak látszott azonban a kilátás, hogy Daniel a világ túlsó relére utazik. Elizabeth mindig azt remélte, hogy Fogarty féket tesz a nyelvére, már csak a maga érdekében is, de a vén majom halálától szemlátomást elment az esze. Elizabeth folytatta a gondolatmenetet: már régóta sejteni lehetett, hogy Mr. Callon hamarosan megér Teremtőjéhez, tehát Danielt nem érhetette váratlanul a halála. Akkor miért dob el mindent, amiért küzdött? Daniel ugyan szenvedélyes természet, de csöppet sem szeszélyes. Ellenkezőleg. Mindig, mindenben lassan dönt, mérlegeli a pozitívumokat meg a negatívumokat, mielőtt hangot ad a véleményének. Ha nem így lett volna, gondolta keserűen Elizabeth, már régen házasok lennének. Határozottan elutasította magában a vonzó ábrándot, hogy hajóskapitány felesége legyen, és a problémára összpontosított.

Emma. Egyedül Emma lehet az oka, hogy a drága Daniel idáig jutott. Emma viselkedése a hazaérkezése óta rendkívül különös volt. Bezárkózott abba a nagy, komor házba, csak nagy ritkán merészkedett ki, de olyankor is ott tipegett mellette kínai szobalánya. Emma. Csak Emma lehet az oka, az a förtelmes teremtés. Szegény, drága Daniel, gondolta érzelmesen, és még egy könnyecseppet is elmorzsolts. Az a szörnyű nő rémesen bánhat vele. Ám minthogy nyilvánvalóan Emma a probléma gyökere, az is nyilvánvaló, hogy Emmával kell értekezni. Persze diszkréten.

Elizabeth döntött. Udvariassági látogatást fog tenni Emmánál. Elvégre kötelessége részvétet nyilvánítani a boldogtalan asszonynak, akit ilyen súlyos veszteség ért. Az egyik legdivatosabb ruháját fogja fölvenni, a gyász minimális jelzésével.

Elizabeth valósággal földerült az ötlettől, és csöngetett a *Hajózási közlöny* legújabb számáért. Nem árt tudnia, pontosan mikorra várható Albert hazaérkezése.

5. fejezet

Joshua Webster kapitány megállt, hogy megnézzze magát egy kalaposüzlet kirakatában. A szellemkép elismerően bólintott, amint végigpillantott a szögletes, kecskebékaszzerű figura zsakettjén és jól vasalt, fekete

öltönyén, aztán fölemelte testetlen kezét, hogy még jobban a szögletes koponyára igazítsa a cilindert.

Az öregember elégedetten nézte az árnyképét. Jól fest. Igazán jól. Tetőtől talpig csupa új holmi. Rádásul mindent az a savanyú képű veje fizetett. Persze mindez csak Anne-nek volt köszönhető. Ő volt mögötte. Csak az ő fortélyaisal vehette rá azt a gazembert, mert az a zsugori szarevó egyetlen fityingtól sem szívesen vált meg, hacsak nem facsarhatott ki hasznót belőle. Webster kapitány engesztelhetetlenül gyűlölte a vejét, soha nem volt képes megérteni, a lánya mit evett rajta. Anne, a drága Anne annyira belehabarodott ebbe az érzéketlen tuskóba, hogy még őt, a tulajdon édesapját is elhanyagolta miatt. Pedig James Onedin nem szerette az ő kislányát, de nem ám! Hiszen csak a nyomorult hajóért vette feleségül. Az ő hajójáért! Annak az átkozott Onedinnek a *Charlotte Rodhes* alapozta meg a karrierjét, hiszen előtte egyszerű alkalmazott volt Callon csapatában. Azóta viszont önállósította magát, és egyre csak gyarapítja a vagyonát meg a hatalmát. Bezzeg az ő lányával, akinek mindezt köszönhette, minősíthetetlenül bánt, holott Anne mindenben hűséges társa, segítője volt. Minden útjára elkísérte a férjét, minden csávából kihúzta, mert ő aztán tudott bánni az emberekkel, nem úgy, mint ez a rideg, számító James!

Igen, Anne jóságos volt, talán túlságosan is az. Hiszen a vesztét is ez okozta! Azért került abba a méltatlan helyzetbe, azért kapta azt a szörnyű betegséget is, mert megszánta az éhező sztrájkolókat. A férje pedig kidobta őt a házából. Micsoda alávaló gazember? Szegény Anne, szegény kicsi Anne, félholt volt már, mire James visszafogadta. Nem is jött rendbe egészen soha többé. Különben nem halt volna bele a szülésbe, biztosan nem,

A kapitány egyre csak füstölgött magában, soha nem ismerte volna el, hogy enyhén szólva igazságtalan a vejevel. Mert igaz ugyan, hogy James nehezen fejezte ki az érzelmeit, sőt, valóban képes volt őket a háttérbe szorítani, ha üzleti érdekei úgy kívánták, de a feleségét szerette. Talán nem azonnal, és talán nem is úgy, ahogy az öreg Webster kívánta volna, de azért éppen eléggé ahhoz, hogy Anne halála tátongó úrt hagyjon a lelkében. Hiszen még a kislányát is azért hanyagolta el, mert a szíve mélyén őt okolta a veszteségért. Vén izákos apósáról pedig tisztességgel gondoskodott, holott valójában ki nem állhatta őt.

Az öreg Webster találkozott tükörképének tekintetével, s egy pillanatig ott lebegett köztük ez az emészthetetlen igazság. Mert Anne halála óta James Onedin tényleg tartotta, amit ígért. Webster kapitány nyomában többé nem lihegett ott a nincstelenség nyomasztó kísértete, kényelmes lakása volt, és mindig akadt a zsebében pénz. Amikor csak kedve tartotta, bedobhatott egy vizes pálinkát, úriember módjára ihatott az úriemberekkel, a legjobb helyeken ehetett. Meg kell hagyni, hogy Onedin sosem faragott le a kapitány járandóságából – pedig jó régen kötötték meg a megállapodást –, jóllehet, amikor az ígérését tette, az kis híján torkán akadt, mint a halszájka. Hát igen, az a csirkefogó ugyancsak föltört, mi több, magával rángatott fölfelé mindenki mást is, többek között azt a garasoskodó, zsugori Robertet meg a penge nyelvű feleségét is.

Továbblépett, s a tükörkép darabokra tört, hogy mellette szökdécselhessen, mint valami élénk manócska. Aztán a kapitány befordult a sarkon, és hasonmása mindörökre ott maradt az üveg fogságában.

A Huskinsson emlékműtől kiindulva a szél irányában haladt, átszelve a zsúfolt kereszteződésen átáramló emberhullámot, majd ráfordult a rőfös-, könyv- és kalapos boltok csöndesebb mellékvizére. Csak annyi időre állt meg, hogy vegyen egy szál virágot a gomblyukába egy utcai árustól, s máris továbbhajózott kedvenc kikötőjébe, a Kamrába.

A Kamra nevű intézmény főként a cselédség előkelőbb rétegeit látta vendégül, no meg néhány kereskedőt, aki termékeny talajnak vélte, hogy ott vesse el a vállalkozói kedv magvait.

Webster számára azonban az tette a Kamrát különösen vonzóvá, hogy volt benne egy meghitt sarok a feledni vágyó szebbik nem számára is, természetesen azzal a föltétellel, hogy maguk a hölgyek kifogástalan jelleműek, és tisztas úriemberek kíséretében jelennek meg.

Amikor kinyitotta az ajtót, fülét megcsapta a társalgás hullámozó moraja. A berendezés inkább magánház szalonjára emlékeztetett: a kandallópárkányon aranyozott óra állt két porcelánkutya őrzetében, a gázlámpák vadászjelenetet ábrázoló festményt fogtak közre aranyozott keretben. Az apró, kerek asztalkák mellett karcsú székek sorakoztak, de akadt a teremben sarokpamlag meg egy hosszabb kerevet gombos bőrhuzattal, a falat szövetutánzatú pihés tapéta borította, s kis, félkör alakú bárpulnál lehetett kapni a bort, a likört, a pálinkát meg a szíverősítőt. Az egész termet a sasszemű Mrs. Jallop, a tulaj felesége uralta.

Özvegy Malloyné, ahogyan várható volt, a szokásos sarokban ült, és elmerülten beszélgetett kísérőjével, azzal a vörös parókás, bibircsókos képű fickóval, akinek lábszárvédője, vastag kordruhája, no de mindenekelőtt erős istállószaga hirdette a hivatását. Az özvegy ráncos öreg pergamen-arcocskája földerült Webster láttán, és megpaskolta a mellette álló, üres széket.

– Kedves Webster kapitány, kérem, tiszteljen meg minket a társaságával.

A kapitány néhány héttel azelőtt találkozott először az özvegygel, amikor a városban tett egyik céltalan sétája során a Szent Jakab temetőben kötött ki, természetesen Anne végső nyughelyénél. Az egyszerű sír márvány sírkövének két oldalán egy-egy angyal búsult, magán a kövön ez a szüksézáví felirat állt:

Anne Onedin
1828-1864

JAMES hitvese
"Fölöttébb figyelemre méltó asszony"
Nyugodjék békében

A feliratot James fogalmazta és Websternek el kellett ismernie, hogy illet Anne emlékéhez.

A kapitány hosszan álldogált a sírnál, emlékezete poros lapjait lapozgatta, értelmet keresett ott, ahol nem volt értelem. "Kezdetben vala a Káosz". Most kezdte csak érteni a szöveget. Nem volt kezdet, sem vég, csak az élet örvénylése a kettő között.

A magánytól szenvedve, egy közeli márványpadhoz ballagott, amely egy ciprus árnyékában állt. Elszundíthatott, mert vidám hangocskára tért magához.

– Csak nem aludt el? Remélem, nincs terhére, hogy ide ültem?

Az öregasszony egy letúnt kor művelt és divatos stílusában beszélt, s a kapitány egy pillanatra ismét fiatal embernek képzelte magát, oldalán a fürtös fejű Emilyvel, ám a megroppanó vén csontjai, meg hasogató izmai nyomban visszarántották a jelenbe.

Amikor kinyitotta a szemét, kortól barázdált, mosolygó arcot látott, s a szélesszélű főkötő alól éles ki madárszem ragyogott rá. Az öregasszony tökéletesen olyan volt, mint valami vén tyúk, s amikor ment, meg-megtorpanó járása még csak erősítette ezt a benyomást: mintha kapirgált volna.

Hamarosan belemerültek a beszélgetésbe, s a jelen sivatagát bizony odahagyták a múlt dúsabb legelőinek kedvéért. Az asszony életének minden fontos eseménye jelentős fordulókhoz kötődött: azon a napon született, amikor XVI. Lajost lefejezték, a waterloói csata előestéjén szülte az első gyermekét, és másnap megözvegyült, ismét férjhez ment, akkor a királyi flotta egyik hadnagyához, aki belehalt a sebeibe a navarinói csatában. Négy férjet élt túl és kilenc gyermeket szült, akiknek a névsora úgy hangzott, mint a hadi kitüntetések listája. A kapitány megbűvölten hallgatta, csak néha kiáltott föl lelkesen:

– Emlékszem! Ott voltam!

Végül a feje szédült már az emlékek színes kaleidoszkópjától. Az asszony bejárta a világot, s Európa fővárosait éppen olyan jól ismerte, mint a szülővárosát, Liverpoolt.

– Itt születtem – mondta. – És itt is fogok meghalni. Gyomrának fölháborodott korgása az idő múlására emlékeztette a kapitányt, hát a kapuhoz kísérte az özvegyet az ösvényen, amely az időtől fekete meg a kőfaragó vésője alól éppen csak kikerült sírkövek között kanyargott.

– Gyakran járok ide – mondta az özvegy. – Számomra az itteniek régi barátok, akik azt várják, hogy csatlakozzam hozzájuk. – Kotkodácsolva nevetett. – Minthogy ők már az örökkévalóság lakói, talán tudnak még várni egy-két évet.

Béerkocsiba ültek, a kapitány megkérdezte, hová.

– Ilyenkor szoktam bedobni egy pohárkával – mondta az özvegy olyan magától értetődően, mintha ez lenne a világon a legtermészetesebb. – Nem kötelezne le a társaságával?

– Szolgálatára, hölgyem – vágta rá a kapitány úgy, ahogyan legalább ötven éve nem tette.

Az özvegy megmondta a kocsisnak a címet.

– És csapjon a ló seggére – parancsolta. – Pokoli szomjasak vagyunk.

*

A kapitány már szinte elfelejtette, hogy az ő idejében az úri hölgyek úgy káromkodtak, mint a kocsisok, de ez mit sem volt le az értékükből. Manapság férfiak és nők egyaránt finomkodó képmutatók. Nem tudta elképzelni, hogy az ő nyavalyás veje például akár csak egyetlen egyszer is káromkodott volna úgy Isten igazából. Csupa kapzsi ember. Persze Elizabeth kivétel. Az a nő tudja, hogy kell élni. Sosem fukarkodik az itókával, ha a kapitány fölkeresi, és nagyon kedveli a Webster múltjáról szóló, romantikus történeteket.

A kapitány arra riadt föl ábrándozásából, hogy a bérkocsi megállt egy csöndes mellékutcában, így ismerte meg a Kamrát.

Webster iszogatta a vizes pálinkát, de megmagyarázhatatlanul levert volt. A társalgás hol apadt, hol áradt, körülcsobogta az emlékezet szikláit, majd visszahúzódott a hallgatás medencéjébe. A bibircsókó fickó elnézést kért, és átballagott a frissebb hangulatú szomszédos kocsmába. Ekkor fölállt egy pirosposzsgás inas meg a társaságában lévő első szobalány, s az óra ütéseire kitipegtek, akár a marionett-figurák, nyomukban a lakájok és viháncoló másod szobalányok menetével.

Amikor elhangzott az utolsó ezüstösen csilingelő óraütés is, az özvegy fölsóhajtott, és gyöngéden megérintette Webster gacsos kezét.

– Ideje mennünk, Joshua – mondta kelletlenül.

Az ablakon átszűrődő napfény ragyogó foltokat festett a falra, s megvilágította a levegőben táncoló port. Álmos légy zümmögött, majd letelepedett egy üres pohár peremére. Mrs. Jallop a pultra könyökölt, és vakon a szemben lévő tükörbe meredt. Az óra lassan tiktakolt, s a világ forgása mintha megállt volna.

Webster szokatlanul fáradtnak érezte magát. Mintha a feje tollal lett volna tele, s lassan elvált volna a testétől. Vaksin bámult egy asztalt, amely olvadni kezdett, mint a viasz, aztán lassan lebegett felé. A tubákos szelencéjéért nyúlt, de a sötétség örvényébe zuhant.

Amikor magához tért, gyapottengeren lebegett. Szorított a melle, förtelmesen fájt a feje. Levegőért kapkodott, erőlködött, hogy fölnyissa a szemét.

Dinnyefej táncolt az orra előtt, és valami síri hangot hallott.

– Egyszerű szívroham, legfőbb oka az idős kor, amelyet csak súlyosbít a túlzott dohány- és alkoholfogyasztás.

A dinnye félholddá fogyott, ellebegett az ablak homályos fénye felé, a hang érthetetlen motyogássá halkult. Nagy, fekete madár tollászkodott, majd cingár lábain, halkan kotkodácsolva az ágyhoz közelített. Madárszemében aggodalom ült, csőre tátott szájja nyílt.

– Pihenjen, és nem lesz semmi baj – mondta a madár. – Csak tudnunk kéne a rokonai nevét. Értesítenünk kell őket, másként halálra rémülnek.

A kapitány értette, mit mond az öregasszony, de képtelen volt reagálni. Anne, gondolta, Anne-nek kell szólani. Aztán eszébe jutott a valóság, és könny szökött a szemébe.

Az öregasszony bizonyára azt hitte, önsajnálataból sír.

– Ugyan-ugyan. Ne vegye annyira a szívére – mondta vigasztaló hangon, és kis madárfeje biztatón bólogatott.

A kapitány gondolkodni próbált. James? Nem. Szerencsére a fickó a tengeren van. Robert? Megborzongott, amint maga előtt látta azt az álszent teliholdképét, amint miméit együttérzéssel vigyorog rá.

– Elizabeth – hörögte. – Mrs. Elizabeth Frazer. – Hosszú percekbe telt, amíg emlékezete kútjából előcsalta a címet. Nagy ház az Abercromby Square-en. A házszámra nem emlékezett, ám a madárcsőr ismét széles mosolyra húzódott, és a fejecske buzgón bólogatott.

– Értesítjük a hölgyet. Addig maga ágyban marad. A vén csontnak hosszú pihenés kell.

A kapitány megnyalta a szája szélét. Olyan volt a nyelve, mint az ócska vitorlavászon.

– Hol vagytok?

A tyúk vidáman kotkodácsolt.

– Egy hölgy ágyában. És nem először, gondolom.
– Malloyné. Özvegy Malloyné – mondta a kapitány. – Emlékszem. A madár a kapitányra bámult, aztán a nyitott ablakhoz szökdécselt,
fölszállt a párkányra, lekárogtat valamit valakinek az udvaron.
A kapitány becsukta a szemét, és elalvóban az jutott az eszébe, hogy kikötőre lett. Biztonságos kikötőre.

*

Elizabeth éppen Emmához akart indulni, amikor futár jött valami zavaros históriával Webster kapitányról, aki valamiféle rohamot kapott, és most őt szeretné látni.

A fickó kifulladásban állt előtte, a ruhájából istállószag áradt. Barátságosan csúf képen régebbi vulkánkitörések hagytak krátereket, moly rágta, vörös parókája nyilván a hajás fejbőr torzulásait volt hivatva elrejtetni, mert a fickó megjelenésén igazán nem javított.

Elizabeth gyorsan határozott. A történetnek pompás, titokzatos aromája volt. Ha a vén tengerész őt hívja a halálos ágyához, talán végrendelkezni óhajt. Éppen úgy, mint a *Polly Pritchard küldetésében*, amikor a meglehetősen kétes hírű Miss Pritchardra kincsek rejtékelyét jelző térképet hagy egy mogorva, vén krampusz, akivel egykor jó viszonyban volt. Webster kapitány helyzetét figyelembe véve, ez nem látszott túlzottan valószínűnek. Mert ha a vén csirkefogó akár egy ötschillinges rejtékelyéről is tudott volna, már régen maga ásta volna ki.

Igen, gondolta Elizabeth, Emma várhat. Az embert nem minden nap hívják olyan helyre, ahol egy elaggott gazember végső szavait hallhatja, amint éppen útra kel a Teremtőjéhez.

Az izzadságban fürdő fickó csak várt, és áhítattal nézett föl az előtte álló főúri hölgyre, akinek szépsége szíven ütötte.

– Rendben van – mondta Elizabeth, és elindult a várakozó kocsihoz.

A fickó fölült a kocsis mellé, és egy csöndesebb környékre irányította a kocsit, ahol is befordultak egy istállók övezte, macskaköves udvarra. – Erre – mondta a fickó, és föl kísérté Elizabeth-et a borostyánnal befutott téglafalhoz tapadó, rozoga lépcsőn, amelynek csúzos lépcsőfokai minden egyes lépéstől megcsikordultak.

Az asszony átlépett egy boltív alatt – valamikor ablak lehetett ott –, és rövid, félhomályos folyosón találta magát, amely olcsó, rosszul pácolt fenyőfa ajtóban végződött. A fickó elnézést kért, bekopogott az ajtón, aztán kinyitotta.

Elizabeth pislogva pillantott körül a történelem emléktárgyaival telezsúfolt, félhomályos szobában.

Volt ott minden: görbe indián török réztokban, festett ördögmaszkok, lándzsák és Hinták, ezüst vízpipa, kígyóként fölmeredő csövel, keleti asztalkán orosz szamovár, kínai és perzsa szőnyegek, arany sárkányokkal telehímzett selyemfüggönyök, cizellált rézládika, amelyre csak könnyedén odadobtak egy pompás, fehér csipke mantillát, a falakat festmények borították, és gülü szemű tükrök tükrözték torzán a szoba tartalmát és lakóit.

A sarokban vén banya ült fekete csipke főkötőben, formátlan, fekete gyapjú ruhában. Magában motyogott, fejét a kirakott tarot-lapok fölé hajtotta, alig látszott vénebbnek Matuzsálemnél. A ráncos arc Elizabeth felé fordult, az éles fekete verébszem végigmérte az asszonyt, a csipke főkötő csupán aztán rezdült meg, akár a taréj, és a rozsdásan csikorgó hang megszólalt:

– Te is jó leszel, lányom. Nagyon jó.

Elizabeth megborzongott. A vénasszony úgy festett, mint az endori boszorkány, és Elizabeth fejében megfordult a gondolat, hogy talán szánt szándékkal csalták ehhez a vénséges varázslónőhöz, akin a sátán átka van.

A vén banya az elfüggönyözött beugróra mutatott, ahol csöndesen hortyogott valaki a vastag takarók alatt.

– Ott az a nagyszerű kapitányod, lányom. Alszik, mint a bunda. Szóval nem a kedvese vagy? – Ez nem kérdés volt, inkább állítás, és mintha némi csalódottság bujkált volna benne.

Elizabeth fölháborodott még a gondolattól is.

– Persze, hogy nem! Az... unokahúga vagyok... – Magában próbálta kiszámolni. – Másodfokon.

A vén hárpia kuncogva vakarta meg a fejét.

– A másodfok talán már eléggé távoli a vén kéjencnek.

– Kéjenc? Ő? – Elizabeth nem tudta, háborogjon vagy mulasson az ötleten.

– Az bizony. A bácsikája ritka egy figura volt a maga idejében. – Az öregasszony nyilván észrevette Elizabeth nemtetszését, mert kéjesen elvigyorodott. – Mint minden fiatalember. Maguk, fiatalok azt képzélik, hogy a mai öregek vénnek születtek. De nem úgy volt, lányom. Egykor éppen olyan fiatalok voltunk, mint maga. A világ meg sokkal elevenebb volt. De eljön a maguk ideje is, el bizony. – Eszelösen fölnevetett. – Nem kell strapálnia magát. Egyszerűen csak élnie kell, és egy napon úgy fog kinézni, mint én.

Elizabeth összerándult. Nem, gondolta, soha. Ne adja az ég, hogy olyan sokáig éljen, amíg úgy fog festeni, mint ez töpörödött, vén szatyor.

– Úgy tudom, Webster kapitány állapota igen válságos – mondta hidegen. Véget akart vetni a beszélgetésnek, mert úgy érezte, nem tudja kézben tartani.

Az öreg hölgy elnézett Elizabeth mellett.

– Köszönöm, Ruben – bocsátotta el Elizabeth kísérőjét, aki halkán betette maga mögött az ajtót. A ráncos arcon megértő mosoly játszott. – Ne aggódjék, gyermekem. Amikor annyi idős lesz, magácskának is éppen elegendő emléke lesz már, hogy ne érezze magát egyedül. Vékony kezével végigmutatott a múlt emlékeivel zsúfolt szobán, majd a mellette álló, selyembrokáttal borított, aranyozott székre invitálta a vendégét.

– Hagyjuk pihenni, addig beszéljünk egy kicsit.

Elizabeth kísértést érzett, hogy elutasítsa. Azért jött ide lóhalálában, hogy meghallgassa egy haldokló öregember végakarátát, nem azért, hogy holmi pletykás, vén satrafa tanácsaira füleljen. Csakhogy dolgozott benne a kíváncsiság, hát odament Webster kapitány ágyához, nézte a fekvő embert.

A kapitány vörös képpel feküdt a hátán flanel hálóingében, békésen horkolt, és tisztán érződött rajta a brandy szaga. Teljesen világos, gondolta bosszúsan Elizabeth, hogy a vén hülye egyszerűen lerészegedett. Milyen kiábrándító! De ha már itt van, és az egész délutánját elvesztegette, talán nem lesz érdektelen megtudnia, hogyan is jött össze a vén gazember a sarokban békésen üldögélő hárpiaiával.

Így hát engedelmesen leült a fölkinált helyre, és bátorítóan rámosolygott az antik műemlékre.

– Biztos vagyok benne, hogy a kapitány jó kezekben van – kockáztatta meg, ám a hangjában kérdés bujkált.

A karmos kezek összeszedték, megkeverték a tarot-kártyát, a bölcs, öreg szem mintha az idő kútjának mélyéről mérte volna végig látogatóját. A két kéz begyakoroltán kevergette a kártyát, aztán kirakta, és Elizabeth szemében kigyúlt az érdeklődés fénye.

– A kapitánynak még nem jött el az ideje – jelentette ki a banya. – A kártya nem ezt mutatja.

– Valóban olvasni tud a jövőben? – kérdezte tágra nyílt szemmel Elizabeth.

– Persze – bólintott a tudós asszony. – A jövő nem más, mint térkép, ahol minden út ugyanahhoz a célponthoz vezet. Csak az a fontos, hogy jó utat válasszunk. Magácska nem érzi néha, hogy a sors kezében van?

Elizabeth türelmetlenül bólintott.

– Ó, igen – pihegte. – Biztos vagyok benne. Hálás lennék, ha kártyát vetne nekem...

*

A kapitány hirtelen hangosan horkantott az ágyban. A vénasszony meglepő fürgeséggel föl pattant, és már ott is volt.

– Fölebredt, Joshua? – mormolta halkán. – Eljött az unokahúga. Amíg aludt, kissé elszórakoztattuk egymást, nem igaz, kedvesem?

Elizabeth némán bólintott. Az öreg hölgy nyilvánvalóan eszelős, s a hangulata olyan változékony, mint az

időjárás. Elizabeth fölállt, odament az ágyhoz.

– Hogy van, bácsikám? – kérdezte.

– Bácsi? – A kapitány homloka ezernyi ráncba szaladt. – Bácsi? Unokahúg? Istenemre, az! – Rázta a nevetés. – Tulajdonképpen az. De olyan pompás egy jószág, hogy szebbet kívánni sem lehet. Meglátja, jó széllel szélesebben fog száguldani, maga mögött hagyja azokat a lassú járású fivéreit, jegyezze meg, amit mondok. – Ismét kirobbant belőle a nevetés, de aztán köhögni kezdett.

– Nyugodjon meg, nyugodjon meg – tanácsolta az özvegy, és vékony ujjaival a kapitány homlokát cirógatta. Ráncos ujjai most csöppet sem látszottak karomszerűnek. – A betegsége nem komoly, de pihennie kell. Feküdjön hát nyugodtan, és pihenjen. Jó kezekben van.

A szoba csöndbe burkolózott, de lassan ismét zajok hatoltak be. A sűrű meleg levegőbe beszivárogtak a hétköznapiak neszei: a kocsik csikordulása, a hámok csilingelőse, a paták kopogása, a lovászok éles rikoltozása, amely távoli kárográsra emlékeztetett.

Elizabeth csak most vette észre, milyen alantas is ez a környezet, s ez a kötelességére emlékeztette.

– Haza kell jönnie, bácsikám – jelentette ki határozottan. – Ahol kényelemben pihenhet, és gondozni tudjuk.

– Haza? Nekem nincs otthonom. Koldus vagyok csupán, aki állandóan morzsát les. – Úgy duzzogott, mint egy sértődött gyerek.

– Ugyan már – intette le halkán Mrs. Malloy. – Ne izgassa föl magát. Mindig lesz ágya és tető a feje fölött, amíg egyetlen penny is akad az erszényemben, amíg lélegzem.

Elizabeth leverten sóhajtott, és végigpillantott a szegényes szobán, amely úgy festett, mint valami ócska, vidéki múzeum telezsúfolt terme.

– Van otthona. Szép otthona – jegyezte meg sértődötten.

– Kegyelemből – morogta a kapitány. – Nincs rosszabb a nem szívesen adott kegyelemkenyérnél.

Elizabeth türelme kezdett elfogyni.

– Maga azt sem tudja, bácsikám, hogy mi a jó magának. James mindent megad magának. Kifogástalan lakása van, cselédek várják a parancsait, a legfinomabb falatokat fogyasztja, zsebpénzt kap. Mit akarna még?

– Cselédek – mélyen az özvegy. – Az én időmben a cselédek tudták, hol a helyük. Az enyémekek ezüstparolis libériát és rizsporos parókat viseltek. A legjobb helyeken étkeztem, olyan adagokat szolgáltak föl, hogy a szultánnak is sok lett volna. De azok az idők elmúltak. Eltékoztam őket. Amikor az ember fiatal, az élet kiszalad az ujjai közül, mint a homok.

Elizabeth fölcsapott a szoknyáját.

– Amint megjön James, tájékoztatom a gyengélkedéséről. Nem kétséges, hogy kocsit küld magáért. – Nem akart ilyen élesen beszélni, de hajlamos volt rá, hogy elragadja az indulat. Az ajtó felé tartva, mosollyal próbálta enyhíteni éles szavait, s hangjában miméit együttérzést vitt. – Szüksége van valamire?

Webster imádta a durvára vágott dohányt, különösen az erőset, az indiait. A tubákos szelencéjéért nyúlt, kinyitotta, nagyot szippantott, hogy a szeme is könnyezett belé.

– Egy-két fontnyira ebből az ördögfűből, egy kortyocska jamaicai rumra, hogy testem-lelkem együtt maradjon, no és egy dundi kis pipire talán, hogy mégse maradjon együtt.

Kacsintott, és Elizabeth elvigyorodott.

– Komisz, vén mihaszna. – Kinyitotta tarsolyát, néhány egyfontsterlinges aranyat csúsztatott a rozoga bambuszasztalkára, az öregemberre kacsintott, és amikor kilépett az ajtón, a két öreg úgy rikácsolt odabenn, mint két vén ragadozó madár a pompás zsákmányon veszekedve.

Elizabeth átvágott az udvaron, ahol a kocsija várakozott a szunyókáló kocsissal, Nimród, a lova megvetően mérte végig a macskaköves utcán szekeret húzó igáslovakat. Amikor Elizabeth fölszállt a kocsijába, kiguvadt szemű kocsisok bámulták, és zavartan vigyorogtak. Nimród megkönnyebbülten fújta ki a levegőt selymes orrlíkája, hogy végre nekifeszülhet a hámnak, és hazafelé röppítheti úrnőjét.

Hazafelé Elizabeth elmélázott a vén boszorkány jóslatain. Kiterjedt olvasmányából tudta, hogy a jövő ismerete csapda és félrevezetés is lehet. Eleanor Parkhurstnek például *A cigányasszony jóslatában* látszólag

rózsás jövendőt jósolnak, és végül egy török háremben köt ki. De a gazdagság, a szeretők meg a fényűző élet azért vonzó perspektíva. Némi felhő a láthatáron az a megjósolt veszteség, no de hát mindennap meghalnak emberek, és kit tudja, talán Emmáról van szó?

A hintó társaskocsikat, szénásszekereket, bégető birkákat kerülgetett, végül befordult az Abercromby Square biztonságos magányába, és a tulajdon háza előtt Elizabeth megpillantotta az olajzöld mentőkocsit, előtte a két lóról patakzott a tajték.

A szíve a torkában dobogott, és már azt hitte, hogy a legutóbbi jóslat éppen abban a pillanatban teljesedik be, mert Albert sápadt arcát látta előbukkanni a takaró alól, amint a férfit hordágyon a házba vitték.

Odasietett hozzá, és a babona denevérszárnyai máris erejüket veszítették, mert Albert kinyitotta a szemét, és fakón Elizabeth-re mosolygott.

– Hello – mondta. – Megjöttem. – És csak amikor Elizabeth lehajolt, hogy az urát megcsókolja, akkor vette észre a szája sarkában a vörös habot.

6. fejezet.

Robert elemében volt. Bátran elmondhatta, hogy az új intézmény pompásan működik. Igen, határozottan bevált.

A változás kétségtelenül jelentős volt. A viasztól és olajtól bűzlő, teával és datolyával, kétszerüsttel és halászciszimával dugig teletömött kis szatócsbolt eltűnt, akár a nincstelen koldus, akit félrelök az útból a jómódú szomszéd.

Kis mindenségének közepén Robert egyszerre élvezhette mindkét világot, mert a régi boltból lett az új fűszerrészlege. A kis, osztott ablakokat, amelyek korábban reménykedve pislogtak az érdektelen külvilágra, hatalmas üveglapok váltották föl, amelyeket izléses, kecses, antik aranyarabeszkék díszítenek, ugyancsak magukra vonva a járókelők figyelmét. A régi, rozoga pultok tetejére hűvös márványlapok kerültek, rajtuk sajtpiramisok, vajhegyek. A mennyezetről egész oldal szalonnák lógtak, a tálcákon szárított sárgabarack, mazsola és szultánkenyér viaskodott a díszhelyért a szilvával, a fűgével meg a szárított gyömbérrel. És a frissen őrölt kávé csábító illata mindent betöltött.

Robert orrcimpája megrándult, amint az új terem felé pillantott, ahol hosszú mahagóni pultokon sorakozott a civilizált élet minden kelléke. A legfinomabb kesztyűk, zsebkendő dobozok, színes szalagok tekercei, lancashire-i gyapjú, import selymek, végszámra a muszlin, a géz, a festett vászon, a kreton. A hosszú sarokablakok fénye indiai és török szőnyegek tömegét világította meg, mellettük tekercsben állt Mr. Walton újdonsága, a linóleum. Ugyanez a fény táncolt a padló fekete-arany betűin: "Rbt. ONEDIN ÁRUHÁZA".

Az üzlet méhkasként zsongott, jöttek-mentek a vásárlók. Némelyikük egyik részlegből a másikba bókászott, mások céltudatosan mentek egyenesen valamelyik pulthoz, de mindnek elkölteni való pénz volt a zsebében, és igen kevesen távoztak vásárlás nélkül.

Őrhelyéről Robert jól hallotta az érmék dallamos csilingelését a pénztáraknál, és ez a dallam arról győzte meg, hogy érdemes volt erőlködni, aggódni, éjszakánként nem aludni. Igen, határozottan érdemes. Jól emlékezett arra az éjszakára, amikor egymást átölelve feküdtek Sarah-val az ágyban, és remegtek a lépéstől, amelyet megtettek. Robert befektette az összes tőkéjét, kimerítette minden kölcsönlehetőségét, és mindketten tudták, hogy ha a vállalkozás kudarcot vallana, menthetetlenül alázuhannak a szegénységbe, ahonnan nincs visszatérés.

Azán jött az a fekete nap, amikor minden reménytelennek látszott, és ő kénytelen volt Jameshez fordulni segítségért. A fivére szeme olyan volt ott az íróasztalnál, mint a hideg, téli égbolt, és némán hallgatta Robert remegős dadogását. Egyetlen kérdést sem tett föl, csak bólintott néha, mintegy önmagának.

– Nem állhatsz meg, előbbre kell jutnod – mondta végül. – Rendben van. Támogatlak.

Ennyi. James ismét az irataiba merült, úgy hártotta el Robert hálálkodását, ahogyan a szemtelen legyet hessentik el. És attól a pillanattól fogva csoda történt. Robert, aki kölcsönért ment oda, üres kézzel távozott, de huszonnégy órán belül ismét megnyílt a bankok pénzeszsákja, és újra ott toporogtak a befektetők a

kalapjukkal a kezükben, és szinte könyörögtek Mr. Onedin kegyeiért.

Robert csak ekkor kezdett sejteni valamit arról, hogy morózus fivérének mekkora hatalma és súlya van az üzleti világban. Megfogadta magának, hogy egyszer ő is eljut idáig, amikor már egyetlen szava elegendő lesz ahhoz, hogy az arra méltó személyt megmentse a katasztrófától.

De ez álom volt csupán. Addig még sok munka várt rá. Mosolyt varázsolt a képére, úgy lépett oda az egyik kedves vevőhöz, a kitűnő úrhölgyhöz, akit merev arckifejezésű lovagja és zöld bársonyba öltözött, ezüst térdszalagos inasa kísérték.

– Úrnöm – hajolt meg ünnepélyesen Robert.

A hölgy gyakorlott főúri mosollyal viszonzta a gesztust, aztán várta, hogy Robert csettintésére odasiessen Mr. Peabody, az áruházi osztályok felügyelője.

Mr. Peabody úgy lépett oda, mint egy templomi előljáró, összekulcsolt kézzel, összevont szemöldökkel, mélyen meghajolt, majd elvezette a főrendi özvegyet és kíséretét a megfelelő részlegbe.

Robert az ilyen pillanatokot élte a legjobban. Amikor parancsokat osztogathatott egy olyan világban, ahol mindenki pontosan ismerte a maga helyét. És ami ennél is fontosabb, ahol a kellő figyelmesség nagyban hozzájárult az ő gyors előrejutásához a társadalmi ranglétrán. A kereskedőket mindig hajlamosak voltak a társadalom páriáinak tekinteni, a konyhai személyzettel üzletelő pénzcsinálókat az urak nem fogadták szalonjukban. De változtak az idők: a feltörekvő kereskedőknek is volt már saját szalonjuk, és a pénz megnyitotta a kereskedők előtt a hatalmasok ajtaját.

Robert megígérte magának, hogy egyszer ő is vendége lesz a hatalmasok elegáns kúriáinak. Mi több: ha az üzlet továbbra is úgy megy, ahogyan az utóbbi időben, hamarosan neki is lesz olyan elegáns kúriája.

A gondolat varázsigeként bűvölte elő Sarah-t szinte a semmiből. És az asszony olyan képet vágott, hogy Robert azon sem csodálkozott volna, ha kénes felhőből lép elő.

– Mr. Tupman beszélni óhajt veled, Robert – közölte, és még odasziszegte: –, és én is.

Robert komoran követte az asszonyt a zöld posztóval bevont ajtón át, amely a pénztár mögött helyezkedett el, és a varrodán át Robertek magán lakrészébe vezetett.

Menet közben Robert futó pillantást vetett a varrónők munka fölé hajló fejére, táncoltak a tűk, amint a lányok-asszonyok varrtak, hímeztek, gyöngyöztek, új ruhán vagy éppen alakításon dolgoztak, mostak, vasaltak, gombot varrtak. Ez Sarah birodalma volt: nagy, levegőtlen szoba, ahol csak az olló surrogása meg a nők csacsogása hallatszott.

Befordultak jobbra, és máris a lakosztályukhoz értek. Robert elkedvetlenedett, mint mindig, valahányszor a nappaliba lépett. Állkapocs, a papagáj, akinek a kalitkája veszélyesen billeget egy kupac könyv tetején, gúnyosan fütyentett, megrázta magát, majd komor hallgatásba merült.

A szoba romokban hevert. A terjeszkedő áruházi helyiségek kezdték kiszorítani Robertékat a házból, az otthonukból. Minden vagyonuk ebben a szobában volt, rendetlen kupacokban. A székek az asztalokon álltak, a székeken tálcákon az edények. A konyhából csípős égett szag áradt.

– A szakácsnő fölmondott – csattant föl Sarah. – Nem volt hajlandó egy perccel sem tovább maradni. Ugyan ki hibáztathatja érte? Magára kicsit is adó szakácsnő nem sülyed odáig, hogy ilyen körülmények között dolgozzon. – Reménytelenül mutatott a helyiségre, és ismét előhozakodott állandó témájával. – Nem tűröm egy nappal sem tovább! Hallod, Robert? Nem vagyok hajlandó még egy éjszakát tölteni ez alatt a tető alatt!

– Mr. Tupman...? – kérdezte idegesen Robert. – Azt mondtad, Mr. Tupman... – Vadul járt a szeme, hátha a bútorok útvesztőjében megpillantja a szerényen félrehúzódo alkalmazottat.

– Vagy most rögtön új lakásba költözünk, vagy örökre elhagyom ezt a házat! – jelentette be drámaian Sarah, majd sírva fakadt.

– No, no – vigasztalta Robert, és a lépcső felé araszolt, amely James fenti irodájához vezetett.

Sarah egy ócska, újságpapírral teli székre roskadt.

– Nem bírom tovább – zokogta. – Egyszerűen nem bírok tovább ebben a disznóólban élni. Vagy új házba költözünk, vagy elmegyek.

– Gondolj a költségekre – mondta Robert, és máris számolt magában.

– Ördög vigye a költségeket! – kiáltotta szenvedélyesen Sarah. – A bolt szépen hoz, te is nagyon jól tudod.

– Papíron – csóválta a fejét Robert. – Minden egyes penny arra megy el, hogy kifizessük az adósságainkat. Szó sem lehet további kiadásokról. Sajnálom, de ez a helyzet – fejezte be határozottan, mert felbátorodott a menekülés lehetőségétől.

– Nem érdekel – zokogta Sarah. – Se szakácsnő, se konyhalány, se szobalány. Nem bírom tovább. Túl sokat kívánsz, Robert. Túlságosan sokat. Jó feleség voltam...

– Igen – mondta Robert. Nagyon gyorsan. – Majd megbeszéljük. Most Tupmannel kell beszélnem.

Amint fölfelé tartott a kopott lépcsőn James irodájába, még hallotta Sarah sírását.

James mániákusan ragaszkodott a gerendák alatt megbúvó, régi irodához. Oda se bagózott Robert fenyegetéseire, se kedveskedéseire. Úgy tetszett, csak kilakoltatási végzéssel lehet az irodából eltávolítani, Robert gondolt is ilyesmire, de rájött, hogy nem lenne okos dolog Jamesszel pereskedni. Egyébként is tartozott Jamesnek, gyözködte magát. Ha mással nem, hát hálával. Am a padlásszoba kétségtelenül jól jött volna neki... Nagyszerű varrószoza lenne, és abban a teremben, ahol most a varrónők dolgoznak, elférnének a bútorok, és ha egy kis szerencséje is lenne, Sarah végre abbahagyná a panaszkodást.

Tupman tolla szorgosan sercegett a papíron, amikor az erőfeszítéstől rosszkedvű Robert belépett. A tisztviselő udvariasan fölállt, figyelmeztető pillantást vetett a csekélyebb beosztású irodistákra, akik szorgalmasan körmöltek az asztalaiknál, és bekísérte Robertet a magánirodában.

– Nos? – kérdezte Robert. – Nyilván valóban fontos az ügy, ha rám van szükség. – Tudta, hogy úgy beszél, mint valami nagyképű hólyag, ám a tisztviselő hatékonysága mindig fennhézajzó tehetetlenségre kárhoztatta Robertet.

Tupman egy papírt tett az íróasztalra.

– Nem szívesen alkalmatlankodom, uram, de ezeket a szerződéseket a cég egyik vezetőjének kell aláírnia, és Mr. James távollétében... Alig láthatóan vállat vont, és átnyújtotta Robertnek a tollat.

– Jól van, jól – ült le az asztalhoz Robert. Átfutotta a nehézkes nyelvezetű írást, annyit értett meg csupán belőle, hogy az aláírásával mentesíti a céget a "veszteség, a szállítás elmaradása, természeti csapás, a királynő ellenségei, kalózok, rablók, tolvajok, hajórongalás, a munkások összeesküvése, a csomagolóanyag szennyeződése okozta kár vagy sérülés" esetén. Föladta, és aláírta a papírt. James szemlátomást mindenre gondolt, beleértve a világ végét is, de nyilván gondoskodott arról is, ami az után történik.

Az aláírás után föl akart állni, de Tupman elé tette a főkönyvet.

– A negyedévi elszámolás, uram.

– Hm – mondta Robert. Lassan lapozta a főkönyvet. Nem volt értelme ellenőrizni az adatokat. Az egyenleg mindig stimmel, s ez akkor is így lett volna, ha a könyvelő teljes mértékben kifosztotta volna a céget. Csupán annyit tehetett, hogy összevetette a bal oldali oszlopban szereplő neveket a jobb oldalon látható összegekkel. Nem mintha nem bízott volna Tupmanban: ha James *rábízta* az ügyek vezetését, az egyértelműen azt jelentette, hogy a fickó feddhetetlen. De legalább mutatnia kellett az erény eme tökéletes példaképének, aki ott állt a háta mögött, hogy egy kicsit ért az ügyvitelhez. Vagyis nem olyan ember, akivel kukoricázni lehet.

A gyönyörű kézírással írott nevek körülbelül annyit mondtak Robertnek, mintha arabul írták volna őket. Lapozott néhányat, aztán megakadt a szeme egy tételre, amely úgy meredt rá, mint valami fölálló mutatóujj. Nem akart hinni a szemének.

– Ez mi? – kérdezte.

Tupman az asztal fölé hajolt, nézte, milyen tételre mutat Robert.

– Mr. James rezidenciája.

*

Robert feküdt az ágyban, nézte az öltözőtükör előtt fészülő Sarah-t. Megköszörülte a torkát, mint mindig, amikor fontos bejelentésre készült.

– Elgondolkodtam a javaslatodon, Sarah, és arra jutottam, hogy van értelme. Holnap új házat keresünk. Sarah gyorsan megfordult, sápadt arcán öröm és diadal tükröződött.

– Robert! Tudtam, hogy megbízhatom az ítélőképességemben!

Robert csendre intette a feleségét.

– A társadalmi helyzetünkhöz illő házat keresünk – folytatta. – A Croxteth Road környékére gondoltam. Nem ígérek semmit – tette hozzá gyorsan. – De keresni fogunk. Igen, keresünk egy házat.

– Croxteth Road! – Sarah összekulcsolta a kezét, mintha imádkozna, szája kerekre nyílt a csodálkozástól. – Jaj, Robert... Croxteth Road! De megengedhetjük-e magunknak? Igazán? Arrafelé méregdrágák a házak.

Robert gondolt erre is, de arra is, hogy James mindig a maga hasznára zsonglörködik a cég vagyonával. Ám legyen: ha a jó az egyiknek, legyen jó a másiknak is.

– Szerintem befektetésnek tekinthetjük. Hasznos befektetésnek mondta megfontoltan.

Sarah gyorsan az ura mellé bújt az ágyba.

– Ó, Robert! Valóban tökéletes és nagyon figyelmes férfi vagy! Közelebb húzódott a férjéhez. – Elizabeth belezöldül. Belezöldül az irigységbe!

Robert nem mulasztotta el kihasználni a pillanatot.

– Házszenelőt rendezünk – ígérte, és hozzálátott, hogy behajtsa a jutalmát.

7. fejezet

James gondolatokba merülve ült az íróasztalnál. Az amerikaiak végre abbahagyták egymás öldösését, és a teljes keleti part újra megnyílt a hajózás számára. A kikötőkben hemzsegték a szállítmányra váró brit hajók. Egyre több lett a kivándorló is, ám ebből az üzletből a gőzhajóknak jutott az oroszlánrész, mert a kivándorlók új tömegei nyugatra tartottak, az ígéret földjére.

A korábbi évek éhezőkéből álló hordái elapadtak, viszonylag jobb módú iparosok léptek a helyükbe. Kézművesek és gépészek, akik meg tudták fizetni a nagyobb útiköltséget. Már nem zsúfolódtak heringek módjára a sötét és bűdös lyukakba. A gőzhajókon mindenkinek külön fekhely jutott, naponta háromszor kaptak főtt ételt. Ráadásul a gőzhajók tizenöt, nem harmincöt nap alatt tették meg az utat, és az utasok frissen, egészségesen szálltak partra, nem imbolygó csontvázként.

A vitorlás hajók ideje leáldozott, új korszak virradt föl. A lenézett gőzhajók évi negyven százalékos hasznot hoztak, három-négy év alatt megtérült az építési költségük.

James hosszasan bámulta a térképen az Atlanti-óceán kereskedelmi útvonalait, s lelki szemével már a jövőt látta. Aztán elhatározásra jutott, csöngetett Tupmannak, hogy hívjon bérkocsit, és Albert keresésére indult.

Nem kellett sokáig keresnie: a szárazdokban találta az ábrándos fiatalembert.

Albert karja föl volt kötve, járás közben ezüstfejű ébenfa sétatálcára támaszkodott, és a megszokott udvariasságával köszöntötte Jamest. Az arca sápadt és elgyötört volt, a szája köré ráncokat rajzolt a fájdalom.

James éles szemmel nézett végig rajta.

– Kórházban lenne a helyed – állapította meg. – Nem akarlak most elveszíteni.

– Ostobaság – csillant föl Albert régi, játékos gunyorossága. – Beteg embernek nem való a kórház. – Elhallgatott, fölhúzta a szemöldökét. – Jól sejtem, hogy a személyes érdekedről van szó?

– Közös érdekről – felelte James. – Azt akarom, hogy további négy hajót építs nekem.

Az *Anna Onedin* a szárazdokban feküdt, sérült testén nyüzsögtek a hajóácsok meg az asztalosok. A gyomrában az eltört főtengely helyreállításán munkálkodtak.

Albert elmélázva rajzolgatott a porba a botjával.

– Négy hajót – merengett. – Sokat tanultunk az *Anne* hibáiból. Ha két hajtóművünk lett volna, nem sokat számított volna az egyik propeller elvesztése. Az egyiket leállíthattuk volna, és így megmentjük a főtengelyt.

James mosolygott a sógora lelkesedésén.

– És néhány bordát. – Elgondolkozott. – Hány hajónak van ilyen kettős hajtóműve?

– Nagyon kevésnek, azokat is főként a déli amerikai államok szövetsége építette, hogy áttörje velük a blokádot.

– És eredményesek voltak? – kérdezte James.

– Annyira, hogy az északiaknak is ugyanolyan hajókat kellett építeniük, hogy elbánjanak velük.

James az egyik árbocmestert nézte, aki olyan biztonsággal mozgott az *Anne Oncdin* egyik vitorlarúdján, mint a macska.

– Mi a legfőbb előnyük?

– A gyorsaság és a manőverezési készség – vágta rá Albert.

– És bizonyára lényegesen több szénét fogyasztanak – jegyezte meg fanyalogva James. – Én olyan háborúra gondolok, amelyben nem olyan fontos a sebesség, mint a takarékoság.

– Elképzelhető együtt a kettő – mondta Albert. – Azokat a hajókat egyetlen expanziós hajtómű hajtotta, több mint nyolc láb átmérőjű dugattyúkkal. Én viszont két, esetleg három hajtóműre gondolok. Láta James arcán az értetlenséget. – Nagyobb hatékonyság minimum harminc százalékos fogyasztás-megtakarítással. – Fanatikusa csillogott a szeme. – Nem fogod megbánni, James. Elsők leszünk a területen. Héttónás hajókat fogunk építeni dupla hajtócsavarral, és tizenöt csomós sebességgel fognak szárguldni.

– Nem tudok álmokat finanszírozni – mondta James. – Így hát elegendő lesz két és fél tonna, tizenkét csomós sebesség, no meg legalább negyven kabin az utasok számára.

Albert megrökönyödött.

– Csak két és fél tonna! Bűnös erőpocsékolás! Az utaskabinok meg zsúfolttá teszik az egészet. A hajómnak csupasz, tiszta vonalai odalennének.

– Tőlem a hajó bűn ronda is lehet – vágott vissza James. – Csak hasznot hozzon.

– Súlyos hibát követsz el.

– Sokat hibáztam – mondta James. – De ebben nem tévedek. Készíts vázlatokat. A részleteket később beszéljük meg.

– Két propeller – könyörgött Albert. – Ehhez ragaszkodom. James elkomorodott.

– Aki fizet, az petyegtet. – Biccentett. – De még gondolkodom rajta. Albert nézte, amint a sógora elballag jellegzetes, kacsázó járásával.

Aztán köhögni kezdett, és a szájában ismét vér ízet érezte, amint az apró csontszilánk még mélyebbre fúródott a tüdejébe.

Amikor James visszatért az irodájába, Robertet találta ott, aki izzadtan, ingujjban gyötrődött a cég számlakönyveivel.

– Hát megjöttél végre – morogta bosszúsan. – Egyszerűen nem ismerem ki magam ezeken a számokon.

– Kiszívóképes létedre túlságosan sokat vállalsz – felelte James. Kissé gúnyos tekintettel nézett a bátyjára.

– A cég egyik igazgatójaként jogom van hozzá – mondta sértődötten Robert.

– Hát persze – mosolygott szívélyesen James. – Mi a baj?

– Nem tudom követni a tranzakcióidat. Átteszed a pénzt az egyik vállalkozásból a másikba, aztán vissza, végül minden eltűnik a számok útvesztőjében. Látszólag egyetlen olyan vállalkozásunk sincs, amely tisztességes hasznot hozna. – Elégedetlenül szipogott. – Nem csoda, hogy olyan botrányosan csekély az osztalékom.

– Mit vártál volna, tizenötfontnyi befektetéssel? – kérdezte gúnyosan James. – Hát nem sokat – ismerte be Robert. – Ne aggódj, James, erről a tartozásról már régen lemondtam.

– Akkor ostoba vagy – mondta gúnyosan James. – Az a tizenöt font annak a száz részvényesnek a tizenöt százalékát jelentette, amellyel az eredeti céget alapítottuk.

– És? – vont vállat Robert.

– Ha jól emlékszem, visittóttál, mint a disznó, amikor le kellett mondanod arról a pénzről.

– Akkoriban tizenöt font sok pénz volt.

– Ma is az – közölte szárazon James. – A te tizenöt részvényed most mintegy nyolcvanezer font tizenöt százalékát jelenti.

– Nyolcvanezer? – Robertnak leesett az álla. Gyorsan számolt, és hihetetlen összeg jött ki: tizenkétezer font! Táncolt a szeme előtt az összeg. Uram Atyám, ennyi pénzből Sarah tucatnyi új házat vehet! De minimum egy jókora kúriát, és még akkor is marad pénz. Szokásos óvatossága azonban úrrá lett kezdeti ujjongásán. Elad, igen, elad egy-két részvényt, éppen csak annyit, amennyinek az árából Sarah megveheti álmai otthonát, a többi meg hadd fialjon csak tovább. Amikor fölpillantott, James maró gúnnyal nézett rá.

– Ennyi a tőként – mondta James. A tőke. Nem a jövedelem.

– Hát persze, a tőke. Értem. Őszintén szólva, a legjobbkor jött ez az információ. – Mély lélegzetet vett. – Jó ideje játszom a gondolattal, hogy változtatnunk kéne a lakáskörülményeinket. Jobb minőségű ingatlanba kellene költöznünk.

– Remélem, nem az én zsebemre? – kérdezte komoran James. Robert pislogott. Úgy látszik, James nem értette meg.

– Nem, dehogy. Egyszerűen eladok néhány részvényt... – Elhallgatott. James a fejét rázta.

– El kéne olvasnod az alapító okiratunkat – mondta James. – Az alapító részvényeket nem lehet eladni a társigazgatók beleegyezése nélkül.

– Azok pedig ti vagytok Alberttal – szontyolodott el Robert. – És egyformán jár az agyatok. Úgy látszik, semmiképpen nem juthatok a pénzemhez.

James sóhajtott, és türelmesen magyarázni kezdett.

– Nekem hetven részvényem van. Albert része ugyanakkora, mint a tiéd. Az Onedin Hajózási Társaság magáncég, és azt akarom, hogy az is maradjon. Családi vállalkozás, Robert. Az Onedin Hajózási Társaság nem több olyan holdingnál, amelynek az összes tulajdona a *Charlotte Rhodes* és a raktár. A teljes értéke mintegy ezer font. A többi vállalkozás leányvállalat csupán.

– Ami azt jelenti – mondta keserűen Robert –, hogy a részvényeim annyit sem érnek, mint a papír, amelyre nyomtatták őket. – Megfenyegette az öccsét. – De ez nem fog menni, James. Nekem kell az a ház. Mindenáron. Majd szépen elkönyveli azt is a cég. Ahogyan a te házádat. – Dacosan nézett James szemébe.

– Igazán? – vont a szemöldökét James.

– Másként – játszotta ki a végső ütőkártyáját Robert –, nem írok többé alá semmit! – Fölemelte a kezét. – Nem, James, úgysem tudsz lebeszélni. Most túlságosan messzire mentél.

– És mi a címe annak a háznak? – kérdezte szelíden James.

– Croxteth Road – mondta dacosan Robert.

– Jó környék – mondta James. – De piszok drága.

– A cég igazán megengedheti magának.

– Az igaz. – James a fülét vakarta. – Úgy látszik, győztél, Robert. Nem találok kifogást. Jó befektetésnek látszik. Rendben van, vedd meg azt a házat. A cég fedezi a számlát.

– Hah! – mondta Robert, és elhatározta, hogy az utca legdrágább házát fogja megvenni. Megleckézteti Jamest. Ideje megtanulnia, hogy nem fajankóval, hanem ravasz üzletemberrel van dolga, akinek az esze semmivel sem vág rosszabbul, mint az övé. Fölállt, az ajtóhoz ment. – Jó napot.

James távozó bátyja után nézett, sóhajtott, és csüggedten csóválta a fejét.

– Szegény Robert – mormogta. – Hát te már sosem tanulsz?

*

A nyitott hintó kocogott a fákkal szegélyezett Prince's Boulevardon, ahol – magas falú kertek mögött, biztonságban és tiszteletre méltóan – a feltörekvő kereskedő osztály házai feszültek neki teljes mellszélességgel a prosperitás szeleinek.

Robert kényelmesen terpeszkedett a bőrpárnás ülésen, sétapálcájára támaszkodott, és úgy élvezte titkon az erény gyümölcseit, hogy Sarah-t leste a szeme sarkából.

Az asszony előredőlt, ide-oda forgatta a fejét, tátott szájjal nézelődött, mint a gyermek, akit elhalmoztak

felfoghatatlanul becses ajándékokkal.

Megbűvölten nézte, hogyan haladnak el a püspöki palota előtt, amelynek borostyánnal befutott falai szinte izzottak az alkonyati napfényben. Aztán a kocsi befordult a Croxteth Roadra.

Sarah kihúzta a derekát, és megragadta Robert kezét. Soha életében nem merészkedett idáig, ahol a kereskedelem arisztokratáinak házai álltak. Tiltott terület volt ez a szedett-vedett népségnek, csak az igazi nagykereskedők élhettek itt, akiknek még a hintója kerekeit is gumi borította, nehogy a vasalt kerekek zaja bántsa az itt lakók finom fülét. Sem bérkocsik, sem szekerek nem zavarhatták a tágas kertekben rejtőző, pompás villák magányát, még a köznép pillantásaitól is üvegszilánkokkal beszórt tetejű, magas falak zárták el őket. A hosszú kocsibehajtókat szilfák szegélyezték, és minden palota magában állt, távolról, közönyösen szemlélte a szomszédját.

Sarah még jobban szorította Robert kezét, és szinte rémülten nézett az urára.

– Jaj, Robert – nyögte. – Túlságosan nagy. Nem telik ekkorára.

– De igen – nyugtatta Robert annak biztos tudatában, hogy nem a saját zsebük bánja.

Sarah ismét a fejét forgatta.

– Ez tényleg a legcsodásabb környék – pihegte. – A legeslegcsodálatosabb.

Kissé összeszedte magát, és kegyesen biccentett egy vadidegennek, aki nyomban lekapta a kalapját, és értetlenül bámult a távolodó hintó után.

Továbbmentek a Greenheys Roadra, amelynek fái alatt bíborvörös rododendbokrok pompáztak, aztán behajtottak egy széles, ívelt kocsibehajtóra, ahol a vörös agyagutat magas kovácsolt vaskapu zárta el.

Sarah ajkát hosszú "óóóó" hagyta el, amikor megpillantotta a házat. A háromszintes épület homlokzata téglából és díszvakolatból állt, buja kert vette körül, amely lonc-, árvácska- és levendulaillatot árasztott. Az aranyló gyertyácskákkel teli aranyeső az ég felé emelte zöld fejét, s egy kovácsolt vas szökőkútból koncentrikus kör alakú medencékbe patakozott a szikrázó víz.

– Elizabeth a fogát csikorgatja majd irigységében. Bele fog zöldülni, én mondom – jósolta lelkenedezve Sarah. – Ez tényleg a legeslegcsodálatosabb hely.

Amint fölmentek a bejárati ajtót rejtő oszlopos előtérbe, sápadt, görbe hátú, csöppnyi, de kókadt bajszerű, jellegtelen öltönyt viselő férfi sietett eléjük a mellére szorított kalappal.

Mr. Cragworthyként, Wichcombe, Skelhorn és Cooper uraknak, a ház áruba bocsátóinak bizalmas embereként mutatkozott be, a kulcsait csörgette, és bevezette a vevőket a házba.

Szobáról szobára haladtak. Mr. Cragworthy nem győzte ecsetelni a magas mennyezet előnyeit, de Sarah már azt számolgatta, mennyi függönyanyagra lesz szükség, Robertet pedig előre elkésérettette a gondolat, hogy akkora területet kell majd szőnyeggel borítania.

Hazafelé aztán még jobban elkéséredett, amikor Sarah sorolni kezdte, hány fős személyzet kell majd a házhoz, hogy megfeleljenek újsütetű társadalmi kötelezettségeiknek.

– Minimum, de igazán ennyi a legkevesebb, kell egy szakácsnő, egy konyhalány, két szobalány meg egy mindenés. Egy parádés kocsis, egy istállófiú, egy főkertész meg egy segédkertész. Amikor pedig vendégeket fogadunk, természetesen kíségetőket veszünk föl: néhány lakájt meg egy főkomornyikot, ha különleges az alkalom.

Robertet a hideg is kilelte, ha arra gondolt, hogy langyos levest tesz elé holmi mocskos bunkó, akin sehogy sem áll a libéria, mert éppen akkor rángatták be az utcáról.

– Nem kell se komornyik, se lakáj – mondta eltökélten, és magában Sarah minimális igényeinek költségeit számolgatta. A szakácsnő évi harminc font, a szobalány-mindenés pedig joggal várhat tizenkettőt és teljes ellátását. Arra az elkésérettő eredményre jutott, hogy nem telik rá, és soha nem is fog. Manapság a cselédek azt várják, hogy cselédek szolgálják ki őket, és minél nagyobb a háztartás, annál szigorúbb hierarchia uralkodik a cselédszálláson. Azon kapta magát, hogy irigyli Jamest, aki sosem fogadott vendégeket, mindössze egy szakácsnő volt nála, egy mindenés szobalány meg egy dajka a kis Charlotte mellett, és fityült minden társadalmi kötelezettségre.

– És ha továbbra is dolgoznom kell a boltban – folytatta vészjóslón Sarah –, természetesen szükségünk lesz házvezetőnőre is.

Házvezetőnő! Te jó ég, az minimum évi ötven font! Ez az átkozott nőszemély azt képzelem, hogy Robert zsebe sosem ürül ki.

– Semmiféle fizetett alkalmazott nem ér a nyomába sem a te zsenialitásodnak, drágám – mondta diplomatikusan.

Sarah kalaptollai helyeslően billegtek.

– Az asszony igazi birodalma a háztartás. Már régen vallom, hogy a családi tűzhely mellett volna a helyem, távol a kereskedés világtól, amelyet szegény fejem úgysem képes megérteni. – Fölhúzta az orrát, és megvető pillantást vetett arra az alantas lényre, aki kézikocsin tűzifát húzott, aztán jótékony csöndbe burkolózott, mert már maga előtt látta, hogyan trónol királynőként a kifogástalan ízlésű és feddhetetlen származású hölgyek kellemes kis összejövetelén.

Robert hálás volt, hogy megúszta Sarah prédikációja nélkül, mert ezekben a kifakadásokban mindig neki jutott a gonosz szerepe. Megköszöri a torkát, az Onedinek kivétel nélkül így jelezték, hogy szólni kívánnak. Ha Jamest nagy érzelem feszítette, úgy hörgött, mintha csont akadt volna a torkán, Elizabeth pedig összeszorította a száját, mintha valami úri hölgyhez nem illő disznóságot akarna visszafojtani, és hosszan hűmögött. Robert rövidet horkantott ilyenkor, az orcája fölfúvódott, mint a béka, majd a bajsza át eresztette ki a levegőt.

– Ha berendezkedtünk, rendezhetünk egy kis estélyt. Egészen kicsit. Egy-két közeli ismerőssel. Természetesen csupa kiváló emberrel.

Egy darabig hallgattak, mert mindketten arra az elkeserítő eredményre jutottak, hogy ismeretségi körük mindössze néhány rokonból, továbbá Mr. Simkinsből, a mészárosból, meg a mocskos szájú Mr. Jenkiből, a széna- és abrakkereskedőből állt, akinek az ő üzletükkel szemben volt a boltja. A legmerészebb fantáziával sem lehetett őket kiváló embereknek nevezni.

– Albertre számíthatunk – mondta végül Sarah. – Albertnek *nagyon* jó kapcsolatai vannak.

Robert bánatosan bólintott. Ha Albert jön, jön Elizabeth is, meg a gránit arcú Mr. Frazer is, no és a protokoll azt is megkívánja, hogy meghívják Jamest meg azt az izákos apósát is. Vagyis azért kell kiadni még egy csomó pénzt, hogy megvendégelje a családot. Lehangelő.

Keserűen fűsöhajtott.

– Majd kitalálunk valamit – mondta.

A probléma azonban magától megoldódott. Amikor hazaértek, Robert átnézte a délutáni postát. Nyomban megragadta az érdeklődését a címzés az egyik dombornyomásos borítékon. "Robert Onedin uraságnak". Nem is a boríték papírjának finomsága keltette föl a figyelmét, hanem hogy a levélíró méltónak találta őt az "uraság" megszólításra a közönséges "úr" helyett, márpedig a nem nemesi származású egyszerű kereskedőknek csak "Mr." járt.

A réz levélvágóval gondosan felnyitotta a borítékot, kihúzta a drága papírra írt levelet. Gondosan végigolvasta, ízlelgette a szavakat, aztán nagyot fűttengett.

– Sarah! – kiáltotta izgatottan. – Gyere ide! Ezt hallgasd!

Sarah éppen az egyik kalaptűjét akarta kihúzni, de Robert váratlan diadalmi harsonájától összerezzent, és megsúrta a fejét.

– No de Robert! – háborgott. – Igazán tekintettel lehetnél kicsit a női lélekre. Kis híján összeestem ijedtemben!

– Elhallgass, asszony! – csattant föl Robert. – Hát egy pillanatra se tudod befogni a szádat? Csupán annyit kérek, hogy szentelj nekem figyelmet néhány másodpercig, amíg megosztok veled bizonyos fontos információt! – Zizegett a bajsza, az orcája fölfúvódott, dúlt benne a düh.

– Igen, drágám, figyelek – szorította össze a száját Sarah.

Robert teleszívta a tüdejét levegővel, és meglengette a levelet a feje fölött, mint valami győzelmi zászlót.

– Ez itt, a kezemben a Liverpooli Kereskedelmi Kamara titkárnak a levele. A bizottság tagjai egyhangúlag jóváhagyták, hogy engem is fölvegyenek a tagok közé!

Sarah elvette a levelet, gyönyörködött a cirkalmas fejlécben, aztán szótagonként szívta magába a levél tartalmát.

– O, Robert! – pihegte. – A Kereskedelmi Kamara tagja lettél! Ez már a siker csúcsa!

Robert a mellénye karkivágásba akasztotta két hüvelykujját, és a többi ujjával önelégülten dobolt a mellkasán.

– Páratlan megtiszteltetés – jelentette ki. – Egészen páratlan megtiszteltetés. Természetesen elfogadom rendkívül kedves ajánlatukat.

Sarah még egyszer végigolvasta a levelet.

– Itt az áll, hogy bizonyos Mr. Forshaw ajánlott...

– Forshaw? – Robert egy pillanatig elgondolkozott. – Ó... megvan. Csak a Forshaw és Lowther cégnél levő Forshaw lehet. Gyümölcsimportőrök. Régi, tekintélyes cég. Osztályon felüli áru. Köszönőlevelet kell írnom neki. Csak azt nem tudom – mélázott el –, hogy mivel kelthetem föl a figyelmét.

– Túlságosan szerény vagy, Robert, ha az eredményeidtől van szó – mondta az elkötelezett Sarah. – Mert hiszen nyilvánvaló, hogy a képességeidre a legelőkelőbbek is fölfigyeltek. – Újra a levél olvasásába merült. – Mr. Forshaw ajánlott, és az ajánlatot Mr. Biddulph is támogatta.

– Biddulph? – csóválta a fejét Robert. – Sosem hallottam róla.

– Azt azonban mondanom sem kell, hogy ő hallott rólad – állapította meg bölcsen Sarah. – És itt az istenadta alkalom, hogy megismerkedj vele.

– Az estély! – kiáltott föl Robert, mert ihletet kapott.

– Pontosan. Az estély – pirult ki az izgalomtól Sarah. – Ó, Robert... az új házunk tökéletes helyszín lesz!

– Hirtelen zokogni kezdett, és az ura karjába vetette magát.

– Jól van, no, jól van – vigasztalta bumfordi férfi módra Robert, s máris bizakodva nézett a szivarfüstben és brandyben bővelkedő jövőbe. – No, jól van már...

8. fejezet

Daniel Fogartyt az ablakot verő eső ébresztette föl. Fölkelt, ásított, nyújtózkodott, egy pillantást vetett a mellette alvó Emmára. Az asszonynak álmában madonna arca volt, és mindig mozdulatlanul szunnyadt, mintha a halál lopódzott volna be a szobába, s fogta volna kézen.

Daniel a fejtámlának döntötte a fejét, és keserűen merengett. Két évi házasság után Emma változatlanul olyan elérhetetlen maradt, mint a hold. Daniel mindent megpróbált, hogy valamiféle szenvedélyt ébresszen benne, kedves és gyöngéd volt, rimánkodott és udvarolt, máskor dühösen kitért. De semmi eredmény. Emma engedelmes asszony maradt, megadóan feküdt a hátára. Hideg volt, mint a jég, érzéketlen, mint a hal.

Daniel kiszállt az ágyból, nézte az asszonyt. A selyemtakaró alig moccant a lélegzésétől. Istenem, gondolta, bárcsak Elizabeth lenne! Igyekezett elűzni magától a gondolatot. Bárcsak...! A szerelmes örök keserve.

Amikor átballagott a fürdőszobába, az eső már csendesedni kezdett, és vékonyka, sárga napsugár szelte ketté a vastag felhőket, mint valami aranykés.

Emma kinyitotta a szemét. Úgy búj ki az álom bájából, mint a napfénytől rettegő lepke. Feküdt még egy kicsit, és álomittasan hallgatta az ébredező ház neszeit: Daniel borotvájának surranását, a tűzpiszkáló csörömpölését, mert Ellen, a szobalány ilyenkor gyújtott be. Titkon nyújtózott egyet, élvezte, hogy most övé az egész ágy. A házasságban – többek között – azt utálta a legjobban, hogy állandóan egy másik ember közvetlen közelében kellett lennie. Igyekezett mindig elsőként lefeküdni, rögtön alvást színlelt, és idegesen várta Danielt, aki hangosan tett-vett a szobában, aztán mellé búj, forgolódott, és a párnájába túrt. Már régen nem is próbáltak beszélgetni, és Emma többnyire őszintén hálás volt, amikor meghallotta Daniel állati horkolását. Ám miután álomba merültek, semmi sem akadályozhatta meg, hogy áruló testük össze ne érjen. Ilyenkor Emma utálkozva ébredt arra, hogy Daniel átöleli vastag és szőrös, hajókötélszerű karjával. Azt már régen megtanulta, hogy ha megpróbálja lerázni magáról, a férfi csak még erősebben szorítja, és a keze vándorolni kezd a testén, mint valami illetlen ragadozó pók. Így inkább magába fojtotta az undor sikolyait, néma és mozdulatlan maradt, mint egy viaszbab, amíg Daniel szorítása nem lanyhult, mert újra elaludt. Csak

ekkor húzódtott az ágy szélére, és ott kucorgott elkeseredetten, amíg a nap föl nem virradt.

Emma megvárta, amíg Daniel fölöltözik, kurtán elköszön, és elvonul egyedül megreggelizni, mielőtt az irodába menne, csak aztán csöngetett teaért.

Amah máris hozta az ezüstitálcát, rajta egy kanna illatos jázmintea volt, mellette tojánhéj-porcelán csésze, vékony szelet fahéjas pirítósok meg egy pohárka rizsbor.

Emma fölült, szomjasan kortyolta a teát, ropogtatta a pirítóst. Amah pedig rezzenéstelenül nézte mandulaszemével. Aztán megízlelte a rizsbor. A meleg, ragacsos folyadék ismerős melegséget árasztott szét a torkában, párája fölhatolt az agyáig, elkendőzte az élet minden fájdalmát, a tegnap minden gyötrelmét...

*

Daniel pontosan nyolc után öt perccel ért be az irodába. Callon szokása szerint elsőként érkezett. Beült a legbenső szentélyébe, tárva-nyitva hagyta az ajtót, és disznószemével úgy számlálta az érkező alkalmazottakat, mint a birkákat. És jaj volt a későn jövőknek! Aki elkésett, pláne rendszeresen, annak a hét végén fél napi járandóságot levontak a béréből, sőt figyelmeztették, hogy ha nem száll magába, inkább keressen másutt munkát.

Daniel viszont a tengeren tanult szabályokat vezette be a hivatalban, ahol a főnök a beosztottjaira bízta, hogy a munka eredményes legyen, de a legfőbb hatalmat megtartotta magának.

Ezért az iroda vezetését a tapasztalt Agnew-ra bízta, és ő csak akkor jelent meg, amikor az emberek már elkezdték a napi munkát.

Benyitott, hagyta, hogy Agnew hozzá siessen, elvegye a kabátját meg a kalapját, miközben elhalt minden beszélgetés, csak a tollak percegtek buzgón, meg a könyvelők kántálták az összeadandó számokat.

A léghő határozottan kellemesebb volt, mint Callon idejében, amikor is templomi csöndnek kellett lennie, és egy elfojtott tüszentésért is figyelmeztetés járt a mindenütt jelenlévő Agnew-tól. Ám a munkatempó mit sem változott, és az irodavezető változatlanul nyomban lecsapott minden olyan ostoba fickóra, aki megpróbálta kihasználni az új helyzetet.

Agnew előresietett és kitérte a magániroda ajtaját Daniel előtt. Az íróasztalon rendben sorakozó levelekre mutatott.

– A reggeli posta, uram. Az üzleti a bal oldalon, a magánlevelek a jobbon.

Ez volt Agnew reggeli liturgiája. A fénylő mahagóniról lefújta a képzeletbeli port, úgy húzta ki a széket Danielnek, mint főpincér a nagy tiszteletben álló vendégnek, kinyitotta a számlák dossziéját, szerződést tett a főnöke elé, a tollat tintába mártotta, és Daniel kezébe adta.

– Ezt nyomban alá kell írnia, uram.

Daniel belenézett az iratba, alakörmölte a nevét, megvárta, amíg Agnew is aláírja tanúként, leitatja, és már viszi is a maga birodalmába.

– A *Barracuda* felújítása az ön instrukciói szerint folyik. – A hivatalnok savanyú képe arra utalt, hogy teljesen fölöslegesnek tartja ezt a kiadást. – Szerdához két hétre vontatják vissza a rakodóhelyére. Itt a teherjegyzék egyik példánya, és emlékeztetnem kell, uram, hogy még nem jelölte ki a hajó kapitányát.

– Az is meglesz nemsokára – felelte Daniel, és arra gondolt, hogy nem is lesz olyan könnyű feltűnés nélkül elhagynia az országot. – Köszönöm, Agnew. Majd csöngetek, ha kell valami.

Agnew meghajolt, fölpiszkálta a pislogó tüzet, és végre magára hagyta a főnökét.

Daniel végiglapozta a teherjegyzéket. Mindent gondosan megválogatott, és hatvanezer fontot költött a cég pénzből. Tolvajnak érezte magát, de rögtön talált mentséget is: a cég az övé, azt tehet vele, amit csak akar. Emma nem fog szükséget szenvedni: a vagyon értéke majdnem egymillió, ha mindent pénzzé tesz, aligha fog hiányozni az a semmi hatvanezer és a hajó, emlékeztette magát.

A *Barracudát* nagy műgonddal hozták rendbe. Pazarul berendezett luxuskabin várja Elizabeth-et... Ha ugyan megszökik vele... Daniel ujjai türelmetlenül doboltak az asztalon, és nem tudott ellenállni a csábításnak, hogy maga elé képzelje a kettejük házasetét... Elizabeth-nek jönnie kell! Kell! Hogyan is dönthetne másként? Ilyen lehetőség csak egyszer adódik az életben, és titkon mindketten erre várnak már

évek óta. Igen, jönni fog. Biztos benne. A visszautasítása csupán természetes reakció volt az elszármított javaslatra. Daniel már értette ezt. Le kellett volna írnia, milyen kényelemben és fényűzésben élnek majd abban a tejjel-mézrel folyó országban. Valóságos menekülés lesz a mostani unalmas életből a tökfő Albert oldalán. Ha még egyszer találkozhatnának, ha beszélhetne Elizabeth-tel, biztosan meg tudná győzni...

Daniel összeszedte magát, visszazökkent az iroda hétköznapi életébe, és szeme végigfutott a rakomány jegyzékén: "Ötszáz kilogramm ragasztó", olvasta. "890 darab fűrészelt deszka. 500 hordó cement. 25 láda cukorka. Rövidáru 890 font értékben. Divatáru 75 font értékben. Színes pamut 400 font értékben. 540 gallon tőkehal-olaj. Öt láda síküveg. Optikai üveg 500 font értékben. Esernyő 30 font értékben. 200 gallon rum. 8000 gallon brandy. Vasáru 8000 font értékben." A lista nem akart véget érni. Csakhogy minden egyes tételt jó pénzért lehet eladni Ausztráliában, ahol az élethez szükséges minden holmit importáltak.

Daniel a magánlevelekre pillantott. Az egyik levél nyomában megragadta a figyelmét. Hátrafelé dőlt betűit lila tintával írták, és a merített papír boríték csak úgy búzlott a parfümtől.

Gyorsan fölnyitotta, és a kartonpapíron aranyozott betűkkel az állt, hogy Mr. és Mrs. Daniel Fogartyt Mr. és Mrs. Robert Onedin szeretettel meghívja arra az estélyre, amelyet abból az ünnepi alkalomból adnak, hogy Mr. R. Onedint megválasztották a Liverpooli Kereskedelmi Kamara tagjának. Válasz kéretik. Fenyő Kúria, Greenheys Road.

Daniel eltöprengett a híren. Az a nagyképű számár, Robert a Kamara tagja lett. Meg az elegáns, új lakcím. Az Onedin család másik ága is följebb kapaszkodott a ranglétrán. Már ki akarta dobni a meghívót, amikor eszébe ötlött, hogy az estély nyilván családi összejövetel, így Elizabeth is ott lesz.

Papírt húzott maga elé, és gyorsan megírta, hogy a meghívást elfogadja. Aztán ismét álmodozni kezdett. Ez lesz az utolsó lehetősége, hogy Elizabeth-et rábeszélje. És ha a nő makacsul elutasítja? Fájt a feje, lüktetett a halántéka a gondolatától. Daniel ökölbe szorította a kezét, és az asztalra csapott. Magával viszi Elizabeth-et. Ha cigánygyerekek potyognak az égből, akkor is.

*

Sarah gyakran üritette a levélládát, és úgy számolta a válaszokat, mint a fősvény az aranyát. Webster kapitány válaszával azonban dührohamot kapott.

– Vén hülye! – dugta a levelet Robert orra alá. – Azt írja, eljön, és magával hoz egy bizonyos Mrs. Malloy-t! Elképesztő pimaszság! Hogy van képe elhozni valami festett képű ringyót a mi előkelő estélyünkre. Életem végéig szégyenkezhetek majd miattuk.

– Nem látok semmiféle problémát – mondta nyugodtan Robert. Egyszerűen írd meg neki udvariasan, hogy a meghívás csak neki, kizárólag neki szól.

Robert kényelmesen terpeszkedett kedvenc karszékében, lábát a kandalló melegítette, szivarozott, és szíverősítő whiskyt szopogatott. Az új bársony dohányzókabátját és pomponos dohányzósapkáját viselte, s magában már egy külön dohányzósobát álmodott, az új ház egyik jól megérdemelt előnyeként. Igazán nem szép Sarah-tól, hogy csip-csup háztartási problémákkal megzavarja az elmélkedésben.

Sarah összegyúrta a levelet.

– Lehetetlen! – tombolt. – Késő. Az a fickó csökönyös, mint a szemár: egyedül nyilván nem lenne hajlandó eljönni.

– Eggyel kevesebb éhes száj – vont vállat Robert. – Nem tartozunk neki semmivel.

– Hát nem érted? – jajveszékelt Sarah. – Nélküle tizenhárom ülne az asztalnál.

– Ó – mondotta Robert. – Kínos. Átkozottul kínos.

– Kínos! Egyszerűen megengedhetetlen! – csattant föl az oldalbordája. – Nem tehetünk mást, mint hogy reménykedünk, nem holmi iszákos kocsmatölteletet hoz a nyakunkra.

– Azt nem hinném – mondta Robert. – Az öreg Webster ugyan nagy tintás, de elképesztően jó véleménnyel van magáról. Állandóan az előkelő ismerőseivel dicsekszik. Nem hinném, hogy olyasfajta nőszemélyt hozna ide. Az is lehet – tette hozzá bátorítón –, hogy távoli rokon az illető. Tudtommal Webster kapitánynak mostanában egészen rendes ismeretségi köre van. A helyedben nem aggódnék, drágám. Tétess

az asztalra még egy terítéket, és bízz a jó szerencsében.

– Az ültetési rendem! – sopánkodott Sarah. – Annyi időt és fáradságot pazaroltam rá, már a kártyákat is megírtam, és most kezdhetem előlről.

Robert fölemelte a szivarját.

– Csak annyit kérek, hogy azt a szószátyár vén bolondot ne az én közelembe ültess. Inkább középre, Elizabeth és Emma közé. Hogy az asztalvégen ne is halljuk. Nem szeretném, ha a fővendégeim meghallanák, milyen mocskos nyelven beszél. Istenemre, tulajdonképpen azt sem tudom, miért hívtuk meg.

– Mert nélküle James sem jönne. James csak kifogást keres. Tudod, mennyire utálja a társasági eseményeket. Ha így folytatja, valóságos remete lesz.

– James elmegy bárhová, ahol üzletet szimatol. Bár abban nem vagyok biztos, hogy nálunk is így lesz. – Robert azzal zárta le a beszélgetést, hogy szétnyitotta az újságot, mintegy jelezve, hogy jóval fontosabb ügyek kötik le a figyelmét, mint a háztartás jelentéktelen apróságai, amelyek a ház úrnőjére tartoznak.

Sarah megértette, sértődötten horkantott, és kivonult a szobából, hogy a szakácsnőt meg a cselédeket gyötörje.

Robert egyedül maradt, letette a lapot, és a jó szerencsésén tűnődött. Az új ház messze meghaladta a legmerészebb várakozásait is, s miután a berendezők hada elvonult, minden szempontból alkalmassá vált a legtekintélyesebb és legelőkelőbb úriemberek kényelmének kielégítésére. Ráadásul – a készpénzért vett bútortól eltekintve – a számlát a cég állta.

A szivar vége helyeslőn parázslott, füstfelhője barátságosan gomolygott Robert feje körül. Robert megfontolt véleménye szerint – és senkitől nem tűrte volna el, hogy ellentmondjon neki – a ház legelegánsabb és legkényelmesebb helyisége a dohányzószoba volt. Igaz, volt a házban saját dolgozószobája is, de az amolyan barátságtalan hodály volt magasba törő könyvespolcokkal, óriás íróasztallal és az emberi halandóság profetikus allegóriáit ábrázoló, gyászos olajfestményekkel, amelyeket Sarah választott. A dohányzó viszont Robert kis magánszentélye, mely a férfias kényelmet egyesítette az elvonulás előnyeivel. Robertnak itt némi nyugalma lehetett Sarah be nem álló szájától.

Az olvasószéke a legutolsó divatot követte: az egyik oldalán újságtartóval, és másikon italtartóval. A gombokkal díszített, plüssszatú, jó rugózású szék pompásan ölelte körül Robert testét, és a nyugalom megszámlálhatatlanul sok, kellemes óráját ígérte a világkereskedelem megerőltető követelményeinek teljesítése után.

A kandallóból kis, sárga lángnyelv csapott föl, halvány fényével kiegészítve a maguk gömb alakú magánvilágában sziszegő gázégők erősebb fényét. A villás nyelvű gázlángok kerek rózsafa asztalkán, ébenfa bevonatú szekreteren és kagyló berakású kártyaasztalon tükröződtek. A kandallópárkány két végén porcelánvázákból kialakított lámpák ontották a fényt, csipkés fényük együtt táncolt a kéményben szelelő huzattal.

A bőrrel bevont, kényelmes karszékek a dohány további szerelmeseit várták. Díszes kályhaellenző védte a közvetlen környezetet a lobogó lángoktól, és a Leighton modorában festett, aranyozott keretű képek tömege szinte eltakarta a karmazsinvörös tapétát.

Egyszóval, igazán kényelmes klubszoba volt ez, ahol a legfontosabb napi témákat meg lehetett tárgyalni a zavaró női locsogás kizárásával, s ahol a férfi ember megpihenhetett egy jó szivar meg egy-két pohár szíverősítő whisky társaságában.

Robert a szivarvéget a lábtartóba rejtett köpöcsészébe dobta, kiürítette a poharát, összekulcsolta a hasán a kezét, és hogy jobban tudjon koncentrálni, becsukta a szemét.

9. fejezet

Biddulph olyan képpel nézett Jamesre, mintha tüsszentést akarna elnyomni.

– Meg kell magának mondanom, uram, hogy aljas gazembernek tartom – kezdte a társalgást. – Csakhogy a lányom megkedvelte magát. Természetesen tisztában kell lennie azzal, hogy számomra ő a legfontosabb.

Biztosíthatom, hogy semmi más nem bírhatott volna rá az atyai kötelesség ilyen terhes teljesítésére. – Elhallgatott, és szigorúan nézte Jamest, mintha azt várná, hogy válaszoljon a szónoklatára.

James értetlenül bámult rá. Biddulph beküldte a névjegyét, James beleegyezett, hogy fogadja, abban a hiszemben, hogy a Tupman sarkában besiető férfiú a szénről akar vele tárgyalni. De lassan James is megtalálta a hangját.

– A lánya? Mi köze a lányának hozzám?

– Azt hittem, megértette – felelte bosszúsan Biddulph. – Majd meglátja, milyen önfejű és akaratos, és megszokta, hogy minden úgy történik, ahogyan ő akarja. Attól tartok, ezért én vagyok a felelős. Anya nélküli, egyetlen gyermek, így meglehetősen elkényeztettem. – Úgy beszélt a lányáról, mintha a kedvenc lováról beszélne.

James zavarba jött, mert megértette, hogy a rideg hang és a savanyú viselkedés ellenére Biddulph nagy érzelmi nyomás alatt áll. A homloka finoman gyöngyözött, úgy szorította a sétatálcáját, hogy az ujjai belefehéredtek.

– Talán jobban érezné magát, ha helyet foglalna – mondta szívélyesen. – Hadd kínáljam meg egy pohárka brandyvel.

Biddulph lezöttyent a székre.

– Természetemtől fogva absztinens vagyok, és nem szokásom napközben szeszes italt fogyasztani. Ám ezúttal, azt hiszem, kivételt teszek. – Elfogadott egy korty brandyt, vizet töltött hozzá, és kérdően nézett Jamesre. – Maga nem iszik? – Magam is absztinens vagyok – rázta a fejét James.

– Örömmel hallok – mondta Biddulph, és az ital felét egyetlen kortyintással eltüntette. – Alkohol és üzlet nem fér össze.

James visszament az íróasztal mögé.

– Szóval?

Biddulph a pohár fenekét nézte, mintha ott keresne ihletet.

– Ha jól tudom, négy új gőzhajóra adott megrendelést. James fölhúzta a szemöldökét.

– Maga rendkívül jól informált.

– Ez része az üzletnek, uram – felelte örömtelen mosollyal Biddulph. – A hajók szemet fogyasztanak. Azt is elmondhatom, hogy érdeklődéssel követtem nyomon az ön pályafutását. El vagyok ragadtatva, Mr. Onedin. Igazán. Ugyanakkor nincs ínyemre a modora. No persze, nyilván önnek sincs ínyére az enyém.

– Az érzelmek sosem befolyásolják az ítéleteimet – mondta James, és várta, hogy a fickó végre a tárgyra térjen.

– Ebben legalább egyetértünk. – Biddulph ismét a pohara tartalmát bámulta. – Nem rejtem véka alá, Mr. Onedin, hogy amennyiben rajtam állna, maga lenne az utolsó férfiú, akit vőmül választanék. De... Rezignáltnan vállalt vont. – Ez van.

Jamesnek leesett az álla. Vő? Biztosan rosszul hallotta. Hacsak nem örülttel van dolga. Jobban megnézte Biddulph-t. Igen, a szája széle rángatózik, a tekintete tébolyult.

– Jól van? – kérdezte gyöngéden.

Ha Biddulph hallotta is a kérdést, nem vett róla tudomást.

– A lányom nem hagyott békén. Eltökélte magát. Először azért nyaggatott, hogy ajánljam be a maga fivérére a Kamara tagjai közé, majd ennek folyományaként rávette, hogy fogadjam el a meghívást a bátyja estélyére. Ön is a vendégek között lesz, igaz?

James némán bólintott, mert nem talált szavakat. Biddulph sóhajtott, és a fejét csóválta.

– A gyermek feje tele van mindenféle fondorlatokkal és cselvetésekkel. A boldogult édesanyjára ütött. Kétségtelenül. Természetesen eleinte teljes mértékben elleneztem ezt a botrányos javaslatot, csakhogy Leonora az érvelés mestere. Meg fogja látni, hogy jóval eszesebb a koránál. Abban azonban biztos lehet, uram, hogy mindent alaposan megfontoltam. Latolgattam az érveket és az ellenérveket. Arra az eredményre jutottam, hogy az ötletnek van értelme.

Elősorolom azokat a megfontolásokat, amelyek végül is rávettek erre a cselekedetre. Leonora eladósorban van. Ezért atyai kötelességem biztosítani, hogy a leendő férje érett temperamentumú, a

gazdasági életben sikeres és határozott jellemű férfi legyen. Elmondhatom, hogy Leonora, aki tisztában van azon kötelességekkel, amelyek minden örökösönre várnak, egyetért velem ebben. Sok szempontból igen józan ifjú hölgy.

– Ezt nyilván az atyjától örökölte – mondta epésen James.

Biddulph észre sem vette a gúnyt, egyetértően bólintott.

– Jőmagam vagyonos embert választottam volna. Olyasvalakit, aki a vasiparban vagy a vasútban érdekelt. De nincs komoly kifogásom a szén és a hajózás szövetsége ellen sem. A gőzhajók hatalmas mennyiségű szén használtnak el. Tud követni, Mr. Onedin?

– Úgy értsem mindezt, hogy ön föl kínálja nekem a kedves lánya kezét? – James nem hitt a fülének. Esze ágában sem volt ismét nőszülni, nem hogy elvenni egy ilyen üresfejű, szószátyár libát. Ismét jól megnézte Biddulph képét. A fickó szemlátomást komolyan beszélt. Az biztos, hogy tökéletesen bolond, de megvan benne a bolondok makacs céltudatossága is.

Biddulph nyilván beleegyezésnek vélte James hallgatását, mert a szája sarkában elégedett mosoly tűnt föl.

– Vonzó ajánlat, nem gondolja? A legtöbb férfiú kapva kapna rajta. De... – fejcsóválva kárhoztatta a női lélek kiszámíthatatlanságát – a lányom éppen magát választotta. Itt pusztuljak el, ha tudom, miért. Esetleg azért, mert megmentette az életét? Először azt hittem, egy fiatal lány romantikus ábrándjáról van szó csupán, és elmúlik majd. De tévedtem, mert a lányom rendíthetetlenül rajong magáért. Maga aztán igazán szerencsés ember, Mr. Onedin. Igazán szerencsés.

James úgy vélte, ideje véget vetni ennek az ostobaságnak.

– Közölnöm kell önnel, Mr. Biddulph, hogy igazán megtisztelő az ajánlat, de eszem ágában sincs újra megnőszülni.

– Megtudom érteni – bólogatott együttérzőn Biddulph. – Szegény feleségem halála után én is vigasztalhatatlan voltam. De higgye el nekem, Mr. Onedin, hogy az idő gyógyulást hoz. Az emlék elhalványul.

Biddulph fölállt, kiürítette a poharát, föl húzta a kesztyűjét, biccentett Jamesnek.

– Csak annyit jegyezzen meg, kérem, hogy mindent megnyerhet, és nincs semmi veszténivalója. Jó napot, uram.

Anne emléke fájdalmasan sajgott James szívében, így nézett a távozó után, majd az ajtó becsukódott, és James magára maradt. Sokáig ült az asztalnál, szórakozottan dobolt az ujjáival. És lassan mint a kísértet, emlékeinek mélyéről előbukkant az a néhány perc, amikor levitte Leonórárt a lépcsőn, az a meleg, puha hús, a karcsú, fiatal test csábító lágysága. Elborzadt az emléktől, és vissza üzte emlékezete legsötétebb zugába, ahol kígyóként összetekeredve várakozott, ő pedig arra próbált koncentrálni, vajon melyek Biddulph igazi szándékai, amiért ilyen abszurd ajánlattal állt elő.

*

Sarah-nak kár volt aggódnia, hogy tizenhármán lesznek az asztalnál, mert az utolsó pillanatban még valaki elfogadta a meghívást, és az ülésrend ismét fölborult.

Amikor végiggondolták a lehetőségeket, és mereven kizárták közülük Will Perkins bácsit, a háborgó, nonkonformista lelkű eltökélt bornemisszát, aki minden társas összejövétel hangulatát garantáltan tönkretette, valamint Wilberforce Onedin nevű unokafivérüket, akinek kitörő köhögésétől garantáltan félbeszakadt minden társalgás, Robert – mintegy mellékesen – megemlített egy másik unokafivért, az ifjú Richard Onedint.

– Nem hiszem, hogy eljön. Évek óta nem láttam. Őszintén szólva, pendelyes kora óta. Talán emlékszel, küldött egy lapot az apja halálakor. Bob bácsi sörfőző volt, Richard minden bizonnyal örökölte az üzletet. Ormskirkben él. De nem hiszem, hogy eljön, egyáltalán nem hiszem. Mindazonáltal meg lehet próbálni. Hogy nem nősült meg, az biztos, mert azt megírta volna.

Így hát a meghívót elküldték, s minthogy válasz nem érkezett, meg is feledkeztek róla.

Aztán mint derült égből a villámcsapás, értesítés jött, hogy a meghívást örömmel elfogadták. Richard öcskös szívélyes üdvözlését küldi, és mivel akkoriban üzleti ügyben úgyszólván Liverpoolba kell utaznia, örömmel veszi a kedves meghívást. Reméli, hogy megkésett válasza nem okoz semmiféle kényelmetlenséget, csókolja

Mrs. Onedin kezét, és alig várja, hogy megújítsa ismeretségét Robert bácsival.

Sarah persze dührohamot kapott, természetesen Robertet hibáztatta, nem győzte pocskondiázni, aztán elrohant még egy terítéket tetetni az asztalra.

A vendégek előbb csak csordogáltak, aztán már áradatként jöttek. A szalonba kísérték őket, ahol Robert fogadta a társaságot, mindenkit bemutatott mindenkinek, aperitifként gyomorerősítőt kínált az uraknak, sherryt a hölgyeknek.

A korán jövők között volt Mr. Forshaw, ez a görbe hátú csontváz, akit még a madárijesztők gyülekezetébe sem igen vettek volna föl. Lévén hírhedt fősvény, kopott öltönyt viselt pecsétes nyakkendővel a kirojtosodott inggallérja körül. Valami köszöntésfélét morgott Robertnak, úgy mérte végig, mint aki az élete végéig emlékezni akar az ilyen pazarlóra, fölkapott egy pohár brandyt, és leült vele egy sarokba, ott kortyolgatta, vértelen ajkát nyalogatva, fejben számolgatva minden egyes, a szobában található darab értékét.

Forshaw-t Biddulph és Leonora követte. Leonora fehér krinolint viselt valóságos csipkezuhataggal, amelyből napfényt kereső virágként bontakozott ki, elől két ígéretes bimbójával. Az apja komor öltözéke leginkább temetkezési vállalkozóra emlékeztetett. Biddulph a terem közepén állt, alig dugta bele a nyelvét a brandybe, és úgy lesett jobbra-balra, mint aki a végítélet harsonáját várja. Leonora azonban nyomban fölkelte a ház asszonyának érdeklődését: megdicsérte Sarah ruháját, hogy a csokoládébarna szín mennyire illik Sarah arcához, ájultozott a pompás berendezés láttán, s így sikerült örök időkre barátnőt és szövetségest szereznie magának.

James csámpázott be, kedélyesen biccentett Robertnak és Sarahnak, elhárította a kínált italt, elcsípte Biddulph-t, és nyomban félrevonta egy kis komoly beszélgetésre. Leonora elpirult, és odasúgta Sarah-nak:

– Döbbenetes férfiú – és Robert kedvéért még hozzátette: – Igazi Onedin. Annyira hasonlítanak egymásra. Kivált az arcvonásaik.

Mire Robert kihúzta magát, és bátorkodott megjegyezni, hogy az Onedinek mindig híresek voltak elevegenségükről, ám magában csak ámult, hogy egy ilyen csinos kis jószág vajon mit talál az olyan suta égimeszelőben, amilyen James. Aztán vett magának még egy brandyt, és a következő vendég elé sietett.

Webster kapitány felszegett fejjel, előretolt állal vezette be a terembe partnernőjét. Az öreg kitett magáért. Karmazsinvörös övkendő viselt, régimódi, rézgombos zsakettkabátot, mellkasán valami ismeretlen, külföldi kitüntetés lila szalagjával. Özvegy Malloyné kissé félrehajtott fejjel, kezét könnyedén a kapitány karján pihentetve lépkedett aranycsipke pruszlikjában, amely fölé rövid bársonyképp borult, zöld selyemszoknyáját aranyzsinórok és fodrok díszítették.

Sarah megkönnyebbüléssel sóhajtott föl. Ez nem holmi feslett és festett képű boszorkány, hanem igazi úri hölgy. Még a szeme is kikerekedett, amikor Mrs. Malloy kecsesen csókra nyújtotta a kezét Robertnak, és az ujján megcsillant a jókora smaragd, körötte fekete gyöngyök.

– Mrs. Onedin – búgta Webster olyan hangon, amelytől a halottak is föltámadtak volna. – Engedje meg, hogy bemutassam Mrs. Malloyt.

Sarah jó boltosasszonyként elvigyorodott, és kis híján pukedlizett.

– Igyon egy pohárka sherryt, Mrs. Malloy – kérte.

Mrs. Malloy elvett egy poharat a tálcáról, amelyet az egyik felfogadott inas tartott – a lehelete olyan volt, akár a mézégető kemencéé –, a fény felé emelte és elégedetten bólintott.

– Szívesen bedobok egy-két pohárkával. Osztan azt tudja-e, kedveském, hogy az én időmben akkora kupicákból ittunk, hogy tán egy egérhugyozásnyi se fért volna beléjük? – Biccentett a döbbsen Sarahnak, szétnyitotta pompás, kínai legyezőjét, és megengedte Websternek, hogy az egyik legjobb ülőhelyhez vezesse, a kandalló mellé.

Sarah megmarkolta Robert karját.

– Micsoda némbor! Hallottad? Tönkre fogja tenni az estélyt! Teljesen tönkre fogja tenni!

– Jól van, no, jól van – nyugtatta meg gyorsan a feleségét Robert, és máris üdvözölni készült egy nyurga fiatalembert, akinek sápadt arca, bozontos, vörös sörénye és ugyancsak erős szemüvege volt. Az utóbbi hosszú Onedin-orron ült.

– Richard öcsém – nyújtotta a kezét Robert.

– Ah – mondta a fiatalember, s amint előrelépett, megbotlott a szőnyegben, fuldoklóként ragadta meg Robert kezét, majd úgy rángatta föl-le, mint az utcai kút karját szokás.

– Robert bácsi, de örülök, de örülök – motyogta a gyógyíthatatlanul szégyenlős emberekre jellemző dadogással. – Me-meghívott, igaz? E-emplékszik, i-igaz? – Félénken pislogott Robertra, mintha attól félne, hogy nyomban ajtót mutatnak neki.

– Hát persze, persze. Érezd magad otthon. De először bemutatlak Mrs. Onedinnek. – Robert kiszabadította a kezét, és odaterelte Richardot Sarah-hoz. – Ü-üdvözlöm, Mrs. Onedin. – Richard megragadta Sarah kezét, és várta, hogy mi lesz.

– Igazán kedves, hogy eljött, pedig csak néhány napja küldtük el a meghívót – mondta fagyosan Sarah. – De most ismerkedjen meg a többiekkel.

– Ah – nyögte boldogtalanul Richard.

– James bátyját nyilván ismeri már.

Richard kétségbeesetten pillantott körül, tekintete megállapodott a Biddulph-fal beszélgető Jamesen, és már indulni akart feléjük, amikor Robert közbelépett.

– James Mr. Biddulph-fal, kis közösségünk egyik oszlopával beszélget. Talán ne zavarjuk őket. Majd a vacsoránál találkoztok, jó?

– Úgy van – mondta Sarah. – Elizabeth néneje is itt lesz rögtön. Addig is... – Nem szívesen hagyta volna, hogy az ifjú tökfilkó egyedül bóklásszon, ezért ihletet keresve nézet körül. A tekintete Leonórán állapodott meg, aki egyedül üldögélt, ábrándjaiba merülve. – Erre, Richard öcsém. Be akarom mutatni egy fiatal teremtésnek, akivel nyilván jól megértik majd egymást.

Amikor Leonora fölrezzent álmából – amelyben James térden állva kérte meg a kezét –, egy sápadt fiatalember bámult rá, aki elképesztően hasonlított ábrándjai lovagjához. Amint levette a szemüvegét, látszott, hogy a szeme éppen olyan világoskék, az orra éppen olyan hosszú, az álla éppen olyan hegyes Onedin-áll. Ám a hasonlóság ezzel véget ért. Ennek a fiatalembernek lángvörös sörénye volt, és az arca pillanatok alatt majdnem olyan vörös lett, mint a haja. Bár kétségtelenül ugyanabból az agyagból formázták, mégis úgy festett, mint holmi elfuserált másolat, amelyet a fazekas félbehagyott.

– Miss Biddulph – fordult a lány felé Sarah. – Engedje meg, hogy bemutassam Mr. Richard Onedint. Richard a család északi ágából való.

– Örvendek, Mr. Onedin – udvariaskodott Leonora.

– Ahhh – hörögte Richard a fuldokló hangján.

– Bocsássanak meg – mondta Sarah. – Biztos vagyok benne, hogy maguk, fiatalok jól elbeszélgetnek majd. – Háziasszonyi tisztét átruházta Leonórára, és visszasietett Roberthoz.

– Miért nem mondtad, hogy ekkora balfácán? – kérdezte. Robert vállat vont.

– Mindig szégyenlős gyerek volt, de azt hittem, kinőtte. Hová ültetted?

– Miss Biddulph meg a rémes Mrs. Malloy közé. Mi lesz az én elegáns estélyemből? Katasztrófa!

– Pszt – intette le Robert. – Itt jönnek Fogartyék.

– Üljön le, Mr. Onedin – mutatott Leonora a mellette álló székre. Richard engedelmesen leereszkedett a szék peremére, lehajtotta a fejét, összekulcsolta és a két térde közé dugta csontos kezét.

– Szóval északról jött – kezdte csevegve Leonora. – Messze északról?

– Aha – nyögte Richard, aztán hozzátette. – Ormskirkből. Ormskirk tizenhárom mérföldnyire volt Liverpooltól. Leonora ismét próbálkozott.

– Vállalkozása van Ormskirkben, Mr. Onedin?

– Sör – mondta Richard.

– Egy sor? – kérdezte értetlenül Leonora.

– Sör – bólintott Richard. – Sörfőzdem van. Sört főzök. Kelendő.

– Nagyon érdekes – örvendezett Leonora, hogy végre sikerült a fiút szóra bírnia. – Meséljen róla. Miből készül a sör?

– Komlóból és árpából – felelte Richard, és ismét hallgatásba burkolózott.

Daniel és Emma Fogarty, miután üdvözölték a ház urát és úrnőjét, magányos szigetként helyezkedtek el a fal mellett. Emma egyenes derékkal ült, a keze az ölében, Daniel úgy állt mellette, mint aki fényképésznek pózol: egyik kezével a szék támlájára támaszkodott, a másikat a háta mögött tartotta.

Sarah csüggedten nézett körül. A várt nyüzsgés és csevegés helyett a vendégek egytől egyig a maguk világába húzódtak vissza. James és Biddulph elmélyülten beszélgettek az ablaknál. Mr. Forshaw a szoba legtávolabbi sarkában ült, kortyolgatta a brandyt, a piskótát pedig úgy rágcsálta, mint valami vén, szürke mókus, amely már a télre próbál tartalékolni. Webster és Mrs. Malloy a tűz mellé helyezett kereveten üldögéltek, és szemlátomást elégedetten merültek el saját világukban. Leonora fölhagyott a kísérletezéssel, hogy szóra bírja a két lábon járó ajtófélfát, ismét Jamesre szegezte a tekintetét, és látszott, hogy megint ábrándjaiba merült.

– Járkálj a vendégek között – sziszegte Robertnak Sarah. – Csinálj valamit. Vagy kiállok a szoba közepére, és sikítok.

– Amint isznak még egy pohárával, megjön a hangulat – nyugtatgatta Robert, és ő mindenesetre ivott még egyet.

Ekkor – mintegy válaszul Sarah könyörgésére – kivágódott az ajtó, és megérkezett Frazerék vidáman kacarászó csoportja.

Még a csillárok gázégői is fölragyogtak, s a kristálydíszek csilingelve köszöntötték az érkezőket. A viaszbábok panoptikuma életre kelt. James és Biddulph abbahagyták a beszélgetést, az öreg Webster fölállt a tűz mellől, Richard öcskös sem bámulta tovább a cipője orrát, hanem fölállt, és sápadtan az újonnan érkezettekre mosolygott. Leonora földerült, elnézést kért a fajankótól, és új, stratégiai pozíciót foglalt el James és az újonnan jöttek között. Még Mr. Forshaw is abbahagyta a rágcsálást, hogy kígyószemével végigmérje a jövevényeket, Daniel Fogarty pedig eljött a fal mellől, és pirulva, akár egy kisdia, az érkezők üdvözlésére sietett.

Elizabeth kacagása végigrillázott a szobán, hozzá az öreg Frazer mély basszusa szolgáltatva az ellenpontot, az elegáns, zsabós inget és gyöngyszürke zsakettot viselő Albert szája pedig a fülig ért. Még Mrs. Frazer hosszú lópfája is valami vigyorféltre húzódott, amint sárga agyarát kimutatva fölnyerített.

Sarah kitárt karral rohant eléjük, Robert a sarkán hintázott, és kidugta kerek gazdag-ember-pocakját.

– Úgy örülök, hogy itt vagytok. Úgy örülök – pihegte Sarah. Albert megszorította Robert kezét, és kritikus szemmel pillantott körül a szalonban.

– Büszke lehetsz magadra, Robert. Igazán nagyon impozáns. Szép summába kerülhetett.

– Ah – tette a szája elé a kezét Robert. – Üzleti ügy. Nagyon komplikált.

James jelent meg a bátyja mögött.

– Gratulálnom kell, Robert. Okos befektetés. Igazán megérte. A bátyám – magyarázta Albertnek – kezdi megtanulni az üzleti fogásokat.

– Jó neki – hagyta rá Albert, aki az egészből nem értett semmit. Elvett egy pohárka brandyt az egyik tálcáról, és meglátta a társaság szélén csacsogó Leonórát. – Lám csak, nem az a kis csibe az ott, aki velünk volt a hajón? Aki annyira odavan érted? – Elvigyorodott, és Robertra kacsintott. – Titokzatos fickó ez a mi Jamesünk. Azt hinné az ember, szóba se jöhet, ha házasságról van szó. De nem úgy van ám! Az a kis kanca csupán egyetlen lovast látna szívesen a maga nyergében, mégpedig a mi Jamesünket.

– James! Te sunyi disznó! – Robert kedélyesen hátba vágta az öccsét. – Én meg azt hittem, holmi savanyú nőgyűlölő vagy! – Vigyorogva nézte Leonórát. – Ezt a fácskát igazán érdemes megrázni. Egy-kettőre az öledbe hullna az érett gyümölcs!

James bosszúsan húzta el a száját.

– Talán beszélj inkább az apjával. Ott áll, Frazerrel beszélget.

– Az apjával már találkoztam – mondta Albert. – Szívesebben próbálkoznék a lányával. – Kedvesen elmosolyodott, és elindult, hogy újra bemutatkozzék Leonórának.

– Nagyon sértődékeny vagy, James – csóválta a fejét Robert. – Csak tréfáltunk. Senki nem vonja kétségbe a hölgy erényét, a legkevésbé Albert, aki talpig úriember. – Hogy témát váltson, széles mozdulattal mutatott körbe. – Szóval jó befektetésnek tartod?

– Kiválónak – mondta James. – Én se csinálhattam volna jobban. Robert elégedetten vigyorgott.

– Én pedig majd azon leszek – tette hozzá James –, hogy a cég minél kevesebb laktóért kérjen.

– Laktóért? – esett le Robert álla. – Miféle laktóért?

– Csupán a tőkénk szerény hozadékáról lehet szó – mondta könnyedén James.

Kedélyesen vigyorgott döbrent bátyjára. – Csak nem gondoltad komolyan, hogy kaphatsz valamit semmiért, pusztán azzal, hogy aláírsz egy papírt?

– De hát... de hát... – dadogta Robert –, ez azt jelenti, hogy a ház sosem lesz az enyém!

– Úgy van. De gondolj arra – vigasztalta James –, hogy ha befuccsol az üzleted, akkor sem maradsz fedél nélkül. Nem kell attól félned, hogy bekopog a végrehajtó.

– Attól valóban nem – háborgott Robert. – De mi van akkor, ha a te kótyagos trükkjeid fuccsolnak be? Erre válaszolj.

– Ez a bökkenő – felelte vidáman James.

A további csevegésnek az vetett véget, hogy szétnyitották a szalont az ebédlőtől elválasztó harmonika-ajtót, és egy hurutos inas bejelentette, hogy a vacsora tálalva van.

Robertnak ugyan úgy el volt rontva az estéje, hogy már az étvágya is elment, mégis elindult befelé Sarah-val, s a többiek tarka seregként követték őket. Leonora úgy karolt Jamesbe, mintha birtokba venné, Elizabeth Albert kíséretében vonult, mögöttük Richard öcskös szerencsétlenkedett, mint valami lakáj.

A vendégek helyet foglaltak, és Sarah legnagyobb örömére, az asztal körül derűs csevegés bontakozott ki, amelyet csupán a buzgó állkapcsok állandó majszolása szakított félbe, és – mintegy pikáns mártásként az étkezéshez – csak úgy patakzottak a bókók, hogy milyen szépen díszített az asztal, milyen ízletesek a fogások. Igaz, Richard öcskös leejtette a leveseskanalát, és egy pohár bort is sikerült fölborítania, Mrs. Malloy pedig, aki kenyérral tunkolta a szószot, hangosan bőfögött, és még hangosabban jelentette ki, hogy "inkább megpukkad, semhogy a finom étel kárba vesszen", az asztal vége felé ülő Mr. Forshaw pedig mohó csöndben fogyasztott el mindent, ami csak a keze ügyébe került.

Robert olyan gyakran küldte körül a bort, hogy az étkezés végére Mr. Forshaw kivételével, aki éhesen vetette magát a kétszersültre meg a sajtra – mindenki meglehetősen vidám lett. Elizabeth, gondosan kerülve Daniel öleb-tekintetét, a társaságot annak az új darabnak életteli leírásával szórakoztatta, amelyet a Királyi Teátrumban láttak. *A szegény ifjú románca* arról szólt, hogy a hős, a legnemesebb szándéktól indítatva, inkább kiveti magát egy toronyból, semhogy kompromittálja azt a hölgyet, akinek a szobájába bezárták éjszakára.

– Szerintem – jegyezte meg Albert –, a fickóban lehetett volna annyi udvariasság, hogy előbb kikérje a hölgy véleményét. Aligha tekinthető bókának a hölgy bájjaira nézve, ha valaki inkább ugrik, semhogy egy-két órácskát eltöltsön a társaságában.

A megjegyzés hallatán a hölgyek elpirultak, és buzgón legyezni kezdték magukat. Leonora eltűnődött, vajon James kiugrana-e az ablakon ilyen esetben, de nagyon remélte, hogy nem. Daniel pedig – Elizabeth-et bámulva – fölöttébb könnyedén kijelentette:

– Ha a hölgy annyira meg óhajtotta védeni az erényét, talán inkább neki kellett volna vállalkoznia a végzetes ugrásra?

– Ami engem illet – közölte kissé spiccesen Elizabeth –, inkább elszenvednék bármiféle sorsot, mint a halált. – Szeretettel és sokatmondón Albertra mosolygott. – Kivált az olyan halált, amelyik sokáig elhúzódik.

Sarah úgy vélte, a beszélgetés kezd már-már illetlenné válni, hát fölállt, és javasolta, hogy a hölgyek vonuljanak vissza, hagyják az urakat dohányozni.

A magukra maradt urak lazítottak, nyújtózkodtak, rágyújtottak, közben a cselédek gyorsan leszedték az asztalt, és portóit szolgálták föl.

James is meggyújtotta a szivarját, töltött magának a kancsóból majd Roberthoz hajolt, miközben a dohány örömét elutasító Mr. Forshaw mókusként vetette magát egy tálka mogyoróra.

– Egy kis négy szemközti beszédem lenne Mr. Biddulph-fal. Van ennek a csodapalotának valami kis magánszobája?

– Minthogy úgy látszik, a ház a tiéd – felelte sértődötten Robert –, nem mondhatok nemet. Erre gyere.

Átvezette őket kedvenc dohányzószobájába, és miután James egy biccentéssel elbocsátotta, visszatért a többiekhez.

– És most – dörzsölte a kezét a bátyja távozása után James –, térjünk az üzletre.

– Akkor hát elvben beleegyeznek? – Biddulph a fény felé tartotta a poharát, melán szemlélte a portói színt.

– Az Onedin Hajózási Társaság meg a Biddulph Szén bizonyos részvényeinek cseréje érthető ajánlat, és elvben beleegyezem. A relatív érték meghatározása meg a szavazati jog is részletkérdés csupán. Amit azonban akkor sem fogok megérteni, ha belepusztulok, az az, hogy miért feltétele az üzletnek a házasság.

Biddulph sóhajtott.

– Nehéz magát meggyőzni, Mr. Onedin. Ha pusztán egyszerű részvénycseréről lenne szó, megkereshetném bármelyik liverpooli hajózási vállalatot, és kedvező választ kapnék. Nem ez a probléma. – Szünetet tartott, nagyot szippantott a szivarjából. – Beszéljünk nyíltan, mert mindketten egy csónakban evezünk. A férfinak fiú gyermek kell, másként nincs célja az életének. Ha azonban nincs megáldva fiú utóddal, akkor minden reménye a fiú unoka marad, aki majd továbbviszi az üzletet. Tud követni?

James megrázta a fejét.

– A lánya akkor is szülhet fiút, ha máshoz megy feleségül. Miért éppen én?

– Mert meggyőzték, Mr. Onedin, hogy maga a legmegfelelőbb jelölt. Közös érdekeltségeink jövődöbeli fellendülését a létező legerősebb kapcsolat pecsételne meg. A család, Mr. Onedin, a család.

– De az olyan család aligha, amelyből nem számíthatok semmiféle plusz jövedelemre – morogta James. – Fölöttébb egyoldalú üzletnek látszik, ha azt várja tőlem, hogy az élete végéig én tartsam el a lányát. – Vállat vont. – Ami pedig a fiú utódot illeti, ha csak az kell, feleségül vehetek akár egy utcanőt is.

Biddulph nem sértődött meg James epés megjegyzésétől. Halványan elmosolyodott.

– Szerintem szándékosan játssza az ostobát, Mr. Onedin. Az abból a frigyből születendő fiú nem az én unokám lenne. Elhatározásom szerint Leonora a maga jogán évi tízezer fontos jövedelmet fog kapni. Az első fiú gyermek pedig megkapja az egyik akna teljes jövedelmét egészen a nagykorúságáig. A halálom után pedig maga lesz az egész bánya kizárólagos tulajdonosa. Nem tartja ezt igazán tisztességes ajánlatnak?

James egymáshoz illesztette az ujjait, és pár percig töprengett.

– Nem olyan nagylelkű, amilyenek első látásra tetszik. Túlságosan sok az előre nem látott kiadás. Megeshet, hogy Leonora nem szül fiút. Ha mégis, előfordulhat, hogy a gyerek nem éri meg a nagykorúságot. Maga is meghalhat még az idén, de élhet vénséges vén koráig is. De ha minden úgy történne is, ahogyan fölvázolta, nekem akkor is több mint húsz esztendő kellene várnom, mire megkapnám az első vödör szenet. A hajóimnak most kell a szén, nem a távoli jövőben.

Biddulph a foga közé szorult húst piszkálta.

– Csak egyetlen gőzhajója van – emlékeztette Jamest.

– De több is lesz. Szerződése van arról, hogy én szállítom a maga szenét Bilbaóba. Annak mi lesz a sorsa?

– Nem változik – szögezte le Biddulph. – Mindegy, hogy mire jutunk a mostani tárgyaláson. Persze hajlandó vagyok meghallgatni más ajánlatokat is.

James ismerte ezt a trükköt, maga is gyakran használta.

– Hogy azzal kötelezzem el magam? – mosolygott. Biddulph visszamosolygott rá.

– Nincs szó semmiféle elkötelezésről.

– Rendben van – mondta James. – Miután ebben megállapodtunk, kérdeznék valamit. Hány akna működik a bányájában?

– Három.

– Gondolom, szép jövedelmet hoznak.

– Még nagyon sokáig.

– Olyan ember létére, aki a maga verejtékével keresi a kenyerét, maga túlságosan is késznek mutatkozik lemondani a javairól – mondta gyanakodva James.

– Semmit sem hozunk magunkkal, amikor világra jövünk, és semmit sem viszünk magunkkal, amikor távozzunk belőle – érvelt a régi bölcsességgel Biddulph.

James egy darabig némán töprengett. A fickónak nyilvánvalóan agyára ment a fiú örökös utáni vágy, viszont ő sem tagadhatta, hogy egy fiúgyermeknek jobban örült volna, mint a beteges, nyafka kislánynak.

– Fütyülök rá – mondta végül –, hogyan ad túl a vagyonán, vagy hogy hogyan kíván gondoskodni a lányáról meg az unokájáról. Amit én kérek, az annyi, hogy a házassági szerződés aláírásának napjától enyém legyen az egyik akna teljes termelése, örökre.

Biddulph kifújta a szivarfüstöt, aztán bólintott.

– Azt hiszem elfogadhatom.

– Még meggondolom – mondta James.

Visszatérve látták, hogy az urak ismét csatlakoztak a hölgyekhez a szalonban.

Robert a kandallónál állt, háttal a tűznek, és éppen a legújabb választójogi törvényjavaslat méltánytalanságáról tartott előadást.

– Minden cseléd egyenjogúnak fogja képzelni magát a gazdájával panaszolta. Józan és megfontolt véleménye szerint – és ebben nem túrt ellentmondást –, így az ország ebek harmincadjára jut.

Unalmas szónoklatát a társaság kénytelen volt néma áhítattal hallgatni, ezért örültek meg annyira James és Biddulph visszatérésének. Elizabeth elnyomott egy ásítást, fölpattant, és bíborvörös meg királykék csíkos, különlegesen széles krinolinját suhogtatva, a melegház felé sietett. Leonora – akire tapadókagylóként ráakaszkodott Richard öcskös – az apjára pillantott. Biddulph alig észrevehető vállrándítással válaszolt kérdő tekintetére. A vállrándítás nem elutasítást jelent, vélte a lányka, csupán bizonytalanságot. No jó, ő már kivetette a hálóját, és tud várni.

Sarah tapssal szakította félbe Robertet, és bejelentette, sikerült rávennie Mrs. Fogartyt, hogy kiterjedt repertoárja néhány rövid darabjával szórakoztassa az egybegyűlteket.

Emma otthagya Danielt, és a társaság tapsa közepette a zongorához ment. Leült a klaviatúra elé, ujjai könnyedén végigfutottak a billentyűkön, Robert pedig gálánsán mögé állt, hogy lapozzon.

A "Molnár lányával" kezdte, majd részletek következtek a "Falusi szerelemből", aztán – miközben Albert és Mr. Frazer is Robert segítségére siettek – belecsapott a népszerű "Bárhol járszba".

Emma elismert zongorista volt, Mr. Frazer kellemes baritonja jól illett Albert tenorjához, és Robertnak egészen dallamos basszus hangja volt. Ráadásul Emma élvezte a játékot, és született zongorakísérői tehetség volt, azaz megérezte, de követni is tudta a hangnem változásait, ezért az énekes – ha ő kísérte – mindig jobbnak tetszett, mint amilyen valójában volt.

A hangok remegtek, betöltötték a szobát, s a trió hangja a mennyezetig szállt, amikor arra kérték a hölgyeket, hogy "csak a szemeddel szívj magadba", majd még hozzátették, hogy emlékezzenek "a nyár utolsó rózsájára".

Daniel észrevette, hogy Elizabeth kiment a melegházba, megértette, hogy ez az utolsó lehetősége, hát megvárta, amíg a társaság egészen belemerül a zene élvezetébe, aztán halkán ő is a melegházba osont.

Nem teljesen észrevétlenül, Leonora rettenetesen unta hallgatag kísérője figyelmének teljes hiányát, és látta Elizabeth távozását. Először azt hitte, az asszonyt is az unalom űzte el, de aztán az a szakállas, jóképű Mr. Fogarty is kisurrant, szemlátomást alattomosan.

Leonórában fölébredt a kíváncsiság, ígéretes mosollyal jutalmazta a mafla Richardot, és megkérdezte, nem akarja-e megnézni a melegházat.

Richard akkor sem tudott volna neki nemet mondani, ha a lányka arra kéri, hogy igyon olvasztott vasat, hát föltápáskodott, és engedelmesen követte Leonórárt.

A melegház volt a korábbi tulajdonos legfőbb öröme és büszkesége. Lévén egy tudós kertkedvelőkből álló társaság tagja, egzotikus fákat és növényeket ültetett, elvonulásra alkalmas kis zugokat alakított ki, amelyeket nagy dézsákban álló pálmák, óriás páfrányok és röpködni képtelen, kovácsolt vasmadarak vettek körül. Miniatűr vízesések zuhantak alá a mohos szélű mesterséges tavacsákba, műpatakok mosták a fejlődésben visszamaradt trópusi fák gyökereit, amelyek torz testükkel és összefonódó ágaikkal ölelték körül a rejtett lugasokat, itt-ott meg festett fémgolyák nyújtogatták kíváncsi fejüket, és haragosan néztek a betolakodókra.

A melegház végigfutott az épület két teljes oldalán. A tágas vas- és üveg építményt több mérföldnyi

csővezeték tartotta melegen, szubtrópusi légkört teremtve még a leghidegebb télben is.

A bársonyos égen ragyogó hold ezüstösre festette a rengeteg rezgő zöld növényt. A zongora hangjai csilingeltek a légből, s a mély férfihangok óriás trópusi darazsakként zümmögtek, amikor Leonora megfogta Richard izzadt kezét, és vezetni kezdte a fiút a bólogató páfrányok és susogó pálmák őserdejében. Az egyik beugróban rusztikus padot fedezett föl, hát elengedte ragacsos zsákmányát, szétterítette a krinolinját, és kényelmesen helyet foglalt. Amint a szeme szokni kezdte a félhomályt, Elizabeth-et és a kísérőjét kereste, de úgy tetszett, elnyelte őket a kinti sötétség.

Richard nyilván szemrehányásként értékelte a lányka hallgatását, hát köhögött, tipródott, a homlokát törölgette.

– Azt hiszem, nagyon unalmasnak találhatja a társaságomat, Miss Biddulph – kockáztatta meg.

Leonora fölragyogott a szemmeresztéssel, és kötelességtudón a kísérőjéhez fordult. Sóhajtott.

– Nos, hogy teljesen őszinte legyek, igen, Mr. Onedin.

Richard ezt szemlátomást tényként fogadta el. Összekulcsolta a kezét, és a hüvelykujját bámulta.

– Nem tehetek róla. Attól tartok, e-egyszerűen sz-szellemtelenné válók a sz-szebbik nem társaságában.

Leonora halkán fölnevetett.

– Egyáltalán nem tekinthető bóknak, ha az ember jelenléte annyira zavarba hoz egy úriembert, hogy görcsöt kap tőle a nyelve.

Richard komoran bólintott.

– Minél vonzóbb teremtésről van szó, annál rosszabb.

Ez meghatotta Leonórát, s nem is kicsit hízelgett neki. Megfogta a fiú kezét, és megpaskolta, ahogyan a kisgyereket szokás.

– Szerény Richard – mormolta lágyan. – Szegény Richard.

A melegház párás és füledt volt. Richard arca fénylett az izzadságtól, a szemüvege bepárásodott. Vakon fordult a lány felé, levette a szemüvegét, és rövidlátón bámulta a bájos arcocskát, az érzéki, mosolygó, fehér fogú száját és az együttérző, barna szempárt. A szíve vadul kalapálni kezdett, és egyre jobban szorította a lányka kezét, akár az utolsó szalmaszáliba kapaszkodó fuldokló. Hirtelen megeredt a nyelve, és rövid, szaggatott mondatokban beszélni kezdett.

– Sosem éltem társasági életet, tudja? Apám azt vallotta, mindent az elején kell kezdeni. A siker titka a kemény munka, mondogatta. Alaposan meg is dolgoztatott hát tizenkilenc éves koromig. Akkor meghalt. Kemény ember volt. Anyámat nem ismertem. Meghalt, amikor születtem...

– Akárcsak az enyém... – bólogott Leonora.

– ...Nekem kellett továbbműködtetnem a sörfőzdet. Gyerekfejtel.

– Sörfőzdet? Maga sörfőző? – Leonora úgy képzelte, hogy a sörfőzők nagydarab férfiak bőrkötényben.

– Sörfőzde tulajdonos – javította ki Richard. – Saját sörfőzde van. Jófajta sör. Nagy jó. Tiszta. Nem tűrjük a hamisítást. Apám jó sörfőző volt, de nem értett az üzlethez. Csak egy módját ismerte. A terjesztést. Én szerződést kötöttem kocsmákkal, fogadókkal és sörözőkkel, hogy kizárólag a mi sörünket árusítsák. Azt hiszem, szép sikerrel. Nőtt a haszon, hát másféle üzletekkel is megpróbálkoztam. Egy kis befektetés itt, egy kis befektetés ott. Három cég elnöke vagyok, és elnökségi tagja további négynek. – A hangja megkeményedett. – És azt is tudnia kell, hogy nem csendestársként. Ha én beszélek, arra odafigyelnek, nagyon bátor embernek tekintik azt, aki ujjat mer húzni velem.

Leonora gyors pillantást vetett a fiatalemberre, és látta rajta, hogy nem dicsekszik, csupán tényeket közöl. Rájött arra is, hogy ez a fiatalember nem olyan tehetségtelen hülye, amilyennek gondolta. Megcsóválta a fejét.

– Hogy egy embernek ekkora tekintélye legyen, mégis úgy rettegjen a gyöngébb nemtől!

Richard szívből jövőt sóhajtott.

– Hiába szidom magam az ügyetlenségemért, hölgytársaságban egyszerűen elhagy az erőm. Sosem tudom, mit várnak tőlem, és nem volt módom megtanulni a széptevés művészetét. – Tekintete félénken futott végig a lánykán, majd egy palma víztől csöpögő levelén állapodott meg.

Leonora egy röpké pillanatig zavarba jött. Úgy érezte, mintha a fiatalember tekintete levetkőztette volna.

Ösztönösen kihúzta magát, kidüllesztette domborulatait, ereiben forrón lüktetett a vér, és maga sem tudta, miért, de elpirult. A toroka kiszáradt, a szíve gyorsan dobogott.

– Észrevette – kérdezte –, hogy immár öt perce beszél, és egyszer sem dadogott?

Richard elgondolkodott ezen, aztán megfontoltan bólintott.

– Szokatlan – mondta. – Fölöttébb szokatlan. Ön rendkívül megértő lélek, Miss Biddulph.

– Leonora.

– Miss Leonora.

Úgy mosolyogtak egymásra, mintha fal omlott volna le kettejük között. Ez a fiú, gondolta Leonora, tipikus Onedin, sok szempontból hasonlít Jamesre. És máris ott volt az ajkán a kérdés:

– Mit tud James bácsikájáról?

– James? Ő aztán kedvemre való férfiú. Úgy vág az esze, mint a borotva. Nagy érdeklődéssel követtem nyomon a pályafutását. Egyszer tapogatóztam is. Be akartam szállni az egyik cégébe. Csakhogy James mindent a markában tart. Az osztalék ugyan szép, de az igazgatói testületnek semmibe sincs beleszólása. Attól tartok, ezt nem nekem találták ki. James bácsi még sokra viszi, én mondom. Mindig is ez volt a véleményem. Már gyerekkorában is mindig magányosan járt...

Felhő mögé bújt a hold, s a melegház bársonyos sötétségbe merült. Az ősi emlékeiket susogó, külhoni növényekről csöpögött a lecsapódott pára. A rothadó növények fullasztó dzsungel-búze miazmássá tette a párás levegőt. A házban az énekesek éppen pihenőt tartottak, csak a zongora futamai törték meg a csöndet.

Leonora megborzongott, közelebb húzódott a fiúhoz, és azzal az ősi ösztönrel, amely magával az idővel egykorú, a derekára húzta Richard kezét. Richard szeme előtt elmosódott, fehér folt volt csupán a lányka arca, aztán érezte, hogy a száját puha ajkak érintik könnyedén. A keze szinte önálló életre kelt, s fölfelé indult, hogy körülfogja a tenyerébe simuló, lágy tökéletességet. Leonora főlóhajtott, boldogan dorombolt, felsőtestét a fiúéhoz szorította, és egy pillanat alatt elfelejtette Jamest. Minden gondosan kitervelt cselszövényét és tervét elsöpörte a fölismerés, hogy életében nem találkozott még Mr. Richard Onedinnel kedvesebb, aranyosabb férfiúval. Kísérletképpen végighúzta a nyelve hegyét a férfi felső ajkán, mire az az aranyos ember rémülten hátrahökölt.

– Szentséges ég, Miss Biddulph! – lihegte. – Most mit gondol rólam? Hiszen kompromittáltam!

– Ebben az esetben – mondta komolyan a lányka – jóvá kell tennie a vétségét. Úriember nem tehet mást.

– Megteszek bármit – pihegte Richard. – Amit csak parancsol.

– Helyes. A következő két hétben kénytelen lesz mindenhová elkísérni. Elkísér operába, színházba és, ha kellő bűnbánatot mutat, elvihet vacsorázni is.

– Szíves-örömet teljesítem ezt a büntetést – mondta őszintén és dadogásmentesen Richard. – Meg sem érdelek ekkora jutalmat.

– Azt hiszem – mondta eltöprengve Leonora –, itt az ideje, hogy valaki kézbe vegye.

Elégedetten ültek egymás mellett, kéz a kézben, áldott sötétségbe burkolva, teljes csöndben, amelyet csupán a fűtés sziszegése tört meg. A zongora utolsó futamai is elhaltak, odafenn a hold pedig még jobban elbújt a felhők mögé, csupán kísértetiesen halvány fénykör jelezte, hogy egyáltalán ott van az égen.

A murván közeledő léptekre összerendeztek. Leonora attól félt, hogy Richard elárulja a jelenlétüket, ezért figyelmeztetőn az ajkára tette az ujját. Ha egy kis szerencsénk van, ebben a rejtett kis lugasban nem veszik észre őket. Leonora gyorsan gondolkodott. Tréfálkozni egy ifjú hölgy kompromittálásáról, az még csak hagyján, de ha rajtakapják, az már egészen más. Az apja haragja nem ismerne határokat, és minden bizonnyal eltiltaná még attól is, hogy még egyszer az életben lássa ezt a vonzó fiatalembert. Tönkretenné az életét. Hamarosan hozzá kényszerítenek ahhoz a szörnyű Jameshez, pedig ő el sem tudja képzelni mással az életét, mint ezzel a drága, dadogós Richarddal.

Hiába méregette a szemét, csak az üveg halvány csillogását látta az éjszakai égbolttal a háttérben, meg a trópusi növények tekergős körvonalait.

Hangok csattantak föl és halkultak el, a suttogásban is feszültség lüktetett. A léptek közeledtek, aztán megálltak, megszakitva a suttogva előadott veszekedést.

– Várj... ülj még itt... egy percig – kérte egy mély férfi hang.

Aztán a hold egy pillanatra kiszabadult börtönéből, és amint a fénye végigsuhant a sötétségen, megvilágította Elizabeth-et és Daniel Fogartyt, akik haragvó tekintettel néztek farkasszemet.

– Nem!

A férfi durván megragadta Elizabeth karját, és bependerítette egy ugyanolyan lugasba, amilyenben ők ültek. A veszekedés folytatódott, de olyan halkán, hogy csak összefüggéstelen, bár szenvedélyes szavakat lehetett hallani.

Leonora félresimított egy hajfürtöt a homlokából, és feszülten figyelt. Minden szégyenkezés nélkül hallgatózott, s amint meg tudta különböztetni a mélyebb férfi meg a magasabb női hangot, kezdte nagyjából érteni a vita témáját, amely percről percre érdekesebbnek tetszett.

– Kérlek. Gondold meg. – A férfi hangja halk, sürgető.

– Nem.

– Nem fogod megbánni, ígérem.

– Nem. Vége.

Csörgedező vita. Egymásnak feszülő szenvedélyek.

– Látnom kell a kisfiút.

– Ő nem tudja. Nem szabad soha megtudnia. Menj a magad útján, minket hagyj békén.

– Jogom van.

– Nincs.

Elsziszegett kifogások. Beismerések és tagadások összecsapása. Csönd. Halk sírás.

Richard, az önkéntelen cinkos kínban feszengett. Leonora a karjára tette a kezét, hogy maradjon nyugton, előrehajolt, óvatosan széthúzta egy óriás páfrány leveleit, és így már látta – bár alig – a két alakot.

Elizabeth a tenyerébe hajtott fejjel ült. A férfi mellette állt, az egyik kezével az asszony vállát fogta, sután vigasztalta.

Szemlátomást a könnyek diadalmaskodtak, mert a férfi sóhajtott, és hátrébb lépett.

– Rendben van – mondta a vereségét be nem ismerő ember rezignált hangján. – Többé nem zaklatlak. Csak egyetlen, utolsó gesztust kérek.

– Mit? – A hold megvilágította a fölfelé tekintő, sápadt, meggyötört arcot.

– A *Barracuda* szerdán, a reggeli dagálykor indul. Eljönne a hajóra? Végző búcsút mondani?

Az asszony habozott.

– Nem tudom.

– Ez lesz az utolsó alkalom. Többé nem találkozunk.

– Megpróbálom.

– Hozd a fiút is.

– A fiút?

– Legalább ennyivel tartozol nekem.

– Nem tartozom neked semmivel.

– Nem tagadhatod meg tőlem. Ismét habozás.

– De nem mondod meg neki?

– Soha, ha te nem engeded.

Az asszony húzta az időt, batisztkendőjével a szemét törölgette.

– Nem biztos, hogy sikerül.

– Próbáld meg.

– Megpróbálom.

A hold ismét elbújt, a világ sötétbe borult. Halk neszezés.

– Ne, Daniel! Ne!

Női léptek gyors tipegése, a nyomukban hosszabb férfi lépések.

Leonora és Richard hátrébb húzódtak, amint két árnyék suhant el előttük, majd eltűnt.

Végtelennek tetsző időn át várakoztak visszafojtott lélegzettel, aztán az ajtó csattanása jelezte, hogy ismét egyedül vannak.

Richard megtörölte a homlokát.

– M-mi az ördög volt ez?

Leonora végtelenül izgatottan markolta meg a fiatalember karját.

– Ezeknek szerelmi viszonyuk volt!

– Elizabeth nénémnek? Nem tudom elhinni!

– Éppen most zárta le. Az a szegény ördög nagyon el volt keseredve. – Érzelmösen fölsóhajtott. – Viszonzatlan szerelem.

– Elizabeth *néném!* – ismételte Richard, mintha az ismételtétől hihetőbben hangzana. – *Elizabeth* néném!

– A kisfiú? – töprengett Leonora. – Vajon miről beszéltek?

– Nem tudom – mondta Richard. – És nem is akarom tudni. Ez nem szivároghat ki – szögezte le határozottan.

– Persze, hogy nem – helyeselt Leonora, és csak azt sajnálta, hogy nincs olyan bizalmasa, akinek máris elmesélhetné a dolgot.

– A botrány tönkretenné őket. Mindkét családot. Uram Isten... nem Callon lánya a felesége? Az ostoba! Miféle ördög szállhatta meg?

– A szerelem nem ismer határokat – szorította meg Richard kezét Leonora.

– Hát ha tényleg nem – mondta Richard –, akkor zuhanni fognak a részvények. Callonnak érdekeltségei vannak a szénbányászatban, a kohászatban és a vasútnál.

– Éppen úgy beszél, mint az apám! – Leonora elvette a kezét, és megigazította a haját. – Maguk, férfiak mindig csak azokra az ostoba részvényeikre tudnak gondolni?

– Azokból az ostoba részvényekből telik magácskának kalapokra meg szalagokra – mondta ridegen Richard.

Leonora fölhorkant, fölállt, megigazította a ruháját.

– Azt hiszem, már régen vissza kellett volna mennünk, Mr. Onedin – mondta ridegen.

– A-ahogy parancsolja, Miss B-Biddulph – felelte szintén hűvösen Richard, és úgy érezte magát, mint aki szakadékba zuhant. Egyszerűen nem értette, hogyan vehetett a társalgásuk ilyen katasztrofális fordulatot. Amíg a lányt az ajtóig kísérte, megbotlott a saját lábában, belegabalyodott a lelógó indákba, és egyre jobban nyomasztotta őt a gondolat, hogy soha többé nem fogja látni ezt a bűbajos teremtet.

Amikor beléptek a szalonba, Emma ujjai táncoltak a billentyűkön, és ezúttal Jamesszel kiegészítve éppen "A hegedűs fiút" zengték. Elizabeth úgy ült – higgadtan és fegyelmezetten – Mr. és Mrs. Frazer mellett, mint aki kettőig sem tud számolni. Daniel Fogarty Emma megüresedett széke mögött állt, és komoran nézte az egész szobát.

Leonora illedelmesen lesütötte a szemét, a korábbi helyükhöz vezette Richardot, ártatlan mosollyal viszonzta az apja gyanakvó pillantását, szépen elrendezte a ruhája fodrait, és figyelmét az énekesekre összpontosította.

Richard förtelmesen pirulva botladozott oda a székéhez, akkorát csuklott, mint a kipukkadt papírzacskó, összekulcsolta csontos kezét, keresztezte a bokáját, és a legszívesebben ott helyben meghalt volna. Nők. Ha ezer évig él, akkor sem fogja megérteni őket.

10. fejezet

James éppen egyedül reggelizett, amikor Albert érkezett, bejelentés nélkül. A hóna alatt a hajó tervrajzával, vidáman jó reggelt kívánt, és megpróbált helyet csinálni az asztalon.

– Korán keltél.

James töltött magának még egy kávé, és kíváncsian nézte Albertet. Úgy látszott, teljesen felgyógyult a sérüléseiből, ugyanakkor sápadt és nyüzött volt, mint aki a belső energiáját égeti el.

Albert cukrot és tejet tett a kávéba, hálásan megitta.

– Le sem feküdtem. Be akartam fejezni ezt, hogy kikérjem a véleményed, mielőtt elküldöm a műszaki rajzolónak.

Kiterítette a rajzot a megtisztított felületre, az egyik szélére tette a tejes kancsót, másokra a sótartót, és büszkén hátralépett.

– Nem ennyire sürgős – mondta James. Félretolta a befejezetlen reggelit, és a rajz fölé hajolt.

– Az általános elképzelés – kezdte Albert. – Persze még csak vázlat, de máris benne van néhány olyan módosítás, amely érdekelni fog.

Albertnél a vázlat azt jelentette, hogy aprólékos pontossággal megrajzolta az összes fedélzetet, minden apró részletet a horgonyfelvonótól az előfedélzet elején, a kormánykerék helyzetéig a hídon.

– A rakterek mindegyikét – kettő elöl lesz, egy hátul – négy daru és négy gőzcsörlő szolgálja ki. Könnyedén átrakodhatsz a rakodóhajókra bármelyik kikötőben, James. – Az ujjá száguldott a tervrajzon. – A híd a kapitány szállása fölött. Benne a térképszoba, ahonnan közvetlenül a hídra lehet jutni. A tisztek és az utasok kabinjai. Ebédlő-szalón. A gépészek hátul. Az új és jobb hajtómű az oldalkormánydúc fölött. A jobb hátsó fedélzeten kis gépház a kisebb hordozható gőzgépnek.

– Minek?

– Annak a kiegészítő gőzgépnek, amely a szivattyúkat, a fedélzeti csörlőket stb. hajtja. Igen hasznos darab. Tulajdonképpen "Duncannek" kellene hívni, a fickó után, aki kitalálta. Szegény ördög, aligha jegyzi föl a nevét a hajózástörténet. Nagyon finom ez a kávé. Kérhetek még egyet?

James ismét teletöltötte Albert csészéjét.

– És mibe fognak kerülni nekem ezek a finomítások? – kérdezte gyanakodva.

– Mintegy ötvenezer fontba – mondta Albert. – Ez tényleg igen finom kávé.

Négy hajó. Kétszázezer font. Nem túlságosan nagy összeg, nyilvános kölcsönjegyzéssel könnyedén összegyűjthető. James lapozott.

– Jól van, Albert. Nézzük meg alaposan, hogy mit kapok a pénzemért.

A következő rajz a gépterem részleteit ábrázolta, és Albert lelkesen fecsegett hőtágulási együtthatókról és négyzethüvelyenkénti nyomásról, lefúvató szelepekről és ellengőz szelepekről, kettős propellerekről és kettős hőtágulású hajtóművekről, gőzkazánokról és különös nevű gőztúlhevítő készülékekről.

James türelmesen hallgatta, majd félbeszakította.

– A szén – mondta ki azt, ami a leginkább foglalkoztatta. – Mennyi szenet fog elégetni?

– Óránként és lóerőnként két fontnyit – vágta rá nyomban Albert. Látta Jamesen, hogy ez nem mond neki semmit. – Óránként mintegy egy és háromnegyed tonnányit, tizenkét csomós sebességnél.

James gyorsan számolt. Egy és háromnegyed tonna körülbelül negyvenkét font naponta. Egy három hónapos utazás alatt háromezeröttszáz font száll ki a kéményen füst formájában. Az is igaz viszont, járt az esze, hogy ha elfogadja Biddulph ajánlatát, ingyen hozzájut egy szénbánya teljes tartalmához, így óriási előnyre tesz szert a vetélytársaival szemben. Némán bólintott, de amikor fölpillantott, Anne arcképe szemrehányón nézett le rá a kandalló fölül.

Albert szemlátomást beleegyezésnek vette a bólintást.

– Egyetértesz?

– Két hajtómű?

– Nem fogod megbánni.

– Rendben van, Albert. Két hajtómű. Építtess nekem négy egyforma hajót.

– Teljesen egyformát?

– Az utolsó csavarig – mondta határozottan James. – Hogyan számíthatnám ki pontosan az üzemeltetési költségeket, ha nincs két egyforma hajó?

– A technológia sebesen fejlődik, James. Minden újdonság tucatnyi még frissebb újítást szül. Ott van például az acél. Súlyra könnyebb, mégis nagyobb a húzóereje. A nem is olyan távoli jövőben a hajók teljes mértékben acélból fognak készülni.

– Mindig csak a holnap, sosem a ma.

– Persze vannak még apróbb problémák – ismerte be Albert. – Például az ára. Egy tonna acél belekerül

ötven fontba is, a vas csupán nyolc-tíz font tonnánként. És nincs elegendő hengermű, sem elegendő tapasztalat. Aztán a gyártók néha hibáznak is, de majd megtanulják.

– Nem az én pénzemen – mondta James. – Kivárom.

A beszélgetést Webster kapitány szakította félbe, aki hálósipkában, köntösben és rongypapucsban állított be. Ásított, kidörzsölte a szeméből az álmot, aztán elvitorlázott a pohárszéken álló gyorsforralókhoz. Nézték, amint vett magának egy jókora adag szalonnás vesét, mellé rakott egy sült kolbászt, néhány tükörtojást meg egy halom sült krumplit. Mindezt nyakon öntötte fűszeres indiai gyümölcsmártással, és alaposan megszórta cayenne borssal, majd a tányért a szokásos helyére, az asztal tulsó végére vitte. Bekapott egy villányival, a tekintete találkozott a két férfi várakozó pillantásával, odavetett egy elharapott "reggelt", és átadta magát az étel élvezetének.

– Nyilván ez az öregkor egyik vigasza – mormogta Albert. Elfordította a tekintetét, kezdte fölgöngyölni a terveket. – Egyébként az a hír járja, tervbe vetted, hogy ismét kihajózol a házasság tengerére. Ugye nem igaz?

– Miért? – kérdezte bosszúsan James. – Mi ebben olyan különös? Örült volna, ha a népek a maguk dolgával törődnek. A világ tele van idiótákkal, akiknek nincs más szórakozásuk, minthogy beleütik az orrukát a mások dolgába.

– Semmi – felelte Albert. – Ha nem rólad lenne szó, jómagam házasságpárti vagyok, de – már meg ne sértődj, öregem! – bár a házasság intézménye mellett számos érv szól, kétlem, hogy illene a hozzád hasonló fickók temperamentumához.

– Istenemre, nem tudom megérteni, hogy miért tartozna egy becsületes üzleti megállapodás Mr. Biddulph meg jómagam között bárki másra kettőnkön kívül – morogta James.

– Mr. Biddulph? – nézett nagyot Albert. – Az ördög vigyen, ember, hiszen nem Mr. Biddulph kezét akarod megkérni, hanem a lányáét! Mit szól mindehhez az ifjú hölgy? Vele beszéltél, vagy az apjával?

– A frigy Miss Biddulph ötlete volt – mondta hűvösen James.

– Frigy? – Albert a homlokára csapott. – Te jószágos ég, hiszen te egy szénbányát veszel feleségül!

– Biddulph pedig beházasodik a hajózásba – mondta hidegen James. Albert a festményre pillantott, és elmosolyodott.

– Biztos vagyok benne, hogy Anne helyeselné. James elfehéredett a dühtől.

– Ne haragudj, James – mentegetőzött Albert. – Meggondolatlanul és felelőtlenül beszéltem. Bocsáss meg.

– Hamarosan magam is az oltár elé állok – jelentette be teli szájjal Webster. Dacosan nézett a csodálkozó férfiak szemébe. – Miért is ne? Nekem is éppen annyi jogom van társra, mint bármelyik embernek. Ráadásul én nem azért házasodom, hogy megtollasodjak. Özvegy Malloyné olyan szegény, mint a templom egere, és csupán néhány kacatot hoz ebbe a házasságba, de erősebb jellem lakik abban a picike testében, mint a ti összes locsi-fecsi nőszemélyetekben együttvéve.

– Gratulálok – mondta erőtlenül Albert. – Mikor lesz a nagy nap?

– Minél előbb. Az én koromban az ember már fukarkodik az idejével, csak a fiatalok pazarolják a drága időt. – A csipás szempár dacosan meredt Jamesre. – Nem köll félned, összezsomagoltatom a cókómómat, és a kellő időben elhúzom az irhámát.

– Micsoda? – pislogott James.

– Ami igaz, az igaz. Az utolsó bőtüig betartottad a megállapodást, de azt már nem várhatom, hogy kettőnket tarts el.

– Hát erről van szó – mondta James. – Akkor figyelj rám vénember. Amikor szavamat adtam Anne-nek, nem volt benne semmiféle csűrés-csavarás. Megígértem, hogy gondodat viselem, és úgy is lesz. Hogy te közben elhatároztad, hogy megházasodsz, mit sem változtat az én kötelezettségemen. Hely van bőven, és minél több jó étel fogy el, annál kevesebb megy veszendőbe. Szóval erről nem akarok hallani.

– Rendkívül nagylelkű vagy – morogta Webster. – Én meg rendkívül hálás vagyok. – Leszegte a fejét, és ismét lapátolni kezdte a szájába az ételt, de Albert és James még látták, hogy a félárbocra eresztett szemhéj alatt valami kis nedvesség csillant meg.

– Saját lakrészetek lesz, mint eddig – mondta James. – És biztos vagyok benne, hogy az a derék asszonyosság hasznossá tudja majd tenni magát a háznál.

Websternek torkán akadt a falat.

– Tudtam, hogy valami hátsó szándékod van! Sosem adsz semmit, anélkül, hogy el ne vennél érte valamit!

– James vigyorgott. Az öregember visszazökkent a zsémbes vénség megszokott szerepébe.

Albert a hóna alá dugta a terveit, és távozni készült, amikor a dajka – csúnyácska, sápadt arcú, tetőtől talpig kikeményített nő – behozta Charlotte-ot, megfürösztve, a reggeli szemlére öltöztetve. Albert a gyermek fölé hajolt, gügyögött neki, Jamesre kacsintott.

– Tipikus Onedin. Csak a saját kényelme érdekli, a kívülágról tudomást sem vesz.

– Elköszönt és vidáman ballagott várakozó kocsijához.

James fölállt, a lánya fölé hajolt. Kísérletképpen megérintette az orrát. Puha volt, mint a gitt. Charlotte kinyitotta a szemét, és rögtön bögni kezdett. James sóhajtott. Nyamvadt, beteges, nyafka leánygyermek. Erős, egészséges fiú, az kell neki. James sarkon fordult, odavetett a dajkának egy-két dicsérő szót, és elindult az irodájába.

Webster fölállt az asztalvégről, a kicsihez kacsázott.

– Jól van, jól, kicsikém – dorombolta. – Bizony jobb papa kéne neked, mint amilyen van.

A gyerek abbahagyta a sírást, elégedetten gügyögött, kinyújtotta pufók karocskáját.

– Jól van, jól – mondta ismét Webster, elvette a babát a dajkától, sétálni kezdett vele föl-alá, és halkán, szinte magának mondogatta: – Jól van, szegény kis Anne-em. Szegény, szegény kis Anne.

*

Elizabeth a dokkba tartott. Csipkés napernyő óvta az arcát a naptól, s elrejtette pirulását is, amelyet néhány ostoba lödörgő megjegyzései váltottak ki. Késő éjszakáig töprengett, amíg végül megadta magát a kísértésnek, mert egyszerűen nem volt képes ellenállni a csábításnak. Elképzelte magát a nagy jelenetben, amint búcsút vesz elveszített szerelmesétől – mint Emily Hardaker *A kivándorló visszatérésében*, amelynek drámai előadásán Elizabeth vörösre sírta a szemét, amikor az elkeseredett Miss Hardaker kijelentette: "Sem a mennyei seregek, sem a tomboló tenger nem választhat el bennünket egymástól!" –, s ez nagyban befolyásolta a döntését.

Mínthogy a cselédek hajlamosak a fecsegésre, nem ült kocsiba, gyalogosan tette meg az utat, s a kebelében szinte fájdalmasan kalapált a szíve a gondolattól, hogy négy szemközt találkozik Daniellel, méghozzá utoljára. Daniel nyilván csókot kér majd, ezért egész úton a Canning dokkig Elizabeth azt latolgatta, beleegyezzen-e, s ha igen, meddig menjen el.

Miután kielégítő eredményre jutott, óvatosan lépegetett a macskakövön, elhaladt a fejüket az abrakos tarisznyába dugó, jámbor lovak mellett, a ládák és gyapotbálák között, amíg végre megpillantotta a *Barracudát*.

A hajó a parttal párhuzamosan állt, alaposan megrakva, vitorlái takarosan fölcsavarva, fedélzeti nyílásai lecsukva, a fedélzetek tisztára sűrölva. A fekete-fehér testű, tífá korlátokkal ékes hajón látszott, hogy útra kész. Vontatóhajó halad el lassan néhány kisebb bárka mellett, és a zsilipkapun átérve a *Barracuda* orra elé állt.

Elizabeth megtorpant egy pillanatra, amint észrevette Danielt, aki pompásan festett rézgombos egyenruhájában, s a hajófaron állva, elmélyülten beszélgetett a révkalauzzal, majd átkelt a védő kötélkorláttal ellátott pallóhídon, ahol is egy kötött zubbonyt és vászonnadrágot viselő, pirosposzgás matróz lesegítette a fedélzetre.

– Erre, asszonyosság, erre. A kapitány várja.

Elizabeth megkapaszkodott a matróz izmos karjában, Daniel szakállas képe nyomban földerült, és két nagy lépéssel az asszonynál termett.

– Tudtam, hogy eljössz – tört ki belőle az öröm. – Tudtam! Nincs sok időnk, de... – Aggodalmasan pillantott körül. – A fiú hol van?

A matróz már távol járt, nem hallotta őket.

– Nem hozhattam magammal, olyan kis szószátyár. Ugye megérted?

Daniel a kezét tördelte, a homlokán aggódalmas ráncok jelentek meg.

– De hát megérted – mondta vádlón. – Megérted! Jogom van hozzá. Az én fiam!

Elizabeth Albert gyanakvására gondolt.

– Eljárna a szája – ismételte. – Meg kell értened. Hogyan magyaráznám meg?

Daniel leverten bólintott, elfogadta a tényeket.

– Gondolhattam volna, de... – eltűnődött. – Határoztam. Nincs visszaút. Gyere le, megmutatom a kabinokat.

Elizabeth szíve ismét hevesen dobogott, amint engedelmesen követte a férfit a fedélzeten, majd lefelé a lépcsőn. Daniel kinyitotta a tikfa ajtót, és intett, hogy Elizabeth kövesse a rövid, szőnyeggel borított lépcsőn. Természetes volt, hogy a férfi néhány intim pillanatot szeretne, kettesben, távol a figyelő szemektől. Elizabeth már eldöntötte, hogy viszonzni fogja Daniel csókját, aztán néhány könnyet ejt, mielőtt örökre elválnak. Igazán romantikus, keserű emlék lesz, amelyet a halála napjáig dédelgethet.

Az ebédlő-szalomon asztal állt három vagy négy székkal, masszív pohárszék rézveretekkel, légyiszkos tükör, hosszú, bőrrel bevont kanapé, s a falakat tölgyfa burkolat borította. Praktikusnak és spártaian egyszerűnek hatott a helyiség.

Daniel gyorsan átvágott a szalonon, kinyitott egy ajtót, belépett egy rövidke folyosóra, jobbra fordult, kitért egy újabb ajtót, és oldalt lépett, hogy Elizabeth-et beengedje.

A szoba láttán Elizabeth-nek elakadt a lélegzete. A kabin a hajófaron helyezkedett el félhold alakban, a hajó teljes szélességében. A falakat aranszegélyes, halványzöld lapok borították, a hajóablakok félköre derengő, tejfehér fényt bocsátott be. A padlót vastag rózsaszínű szőnyeg fedte, az üvegezett könyvszekrényben bőrkötésű könyvek sorakoztak. A kabin tartozéka volt még egy felnyitható tetejű, márvány mosdóállvány, egy kis, kerek, rézveretes asztal, két nyomott vászonnal bevont karosszék és egy hosszú pamlag, rajta ugyanolyan bevonatú párnával. Ám a figyelmet elsősorban az ágy hívta föl magára.

Elizabeth nem győzte bámulni. Az ágy váza kovácsolt vasból készült, pompásan tekergő íveit parányi rozetták díszítették. A baldachin bőségesen redőzött muszlinból készült, ágytakaróul pedig dúsan hímzett damaszt szolgált. Az egyik oldalán kerek, márványlapos asztalka állt, rajta nagy vázában friss vágott virág, a másik oldalán kis női íróasztal rózsafából és selyemfából.

Elizabeth-nek a lélegzete is elállt ilyen fényűzés láttán.

– Húha – mondta végül –, nem sejtettem, hogy a hajóskapitányok ilyen fényűzően élnek.

Daniel zavartan toporgott, és hüvelykujjával fölfelé bökött.

– Az én kabinom fönt van. Ezt neked szántam.

Elizabeth hitetlenkedve bámult a férfit.

– Nekem?

Daniel nem nézett a kíváncsi, női szempárba, félszegen vállat vont.

– Meggyőztem magam, hogy velem fogsz jönni. Persze tévedtem. Elizabeth-et meghatotta ez a figyelmesség.

– Ó, Daniel – mormogta lágyan. – Te csacsi. Te nagy gyerek. Fölgaskodott, és gyöngéden megcsókolta a férfit.

Daniel átkarolta az asszony derekát, és magához húzta. Elizabeth elengedte magát, átfogta a férfi nyakát, és viszonzta a csókját. Ez igazán kellemes fejlemény, gondolta, és nagyon-nagyon romantikus. Amint megmozdította a fejét, árnyék úszott el a szeme előtt. Aztán határozottan érezte a hajó testének ringását, amint kiszabadul a dokkból, és az árnyék immár határozott alakot öltött az ablak előtt: az egyik daru lába volt.

Elizabeth félig pánikban húzódtott el a férfitől.

– Daniel! A hajó... a hajó elindult! Kint vagyunk a tengeren. Daniel nem engedte el az asszony kezét, és higgadtan mosolygott.

– Még nem egészen. Előbb átmegyünk a zsilipen, a folyóra. Nincs mitől tartanod, majd a révkalauz kivisz

a partra. – Pajkosan mosolygott. – Talán azt hitted, matrónnak akarlak elrabolni?

Elizabeth megnyugodott a tréfától, Danielre mosolygott.

– Szívesen kihajóznék a folyóra. Tudtad, hogy eddig nem utaztam kompnál nagyobb hajón? Fölmehetek veled a fedélzetre, hogy nézzem?

Daniel habozott, aztán bólintott.

– Rendben van. De meg kell ígéred, hogy nem leszel útban. A hajón sok a munka, amikor kifut a tengerre, és a matrózok nem valami finom népség. De följöhetsz velem a hátsó emeletfedélzetre, ha megígéred, hogy hátul maradsz, és nem állsz szóba senkivel.

– Megígérem – felelte izgatottan Elizabeth. Ez igazi kaland lesz. Olyasmi, amit Anne természetesnek vett, de a szerencsétlen Emmát az örületbe kergette.

Követte a férfit a fedélzetre, onnan föl, a lépcsőn a hátsó emeletfedélzetre.

Különös világ fogadta. A hajó a zsilip masszív kőfalai között haladt, elől nyüzsögtek az emberek, mint a majmok, alig várták, hogy kibontsák a vitorlákat. A vontatóhajó lapátjai fölkaavarták az olajos vizet, és a rekedt hangú révkalauz érthetetlen vezényszavakat harsogott a vontatóhajón lévő társának.

A szárazföld egyre gyorsabban távolodott, majd a hajó orra a dokk sima vizéből átsiklott a sebes sodrású folyóra. Pára csapott föl az élőfedélzetre, ám egy szélfuvallat nyomban el is vitte, az orrvitorla hangosan csapkodva kúszott föl az árbocra.

Amint a vontatóhajó kissé oldalazott, hogy egyenesben tartsa a hajó orrát, a révkalauz Elizabeth-hez fordult, és udvariasan megszólította:

– Nagyon csinos, Mrs. Fogarty.

Elizabeth már-már helyesbíteni akarta a tévedést, de meggondolta magát. Hátha a révkalauz szószátyár, és csak az ég tudja, ki mindenkiel jöhet össze a hajósok zárt köreiben.

Mosolygott.

– Pompás egészségnek örvend ék, köszönöm, rév kalauz. A révkalauz bólintott, mint aki megerősíti a diagnózisát.

– A tengeri szél hamarosan rózsásra fogja festeni az arcát. Meg kell mondanom – tette hozzá, esetlenül bókolva –, hogy irigylem Fogarty kapitányt a jó szerencséjéért.

A vontatóhajó rekedt füttye és fekete füstfelhője vetett véget a társalgásnak. A révkalauz ismét a munkájára figyelt, Daniel pedig aggódalmasan sietett a füsttől köhécselő, könnyező szemű Elizabeth-hez.

– Jobb lenne, ha lemennél pár percre, amíg a folyó közepére nem érünk. – Karon fogta az asszonyt, és visszakísérte a tágas kabinba. Pár perc múlva visszajövök. – Az ajtóban megállt, elvigyorodott. Kormos az orrod.

Amint az ajtó becsukódott a férfi mögött, Elizabeth a mosdóállvány fölötti tükörhöz sietett, és látta, hogy az arca csupa koromszemese. Vizet töltött a rézkancsóból, fogta a szappant, és gyors cicamosdásba kezdett. Vadonatúj, bolyhos törülköző lógott a törülközőtartón, és csak miután megtörölte a kezét, akkor gondolta végig, hogy a víz friss volt, a szappan használatra kész. Beleszimatolt a levegőbe, enyhe kámforszagot, molyirtó-szagot és egészen halvány levendulaillatot érzett.

Bizonytalan nyugtalanság fogta el. A helyzet különös volt, nagyon különös. Daniel szemlátomást sokat törte magát olyasmiért, ami pusztán hiú reménynek bizonyult. Elizabeth ismét a levegőbe szimatolt, és odament a falnál egymás mellett álló, két rézveretes katonai szekrényböröndhöz.

Kihúzta az egyik fiókot, és valami csipkeruha buggyant elő, tiltakozva a bezártság ellen. Most már kíváncsi lett, kihúzta az összes fiókot, és azok telis-tele voltak mindenfajta női holmikkal. Blúzok, szoknyák, alszoknyák. Finom fehérnemű. Gyolcs zsebkendők. Selymek és szaténok. Daniel szemlátomást mindenre gondolt.

Amint elfordult – egyszerűen nem értette, mi ez a szinte eszelős figyelmeség –, és kinézett az ablakon, azt látta, hogy a hajó fara hasítja a folyó széles szalagját. Ugyanekkor fölfigyelt a rengeteg hangra, amelyről eddig alig vett tudomást: meztelen lábak dobogása, vitorlarudak zörgése, vitorlák suhogása, durva parancsszavak, távoli hangok ritmikus kántálása, a víz csobogása a hajótest alatt.

A torkában dobogott a szíve, amikor az ajtóhoz sietett, és ki akarta nyitni. Be volt zárva. Egyre növekvő

rémülettel dörömbölt az öklével az ajtón, de a tömör tífá meg se rezzent.

Az egyik hajóablakhoz rohant, és éppen azt látta, hogy a vontatóhajó elhalad az ablak előtt, a hídján a révkalauz áll, és a társával beszélget. Vadul nekiesett a csavaroknak, és kinyitotta a hajóablakot. Kidugta a fejét, mire a süvítő szél belekapott a hajába, és teljesen összeborzolta.

A révkalauz fölnézett, látta Elizabeth rémült arcát, és vidáman búcsút intett neki. Elizabeth hisztérikusan kiáltott segítségért. Csakhogy a szél a hangját is elfújta. Csak a sirályok hallották, amelyek kitárt szárnyal köröztek a hajó fölött, s a maguk eszelős rikoltásainak kakofóniájával kísérték azt a magányos, gyöngé hangot, amely hiába próbálta újra meg újra fölvenni velük a versenyt, s közben a hajó, dagadó vitorlákkal, elszakadt a szárazföldtől, és kiért a nyílt tengerre.

11. fejezet

A révkalauz volt az, aki – önhibáján kívül – nyomra vezette őket.

Baines éppen a Gőz Postahajóban múltatta az időt egy pohár forró, fűszeres rum meg a *Hajózási Közlöny* agyonolvasott példánya mellett, amikor beért az ivóba a révkalauz, rendelt egy pohár brandyt, meglátta Bainest, és odaballagott hozzá.

Baines unta már magát, hát félretette az újságot, és nem minden öröm nélkül fogadta a társaságot. A révkalauzok ki nem fogynak a pletykából. Hosszasan tudják ecsetelni a hajóskapitányok erősségeit és gyöngéit, szeszélyeit és különégeit, akik a világ hét tengerét járják. Az információ felbecsülhetetlen értékű forrásai: tudják, melyik társaság mit szállít és hová. Ők vezetik ki a dokkból a tengerre tartó hajókat, ők hozzák be az áruval telezsúfolt hajókat, amelyek vitorláit távoli égboltok napja fakította fehérre.

Régen és jól ismerték egymást, hát szabadon társalogtak, ahogyan régi katonatársak szoktak. Baines rendelt egy újabb rundot, és szóba jött minden, a széljárástól meg az árapálytól kezdve az óceáni áramlatokig. Bizalmas részleteket és közös emlékeket elevenítettek föl a múltból, és miután egyre mélyebben néztek a pohár fenekére, arra a kikerülhetetlen következtetésre jutottak, hogy a világ változik, méghozzá nem előnyére. Érzélgősen idézték föl a régi, szép időket, amikor a tisztességes hajóskapitányokat még nem kötötte gúzsba a kormányzat holmi jogi zsargonban megfogalmazott "kereskedelmi hajózási törvénnyel", és együtt keseregtek a gőzhajók föltalálásán.

– Átkozott masinák – morogta Baines. – Lepotyogó propellerek és robbanó hajtóművek. Egész nap csak dohognak és csörömpölnek. A gőzhajón sosincs békesség.

A révkalauz egyetértően bólogatott.

– Igaz, Baines kapitány, nagyon igaz. Manapság az olyan kölyök, aki még alig bújt ki a tojánhéjból, csak meghúz egy kart, és a hajó máris nekivág szél ellen, ár ellen. Ez természetellenes, Baines kapitány, bűn a természet ellen.

– Adj nekem egy jól felszerelt hajót hatalmas vitorlákkal meg egy belevaló legénységet, és én elhajózom a pokolba meg vissza, és még profitot is hozok – mondta Baines. – De ezek a nyavalyás masinák csak zabálják a szenet, és fűjják a kormot, mintha úszó gyarak lennének. Tele vannak ketyerékkal meg ír tűzoltókkal.

A révkalauz csuklott, hát nagyot csapott a mellére.

– Ronda dögök. Bűn rondák, dagadtak, mint a hordó. Csak kivándorlóknak meg állatoknak valók. Soha nem fogják fölvenni a versenyt a vitorlással. Például azzal, amelyiket tegnap reggel vittem ki. A *Barracuda*. Callon hajója. Teljes rúdvitorlázattal ellátott szépség. Az ifjú Fogarty a parancsnoka. Ismered?

Baines bólintott.

– Ő maga a parancsnok, azt mondtad?

– Melbourne-be tart, Ausztráliába.

– Az ördög, azt mondtad. – Baines nem értette. – De hiszen csak most örökölte meg a céget.

A révkalauz vállat vont.

– Azt én nem tudom, csak azt tudom, hogy magával vitte a fiatal feleségét is.

Szép, mint egy kép, bár azt beszéltek róla, igen gyöngé a szervezete.

– A legutóbbi úton kis híján eszt veszttette. – Baines csóválta nagy fejét. – Nem értem.

– Én mindig azt gondoltam, hogy a feleség helye az ura alatt van. A révkalauz sokatmondóan kacsintott Bainesre. – Én mondom, a Vénusz jó sokszor áthalad majd az égen ezen az úton.

Baines hallgatott, az alkohol ködén át próbálta megemészteni az információt. Ha a házaspár elhajózott Ausztráliába, ki maradt itthon, hogy képviselje a cég érdekeit? Nem értette, de úgy gondolta, olyan kemény dió ez, amelyen Mr. Onedin is kipróbálhatja a fogát.

– Igyunk – mondta a révkalauznak. – Dobjuk be, és rendeljünk még egyet.

*

Albert nyugtalanul és csüggedten járkált James irodájában, a körmét rágta, amikor a rumtól bűzlő Baines belépett.

– Nem tudom elképzelni – mondta Albert már vagy századszor. Egyszerűen nem hiszem...

– De én igen – mondta James. Elmélyülten bámulta az ujjait. – Tegnap reggel elment otthonról, nem hagyott üzenetet, nem vitt magával semmit, és azóta nem látta senki.

– Szétküldtem a cselédeket a városba, érdeklődtem a kórházakban. Semmi. Egyszerűen eltűnt.

– Az ékszerek?

– Tessék?

– Ha Elizabeth itthagya az ékszereit – magyarázta türelmesen James –, akkor szándékában állt hazatérni.

– Végre észrevette a szoba közepén imbolygó Bainest. – Igen? Mi van? – kérdezte bosszúsan.

Az óriás megnyalta a száját, bár a nyelvét olyan vastagnak érezte, mintha szörméből lett volna, és olyan óvatosan kezdett beszélni, mintha labirintusban próbálna tájékozódni.

– Dan'l Fogarty elvitorlázott a *Barracudával* Ausztráliába. A révkalauz mondta. Gondolám, tán érdeklí – nagyot csuklott.

– Maga részeg – mondta James. Baines derűsen bólintott.

– Munkaköri ártalom. Egy palack rumba került és... – Ismét csuklott. – A révkalauz úgy szopja a brandyt, mint kisdéd az anyatejet. De meg is oldódott a nyelve. Azt is mondta, hogy Fogarty magával vitte a feleségét.

– Az ördög vigye Fogartyt meg az ügyeit – dühöngött Albert. Van nekem elég bajom.

– Várj egy percet – intette le őt James. – Daniel és Emma Fogarty Ausztráliába utaztak, együtt?

– Ezt mondta a révkalauz. – Baines egy székre huppant, és horkolva lélegzett. – De ha együtt utaztak el, ki vezeti a céget?

– Hát ez az – bólogatott Baines. – Erre gondótam én is. Biztosan eladják a hajóikat.

James a fejét rázta.

– Lehetetlen. Senki nem tud ilyen rövid idő alatt túladni egy egész cégen. És hogy Emma vele utazott volna... – Értetlenül ráncolta a homlokát. Nem tudom elhinni. A legutóbbi úton kis híján eszt veszttette.

– A révkalauz is hallotta a történetet. Aszonta, csodálkozott is, hogy olyan jól nézett ki.

– Azaz látta a nőt a hajón?

– Beszél is vele. Aztán a nő lement. Akkor látta utoljára, amikor a vontatóhajó visszafordult. A nő kihajolt az ablakon, és búcsút intett.

James értetlenül csóválta a fejét.

– Nem értem. A révkalauz teljesen biztos benne, hogy Emma volt az?

– Hát azt mondta, Mrs. Fogarty volt. – Baines vállat vont. – Ki más lett volna,

James és Albert összenéztek, ugyanarra gondoltak.

– Jaj, nem! – kiáltotta csüggedten Albert. – Nem! Az nem lehet! Sosem tenne ilyet...

– Nem szabad elhamarkodott következtetésre jutnunk – mondta James. Ismét Baineshez fordult. – A révkalauz már korábban is találkozott Mrs. Fogartyval?

Baines a fejét vakarta.

– Nemtom. Nem vagyok biztos benne, de nekem úgy rémlett, hogy tennap látta először.

– Leírta a külsejét?

– Nem éppen. Csak annyit mondott, hogy szép, mint egy kép, és pompás egészségnek örvend. Napernyő vót nála, és gyalog ment a hajóhoz. Éppen indulás előtt szállt föl.

James és Albert ismét összenéztek, megint ugyanarra gondoltak. Emma sosem ment volna kíséret nélkül, gyalog a dokkba.

– Nos – mondta végül James –, tisztázni fogjuk, akár így van, akár úgy. – Csöngetett Tupmannak. – Meglátogatom. Ha Emma otthon van... – Nem fejezte be a mondatot.

– Megölöm Fogartyt – mondta Albert. – Megkeresem, és megölöm.

– Ahhoz előbb el kell csípned – jegyezte meg epésen James. – De előnye van, és gyors hajója.

Albert vicsorgott.

– A feleségem.

– Így hát elsősorban neked van jogod hozzá – mondta James. – Nekem viszont a húgom, és azt hiszem, nálam senki sem ismeri jobban. Lehet, hogy Elizabeth önfejű és temperamentumos, mint a versenyló, de nem ostoba. Több van ebben, mint első pillantásra gondolnád, Albert.

Belépett James irodafőnöke, Tupman. Viaszsápadt arca most is kifejezéstelen volt, mint mindig.

– Mr. Tupman, milyen gyorsan tudja megszerezni nekem a *Barracuda* indulási iratait? Tudni akarom, miből áll a rakománya, melyik kikötőkben fog megállni, kiből áll a legénység, különös tekintettel arra, hogy szállít-e utasokat vagy létszám fölötti személyeket.

Tupman egy pillanatig gondolkodott.

– Úgy vélem, Mr. Agnew szívesen áll a rendelkezésemre. Adna nekem egy órácskát, uram?

– Csodálatos lenne, Tupman, köszönöm – mondta James.

Az irodafőnök hajlongva távozott, James a másik két férfira pillantott. Baines békésen horkolt, Albert pedig már nem a körmét, hanem az öklét rágta. James agyát mindig a nehéz és bonyolult feladatok mozgatták meg a legjobban. Gondosan mérlegelt pozitívumokat és negatívumokat, elfogadott és utasított, amíg föl nem derengett a cselekvési terv. Üzlet. Az üzlet a kulcs. Ha Fogarty magára hagyta a céget, szorító pénzhiánnyal küzdhet. Ezért a kereskedelmi útvonalat fogja követni, és megpróbál majd előnyös üzletet kötni minden kikötőben. Gondolatban James átszelte az óceánt, válogatott, elvetett. Fogarty gyakorlott hajós, de nincs fantáziája. Ragaszkodni fog Callon kikötőihez és Callon ügynökeihez. Ha a kezében lesz a *Barracuda* hajórakomány-jegyzéke, úgy el fogja tudni tervezni a hajó útvonalát, mintha a *Barracuda* térképéről olvasná. A legnagyobb probléma Albert, gondolta James. Ha nem sikerül valamivel lefoglalnia őt, össze fog roppanni.

James krákogással hívta föl magára a figyelmet.

– Meglátogathatnád Robertet és Sarah-t. Lehet, hogy Elizabeth hozzájuk ment, ott maradt éjszakára, vagy megbetegedett. A magyarázat biztosan egészen egyszerű.

– Értésített volna, üzent volna – mondta komoran Albert.

– Az üzenetek néha nem érnek célba, a cselédek sem mindig megbízhatók. – Gyöngye kifogás volt, mégis szalmaszál Albert számára.

– Máris indulok – nyúlt a kalapjáért.

James megvárta, amíg elmegy, aztán hívatta a kocsiját, még egy pillantást vetett az alvó Bainesre, és elindult a Callon kúriába. Emma a szalonban fogadta, a kezében egy levéllel.

– Elment – felelte fásultan James kérdésére.

James a befüggönyözött ablakhoz vitte a levelet, és a fény felé tartotta.

"Kedves feleségem! Az üzletmenet meghatározatlan időre elszólít. Teljes mértékben gondoskodtam a jövődről boldogult atyád kívánságának megfelelően, a bankáraidtól annyi pénzt vehetsz fel, amennyire csak szükséged van. Agnew több mint alkalmas az üzlet vezetésére a távollétemben, azt tanácsolom, bízd magad az ő szakértelmére. Biztos vagyok benne, hogy a te érdekeidet tartja majd a legfontosabbnak. Letétbe helyezek továbbá az ügyvédeinknél egy dokumentumot, amelynek értelmében szabadon rendelkezhetsz az örökségedről. A legnagyobb kényelemben élhetsz majd a jövedelméből, ám ha úgy

döntesz, hogy eladod, akkor a befektetett tőke kamataiból. Bárhogy dönts is, én beleegyezem. A cég jog szerint a tiéd, és én a magam részeként csupán egyetlen hajót veszek el, a *Barracudát*.

Mostantól a magad ura vagy, és nyilván egyetértesz velem abban, hogy a hosszú távollét egymástól csak elősegítheti a köztünk lévő viszály megoldódását.

Maradok
szerető férjed,
Daniel"

– Ez az ember nem normális – adta vissza a levelet James.

– De mit jelent ez? – nézett rá izgatottan Emma, mintha azt várná, hogy a másik véleménye más értelmet ad a könyörtelen igazságnak.

– Azt jelenti – mondta világosan James –, hogy a férje elhajózott Ausztráliába, és esze ágában sincs visszatérni.

– De miért? – nyögte Emma. – Miért?

– Sejtelmem sincs – vont vállat James.

Emma vékony teste rázkódott, gyötrődve rázta a fejét.

– Nem voltam jó felesége. Nem voltam jó feleség.

– Ő sem viselkedik éppen mintaférjként – jegyezte meg szárazon James. – De egy jó tanácsot legalább hagyott. Adja el a céget. Halogatás nélkül.

Emma gyanakodva kapta föl a fejét.

– Magának, gondolom? Olyan embernek ismerem magát, James Onedin, aki nem hagy ki egyetlen lehetőséget sem, de ilyen aljas viselkedést még magáról sem föltételeztem.

– Nekem nem kell a cég – felelte James. – Egyetlen része sem kell. Másfajta terveim vannak, és hamarosan valóra válnak. – És ez a színtiszta igazság, gondolta elragadtatottan, mert Fogarty esztelen tette elpusztította a legközelebbi és leghatalmasabb ellenfelét. Ilyen körülmények között még nagylelkű is lehet.

– Sajnálom – mondta Emma. – Kérem, bocsássa meg, ha kétségbe vontam az indítékait, amelyek minden bizonnyal nemes leiekből fakadnak, de nyilván megérti, hogy kissé levert vagyok.

– Adja el – ismételte James. – Minél előbb, de ne részletekben. Egyben kínálja föl a céget eladásra, és tartsa meg a haszonélvezetet.

Emma egyszeriben érdeklődéssel nézett Jamesre.

– Ez lehetséges?

– Mi sem könnyebb – mondta James. – Bőven van befektetésre váró pénz.

Persze beszélje meg az ügyvédekkel, de én ezt tanácsolom. Emma elgondolkodott.

– Olyan keveset értek az üzlethez. Nem lenne jobb először bizalmasan megkeresni valakit az ajánlattal?

Mielőtt a farkasok széttépnek, gondolta James. Emma valódi Callon, tette még hozzá magában, a tehetetlen nőiessége álca csupán, ravasz, mint a róka.

– Megpróbálkozhat Frazerékkel – javasolta. – Talán emlékszik még, hogy a közelmúltban találkozott az apjával és a fiúval is egy estélyen, hát nem kell bemutatnom őket.

És Albert az igazgatótanácsban még egy vasat tarthatna a tűzbe a cégnek. Igen, ha Emma és Frazerék ráharapnának a csalira, akkor ő még jóval nagyobb halat is kifoghatna.

James agya sebesen dolgozott. Ha további részvénycserék történének – Onedin Callonért és Biddulph Frazerért –, akkor kiterjeszhetné az érdekeltségi körét a hajóépítésre és a szénbányászatra is.

– Frazerék? – Az ibolyakék szempár ártatlanul nézett Jamesre. Tudomásom szerint ők kizárólag hajóépítéssel foglalkoznak.

James kezdte egyre jobban becsülni Emma éles eszét. Ez a nő fölé ezernyi Daniel Fogartyval.

– Bőségesen rendelkeznek tőkével, de a műhelyeik a dokkok közé vannak szorítva, tovább nem tudnak terjeszkedni. Jack Frazernek jó szeme van az üzlethez, és olyan ember hírében áll, aki nemigen tud ellenállni a női bájnak.

Emma megjegyezte az információt, hálát mondott James együttérzéséért és tanácsaiért, letörölt egy képzeletbeli könnycseppet, és elhatározta, hogy nyomban ír Mr. Frazernek.

James elbúcsúzott, és kifelé menet azon tűnődött, hogy a tragédia szagát semmi sem képes jobban elnyomni, mint a pénz illata. Vidáman ballagott várakozó kocsijához, elégedetten fütyörészett. Úgy érezte, a félórás beszélgetés igazán hasznos volt.

*

Sarah éppen Leonórárt és Richard öcsköszt látta vendégül teára, amikor bejelentették Albertet.

Albert leült a felkínált helyre, az egyik térdén elhelyezett egy tányérka uborkás szendvicset, a másikon egy csésze teát, udvarias érdeklődést mutatott az üres fecsegés iránt, és alig várta, hogy szóba hozhassa azt, ami a leginkább foglalkoztatta.

Végre beállt a várt csönd.

– Beszélte mostanában Elizabeth-tel? – kérdezte miméit könnyel.

– Az estélyünk óta nem – felelte Sarah. A szeme fölcsillant, amint pletykára éhesen előrehajolt. – Miért? Arra számítottál, hogy itt találod?

– Nem, dehogyan – bizonygatta Albert. Annyi történt csupán, hogy elindult sétálni... amolyan kis egészségügyi sétára... és arra gondoltam, de nyilvánvalóan tévesen... hogy esetleg ide jött.

– Sétálni ment? – Sarah megérezte a botrány szagát. – Elizabeth sosem tenne meg ekkora utat gyalog. Kocsiba ülne.

Albert gondolatban szidta magát az elszólásért, és rájött, hogy két álmatlan éjszaka tompítja az agyát.

– A helyzet az – hagyott föl a kerteléssel –, hogy aggódom. Elizabeth egyszerűen eltűnt.

– Eltűnt? – Sarah szemlátomást alig akarta elhinni, hogy a kedvenc jóslata valóra vált. Még jobban előrehajolt. – Azt hiszem, túlzol, Albert. Biztosan vásárolni ment, és elveszítette az időérzékét.

– Attól tartok, hogy ez lehetetlen. – Albertnek úgy tetszett, hogy Leonora és Richard összenéztek. Ezért a továbbiakat egyenesen nekik címezte. – Hálás lennék minden információért, amely fényt vet erre a rejtélyre.

– A térdén csörömpölt a csésze meg az alja. – Igazán nyugtalanító.

Leonora nem tudott tovább uralkodni magán.

– Elizabeth sosem tenne olyat! – kiáltott föl. – Megesküdött rá! Véletlenül hallottuk, igaz, Richard?

Richard megpróbálta leállítani de eredménytelenül, mert Leonora olyan volt, mint az áradó folyó: semmiféle gát nem tarthatta vissza.

– Véletlenül kihallgattunk egy beszélgetést Mr. Fogarty és...

– Elizabeth néném között – fejezte be Richard.

– Igen. Persze nem hallgatóztunk, ugye értik? Csakhogy kissé kényes helyzetben voltunk, és nem fedhettük föl a jelenlétünket, anélkül, hogy el ne árultuk volna azt is, hallottuk a bizalmas beszélgetésüket. Természetesen pecsét volt a szánkron, és sosem gondoltuk volna, hogy valaha is elismételjük a szavaikat, igaz, Richard? – Richard kezét szorongatva keresett támaszt, Sarah már nyalta a száját, hogy milyen ízletes kis botrányfalatot fog hallani, Albert pedig a fogát csikorgatva várta, mikor tér végre a lényegre ez a kis pletykafészek.

– Pontosan. Semmi közünk hozzá – jelentette ki tömören Richard öcskös.

Albert uralkodott magán, és odafordult Richardhoz.

– Ha lennél szíves magadra vállalni a magyarázat terhét, és megkímélnéd Miss Biddulph-ot a további kellemetlenségektől.

– Kérlek – mondta Richard. – Elizabeth néném és Mr. Fogarty meglehetősen fűtött hangon vitatkoztak. Az volt az érzésem, hogy régóta tartó kapcsolat lehet közöttük. Semmi egyetlen – tette hozzá sietve. – Miss Biddulph is megerősítheti: egyetlen egyetlen szó sem hangzott el.

Leonora megszorította Richard kezét, és hevesen bólogott.

– Mr. Fogarty egyszerűen elmondta Elizabeth nénémnek a tervét, hogy Ausztráliába kíván hajózni, és többé nem akar visszatérni, és...

Sarah nem bírta tovább.

– Daniel Fogarty Ausztráliába ment? Egyedül? – Ez már komoly hír volt! És az ő házában hangzott el!
Richard Albert szemébe nézett.

– Ezt teljesen világosan kijelentette. Hogy egyedül utazik. De könyörgött Elizabeth nénémnek, hogy keresse föl a hajón, és vegyen tőle búcsút. Őszintén szólva, meglehetősen erőszakosnak találtam a fickó viselkedését. Heves vita alakult ki.

– A feleségem beleegyezett? – kérdezte feszülő idegekkel Albert.

– Először nem – válogatta meg óvatosan a szavait Richard. – Először kereken visszautasította, emlékeztetvén Fogartyt, mekkora illetlenség lenne, ha egy hölgy kíséret nélkül keresne föl egy olyan egészségtelen környéket, amilyen a kikötő. De később, a kérése meg a könyörgés hatására elkezdte húzni az időt. Nem tett semmiféle ígéretet, ezt jegyezzék meg. Meggyőződésem, hogy nem akart mást, mint véget vetni a kínos beszélgetésnek. Biztosíthatom, Mr. Frazer, hogy Elizabeth néném mindvégig kifogástalanul viselkedett – ahogyan minden erőszakossága dacára Mr. Fogarty is.

– Ennek ellenére Elizabeth fölment a hajóra – jelentette ki hidegen Albert.

– Abban nem lehetünk biztosak.

– De igen – mondta Albert. Óvatosan a szék szélére tette a csészejét, a kabátjáról lesöpört egy morzsát, fölállt, és a tőle megszokott udvariassággal elnézést kért, amiért az idejüket rabolta. Biccentett Leonórának és Sarah-nak, aztán rezzenéstelen arccal elhagyta a szobát.

Leonora megpaskolta Richard kezét.

– Szerintem kiválóan csinálta, Richard.

Richard zsebkendőt vett elő, megtörölte a homlokát. – Én is azt hiszem. És tudja, mi a legérdekesebb? Nem is d-dadogtam.

– Drága Richard – mondta elragadtatottan Leonora. Sarah arcán bizalmaskodó mosoly jelent meg.

– De most aztán el kell mondanotok az egészet, drága Leonóráám. Alig várom, hogy minden szót halljak.

Leonora több mint méltó ellenfélnek bizonyult. Barna szeme ártatlanul nyílt tágra.

– De hát minden elmondtunk, Mrs. Onedin. Richard meg én nem szeretnénk semmiféle félreértést. Különös tekintettel arra, hogy mindez az ön házában történt. Nem szabad elfelednünk – tette hozzá zseniálisan –, hogy a kedves férje helyzetére is tekintettel kell lennünk. A Kereskedelmi Kamara tagjai tele vannak előítéletekkel, nem igaz?

Richard elismerően szorította meg Leonora kezét, jelezve, hogy ütése talált. Sarah összeszorította a száját, és hevesen bólintott.

– Egy szót se többet, könyörgök. Nem hallottam semmit.

– Hálás vagyok a bizalmáért, Mrs. Onedin – mondta illedelmesen Leonora. Tudja, éppen a melegházban tartózkodtunk, és ha a titok kipattanna, rettenetesen kínos helyzetbe kerülnék. – Szeretettel mosolygott a riadt Richardra. – A drága Richard olyan félénk jószág.

Ez a lány örült, gondolta Richard. Tökéletesen elment az esze. Most aztán senki nem tesz lakatot Sarah szájára. A hír Biddulph fülébe jut, és... Richard őszinte tisztelettel nézett Leonórára. A ravasz kis róka, gondolta. Az okos, ravasz kis bestia.

*

Albert teletöltötte a poharát James kancsójából, és komoran meredt saját kinyújtott lábára. – Olyan világos, mint a nap. Elizabeth elhagyott. Elhagyott azért a félkegyelmű bugrisért. Az egészet alaposan kitervelték. Minden részletében. Csak így történhetett.

– Fogarty kitervelhette, de nem Elizabeth – szólt közbe James. James szalonjában ültek, a kandallóban a tűz köpködött, Albert pedig igyekezett az eszméletlenségig lenni magát.

– Benne volt ő is. Fölment a hajóra. A révkalauz beszélt vele. Semmi akadály nem lett volna, hogy megkérje a fickót, vigye ki őt a partra. – Albert kiitta a brandyt, és komoran belerúgott egy fahasádba. A fahasáb mérgesen köpködött, és sárga lángnyelvek csaptak ki belőle a kémény felé.

– Annak idején magam is elrabortam jó néhány embert – mondta James. – Nem olyan nehéz, mint hinnéd. Igaz, Fogarty fölengedte Elizabeth-et a fedélzetre, és ezzel némi kockázatot vállalt. De nagyon kicsit. Ne feledd: a révkalauz azt hitte, hogy Mrs. Fogartyval beszél. Amennyiben sor kerül bármiféle kirohanásra, Danielnek elegendő lett volna csupán annyit mondania, hogy szegény felesége még nem épült föl teljesen az idegbetegségből. Ha cirkuszol, az is csupán ezt bizonyítja.

– De a révkalauz beszélt volna.

– Így is megtette – emlékeztette James. – Minthogy azonban a nyílt tengeren hajóznak, semmiféle pletyka nem hozza már vissza őket. Fogarty teljes biztonságban van, bármekkora lett légyen is a lárna. Legalábbis azt hiszi.

– Ha az az állat tényleg elraborta...! – Albert belesápadt a gondolatba. – Akkor Elizabeth teljesen ki van szolgáltatva neki!

– Ha jól ismerem Elizabeth-et – mondta James –, Daniel Fogarty hamarosan rá fog jönni, hogy tigris csípett meg a farkánál fogva.

12. fejezet

A *Barracuda* jó széllel hajózott ki Liverpool kikötőjéből, és hat nappal később horgonyt vetett Portugália partjainál.

A folyótorkolat vizet olyan volt, mint az olvadt arany, és Lisszabon fehér teraszai lépcsőzetesen sorakoztak egymás fölé, egészen addig a pontig, ahol már csak a vén Sao Jorge kastély nyúlt az ég felé, magasan a város fölött. De nem volt idő városnézésre, mert Daniel mindent gondosan eltervezett, és jó előre táviratot is küldött.

Hat órán belül a *Barracudára* került egy tucatnyi láda olívaolaj, tíz hordó portói bor és kétszáz doboznyi Bacalhaum, ahogyan a híres portugál szózott tőkehalat nevezik. A hajó fölvolta a horgonyt, és máris a nyílt tengeren volt ismét.

A rakodás nem történhetett meg észrevétlenül. Senhor Braganzát James táviratilag riasztotta, mire az odaküldte az egyik emberét, hogy készítsen följegyzéseket a *Barracuda* üzleteléséről, és a hajó szinte még el sem hagyta a kikötőt, amikor Senhor Onedin megkapta az információt Liverpoolban.

Daniel megvárta, amíg elmaradtak Belem fehér, csipkézett tornyai, és a hajó kisiklott az Atlanti-óceánra, aztán – a legénység együttérző pillantásaitól kísérvé – kihúzta magát, és elindult lefelé, hogy szembenézzen Elizabeth-tel, aki eddig a csata minden menetét megnyerte.

Miután elhagyták Liverpoolt, Daniel addig magára hagyta az asszonyt, amíg a nap le nem nyugodott, s az égbolt meg nem telt szikrázó csillagokkal. Csak ekkor merészelt bekopogni, majd elfordítani a kulcsot a zárban és belépni a szobába.

Könnyekre és tiltakozásra számított, de olyan dühkitörésre nem, amilyen fogadta.

Elizabeth káromkodott, mint egy halaskofa, és megdobálta Danielt könyvekkel, cipőkkel, hajkefékkel, mindennel, ami mozdítható volt és a keze ügyébe került. A szoba romokban hevert. Elizabeth kirángatta a fiókokat, kinyitotta a szekrényeket, a tartalmukat a szoba közepére dobálta, és megfenyegette a férfit, hogy az egészséget meggyújtja, lángra lobbantja a hajót, ha nem fordulnak vissza azonnal. Minthogy azonban nem volt semmiféle tűzszerszáma, Danielnek sikerült kimenekülnie, és Elizabeth ott sírdogálhatott a sötétben.

Másnap reggel Daniel újra próbálkozott. Békeajándékként egy tálcán hideg csirkésültet, frissen sütött kenyeret és egy kanna kávé-t vitt az asszonynak, mert úgy gondolta, már farkaséhes lehet. Fölállította az egyik fölborított asztalt, letette rá a tálcát, közben egyre ismételtette, hogy Elizabeth-nek nem kell félnie, nem fenyegeti semmiféle erőszak, mert ő szereti, és csak azért raborta el, hogy együtt kezdjenek új életet a távoli Ausztráliában.

Elizabeth minderre hölgyhöz nem illő káromkodással felelt, fölkapta a tálcát, és a tartalmával együtt Daniel fejéhez vágta.

A harmadik napon Elizabeth tengeribeteg lett, ágyban maradt, és nyögdecselt, miközben a hajó fara egyre

csak emelkedett és süllyedt, s a fedélzet meredeken megdőlt, amint a hajó a Biscaya hosszú hullámain szántotta. Daniel nem vett tudomást Elizabeth nyögéseiről és öklendezéséről, de élt az alkalommal, hogy rendbe tegye a kabint, visszarakosgassa a ruhákat a ládába meg a szekrényekbe. Csak a széttört porcelán összeszedése közben jött rá, hogy az éhség nyilván úrrá lett a makacsságon, mert a kenyér eltűnt, és a csirkéből csak csontok maradtak. Ekkor tapintatosan kiosont, hátra se nézett, és az időre bízta a gyógyulást.

Két nappal később Elizabeth már talpon volt, változatlanul szidta Danielt, mint a bokrot, de már hajlandónak mutatkozott szóba állni vele. Lényegében nem beszélgetés volt ez, inkább kérdések és válaszok sora. Hol jár a hajó? Mikor érnek a következő kikötőbe? Melyik kikötőbe? Fölmehet-e a fedélzetre levegőzni? Partra szállhat-e, hogy bevásároljon? Az utóbbi kérdés naivitásától Daniel elmosolyodott, mire Elizabeth újra tombolni kezdett.

Daniel most megint végighaladt a kis folyosón, bekopogott, megvárta, amíg ingerülten bár, de belépésre bízatták, kivette a zsebéből a kulcsot, kinyitotta a zárat.

Elizabeth szemlátomást megfésülködött, föltűzte a haját, halványzöld krinolint, csíkos harisnyát és parányi szatécipőt öltött. Lefegyverzőn mosolygott.

– Minthogy az a nyilvánvaló szándéka, hogy rabságban tartson, amíg el nem érjük a célunkat, azt hiszem, Fogarty kapitány, ideje valamiféle megállapodásra jutnunk.

Daniel összerezsent, mert az asszony magázta, de buzgón helyeselt. Úgy látszik, Elizabeth végre tudomásul vette a helyzetet, és hajlandó alkalmazkodni hozzá.

– Éppen ezért – folytatta az asszony –, hajlandó vagyok találkozni a tisztekkel. Talán a ma esti vacsora lenne a legmegfelelőbb.

Daniel erre is fölkészült, hiszen aligha tarthatta volna az asszonyt egész úton a kabinjában, távol a többiek tekintetétől.

– Egyetlen feltétellel – mondta. – Meg kell ígérnie, hogy semmiképpen nem árulja el, hogy ön nem Mrs. Fogarty.

Elizabeth hevesen rázta a fejét.

– Soha! Egy ilyen hazugság végképp rossz fényt vetne rám!

– Nem azt kérem, hogy a feleségemként mutatkozzék be, csak azt, ne cáfolja, hogy az. Ha megtenné is – játszotta ki Daniel az aduját –, senki se hinne önnek. – Úgy gondolta, ennek még a lehetőségét is sikerült Machiavellihez méltó ravaszsággal kivédenie. Amikor elhagyták Liverpoolt, a kétségbeesett ember komor arcát öltötte magára, és a kormányos közvetlen közelében – hogy jól halhassa – bizalmasan elmesélte a másodkapitánynak Emma kínai utazásának történetét, azt is kifejtve a szükszavú Mr. Kennedynak, hogy szegény, drága felesége sajnos még mindig ideggyengeségben szenved, ezért hajlamos az ok nélküli dühkitörésekre. No és az édesapja halála annyira megviselte szegény, bolond teremtést, hogy néha személyiségzavara van, hol ennek, hol annak képzele magát. Mr. Kennedy sajnálkozva hallgatta őt, a kormányos pedig kíváncsian hegyezte a fülét, és alig várta, hogy a társait megörvendeztethesse ezzel a szaftos pletykával. Ettől kezdve Elizabeth dühkitöréseit és segélykiáltásait mind a tisztek, mind a legénység komor fejcsoválással és sokatmondó összenézésekkel fogadták. Elizabeth hitetlenkedve hallgatta ezt a magyarázatot.

– Nem Emma a bolond – jelentette ki –, hanem te. Teljesen elment az eszed.

Daniel kedvesen mosolygott.

– Inkább megbűvölnék mondanám magamat, hiszen úgy tartják, hogy akit Ámor szíven talált, annak elvette az eszt is. Pán sípja mindenkit az igájába hajt.

Elizabeth egy valódi örült megszállott szemébe nézett, és csak ekkor kezdett igazán félni. Mindeddig abban a téves hitben ringatta magát, hogy Daniel nevetséges alak, akit idővel és kellő makacssággal el lehet téríteni a céljától. Elizabeth-nek bőven volt ideje elgondolkodni azon, hogy mit tennének ilyen helyzetben a kedvenc hősnői. Minden bizonnyal elájulnának. Azok a sötlan teremtések ugyancsak hajlamosak voltak az ájulozásra, hogy aztán magukhoz térve, semmivel se legyenek okosabbak. Csakhogy ezek a hősnők, gondolta keserűen, papírmasé hajók vagy tornyok foglyai voltak, a darab befejezése után a gonosztevő lemosta az arcáról a sminket, és valamivel később hősnő és gonosztevő együtt fogyasztotta az osztrigát meg

a jófajta barna sört valami ócska csehóban.

– Álomvilágban élsz, Daniel – mondta gyöngéden. – Menj csak Ausztráliába. Szerezz vagyont. De engem tegyél partra, amíg nem késő.

A férfi arcán ismét fölragyogott az a tébolyult mosoly.

– Ha ugyanez lesz a véleményed akkor is, amikor Melbourne-be értünk, fölteszlek az első visszainduló hajóra, ígérem. Addig sem kell azonban tartanod tőlem. Szavamat adom.

– Hát nem érted? – csattant föl csüggedten Elizabeth. – Sosem lehetek a feleséged. Elváltak az útjaink. Már nem forgathatjuk vissza az idő kerekét.

– Angliában. De Ausztráliában megtehetjük. Ott senki sem fogja tudni, hogy nem vagyunk házасok. Higgy nekem, Elizabeth, nem fogod megbánni. Visszaállítjuk az órát, mindent újrakezdünk.

– Albert a nyomunkban lesz. Sosem hagy majd nyugtot nekünk. Meg fog ölni. Albert nem ismeri a megbocsátást.

– Az az anyámasszony katonája! Egy csirkét sem tudna megtalálni a tyúkólban. Nem több karosszék-tervezőnél. Mit ért a tengerhez meg a hajókhoz?

– Nagyon keveset – ismerte el Elizabeth. – De megfelelkezel Jamesről.

– Jamesről?

– A hűgát raboltad el, és James még annyira sem megbocsátó, mint Albert. A helyedben kétszer is meggondolnám, bajuszt akasszak-e olyan ellenféllel, mint James. – Elizabeth magabiztosnak akart látszani, de bosszúsan érzekelte, hogy a fenyegetése nem túlságosan meggyőző. James egyik legdühítőbb vonása az volt, hogy szándékosan nem avatkozott a mások ügyeibe.

Daniel mintha olvasott volna a gondolataiban.

– James? James egy vak koldust sem vezet át az úton, ha nincs haszna belőle.

*

James meglátogatta Emmát.

– Azt akarom, hogy adja el a *Bnrracudát* – mondta minden előzetes udvariaskodás nélkül. – Természetesen névleges összegért. Mondjuk ötszáz fontért.

Emma döbbenet bámult rá.

– A *Barracudát*? Hiszen nincs is a tulajdonomban, Mr. Onedin. Nyilván tudja.

– Tudom – mondta James. – Csak annyi kell nekem, hogy aláírjon egy szerződést az eladásáról, a többit bízza rám.

Emma végiggondolta a dolgot.

– Ugyancsak sietős lehet a dolga, Mr. Onedin, ha zsákbamacskát akar venni. Megkérdezhetem, hogy miért?

– Az idő rövid – mondta James. – Maradjunk annyiban, hogy nem csak magának van rendezendő számlája Daniel Fogartyval.

– Az a hajó legalább tizenkétezer fontot ér – mondta elgondolkodva Emma.

– De nem magának. Magának értéktelen. Én vállalom a kockázatot, ezért én számítok a haszonra is.

– És nekem mi lesz ebből a hasznom? Ismét én leszek a vesztes?

– A bosszú – mondta James. Emma bólintott.

– Nem úszhatja meg büntetlenül. Nyilván korábbra datált eladási szerződést kell írunk.

– Csak semmi szabálytalanság – rázta a fejét James. – A mai dátum tökéletesen megfelel. Az ügyvédje ellenjegyezze.

– Jól van, Mr. Onedin, úgy lesz. Aztán mi a szándéka?

– Megkeresem Fogartyt.

– De az óceán végtelen. – Egy pillanatra elkomorodott az átélt félelmektől. – Nem is tudtam, milyen végtelen.

– Ugyanakkor üres – mondta James. – Kikötőben akarom elcsípni Fogartyt.

*

Albert elolvasta, majd félretolta Braganza táviratát.

– Mít jelent ez?

James fölsóhajtott, látva a sógora tudatlanságát.

– Pontosan azt, ami benne áll: olívaolaj az Azori-szigeteknek, szárított hal a dél-amerikaiaknak, bor a braziloknak.

Albert értetlenül bámult a sógorára. James ismét megpróbálta.

– A *Barracuda* rakományjegyzékéből tudtuk, hogy a hajó kiköt Lisszabonban, mert túl akarnak adni fél tucat ládányi üvegárun. Valószínűtlennek tartottam, hogy egy olyan tapasztalt kapitány, amilyen Fogarty, ne élne a lehetőséggel, és ne venne fél néhány további csomagot a fedélzetre, ezért táviratoztam öreg barátomnak, Senhor Braganzának. Fogarty útközben kereskedni akar, hogy minél nagyobb haszonra tegyen szert.

Albert arca földerült.

– Ha rögtön elindulunk, megelőzhetjük az Azori-szigetekenél.

– Ne olyan sebesen – mondta James. – Először is, csak négy hajóm van, és mind foglalt.

– Akkor bérelek egyet – vágta rá Albert.

– Van jobb megoldás is – mondta James. – Beszéltem Emmával. Szegény jószág azt se tudja, mihez kezdjen. Fogarty az ügyvédeinél hagyott egy dokumentumot az aláírásával, hogy lemond a cégről, és azt teljes egészében Emmára hagyja. Szőröstül-bőröstül.

– És?

– Az a cég most olyan, mint a hajó kormánylapát nélkül. Azt hiszem, Emmát nem nagyon kell rábeszélni, hogy eladja. – James a kezét dörzsölte. – Fillérékért.

– Ki akarod vásárolni a Callon és Társát? – meredt Jamesre Albert.

– Nem én. Te.

– Én? – Albert most még jobban elképedt. – Azt akarod, hogy éljek vissza egy szegény asszony szorult helyzetével? Mi célból?

– Először is azért – mondta James –, hogy megmentsd a feleséged. A végső cél azonban a busás haszon. Elvégre te sem vagy ellensége a tisztességes haszonnak.

– Tisztességes! – Albert fölugrott, és dühösen járkálni kezdett. A hajába túrt. – Hát nem érzed, miféle szörnyűséget javasolsz? Az a szerencsétlen, bolond teremtés...

– Az a szerencsétlen, bolond teremtés – szakította félbe hűvösen James – még áldani fogja a napot, amikor megkerested. Nem gondolkodsz világosan, Albert. Gyakran mondogatom, hogy az érzelmek rabságában gyötrődő ember képtelen világosan gondolkodni. – Csalókán atyáskodó pillantást vetett Albertre, szipogott, összetette az ujjait, hátradőlt a széken. – Ha Emma nem ad túl a vagyonán kedvező áron, néhány hónapon belül garantáltan tönkremegy. Böven akadnak majd, akik visszaélnak a tudatlanságával. Mit tud Emma a hajózásról? Egyszerűen ki fogják fosztani a tisztviselői, az ügynökök, a kapitányok, a gátlástalan gazemberek. A lelkiismereted addig már nem terjed, hogy segítő kezet nyújts neki?

– Komolyan mondom, te vagy a legrafináltabb gazfickó, akivel valaha is szerencsétlenségem volt találkozni – mondta ingerülten Albert. – Ebből nem kérek. Még ha megengedhetnék is magamnak ekkora befektetést.

– Így az olyan ember beszél, aki a pénztárcája szerint méri a könyörületet – mondta gúnyosan James. – Mond el az ajánlatot apádnak. Ő nem hagyja, hogy az érzelem útját állja az üzletnek.

– Apám? – hitetlenkedett Albert.

– Ha a Callon cég tönkremegy, azt elsőként ő fogja megszenvedni. Ha a hajókat eladják, szétszóródnak a szélrózsa minden irányába, és nemcsak, hogy nem rendelnek új hajót, de javítás sem lesz.

– Apám aligha fog megvásárolni egy csőd szélén álló céget, csak azért, hogy megfoltozhassa a rozoga bárkáit – mondta rátartin Albert.

– A nyugati óceán legpompásabb vitorlásai aligha nevezhetők rozoga bárkáknak – jegyezte meg szelíden James. – Jobb, ha így fogalmazok: abban a helyzetben vagy, hogy viszonylag kis kiadással beszállhatsz egy jövedelmező üzletbe. Ajánld föl apádnak, hogy megosztod vele a költségeket. Kínáld föl Emmának a cég értékének felét. Alapítsatok korlátozott felelősségű társaságot, amelyben Emma csendestárs.

Albert abbahagyta a járkálást.

– Azt hiszed, Emma féláron eladja a céget? – határozottan megrázta a fejét. – Soha nem fogja megtenni.

– De igen, ha ügyes leszel. Emmát egész életében vattában tartották. Az apja meghalt, a férje elhagyta, tehát számára nincs nagyobb érték a biztonságnál – és mi nyújthat nagyobb anyagi biztonságot a Frazerek garanciavállalásánál?

– Még mindig ugyanott tartasz – mondta hidegen Albert. – Még mindig azt kéred, hogy használjak ki egy védtelen nőt.

– Amíg vitázol a lelkiismeretteddel – emlékeztette bosszúsan James –, egy másik védtelen asszony kinn van a nyílt tengeren. Az ördög vigyen, Albert, lehetőséget kínálok neked, hogy visszaszerezd a feleséged, és még hasznod is legyen belőle. Mit akarsz még?

Albert csüggedten sóhajtott.

James az James, semmi nem változtat rajta. Nyilván idegenek tőle az emberiség nagyobb részét irányító érzések. Amikor a húga életveszélyben van, még akkor is rafinált terveket sző, hogy minden az ő kedve szerint történjék.

– Nem tudom, mindez hová vezet. Soha életemben nem voltak emberbaráti indítékaid, szóval mi ebből a te hasznod?

– Ó – mondta James –, most érek oda. Kiválasztunk egy Callon-hajót. A *Szentjánosbogár* most fejezte be a kirakodást, üresen vár az új rakományra. Egyike Callon leggyorsabb hajóinak, és egy kis sóval és gyapottal igen gyorsan elérheti Jamaicát. Az ottani kikötőben csípjük meg Fogartyt. Baines lesz a hajó parancsnoka, mert nála nincs jobb kapitány, és együtt hajózzunk, mert nekem is van elszámolnivalóm Fogartyval. Csak egyetlen feltételt szabok: ha épen és egészségesen visszakapod Elizabeth-et, nekem adod a *Szentjánosbogarat*.

Albertnek leesett az álla, és furcsa, hörgő hang tört elő a torkából.

– Képes vagy hidegvérrel egy hajót kérni Elizabeth biztonságáért cserében?

James mulatott a sógorán.

– Neked mennyit ér meg, ha a feleséged épségben hazatér? Még a régi lovagok is fizettek a fegyverzetükért.

– Nincs ember, aki képes volna megérteni téged. – Albert elhallgatott. – Jól van. Beszélék apámmal. De nem ígérhetek semmit.

– Ennyi elég – mondta James. – Vaskezü Jack Frazernek a helyén van az esze. Nemigen kell majd rábeszélgni.

– Akkor sem lesz elegendő időnk – csóválta a fejét Albert. – Ezek a dolgok nem intézhetők el néhány perc alatt.

– Elegendő egy szándéknyilatkozat. A többit nyugodtan rám bízhatod.

– Azt elhiszem – mondta keserűen Albert. – Az ördöggel is paroláznál a profitért.

– Miért ne? – nevetett James. – Az ördögről legalább az a hír járja, hogy gondját viseli annak, aki-ami az övé. – Töprengve nézte Albertet. A fiatalember szemlátomást nem volt egészséges, és meglátszott rajta a feszültség is. – Azt hiszem, jobb lesz, ha együtt beszélünk apáddal.

– Inkább te – mondta Albert. – Én nem vagyok neki méltó partner. Sosem voltam.

– Tud Elizabeth eltűnéséről?

– Nem tud semmit. Mélységesen megrendítené.

– Akkor nem világosítjuk föl – határozott kettejük nevében James. Csak annyit mondunk, hogy Fogarty elhagyta az országot, és Emma szabadulni akar a cégtől. Már ez is éppen elég nagy meglepetés bárki számára.

Mr. Frazer nyikorgó bőr karszékében ült, szivarfüst-felhővel töltötte be a szobát, és egyetlen közbeszólás nélkül hallgatta végig őket. Aztán lassan bólintott.

– Üzenetet kaptam Mrs. Fogartytól, amelyben néhány perces beszélgetést kezdeményezett. Be kell vallanom, hogy eddig a pillanatig nem is sejtettem, mit akarhat. – Sóhajtott. – Szegény George Callon. Biztosan forog a sírjában. Olyan nagy reményei voltak. Az ifjú Fogartyt a fiának tekintette. Úgy is bánt vele. – A gránitarc elfintorodott, a csúzos ujjak ökölbe szorultak. Mr. Frazer Albertre nézett. – Az ember a reményre építi az életét, ám a fiatalok porrá zúzzák az öregek álmait.

– Callon tart el évek óta! – csattant föl hevesen Albert. – Ha az én üzletrészem nem támogatna, üresen lennének a műhelyeid!

Az ököl az asztalra csapott.

– Már megint az a rohadt gőz! Én építem a legszebb gyorsjáratú nagy vitorlásokat!

– Csak azért, mert nincs konkurenciád. Mindenki más gőzhajót épít.

Apa és fia dühösen meredt egymásra. Az apa szedte össze magát előbb.

– Szóval azt kéred tőlem – mondta halkán –, hogy jó pénzt fektessek egy bukásra ítélt üzletbe? Miért? – Jamesre pillantott. – Te vagy a dolog mögött, Onedin?

– Szerintem Albertet néha elragadja a lelkesedés – mondta óvatosan James. – A vitorlás hajók kora valóban a végéhez közeledik, de nem a maga életében, sőt tán még az enyémben sem. Addig mindkét hajófajtának lesz bőven munkája. Az éremnek két oldala van.

– Az kétségtelen – mondta epésen Frazer. – De nem válaszoltál a kérdésemre. Te milyen szerepet játszol ebben, Onedin?

– Mrs. Fogarty megtisztelt a bizalmával – felelte kitérően James.

– Mire te egyből Frazerékhez rohantál? De mi van mögötte? James vállat vont.

– Mrs. Fogarty a tanácsomat kérte, hát tanácsot adtam neki. Ha magukat nem érdekli a dolog, majd megmondom neki, hogy kereskedjen máshol. – A széke alá nyúlt, előhúzta a kalapját.

– Ne hamarkodjunk el! Bizonyos dolgokat nem lehet kutyafuttában elintézni. Meg kell fontolni.

James végigsimította a kalapja tetejét.

– De ne sokáig. A hírek gyorsan terjednek.

– Talán meg kéne látogatnom Mrs. Fogartyt. – Frazer pár percig tűnődött még. – Igen, az lesz a legjobb. Fölkeresem az otthonában. Egy csésze tea mellett kevésbé érzi majd magát feszélyezve. Egy férfi irodája hátrányos helyzetbe hozza a nőt. – A keze ösztönösen a nyakkendőjéhez vándorolt, és megigazította.

– Meglehetősen csinos – kacsintott Albertre James.

– Mit akarsz ezzel mondani? – horkant föl Frazer. – Kisbaba kora óta ismerem Emma Callont.

Azt biztos, gondolta, de a hosszú ismeretség nem föltétlenül oltja ki a férfi vonzalmát, és Frazer sokkal hevesebben tiltakozott, mintha csupán atyai érdeklődést érzett volna. A fölfedezést mindenesetre elraktározta a tudatában.

– Biztos vagyok benne, hogy úri módon fog bánni a hölgygel mondta tapintatosan.

A öregember fölmordult, aztán vigyor jelent meg a ráncos arcon.

– Ha csak a fele is igaz annak, amit hallottam, te sem csupán egyetlen irányban forgattad az eveződet.

James orra kivörösödött a dühtől, és csupán Albert elítélő köhögése akadályozta meg abban, hogy élesen vissza ne vágjon.

– Jobb lenne apám, ha az üzletnél maradnánk. Frazer a barkójával játszott.

– Leányvállalat lehetne, a hasznát a műhelyekbe fektetném... Viszont a Callon cég üzletei az utóbbi időben nem nagyon mentek... Meg kell gondolnom. Nagyon meg kell gondolnom.

– Miért nem száll be velem együtt? – kérdezte könnyedén James.

– Veled? Istenemre, tudtam! Nélküle nincs másor!

– Ne beszéljen hebehurgyán – mosolygott szívélyesen James. Amit ajánlok, abban nincs semmi rendkívüli. Ha lenne tőkém, magam is vásárolnék néhány részvényt, de nincs. Ami pénzt össze tudok kaparni, abból

négy gőzhajót építettek Alberttel.

– Tehát?

– Szenelő-állomások. A Cape Verdeszel kezdjük. Frazer vastag szemöldöke összeszaladt.

– Micsoda?

– A hosszú út során a gőzhajónak valahol szenet kell fölvennie. Albert gőzhajókat épít. Én rendkívül olcsón tudok szénhez jutni, a maga hajói elszállíthatnák a szenet az állomásokra, és másféle rakománnyal térnének vissza. Egymást segíthetnék, és mindez hasznot hozna.

– Az öt hajódon nem fogok meggazdagodni.

– Ahová egy elkezd járni, oda a többiek követik. Stratégiai szempontból jól elhelyezett szenelő-állomások egész láncolatát képzelem el, Frazer-Onedin irányítás alatt.

Frazer átható pillantást vetett Jamesre.

– Szóval megállapodtál Biddulph-fal.

– Akkor is megvalósítom a tervem, ha maga nem száll be.

– Azt mondtad, visszafelé is lenne rakomány. Cape Verdes még egy kecskét sem tudna jóllakatni.

– Az igaz. Csakhogy egy köpésre van tőle Nyugat-Afrika. Mahagóni, kopra, fűszerek. A föld gyümölcsei.

Szivarfüst pókhálózta be a szobát. A tűz sötét titkokról sugdosott magának. Üvege mögött egy francia óra őrizte az időt. A csend természetellenes mozdulatlanságra kárhóztatta a három embert, mígnem egy darabka parázs pattant ki a kandallóból. Albert előrehajolt, fogta a réz szénfogót, és visszadobta a kandalló tátott, vöröslő szájába.

Frazer sípólva sóhajtott, és a fiára pillantott.

– Vén kutya vagyok én már ahhoz, hogy új trükköket tanuljak, de a te örökséged forog kockán, Albert. Te határozz.

Albert habozott, és közben azon tűnődött, hogy keveredett bele már megint Onedin egyik rafinált tervébe.

– Adok húszezret – mondta.

Az apja megvetően elvigyorodott.

– És betáblázod a jövődet. Mindig bőkezűen szórtad a mások pénzét. Rendben van. Beszélek Emmával.

– Kezet nyújtott. – Remélem, tudod, mit csinálsz, Onedin.

– Tudom – felelte James.

Megszorította az öreg kezét, majd kiterelte Albertet az irodából. Csak legyen meg a Cape Verdes, és enyém a brazil kereskedelem, gondolta.

Frazer hátat fordított a becsukódó ajtónak, és kinézett az ablakon. A nyüzsgő műhelyben éppen egy ács dolgozott egy árbocfán, gyakorlott kezében a bárd úgy faragta simára a fát, mintha végigcsiszolták volna. Mások egy karesú testű hajó tömítésén munkálkodtak, kenderkócot tömködtek a deszkák közé, és forró szurkot öntöttek rá hosszú kanálból. Vitorlamű-mesterek tették a helyükre az árbocmerekítő vastag köteleket, a súlyos, négy százból font kötelet végigvezették az árbocfáktól a láncos veretlemezekig, és alaposan meghúzták.

Amikor balra fordult, éppen egy vaslemezt emelt a magasba a gőzdaru. A lemez leereszkedett a helyére, és nyomban szegecselőmunkások serege esett neki, akár a démonok, kalapácsaik csattogása betöltötte a műhelyt.

Frazer elfordult az ablaktól és a jövő csöppet sem kellemes képétől, amelyben neki már nem volt szerepe. A kegyelem napjai elmúltak. A jövő Albert meg a hozzá hasonlók kezében volt.

13. fejezet

Az Azori-szigetek Lisszabontól ezer mérföldnyire nyugatra álltak ki az Atlanti-óceánból.

A *Barracuda* szembeszél ellenében haladt, és kilenc napba telt, amíg átjutott a Faialt Pico sziklás szigetétől elválasztó, keskeny szoroson, és beért Horta parányi kikötőjébe.

Elizabeth immár szabadon mozoghatott a hajón. Most elégedetten hintázott a hátsó emeletfedélzeten lévő ponyvasátor tartóoszlopai közé kifeszített függőágyban, és nézte az elsikló partot.

A levegő forró és párás volt. Néha fölbukkant egy-egy ezüstös repülőhal, majd visszapottyant a kék vízbe. Tarka házacsokból álló, picinyke város függött szinte a levegőben a kiugró földnyelven, amely bekötött hüvelykujjat formázva nyúlt be az Atlanti-óceánba. Vidáman forogtak a szélmalomok lapátjai az élénk kék hortenziákkal szegélyezett, teraszos szántóföldek fölött.

A csatornán túl a tenger mennydörögve mosta a megfagyott látatömböket, nagy, habzó hullámokkal. Vulkáni sziklák verték vissza a vándorló fregattmadarak rikoltásait, és fenn, a magasban a Pico ködös csúcsa mutatott az ég felé.

Az ég kék kupolájáról tűzött a nap, és a hőségben izzadó Elizabeth úgy vélte, nincs tunyább élet, mint ez, itt a hajón. Limonádét kortyolgatott, néha el-elszunnyadt, amint a hajó ringatta a függőágyat. Időnként könyékig szabadon hagyott karjára pillantott, amely immár aranybarnára sült.

Egész életében félt a napfény ártalmas hatásától, és gondosan óvta az arcát az angliai nyarak napsütésétől, de mostanra arra a megállapításra jutott, hogy a félelmei alaptalanok voltak, és az aranybarna bőr nagyon is jól áll neki. Kinyújtotta a karját, forgatta, látta, hogy a nap szinte fehérre fakította az apró szőrszálakat, és megpróbálta elképzelni, hogyan festene egészen lebamulva. Éppen aznap reggel állt meztelenül a tükör elé, hogy megnézze magát. Az aranybarna meg a hófehér foltok közötti különbség olyan tarkává tette a bőrét, mintha valami tréfás kedvű, hóbortos szellem tervezte volna.

Forgolódott, minden oldalról megnézte magát, végül félig lehunyta szemmel sikerült maga elé varázsolni egy napbarnított, aranyhajó alakot, aki érzékeny hajlong a tükör aranyozott, kis Ámorokkal díszített keretében, és eltűnődött, hogy ez az alak vajon milyen hatással lenne Danielre...

Daniel, gondolta álmodozva. A viselkedése maga volt a körültekintés, a modora tökéletes, teljesítette Elizabeth minden szeszélyét, és sosem erőltette az asszonyra a jelenlétét. Mindaddig figyelemre méltó türelemről tett tanúbizonyságot, különös tekintettel amúgy lobbanékony természetére.

Mikor elhagyták Lisszabont, Elizabeth ellentmondást nem tűrő hangon a kabinja kulcsát követelte, mire Daniel habozás nélkül odaadta neki. Eleinte Elizabeth mindig jól bezárta az ajtót, ahányszor csak kiment vagy bement, mivel azonban kellemetlennek bizonyult egész nap cipelni a nehéz kulcsot, már csupán esténként zárta be az ajtót, amikor visszavonult. A legutóbbi éjszakáig. Az előző este szándékosan nem zárta be az ajtót. Némi félelemmel vegyes izgalommal húzta szét a szúnyoghálót, és bújt a vékony takaró alá. De nem történt semmi kellemetlen. Senki nem lopakodott be a kabinjába, és Elizabeth végül mélyen, álomtalanul elaludt, elringatta a víz immár megszokott hullámzása és a hajó halk neszezése. Reggel aztán megkönnyebbülten, de kissé csalódottan ébredt.

Együtt étkezett és összebarátkozott a másik két tiszttel, de hamar rá kellett jönnie, hogy másutt kell szövetségeseket keresnie. Mr. Kennedy, a másodkapitány szófukarnak bizonyult, és egyre csak azt a napot várta, amikor hazatérhet kövér feleségéhez és hét gyerekéhez. Mr. Pawleytól, a másod tiszttől viszont az asszonyt kizárta a hideg. A kövér fiatalembernek olyan volt a feje, mint egy nagy, kerek sajt, puha ajkáról meg úgy csöpögött a mosoly, mint a nyál. Mindketten megadták Elizabeth-nek azt a tiszteletet, amely a kapitány – Isten után az első – feleségének kijár, és olyan örjítően elnézőek voltak vele, amilyen elbánás csak a hosszú és súlyos betegségből lábadozónak jár.

A vitorlákat fölcsvarták, rakodóhajó siklott melléjük. A hajón mindenki végezte a dolgát. Egyszerre ott állt Elizabeth mellett Daniel, és mosolygott.

– Szeretnél kiszállni? – kérdezte.

Elizabeth készségesen kipattant a függőágyból, és a férfibá karolt.

– Nagyon, Daniel – vágta rá, mint a mohó gyermek, akinek valami különösen szép ajándékot kínáltak, és lesietett. Könnyű muszlinruhát öltött, hozzá azonban erős gyalogló cipőt vett.

Daniel olyan örömmel fogadta a fedélzeten az asszonyt, mint egy iskolás fiú, lekísérte a meredek lépcsőn a kis platóra, amelyet sziszegve mosott a tenger. Fölfelé kunkorodó orrú dereglye várta őket, amely fölé rojtos vászontető feszült. Bronzbarna szigetlakók tartották egyenesben, amíg Daniel belépett, majd a kezét nyújtotta az asszonynak. Elizabeth megfogta a férfi kezét, rálépett az egyik evezőpadra, elveszítette az egyensúlyát, és

Daniel karjába esett. A férfi átölelte, és amint a csónak megbillent, Elizabeth egy pillanatig elengedte magát Daniel ölelésében. Amikor egymás szemébe néztek, mindketten tudták, hogy a csónak megbillenése csupán ürügy volt, amelyre mindketten vártak. Aztán Daniel maga mellé ültette az asszonyt a vászontető alá, és Elizabeth ismét maga volt az illem.

Kómólónál kötöttek ki, és a tengervíztől iszapos kőlépcsőn kapaszkodtak föl. Odafönn macskaköveken botladoztak, ez ismét lehetővé tette, hogy Elizabeth Daniel karjába kapaszkodjék, és ekkor az az áruló emlékezete visszarepítette őt sok-sok év távolába, abba a kis olajkereskedésbe, ahol Daniel megfogta a mellét.

A nap forrón tűzött, az utcák keskenyek és meredekesek voltak, éppen ezért mi sem lehetett természetesebb, mint hogy betértek megpihenni egy kis *taberná*ba, ahol a kellemes árnyékban édes, helybéli bort ittak, faszénparázson sült, apró rákokat ettek, és a tulaj nem győzött hálálkodni a megtiszteltetésért, amiért őhozá ültek be. Múlatták az időt, félénken és szégyenlősen viselkedtek egymással, végül Daniel egy erszényt húzott elő, és odanyújtotta Elizabeth-nek az angol aranyakkal és portugál pénzzel teli tárcát.

– Úgy gondoltam, tán kedved lenne vásárolni – mondta, majd mentegetőzve tette hozzá, mintha ő tehetne róla: – Attól tartok, errefelé kevés a jó minőségű áru. Főként parasztholmikát kínálnak.

Elizabeth örült, gyorsan kiitta a borát, és máris cipelte a férfit, hogy aztán hosszasan alkudozzanak az árusok asztalainál meg a parányi, ablaktalan, élénk kékre vagy rózsaszínre festett boltokban. Elizabeth vett több méternyi durva, de élénk színű vásznat, egy óriás szalmakalapot, egy pár bőrsarut meg egy széles bőrvet, és fél tucat rikító színű, finom csipkeblúzt és szoknyát. Megvett mindent, amit csak meglátott, úgyhogy végül a csomagokkal megrakott Daniel kénytelen volt fölfogadni néhány vigyorgó utcagyereket, hogy vigyék a holmit a hajóra. Aztán – mielőtt még Elizabeth kifosztotta volna a városkát – továbbvezette az asszonyt.

– Gyere – mondta. – Még sok a látnivaló.

A szelíd csacsi hátán ülve – és mit sem törődve azzal, hogy bárki megláthatja mezítelen lábaszárát –, Elizabeth arra gondolt, hogy soha életében nem volt még ilyen boldog.

Angliáról és Albertről tökéletesen megfeledkezett, ahogy egyre följebb haladtak a keskeny, kőzúzalékkal borított ösvényen, és odalent a tenger úgy terült el, mint valami szüntelenül mozgó, zöld selyemszőnyeg. Elizabeth immár nem csodálta, hogy a férfiak a tengerre vágnak. És miközben egyre gyakrabban vetett óvatos pillantásokat Danielre, komolyan kezdte maga elé képzelni a további életét a férfi oldalán. Ha ez egyetlen példa csupán, milyen csodákat tartogathat még a jövő?

Drága Daniel, gondolta. Micsoda romantikus lélek! Képes volt akkora merészségre, hogy elrabolja őt. Lemondott érte az egész világról mint Lord Hector *A déltenger urában*. Lord Hector elutasította egy előkelő hölgy kezét, lemondott a rangjáról, és megszökött egy parasztlánnyal, kalóznak állt, végül rádzsa lett valami Isten háta mögötti félszigeten. Drága, drága Daniel. Hogyan is gondolhatott rosszat felőle?

Elizabeth megújult érdeklődéssel és átforrósodott szívvel nézte a magas, szakállas alakot, aki ide-oda dülöngélt a nyeregben, és hosszú lába majdnem a földet súrolta, amint bólogató fejű szamarán a vezetőjük után kocogott. Igen, mindent egybevetve, az élet Daniel oldalán egyetlen, hosszú kaland lehetne.

Fölértek a csúcsra, és elállt a lélegzetük. Elizabeth úgy érezte, elegendő lenne kinyújtania a kezét, és megérinthetné a szemben lévő Pico hófödte csúcsát. Lenézett, megszédült, s egy pillanatig úgy érezte, zuhan. Aztán Daniel erős karja megragadta, éppen akkor, amikor a vad szél belekapott a szoknyájába, és letépte a fejéről a széles karimájú szalmakalapot, amely úgy szállt föl a levegőbe, mint valami fura, botránnyosan lekerekített szárnyú, sárga madár.

– Nézd – mondotta Daniel. – Láttál már ilyen csodás kilátást? Elizabeth tekintete követte a férfi széles karmozdulatát. Úgy érezte,

mintha a világ tetején állna. A távolban az Atlanti-óceán egybeolvadt az ég kékjével. A szigetek óriás lánc vakító kék és jádezőld gyöngyszemekből állt. Mindegyiket csipkefodorként ölelték a hullámok, amint a tenger a fekete kősziklákat ostromolta. Mindegyik fején fehér felhősipka ült, mint egy-egy pipafüst-karika. Mindegyiknek pereme és lekerekített teteje volt.

– Kialudt tűzhányók – magyarázta Daniel. Fölvett egy darabka pihekönnyű követ. – Azaz majdnem

kialudtak. Csak húsz éve, hogy az egyik utoljára kitört.

A vezetőjük – ólábú, bibircsókos képű, rongyos nadrágos, mezítlábas fickó – motyogott valamit Danielnek. Daniel a tengerészek akadozó keveréknyelvén válaszolt, és megfogta az asszony kezét.

– Erre – mondta.

A vezetőjük úgy ügetett föl a rövid, füves lejtőn, mint valami hegyi kecske, ők meg csak csúszkáltak utána, mert cipőbe bújtatott lábuk állandóan meg-megcsúszott a vad széltépázta fűvön.

A csúcson megálltak, és a vezető a tulajdonos mozdulatával mutatott körbe.

Elizabeth most pillantott bele először a pokol torkába.

– La Caldeira – mondta a vezető.

A kráter tökéletesen kerek volt, a fenekén rejtőzött a lidérces tó. A felszíne fortyogott, gőzfelhőket bocsátott ki. Gejzírek törtek a magasba, aláhulltak, majd ismét föltörtek. Fenyegető buborékok pattantak szét, és kénbűzt árasztottak. Fekete hasadékokból füst szállt föl, a kráter oldalából pedig jéghideg vízesések fakadtak, hogy az izzó tóval érintkezve, sziszegő párává váljanak. Tüzek izzottak, olvadt láva patakok folytak fehéren izzva, hogy aztán szilárd salakká hüljenek, amelyből szüntelenül letöredezik egy-egy darab, és visszahull a lenti pokolkatlanba.

Elizabeth megborzongott és érezte, hogy a talaj megreteg a lába alatt, amint a föld alatti rengések sorától a vulkán köhögni kezd, és izzó kődarabokat lövell a magasba.

Daniel átkarolta a vállát.

– Biztonságos – mondta. – A tűzhányó kihűlőben van. Nem fog kitörni. – Mosolyogva szorította meg az asszony vállát. – Meg sem engedném neki, amíg itt vagy.

Elizabeth összeszedte magát, és ismét lenézett. Le, a sűrű, fortyogó mocsárból föl-föltörő gőzoszlopokra. Aztán elfordította a fejét, kifelé, a hűvös, tiszta levegő, a végtelen tenger felé, és eltűnődött, hogyan is létezhet ilyen paradicsom közvetlenül a pokol kapujánál.

A vezetőjük elindult velük vissza, és félúton széltől védett, füves fennsíkra találtak.

Daniel kinyitotta a fedeles kosarat, hideg csirkét ettek frissen sült kenyerrel, megittak egy palack bort, végül vad szamáca és friss ananász zárta az étkezést.

Elizabeth teli hassal nyúlt el, és boldogan sóhajtott. Úgy érezte, soha életében nem volt még ilyen csodálatos napja, és amikor Daniel megcsókolta, úgy gondolta, rögtön elájul a gyönyörtől.

– Drága Daniel – mormolta lágyan, és szívesen mondott volna többet is, de a vezető jelenlétében meg kellett elégednie egy biztató mosollyal.

Daniel is mosolygott, szelíden fölhúzta az asszonyt a fűből, majd segített neki fölülni a csacsira, ami sértődötten iázott, amiért nem hagyták, hogy tovább ropogtassa a dús, zöld fűvet.

A kis karaván egyre változó terepen halad lefelé. A csupasz, kénszagú, szelektől süvöltő csúcsról természet adta melegházba jutottak, ahol óriás azáleák virítottak fa nagyságú páfrányok között, s az egzotikus fák vékonyka karjai csipkefinom mintát szőttek az égre.

A város szélén egyszeriben véget ért az őserdő, s ők visszaügettek a partra, beszálltak a várakozó dereglyébe, és visszaindultak a hajóra. Elizabeth szédült a leghátsó ülésen, hála a bornak, a magaslati kirándulásnak és Daniel csókjának. Már maga sem értette, hogyan kételkedhetett valaha is a férfiban. Daniel jó, kedves, becsületes, és ő szenvedélyesen szereti. Elizabeth arányló ködben idézte vissza azt a régi, titkos időszakot, amikor olyan szenvedélyesen szerették egymást abban a gerendás szobában, ahol úgy izzott a tűz, és annyira csábító volt a pamlag.

A csónak a hajóhoz ért, s ő visszazökkent a valóságba. Amint az asszony fölfelé mászott a szurkos hajóoldal mellett himbálózó kötélhágcsón, egy pillanatra olyan érzés fogta el, mintha börtönbe térne vissza.

Szobája meghittségében azonban már másként látta a dolgot. A hajó az otthona. Menedék. Ahová elmenekülhet a világ nyomorúsága elől. A hajón minden gondot meg lehet oldani pusztán azzal, hogy föl húzzák a horgonyt, és elhajóznak egy másik egzotikus paradicsomba, ahol a holnap egy újabb nap csupán. A drága Daniellel így lenne igazán idilli az élet, és Elizabeth akkor és ott elhatározta, lebeszéli Danielt arról az ostobaságról, hogy birkatenyésztő legyen. Megtartják a hajót, és együtt utaznak egyik helyről a másikra, ahogyan kedvük tartja.

Kezdte kicsomagolni a vásárolt holmikat, közben halkan dudorászott, és megállapította, hogy ez élete legjobb ötlete. Képelete szabadon szárnyalt, mígnem árnyak lopóztak a szobába, a napkorong lehanyatlott a földnyelv mögött, és a tenger úgy ragyogott, mint az olvasztott arany. A levegő mozdulatlan lett, forró és páras, és Elizabeth rájött, hogy megfájdult a feje. A halántéka lüktetett a szeme égett, mintha homok ment volna bele, a szájában kellemetlen utóíze maradt a bornak. Vágyakozva pillantott az ágyra, és úgy döntött, vacsora előtt még szundit egyet.

Gyorsan levetkőzött, hálóinget vett, bebújt a takaró alá, élvezte a matrac tollpuha ölelését. Amikor a szeme lecsukódott, félálomban még eltűnődött, vajon bejön-e hozzá Daniel. Izgalmas lenne arra ébredni, hogy ott alszik mellette. Aztán megállíthatatlanul zuhanni kezdett lefelé valami képzeletbeli csúszdán, és végül az álom mély gödrében kötött ki...

Rezzelve ébredt, a szíve vadul kalapált, és határozottan úgy hitte, hogy ég a hajó. Gyorsan fölült. A nyitott hajóablakok kerek szeme befelé bámult a teljesen sötét kabinba. A hajó néma volt, mint a sír. Szemét erőltetve bámult a sötétbe, amikor hirtelen vakító fény töltötte be a kabint, hogy utána csak még feketébb legyen a sötétség. A föl villanást hosszú, morajló dörgés követte, egyre gyorsulva, végül hatalmas robbanás rázta meg a hajót, olyan erővel, mintha darabokra akarná tépni.

Elizabeth még alig tért magához az alvás után, és azt gondolta, hogy az egész sziget szétrobbant, a városkát hamuhegy alá temetve, egyedül ő maradt életben. Aztán, amint villanás villant, mennydörgés mennydörgést követett, megkönnyebbülten értette meg, hogy egyszerűen vihar tört ki.

Elizabeth-et már gyerekkorában is vonzották a mennybolton tomboló, vad viharok, órákon át tudta nézni megbűvölten a villámok cikázását, és mindig arra vágyott – néha istenkáromlón még imádkozott is érte –, hogy tanúja lehessen, amint egy villám lecsap, és pusztít. De erre sosem került sor. A vihar mindig elvonult, és a másnapi újságok mindig tele voltak lángra lobbant szénakazlakról, szénén égett tehenekről és csodával határos módon megmenekült öregekről szóló beszámolókkal. Ő sosem félt, miközben Robert bátyja a takaró alá bújva remegett, mint a kocsonya.

Elizabeth gyorsan fölkel, a legközelebbi ablakhoz sietett, kinézett a kikötőre.

Mínthogy még sosem látott trópusi vihart, nem számított az erőszak ilyen féktelen tombolására. A fekete égbolt mennydörgött, ám a Pico masszív csúcsa dacosan nézet vissza rá. Villám hasította ketté az eget, végigszántott a Pico csillogó oldalán, hasadó selyemként sziszegett. A tenger fekete tükre is az égő égbolt fényeit verte vissza. Vakító villanások váltakoztak a koromsötéttel. Távoli szigetek harsogták magányos őrszemként a kihívást, hegyek és völgyek visszhangozták újra meg újra a haragjukat.

Elizabeth a nyakát nyújtogatta, de a Pico túlságosan közel volt. Azt szerette volna látni, hogyan száll szembe az a merész, hófödte csúcs az istenek kihívásával. Mindenki jól tudja, hogy minél magasabb valami, annál könnyebben csap belé a mennykő. Mínthogy a Pico nyolcezer lábnyi magasba nyúlt a tenger fölé – jóval magasabbra, mint bármely kémény –, az alkalom kitűnőnek ígérkezett, hogy végre láthassa a villámcsapás hatását.

Elizabeth sarkon fordult, fölvette könnyű pongyoláját, és fölment a fedélzetre.

A szabadban azt látta, hogy az égboltot cikcakkos föl villanások hasogatják. Villámok cikáztak a hegycsúcsok körül, a mennydörgés robajába szinte beleremegett a föld. Izgatottan nézte a vihart, amikor a szemben lévő parton egy facsoport hirtelen lángra lobbant, szikrák rajzoltak a levegőben, mint a szentjánosbogarak. Elizabeth megbűvölten nézte, aztán egyszerre csak ott állt mellette Daniel.

A zubbonyát levetette, és fehér ingében, fehér nadrágjában szinte kísértetnek látszott, akít a tenger istenei varázsoltak oda.

Félreértette Elizabeth összerezzését, nyugtatón nyújtotta felé a kezét. Aztán ő is összerezzent, amikor az asszony hálóinge szisszent egyet, és parányi, kék szikra csapott ki belőle. Daniel idegesen fölnevetett.

– Nincs mitől félni – mondta. – Csupán a légköri elektromosság megnyilvánulása. Trópusi éghajlaton meglehetősen gyakori. – Körülmutatott. – Látod, az egész legénység nyugodtan alszik.

– De hát én nem félek – tiltakozott az asszony, aztán a homlokát ráncolta. – Alszanak? Hány óra?

– Hajnali három körül jár. – Daniel mosolygott, gyöngyöző homloka körül fénykör játszott. – Mélyen alhattál. Benéztem, hogy vacsorázni hívjalak, de úgy horkoltál, mint egy kis kövér disznó.

- Nem vagyok kövér, és nem horkolok – háborgott Elizabeth. Daniel pimaszul vigyorgott.
- A gerendák is beleremegtek.

Villám hasította ketté az eget, szinte a levegőt is lángra lobbantva, aztán teljesen váratlanul jégeső zúdult alá hevesen, dobolt a fedélzeten, ezernyi ostorcsapásként zuhogott az asszony vékony pongyolájára. Elizabeth borzongott, följajdult, a férfi mellére hajtotta a fejét, és Daniel oltalmazón átölelte. Aztán, éppen olyan váratlanul, jég helyett eső kezdett zuhogni. Jeges zápor, amely bőrig áztatta őket, közben villám lobbant, s az eső függönye fehér tűzze változott. Elizabeth érezte a férfi meleg testét, hát még közelebb bújt hozzá. Fölemelte a fejét, s miközben Daniel keze végigsiklott a testén, hátravetette a fejét, és kinyitotta a száját. Mennydörgés robajlott a fülében, a villámfény elmosódott folttá változtatta Daniel arcát, amikor az ajkuk összeért. A világ megpördült, Daniel ölbe kapta az asszonyt, és indult vele lefelé.

Lerakta Elizabeth-et az ágyára, csípőre tette a kezét, és vigyorogva nézte. Az asszony kisimított az arcából egy vizes fűrtöt, megborzongott a vékony, vizes pongyola tapadós érintésétől, miközben a kabint újra meg újra fényben fűrésztötte a villámlás.

Daniel habozva állt, mint aki arra számít, hogy elküldik, átázott ruhájából csöpögött a víz, már tócsa vette körül a lábát.

- Ne menj el, Daniel – mondta Elizabeth.

A férfi átölelte, s úgy tapadtak össze, mint két vizes szivacs. Daniel elhúzódott, bánatosan nézte az asszonyt.

– Nem ártana megszáritkoznod, mert még tüdőgyulladást kapsz. Elvigyorodott. – Nem akarlak most elveszíteni.

- Ne menj el – kérlete Elizabeth, attól tartva, hogy örökre egyedül marad.

- Pár perc múlva visszajövök – ígérte Daniel, nagyot tüszentett, aztán eltűnt a sötét folyosón.

Elizabeth lehámozta magáról a vizes holmit, vacogó foggal szárazra törölte magát, gyorsan megfésülködött, gyorsan bebújt az ágyba, és remegve várakozott, miközben a mennydörgés robaja egyre távolodott, a villámfény pedig rózsaszínűvé és kísértet-kékké szelídült.

Daniel egy örökkévalóságig volt távol, és Elizabeth addig maga elé idézte a szörnyű képet, hogy a hozzá igyekvő férfit agyoncsapja egy villám, mint Jack Merrimant *A tékozló visszatérésében*. De a sors csak nem lehet ilyen kegyetlen! Ekkor Albert higgadt, barátságos arca bukkant föl, mint a múlt kísérteie, de nyomban visszaázta a pokol tornácára, ahonnan előjött. Elvégre, érvelt magában dühösen, Albert is megcsalta őt azzal a nevetséges, festett képű szajhával a virágboltból... vagy a csatornából, neki ugyan mindegy. És hány pirosított képű teremtés volt még? Ő talán nem fogadta esküvel, hogy megbosszulja a sérelmet? És lehet-e ennél édesebb bosszú? Elizabeth teljesen elégedett volt magával, ledobta hát a takarót, hogy szemlére tegye bájait, a haját gondosan szétzilálta a feje körül, becsukta a szemét, és várta Danielt.

Akkor ismét kinyitotta a szemét, Daniel zavartan állt az ajtóban. Naftalinszagú, új brokátköntöst viselt, a kezében egy palack bor.

- Attól tartok, hogy most nincs pezsgő – mosolygott, és az ágyhoz ballagott.

Elizabeth elérte a célzást.

– De most sokkal, de sokkal jobb lesz – ígérte, és kitérte a karját. Daniel az ágy szélére kuporodott, lehúzta az asszonyról a takarót, végigcsókolta a vonzó, fehér halmokat, miközben Elizabeth sóhajtozott, és elragadtatottan dorombolt. Teljesen lerúgta a takarót, várakozva az ágy egyik szélére húzódott, Daniel pedig ügyetlenül vacakolt a köntös merev paszományaival, s a szobát villámfény fűrésztötte földöntúli ragyogásban, az ablakokon pedig az eső könnyei patakozottak. És Daniel máris mellette volt, a keze tűzként futott végig a testén. A száj rátalált a szájra, karok és lábak vadul fonódtak össze. Daniel már az asszony fölébe akart kerekedni, amikor Elizabeth határozott mozdulattal visszanyomta a hátára.

– Várj – súgta lágyan. – Várj. Most én jövök. – És a férfi ölére ült. Feküdj nyugodtan, édesem, így, így ni, szépségem. – És ráereszkedett a várakozó dárdára. – Így ni – duruzsolta előrehajolva. – Így, kicsikém, szépségem, szerelmem. – Miközben a férfi keze megtalálta a keblét, Elizabeth föl és le, föl és le mozgott, s addig kínoztá áldozatát, amíg annak eltorzult az arca, amíg végül eljutottak az eszeveszett eksztázisig, és megszűnt minden más, megszűnt az idő is, és az asszony csak azt tudta, hogy soha, de soha többé nem tudja

elhagyni ezt a férfit.

Később csak feküdtek egymás mellett, kábultan és kielégülten, és nézték, hogyan vonja a hajnal rózsaszínű fénybe a kabint. Elizabeth feje a férfi karjának hajlatában nyugodott.

– Ó, Daniel – mormolta lágyan. – Úgy szeretlek.

Daniel lustán nyújtózkodott.

– Végigjárjuk a szigeteket – ígérte. – Ez lesz a nászutunk. Rengeteg időnk van. Miénk a világ minden ideje.

14. fejezet

Egy nappal azután, hogy kifutott Liverpool kikötőjéből, a *Szentjánosbogár* – balcsapáson vitorlázva – kiért az Atlanti-óceánra. Orra habot vetett, szél alatti oldala kis híján víz alá merült.

James a másik oldali korlátnak támaszkodva nézte Albertet, aki célba lőtt fadarabokra, amelyet a hajósinas – szeplős kis kölyök túlméretezett ruhában, füléig érő sapkában – dobált neki a vízbe.

– Dobd.

Albert kinyújtott karral tartotta pisztolyt, célzott, és meghúzta a ravaszt.

A golyó kacszózott egyet egy hullámon, vagy fél méternyire a célponttól.

– Megint nem találtam – mondta Albert.

James elmerülten nézte a barátját. Igen, Albertet, a Vaskezű Frazer fiát a barátjának, az apját viszont voltaképpen az ellenségének tartotta. Pontosabban üzleti riválisának, és ez azért nem egészen ugyanaz. Mert egyébként, ha belegondolt, el kellett ismernie, hogy az öreg hajógyárosnak számtalan olyan tulajdonsága van, mely Albertből hiányzik. Talán ezért is álltak, apa és fia, örökké szemben egymással. Mert igaz ugyan, hogy az utóbbi tehetséges, jövőbe látó feltaláló volt, mégis valahogy a vesztesek fajtából való. Hiányzott belőle az az elszántság, az a kemény célratörés, mely az öreg Frazeret és a hozzá hasonlókat igazán naggyá tette.

Szegény Albert! Ráadásul a házassága is milyen rosszul sikerült. Vajon miben reménykedik? Rendben van, Elizabeth vissza fog témi hozzá, ezt ő, James Onedin garantálja. De azt senki, még ő sem intézheti el, hogy az asszony a szerelmét is nekiadja végre. Mert az örökké azé a semmirekellő Fogartyé. Vagy mégsem? Ha Elizabeth szeméről lehull végre a hályog, mert látni fogja – erről ő maga gondoskodik –, milyen gyáva férget tüntet ki az érzelmeivel? Meglehet, hogy így lesz. Albert akkor is vesztesre áll, gondolta James. És alighanem joggal gondolta, mert senki sem ismerte úgy Elizabeth-et, mint éppen ő, a bátyja.

Albert eközben újratöltött, testhelyzetet változtatott, és úgy fogta a fegyvert, mintha párbajozna.

– Dobd!

Kinyújtotta a karját, lőtt, a sirályok fölröppentek, és gúnyosan rikoltoztak, amint a golyó megint mellé ment.

– A helyedben nem aggódnék – mondta érzelmeit leplezve, gúnyosan James. – Daniel Fogarty jóval nagyobb célpont, és minden bizonnyal lesz annyira úriember, hogy nem mozdul.

– Dobd! – kiáltotta Albert, célzott, és lőtt. A fadarab szilánkokra robbant.

– Talált! – örvendezett a hajósinas. – Telitalálat!

– Dobd!

James elunta a játékot, hát fölkapaszkodott a hátsó fedélzetre, Baineshez. Az óriás megcsóválta hatalmas fejét.

– Ez nem tetszik nekem. Még megöleti magát.

– Az biztos, ha Fogarty keze ügyébe kerül – helyeselt James. – Mert Daniel Fogarty egyszerűen kettéropantja, és a tengerbe hajítja.

Baines levette a sapkáját, megvakarta a fejét.

– Akkor hát mit tegyünk?

– Ne engedjük őket össze – mondta James. – Majd én elbánok Fogartyval.

A pisztoly megint dörrent.

– Majdnem – mondta Baines. A korláthoz ment, kiköpte a bagót, aztán visszament a helyére. – Ez ám a hidegvérű küzdelem.

– Az urak így csinálják – jelentette ki James. – Azért harcolnak, hogy öljenek.

Baines leharapott egy nagy darab dohányt, töprengve rágcsálta, aztán a pofazacskójába tolta.

– De hiszen gyilkosság volna – jelentette ki. – Daniel Fogarty egy csúrajtót se találna el, még akkor sem, ha a kezében lenne a kilincs. Különben is, honnan a csudából szerezne pisztolyt?

– Albert kettőt hozott. Mindkettőjüknek egyet. Baines horkantott, ismét rágcsálta a dohányt.

– Úgy látszik, mindenre gondolt.

A pisztoly megint dördült, és faszilánkok röpültek a levegőbe.

– Kérjük Istent, hogy sose érjük utol őket – mondta ájtatosan Baines.

– Kérjük inkább azt, hogy elcsípjük őket – ellenkezett bosszúsan James. – Másként kereshetsz új gazdát.

– Elindult, a lépcső tetején megállt, fölpillantott a vitorlákra. – Mióta hajózunk lógó árbocszalaggal, Baines kapitány? – kérdezte mérgesen, és az előárbocra mutatott, ahol kirojtosodott kötél darabot lengetett a szél. – Lesz szíves intézkedni.

– Igenis – morogta sértődötten Baines. A kötélszálaikat valószínűleg a szél bontotta szét, aztán beakadtak a merevítőrudak közé. Nem a matrózok gondatlanságáról lehetett szó. Olyan hajón semmiképpen, ahol Baines volt a parancsnok. Az ilyen szabadon lobogó, szétfoszlott kötélvég mégis lusta legénységről és – ami ennek előfeltétele – a fegyelem hiányáról tanúskodott.

Baines szeme körbejárt.

– Mr. Norman! – harsogta.

A hajósinas ijedtében ugrott egyet, és elejtette a kezében tartott fadarabokat.

– U-uram?

– Mars föl! – ordította Baines. – Szabadítsa ki azt a rohadt kötelet! Hát nincs szeme, fiatalember?

A mindössze tizenhárom éves Mr. Normannak ez volt az első útja, hát követte a kapitánya tekintetét, nagyot nyelt, és a széloldalon mászni kezdett az árbocmerevítő vastag köteleken fölfelé.

– Tartsa egyenesben a hajót – figyelmeztette Baines a kormányost. – A kölyök még kezdő.

A teljes vitorlázattal felszerelt hajón ez a mászás igazán nem volt valami nagy teljesítmény, mégis éppen elegendő ahhoz, hogy Mr. Norman belezöldüljön.

Albert abbahagyta a lövöldözést. James az emeletfedélzet alól figyelt. Az ott tartózkodók mind vigyorogva néztek fölfelé.

Hogy a figyelő tekintetek, egy pillanatnyi szédülés vagy pusztán félelem volt-e az oka, szinte mindegy, de a kötéleten remegő lábbal araszoló Mr. Normann mellényült, kétségbeesett sikollyal zuhanni kezdett, nekiütődött a kötéletnek, és onnan a tengerbe zuhant.

Amikor a felszínre jött, a hajó már elhaladt a habzó vízen. Albert lerúgta a cipőjét, letépte magáról a zubbonyát, átvette magát a korláton, és olyan erővel ért vizet, hogy nem kapott levegőt, úgy bucskázott a vízen, mint valami rongybaba. Amikor levegőért kapkodva, hasogató tüdővel a felszínre jött, látta, hogy a hajó már vagy negyedmértföldnyire van tőle, és mellette egy sapka táncol a vízen. Taposta a vizet, nyelte a levegőt, és amikor egy hullám a hátára vette, vagy ötven méternyire megpillantotta a szeplős arcot és a vadul kalimpáló két kart. A következő hullám nyomban el is takarta a fejet, de Albert úszni kezdett a kétségbe esetten sivalkodó fiú elé.

Hamarosan rá kellett jönnie, hogy amikor az ember az életéért úszik az Atlanti-óceánon, az bizony nem olyan, mint amikor a brightoni tengerparton lubickol. A hosszú atlanti-óceáni hullámok taréjtól taréjig elérték az ötven métert is, ugyanakkor a hullámvölgyek gyakran tíz méteresek voltak. A következő hullám csúcsán Albert fölemelte a fejét, és azt látta, hogy egyedül van a végtelen óceánban.

A hajón James megragadott egy mentőövet, és "Ember a vízben!" kiáltással a vízre dobta. A kormányos leengedte a kormánylapátot, széllal szembe állította a hajót. Baines továbbadta James kiáltását, s a legénység máris tette a dolgát.

A lenti őrszem kimászott a fedélzetre, rohant behúzni a vitorlákat, a mentőcsónak legénysége pedig vízre tette a kifüggesztett oldalcsónakot. A csónak már félúton volt lefelé, amikor a *Szentjánosbogár* sarkon

fordult, és megindult Albert vízen táncoló feje felé. A kis Mr. Normannak semmi nyoma nem volt sehol.

Albert kiköhögte az émelyítő sós vizet, két nadrággombot pillantott meg a felszínen, megragadta a bőrvet, fölfelé húzta, és a víz alá merült.

Két ernyedten rúgkapáló lábat látott. Albert megragadta a gallért, és a tengerből kiemelkedett a kerek, pufók arc, rémült szemében páni félelem, aztán a két kar Albert nyaka köré fonódott, és ketten merültek a víz alá, mint az örök ölelésben egyesült szerelmesek. Egy hullámvölgyben bukkantak felszínre, Albert vadul beleöklözött az előtte táncoló arcba, kiszabadította magát a fullasztó ölelésből, és a fiú mögé került. Megragadta a kölyök vállát, a hátára feküdt, és erőteljesen elrúgta magát, ahogyan az úszómesterétől tanulta. Ekkor a felettük örvénylő vízhegy habtengeré robbant szét, ugyanakkor a víz alatti erős áramlat úgy rántotta kétfelé őket, mint két rongybabát.

Valami koppant Albert fején. Megfordult, és azt látta, hogy egy kerek, piros-fehér mentőöv siklik lefelé egy hullámhegyről. Kétségbeesetten nyúlt felé, megragadta az egyik zsinórját, magához húzta a mentőövet, és rákapaszkodott a vízen lebegő parafára. Szédült, émelygett, fájt a melle, valahányszor levegőt vett. Nem töltött a vízben többet három percnél, mégis úgy érezte magát, mint a fuldokló patkány, húzta a lábát lefelé a hatalmas mélység, a lassan pörgő mentőöv pedig – amint föl-le himbálózott a vízen – parányi szigetnek, menedéknak tetszett a végtelen óceánban.

Aztán egy hang szólította, és a mentőcsónak orra bukkant elő a következő hullámvölgyből. Készséges kezek nyúltak érte, és biztonságba helyezték. Erőtlően feküdt a csónak fenekén, mint az éppen kifogott hal, és James vigyorgott le rá.

– A fiú? – lihegte, és a torka úgy fájt, mintha tűz égetné. James kihúzta egy palack dugóját.

– Igyál – mondta.

A brandy égette a torkát, és Albert köhögött, öklendezett, majd megint köhögött, amikor egyik matróz elkiáltotta magát:

– Látom! Mozsasd a kezed, te kölyök! Mozsás!

Albert éppen akkor ült föl, amikor az inkább holt, mint eleven Mr. Normannt beemelték a csónakba, és ő is elnyúlt a fenéken. Aztán hirtelen rettenetesen fázni kezdett, vacogott a foga, és tetőtől talpig vadul reszketett.

James a foga közé erőltette a flaskát.

– Igyál – parancsolta. – Amennyit csak tudsz.

Albert engedelmesen nyeldekelt, aztán őt nyelte el a sötétség tengere.

Amikor újra kinyitotta a szemét, az ágyában feküdt takarókba csavarva, és fájt a feje a brandytól. Amikor kitisztult a látása, Jamest pillantotta meg.

– Hogy... hogy van a kölyök? – nyögte rekedten.

– Már fölkel, és éppen táplálkozik, kutya baja. Egyszeriben ő lett a hajó kedvence, és ezt nagyon élvezi. Ami viszont téged illet, Albert öcsém, légszíves nem elfelejteni, hogy utas vagy itt, ezért a hősködést máskor hagyd azokra, akiket ezért fizetnek. Erőfeszítéseidnek az volt az egyetlen eredménye, hogy egy helyett két embert kellett kimentenünk. Most fekjüdj szépen. Nem hinném, hogy eltört volna bármelyik csontod, de valami nem stimmel. Nagyon nem stimmel.

– Eltört? – Albertnak eszébe jutott, hogy amikor a vízbe ért, a fájdalom úgy hasított a mellébe, mint a kés. Aztán egy másik emlék: amikor a széttört főtengely ütésétől szilánkosra törtek és behorpadtak a bordái.

James ujjai is a bordáit tapogatták.

– Ha az ember a haladó hajóról a vízbe ugrik, az nagyjából olyan, mint amikor kiugrik a mozgó vonatból. Lélegezz mélyen és egyenletesen.

Albert engedelmesen beszívta, majd kifújta a levegőt. James fölállt, megvakarta a fejét.

– Az az érzésem, hogy a fél tüdőd nem működik. De ne félj – tette hozzá vidámad. – Igaz, hogy az életed végéig légszomjad lesz, de attól még nyugodtan túlélhetsz mindannyiunkat.

– Nem működik a fél tüdőm? – Albert hitetlenkedve pislogott, és végigtapogatta a mellkasát, mintha abban reménykedne, hogy a hiányzó valamit ott találja maga mellett.

– Kilyukadt – helyesbített James. – Legalábbis szerintem. Azt hiszem, az lenne a legjobb, ha a következő

kikötőben kitennék.

– Nem – mondta határozottan Albert. – Nem megyek kórházba. Ahogyan nemzedékéből oly sokan, Albert is betegesen irtózott ettől az intézménytől, annál jobban már csak a műtőasztaltól félt.

– Ahogy akarod – hagyta rá James, akinek hasonlóak voltak az érzései. – De ha a hegy nem megy Mohamedhez, akkor kénytelenek leszünk Mohamedet elvinni a hegyhez. Hagyod, hogy a kikötő orvosa megvizsgáljon, és azt teszed, amit ő mond.

Albert tiltakozni akart.

– Ha nem – folytatta James –, Baines kénytelen lesz partra tenni mint utazásra alkalmatlan személyt.

– Nem mered megtenni – nyögte Albert, de amikor James hideg szemébe nézett, tudta, hogy bizony megteszi.

James a kezét dörzsölte.

– Addig is légy férfi, és vedd be a gyógyszeredet. – Rossz ízű folyadékkal teli üveget tartott Albert orra elé. – Idd meg.

Albert öklendezett és fintorgott, mert a nyelve szinte a szájpadról tápadozott.

– Mi az ördög ez? – nyögte ki végül.

– Baines egyik csodaszere – mondta James. Egészen az álláig betakarta Albertet. – Brandy, ópiumtinktúra és mentaolaj keveréke, de a bukéját néhány szem szegfűszeg adja meg. Úgy fogsz aludni, mint egy csecsemő, és amikor fölébredsz, valóságos oroszlán leszel.

Elfújta a gyertyát, és amikor becsukta maga mögött az ajtót, Albert már horkolt is.

*

Miközben a *Barracuda* idilli napokat élt át, és a *Szentjánosbogár* vadul hasította a tengert, Sarah élt a lehetőséggel, hogy gyakorolja *A tökéletes háziasszony* második fejezetét, és vendégül látta a mérges Mr. Biddulph-ot, a higgadt Richard öcskőst és a piruló Leonórákat.

A fiatalok az utóbbi időben gyakori vendégek voltak nála, valójában találkahelynek használták a Croxteth Road-i házat. Ritkán nélkülözték egymás társaságát, és Leonora azzal lopta be magát Sarah szívébe, hogy a legnagyobb elragadtatással beszélt az asszony pompás ízléséről a ház berendezését illetően, miközben Richard öcskös képes volt hosszú órákon át hallgatni Robert eszmefuttatásait, és még lelkesen helyeselt is.

– Komolyan mondom – jelentette ki egyszer áhítattal az egyik hosszadalmas monológ után –, a parlamentben lenne a helyed, édes bátyám.

Sarah tudta, honnan fúj a szél, és ha nem kellett volna attól tartania, hogy a bogaras Mr. Biddulph megvonja a támogatását a drága Roberttől, a legszebbeket kívánta volna az ifjú párnak, sőt mindent megtett volna, hogy egy pár legyenek – már csak azért is, hogy borsot törjön James orra alá. Csakhogy ez a rákporfájú, vén szörnyeteg, aki éppen az uborkás szendvicset majszolta, nem olyan ember volt, akivel kukoricázni lehetett.

Dühtől tájékozva rontott a házba, félrelökte a szobalányt, és úgy viharzott a szalonba, mint a végítélet profétája.

Sarah, aki még csupán két fejezetet olvasott el *A tökéletes háziasszonyból* – és szívből kívánta, bár csak végigolvasta volna –, a lehető legudvariasabban üdvözölte, leültette, szendviccsel kínálta – amelyből az öreg vadállati mohósággal lakmározott –, és közben gyakorolni próbálta a "beszélgetés művészetét", ahogyan az első fejezetben olvasta.

Sajnos egykettőre kiderült azonban, hogy Mr. Biddulph nem ismerte annak a névtelen "előkelő hölgynek" a munkáit, aki azon igyekezett, hogy az egyszerű halandókat bevezesse a társasági élet rejtelmeibe. Biddulph csak falta a szendvicset, nyelte a teát, és árgus szemmel bámulta a szemben ülő ártatlanokat.

A beszélgetés hallgatásba fulladt. Sarah szétnyitotta a legyezőjét, hevesen legyezte magát, és megjegyzéseket tett a zordon időjárásra.

Biddulph fölhorkant, csörömpölve letette a csészéjét, és egyenesen Richard öcskőshöz fordult.

– Hogy képzeli ezt, uracskám? Mindenfélét hallottam, úgy bizony, mindenféle híresztelést!

Sarah fölemelte Biddulph csészéjét.

– Parancsol még egy csésze teát? – kérdezte udvariasan, mert emlékezett rá, hogy *a vendég esetleg szégyell még egy adagot kérni, ám a figyelmes háziasszony ne fogadja el az utasítást*, hát ismét töltött.

– Híresztelést? – kérdezte könnyedén Richard. – Azt hiszem, nem jól értem önt, uram.

– Cukrot? – kérdezte Sarah. – Egy kockát vagy kettőt?

– Kettőt! – vágta oda Biddulph, és ismét Richardhoz fordult. – Meg kell kérnem, uram, hogy közölje, miféle szándékai vannak a leánnyommal.

– A szándékaim – felelte hidegen Richard – távolról sem olyan alantasak, mint az ön gyanakvása. Miss Leonora volt olyan kedves, hogy megtisztelt a társaságával...

– Pletykálnak, uram, pletykálnak.

– De gondolom, ön rá sem hederít.

– Kóstolja már meg ezt az ánizsos süteményt – bízta Sarah. Igen régi recept szerint készült, nagyra értékelném az ön róla alkotott véleményét.

– Ördög vigye magát a süteményével együtt! – harsogta Biddulph. – Ami magát illeti, Mr. Onedin, nem kell emlékeztetnem talán, hogy a leányomtól idegen mindennemű ravaszság, éppen ezért nem is értheti a szószátyár pletykafészek cselszövéseit és fortélyait, de maga meg én nagyvilági férfiemberek vagyunk, ezért pontosan tudjuk, milyen kárt tehetnek az ilyen rágalmazók egy fiatal leány jó hírében. Az ördög vigye uram, ez a gyerek mindig magával van!

– Gyömbéres kalácsot? – kínálta Sarah.

Biddulph szórakozottan elvett egy darabkát a kínált süteményből, úgy meredt rá, mintha megsértette volna őt, aztán visszatette a tálra.

– Azt is tudnia kell, fiatalember, hogy Leonora Mr. Onedin jegyese.

– Eladta neki, ha jól tudom – mondta hűvösen Richard.

– Tessék?

– Nem fontos. – Richard elnyomott egy ásítást, és Sarah-hoz fordult. – Mielőtt Mr. Biddulph megtisztelt minket a látogatásával, éppen ott tartottam, hogy kész vagyok jótállást vállalni Robert bátyám üzleti elkötelezettségeiért, továbbá vettem a bátorságot, és jelöltnek javasoltam a liberális párt képviselői tisztségére. Biztos vagyok benne, hogy Robert bátyám díszre lenne a tanácsnak.

Sarah nem érzekelte a szelíd iróniát, mert a hírtől olyan lázba jött, mint valami nőnemű Mózes, amikor megpillantja az ígéret földjét.

– Ez a legkevesebb, amit tehetünk – fogta meg Leonora nyíltan Richard kezét.

– Cserében a szíves vendéglátásért – tette hozzá Richard. – Mindez csupán nagyrabecsülésem csekélyke kifejezése.

Biddulph-nak az a kínos érzése támadt, hogy a lába alól kezd kicsúszni a talaj. Ez a sápadt, répavörös hajú fiatalember túlságosan magabiztos.

– Jobb lenne – mondta komoran –, ha a témánál maradnánk. Sarah le akarta csillapítani a vihart.

– Hadd biztosítsam, Mr. Biddulph, hogy e a két fiatal mindig a lehető legilledelemesebben viselkedett.

– Ezt értem úgy, hölgyem, hogy maga is részese volt ennek az összeesküvésnek? – kérdezte dühösen Biddulph.

Sarah nehezen uralkodott magán.

– Ez már azért sok, uram! – Miután Richard elhúzta az orra előtt a mézes madzagot, hogy a drága Robert esetleg tagja lehet a városi tanácsnak, Sarah gyorsan átállt a másik oldalra. – A jelenléte nem kívánatos eb ben a házban.

Biddulph fölállt.

– Rendben van, hölgyem, akkor nincs más mondanivalóm. Jó napot. Gyere, Leonora.

Leonora megrázta gesztenyebarna fűrtjeit.

– Nem, papa.

– Micsoda! – Biddulph elsápadt. – Dacolni mer velem a kisasszony?

– Sajnálom, papa, de meggondoltam magam, és már nem akarok feleségül menni Jameshez. A drága

Richard az, akinek a szívemet ígértem. – A barna szempár ártatlanul nézett az apára, és a tulajdonosa csak arra várt, hogy a kedvese megadja a kegyelemdőfést.

– Meggondoltad magad? – Biddulph nem hitt a fülének. – Hadd emlékeztessenem a kisasszonyt, hogy még nincs abban a korban, amikor a saját feje szerint válogathat. – Richardhoz fordult. – Ami magát illeti, mostantól fogva megtiltom, hogy folytassa ezt a kapcsolatot.

– Sajnálom – felelte Richard. – Az áldásában reménykedtünk.

– Jóval többre lesz szüksége az áldásomnál – mondta fagyosan Biddulph. – Leonora még nem érte el a törvényes kort.

Richard vállat vont.

– Ha a zsarnokot akarja játszani, nem sok választásom marad.

– Választása! – hörögte Biddulph. – Nincs semmiféle választása. Leonora James Onedin felesége lesz. Szavamat adom rá.

– Ahogyan én ismerem James bátyámat – mondta higgadtan Richard –, nemigen hinném, hogy hajlandó lesz benősülni olyan családba, amelyik tönkrement.

– Micsoda...

– Ön terjeszkedni próbált. Új szénmezőt táratott föl, ha jól tudom. Ennek érdekében nagyobb kölcsönöket vett föl.

– Kellő körültekintéssel.

Richard a fejét rázta. A hangja megkeményedett, a tekintete olyan rideg és könyörtelen lett, mint Jamesé.

– Azt nem mondanám. Az adóslevele az én kezemben van. A hosszú csöndet csak a csésze csörömpölése törte meg.

– Még egy kis teát? – kérdezte derűsen Sarah.

*

Elizabeth beárnyékolta a szemét a forró jamaicai napfény ellen, és mintegy vérvörös függönyön át derengett föl előtte az eltelt néhány hét álomvilága.

Ametisztkek tengeren hajóztak, a vízből zöld ékköként bújtak elő a szigetek, s a bíbor égboltot hatalmas napkorong díszítette. Végiglátogatták a szigeteket a St. Migueltól, amelynek ékessége a két erdei tó a nyugaton fekvő Floresig, ahonnan Richard Grenville *Bosszúállója* az utolsó csatájára indult.

Amint egyik arányló nap követte a másikat, szerették egymást, majd álomba merültek, aztán ismét szerették egymást, s mindketten tanították egymást, és tanultak egymástól. Elizabeth sosem érzett ilyen elragadtatást, s miután az elvarázsolt szigetek elmaradtak mögöttük, és a hajó beleveszett a tenger végtelenjébe, ők továbbra sem tudtak betelni egymással, és szeretkeztek a szél dalára a vitorlák közt, meg a hajótest alatti víz csobogására, amíg el nem szunnyadtak kielégülten egymás mellett, és idillikus jövőt tervezgettek, amelyben a napi gondoknak nem jut szerep.

De egy héttel később elhaladtak Kuba mellett, áthaladtak a széloldali szoroson, majd megcélozták Jamaica zöld, teknősbéka hátú szigetét, közben a mélykék víz halványzöldre vált, s a Kék-hegyek lila árnyékokba öltözött csúcsai meredtek az égre.

A *Barracuda* épségben kikerülte a zátonyokat, és végül horgonyt vetett Spanish Town parányi kikötőjében.

Együtt szálltak partra merészen mint férj és feleség, együtt bóklásztak a piac gyümölcscsel rakott asztalai között.

Zöld meg sárga banánfűrtök bújtak az arányló narancshegyek oldalához, kókuszdiók nyomták szőrös vállukat a cukornád kötegekhez, színes kendőjű, görögdinnye-mosolyú szerencsenek kínálták áruikat a kreol és az Erzsébet-kori angol nyelv keverékén.

Elizabeth sosem látott még ilyen boldog embereket, s minthogy meg akarta velük osztani a maga boldogságát, ezért ismét csak vásárolt és vásárolt, amíg a feje búbjáig megpakolt Daniel el nem vezette a piacról szegényes boltocskákkal és hámló vakolatú házacskákkal szegélyezett, keskeny utcákon át.

Daniel szemlátomást tudta, hová megy, és Elizabeth kötelességtudón követte, azt képzelve, hogy a férfi valami újabb csodát akar mutatni ezen a csodálatos utazáson. Hirtelen keskeny ajtó előtt találta magát, Daniel oldalt lépett, hogy betessékélje őt, ekkor Elizabeth meglátta a napszitta cégtáblát, és elnehezedett a szíve.

CALLON és Tsa.

Állt a cégtáblán, és az asszony egy pillanatig úgy érezte, hosszú polipkarok nyúlnak át ide a világ túlsó feléből, hogy kiszakítsák őket a paradicsomból.

– Gyere – mondta vidáman Daniel, és a csomagokat az elősiető kapus kezébe nyomta. – Csak az irodánk. Pár perces üzleti ügyről van szó, aztán megint szabadok leszünk.

Szabadok? – gondolta elkeseredve Elizabeth. Vajon szabadok lehetnek-e valaha is? Hát Daniel nem érti, hogy páriák? Számkivetettek? Sosem lesznek szabadok. Albert megtalálja őket. De ha nem sikerülne neki, a társadalom akkor is hátat fordít nekik. Nincs visszatérés.

Követte a férfit föl a rozoga lépcsőn, leült a nádtámlájú székre a dohszagú irodában, ahol a falakon ékkő szemű gyíkok surrantak végig, miközben Daniel az áru kirakásáról tárgyalt egy kövér, izzadt, ócska santungöltönyt viselő férfival. Végül már csak udvariaskodtak egymással, aztán az üzletet tüzes rummal pecsételték meg, és a kövér fickó megemlítette, hogy a hegyfokon túl kikötött egy másik Callon-hajó. A jelzései alapján a *Szentjánosbogár* az. Nem lehet kétséges, hogy a kapitány és a bájos Mrs. Fogarty el akarnak látogatni a fedélzetére, hogy tiszteletüket tegyék. Dagadt, fehér pillangóra emlékeztető kezzel tapsolt, és kijelentette, hogy minden el lesz intézve...

Elizabeth kinyitotta a szemét, és felült. A néhány perc alatt, amíg ismét kitisztult a látása, az égbolt lilába fordult, s a kemény szálú fű ősi táncát járta a tengeri szél halk füttyszavára.

Lepillantva, messze odalenn játék kikötőt látott játék hajókkal, körülötte játék házacskákkal. Kitért szárnyakkal, mint valami fehér madár parányi hajó kerülte meg a hegyfokot, siklott a tejszínű sekély vízben. Biztosan a *Szentjánosbogár*, gondolta, és rossz előérzettel állt föl. Minthogy a hajó Angliából jött, alighanem szökésük hírért hozza. Miután elhagyták az ügynök irodáját, megállapodtak, hogy Elizabeth a parton marad, Daniel pedig rendezni a dolgokat a *Szentjánosbogár* kapitányával. Elizabeth megígérte, hogy vár, amíg a *Barracudán* föl nem húzzák a C-zászlót, hogy minden rendben, csak akkor megy vissza a hajóra. És másnap – akár lesz rakomány, akár nem továbbhajóznak.

Tervek, gondolta az asszony, mindig csak tervek. Hát most már ez lesz az életük? Tervezés és menekülés, ismét tervezés és menekülés?

Amint lefelé ballagott a keskeny ösvényen, amely úgy kanyargott a domboldalon, mintha sehová sem tartana, rémült csüggedéssel jött rá, hogy Daniel sosem fog szembenézni semmiféle problémával, hanem mindig a könnyebb megoldást választja majd, és elmenekül. Minden látszólagos ereje ellenére, nem több gyöngye gyermeknél, aki fél a holnaptól. Danielnek szüksége van rá. Albert és James, de a maga módján még Robert is önálló, Daniel azonban, a drága Daniel azt szereti, ha az orránál fogva vezetik. Azért jutott előbbre az életben, mert engedett Callon akaratának. Azért vette el Emmát, mert az volt az egyszerűbb. De még az ő elrablása sem a határozott férfi műve volt. Daniel mindent a véletlenre bízott. És most újabb félelmek szorongatják Daniel torkát. Mert amit mondott, az annyit tett: "menj el, rejtőzz el, és én úgy teszek majd, mintha az egész meg sem történt volna", amikor pedig Elizabeth éppen arra vágyott, hogy együtt nézzenek szembe a világgal.

Rosszkedvűen ballagott föl a *Barracudára*, majd le a kabinjába. A hajóablakból látta, amint a *Szentjánosbogár* kiköt.

A majdnem bevont vitorlákkal közeledő hajón a vitorlarudakat a rendes helyükre fordították, ügyesen bevonták az elő- meg a főárbocfelsőderékvitorlát, az orrvitorlát, és kivetették a horgonyt. A horgony a macskadaruról csobbant a vízbe. A hajó még kiengedte vezetőkötelét, amikor a csónakját már vízre tették, és az nyomban elindult a *Barracuda* felé.

A csónak farában egyenes háttal ülő alak ismerősnek tetszett. James! Elizabeth szíve a torkában

dobogott. James! Hát nincs menekülés?...

Eljött az ablaktól, nyugtalan járkálásba fogott, majd az utazások során beszerzett holmikkal teli ládához sietett, és kutatni kezdett benne. Ám legyen! Majd ő tesz arról, hogy a bátyjának legyen miről mesélnie, ha hazatér...

*

James határozottan lépett a *Barracuda* fedélzetére, elkapta Fogarty meghökkenet tekintetét, és vigyorogva üdvözölte. Daniel nem akart hinni a szemének.

– Onedin! Mi a fene hozta ide?

– Elizabeth – mondta minden teketória nélkül James. – Azért jöttem, hogy hazavigyem.

– Nem hinném, hogy szerencsével járna – tért magához Daniel. Fölvetette a fejét. – Jöjjön le.

James összehúzta a szemét, és követte őt. A fickó rendkívül magabiztosnak látszott, és nagyon fesztelen volt a tartása, ahogy előtte haladt a fedélzetén.

Fogarty oldalt lépett, amikor beértek a szalonba. James megtorpant a küszöbön, mert azt az Elizabeth-et, aki higgadtan fogadta, és nyújtotta felé barna kezét, nem ismerte.

– Nocsak, James! – kiáltott föl. – Micsoda kellemes meglepetés! Barna arcában ártatlanul ragyogott kék szeme. A haja lófárokban verdeste a hátát. Tűzpiros parasztblúzt és fehér kecskebőr nadrágot viselt, karcsú derekán széles, puha bőröv, hatalmas ezüstcsattal. Kinyújtott balján barbár aranygyűrű ragyogott óriás smaragddal. A szájában szivar égett, és illatos füstfelhőt eregetett.

– Milyen kedves, hogy benéztél – búgta. Odalépett Danielhez, és belékarolt. – Föltétlenül itt kell maradnod vacsoráira, és el kell mesélned *minden* újságot. Nem igaz, Daniel?

– Hát persze – vágta rá a férfi, akit az asszony majdnem annyira megdöbbsentett, mint Jamest.

James hol az egyikükre, hol a másikukra nézett.

– Szóval így állunk? Ez nem fog menni, Elizabeth. Egyáltalán nem. Azért jöttem, hogy hazavigyelek.

Elizabeth mosolyogva villantotta ki fehér fogát, és szabad karjával körbemutatott.

– De hát *ez* az otthonunk. És én nagyon elégedett vagyok.

– Csakhogy Albert nem az – mondta James. – Szüksége van rád.

– De nekem nincs szükségem rá – felelte Elizabeth. – Mondd meg neki, hogy sajnálom, de...

James indulatosan közbevágott.

– Nem érted. Albert itt van a *Szentjánosbogár* fedélzetén. Nagyon beteg. Ha hallani akarod a véleményem, nem jut már élve haza.

Elizabeth döbbsenten bámult a bátyjára. Ez disznóság. Ez óriási disznóság.

– Sajnálom – mondta –, de nem megyek vissza.

– Jössz – mondta James. Vagy mindketten itt maradtok a parton egyetlen fillér nélkül.

Először Daniel tért magához.

– Mít beszélsz?

James egy papírt halászott elő a zsebéből.

– Olvasd – mondta kurtán.

Elizabeth Daniel válla fölött olvasta a szép, kalligrafikus írást.

– Mi ez? – kérdezte idegesen. Daniel elkomorodott.

– Adásvételi szerződés?

– A hajóra és a rakományára – hagyta helyben James. Daniel a fejét rázta.

– Annyit sem ér, mint a papír, amelyre írták. A keltezése...

– Későbbi, mint hogy mindent Emmára hagyta. Sosem volt eszed az üzlethez, Fogarty. Lemondtál mindenről, mielőtt birtokba vetted a *Barracudát*. Daniel James arcába vágta a szerződést.

– Ügyvédi trükk.

– Ügyvédi trükkökből áll a törvény is – mondta James. – A szerződés tökéletesen jogszerű. A legelismertebb szaktekintély írta.

- Az Isten verjen meg téged a szaktekintélyével együtt. Nem vagyunk Angliában.
- Nem – felelte James –, de brit területen vagyunk. – Megvárta, amíg megemésztik. – Választhatsz, Elizabeth. Vagy viszem a hajót rakományostól.
- Elizabeth Danielre nézett, és látta rajta a bizonytalanságot.
- Nem! – sikoltotta. – Nem!
- Csöndesebben, hölgyem – szólt rá James. – Már így is a kelleténél több időt és pénzt pocskoltam rád.
- Pénz! – visította Elizabeth. – Pénz! Én nem vagyok eladó!
- Abban nem vagyok olyan biztos – mondta hidegen James. – Próbáljuk ki?
- Daniel lassan járkált föl-alá.
- Ha az a szerződés érvényes...
- Együtt fognak éhezni – mondta James.
- Daniel! – Elizabeth hangja egyre nagyobb távolságot próbált áthidalni. – Daniel! Kérlek! Majd csak megleszünk. Találsz munkát.
- De nem itt – mondta Daniel. – Láttam én már férfiakat tönkremenni. Nőket is... Nem... ennek nem tehetlek ki.
- Daniel!... – sikoltotta Elizabeth. Daniel kerülte a tekintetét, Jamesre nézett.
- A hajót választom. De jól jegyezd meg Onedin: visszajövök. És akkor Isten irgalmazzon.
- Hajók! – tombolt Elizabeth. – Hajók! Csak erre tudtok gondolni! Hajók, hajók, hajók! – Leült, tudva, hogy vesztett, a kezébe temette az arcát, és addig zokogott, amíg úgy érezte, megszakad a szíve.
- Várlak a *Szentjánosbogár* fedélzetén – mondta James, sarkon fordult, és magukra hagyta őket.

*

A kisírt szemű, rezzenéstelen arcú Elizabeth-et kosárszékben húzták föl a *Szentjánosbogár* fedélzetére. Nem hozott magával semmiféle poggyászt, és ugyanazt a széles krinolint és hímzett ingvállat viselte, amelyet akkor vett föl, amikor elhagyta Liverpoolt reges régen. Nem vett tudomást James fölkinált karjáról, egyedül ment le Albert kabinjába.

Albert soványán és lázasan feküdt, izzadt és vacogott, a szeme lázasan csillogott. Elizabeth megfogta a férfi vékony, forró kezét, és gyöngéden simogatni kezdte.

– Szegény Albert – suttogta. – Szegény, szegény Albert – és az arcán peregni kezdtek a könnyek.

Albert megnyalta kicserepesedett ajkát, és tekintetét Elizabeth-re fókuszálta.

– Elizabeth? – A hangja nem volt hangosabb a száraz avar zizzenésénél.

– Drága Albert.

A férfi összeszedte gunyoros stílusának maradékát.

– Pocsek formában vagyok. Biztosan megfáztam. El kellett volna hoznod a hős kapitányodat is: hátha elkapta volna tőlem.

Elizabeth mosolygott a könnyein át.

– Nem lesz semmi baj, Albert. Megyek veled haza. – És...?

Az asszony elérte a kérdést, és megrázta a fejét.

– Nem, Albert – hazudta. – Pokollá tettem az életét. Már éppen haza akart küldeni, amikor megérkezett James.

Albert megszorította a felesége kezét.

– James megmondta, hogy törököt fog veled. – Becsukta a szemét, borzalmasan elkezdett vacogni és furcsa hörgés tört elő a torkából.

Elizabeth elengedte Albert kezét, és az ajtóban álló Jameshez ment.

– Mi ez?

– Vérmérgezés – mondta James.

– Hogyan...?

James vállat vont.

– Nem tudom. Pár napja kezdődött. Hamarosan vége, Elizabeth.

*

Elizabeth végig Albert mellett maradt, alig evett, és még annyit sem aludt. Igyekezett vigaszt nyújtani Albertnak, aki egyszer vagy kétszer magához tért.

– Jamesnek köszönhetjük – mondta egyszer. – Nélküle sosem találtalak volna meg. Éles esze van a bátyádnak. Sosem ismertem nála okosabb fickót. Egyszer mondtam is neki. Régen. Emlékszem, hogy húzta át Fogarty számításait. Sokat köszönhetünk neki. Sokat.

Elizabeth jól megjegyezte, amit Albert mondott. Egyszer csak sor kerül az elszámolásra, és James azt is bánni fogja, hogy a világra jött.

Négy nappal később Albert végleg lehunyta a szemét, és a teste kihűlt. A Sargasso-tengerbe temették, Baines mondta a gyászbeszédet.

– Átadjuk testét a mélységnek és az enyészetnek, hogy odalenn várja a test föltámadását, amikor a tenger kiveti magából halottait. . .

Jókora buborék keletkezett a tengeren, aztán a barna vízi növények a vízgyűrű köré fonták áldva hosszú karjaikat, és bezárták az iszonyatos mélységet.

Baines összecsapta az imakönyvet, intett a másodkapitánynak.

– Minden ember a vitorlákhöz, Mr. Armstrong.

Talán nem ez a végszó volt a legalkalmasabb egy olyan ember elbúcsúztatásánál, aki egész életében gőzhajókról álmodott, de már nem volt mit mondani.

Elizabeth egyedül állt a hajó hátsó részén, és visszanezett a távoli látóhatárra, túl a hínár kiterjedt szőnyegén, amely szétvált, majd ismét összezárult a hajó mögött, túl a láthatáron, az elvarázsolt szigetekre és napokra, és arra a dél felé szárnyaló hajóra, amely fehér madárként röpíti el az életéből örökre a drága, ostoba, gyöngé Danielt.

Valaki megállt mellette.

– Sajnálom – mondta James. Hiányozni fog neked.

Elizabeth nem tudta, James most Albertra vagy Danielre gondol-e. Csakhogy James most is titokzatos volt, mint mindig, az arca sem árult el testvéri aggodalomnál többet. Elizabeth hideg pillantást vetett rá, sarkon fordult, és távozott.

James még sokáig maradt, a kedvenc fekete szivarját szívta, s az agya olajozott gépként működött, válogatott, elvetett, terveket szőtt a jövőről. Albert halála éppoly szerencsétlen volt, amilyen váratlan, mégis maradt némi vigasz: Alberttal nem haltak meg a tervei, a munkáját majd folytatják mások, és a négy gőzhajó az eredeti tervek szerint el fog készülni. Fogartyval leszámolt. James kifújta a füstöt, és magában lezárta a Fogarty ügyet: tehetségtelen, romantikus bolond. Ideje inkább a saját házasságán gondolkodnia. Minden el van rendezve. A jövő egészen rózsásnak tetszik. Nem lehet semmi hiba. Hiszen minden eshetőséget számításba vett.

*

Leonora fölült a széles családi ágyban, megrázta gesztenyebarna fürtjeit, és szeretettel Richardra mosolygott.

– Ugye tudod, hogy a drága papa mennyire szeretne egy kisleány unokát?

– Persze – felelte Richard –, hiszen mást sem tesz, mint hogy állandóan erre emlékeztet.

– Szegény papa olyan heves természetű – suttogta lágyan Leonora –, hogy nem lenne jó csalódást okozni neki. – Alattomos pillantást vetett Richardra. – Ami pedig magát illeti, uram, meg kell dorgálnom.

– Engem?

– Mert vesztegeti az időt, Mr. Onedin. A drága időt. Richard nyomban beismerte a hibáját, és elfújta a lámpást.

Cyril Abraham
AZ ONEDIN CSALÁD

A fehér hajók

1. fejezet

Vigan haladtak, elsuhanak a délkeleti passzát előtt. Felettük napfényes égbolt feszült, alattuk smaragdzöld tenger hullámzott, amikor a szél hirtelen felerősödött, a hőmérséklet leesett és délnyugat felől végigseper a pampero* szele. Már-már visszavetette őket, ám Baines, aki épp hátul, a hajó farában ásítózott, észrevette a látóhatáron a pusztító szélroham első árulkodó jelét. Oldalra döntötte hát a hajót, de akkorra már James is a fedélzeten volt, és a három derékvitorla, valamint a tarcsvitorla kivételével bevont minden vitorlát.

[* Pampero: hideg, száraz délnyugati szél, amely Argentína és Brazília északkeleti pampái felett seper végig, s hirtelen barométer süllyedés követi.]

– Viharba kerültünk – mondta Baines, miközben hatalmas adag bagót rágott, amitől még az arca is kidagadt, így várta, hogy az első hullámok felcsapjanak a tengerből.

James szivart szorított a fogai közé, és tölcseért formálva a kezéből, meggyújtott egy gyufát. – Pampero – állapította meg. – Hamarosan lecsap ránk.

A pampero immár harmadik napja kerülgette őket, mint valami zsákmányra éhes ragadozó madár. A szél hurrikánná erősödött, és egyszerre fújt mindenfelől, mielőtt beállt délkeleti irányba; hatalmas hullámok csaptak fel a tengerből, a fedélzetet az árboctól a korlátig elöntötte a víz; az elülső vitorlákat és köteleiket is magával ragadta. Baines kiadta a parancsot, hogy a hátsó derékvitorlát tekerjék fel, és a hajó orrát tartsák egyenesen.

Az *Esmeralda* megrázkódott, fel s alá bukdácsolt, lerázta magáról a felcsapódó vizet és haragosan belefúrta magát a habokba. A tenger pedig megtorlásul elsodorta a hajókonyha ajtaját és a hajófar tetőablakát, bezúdult a jobb oldali mentőcsónakokba, majd elöntötte a szalont, és a tisztai szállás egy részét. A legénységi szállás sem járt jobban: a matracok és az ágyneműk átáztak és a holmik a jéghideg víz tajtékján hanykolódtak. A matrózoknak egyetlen száraz ruhadarabja sem maradt, éhes gyomrukat egyetlen falat meleg étellel sem tudták megtölteni. Szerencsétlenségüket még tetézte, amikor felfedezték, hogy az ivóvíz tárolókba beszivárgott a sós tengervíz.

A szél egyetlen percpre sem csökkent és kérlelhetetlen erővel sodorta az *Esmeraldát* Brazília távoli partja felé.

Amikor déltájban a nap áttört a felhasadozott felhőkön, James és Baines három nap óta először nézhetett körül. Kiteregették a térképet az apró térképszobában és elmélyülten fölője hajoltak.

– Ha ez így megy tovább – vélte Baines –, akkor odasodródunk a parthoz.

Ha partot érnek, egy ugrásra vannak a La Plata gabonarakományt hordó folyójától és Santos kávéültetvényvel koronázott tetejétől. Jelenlegi helyzetükben azonban száznegyven mérföldnyire sodródtak Santostól, körülbelül kilencven mérföldnyire utolsó reménységüktől, Paranagua kicsiny kikötőjétől. Amerre a szem ellát, nem volt itt más, mint elhagyatott, tenger koptatta szirtek, homokbuckák és mocsarak.

– Barátságatlan vidék – állapította meg Baines. – Felettébb barátságatlan.

James átlapozta az Admirális Kalauzát. – Ebben sincs semmi monda, és undorodva helyére tette a kötetet.

– Másra nemigen számíthatott – nézett rá Baines. – Úgy értem, igazán nem éri meg a fáradságot, hogy feltérképezzenek néhány halászfalut, meg tollas-nyilas-indiánt.

– Halászfalu? – töprengett James. – Az legalább friss vizet jelent.

– Más bajunk is van most, mint hogy a vízzel törődünk – mordult fel Baines.

– A friss víz folyókat jelent – magyarázta türelmesen James. – És a folyókról kihajózhatunk a tengerre.

– Tudom, mire gondol – csóválta a fejét Baines. – De a legtöbbje csak homokzátony ős, sáros patak és olyan sekély, akár egy leveseskanál.

– Akkor sincs más választásunk – felelte ingerülten James. – Vagy találunk egy öblöt, vagy zátonyra futunk és megfeneklünk a sötétben.

– Már csak hat óráig van világos – figyelmeztette Baines.

– Akkor hát vágjunk neki gyorsabban – mondta James. – Fordítsa meg a hajót, Baines.

Mindent inkább, mint várni az elkerülhetetlenre, így legalább úgy érezhették, hogy saját kezükben van a sorsuk.

Elfordították a keresztvitorlát, és az *Esmeralda* elindult a part felé. Eltelt egy óra, mialatt a szél folyvást fűtyülve zúgott felettük, mire megpillantották az alacsony partszegélyt és a háttérben tornyosodó sziklákat. A hullámok tajtékos habokat vetettek, átrohantak a homoknyelveken, majd haragos-fehéren a magasba emelkedtek.

– *Nagyon* barátságtalan – jegyezte meg Baines szárazon.

Írányt változtattak, észak felé kanyarodtak, és végigpásztázták a partot, hátha rábukkannak valami árukkodó jelre a tornyosodó hullámok között. Kétségbeesett harc volt; de a hatalmas hullámok, a bömbölő szél és a vitorlák folytonos kurtítása következtében – az *Esmeralda* fokról fokra közelebb került a vad, szilaj parthoz.

Öt órányi kimerítő küzdelem után már majdnem minden reményüket elvesztették. A szárazföld legfeljebb öt mérföldnyire lehetett tőlük, ám kétséges volt, vajon lesz-e elegendő helyük még egy próbálkozáshoz.

– Húzzák partra – mondta James. Már csak ez az egy esély maradt. Mindnyájan a dübörgő hullámot nézték. Ez az örvénylő víz bárkit péppé zúzott volna, mielőtt a szárazföld képzelt biztonságába ér. Abban a pillanatban, amikor odaütődik, elhagyjuk a hajót – tette még hozzá James.

– Hadd nézzek körül még egyszer, utoljára – akasztotta le Baines a válláról a távcsövet, majd felugrott a keresztárbocra és úgy kúszott felfelé, akár egy jókora idomtalan majom.

James zsebre vágott kézzel nézett utána. Ez a vég, gondolta. Almai vége. Nem érzett sem félelmet, sem keserűséget. Csak valami általános szomorúság lepte meg az élet rövidsége miatt, hiszen még annyi tennivaló lenne. Az idő kegyetlenül elrohan. Mintha csak tegnap lett volna, hogy Anne meghalt, és íme a leánya, Charlotte hamarosan virágzó fiatal nő lesz. Most eszébe jutott, amikor Albertet eltemették a tengeren. És a vigasztalhatatlan Elizabethre gondolt. Vajon Fogarty, ez a tüske a köröm alatt, vajon merre járhat most? Valószínűleg juhokat terelget Ausztráliában. Majd a bátyjára gondolt, Robertra, erre a fősvény fickóra, aki agyonhajítja magát, ám akinek legújabb ötlete, a nagyáruház minden elképzelést felülmúló sikert aratott. A régi csaták is eszébe jutottak. Az öreg főellenség, Callon, aki már rég meghalt és eltemették. Vaskezű Jack Fraser, akinek délceg termetét megrokkantotta az öregkor. Emma alakja is felrémlett előtte, Fogarty elhagyott feleségéé, aki jajveszékelve, tébolyult kísértétként bolyong az üres házban. Aztán arra a hajó-birodalomra gondolt, amelyet megteremtett, egyetlen kis magáncégből – az Onedin Hajózási Társaságból, – amelyet eredetileg száz fontból alapított, s melynek tizenöt százaléka Elizabethé, tizenöt százaléka Roberté. A társaság megalakult és mint egy falánk pók, egyre tovább szőtte hálóját: egyik leányvállalat alakult a másik után. James most azon töprengett, vajon mekkora lehet a vagyona. Egymillió? Gondolatban vállat vont. Soha nem számolgatta a fontokat, schillingeket, pennyket. A pénz is árucikk, épp úgy lehet dolgozni vele, mint bármi mással. Ha Anne legalább erős fiút szült volna neki, aki továbbviszi a nevét, és nem ezt a nyápic lányt, akit, semmi kétség, aznap, amikor mindent megörököl, menten nyakon csípi valami "gazdagodjunk-meg-gyorsan-semmi-nem-számít" léhúto, minek következtében az Onedin Hajózási Társaság és az ő összes álma úgy elszáll, mintha soha nem is létezett volna.

Jamest kiáltás térítette magához álmodozásából. Baines egyik karjával a szédítően ingadozó árbocba kapaszkodva kiáltozott és a másik karjával valamit mutogatott.

A szél elkapta Baines szavait és a háborgó tenger felé repítette. James a mutogató kar irányába nézett, felkapaszkodott a hátsó árbocra, és látcsövét a part felé fordította. Először az égvilágon semmit sem látott,

csupán a hullámok szakadatlan sorát, a végtelenségig. Majd hirtelen megpillantott valami különös formát; úgy festett, mint egy púpos hátú bálna. James pislogni kezdett, letörölte messzelátója üvegeről a ráfröcskölődött vizet, nagy óvatosan újra belenézett. A púpos hátú formát, amelyen megtörtek a hatalmas hullámok, minden oldalról feketéllő víz vette körül. Ez csak egyetlen dolgot jelenthetett. Mélyvízi csatorna, döntötte el James, és egy pillanat alatt lemászott a kilátóból.

Baines ugyanakkor érkezett le. – Öböl! – kukorékolta. – Legfeljebb akkora, hogy át lehet köpni rajta, de istenuccse, jó szolgálatot fog tenni.

James egyetértően bólintott. – Lassan közelítsük meg, és fel az összes vitorlát. Ez az egyetlen esélyünk.

Baines felvette a hangosbeszélőt. – Mindenki a fedélzetre! Kifelé! Mindenki kifelé, fel a vitorlákat! Rázzátok ki az orrvitorlát! Felső-derékvitorla fel!

– Főárbocra az alsó vitorlát!

A hatalmas alsó keresztvitorla feldagadt és bömbölve csapkodott, mint valami vad madár, mialatt az árbocőr, minden erejével és az összes kötéllel a derékig érő jeges vízben éviékeit. A vitorla felduzzadt, fellendült és az *Esmeralda* nekivágott a viharos tengernek.

Nagy nehezen egyenes hozták a hajó elejét. A szárazföld felé közeledve, mindnyájan valami menedéket kerestek a dühöngő tenger és a süvítő szél elől.

Az *Esmeralda* az oldalára dőlt, korlátjain tonnaszámra özönlött be a zöld víz, de a hajó addig futott a szél elől, míg a partvonal már csupán egy mérföldnyi távolságra lehetett; a hullámok közben úgy dübörögtek, mintha ágyúszó dörgött volna.

Északra és délre meredek lejtő emelkedett. Közötte két, széltől barázdált sziklatámfal tűnt fel a féktelen fekete víz kavargásában, amely fel-felcsapott szinte a felhőkig és úgy látszott, mintha a sziklából szökött volna fel.

– Most vagy soha – mondta James. – Forduljunk!

Baines elfordította a kormányt. A hajó megfordult, a keresztvitorlák derékszögbe álltak, és az *Esmeralda* egyenesen az örvény közepének tartott.

A nyomába zúduló víz hegyorom magasságra emelkedett és átcsapott a keskeny öböl összeszűkülő nyakán. A hajó tébolyultan pörgött és bukdácsolt, a kormánylapát kemény harcot vívott a kormányrúddal. A hajó fara a toronymagas hullám fölé emelkedett, majd a rohanó zöld árba merült, és most beletemette az orrát a mozgó vízfalba. Az orrárboc eltörött, kis ideig úgy lógott, akár valami kitörött fog, majd elsöpörte az ár, mialatt az orrvitorla darabokra szakadt és rongyait tépet cafatként cibálta a szél. A fedélzet már egyetlen fortyogó vizeskatlannak tűnt, mintha felengedték volna a zsilipeket, és az a mindent elárasztó víz bömbölve zúdult neki azoknak, akik a fedélzeten voltak. A szél hangja, amely mintegy tölcserként tombolt a kiálló sziklák ikerbástyái között, démoni vonyítássá erősödött, a tenger meg mint könnyű pillét dobálta a hajót.

A korlátokba és árbocmervítő kötelekbe kapaszkodó legénység hallgatta a tenger őrzöngését, a szél kísérteties jajongását, és iszonyodva várta azt a rémítő pillanatot, amikor a hajó nekizuhan a sziklának. Az előttük tornyosuló sziklafalakon iszonyú erővel separt végig a viharos hullámtaréj. Majd a hasadék hirtelen szélésebbre nyílt, és ők újra egyenesben találták magukat, *Esmeralda* pedig besuhant a széles, sekély öböl felszínére.

– Széliránybaaaa! – bömbölte Baines és elengedte a kormányt. A hajó szeszélyesen megfordult, orrát felemelte a szélben, és farolni kezdett, miközben vitorláit hátrahúzták.

– Le a horgonnyal! Jobbra tarts! – üvöltötte Baines. A láncok csörömpölve zuhantak lefelé, az *Esmeralda* hátrahúzó, majd húsz perc múlva könnyedén horgonyt vetett a szélárnyékban.

– Ide azt a rumot – mondta James. – Azt hiszem megérdemljük. Mialatt a szakács mindenkinek kiosztotta a kis pohárnyi tüzes nedűt, James a hajó tatjára ment és szemügyre vette a környéket.

A keskeny öböl úgy szűkült össze a tengerben, mint a palack nyaka, a vihar dühödten ostromolta és haragos zuhataggal öntötte el. Az öböl élesen déli irányba fordult és valamelyest egy oldalára dőlt cumisüvegre emlékeztette. A tengertől hosszú, rézsútosan álló sziklasor, és az a homok védte, amely a sűrű erdővel telenőtt dombok közé telepedett. Ezek a dombok a háttérben álló platóig terjedtek. Imitt-amott fából rakott tűz füstje szállt az ég felé, melyet felkapott majd eloszlatozott a szél. James felvette messzelátóját és

végigpásztázta a partot.

Mindössze néhány rozoga falut látott; ezek inkább csak összetákoltsz kunyhókból álltak a víz partján. Egyszerű kenukat is észrevett, amelyeket kihúztak a partra, hogy ne érje el őket a hullámok támadása. Halászhálók lógtak szárító póznákon és barna bőrű alakok jöttek-mentek köztük céltalanul, hol itt, hol ott megálltak, hadonásztak és arra az idegen hajóra meredtek, mely betolakodott a magánfennhatóságuk alatt álló területre.

– Pogány vadak – mondta Baines. – Én mondom, ez az első eset, amikor ilyen közlől látnak mélytengeri hajót.

– Nem akarjuk bántani őket – felelte James. – Ha az idő jóra fordul, partra evezünk és meglátogatjuk őket.

– Ezek íjas-nyilas indiánok – figyelmeztette Baines. – Kétlem, hogy örömmel fogadják az idegeneket.

– Majd kereskedünk velük – felelte James bizalmasan. Mindenki örül, ha azt hiszi, hogy semmiségekért kap valamit.

– Hát épp ez az – vakarta meg a fejét Baines. – Semmit sem kaphatunk tőlük.

– Friss vizet – mutatott James a hordókra. – Meg egy új orrárbocot.

*

Éjszaka kitisztult az ég, és hajnalban felkelt a nap a meredek sziklák felett, hogy rázúdítsa rekkenő forróságát a szárazfölddel körülvevő öbölre. A levegő mozdulatlan és nyirkos volt, az *Esmeralda* csöndesen pihent ebben a tűzfolyamban. A víz színét egyetlen hullám sem fodrozta, a csendet csak a távoli madarak rikácsolása, és a bögőmajmok üvöltése verte fel. A partvonal a forró párában máris annyira remegett és imbolygott, mintha csak délibábos káprázat lett volna.

Baines vörös selyemkendővel törölgette az arcát. – Nem csoda, hogy a hajósok nem nevezik kikötőnek ezt a helyet. Körülzárja a szárazföld, ellenszél tépázza, nincs egy csepp levegő sem, a forróság viszont akkora, hogy ökröt lehetne sütni vele.

James egyetértően bólintott. – A legénység pihenjen és egyen mondta, majd a keskeny öböl felé intett. – Jó időbe beletelik, míg kihúzzuk innen a hajót.

– Ezt a helyet Isten utoljára teremthette – erősködött Baines. – Nincs itt az égvilágon semmi, ami embernek-állatnak hasznára lehetne.

– Ó, nem hinném – mondta James és arra a féltucat kenura mutatott, amelyek a parton heverték. – Ezek itt egész jól megélnék.

– Máról holnapra éldegélnek – vont vállat Baines. – Nincs hal, nincs ennivaló. – Áthajolt a korlátan és lekiáltott a másodkapitánynak, a viking szakállú, törött orrú, barna fiatalembernek. – Mr. Murdoch! Kis időre partra szállunk. Tartsa szemmel a jelzőberendezést.

– Igen, uram, igen – válaszolta Murdoch, aki roppantul örvendezett, hogy néhány órára ő uralja a hajót és végre megszabadulhat a Tulajdonos és a Kapitány vigyázó szemétől.

Baines felnézett a felsodort vitorlákra, amelyek már kifehéredtek a napon. – És Mr. Murdoch, teregesse ki száradni a vásznakat. És javítsák meg őket. A szakácsnak meg szóljon, hogy ma mindenki dupla porciót kap Mr. Onedin üdvözetével.

– Igen, uram, igen – mondta Murdoch lelkesen. Ez igazán jó, lustálkodós napnak ígérkezik.

A csónak legénysége készen állt, a kabinlejáratot leengedték. James helyet foglalt a végében, Baines pedig megfogta a kormányrudat.

A nyolcevezős csónak ellendült a hajótól és a legközelebbi falu felé tartott. Az evezők ritmikusan merültek a vízbe, élük megvillant a napfényben. Az *Esmeralda* lassan távolodott, táncoló képe visszatükröződött az öböl felszínén.

James észrevette, hogy a halászok bevonták hálóikat és kenuikkal dühödt evezésbe kezdtek. Bainesnek igaza volt, gondolta, ezek tényleg tudatlan vademberek, akik szörnyen megriadtak a betolakodó idegenektől. De majd megnyugszanak a csónak fenekén felhalmozott csábító árucikkektől, vagy ha azoktól nem, hát majd

a pisztolytól.

A csónak végül apró hullámoktól körülnyaldosott, homokos nyúlványon kötött ki. A falu elhagyatottnak látszott. Az ütött-kopott kunyhók előtt fából rakott tűzön agyagedények gőzölögtek.

– Ideges népség – szögezte le Baines. Az egyik fazékba belemártotta az ujját és kíváncsian lenyalta. – Hű de pocsek. Halenyv íze van.

A falucska mögött magas fák erdeje sötét lett, közöttük buja, félig elkorhadt aljnövényzet, amelyből óriás páfrányok emelkedtek ki. A liánok összehurkolódott kötelékei dzsungel-ösvényül szolgáltak a fecsegő majomhordáknak. Észak felé, a kunyhók gyűrűjén túl széles, sekély patak csörgedezett elő egy szikla alól, majd átfolyt egy megművelt területre, amelyen satnya kukorica, yamgyökér és bors nőtt.

– Friss víz – mondta James. – Alkut köthetünk velük. – Kirakatta a csónakból a cserekereskedelemre szánt holmikat, letették őket a földre, mialatt a hajóács elővette a fejszóját és alaposan szemügyre vette a körülöttük lévő fákat. Ki is választott egyet, kísérletképpen lefejtette a kergét, majd lehajolt, hogy a szíjácson is megvizsgálja. Ekkor hirtelen szisszenés hallatszott, és az ács feje felett pendülve beleállt egy nyílvevő a fába.

Az ács a rémülettől kövé dermedve bámult rá, majd sarkon fordult és rohanni kezdett.

– Lassan! Ne fusson! – kiáltott rá James.

– Ez csak figyelmeztetés volt, Chippy – szólt oda Baines vidáman az ácsnak. – Ha komolyan gondolták volna, már nyársra lennél húzva, akár egy malac. – Baines a fához sétált, kihúzta belőle a nyílvevőt és visszament a többiekhez. – A vége vasból van – mondta Jamesnek. – Valamilyen civilizációval mégiscsak kapcsolatban állnak. Most mit csinálunk?

– Leülünk és várunk – mondta James.

Maga elé teregetett vagy tucatszínű színes takarót, odatett néhány baltafejet és kést. Majd jobb oldalán Bainessel, bal oldalán a még mindig nyárfalevélként remegő áccsal, és a válluk mögött idegesen át-átpislogó legénységével, keresztbe tett lábbal a földre telepedett, mint valami piaci kofa, és türelmesen várta a fejleményeket.

Körülöttük álmos rovarok döngicséltek. Egy hatalmas kék pillangó libbent el előttük, majd leszállt egy hűsevő orchideára. A fák alól most kibukkant egy férfi és feléjük sétált, kezét a béke egyetemes jelével szélesre tárta.

Szürke szakállú, töpörödött vénség volt, agg korától meghajlott a háta. Széles szalma sombreroja alól barázdált arc pislogott ki. Térdig érő, kifakult serapét* viselt, alsó lábszárára vastag lábszárvédőt tekert. Néhány lépésnyire megállt előttük, sombreroját komor udvariassággal levette és néhány érthetetlen szót mondott.

[*A serape csíkos mintájú nagykendő, dél-amerikai felsőruha.]

James, aki a dél-angliai tájszólást is alig értette, hát még az idegen nyelveket, reménykedve nézett Bainesre. A kapitány nyelvtudományi képességei szüntelen meglepetéssel szolgáltak. Ez az ember több nyelven tudott vezényelni, mint amennyit hajdan Bábel tornyában lehetett hallani.

Baines azonban megcsóválta a fejét. – Egy mukkot sem értek belőle – mondta, és szeme a bennszülött lábtkecsére tévedt. – Portugál divat szerint öltözik. Azt hiszem, mesztic, valami félvér. – Lassan artikulálva mondott neki valamit portugálul.

Az összeaszott arc még több ráncba szaladt, a fogatlan száj széles vigyorra nyílt. Ugyanazon a nyelven válaszolt, a szavak nehézkesen törtek elő belőle, olykor meg-megállt, mint aki keresgéli a megfelelő, régóta emlékezetében szunnyadó kifejezéseket.

– Azt mondja, Don Pedro Ramirez a neve – fordította Baines –, a főnöke tudni akarja, mit keres itt ez a nagy hajó, és mit követelünk tőlük, mert ők nagyon szegények.

– Mondja meg neki – kérte James –, hogy a vihar fújt ide bennünket. Békével jöttünk, nem akarjuk bántani őket, és jó szándékunk jeléül gazdag ajándékot ajánlunk fel nekik.

Baines kiválasztott egy takarót és egy kést, átadta a szószólónak, majd mindent hűségesen elmondott neki.

Don Pedro hálásan meghajolt, majd hátrafordult és bekiabált az erdőbe.

A törzs néhány pillanat múltán elősüdürgött. Elsőként a fiatal férfiak jöttek halászhorgokkal, nyilakkal, fjakkal felfegyverkezve. Szakadozott sorban haladtak, dühödt grimaszokat vágva rázták fegyvereiket, mögöttük vánszorogtak az öregek, az asszonyok és a gyermekek leghátul jöttek.

– Nem veszélyesek – mondta Baines. – Ne hátráljunk meg. Nemezszer láttam már ilyesmit, amikor az Aranyparton dolgoztam. Ezzel csak a saját bátorságukat erősítik. Úgy tesznek, mintha nem félnének.

A legelső sorban lévők leengedték fegyverüket, majd megálltak előttük. A bennszülöttek vakaróztak és szégyenlősen vigyorogtak. Eközben egy széles vállú férfi, lándzsával a kezében kilépett a sorból és gyors torokhangon mondott valamit Ramireznek.

Ramirez, aki csak úgy ragyogott újsütetű fontosságának tudatában, lassan fordított.

– Ez a fickó a főnök – mondta Baines. – Amennyire értem, a neve Anzuelo és azt kívánja tudni, hogy ilyen káprázatos hajóval bíró, gazdag emberek, mint mi, miért akarnak olyan szegény néppel kereskedni, mint az ő népe.

– Mondja meg neki, hogy már nem kereskedünk, ez minden árunk, amink van, és ezt barátságunk jeléül felajánljuk nekik. Cserébe vizet és egyetlen fát kérünk.

Baines hosszú beszédbe fogott, amelyet jobb ügyszó méltó buzgalommal néhány szóvirággal is kicifrázott. A végén Anzuelo zavartan bámult rá és kérdezett valamit.

– A vizet érti – magyarázta Baines. – De tudni akarja, mire kell nekünk a fa.

James a hajóácshoz fordult. – Tud vele kezdeni valamit, Chippy? Jó fának látszik?

– A legjobb parana-fenyő – felelte az ács. – Ennél jobbat kívánni sem lehetne, uram.

Erre James felállt a földről, felvett két takarót, két fejszét és egy kést tokostól, majd mindent beletett Anzuelo kezébe. – Mondja meg neki fordult Baineshez –, hogy ezeket az ajándékokat egyik főnök adja a másik főnöknek, és holnap visszajövünk a vízért meg a fáért.

A patak vizéből tucatnyi bögrét teletöltöttek, a hajóács megjelölte a kiválasztott fát, majd visszamentek a csónakhoz, és otthagyták a falu népét. A bennszülöttek menten nekiestek az ajándékoknak és nagy ricsajjal civakodtak rajtuk.

James a csónak végében ült és elgondolkodva nézegette a öblöt meg a plató körül húzódó dombokat. – Remek természetes kikötőt lehetne csinálni itt – töprengett félhangosan.

– Szükség esetén megjárja – horkant fel Baines –, de a szél, amely befújta minket, bajosan fog kifújni. Különben is épp a passzát útvonalába esik. Mellesleg sehová sem vezet.

– Minden vezet valahová – mondta James és komor csendbe burkolózott.

Amikor visszaértek a hajóra, James kiadta a parancsolt, hogy senki ne zavarja, és bezárkózott a kabinjába, ahol délutántól késő éjszakáig dolgozott. Végigböngészett egy atlaszt, újra átolvasta az Admirális Kalauzát, ellenőrizte a csapadékmennyiséget és az uralkodó széljárást, felfrissítette emlékezetében a Santosból kifutó teherszállítmányok összes lehetséges útvonalát.

Hajnali négykor összecsukta a könyveit, félretette a papírjait és felment a fedélzetre, hogy elszívjon egy elméltetésre serkentő szivart.

Az *Esmeralda* kihorgonyozva, békésen szunnyadt. A feltekert vitorlák kísértetiesen csüngtek, az égbolton ékszerként ragyogtak a csillagok. Az előhegységek sötét árnyként álltak, olykor meg-megvillant rajtuk a főzőtüzek néhány parazsa.

James számolt. Minden tűz egy-egy falut jelentett, és minden falunak szüksége van ivóvízre. Összesen tehát húsz patak csörgedezett le a platóról, ami arra mutat, hogy itt valahol nagyobb víznek is kell lennie. James lassan rózta a fedélzetet, mialatt az égen vele vonultak a csillagok, amelyek örökös vándorúton voltak a Dél Keresztje körül.

James még egy utolsót slukkolt a szivarból, majd elhajította a csikket, mely vöröslő ívet írt le, aztán lágyan az öböl vizébe huppant. James ásított és nyújtózkodott. Holnap kimerészkedik és felkutatja a terepet. Ebben a pillanatban hullócsillag futott át az égen, mint valami arany szikra, röviden felvillant, majd újból kihuny. Babonás ember előjelnek is vehette volna, ám James már ezrével látott hullócsillagot és különben sem volt babonás.

Másnap már korán reggel fülledt, fullasztó volt a hőség. Az öböl vize felett tépett selyem módjára

tekergeti a köd. A bíborban-aranyban játszó előhegységek púpos ormokként meredeztek a plató szélén.

James a hajó korlátjára támaszkodott és lustán nézegette a sürgésforgást a hajóderékon. Az ács és a segédje már beletették szerszámaikat az egyik csónakba, amelyben benne voltak az üres víztartályok is. A vezércsónakban ülők szélesen vigyorogtak izgalmukban, amiért parti felfedezőútra mehetnek, a hajón maradókról pedig lerítt, mennyire irigylik őket.

– Mindenkire kerüljön sor, hadd szálljanak partra, Baines kapitány

– mondta James jó hangosan. – Az aki itt marad, addig is mossa le a hajót. Baines helyeslően bólintott, és látszott rajta, hogy észrevette, miszerint Mr. Onedin aznap reggel szokatlanul jóindulatú hangulatában van. Áhítatos imát mormolt, hogy a gazdája derűs kedve sokáig kitartson, majd elfordult, és ráripakodott az egyik ártatlan tengerészre, aki halkán füttyörészve ment a dolga után.

– Kuss legyen, Jakes – parancsolt rá durván. – Majd ha füttyszóval akarjuk elriasztani a vihart, szólunk magának. – Azzal krárogott és köpött egyet. A túl sok jóindulat rosszat tesz a közszellemnek.

Vagy féltucat kenu rugaszkodott el a parttól, és a kutter felé tartott, mint egy raj szégyellős, ám annál tolatódóbb hal.

– Nem szállhatnak föl a fedélzetre – mondta James. – Különben minden ellopnak, ami nincs odaszögelve.

Odaintette a másod tisztet, aki épp a legutolsó csónak berakodását ellenőrizte. – Mr. Parslow – hajolt át a korláton –, ha jól tudom, nemrégiben nevezték ki másod tisztté, ugye?

– Igen, uram – vágta rá Parslow, és magában gyorsan végigszámlálta elkövetett vagy el nem követett bűneit.

– Akkor az a munka, amellyel megbízom, épp a hatáskörébe tartozik – mosolygott rá nyájasan James. – Azt akarom, hogy vegye át a vezetést, menjen előre és vizsgálja át az öblöt. Legkivált a sekélyes részekre, vagy zátonyokra ügyeljen. A csónakot használja iránytűnek és haladjon a part közelében.

– Igenis, uram – nyögte ki Mr. Parslow búsan. Ez igen hosszú és fáradtságos munkának ígérkezett, és tapasztalatból tudta, hogy az, aki ezt követeli tőle, roppant kényes a pontosságra. Körülnézett és még az álla is leesett a csodálkozástól. – Minden csónak kifutott már, uram – mondta habozva.

– Akkor használja az eszét, Mr. Parslow – förmedt rá James.

– Mr. Onedin úgy érti – szólt közbe Baines –, hogy kotródjon és vegye kölcsön az egyik kenut.

Amikor Parslow peckesen ellépdelt küldetése felé, James a nyakába akasztotta a messzelátóját és a vállára vetett egy oldalszákot ennivalóval meg egy flaska ivóvízzel. – Lekötelezne, ha távollétemben elkészítené az öböl térképét, Baines kapitány.

Baines figyelte, amint James leszállt a kabinlépcsőn a várakozó csónakba. Mélyen felsóhajtott. Hosszú nap állt előtte.

Amikor James partra szállt, nyomban meghallotta a fejszék ritmikus csapdosását, és elégedetten látta, hogy a hajóács és segédje már ledöntött egy magas, sima törzsű fenyőfát. A tengerészek egy csoportja eközben – melynek tagjai eddig a patakban ugrabugráltak –, hirtelen támadt buzgalommal nekiállt, hogy megtöltse a víztartályokat. Néhány ott lézengő fálusi egy pillanatra abbahagyta a fecsegést, hogy megbámulja az idegen magas, hórihorgas alakját, aki most határozott léptekkel sétált keresztül a falun. Akkor is őt bámulták, amikor nekivágott az erdőnek, majd a felföldre vezető kanyargós ösvénynek, és eltűnt a fák borongós sötétjében.

Az ösvény aztán elveszett az erdőbe, mielőtt még a domb meredélye elkezdődött volna. Vagy félórai, zöld homályban való talpalás után a fák ritkulni kezdtek James körül. Az ágak között már beszűrődött a nap és friss szellő fújdogált. Mr. Onedin egyszerre csak ott találta magát a plató tetején.

Megállt, levette szalmakalapját és hagyta, hogy a szellő összeborzolja a haját és felszárítsa az arcáról csörgő izzadságot, amely már az ingét is átítatta.

Kilátóhelyéről letekintve a végtelen, két óceánt látta maga alatt, amint a látóhatár szélén a semmibe veszett. Kopár, szél-seperte, meredek lejtő zárta be a rézszerűen fénylő öblöt, hatalmas, zöld erdőszőnyeg vonult le a víz széléig, ahol az *Esmeralda* ringott. Jónéhány kenu úszkált mellette. Megszállták a környéket, akár holmi rovarhad. A hajó egyik csónakja dugig megpakolva, épp ekkor húzott el a parttól, az evezők meg-megcsillantak a napfényben. James Mr. Parslow alakját is meg tudja különböztetni, aki az egyik

nagyobb méretű kenuba ült, mely lustán haladt az élen.

James nagyot húzott a fiaskójából, hátrahajtotta a fejét, úgy engedte le kiszáradt torkán a langyos folyadékot. Aztán bedugaszolt a palackot és a keskeny öböl felé fordult.

Ott nyúlt el előtte a plató kiegészítő északi és déli sziklája, amerre a szem elláthatott. Siváran és kopáran állt, összevissza repedezve és hasadva, vízmosásoktól tépázva, a tenger felől fújó szelektől meggyötörve ez a tengeri védőbástya, amelyet az óceán rohamai már oly régóta ostromoltak, hogy védekezésül ezt a rejtett öblöt alakította ki.

Nyugat felé azonban a látvány erőteljesen megváltozott. Egy-két mérfölddel odább egyenetlen, szaggatott forradás választotta el a száraz, szélfúttá platót a háttérben lévő hullámzó fütől. Gazdag, termékeny vidék volt ez, amely egészen a távoli dombokig nyúlt. A dombok mögött egészen a magas hegyekig, amelyek védő félkörben nyújtóztak az ég felé, ott húzódott a hatalmas szavanna.

James a csipkézett forradás mentén haladt. Félóra múltán már ott állt a mélységes kanyon szélén és az alján kanyargó sáros folyót bámulta. A körív alakú szakadék legfeljebb százötven yard széles volt. James feje felett fütült és sivitott a szél, alatta pedig dübörgő visszhangot vert a rohanó folyó.

James a szeme elé emelte távcsövét; a távolban mintha legelésző nyájat látott volna. Gondosan, lassan végignézte a területet: kis csoport lovas vonult lassan a fák felé. Vaquerók* terelik a nyáját, gondolta James, majd minden figyelmét arra a földre fordította, amelyen állt. Körbejárta, késével belekotort a félig porózus sziklába, bekukkantott a repedésekbe és hallgatta a szurdokon átrohanó víz zuborgását.

[* Vaquero: mexikói tehénpásztor]

Végül, amikor már minden következtetését elégedetten levonta, visszament a plató keleti végébe, és még egy pillantást vetett az öböl sima vizére mielőtt kirándulásából elindult vissza felé.

A faluba érve látta, hogy a hajóács és segédje kidöntötték a fát, leszedték ágait és kérgét, és már azon szorgoskodtak, hogy törzsét a megfelelő formára faragják. Elismerően nézte a fejsze csapásai alatt repkedő forgácsokat, majd leballagott a partra és csónakba szállt.

Néhány perc múlva a hajó fedélzetén voltak.

Baines büszkén mutatta be neki az öböl térképét, mely pontos volt és megfelelt a célnak, James ízlésének azonban nem egészen, mivel a kapitánynak elég nehéz volt a keze a ceruzához. James azért lelkesen gratulált, majd megérdeklődte, vajon minden rendben zajlott-e a távollétében. Szórakozottan hallgatta a beszámolót a besörözött matrózokról, majd elindult a kabinja felé.

Baines hosszan nézett utána, és azon töprengett, vajon mi az ördög járhat Mr. Onedin fejében, aztán feladta, hogy megfejtse a rejtvényt, és minden figyelmét a munkájára összpontosította.

Napnyugtára az utolsó víztartályt is fölvitték a hajóra, felvontatták és felállították a vadonatúj orrvitorlarudat és a hajó oldalára erősítették a két csónakot. Időközben a kimelegedett, és szomjas Mr. Parslow is visszatért, megfigyelésekkel teleírt noteszával.

Amikor James magára maradt, aprólékosan átvizsgálta és jegyzetekkel látta el Baines térképét. Néhány óra alatt teljes áttekintést nyert a tengerfenék és a környező szárazföld természetéről. Elégedetten tette el a térképet, majd csatlakozott Baineshez és a tisztékhez, hogy együtt vacsorázzék velük.

Baines felbontatott két palack sárgabarack illatú argentin bort, és az este nyugodt, kedélyes légkörben telt el, amelyet most még az ivásban mérsékletes Mr. Onedin jelenléte sem feszélyezett túlságosan. James addig maradt, amíg az udvariasság megkövetelte, majd jó éjszakát kívánt, és visszavonult a kabinjába, ahol forgalmas kikötőről álmodott, amelyben hajók sűrűnek-forognak, mialatt sűrű aranyeső hullik alá az égből.

Tompa lábdobogásra riadt fel, éktelen csörömpölésre, és a jól ismert csürdögölő nóta harsány hangjaira:

*Haza, haza, hazamegyünk,
A tengeren hazamegyünk,
A jó öreg Angliába,
Kedvesem kitárt karjába.*

James meggyújtotta a kis olajlámpást, és hitetlenkedve meredt a kronométerre. Majd felpattant, és

papucsba bújt. Amennyire álmos szemmel láthatta, legfeljebb hajnali három óra lehetett.

Hálóingben botorkált föl a fedélzetre és ott roppant nyüzsgést talált.

– Feltámadt a szél – magyarázta Baines. – Nem fog megártani a hajóvontatás, kitisztítja a fejeket. És én sem bánom, ha megint a tengeren leszünk. Szívből gyűlölöm ezt a sekély pocsolyát.

Az égről úgy ragyogott a telihold, mint egy újonnan vert pénzérme, és amint James körülnézett, látta hogy szinte mindenki ott nyüzsög a fedélzeten. Baines nyilván minden épkézláb embert riadóztatott, még a szakácsot is; ezzel együtt beletelt egy órába, míg az *Esmeralda* készen állt, hogy kivigyék a tengerre. James eközben rájött, hogy a jelenléte most igencsak alkalmatlan lehet. Baines a legkiválóbb tengerészek egyike volt, világos tehát, hogy parancsnoksága alatt bármilyen közbeszólást igen rossz néven vett volna, így hát James tapintatosan elhagyta a helyszínt.

– Önre hagyom a hajót, Baines kapitány, és alszom még egy-két órát – közölte, pedig arra vágyott, bár a fedélzeten maradhatna.

– Nagyon helyes, uram, aludja csak ki magát – értett egyet Baines, aki már alig várta, hogy egyedül legyen.

James másodszor arra ébredt, hogy a napfény beáradt a nyitott kabinablakon, és arany mintákat fest a tölgyfa burkolatú választófalra. Pár pillanatilag még heverészett, így hallgatta a hajófar íve alatt hullámozó, mormogó vizet, a kötélzet és a féktuskók ismerős nyikorgását, a szél kitartó süvítését. Ellenállva a kísértésnek, hogy felrohanjon a fedélzetre, rákényszerítette magát, hogy megmosakodjék és megborotválkozzék, majd tiszta fehér inget és frissen vasalt nadrágot öltött. A kronométerre pillantott, alig múlt nyolc óra. James beszívta a friss kávé illatát és felment a fedélzetre.

Arra számított, hogy a másod tiszte találja majd őrszolgálatban, helyette azonban az elpusztíthatatlan Baines sétálgatott lassan a hátsó fedélzeten. Az óriás termetű kapitány szalutálva üdvözölte őt, miközben hatalmas mancsával megdörzsölte a sortéit az állán.

Mindenki leküldtem, aki nélkülözhetetlen, hadd aludjanak – jelentette. – Hajnali négykor elhagytuk a szárazföldet, akkor felvonattam az összes vitorlát, úgy fordultam, hogy balról kapjuk a szelet és kivitem a hajót a nyílt tengerre. – Mindez úgy hangzott, mintha a világ legegyszerűbb dolga lett volna.

James hátranézett a krémszínű nyomdokvízre és a rézsútos sziklák kéklő vonalára, amely egyre messzebbre és messzebbre tűnt a távolban.

– Vajon kinek a tulajdona lehet ez? – töprengett hangosan.

– Akárkié, az én részemet nyugodtan megtarthatja – vont vállat Baines.

– Csak ne siesse el – vigyorgott rá James –, nehogy megbánja – tette hozzá rejtélyesen.

2. fejezet

Jack Frazer lassan leereszkedett az íróasztala mögötti székbe; összerándult a fájdalomtól, ahogy gyulladt ízületei nyikorogva tiltakoztak, mellkasából pedig feltört örökös kínzója, a köhögés, ami arra készítette, hogy zsebkendőjébe harákoljon és köpködjön.

A menyé, Elizabeth megigazgatta apósa vállán a gyapjúkendőt és gyengéden megveregette a hátát.

– Elég legyen a fakszniból! – hörgött Frazer bíborvörös arccal. – Ki nem állhatom ezt a sok hűhót.

– Itt az ideje, hogy bevedd az orvosságot – mondta Elizabeth erélyesen.

Frazer dülledt szemmel nézte, amint Elizabeth odament a gyógyszeres szekrényhez. Frazert mostanában folyvást orvosságos fiolák társaságában lehetett látni. Förtelmes csodaszerek és csillapítók voltak ezek, amelyek szemlátomást kizárólag azt az egyetlen célt szolgálták, hogy minél több pénzt juttassanak a sarlatán doktorok zsebébe, és az egyik épp oly kevésbé használt, mint a másik. Vénség ellen csakis egyetlen biztos kúra van, gondolta magában vigyorogva Frazer, és ezt a boros palackban lehet megelni.

Elizabeth beöntött egy adag kotyvalékot az orvosságos pohárba és átlibeggett vele a szobán. Kecsesen mozgott. Magas volt és hajlékony, akár egy fűzfá, és a szépsége még mindig lélegzetelállító, az évek múlása nem halványította el.

Frazer morcosan elhárította az odakinált poharat. – Én is be tudom venni. Még nem vagyok ágyban fekvő beteg.

– Nyisd ki a szád, vén zsémbelő – vezényelt Elizabeth derűsen.

Frazer zihálva lélegzett, nem maradt ereje további vitára és engedelmesen lenyelte a lötyöt. Iszonyú íze volt, ám az ópiumoldatos szirup csillapította légsöve kínjait és kis megkönnyebbülést hozott. Frazer fintorgott egyet, majd megfogta Elizabeth kezét és úgy szorongatta, mintha az asszony hűvös ujjából akart volna új életerőt kifacsarni.

– Voltak közöttünk ellentétek – mondta Frazer –, de közös bánataink is voltak.

Elizabeth megveregette a bütykös, öreg kezét. – Temessük el a múltat – mondta és gyengéden mosolygott. – Mi ketten túlélőknek születünk.

Frazer komoran bólintott, gondolatai valahová messze, a pókhálós múltba süllyedtek. – Mind elmentek. Rajtad kívül egyetlen lélek sem maradt körülöttem.

– Lárifári – felelt Elizabeth élénken. – Ott van még a három lányod is.

– Szép kis vigasz. Nekik ott a férjük meg a gyerekeik, csak azokkal törődnek. – Frazer felsóhajtott. – Ez a kötelességük. Nincs hozzá jogom, hogy mást várjak tőlük.

– Van egy unokád is – emlékeztette Elizabeth.

A meggyötört arc felragyogott. – Igaz! Az ifjú William az öreg fatörzs új hajtása. Jó vér folyik az ereiben.

Elizabeth kis lelkifurdalást érzett. Noha a fiú az ő finom csontozatát örökölte, vonásai naponta árulkodtak Daniel barna bőrű arcáról. Ugyanaz a barna majom-szem, ugyanaz a rakoncátlan sötét haj, erős állkapocs. Annyira elütött Albert szőke hajától, kék szemétől, sápadt arcától, hogy Elizabeth folyvást azon csodálkozott, miként lehetséges, hogy ezt még senki nem vette észre. Az öreg Mr. Frazer inkább bóknak fogta fel a dolgot. – Ez a fiú az őseimre üt – kiáltotta egyszer örömmel egy alkalommal, amikor William még totyogós kisbaba volt. – Igazi Frazer. Tiszta nagyapád vagy, ugye, fiacskám? – majd joviálisan hozzátette: – Albert az egyetlen, aki a szőkeségével kilóg a sorból. El sem tudom képzelni, mitől lett ilyen hóka, ha csak nem az anyai ágról örökölte; a Carlinek mind olyan tejszín képű, fellegekben járó emberek voltak.

Elizabeth ettől kezdve egyetlen alkalmat sem mulasztott el, állandó ismételtetéssel támogatta az öregúr illúzióját: – William napról napra jobban hasonlít rád, nagyapa – vagy kissé kacéran így szólt: – Tudom már, tudom, hogy William a család melyik ágától örökölte a csinosságát.

– Kár, hogy még olyan fiatal – bökte ki Frazer, félbeszakítva Elizabeth gondolatait.

– Tessék?

– William. Évei számát tekintve nagyon fiatal még, csak éppen nagyra nőtt. Azt hiszem, nagy hibát követél el, amikor bedugtad abba az átkozott hajósiskolába.

– A *Conway*be.

Régi vita volt ez már közöttük. A *Conway*, Ófelsége hadihajója, egyike volt Anglia utolsó, fából készült hadihajóinak, a folyón állt, kikötve és azt a célt szolgálta, hogy egy rakás taknyos iskolásfiúból tisztet és úriembert faragjanak rajta.

– William nem való oda – morgolódt az öregember. – Nincs ott megfelelő beosztásban.

– Fegyelemre és önbizalomra nevelik ott a fiúkat, ugyanakkor megtanulják a tengeri dolgokban való jártasságot és a navigációt is – felelte Elizabeth, szinte szóról szóra idézve a tanoda prospektusát.

– Fegyelem és önbizalom, no hiszen! – nézett Frazer fátyolos szemmel a menyére. – Ha apahelyettest keresel neki, akkor tovább kellett volna kutatnod, nem kikötnöd egy úszó bennlakó iskolánál.

– Ilyesmiről szó sincs – jelentette ki Elizabeth csípősen, amint Daniel képe átvillant emlékezetén. – Csupán elhatároztam, hogy Williamnek valami gyakorlati tapasztalatot kell szereznie a hajózás terén. Két év a *Conwayn*, majd újabb kettő a tengeren, és már meg is szerezte, amire szükséges van.

– A hajózási foglalkozás gyakorlatát itt tanulhatja meg – ütögetett Frazer az íróasztala lapjára. – Itt, az irodában. A könyvelésben. Williamnek jó feje van a számokhoz. A tengeren csak az idejét vesztegeti, és ezt egyszer még mindketten banni fogjátok.

– De olyan remekül fest az egyenruhájában – sóhajtott Elizabeth,

– Hencegő hajó felvágós kölyköknek. Ez az élet nem élet egy Frazer számára. Albert megfizette volna a

legjobb iskolákat. Én mondom. Úriember volt, a kisujja körméig.

– Így igaz – mondta halkán Elizabeth. – A legjobb szívű ember volt, akit valaha ismertem.

– Tudod, mire van szüksége a fiúnak? Apára. Nem gondoltál még arra, hogy újra férjhez menj? Igazán csinos vagy még és elég fiatal ahhoz, hogy a lehető legjobb partit megcsípd magadnak.

A lehető legjobbat? A lehető legjobb a messzi Ausztráliában van. Elizabeth szeme elködösödött. Daniel. Drága Daniel. A régi szép napokat elhomályosította az idő. Az a csodás idill! Addig hajókáztak az Azori-szigetek körül, amíg James utol nem érte őket. Danielt ez porig sújtotta. Elizabeth soha nem is bocsátotta meg Jamesnek, soha. Drága Daniel. Mivel nem lehetett méltó ellenfél a durva James számára, hát elvitorlázott, de megígérte, hogy visszatér és bosszút áll.

A fiatalasszony fölrebbent álmodozásából és játékosan felborzolta az öregember gyérülő haját. – Ne aggódj, vén morgó, én mindig kéznél leszek és gondodat viselem.

– Még nem vagyok szenilis, korántsem vagyok – dörmögte Frazer, de titkon roppantul örült Elizabeth kijelentésének. – Most menj, dolgoznom kell.

– Addig kellene a nyugalomba vonulásodra gondolnod, amíg még élvezni tudod a munkát gyümölcsét – mondta Elizabeth.

– Visszavonulni? – Frazer megcsóválta a fejét. – Már túlságosan régóta vagyok befogva ebbe a hámba ahhoz, hogy ledobjam magamról.

– A menyé vállat vont. Elvégre ez Frazer élete, és ő csak ezt az egyfajta életet ismeri. De az utóbbi időben Elizabeth csendben elvett a válláról néhány terhet.

– Most jut eszembe! – mondta könnyedén. – Már utasítottam Dunwoodyt, intézkedjék, ahogy a *Saratoga* az esti dagálllyal kifusson.

– Vigyen el az ördög, amiért utasítottad!

Frazer alattomosan pislogott. A vén gazember, gondolta magában Elizabeth. Egész idő alatt szép csendben átcsúsztatta a kezembe a gyeplőt, én meg még azt hittem magamról, milyen leleményes vagyok.

Mostanában úgy tűnt, hogy Frazer olvas Elizabeth gondolataiban. Ígérd meg nekem – nézett a menyére –, hogy a Frazer Hajózási Társaság mindig családi vállalkozás marad.

– Megígérem – vágta rá Elizabeth, aki nyomban átlátta Frazer kérésének okát.

– Hosszú erőfeszítés és kemény munka lesz – figyelmeztette őt az apósa. – Az emberek nem szeretik a nőuralmat.

– Engem ne félt. De neked még hosszú éveid vannak hátra.

– Ez a tél elvisz – rázta a fejét Frazer. – Szeretném, ha elküldetnél a gyerekért, lenne még hozzá egy-két szavam, amíg egyáltalán tudok még beszélni. – Az öregúr elhallgatott, mert az újabb köhögésroham tetőtől talpig rázta őt.

– Magam megyek érte – ígérte a menyé.

*

Elizabeth átkelt a komphajón, és a körülötte terjengő füstfelhőkön.

A kikötőben a komp parancsolón megkongatta harangját, amivel odaszóllított egy kuttert az iskolahajóról, mely néhány hajókötélnyi távolságra ringott tőle.

A *Conway* a múlt relikviája volt, hihetetlennek tűnt, hogy tizenhárom évvel ezelőtt még szolgálatot teljesített a tengeren. Kihívóan, magasan ringott a víz tetején, akkora pocakkal, mint egy disznó. Gondosan megmunkált, kerek ablakos tat-galériája kiugrott a masszív kormánylapát felett, és a két széles, fehér sáv, mely a hajó orrától faráig futott, feltárta a nyitott ágyúcsőréseket. A hajó keresztvitorlájának árbocsudarán egy rakás iskolásfiú mászott felfelé, mintha a sátán maga kergette volna őket. Átkúsztak a fenékbordarész árbocmervítő kötelein és átvergődtek az alsó- és felső keresztvitorlák rúdjaiban, amelyeken bonyolult gyakorlatokat mutattak be egy láthatatlan, harsány hangon ordító oktató parancsára, aki valahol az alsó fedélzeten állhatott, onnan vezényelte őket.

A kutter kormányosának pattanásos volt az arca, és egyetlen hónappal sem lehetett idősebb tizenöt

évesnél. Rézgombos tengerészskabátban feszített, melynek ujján keskeny arany sáv futott körbe, fején hátracsapva sajtóvágó-kés formájú sipka ékeskedett. A sáros folyóvíz fel-felcsapott a csúszós, zöld kövekre, amint a fiú ügyesen a móló mellé vitte járművét. Az evezősök leálltak, és Elizabeth a felajánlott kézre támaszkodva, óvatosan a leghátsó üléshez lépett, majd elhelyezkedett a vászonnal borított párnákon.

A kormányos új parancsot adott, az evezősök bemártották lapátjaikat és a kutter eltávolodott a rakpartról.

A hajóperemet hullámok csapdosták és időnként egy-egy nagyobb zuhanyt zúdítottak rá, mely jeges vízzel öntötte nyakon a fiatal evezősöket. Elizabeth azonban úgy vette észre, hogy ez cseppet sem zavarta, csupán még nagyobb erőfeszítésre ösztönözte őket. Ahogy így elnézte ezeket a megfeszített testeket, amelyek oly férfias erővel húzták az evezőket, ráeszmélt, hogy friss, fiatal arcok lebegnek előtte. Még csupán gyermekek, gondolta, ahhoz sem elég nagyok, hogy hosszú nadrágot adjanak rájuk, még kevésbé érettek az efféle férfimunkához. Elizabeth elfordult tőlük és a hajót kezdte nézegetni, mely máris sokkal közelebből látszott, aztán egyszeriben ott tornyosodott előtte, mint egy óriási, úszó kastély.

A pattanásos arcú kormányos a kormányrúdra hajolt és a hosszú gyakorlat könnyedségével az átjáró lábához irányította a kuttert. Tejfehér arcú fiú mászott le a létráról. A feje olyan volt, mint egy túlméretezett dinnye, a szeme kidülledt, amikor megpillantotta az ifjú Frazer mamáját, és a kezét nyújtotta felé.

Elizabeth szívet melengető mosollyal mondott köszönetet a kormányosnak, majd eszébe jutott, amit Williamtől hallott, és gyorsan fél korona borraivalót adott neki. Megvárta, hogy a kutter fara felemelkedjék, azután könnyedén a létrafokra lépett dinnyefejú rajongója után.

Noha a hajók és a hajózás cseppet sem állt távol Elizabethtől, abban a pillanatban, amikor belépett ide, olyan világban találta magát, amely régi csaták emlékeitől, öreg ágyúk dörgésétől bűzlött; ez a világ bizonyára roppant ismerős lehetett volna az öreg Webster kapitánynak, aki most ott porladt sírjában, Malloy özvegye mellett. Fejbekólintó-magasságban, masszív oszlopokon nyugodott az ötven láb széles hajó. Összes fegyvereitől megfosztották, de nyitott ágyúcsőreiket meghagyták, ezeken át áradt be a fény és a tenger felől érkező friss, pézsmailatú szél. Szegény William, gondolta némi lelkifurdalással, akit ő ilyen spártai életre és robotmunkára ítél.

A tiszt diszkrétan bekopogott egy ajtón, amely közvetlenül a választófal után következett, majd kitérte, és bevezette őt. A nagy kabin világos és tágas volt, bár magasnak nem lehetett mondani. A kajütblakok, amelyeket díszes faragások borítottak, a zsúfolt Mersey-folyóra néztek. A kabin hajszála olyan volt, mint amilyenből Nelson irányíthatta a trafalgari csatát, eredeti bútorzata is e kor eleganciáját tükrözte. Jelenlegi lakója azonban szemlátomást minden talpalatnyi helyet tiszteletreméltó, masszív darabokkal zsúfolt tele. A padlót török szőnyeg takarta; a fekete tölgyfából készült hatalmas íróasztal mögött magas hátú szék tornyosult, támláján gótikus tornyocskákkal, karfájára kuporgó oroszlánokat faragtak, amelyeket most arany sugarakkal árasztott el az ablakokon beszűrődő napfény. A lábas pohárszék szintén faragott tölgyfából készült és ott állt a választófalnak háttal, a könyvszekrény előtt bőrkerevet terpeszkedett. Üvegszemű, kitömött bagoly bámult le merőn a kinti korláton tollászkodó sirályra. Az egyik sarokban zulu pajzs és egy halom lándzsa hevert, a falon kínai és japán festmények lógtak a királynő fotográfiája mellett. A szél vígan dudált be a kandalló kéményén, a melléje tolt székéből most egy árny emelkedett fel és előre lépett, hogy üdvözölje Elizabethet.

Elizabeth olyan mosolyt varázsolt az arcára, mely egy nőgyűlölő szívet is megolvasztotta volna, és kinyújtotta a kezét. – Franklin kapitány?

Magas, szögletes férfi állt előtte, Ferenc József-szakállal, horgas orral. A haditengerészeti kapitányi egyenruháját viselte, és azzal a jellegzetes féloldalas mozdulattal lépett előre, mely a hajók fedélzetén élők sajátja.

– Mrs. Frazer? Szolgálatára, asszonyom.

– Hálás vagyok a szívességért, uram, hogy fogadott – Mondta Elizabeth, miközben azt kívánta, bár minél hamarabb túlesne ezen a cirkuszon.

Szépségét zászlóként lobogtatva kényelembe helyezte magát a karosszékben, elfogadott egy pohárka sherryt és minden bevezető nélkül azonnal rátért jövelele céljára. Kissé eltúlozva ecsetelte apósa betegségét,

aki végső pillanatait éli és könyörög, hogy látni szeretné egyetlen unokáját.

– Arra kérem Franklin kapitány, engedje el Williamet, hogy visszajöhessen velem. – És hogy szavainak nagyobb nyomatékot adjon, patyolat zsebkendőjét a szeme elé emelte.

Franklin részvételt csettintgetett. – Nem látom semmi akadályát, Mrs. Frazer. A fiú minden bizonnyal kaphat néhány nap eltávozt.

– Attól tartok, többről lenne szó, mint néhány napról – mondta Elizabeth. – Nagyapja haladéktalanul szeretné Williamet bevezetni az üzleti ügyeibe.

– Ha jól értem, Mrs. Frazer – húzta össze a szemét Franklin –, ön azt kívánja, hogy hosszabb időre engedjem el a fiút, ugyebár? Tanév közepén? Mielőtt befejezi tanulmányait?

Elizabeth felkészült az ellenállásra. – Úgy van – mondta határozott hangon, majd hozzátette: – Biztos vagyok benne, hogy William nem kaphatott volna ennél jobb felkészítést arra, hogy belépjen a hajózás üzleti világába, és ugyanilyen bizonyos vagyok afelől, hogy évek múltával is mindig szívesen gondol majd vissza az itt töltött időkre.

– Iskolai éveink csupán emlékezetünkben élnek úgy, mint életünk legboldogabb napjai – engedett meg magának egy gúnyos mosolyt Franklin.

Elizabeth, aki húszéves korára minden tanulmányát befejezte, egyetértően bólintott. Ugyanebben a pillanatban Franklin szemében valami érdeklődést látott megcsillanni. Tehát észrevette a leplezett ígéretet. A jövő hajótulajdonos boldogulása a Conway kapitányára nézve is kétségkívül előnyös lehet, aki most számíthatott rá, hogy eddigi kötelessége mellé, ami egy rakás pattanásos képű siheder kommandírozását jelentette, a helyi hajóstársaság reménybeli tisztje lehet. Franklin tehát vállat vont és széttárta a karját. – A döntés joga önön múlik, Mrs. Frazer.

– Nem. Ez Williamen múlik. Érte lehetne küldetni?

William durván szőtt flanel ingben, széles harangnadrágban érkezett meg, csúcsos sipkáját a hóna alatt szorongatva. Hullámzó mellel, komor arccal, mereven állt, még egy oldalpillantást sem vetett anyjára.

– Üljön le, Frazer.

Ez inkább parancsnak, semmint felkérésnek hangzott, és William engedelmesen leereszkedett a merev hátú szék szélére. Milyen nyakigláb, gondolta Elizabeth szeretettel, milyen esetlen a nagy kezével-lábával, de még így is milyen jóképű fiú lett belőle. Igaz, az ajka körül volt valami bosszantó vonás, lesütött szeme sikeresen elrejtette gondolatait a kíváncsiskodó világ elől, a válla máris kiszélesedett, és az álla hasonló makacsságról árulkodott, mint az anyjáié.

William közönyösen végighallgatta anyja mondókáját, majd beleegyezően bólintott. – Szeretem Frazer nagyapát – mondta egyszerűen, mintha ez már önmagában is kielégítő válasz lett volna.

Franklin kezét rázott vele. – Sajnáljuk, hogy elveszítjük magát, Frazer – mondta kétszínűen, mialatt magában a pokol fenekére kívánta a fiút. Az ifjú Frazer mindig afféle magának való, csendes, önelégült, emberkerülő fickó volt. Tartózkodó, megvetette durván tréfálkozó társait, de panasz nélkül elfogadta a szokásos terrorizálást és bosszantást. Elszánt koncentrációval vetette magát a tanulásra, és az első vizsgákon szinte pimasz könnyedséggel jutott át. Ám ezzel együtt oly távol állt a hajósiskolai élet zűrzavarától, mint a partravetett hal a víztől. A fiúk kígyószeműnek csúfolták, és tényleg, egész személyiségében volt valami kígyószemű – valami belső, veszedelmes csöndesség, mintha csak arra a pillanatra várna, amikor lecsaphat.

Franklinnak most eszébe jutott a Clements-féle incidens. Clements hírhedten szadista kapitánya volt. Egy nap könyörtelenül megverte Frazert. A fiú verés közben egy nyikkanást sem hallatott, de hat hét múlva egy éjszaka eszméletlenül találták Clementst a fedélzeten. Valami súlyos tárggyal fejbeacsapták, a jobb lábikráját pedig szándékosan felvágták egy késsel. Clementsnek számos ellensége volt, és támadója kilétét soha nem sikerült felderíteni, ám ettől az időtől kezdve senki sem molesztálta többé az ifjú Frazert.

Franklin az előtte álló nyugodt, csendes ifjúra nézett, és amikor tekintete találkozott William rezzenéstelen szemével, az megerősítette azon véleményét, hogy ebből a fiúból soha nem lesz parancsnok; valami hiányzott belőle; tán a vezetői képesség; az emberek engedelmeskednének neki, de önszántukból soha nem követnék.

– Öltözzön át a díszegyenruhájába, Frazer, és jelentsen az átjáróban – parancsolt rá Franklin, és úgy rémlett előtte, hogy a barna szempár mélyén valami csöndes diadalt látott felvillanni.

Elizabeth és Franklin a közbeeső időt afféle ötletszerű csevegéssel ütötték agyon, majd a kapitány átkísérte az asszonyt a folyosóra, az ott várakozó Williamhez.

A fiú igazán nagyon csinos volt tengerész egyenruhájában, a fényes rézgombokkal kivarrt kabátban és tengerészkek nadrágjában. Akár az a drága ember, jutott Elizabeth eszébe Daniel. Ha egy kissé jobban odafigyel, feltűnt volna neki, hogy a fia egyedül áll ott, egyetlen társa sem ment oda hozzá, hogy istenhozzádot mondjon neki.

Ugyanaz a kutter vitte vissza őket a mólóhoz, amelyik Elizabethet idehozta. William hallgatva vezette át anyját a móló keskeny lépcsőin. Elizabeth belekarol a fiába, így mentek végig a kopogós fapallón a várakozó komphajóhoz.

Amikor áthajóztak a Mersey-folyón William egyetlen pillantással sem nézett vissza a *Conway* felé.

– Gyűlölöm a tengert – mondta hirtelen indulattal. – Gyűlölöm.

3. fejezet

Charlotte Onedin a padlón feküdt, rúgkapált és éktelen magas hangon sivítózott. Miss Gaunt, a nevelőnője felpillantott hímzéséből. Csak rugdalódzék és sikítozzék nyugodtan, Hiszti kisasszony, a maga hangja előbb merül ki, mint az én türelmem.

Charlotte sikoltozása végül jajongásba csapott át, majd a kislány felült. – A teámat akarom! – követelte dúlt arccal.

– Előbb tanuljon meg uralkodni magán – mondta Miss Gaunt nyájasan.

– Sikítok, sikítok, sikítok – közölte a kislány.

– Ó, jaj, nekem – mondta Miss Gaunt. – Ebben az esetben kénytelen leszek vattát dugni a fülembe.

Charlotte szem tágra nyílt, és újabb ijesztgetéssel állt elő. – Ha papa hazajön, megmondom neki, hogy maga kegyetlenül bánt velem, akkor aztán magát is épp úgy elküldi, mint a többieket.

– Hmmm – felelte Miss Gaunt szórakozottan és folytatta a varrást.

Vékony, szögletes nő volt, éles vonásokkal, szép, sötét szeme mintha már az egész világ összes bűjút-baját látta és tapasztalta volna. Apja, a vidéki úriember egy vadászaton a nyakát törte. Anyja, aki egy rakás adósságot örökölt tőle, hamarosan követte férjét a sírba, Letitiát pedig, egyetlen gyermekét árvaházba vitték, ebbe a komor erődbe, amelynek félig az éhhalál küszöbén álló bennlakói a zsarnokság és a kőkemény fegyelem légkörében töltötték keserves éveiket. Az ifjú Letitia szabadulásának napja akkor érkezett el, amikor kiadták albérletbe házi rabszolgának egy szegénységéről zúgolódó segédlelkész családjához.

Tizenkét hónappal később Letitia körülnézett, és nevelőnői állást talált egy mérsékelten jómódú rőfös rakoncátlan magzata mellett. Ez után egész alantas munkát végzett: elszegődött kalaposnőnek, másod-szobalánynak, első szobalánynak; majd felcsapott házvezetőnő-szakácsnőnek egy mogorva, nyolcvanéves agglegény mellé, aki mézes-mázos ajánlólevelet adott neki, mielőtt még kitört rajta a hirtelen támadt elmezavar, amelyet valószínűleg a borital mértéktelen élvezetének köszönhetett.

Letitia legközelebbi állása a Sir George és Lady Lacebury két ikerfia és egyetlen kislánya melletti nevelőnői poszt volt. A család Cheshire-ben lakott, egy impozáns Tudor-udvarházban. Letitia itt átadta legutolsó munkaadója ajánlólevelét, hozzátett még egy-két, saját maga által kreált referenciát is, és a család habozás nélkül alkalmazta őt. A fiatal nő életében ez a füllentés volt az egyetlen csalás, mely halála napjáig lelkifurdalást okozott neki.

Lacebury nyájas munkaadó volt. Ez a jószívű, nagydarab férfi vidéki földesúr létére meglepően olvasottnak bizonyult. Az idő hamar elrepült és a gyerekek felnőttek, olyannyira, hogy már nem volt szükségük nevelőnőre.

Letitia hamarosan rájött, mi a baj új foglalkozásával: amint egy kicsit megszokta az egyik helyét, máris elszállt az idő, és ő újra kereshetett másik helyet magának.

Ez a tény újabb két problémát is felvetett. Nevelőnőként magányos, elszigetelt életre volt kárhozzátva, s jóformán semmi lehetősége sem nyílt arra, hogy barátságokat kössön; ezen kívül rájött, milyen nagy a

konkurencia ezen a pályán – finom úrihölgyekkel, gyakorlatlan úriasszonyokkal kellett versengenie, akiknek a családja tönkrement, és ezek a szerencsétlen nők ottmaradtak minden támogatás nélkül. Ezeknek a hölgyeknek volt bizonyos *cachet*-jük, fémjelzésük és társadalmi háttérük, ami mindig is fontos követelménynek számított, szegény Miss Gauntnak meg olyan volt a háttére, amilyen, ráadásul Lancashire-ben rémséges tájszóláshoz szokott, amelytől soha többé nem bírt teljesen megszabadulni.

A munkát persze mindig csapnivalóan fizették, a legtöbb munkaadó úgy gondolta, elegendő, ha tető van a feje felett, és abban a kitüntetésben részesül, hogy egyedül étkezhet. Az eredmény az volt, hogy Miss Gaunt, aki nagyon igyekezett takarékoskodni, a legtöbbször szinte éhezett, számolgatta a garasait, és várta, hogy legutolsó kérelmére válaszoljanak.

Így állt a helyzet, amikor válaszolt egy hirdetésre a *Liverpool Mercury*-ben. Eszerint egy úriember egyetlen gyermeke mellé tanító- és nevelőnőt keresett. Letitia a mondott időben megjelent és rájött, hogy ő az egyetlen aspiráns, elődje épp akkor távozott ingerülten, sebbel-lobbal, amikor ő megérkezett.

– Elküldtem és jól megmondtam neki a magamét – közölte Miss Gaunt jövődó kenyéradója minden előzetes bevezető nélkül. – Úgy viselkedett, mint valami hercegnő –, azzal közönyösen belekukkantott Miss Gaunt ajánlólevelébe, félrelökte őket, majd feltett néhány tapogatózó kérdést.

A válaszok szemlátomást kielégítették, mert lassan bólintott, mintha önmagával tanácskozna. – Megkapja az állást – mondta ki kurtán, és Miss Gaunt elfoglalta helyét a háztartásban, ahová úgy beilleszkedett, akár fogaskerék a jól olajozott gépezetbe.

Ez nagyjából egy évvel ezelőtt történt, és Miss Gaunt hamar megtanulta, hogy az asztalnál ne mondja ki azonnal a véleményét szóltan munkaadójának. Miss Gaunt roppant morózusnak találta ezt a markáns külsejű, kemény tekintetű férfit, aki hideg ellenségességgel tekintett a környező világra.

– Még mindig az elhunyt feleségét gyászolja – mondta egy napon Mrs. Gibson, a pirosposztagás házvezetőnő. – Nagyon a szívére vette.

Mrs. Gibson kicsiny, ám rátermett személyzet felett uralkodott, amely a következőkből állt: Mrs. Fletcher, a szakácsnő, egy robusztus hölgy, aki szinte fetisizálta a tisztaságot, Jenny, a tömzsi, de szorgos konyhalány, Polly és Dolly, a két vihogó szobalány, akik olyan egyformák voltak, mint két alma és John, a kocsis és mindenese, aki épp olyan hallgatag volt, mint a gazdája.

– Ez itt ő, a szegény lélek, Mrs. Onedin – mutatott Mrs. Gibson egy nagy olajfestményre, amely a szalon kandallója felett függött. A kép egy hölgyet ábrázolt, magas nyakú, sötétzöld ruhában. Könnyedén előrehajolt, ajka kissé szétnyílt, mintha épp mondani akart volna valamit. Haját szigorúan hátrafésülte, ami éles, fűrkésző kifejezést kölcsönzött sötét, kérdő pillantású szemének, amely mintha hátborzongató módon Miss Gaunt minden lépését figyelte volna a szobában.

– Meghalt, amikor a kis Charlotte született – tette hozzá Mrs. Gibson. – Az úr meg ő nagyon ragaszkodtak egymáshoz. Akkor házasodtak össze, amikor még egy árva petájkjuk sem volt, az úrnő mégis mindvégig kitartott a férje mellett.

Miss Gaunt ránézett a képre, és amikor meglátta annak kutató pillantását, megborzongott. – Figyelemreméltó asszony lehetett – mondta.

– Nem látjuk többé – szögezte le Mrs. Gibson, azzal befejezte a társalgást.

Charlotte roppant nehezen kezelhető gyermeknek bizonyult: hirtelen, hisztérikus dühkitörései és szándékos szófogadatlansága még Miss Gaunt végtelen türelmét is erősen próbára tette. Szabályos háborúság kezdődött, melyben Miss Gauntnak össze kellett szednie minden tapasztalatát, hogy fölénybe kerüljön. Néha ugyan viszkedett a tenyere, hogy lekenjen a komisz kölyöknek néhány pofont, de ellenállt a kísértésnek, helyette inkább azt tűzte maga elé, hogy szeretetből szó hálót a gyermek köré. Nem volt irigylésre méltó feladat, de épp két nappal ezelőtt történt, hogy türelme meghozta első gyümölcsét, amikor megkapta élete első és egyetlen Valentin-napi kártyáját. A lapot Charlotte címezte meg, a maga eltéveszthetetlen macskakaparással, és a következő versike volt rányomtatva:

Valaki a közelben

Valaki a szívedben

Rád gondol ma szívesen.

Az a probléma ezzel a gyerekekkel, gondolta Miss Gaunt a varrása fölé hajolva, hogy amióta megszületett, egyik rokontól a másikig hányódott, mint valami kéretlen, kellemetlen csomag. Az apja, akit a kislány folytonosan felesége halálára emlékeztette, közönyösen bánt vele, Charlotte pedig az örökké változó nevelőnők különböző vérmérsékletének és kénye-kedvének volt kiszolgáltatva. Az egyik hölgy például egész délután becsípvé szunnyadozott; a másik olyan borzalmas mesékkal traktálta a kislányt, hogy a gyerek minden éjszaka rémálmokat látott, kísértetekről és hullarablókról mesélt neki, és azzal fenyegette, hogy ha éjjel felébred, elviszik a boszorkányok és a szellemek. A harmadik nevelőnő egérszerű teremtés volt, aki a saját árnyékától is folyton rémüldözött, ám aztán hamarosan jött a következő, egy sárkány, aki szentül hitte, hogy az a legjobb, ha a gyerekeket minél ritkábban látják és minél kevesebbet hallják.

Miss Gaunt lopva Charlotte-ra pillantott, aki jelenleg törökülésben ült a kandalló előtt és mézszőke haját fonogatta. Éretlen, tizenkét éves kislány volt, vaskos lábbal, hegyes könyökkel, sápadt, szeplős, morcos arccal és keskeny, az iménti sírástól bedagadt szemmel.

– Amikor hatot üt az óra – mondta Miss Gaunt olyan hangon, mint aki alaposan meggondolta a dolgot –, süthetnék egy kis vajjas süteményt, persze csak akkor, ha ezer mérföldnyi körzetben találnék valakit, aki hajlandó lenne idehozni nekem a pirítósvillát.

A festmény elismerően nézett le keretéből, amikor Charlotte és Miss Gaunt a kandalló előtt térdelt és a sütemények aranysárga színe lassan barnára kezdett pirulni. Vajat olvasztottak rá és megkenték mézzel. A keverék végigcsurgott az állukon, amint a süteményt ették, és a kandalló tüzétől kipirult az arcuk. Erős indiai teát kortyolgattak hozzá finom porceláncsészéből, mialatt a gáz csendben sziszegett ebben a kicsiny világban, és az este sötétbe burkolta a ház.

Miss Gaunt úgy érezte, hogy békében él a világgal. Nagyon kényelmes helyzet volt, olyan helyzet, amelyet csak vonakodva tudott volna elhagyni. A ház berendezését inkább a kényelem, semmint valamely stílus szerint állították össze, nem volt meg benne az agyonzsúfolt, bútor-bútor-hátán jelleg, mint a legtöbb divatkövető családban, ahol eddig megfordult. A nappaliban két nagy, hajlott hátú karosszék állt, az a fajta, mely főként úriemberek szobájában található; egy négyszögletes, csillogóan kifényesített mahagóni asztal, üveges könyvszekrény, dugig tele a világ legunalmasabb könyveivel, amelyeket Miss Gaunt valaha is látott; a gazdát szemlátomást nem érdekelt az irodalom, mivel ezek a művek kizárólag a hajóipar ilyen-amolyan részeivel foglalkoztak. Miss Gaunt nézete szerint az egész szoba jellegzetes férfiszoba. Egy rendes férfi szobája, olyan férfié, akinek a rend a szokása.

Néha, álmodozó pillanataiban Miss Gaunt elmerengett hímzése felett és szabadjára engedett képzeletében sorra vette mindazon változásokat, amelyeket akkor tenne, ha valaha ő lenne ennek a háznak az úrnője. Az asztalra szép, hímzett terítő simulna, közepén ezüst váza állna. Az unalmas barna helyett mélyzöld bársony függönyök kereteznék az ablakokat, és sokféle apró dísz helyezne el, kis nipeket és mütyürkéket. De mindenek előtt menten eltávolítaná – méghozzá saját kezüleg – ennek a pokoli, kutató szemű asszonynak az arcképét.

Charlotte-ra nézett. A kislány félkönyökre támaszkodva, lustán lötyögtette körbe-körbe teája maradékát a csészéjében.

– Még öt perc, ifjú hölgyem, azután felmegy Álomország dombjára, a tollasbálba.

Charlotte, hogy az időt húzza, odanyújtotta a csészéjét. – Jósolj nekem – vezényelte.

Miss Gaunt elvette a csészét, felfordította, majd komoly arccal megvizsgálta a tealeveleket.

– Fialat nőszemélyt látok, aki valami napellenzőt visz – kezdte.

– Napernyőt – javította ki Charlotte, és átkukkantott Miss Gaunt válla felett.

– Hát persze, napernyő! Milyen buta vagyok. Most hullámot látok, sok, sok hullámot. Vajon mi lehet ez? – fordított megint egyet a csészét Miss Gaunt.

– Hajó, nini, egy hajó! – ujjongott Charlotte. – Tisztára olyan, mint egy vitorlás, ugye?

– És egy magas úriember áll rajta, cylinderben. Hát ez meg ugyan ki lehet?

– Papa – vágta rá nyomban Charlotte. – Gondolom, hoz nekem valami ajándékot. – A kislány egy

darabig hallgatott, majd felsóhajtott. Azt kívánom, bár soha ne jönné haza.

*

Az *Esmeralda* gyorsan besuhant Brunswick-dokkbeli kikötőjébe. James elhatározta, hogy gyalog sétál be az irodájában, hogy egy kicsit kinyújtóztassa a lábát.

Esőt hozó, kellemetlen, délnyugati szél fűjt, Jamesnek mélyen le kellett hajtania a fejét, amint végigment a dokkon. Tengerészöltönyt viselt, vastag matrózzubbony volt rajta, kockás matrózing és széles szárú vászonnadrág. Csupán a cilindere különböztette meg a dokk területét benépesítő többi embertől. Tengerészszakját a vállára vetette, így vágott neki az útnak. Elhaladt néhány olcsó szálloda, táncos ház, zajos kocsmák és ivó előtt, kikerült egy rakás festett arcú prostituáltat, befordult egy sarkon, és ott találta magát Robert áruháza előtt. Ez az átalakulás még mindig meglepetést okozott Jamesnek. A régi, hajdan oly ismerős szatócsholt teljesen átalakult, akár egy sokáig szunnyadó lárva, amely a begubózott fűszeresből íme, tökéletes, diadalmas kereskedőt csinált. Az áruház impozáns épület volt, stukkó díszítésű homlokzattal, üvegkirakatokkal. A főbejárat felett görög stílusú timpanon egy habléány és egy férfiselő szobra állt. Odakinn hosszú kocsisor várakozott, és az áruházban akkora volt a sürgés-forgás, akár egy méhkasban, annak ellenére, hogy rossz volt az idő, odakünn az erős szél fellibbentette a hölgyek szoknyáját és utcahosszat sodorta, táncoltatta a szalmaszálakat meg a papírdarabokat.

Az áruház csaknem az egész utcát elfoglalta. Fejlődésének már csak James emeleti magánirodája vetett gátat, odafenn szutykos irodahelyiségek sorakoztak, poros ablakkal, a töredezett zománctetűkből már csak ennyi látszott: *Oned cs ad és trsa*.

James felkocogott a második emeletre és benyitott külső irodája ajtaján. Az írnokok felütötték fejüket, majd egy emberként újra lehajtották, és szorgosabban kezdtek körmölni, mint valaha. Mr. Tupman, James főkönyvelője felállt az íróasztala mellől és előre sietett, hogy üdvözölje munkaadóját.

– Ha megengedi, uram, válthatnék egy-két szót önnel magánemberként? – kérdezte a kölcsönös udvariaskodások végezetével. Főkönyvét a hóna alá tette, és James után ment a magánirodába. James a sarokba hajította tengerészszakját, íróasztalához telepedett, kiválasztott egy szivart, majd kegyesen megkínálta a hivatalnokot is.

– Köszönöm, uram. De ha szabad, majd inkább később gyűjtanék rá – mondta Tupman és zsebébe tette a szivart, majd türelmesen állt és várt, épp oly kifejezéstelen arccal, mint mindig.

James gyufát vett elő, rágyújtott és egész tüdejét megtöltötte a szivar első, édes slukkjával. A füstfellegén át alaposan végigmérte Tupmant. A férfi idősebb lett, de jóformán semmit nem változott azóta, hogy Anne felfedezte; Tupman akkor remegő, alkoholista roncs volt, az éhhalál szélén, állástalanul és a legcsekélyebb remény nélkül, hogy valaha is alkalmazzák. Anne megmentette a szegényháztól és rábeszélte Jamest, hogy heti tizenkét shilling hat pennyért vegye maga mellé. Tupman teljes absztinenciát fogadott és meg is tartotta. Oly sok mindent tudott a hajózás világról, hogy időközben alázatos írnokból főkönyvelővé emelkedett, a fizetése pedig háromszázötven fontra nőtt. James, aki mindig készen állt, hogy elismerje és jutalmazza az érdemeit, évente egyszer külön prémiumban is részesítette őt, és úgy vélte, hogy Tupman okosan költi el a pénzt. Tupman megbízható volt, olyan termelékeny, akár egy gép és mindenek felett állhatatosan hűséges.

– Nos, Mr. Tupman – kérdezte végül James –, mi a probléma?

– Kifosztanak bennünket – közölte a beosztott, és kinyitotta a főkönyvet.

– Kifosztanak?

– A tőzsdén.

James vállat vont. Az értéktőzsde tagjai gyakran játszottak hosszra és besszre. Aki hosszra spekulált, nagy részesedést vásárolhatott meg, ennél fogva mesterségesen felfújhatta az árat, majd eladta a profitot. A társaságra nézve azonban ez mit sem számított. A részesedés egyszer-kétszer átment néhány kézen, majd visszatért a maga normális szintjére.

– Összes leányvállalatunkra kihat – rázogatta a fejét Tupman. Nem értem. Bárki van is a holding mögött, az nem ad el.

– Csak vásárol? – vonta össze a szemöldökét James.

– Úgy tűnik, uram.

– Különös. Nagyon különös. Az illetőnek úgy látszik, rengeteg kiszórni való pénze van. – Elgondolkodva szívtá szivarját. A dolog értelmetlennek látszott. James nagy szakértelemmel és ügyességgel alapította a leányvállalatokat, záradékként mindig kikötötte, hogy az Onedin Hajózási Társaság megmarad holding társaságnak, és a részvények oroszlánrésze is a Társaságé marad. Egyéni csoportok egyike sem kombinálhattott azzal, hogy a legkisebb társaságot is ellenőrzése alá vegye. James végigfutott a számoszlopokon.

– A neve sehol nem szerepel, uram – mutatott rá Tupman. – Kijelölt személyeken keresztül vásárol.

– Úgy látszik, rendkívüli zűrzavar van körülötte, ha eltűnik a kiletét – mormolta James. – Rádásul sejténie kell, hogy könnyűszerrel kifüstölhetem, elég, ha összehívok egy részvényes találkozó.

– Nem kell okvetlenül elmennie – vonta le a következtetését Tupman.

– Lehet, hogy a pasas különc – felelte James –, de azt kétkem, hogy bolond. – Végigfutott ujjával a számoszlopokon. – Ez a spekuláció rengetegbe kerülhetett neki.

– Félmillióba, uram. Kiszámítottam.

– Félmillióba? – fűttenett James. – Mi az ördögöt remél ez a fickó, mit nyerhet?

*

James rosszkedvűen érkezett haza. Ott találta a tea mellett Elizabethet, Charlotte-ot és a merev arcú nevelőnt.

A gyermek felnézett, lecsúszott a székéről és odaállt eléje, mialatt úgy tekergeti, mint egy szegycellős angolna. James felemelte a kislányt, zavartan megölegette, játékosan feldobta néhányszor, majd letette a padlóra. Pár pillanatig csak állt és nézett lefelé a pöttöm, izgő-mozgó gyerekekre, miközben néhány nyájas üdvözlő szót próbált kipréselni magából. A szakadék azonban túl széles volt, egyikük sem bírta átlépni, így hát James csak megköszöörülte a torkát és gyorsan kinyitotta a zsákját.

– Ha egy kicsit kotorászol benne, találsz valamit, aminek nagyon örülsz majd, ifjú hölgyem – mondta, azzal a többiek felé fordult.

– Jó estét, Miss Gaunt.

Valami helytelenítő ajakbiggyesztést vélt felfedezni a nevelőnőn, és azon törte a fejét, vajon mi az, amitől ilyen hamar besavanyodott a jókedve. Amikor ő belépett a szobába, még szemmel láthatóan úgy fecsegtek, akár a szarkák.

– Jó estét, Mr. Onedin – mosolygott a nevelőnő udvariasan. – Remélem, sikeres útja volt?

– Elég sikeres – válaszolt kurtán James, és máris Elizabeth felé fordult.

Szemernyi érzés sincs ebben az emberben, gondolta Miss Gaunt. Nem csoda, ha a gyermek olyan zavarba jön a jelenlététől. Charlotte-re nézett, aki a tengerészcsákban turkált és mohón feltépte a végre megtalált csomagot. Két idegen külsejű baba, egy fésű és egy fekete csipkemantilla már napvilágra került. Miss Gaunt odament a kislányhoz, hogy segítsen neki a további kincslelet felkutatásában.

– Jusson eszedbe, hogy köszönetet mondj a papádnak – súgta, majd egy oldalpillantást vetett kenyéradó gazdájára. James magasan, egyenesen állt ott, és egy hirtelen mosolytól annyira felragyogott az arca, mintha valami benső tűz gyúlt volna benne. Nincs benne báj, szögezte le Miss Gaunt. Olyan ember, aki csak mások melegségét tudja visszatükrözni. Felemelte a szemét, és találkozott a festmény helytelenítő pillantásával. Gyorsan megint Charlotte felé hajolt, aki már az újabb csomagról tépkedte a papírt.

Miközben James hanyagul Elizabeth fecsegésére figyelt, belenézett a háta mögött álló tükörbe. Épp elkapta a nevelőnő inkvizitori pillantását, és észrevette azt a fejmozdulatát, mellyel Charlotte felé fordult. A nő ajkán ebben a pillanatban széles mosoly jelent meg, mintha lelke titkos ajtaja tárult volna fel. Ebben a teremtésben semmi báj nincsen, állapította meg magában James, de sebaj, úgy látszik, nagyon elégedett a helyzetével. De aztán Miss Gaunt nevetése, mely összeolvadt Charlotte kacagásával, megpendítette Jamesben az emlékezet húrjait. Ránézett Anna arcképére és észrevette jóindulatú pillantását. Milyen különös hasonlóság, gondolta James. Nem is annyira az arcvonásaik hasonlítanak, habár azok is, ezt nyugodt lélekkel

állíthatta. Volt valami megfoghatatlan ennek a teremtsnek a jellemében...

– Na, de James! – szakította félbe Elizabeth James gondolatait. – Hiszen te ide sem figyelsz!

– Megpróbálok rád figyelni – felelte a férfi türelmetlenül –, de annyit fecsegsz. Különben is figyelek. Épp azt mesélted el, amikor William elhagyta a *Conwayt*.

– Azt már réges-rég elmeséltem – kiáltotta felháborodva Elizabeth. – Figyelj ide. Ez nagyon fontos.

James felsóhajtott. Elizabeth-nek az új főköttől kezdve a svábbogarak pusztulásáig minden roppant fontos volt.

A húga most lehalkította a hangját, és arcvonásait kellőképp vigasztalhatatlanra igazította. – Szegény Mr. Frazer, már csak az árnyéka régi önmagának. Összetöri a szívemet, ahogyan végig kell nézmem lassú leépülését. Már abba is beletörődött, hogy folyton ágyban kell feküdnie.

– A halál és az adófizetés senkit nem kerül el – mondta James.

– Annak a kívánságának adott kifejezést, hogy William vigye tovább az üzletet.

– Dicséretre méltó – mondta szárazon James. – De a jelen körülmények között gyakorlatilag kivitelezhetetlen.

– William és a nagyapja hosszú-hosszú magánbeszélgetést folytattak, amely után a drága öregúr új végrendeletet készített. Eszerint a végakarát szerint mindent Williamre hagy.

– Ameddig William kiskorú, még egy vitorlakötelet sem örökölhet – emlékeztette James Elizabeth-et. – És addig ki fogja vinni az ügyeket?

– Én – felelte eltökélten a húga.

– Te? – mered rá kérdően James. – Igazán, Elizabeth, néha azt hiszem, te képtelen álomvilágban élsz. Mondd, van egyáltalán valami fogalmad arról, mivel jár egy hajózási vállalat igazgatása?

– Van bizony – vágta rá csípősen a fiatal nő. – Az elmúlt két évben napról napra figyelemmel kísértem a Frazer Hajózási Társasági napi adminisztrációját.

– Az irodai munka más dolog – mondta James. – Ezt bármelyik szakértő könyvelő elvégzi. De a totális felelősség már egészen más. Fogadd meg a tanácsomat: ha itt az ideje, add el a társaságot, és a tőkét fektesd be William részére, amíg nagykorú nem lesz. Ha nem így csinálod, megkopszتانak, akár a birkát.

– Szó sem lehet róla! – Elizabeth makacs álla előre ugrott. – A szavamat adtam, hogy a társaságot érintetlenül adom William kezébe.

James újra próbálkozott. – Kapzsi kereskedőkkel kell majd tárgyalnod, akik cseppet sem fognak örülni a szoknyás tárgyalófélnék.

– Az csak az ő bajuk lesz, mert rajtam kívül senkivel nem tárgyalhatnak – mosolygott Elizabeth, és hátravetette a fejét. – Majd meglátod, úgy fognak körülöttem döngöcsélni, mint méhek a mézescsupor körül.

– Még egyetlen nő sem tette be a lábát a tőzsdére.

– Akkor a tagok majd új tapasztalattal fognak gazdagodni – mosolygott még szélesebben Elizabeth.

James sóhajtott. Minden Onedin kétségbeejtően makacs, ha az alkalom úgy kívánja. Még Robert is olyan mozdíthatatlan lett, akár a szikla, hagy egyszer rászánta magát valamire.

– Gondold meg, Elizabeth, itt nem csak arról van szó, hogy egy hajóflottát a vízben kell tartani, a legénységet fizetni, ellátmányozást rendelni, számlákat kifizetni...

– Dunwoody a legfelelősségteljesebb főkönyvelő a világon. Mindezt ráhagyom. Épp úgy megbízom benne, ahogyan te Tupmanben.

– De még itt vannak a javító műhelyek is – folytatta volna James.

– Azok jövedelmet hoznak – vágott közbe Elizabeth. – És a saját hajóimat szinte ingyen kijavíttatom. Én a te példádát követem, James, és egyik társaságot a másik után fogom alapítani.

– Az nem fog menni – csóválta meg a fejét a bátyja. – Engedd meg, de hajókról és hajóépítésről valamivel mégiscsak többet tudok nálad, és hadd biztosítsalak, hogy magához az építéshez én sem konyítok, még egy vacak csónakot sem tudnék segítsék nélkül összeeszkábálni.

– A világ változik – jelentette ki Elizabeth. – Még Frazer nagypapa is felismerte, hogy rég elmúlt már az az idő, amikor az ember személyesen felügyelt minden szöveget és srófot. Manapság tervezőket és mérnököket alkalmazunk, akik kivitelezik a vevő elképzeléseit. Ez pedig józan ész és éles szem követel, semmi mást.

– És te azt hiszed, hogy ez olyan könnyen megy – kérdezte James, majd vállat vont. – Tudod mit? Menj csak a magad feje után.

Elizabeth hirtelen megborzongott, és összefonta a karját a teste előtt. – Valaki átsétált a síromon – mondta tettetett jókedvvel. A festmény alatt állt, és kezét a tűz felett melengette.

– Valaki követ – mondta Elizabeth a fel-fellobbanó lángnyelveknek, melyek a kéményig felcsaptak.

– Követ? Kicsoda? – nézett rá James csodálkozva.

– Nem tudom – fordult felé Elizabeth. – De bárhova megyek, bármerre fordítom is a fejem, valami... valami ott van. Valami árnyék. Aztán eloson.

– Hogy kicsoda?

A szobában síri csend volt, csak az eső kopogott az ablaküvegen. Mintha egy halott ember kaparászott volna odakinn.

– A kísértet – felelte Elizabeth.

4. fejezet

Mindenütt kísértetek voltak. Úgy nyüzsögtek a házban, akár a patkányok. A mennyezetten csüngtek, az árnyékok mélyén sustorogtak, együtt üvöltöttek a széllel. Emma az ágyában feküdt, szeme úgy járt körbe-körbe a szobában, akár egy rémült egér. Az egyik kísértet rámeredt a sötétségből és szellemhangon búgta: – Ép testben és ép ésszel...

Emma tűztengeren ringott, erei mégis jéggé dermedtek. Ha behunyta a szemét, belülről látta a saját koponyáját. A kísértet hangja most hangosabban szólt, úgy zengett, mint egy mély harang. Emma megint kinyitotta a szemét és összehúzott szemhéja mögül kikukkantott.

Vizenyős nap tört át a csipkefüggönyön és a levegőben arányló sátánpillék táncoltak. Árnyak imbolyogtak fel s alá, és Emma felismerte Pritchard doktor arcát, amint felette lebegett, mint valami esetlen virág. Az a másik, akinek kerek holdvilág-képe és ünnepélyes hangja volt, bizonyára Goodwin, az ügyvéd. Emma az ügyvéd mögé nézett, a nyitott ajtó felé; az ajtón túl márványpalota állt peckes pávákkal, ezüst bokrokkal és arany gránátalmafákkal. Felvillant egy faszén-serpenyő, és a mandulaszemű bennszülött dajka ezüst pipát emelt a magasba.

– Nem tetszik nekem ez a dolog – jelentette ki Pritchard. – Szellemileg egészen szétszórtnak találom.

– Amikor utasításokat adott, épp eléggé magánál volt – vágta rá az ügyvéd csípősen. – És csak ez számít.

Emma is hallotta ezt, de a hangok mintha egy másik világból jöttek volna, így inkább a palotát nézegette, amelyben most emberek gyülekeztek. Ott volt az apja, kurtán és köpcösen, bulldog-arca vigyorgott, amikor köszöntötte őt. Ott volt az öccse, sápadtan, egyetlen nappal sem látszott öregebbnek, mint azon a napon. Anyja is ott volt, esedezve tárta szét a karját. És Daniel. Daniel Fogarty. *Akarod ezt a nőt hitvesednek a törvény előtt?* – kérdezte a lelkész. *Akarom*, mondta Daniel, és a szobába lépett.

– Hogy van? – kérdezte Daniel.

– Gyengén – felelte Pritchard. – Gyorsan hanyatlik.

Az ajtó lassan becsukódott, a palota minden szépsége eltűnt, és Emma ott volt bebörtönözve a saját szobájában, fenyegető árnyaival.

– Szegény Emma – sóhajtott Daniel.

Az asszony visszahanyatlott párnáira, testét a takaró alá bújította, az arca olyan fehér lett, mint a viasz és csak úgy patakzottak könnyei.

– Szegény Emma – ismételte Daniel. – Rosszul bántam veled. Bocsáss meg!

– Írja alá – mondta Goodwin. Itt írja alá, Mrs. Fogarty. Csak egy aláírást. – Feltámasztotta az asszonyt és tollat nyomott a kezébe.

Emma az elmosódott betűkre meredt, de engedelmesen alákönyarította a nevét. Ez az utolsó, amit megteszek érted, Daniel, gondolta.

Most legalább megtudod, hogy szerettelek. Hogy mindig szerettelek. Felnézett a fölé hajló, megkínzott

arcra.

– Építs templomokat – kérte Emma. – Sok templomot.

– Ígérem – felelte a férje.

Az emlékezet kaleidoszkópja, felvillant, akár egy régi diapozitív. *Kína. Híd a Min-folyó felett. Fu-csou, doktor McRae bölcs, öreg arcával, whiskys lélegzet és sötétbarna palackok csodaszerrel. Puskalövések ropogása, kalózok a hajó oldalán, egy férfi félmeztelen teste; akit Emma megölt, amikor az a szobájába rontott. A hosszú út hazafelé és Daniel dühe, amikor rájött, hogy becsapták. Anne. Anne gyermeket várt, és szörnyen szenvedett a vihartól, amely egyvégtében dült, míg átkeltek a tengeren. A magány borzalma, az üresen visszhangzó ház, ő Danielt hívogatja, Danielt, aki elszökött, a fél világon átment és magával vitte azt az átkozott Delilát. A szörnyű napok és a szörnyű éjszakák, amelyben csak az ezüst pipa adott vigasztaló megnyugovást.*

A szobába rovarok röppentek be, lágy zümmögésük megtöltötte Emma kábultan zúgó fejét. Az ajtó újra kinyílt, a márványpalota megtelt fénnel és az ezüst harangok csilingelő zenéjével. Amié állt előtte, rámosolygott és hívogatta őt.

Emma felkelt az ágyból és lebegni kezdett, átlebegett a szobán, ki az ajtón, a vakító fénybe. Az ajtó bezárult mögötte és ő fejével előre belezuhant a sötétségbe.

Pritchard doktor megigazgatta a kezét és lezárta a szemét.

– Vége – mondta.

*

Szerda reggel volt a temetés. Emmát a szülei sírja mellé temették, miközben vad szél süvített le a felhős égből és felkavart hópolyheket zúdított a frissen felásott földre.

A gyászolók félkörben álltak, letörve, fázva, a hideg szél pirosra-kékre csípte az arcukat, míg Mr. Magnus tiszteendő végigfuvolázta a szertartást.

– Föld a földnek, por a pornak – sipította, majd megfogta a lapátot és egy maréknyi vörös földet vetett a koporsóra.

Emma egyedül élt és egyedül halt meg. Utolsó útjára csak a család kísérte el. Néhány holt levél röppent a lábuk elé, Mr. Magnus vastag köpenye meglibbent és kivillant alóla fehér karinge, ahogy a rítus végső szavait mondta.

– ... a Szentlélek kegyelme maradjon velünk mindörökké, ámen – fejezte be nagy sietve, majd várakozó kocsijához rohant.

A súlyos asztrahán bunda alatt gömnyedező Sarah Robertba karolt és Elizabethre nézett. – Nem tudom, hogy volt képe idejönni – jelentette ki hangos suttogással. – Már úgy értem, az után a tudod-miféle-ügy után, az ember azt hinné, meghal szégyenében, mielőtt szentelt földre teszi a lábát!

Robert megrándult, hiszen nagyon jól tudta, hogy Sarah hangos suttogása még egy tölgyfaajtót is megrepesztene. – Az Isten szerelmére, Sarah – dohogott halkan. – Tartsd a szád. Ennek már rég vége és mindenki elfelejtette. Hagyd, hogy az a szegény teremtés békében pihenjen.

Sarah elhúzta a karját. – Épp csak odaszaladok és szólok neki néhány jó szót. Elizabeth soha nem tartozott azok közé, akik elárulják az érzéseiket, de biztosra veszem, hogy most nagyon kínosnak érzi a helyzetet.

Robert Sarah után nézett. Az asszony lehajtotta a fejét a szélben, az arcáról lerítt, alig várja, hogy pletykálhasson egy kicsit. Robert még a hangját is hallotta dacára a szélnek. – Drága Elizabeth-em! Milyen szomorú lehet számodra ez a nap... – Majd James bukkant fel, lehajtott fejjel, elgondolkodva. Robert odalépett mellé, de közben Miss Gaunt és Charlotte felé nézett.

– Milyen jó alakja van ennek a nőnek – szólalt meg.

– Mi? – meredt rá James.

– A nevelőnőnek. Takaros. Nagyon takaros. Fogadok, hogy még harminc éves sincs. Úgy huszonnyolcnek nézem, legfeljebb huszonkilencnek. – Robert mindentudón megbillentette a fejét és bátyja

bordái közé bökött. – Te aztán tudod, kit kell felcsípni, mi, te ravasz kutya?

James haragosan összehúzta a szemöldökét Robert ormótlan tréfálkozására, de tárgyilagosan leszögezte, hogy Miss Gaunt mindenkor csinosan és rendesen van felöltözve, még hozzátette, hogy egyedüli előnye abban a képességében rejlik, miszerint kiválóan ellátja kötelességét, majd hirtelen témát váltott.

– Van egy tervem, Robert, azt hiszem, ez téged is érdekelhet.

– Ó? – nézett rá gyanakodva Robert.

– Ügyes fickó vagy, és szeretném hallani a véleményedet.

Robert gyanakvása egyre nagyobb lett. Amikor James bókokkal halmozza el, akkor roppant óvatosnak kell lennie.

– És mibe kerülne ez nekem? – kérdezte támadón.

– Egy vasadba sem – felelte James lazán. – Kivéve persze, ha meggondolod, és mégis belenyúlsz a zsebedbe.

– Ahol csak ígéretek találók – rázta meg a fejét Robert. – Nem, James. A vélemény ingyen van, de már annyiszor megégettem a kezem a te ambícióid kandallópárkányán. Egyébként is, ez a hely nem alkalmas üzleti megbeszélésre.

– Egyetértek. Ebédeljünk együtt. Holnap?

– Rendben van – hagyta helyben Robert, eldöntve, hogy James költségén megengedheti magának ezt a kis élvezetet. – És hol ebédeljünk?

– A klubodban. Azt hiszem, ott egészen kiváló bárányszobát készítenek.

– Az én klubomban! – szörnyedt e Robert, mert rájött, hogy James tőle várja a számla rendezését. – Hát a te kluboddal mi van?

– Ott túl sok hajós-fül hallgatózik. Mellesleg a te klubod kényelmesebb. És diszkrétebb.

A gyászolók lassan a kocsijaik felé sétáltak, mint megannyi fekete csiga a fehér havon. A nap baljós vörösen pislogott le az égből, mint valami félszemű óriás. A fák kinyújtották hólepte ág-karjaikat és mintha nyögdecseltek és mormogtak volna egymás között.

Elizabeth egy percre megállt a kocsijánál és hátranézett a válla felett; hirtelen azt érezte, hogy nyaka libabőrös lesz, és finom pihéi az égnek merednek, ahogy a sötét árny átsuhant a sírhalmok között. Szeme villogott, visszatükrözte a nap vörös fényét; majd hirtelen eltűnt, elnyelték a kavargó hófelhők.

A kocsi már hazafelé robogott, a kerekek nyikorogtak, a lovak patái felfröcskölték a sarat, de Elizabeth még mindig remegett, és úgy érezte, hogy a szíve bebörtönzött madárként verdes. *Visszajött*, gondolta Elizabeth. *A halottak közül!*

*

– Soha életemben nem vesszöztem meg Albertet – mondta Frazer –, és igaz, már késő, nem lehet változtatni rajta, mégis azt mondom, minden tőlem telhetőt megtettem érte.

Frazer a nagy, mennyezetes ágyba feküdt, régen oly erős karja elvékonyodott, olyan sovány lett, mint egy piszkafa, beesett arca természetellenes üregeket tárt fel. Pillantása hol Elizabethre, hol Williamre ugrált. – Öröklés, ez a kulcsa mindennek – mondta. – Egy napon majd neked is lesznek gyermekeid, fiatalember, és megérted, mi a nemzés lényege. A fához erős gyökerek kellene, különben az első szél kidönti. Tudsz követni, fiú?

– James bácsi már megtette a magáét – jegyezte meg William.

Az öregember sóhajtott, lélegzete sípolva tört ki a torkán. – Gyenge lánygyermeke van. Elég nagy keserűség lehet ez neki.

– Ne erőltessd meg magad túlságosan – figyelmeztette az apósát Elizabeth.

– A halál könnyen érkezik az öregekhez – folytatta Frazer. – Csak a fiatalok küzdenek ellene. Pedig a Halálnak barátságos arca van, és ha bekopogtat az ember ajtaján, akkor szívesen látott vendégként érkezik. Ne gyászoljatok, ha elmentem, és temessetek George Callon mellé. Ő volt aztán az ember – egész életünkben jó barátok voltunk – nem néztünk mindig egymás szemébe, és sok kemény szót vágunk egymás

fejéhez, de mindig nagy tisztelettel viseltettünk egymás iránt.

Köhögésroham kapta el, egész testét kegyetlenül megrázta, fájdalmában eltorzult az arca. Elizabeth a gyógyszeres üvegcséért nyúlt, de Frazer elhárította.

– Elegem van már ezekből a kotyvalékokból. Köszönöm, de békével akarok elmenni. – Néhány keserves, ziháló lélegzetvétel után ismét meg tudott szólalni. – Szegény Emma. Az atyák bűnei gyermekeikben nyerik el büntetésüket. Ez az írás és az evangéliumok igazsága. George Callon a kábítószer-kereskedelemből gazdagodott meg, és a lánya – szegény, megháborodott teremtés – ebbe halt bele. – Frazer torz grimaszt vágott és Elizabethre nézett. – Te már csak akkor ismerted George-ot, amikor megvénült, de a maga idejében, fiatalon csoda éles eszű, ragyogó ember volt. Ópiummal szedte össze a vagyonát.

– Szegény Emma – mondta Elizabeth. – Mindig csak egyedül abban a nagy, üres házban.

– Semmije nem maradt, csak az álmai, amióta az a hitvány Fogarty elhagyta – bólintott az öregember.

Elizabeth múltbéli kalandja említésére elvörösödött, de Frazer máris William felé fordult.

– És hogy ízlik az irodai munka, fiatalember?

– Köszönöm, nagypapa, nagyon jól.

– Úgy érzi magát, mint hal a vízben – toldotta hozzá Elizabeth. Igazad volt, nagypapa, a tengeri élet csakugyan nem lenne Williamnek való.

– Hát te? – faggatta Frazer –, még mindig bízol benne, hogy ha átveszed utánam a gyeplőt, tartani is tudod?

Elizabeth előre hajolt és könnyű csókot lehelt az öregúr homlokára.

– Vén gazember, mintha nem tudnád, hogy már hat hónapja átvettem az ügyeidet. És szó ami szó, szinte megszerettem a dolgot.

– Nagy ereje van – mondta Frazer. – Ha egyszer rákapsz, többé nem enged el. – Újból zihálni kezdett, és Elizabeth keze után nyúlt vigaszért. – Menj újra férjhez – sürgette. – Menj férjhez, mielőtt még nem késő. Az üzlet férfi felügyeletet kíván. Az ilyesmihez jó szimat kell. Gondolj arra, hogy William egy napon mindent átvesz, és ha ez a nap eljön, ott találod magad egyedül, elhagyatva. Remélem, te nem akarod úgy élni az utolsó napjaidat, mint Emma.

– Én nem szeretem az ópiumot – felelte Elizabeth könnyedén.

– Neked másféle kábítószerre lenne szükséged – jegyezte meg bölcsen az öregember. – És én nem tudok jobbat elképzelni, mint egy férjet és egy rakás gyereket. Velük elfoglalhatnád magad összes hátralévő napodra.

– Elvesztegetett idő – vont vállat Elizabeth. – Cseppet sem rajongok a háztartásért.

– Nagy hibát követsz el – ingatta a fejét a párnáján Frazer. – Ne késlekedj, minél hamarabb menj férjhez. Ez az én tanácsom, akár elfogadod, akár nem.

– Magam is el tudom tartani magam – igazgatta meg a takarót Elizabeth. – És most itt az ideje, hogy szundikálj egy kicsit. Aludj szépen.

Kimentek a szobából és otthagyták az összeaszott öregembert, fél szemére húzott kackiás hálósipkájában. Frazer azon nyomban belemerült a maga saját álmaiba és hortyogni kezdett. Elizabeth és William lement a lépcsőn. A hallban Jenny, a szobalány várt rájuk. Felállt a székről, lesimította a szoknyáját és pukedlizett.

– Bocsánat, asszonyom, de egy úrféle várja a szalonban.

– Egy úriember? Velem akar találkozni?

– A nevit nem mondta meg, asszonyom. Aszonta, minden rendben lesz, asszonyom és ő már régi ismerősök.

Elizabeth a különös információon töprengett. Furcsa viselkedés. Úgy szokás, hogy mielőtt valaki bevezeteti magát a szalonba, átadja a névjegyet.

– Nagyon gazdag uraságnak láccik – folytatta Jenny. – Divatosan öltözik. Borotvált képű, olyan magas, akár a szálfá és fél guineát kaptam tüi a fáradtságomért.

– Jól van, Jenny. Bemegyek.

Elizabeth és William a szalonba lépett. Az asszony élesen hallotta a becsukódó ajtó hangos kattanasát, a sarokban álló óra kitartó tiltakozását. A szoba természetellenesen csendes volt. A szél egy-egy rohamot intézett a hóval lepett ablaktáblák ellen, és a bársonyfüggöny könnyedén meglibbent, amikor egy magas alak emelkedett fel az árnyékból és az asszony elébe lépett.

Az idegen lépteinek zaját elnyelte a szőnyeg. Elizabeth megingott és elesett volna, ha nem támaszkodik William vállára. Szíve örült dobogásba kezdett, szája kiszáradt.

– *Daniel...* – talált rá végül a hangjára. – Te vagy az?

Elizabeth bárhol, bármilyen áruhában ráismert volna. Daniel hajában már néhány ezüstsál vegyült a jólismert szakáll helyett katonásan nyírott bajuszt viselt. Arcát mélyen lebamította a távoli vidék napsütése, szeme sarka telistele volt apró nevető ráncokkal. Méregdrága, gyöngyszürke öltönyt viselt, gyöngyszürke nyakkendővel, amelyet arany tűvel fogott össze. A nyakkendőtüben akkora igazgyöngy pompázott, amilyent Elizabeth még soha életében nem látott. Daniel egész viselkedésében volt valami vadonatúj biztonság, olyan határozottan lépkedett, mint soha azelőtt, és egyenes tartással állt, mint az olyan ember, aki fölényesen biztos a maga fensőbbségében.

Megváltozott, mégis ugyanaz a Daniel Fogarty volt, akit Elizabeth évekkal ezelőtt megismert. Ugyanaz a barna majomszem, ugyanaz a kissé rejtélyes tekintet, ugyanaz az erős állkapocs, fehér fogak, mindig mosolyra kész ajak. Elizabeth legszívesebben odarohant volna hozzá, hogy megérintse és megsimogassa szakálltalan arcát.

– Hello, Elizabeth – mondta Daniel. A szeme azonban meghazudtolta a banális üdvözlést; látszott rajta, hogy tetőtől-talpig magába issza Elizabeth látványát, mintha az asszony jelenléte régóta gyötrő szomjúságot oltana el.

– Daniel! Csakugyan te vagy az? – tört ki Elizabethből hitetlenkedve.

A férfi erőnek erejével elfordította a tekintetét róla és Williamre nézett. – Bemutatnál minket egymásnak?

Elizabeth nagy nehezen összeszedte magát és eszébe jutott az a törekeny öregember, aki odafenn haldoklott.

– Ez itt a fiam, William – mutatott a fiúra. – William, ez itt a te Daniel bácsid.

– Üdvözlöm, uram – mondta udvariasan William.

Kezet fogtak; Daniel kinyújtott karral eltolta magától a fiút és úgy méregette, mintha telivért nézegetne a vásárban.

– Új hajtás a régi törzsről, ugye, Elizabeth – kacsintott az asszonyra Daniel. – Széles válla egészen olyan, mint az apjéé.

– Az emberek is észreveszik ezt a hasonlatosságot – jegyezte meg kétértelműen az asszony.

Daniel levigyorgott a fiúra. – Nos, kisöreg, emlékszel még rám?

– Halványan, uram – ráncolta össze a homlokát William. – Úgy rémlik, volt valaha egy Daniel bácsi nevű ismerősöm. De azt hiszem, ő külföldre ment...

– Úgy van, fiam. Ausztráliába szerencsét próbálni. Meg is csináltam a szerencsém, most pedig visszajöttem és itt is maradok.

Elizabeth szíve erősebben kezdett dobogni. Figyelmeztető pillantást vetett Danielre, majd rámosolygott.

– Menj most ki, William, Daniel bácsival meg kell beszélünk néhány dolgot.

– Igen, mama. – A fiú habozva megállt és Danielre nézett. – Azt hiszem, uram, ön valaha szakállt viselt, ugye?

– Eltaláltad, öregem – nevetett fel vígan a férfi. – Körszakállam volt, igaz, Elizabeth?

A fiatalasszony elpirult és valami közömbös választ motyogott.

– Mama öltözőasztalán áll egy fotográfia, vastag ezüst keretben jegyezte meg William. – Csak halványan hasonlít önre, uram. A képen régimódi kalapot visel és nagyon egyenesen, mereven áll mama mögött. Nagyon régi kép lehet – tette hozzá elgondolkodva.

– Rég volt – bólintott Daniel. – A te születésed előtt. De úgy emlékszem arra az időre, mintha tegnap lett volna. Te is, Elizabeth?

Az asszony viszonzta a férfi rejtett kis mosolyát. – Hát persze. Én is emlékszem. Minden egyes napra.

Daniel atyai mozdulattal William vállára tette a kezét, és gyengéden az ajtó felé terelte őt. – Menj most, kérlek. Anyádnak és nekem meg kell beszélünk valamit.

– Remélem – állt meg a fiú az ajtóban –, a jövőben abban az örömben lesz részem, hogy felújíthatom az önnel való ismertséget – mondta formális udvariassággal.

– Lefogadhatod a csizmádban, haver.

– Haver? – bámult rá zavartan William. Még soha nem hallotta ezt a kifejezést. – Igen, uram – felelt aztán, és becsukta maga mögött az ajtót.

Daniel kinyújtotta a kezét és kartávolságnyira tartotta magától Elizabethet, míg pillantása az asszony arcát fürkészte. – Egy nappal sem vagy idősebb – suttogta. – Erre akár meg is esküszöm.

Elizabeth kiszabadította magát, elsimított egy rakoncátlan hajfürtöt a homlokából, és bizonytalanul elmosolyodott.

– Hálával tartozom az időnek, bár egy szép napon, nem kétséges, rajtam is behajtja majd az adósságot. De az évek rajtad sem változtattak semmit, Daniel.

– Pedig az élet nehéz és a súlya ránehezedik az ember vállára – mosolyogta Daniel. – Jól áll neked ez a mostani divat – nézegette Elizabeth ruháját.

– Jó, hogy krinolint ma már nem hord senki – nevetett Elizabeth. Az a sok abroncs és halcsont! Milyen kényelmetlen volt.

– Emlékszem – hagyta helyben a férfi.

Ott álltak, mosolyogtak egymásra, visszaneztek a múltba és összes régi emlékeik előtolakodtak. És Daniel most megkísérelt belépni a jelenbe. Erre a gondolatra Elizabeth fejében lüktetni kezdett a vér.

– Daniel, drága Daniel – ismételte. – Drága, drága Daniel. Aztán kibontakozott a férfi karjából, lélegzet után kapkodott, és annyira szédült, hogy még a csontjaiban is érezte, mialatt gondolatai vad iramban ide-oda száguldoztak. Daniel mély lélegzetet vett.

– Mindezt helyrehozzuk – közölte. – Összeházasodunk amilyen hamar csak lehet.

Elizabeth szerette volna rávágni, hogy "Ó, igen, Daniel, igen, igen, most rögtön", ám eszébe jutott Frazer nagypapa és ez a gondolat béklyóba kötötte a nyelvét. Frazer nagyapó kökemény ember, aki nem tud megbocsátani és aki engesztelhetetlenül gyűlöli Daniel Fogartyt, mert a fia halálának okozóját látja benne. Már az is elég lenne, hogy rázúdítsa minden haragját, ha csak neszét venné, hogy Daniel belépett a házába. És ha a legkisebb célzás esne arról, hogy ő William igazi apja, akkor William menten elveszítené a megígért örökséget, sőt, az öreg talán mindkettejüket kipenderítené a házából. Igaz, Daniel támogatná őket, de micsoda különbség lenne a luxusélet után egy hajóskapitány feleségeként élni...

Elizabeth hevesen megrázta a fejét.

– Nem, Daniel. Várj. Várj egy kicsit. Időre van szükségem, hogy átgondoljam.

– Buta liba. Mit kell itt átgondolni?

– Williamról van szó – kezdte Elizabeth kétségbeesve. – Soha nem szabad megtudnia.

Daniel kissé megmerevedett.

– Már hogy is ne kellene megtudnia! Ő az én fiam. De – próbálta Elizabeth rémületét elhessegetni – majd apránként mondjuk meg neki. Nem most rögtön, hanem ahogy telik-múlik az idő. Egy-két hétig még eljátszom a nagybácsi szerepét, megnyerem a bizalmát...

Egy-két hétig! Elizabeth borzadva meredt a férjira.

– A botrány – kapaszkodott a szóba, mint szalmaszálba. – Gondold csak meg, mekkora botrány lesz.

Daniel lesöpörte Elizabeth aggályait.

– Minden csoda három napig tart és hamar elfelejtik. – Kabátja ujjáról lefűjt egy képzel pihét, és a felsőbbrendű ember magabiztosságával folytatta. – Megtaláljuk a helyünket a társaságban. Hidd el, nagyon kevés olyan vakmerő személy lesz, aki keresztbe mer tenni nekem.

Elizabeth rámeredt a férjira. Aki most előtte állt, az valami merőben más Daniel volt. Nem az az érzélgős, elakadó szavú, törökköszörülő Daniel, akit hajdan annyira szeretett. Ez a Daniel egészen más ember volt: öntudatos, sőt, kissé talán arrogáns is. Elizabeth egyre inkább kételkedett benne, vajon ezt a Danielt épp úgy

a kisujja köré tudná csavarni, mint azt a régít.

A férfi most zsebre vágott kézzel, szétvetett lábbal állt az asszony előtt. – Már nem vagyok nincstelen vándor, Elizabeth. Ha Albert élne, minden összegyűjtött pennyjéért egy-egy aranyat adhatnék cserébe.

Elizabeth csak mosolygott ezen a naivitáson.

– Gondolom, nem azt akarod ezzel mondani, hogy valaha is a pénzedért szerettelek.

– Persze, hogy nem – felelte komolyan a férfi. – Ha csak azért szeretted volna, ezt akkoriban nem tudtam volna biztosítani számodra.

– Nahát – nevetett az asszony –, úgy látszik, távolléted alatt nem csak meggazdagodtál, hanem bizonyos lovagias viselkedést is megtanultál.

– Ennél többet is tanultam – dicsekedett Daniel. A kandalló elé lépett, megállt háttal előtte, mintha birtokba venné a szobát, így várta, míg Elizabeth elhelyezkedik a vörös bársony, arannyal szegett karosszékekben.

A ház recsegett és sóhajtozott, vén kora és az elmúlt évek súlya alatt nyögdécselt, míg Daniel beszélni kezdett, és sorra elmesélte sikereit, bukásait, és egykori társának történetét...

– Tom Macaulay. A szüleit még bűnözőkként szállították Ausztráliába, úgy 1820 táján. Amikor Tom már felnőtt, adtak neki egy darabka földet, mert arrafelé ez a szokás. Amikor először találkoztam vele, földje ugyan volt, de tőkéje nem. Nekem meg pénzem volt, de tapasztalatom annál kevesebb. Összeraktuk, amink volt, és néhány év alatt már akkora földet mondhattunk a magunkénak, mint egész Wales, és több birkát tenyésztettünk, mint amennyit meg tudtunk számlálni...

Elizabeth lenyűgözve hallgatta, amint Daniel elősorolta az aszályt és pestist; a szörnyűségesen kifestett fekete emberekkel folytatott harcokat; a bozóttüzeket; a kengurukat és kicsinyeiket. A férfi olyan szavakat használt, amelyek teljesen ismeretlenül hangzottak Elizabeth fülének, és mialatt Daniel akaratlanul visszacsúszott örökbefogadó hazája furcsa kádenciájában, az orrhangon elhúzott ausztráliai tájszólásba, az asszony csak egyre tudott gondolni: *Megváltozott. Jobban megváltozott, semmint képzeltem.*

– ... aztán rábukkantunk az aranyra – mondta épp Daniel.

– Aranybányára?

A férfi elvigyorodott, amikor meghallotta Elizabeth hangjában a hitetlenkedést. – Gondoltam, hogy ez majd hat rád egy kicsit. Fele-fele alapon osztottuk el a hasznot, aztán egy szép napon fogtam a papírjaimat, megszámláltam a vagyonomat és mindent eladtam. – Szélesen elvigyorodott. – És most itt vagyok, életnagyságban, és készen állok, hogy megmutassak egy-két apróságot a te helybéli aranyhalacskaidnak.

Elizabeth az alsó ajkát harapdálta, miközben azon töprengett, hogyan oldja meg ennek a vadonatúj Daniel Fogartynek a hirtelen felbukkanását életében. A férfi tényleg úgy festett, mint aki az egész világot a maga tulajdonának érzi, de a külső megjelenés megtévesztő is lehet, bár semmi kétség, egy kisebb vagyon talán csakugyan az ölébe pottyant azon a távoli gyarmaton, a festett vademberek között. Ám egy olyan országban, ahol az utcán egyik milliomos a másikat éri, ugyanez a vagyon aprópénznek számíthat. Elizabethnek eszébe jutott Lionel Melchior története *A tékozló fiú*-ban, amelyben a hosszú ideig távollévő Lionel azzal az elhatározással tér vissza, hogy beilleszkedik a társadalomba, a végén azonban az adósok börtönében köt ki.

– Van néhány régi ember, akivel el kell rendeznem egyet s mászt jelentette ki Daniel, és öklével a tenyerét ütögette. – De én mondom, olyanok is szép számmal akadnak, akik másként fognak táncolni, ha egyet füttyentek nekik.

– Ne légy bolond, Daniel – húzta el a száját Elizabeth. – Régi emberek, régi sebek, és ha megpiszkálok őket, még jobban fájnak. Egyébként itt is sok minden történt, amióta elmentél. James sokféle dologba belekezdett, és...

– Tudom – bólintott a férfi. – Mindent tudok, amit Jamesről tudnom kell. És rólad is mindent tudok, drágám.

– Rólam?

– Ó, a fél szemem mindig rajtad tartottam. A biztos távolból. – Daniel úgy mosolygott, mint egy jóságos nagybácsi.

– Tehát te voltál, aki figyeltetett? Nem értem – csóválta a fejét Elizabeth.

– Biztos akartam lenni – vonta meg vállát Daniel.

– Miről?

– Felőled. Ne érts félre – tette hozzá kissé idegesen –, de ez igazán egyszerű. Férjhez is mehetnél volna, és ma már lehetne egy rakás gyereked is.

– Drága Daniel, soha senki más nem volt.

A férfi odalépett az asszonyhoz és magához húzta. Elizabeth a karjába simult, a rég elmúlt napok visszatérte után vágyakozva.

– Daniel – mormogta. – Drága, drága Daniel.

– Jól van, jól, drága, drága szerelmem.

Elizabeth ereiben fellobbant a láng, szemét könnyek szurkálták, és úgy didergett, úgy vacogott, mintha maláriás lázrohama lett volna. De miközben lényé ostobábbik része szerelmes szavakat gügyögött és mormolt, a gondolkodó fele William és a fiú öröksége körül száguldozott. Időre van szükségem, töprengett, hogy mindezt megfontolja, mielőtt még teste jóvátételmentlen árulást követ el; így hát erőnek erejével kibontakozott az ölelésből, és helyrehozta zilált fűrtjeit.

Daniel is észbe kaphatott, mert ismét elfoglalta előbbi helyét a kandalló előtt.

– Most tehát nincs már semmi akadály, ami utunkba állna – kezdte.

– Akadály? – vágott a szavába az asszony. – Annak nézted Emmát? Akadálynak, mely az utadban áll?

– Szegény Emma – szánakozott Daniel. – Igazán jobbat érdemelt volna nálam.

– Tudtad, hogy meghalt?

– Tudtam. Ott voltam mellette a halálos ágyánál.

– És a temetésén – simította le a ruháját Elizabeth. – Azt hiszem, ideje, hogy mindent elmondjak neked, Daniel.

Elizabeth most elmondta, hogy Frazer nagypapa végakarata szerint William már most fél lábbal a cégnél van.

– Mindez alá van írva, lepecsételve és tanúkkal megerősítve mondta Elizabeth. – Semmi sem állhat William útjában. Még te sem, Daniel.

– Nem szándékozom a fiú útjában állni, Elizabeth. Épp ellenkezőleg. Elhatároztam, hogy mindennel segítem, amivel csak tudom.

– Ha Frazer nagypapa megtud valamit rólad meg rólam, azonnal megváltoztatja a végrendeletét. Williamet tehát azzal szolgálod legjobban, ha szép csendben eltűnsz oda, ahol az elmúlt hetekben bujkáltál.

– Elmúlt hónapokban – helyesbített a férfi és elgondolkodva megdörzsölte az állát. – Még mindig olyan bosszúsomjas az öreg, mint volt?

– Soha nem bocsát meg neked, Daniel – jelentette ki Elizabeth, s közben magában lázasan a legutóbb hallott információ gondolkodott. Daniel nem hetek, hanem hónapok óta itthon van!

– Ne aggódj, szerelmem – nevetett a férfi. – Féltucat Frazer nagypapót is eladhatok vagy megvásárolhatok.

Elizabeth rámeredt. Nem értette a dolgot.

– Hát nem érted, Elizabeth? – kérdezte Daniel halkán. – Milliomos vagyok.

– Milliomos? Te?

– Többszörös milliomos – bölintott rá komolyan Daniel.

5. fejezet

Az egyfogatú, kétkerekű kocsi végigcsikorgott a kövön. Közben olyan hang hallatszott, mintha lepedőket szaggatnának, és az erős szél förtelmes búzt hajtott a kocsi belsejébe.

Robert zsebkendőt szorított az orra elé. – Atyaúristen! – nyögte. Mi a fenével eteti maga ezt az állatot?

Az oldalszakállas kocsis, aki magasan utasa felett gubbasztott, sárgás fogaival rávigyorgott, előre hajolt és beszólt a nyitott tetőn át. – Hát abbiztos, hogy nem krumplipürével. Jóféle abrakot kap.

A kocsi megállt a járdaszegély mellett. Robert megkönnyebbülve kinyitotta az ajtaját és asztalmasan lihegve lekecmergett. Átadta az embernek a járandóságát és borralalóval is megtoldotta. – Vegyen ennek a szegény teremtménynek egy zsák zabot – mondta savanyúan, majd elindult a klubja széles kapuja felé.

Robert mostanában azon kapta magát, hogy kissé jobban rátámaszkodik a sétabotjára, és a lépcsőn felfelé menet erősebben zihál. A libériás, aranszegélyű tányérsapkás ajtónálló meglendítette előtte az üvegezett ajtót, a vastag szőnyeges előcsarnokban pedig újabb lakáj toppant elé, elvette tőle a kalapját, kabátját és a botját. Robert egy pillanatra megállt a faburkolatos falon lévő nagy tükre előtt, megigazgatta a nyakkendőjét és kissé narcisztikusan elmerült önmaga szemlélésébe. Frakkja úgy simult rá, akár egy kesztyű, s noha, mint megállapította, a hasa táján kicsit megfeszültek a gombok, egészében véve azonban mégis jól festett. Haja és bajusza enyhén őszült, arca kissé puffadt volt, de az a jó, gondtalan életről árulkodott, és vagyonos férfiú benyomását keltette.

Küllemével elégedetten indult a dohányzó felé. Egészében véve pocakos alak volt, kemény állkapocccsal, arcát pici vörös erek hálózták, vizenyőskék szeme alatt a kövérség zacskói lógtak – nagyképű férfi volt, elégedett a helyével ebben a neki rendelt világban.

James már egy ablak melletti karosszékbe telepedve találta; az öccse maga elé nyújtotta hosszú lábát, és a foga között szorongatta kedvenc fekete szivarjainak egyikét, amelyen már jókora hamu képződött.

– Késtél – jegyezte meg, amikor Robert leült a szemben lévő székre.

– Három percet – nézett az órájára a bátyja, akit bosszantott, hogy vendége felelősségre vonja. – A forgalom – tette hozzá morcosan. Az utcák zsúfoltak. Gyalog hamarabb ideértem volna.

– És mennyivel jobbat tett volna neked – jegyezte meg James. Meghíztál, Robert. Többet kellene mozognod.

– Az egészségtelen. A túl sok mozgás felborítja a szervezet működését.

Robert ebéd előtt szódás brandyt rendelt szíverősítőnek, majd kémlelve a bátyjára nézett. – Nos, James, mi az, ami oly sürgős véleményadást követel?

James lehajolt a széke mellé, felemelt egy koszlott bőrszakot és kihalászott belőle egy rózsaszínű szalaggal áthurkolt papírköteget, amelyre Mr. Tupman kacskaringós folyóírásával a következő szavak voltak írva: *Tájékoztató. Nyilvános felhívás.*

Robert átlapozta az oldalakat, ajka olyan hangtalanul mozgott, mintha imát mormolna, miközben lassan megemésztette, amit olvasott. Várt egy kicsit, az egyik bekezdést átfutotta újra meg újra, azután felemelte a fejét és döbbenet Jamesre meredt. – Öt... ötmillió?

– Font – bólintott James.

– Örület.

– Sok megtakarított pénz van a Cityben.

– Nem találsz rá jelentkezőt – veregette meg az írományt Robert. Ez nem bizonyíték.

– Ez csak egy durva piszkozat – bólintott óvatosan James. – Természetesen még egy-két módosítást eszközölök rajta, mielőtt nyomdába küldöm.

– Erre szükséged is lesz – horkant fel Robert. – Ezt a csalit kevés hal fogja bekapni.

– Az az ő bajuk – mondta James. – Ilyen alkalom egyszer adódik az életben.

– Alkalom, igen, arra, hogy az adósok börtönében kössenek ki. Robert savanykásnak érezte a szódás brandyt és megrázta a fejét. Ha volt valaha olyan spekuláció, mely már a kezdet kezdetétől bukásra ítéltetett, hát ez az.

James elkeseredett sóhajt hallatott. – Ha volt valaha ember, aki azzal a képességgel áldatott meg, hogy megszimatolja a sikert, mégis bukásnak ítélje, akkor azt az embert Robertnak nevezik.

– A véleményemet kérted, és én megadtam – jelentette ki Robert mereven.

– Ez a vélemény csakugyan nem ért meg egy ebédet – horkant fel James. – Nézzük meg kicsit alaposabban, ember. Szerinted mi van a háttérben?

Robert még egyszer belepillantott a prospektusba. – Ha jól értem, arról van szó, hogy egy kikötő megépítését javasolod minden öbölbeli- és háttér-felszereléssel, valami isten háta mögötti helyen, amelyről még soha senki sem hallott. Ha ez olyan roppant fontos hely, akkor hogy lehet az, hogy eddig még nem

fedezték fel?

– Mert a szél akadályozza a kikötést.

– Na, tessék! – tárta szét a karját Robert.

– A gőzhajóknak van egy nagy előnyük – jegyezte meg James halkán. – Nem sokat számít nekik az ellenszél.

– Gőzhajók – motyogta Robert a bajuszán át. – Gondolod, hogy egy olyan ember, aki hatalmas összegeket ruházott be vitorlášhajókra, most esze nélkül rohan, hogy ilyen előnyt adjon a versenytársaidnak?

– Akié a kikötő, az tartja ellenőrzése alatt a felügyeletét – állította James.

– Te itt a belkereskedelem megnyitásáról beszélsz. De ahogy én értem, ezt a kikötőt szárazföld veszi körül, a hátszágától meg egy sebesfolyású folyó zárja el, mely egy szakadék mélyén rohan. – Robert összeráncolta az orrát. – A legcsábítóbb prospektussal sem találsz beruházó-jelöltekre.

– Egy híd, egy vasút és egy út. Mindössze erre lenne szükség – bámult ki James az ablakon. – Nézz ki az utcára, Robert, és mondd el, mit láatsz.

Robert kinézett és vállat vont. – Semmi érdekeset. Járókelőket. Egy lovat és egy kocsit. Egy fűszerest. Egy hentest. Egy cipészt. Egy sor házat.

– Embereket – mondta James. – És mindegyik nyereségre tör, egytől egyig. Mit csinálnak úgy általában? Mi van rajtuk? Ruha van a hátukon és cipő a lábukon? Házakban élnek, amiket többnyire fából építettek. Fából vannak a gerendák és fából a padlódeszkák. Kávét isznak, húst esznek, és alig van olyan pohárszék, amin ne állna gyümölcsöstál. Ez a kereskedelem, Robert. Itt van az orrod előtt.

– Brazíliával már ezer éve kereskedünk – válaszolta a bátyja. – Ezt a piacot már réges-rég felkutattuk.

– Parana államnak – magyarázta türelmesen James –, egész erdei vannak fagerendából, hatalmas nyájai legelésznek, gyapotültetvényei, narancsligetei vannak, de mindössze két kivezető útja van – Santos, a messzi északon, és Portó Alegre délen. Én azt javaslom, hogy e kettő között építsük meg a kikötőt.

– Lehet, hogy megéri – morogta beismerően Robert. – De valahol biztosan van benne valami csalafintaság.

– Ha van, akkor azt én megtalálom – húzta ki magát James. – Megyünk ebédelni?

Szalonnával spékelt, gesztenyével töltött gyöngytyúkot ettek, köretnek meg sült burgonyát és vajjas kelbimbót. Robert rendelt egy palack vörösbort, melynek nagy részét ő itta meg, majd egy darab érett Stilton-sajttal és egy pohárka portóival fejezték be az étkezést. Robert hivatalos cikornyával aláírt, asztalkendőbe burkolt számlát kapott.

James feltört, majd megtisztított a héjétől egy diót, és néhány pillanatig elmélyülten rágicsálta.

– Jól megy az üzlet? – kérdezte olyan hangon, mint aki nem is vár feleletet.

– Soha jobban – közölte a bátyja. – Az emberek manapság csak úgy szórják a pénzt. Az áruház mindig tele van, még kibővített személyzettel sem győzzük kiszolgálni őket.

– Terjeszkedned kellene – tanácsolta James. – Egyetlen sikeres üzlet sem engedheti meg magának, hogy egy helyben toporogjon.

– Jó lenne, ha te is megfogadnád ezt a tanácsot és elköltöznél – vágott vissza Robert. – Hogy az ördögbe terjeszkedhetnék, ha az egész felső emeletet megtartod magadnak?

– Nem látom semmi értelmét a változtatásnak csupán a változtatás kedvéért, az új irodahelyiségek drágák, nem is beszélve a költözködés nyűgéről – ásitott James. – Nem, Robert, köszönöm, jól megvagyok ott, ahol vagyok.

Robert sötéten merengett a kilátáson, hogy James és sürgő-forgó hivatalnokai sereglete az idők végezetéig a feje felett maradnak. Ami nézete szerint rosszabb volt, mintha egy rakás egérrel kellett volna megküzdenie.

– Ha felfelé nem tudsz terjeszkedni, hát terjeszkedj oldalra – folytatta James. – Mi van azzal az irodával ott a sarkon? Már olyan rozoga, hogy egy szép napon úgyis összedől. Jóformán ingyen megkaphatnád.

– Egy ideje már szemezgetek vele – bólintott Robert. – De a tulajdonosa egy minden hájjal megkent pasas. Valami Sinclair nevű fickó. Övé a Salt hajózási Vállalat.

– Salt? Soha nem hallottam hírét – rázta meg a fejét James.

– Ó, pedig létezik. Kicsi, egyemberes vállalat, négy vagy öt hajóval. Vitorlás szkúnerek és egy-két kétárbocos. Észak-Walesszel folytat pala-kereskedelmet. Téglát szállít a Man-szigetre. Meg efféle. Noha az igazat megvallva, többször látom a hajóit a kikötőben, mint a tengeren, és azok is épp olyan siralmas állapotban vannak, mint az irodája.

– Lestrapált, egyemberes társaság? – mélázott elgondolkodva James. – Miért nem próbálsz megvenni tőle az egészet, mindenestül? Ha a társaság abban a veszélyben forog, hogy úgymint tönkremegy, ez a Sinclair bizonyára boldogan megszabadulna az egésztől.

– Megvegyem az egész üzletágat? – rázta a fejét Robert. – Semmi kedvem borsos árat fizetni egy rakás ócska tégláért és malterért. Majd kivárok egy alkalmas pillanatot.

– És hagyod, hogy valaki mohón elkaparintsa az orrod elől?

– Én nem akarom megterhelni magam hasznavethetetlen hajókkal nyűgösködött Robert.

– Ami a hajókat illeti, abban segíthetek neked – mondta James hanyagul. – Ha alkalmasak tengeri használatra, és az árak is elfogadható, akkor hajlandó vagyok árengedménnyel átvenni tőled.

– No persze, alkalmi áron. Nem, James, nem. Csak és kizárólag az épületre fogok ajánlatot tenni, és Sinclair vagy elfogadja, vagy nem.

– Ez rád tartozik – vont vállat James és újabb diót tört fel. – Tényleg olyan minden hájjal megkent pasas ez a te Mr. Sinclaired?

– Ő soha nincs bent, és az irodái is olyanok, hogy olyat még életedben nem láttál. Csupa por és kosz az egész. Két nyomorúságos külsejű írnok tengeti ott az életét és lopja a napot, van egy beteges külsejű vén, goromba alak is, aki csak arra jó, hogy elriassza a látogatókat. Már kezdem azt hinni – nézett fél Robert –, hogy ez a Mr. Sinclair nem létezik.

– Ha mégis létezik, akkor egy levélre válaszolnia kell. Kiváltképp, ha az a levél halvány célzást tesz arra, hogy könnyen pénzhez juthat.

– És ha nem jön válasz?

– Ezt a fantáziádra bízom – felelte James.

*

Robert még aznap délután megírta levelét, bedobta a sarki postaládába, majd hosszú percek alatt nézegette a Salt Hajózási Társaság feketéllő homlokzatát. Most is épp olyan elhagyatottnak látta, mint valami kísértetházat. Megfeszítette a fantáziáját, és megpróbálta maga elé képzelni azt a változást, mely akkor következne be, ha ez az ingatlan az övé lenne. Ekkor az egyik szutykos, emeleti ablak mögött szürkés-sápadt arcot pillantott meg, és ez a hullaszerű pofa őt bámulta. Robert megborzongott, aztán nagyot ugrott ijedében, mert egy kéz hátulról a vállára csapott, és egy valaha oly ismerős hang elbődült mögötte: – Hello, Robert! Látom, megint ébren álmodozol.

Robert megfordult és szájtátva bámult a magas, vigyorgó idegenre. Aztán lassacskán ráismert. – Daniel! – kiáltott fel végül. – Daniel Fogarty! Istenuccse, alig ismertem rád! – Azzal szorongatni kezdte a jövevény kezét.

– Megcsodáltam a boltodat – mondta Daniel. – Te csakugyan megfogtad az isten lábát, Robert.

– Hát, tán magam sem csináltam rosszul – szerénykedett Robert.

– Kiskereskedelmi áruház. Messze vagy már attól az olajos boltocskától, mi?

– Voltaképpen ágazati áruház, de úgy gondoltuk, otrombán festene, ha ezt a feliratot tennénk rá, így inkább maradtunk a kiskereskedésnél.

– Nálunk Ausztráliában nincs ilyesmi – jelentette ki elismerő hangon Daniel, majd felemelte a fejét és az emeletre nézett. – De látom, James még mindig elfoglalja a felső fedélzetet.

– Úgy hozzátapadt, akár egy kagyló – mondta Robert sötéten. Semmivel nem lehet kilódítani innen.

– Ez bizony nagy kár – sajnálkozott a másik férfi. – A felső emelet megszerzése hatalmas változást hozhatna.

– Tudom, tudom – mordult fel Robert. – De James egy tapodtat sem akar mozdulni.

– Szóval ő még mindig a régi?

– Semmit nem változott – felelte jelentőségteljesen a házigazda. Inkább talán még rosszabb lett. – Halkan felbőfögte a portói és a Stilton-sajt keverékét. – Mondd, nem akarsz egy kicsit bejönni és szétnézni? – kérdezte az olyan ember nyugalmával, aki biztos benne, hogy van mivel dicsekednie.

– Igazán a legnagyobb örömmel – egyezett bele Daniel és követte őt a pompás előcsarnokba. Forgóajtók sora nyílt és záródott be mögöttük, amelyeken át bezúdultak az emberek és a hideg februári szél.

Frakkos, cilinderes, kemény galléros áruházi felügyelők kalauzolták őket egyik osztályról a másikra, és Robert, aki most elemében volt a saját közegében, egyik pultról a másikhoz rohángálva invitálta vendégét, hogy hol ezt, hol azt az árucikket csodálja meg. Daniel orra előtt bálányi vásznat tekertek le, függönyanyagokat lengettek meg, hogy megcsodálhassa és különféle linóleumokat kellett megbámulnia.

Az áruház zsúfolva volt vevőkkel. Csinos, kék egyenruhás kifutófiúk szaladgáltak, hogy a nagyobb csomagokat a kint várakozó kocsikra cipeljék. Szörmevalló hölgyek divatos kalapban vonultak fenségesen egyik osztályról a másikra és elhaladtukban hol ezt, hol azt az árut vették a kezükbe. A kevésbé elegáns hölgyek a rövidáru- és a kalaposztályt keresték fel, ahol tarka szalagokat, gazdagon díszített sálakat és nottinghami csipkéket válogattak. A segédek hajlongtak, bólogattak és mosolyogtak, miközben bemutatták a kínálatot, megírták a számlát és becsomagolták a vásárolt holmit. A felügyelők fennköltén sétálgattak fel s alá és minden rajta tartották a szemüket. Az egész áruházat gőzvezetékekkel fűtötték meglehetősen magas hőmérsékletre.

– Reggel nyolckor nyitunk, este hétkor zárunk, pénteken és szombaton meg még később – magyarázta Robert a verejtékező Danielnek. – Szerdán csak fél napig tartunk nyitva. A személyzetnek félóra ebédszünet és eltávozás jár.

Daniel gratulált Robertnak szemlátomást kiváló üzleti érzékéhez, majd hálásan követte őt magánirodája nyugodtabb tájaira.

Helyszüke miatt Robert irodája kicsiny volt, de nem zsúfolt és kényelmesen rendezték be. Magas tűzrostély ragyogott békésen a réz tűzrak és a csillogóra fényesített szenesvödör között. A falat tölgyfáburkolat fedte be, az ablakokon bársonyfűggönyök lógtak, és védték a huzattól a szoba gazdáját.

Robert whiskyt és vizet varázsolt elő magánraktárából, Daniel meg eközben levette felsőkabátját és letelepedett egy brokáttal bevont székre. Hirtelen rájött, itt most elvárják tőle, hogy viszonzásul ő is nyújtson valamit, így hát belefogott ausztráliai kalandjai elmesélésébe.

A história végén Robert felfújta az arcát. – Micsoda történet! Birka és aranybánya! Hihetetlen. Várj csak, mit szól majd ehhez Elizabeth!

– Hogy van Elizabeth? – kérdezte Daniel.

– Remekül. Azt hiszem – kacsintott mindentudóan Danielre –, hogy még mindig gyengéd érzelmeket táplál irántad.

– Már régóta várom, hogy újból találkozzam vele – mondta a vendég kétértelmű hangszívallyal.

– Ah! Csakhogy épp ekörül lesz egy kis bonyodalom.

– Ugyan mi?

– Mr. Frazer.

– Értem – bólintott Daniel. – Akkor hát diszkréten kell kezelni az ügyet. Biztos vagyok benne, hogy ebben számíthatok rád.

Robert megborzongott a gondolatra, hogy belebonyolódják Elizabeth szerelmi ügyeibe. Másrészt Daniel vagyonos embernek látszott, és mint ilyen, olyasvalakinek, akinek a patronálása még egy kis fáradtságot.

– Természetesen örömmel megteszek mindent, ami tőlem telik, de... – nézett fájdalmasan az ég felé – mostanában nem vagyok a magam ura. Az üzlet jóformán minden percemet lefoglalja.

– Értem – mosolygott Daniel részvétellel. – De tudod, mire gondolok? Egy kisebb vacsorapartyra. Csak úgy családiasan.

– Kitűnő gondolat – lelkesedett a házigazda. – Csendes kis összejövetel, és szépen, finoman megtörik a jég. Sőt mi több, senkinek sem jár el a szája.

– Én is épp erre gondoltam – helyeselt Daniel. – Már csak az a bökkenő, hogy hol legyen. Jelenleg

bútorozott bérlakásban lakom, mely elég kényelmes ugyan, de kulináris élvezetekre nem sok kilátás nyílik benne.

– Egy szót se többet! – kiáltott Robert. – Nálunk vacsorázol. Nem, kérlek, ne is mondj semmit. Remek szakácsnőnk van, és Sarah rettentően boldog lesz. – Egyetlen kézmozdulattal elhessegette Daniel tiltakozását. – Levágjuk a hizott borjút, és előételnek talán megteszi egy tucat osztriga.

Megnyalta a szája szélét a gondolatra, majd a borospalack után nyúlt, rábeszélte Danielt, hogy fogadjon el még két ujjnyit, a saját poharát meg csurig töltötte.

A gazdagság alig változtatott valamicskét Roberten, gondolta Daniel. Igaz, most méretre csináltatott öltöny feszül rajta, de azért még mindig ugyanaz a nehézkes, csökönys és szószátyár alak, akit olyan könnyen lehet manipulálni, ahogyan a zsinórral rángatott bábukat mozgatják.

– Vajon James is kiténtet bennünket a jelenlétével? – érdeklődött aztán udvariasan.

– Ha megérzi a pénzszagot, akkor hat lóval sem lehet visszatartani – állította Robert. – Fogadd meg a tanácsomat, és nagy ívben kerüld el őt. Valami örült rémálmokat dédelget, belkereskedelmet akar beindítani Brazíliában. Mit gondolsz, mibe kerülne? Öt millióba!

– Öt millióba? – Rittyentett Daniel. – Szép summa. És mit képzelsz, hogyan tudná ezt elérni?

– Nyilvános irkafirkával. Nehogy hagyd magad rábeszélni, Daniel, James ravasz, akár a róka. Ha mindenáron befektetést keresgél, akkor Consolék a legjobbak. A Consolok mind velünk vannak.

– Majd megpróbálom jól az eszembe vésni – mosolygott Daniel.

*

Amikor Robert hazament, menten elmesélte a nagy újságot az izgatott Sarahnak, majd gyengélkedő gyomrára hivatkozva elmenekült a felesége fecsegése elől; korán lefeküdt, de pocsékul aludt. Almában a kísérteties arcú Mr. Sinclair emelkedett ki a padlódeszka alól, mivel meggyilkolt tetemét ide rejtették el a vértől csepegő démoni írkokok.

A saját üvöltésére riadt fel. Majd rádöbrent, hogy a nap már beszüremlik az ablakon és Mabel, az őszebecsavarodott szobalány nagy csörömpölés közepette épp behozta kora reggeli teáját.

Gyorsan megborotválkozott és felöltözött, majd éktelen fejfájással lement reggelizni. Bevágott két füstölt lazacot és felbontotta a postáját, mialatt Sarah úgy folytatta a karattyolást, mintha abba sem hagyta volna.

– Soha jobbkor nem is történhetett volna – mondta éppen. – Samuel iskolájában most lesz a félévi szünet, és néhány napra hazahozhatjuk a drága fiút. Jut eszembe, okvetlenül küldök neki egy kis hazait, biztosra veszem, hogy azok ott nem táplálják rendesen szegénykémet.

– Azért a pénzért, amit fizetek érte, fenemód jól táplálhatnak – morogta Robert. Kipiszkált a foga közül egy halszálkát, majd felbontotta a soron következő levelet. – Nicsak, nicsak, nicsak. A mi titokzatos Mr. Sinclairünk bekapta a horgot. – Rápillantott a bélyegre. – Nem sokat lacafacázott. Ma délelőtt tizenegykor látni óhajt Cadogan nevű klubjában.

– Cadogan? – ráncolta a homlokát Sarah. – Az hol van?

– Halvány gőzöm sincs. De a kocsis majd tudni fogja.

A kocsis valóban tudta, és Robert pontban tizenegy órakor egy diszkrét külsejű épület előtt találta magát. A ház ablakain kosárfonású vasrács ékeskedett és a kettős üvegajtót nefejejsformájú kovácsoltvas rács védte.

Egy rizsposros parókájú, bársony térdnadrágos lakáj elvette a kalapját, kabátját és botját, majd bevezette egy csupa bársony és arany helyiségbe, melynek hatalmas tükrei visszatükrözték az oszlopokat, amelyekre ledér öltözötű nimfákat, valamint őket hajkurászó faunokat és szatírokat faragtak.

A lakáj a pálmafa alatt elkülönített asztalhoz kalauzolta Robertet. Magas, sovány férfi emelkedett fel jöttére és bágyadtán kezét fogott vele.

– Mr. Onedin? Sinclair. Örülök, hogy megismerhetem, öregem. Nem kapna be valamit?

Még mielőtt a vendég válaszolhatott volna, Sinclair odaintett a lakájnak.

– Mr. Onedinnek ugyanazt! – azzal a szemben lévő szék felé mutatott. – Remélem, elfogadja a javaslatomat? Brandy és pezsgő. Remek együttesnek tartom. Kihozza az ízeket és kitűnő étvágyat csinál.

Robert leült és haloványan rámosolygott új ismerősére. Sinclair arca, amennyire meg tudta ítélni, öregesen fiatal volt, és a kicsapongó élet jeleit mutatta. Délelőtti öltönye gomblyukába virágot tűzött, ez az öltöny pedig bármily jól vasalt volt is, mégis kopottasnak tűnt, amiről az embernek az jutott eszébe, hogy a férfinak nyilván szegényes ruhatára lehet.

– Köszönöm. Nagyon kedves. Noha örömmel mondhatom, hogy nekem mindig kitűnő étvágyam van.

– Tényleg? – emelte fel a szemöldökét Sinclair. – Serkentőszerek nélkül? Irigylem önt, Mr. Onedin, igazán irigylem. – Lebiggyesztette az ajkát és összeütögette az ujjait. – És most, uram, miben állhatok szolgálatára?

– Úgy értesültem, Mr. Sinclair, hogy az ön tulajdonában van az az ingatlan, amely közvetlenül az enyém mellett áll – rontott ajtóstól a házba Robert.

– Az öné mellett? – nyomott el Sinclair egy ásítást. – O, persze, ön az a boltos Onedin, és nem az a – ah – másik, ugye? Sajnos, eddig még nem engedhettem meg magamnak azt az élvezetet, hogy meglátogassam az ön üzletét. Nincs rá időm, tudja? A helyzet az, hogy idős nagynénémmel élek. A Croxteth Roadon. Gondolom, mint kereskedő, ismerős a környéken, ugyebár?

– Magam is ott lakom – jegyezte meg Robert magára erőltetett nyugalommal.

– Tényleg? – kérdezte Sinclair és pimasz pillantást vetett rá. – Manapság az ember soha nem tudhatja, kicsoda-micsoda a szomszédja.

A pincér megérkezett az italukkal. Sinclair egy pénzdarabot dobott a tálcára, hanyag mozdulatával, mint akinek a pénz nem számít, megízlelte az italát és elégedetten elmosolyodott. – Mondott valamit?

Robert elhatározta, hogy minden tőle telhetőt megtesz, hogy ki ne jöjjön a béketűrésből. Anélkül, hogy megkóstolta volna az italt, félretolta poharát és hideg pillantással Sinclairre nézett.

– Úgy tudom, egyedül ön képviseli a Salt Hajózási Vállalatot, ugyebár?

– Édes öregem, én magam vagyok a Salt Hajózás. Kér egy kis burnótot?

– Nem.

– Nagyon bölcs. A tubákolás felettébb rossz szokás. – Sinclair jókora adag tubákot vette elő ezüst szelencéjéből. – És most lenne olyan szíves a lényegre térni?

– Üzletem terjeszkedését fontolgatom, és megfordult a fejemben, hogy ön talán nem zárkózik el egy ajánlat elől.

– És miféle ajánlat fordult meg a fejében, Mr. Onedin?

Robert a mennyezetre emelte a szemét, mintha ott keressélné inspirációt. – Kétszáz – bökte ki. Sinclair nézett, de csak egy üres tekintettel találkozott.

– És ötven. Sinclair ásított.

– Drága uram, ez az összeg aligha kárpótolna azért a kényelmetlenségért, hogy új helyre költözzem.

– Háromszázat is megadok. És fizetem a költözködését.

Sinclair unottan mosolygott és a fejét csóválta.

Robert a mennyezetről most az egyik oszlop felé fordult, amelyen rémült arcú nimfa menekült a kecskelábú szatír öleléséből. És amint a tükörbe nézett, ugyanazt a végzetes sorsot pillantotta meg a saját arcán, mint az ifjú najádon. Gyorsan elfordult és újra Sinclairre tekintett. Ez az ember szemlátomást macska-egér játékot játszik vele valami kétes célból.

– Ne kerüljessük a forró kását – szólalt meg. – Ezer aranyat adok érte aranyban, és egy fityinggel sem többet. Vegye, vagy vigye. Egész közélről figyelte Sinclair arcát, és úgy tűnt, hogy az udvarias közöny mögött valami kétségbeesés rejtőzik.

– Igya ki, Mr. Onedin – emelte fel a poharát Sinclair. – Körömpróbáig.

– Köszönöm, nem. Véleményem szerint a pezsgő csak asszonyoknak és gyengélkedőknek való – mondta kihívóan Robert, és elégedetten látta, hogy a másik férfi arcára két piros foltot festett a harag. Összekulcsolta kezét a pocakja felett és hátradőlt. – Az ingatlana értékének a többszörösét ajánlottam fel, Mr. Sinclair. Mi hát a probléma?

– Nincs semmi probléma, Mr. Onedin, és ha lenne, az sem tartozna önre – jelentette ki Sinclair, és csettintett a pincérnek. – Valami erősebbet szeretne, ha jól értem?

– Nem, ilyen kora délelőtt semmit – felelte Robert. Várt, míg a pincér felvette a rendelést egy újabb pohár pezsgős brandyre. – Mondja meg, mi az utolsó ára – kérdezte aztán, és figyelte, mikor ugrik ki a nyúl a bokorból.

– Kedves uram – válaszolta Sinclair szemtelenül. – Képtelen felfogni, hogy a leghalványabb vágyat sem érzem arra, hogy eladjam?

– És arra sem érez vágyat, hogy tisztességesen rendbe hozza az ingatlanát?

– Én tökéletesen megfelelőnek találok – vágott vissza Sinclair, és félig felkelt asz asztal mellől.

– Ezerötszáz – dobott egy nagyot Robert.

– Jó napot – mondta Sinclair hidegen. Izzadságcseppek peregtek le a homlokáról, és minden erejére szüksége volt, hogy eltitkolja keze remegését.

Robert távozott, de amint átment a termen, még meglátta a tükörben, hogy Sinclair felkapta az ő érintetlen poharát, és egy hajtásra kiitta. Robert vette a kalapját, kabátját és botját, egy guineát adott át némi információért a lakájnak, majd elgondolkodva James irodájába baktatott.

– Furcsa alak, nagyon, nagyon furcsa – mondta James, miután Robert röviden összefoglalta a délelőtti társalgás velejét.

– Az bizony – bólintott a bátyja. – Meleg percekert szerzett nekem, mialatt mértéket vettem róla. Amikor ezerötszázat ajánlottam neki, már azt hittem, megegyezhetünk.

– Ezerötszázat? Azért az öreg téglarakásért? – James fürkészve nézegette fivére bagolyszerű orcáját. – Te megőrültél.

– Vagy ő – mondta Robert. – Eszem ágában sem volt ekkora összeget adni érte, pusztán látni akartam, milyen messzire óhajt elmenni.

– Extravagáns pasas lehet – húzogatta az orrát James.

– Az ajtónálló szerint úgy szórja a pénzt, akár a pelyvát, kártyázik és nagy nőbarát.

– És mégis elutasít ezerötszáz fontot egy olyan épületért, amelymennyit is ér?

– Legfeljebb kétszázat.

– Akkor vagy nagyon gazdag, vagy pedig bolond – vélte James.

– Lehet, hogy költekező, de bolondnak nem bolond – állította Robert.

– És egészen biztos vagy abban, hogy a Salt Hajózási Vállalat egyedül az övé?

– Így mondta. "Én magam vagyok a Salt Hajózás".

James elgondolkodva dobolt az íróasztalán.

– Furcsa helyzet, megéri, hogy egy kicsit belekukkantsunk. Talán én kiszedhetnék valamit ebből a te Mr. Sinclairedből.

– Nincs ellenemre – biccentett Robert. – Feltéve, ha az eszedbe veséd, kinek a pénzét költöd. Háromszáz font, James, és egy huncut garassal sem több!

– Majd igyekszem bevésni – ígérte az öccse, és gondolatban máris bejegyezte a kis flottát a saját hajói közé.

6. fejezet

A kék égen a felhők raja gomolygott. Északnyugat felől friss szél fújdogált, a folyó felé hajtotta a kémények füstjét. Egy pocakos tolatómasina egyhangúan kolompolt, mialatt a dokk útján végigvonszolta zörgő kocsijait. Igáslovak rágicsáltak abrakos zsákjukban, és türelmesen várták, hogy újból elinduljanak a rakodóhelyre.

James a Coburg-dokk felé igyekezett. Elment az átrakodó pajták mellett, amelyek színültig tele voltak kávéval, cukorral, gyümölcssel és festőfával, majd átkelt a Déli Medence gyaloghídján. Itt néhány hajó állt összekapcsolva, mintha kölcsönösen támogattak volna egymást. James felnézett a rajtuk lobogó

hajóstársasági zászlókra, míg végül megtalálta, amit keresett. Tépett kék zászló volt, a közepén lévő fehér körben alig kivehető S-L. betűkkel.

Ez a hajó nagyjából háromtonnás kis kétárbocos volt, az elhanyagoltság összes jelével: kopott kötelekkel, mocskos fedélzettel, szakadozott, folt-hátán-folt vitorlákkal, málló festéssel, fényezetlen fa-részekkel. Ápolatlan, szutykos egyén ácsorgott rajta, zsíros, szakadt tengerészkabátban, háromnapos szakállal, és hanyagul a korlátra támaszkodva szívta cseréppipáját.

– Ki a parancsnok? – kiáltott fel James.

Az ember lassan kivette szájából a pipát, és a mellére bökött. – Én.

– Hol találok meg a tulajdonost? – kérdezte hidegen James.

– Otthon. Ágyban fekvé – szívott megint egyet a pipájából a pasas.

– Ágyban? – meredt rá James. – Fényes nappal?

– Mindig ágyban van – mondta az ember. – Már úgy értem, beteg az a szegény asszony.

– Asszony? – nézett csodálkozva James. – És ki ő?

A férfi a hüvelykujjával rábökött a hajóstársaság zászlójára. – Mrs. Salt. Ő a tulajdonos. Őt keresi, nem?

– Mrs. Salt! – világozott meg James előtt. Elővett egy félkoronást és áthajította. – Meg tudná mondani, hol lakik?

*

Mrs. Salt kísérteties házban, összevissza nőtt bozótok között lakott. A szobája valódi betegszoba volt. Tompa színeit az a halvány napfény sem derítette fel, amely sárgásan besűrűdött az elfüggönyözött ablakokon. Ez a szoba telistele volt emlékekkel. Gótikus kastélyoktól és viharba került hajótörést szenvedett hajókról készült olajfestmények lógtak a falakon a szigorú tekintetű, pofaszakállas Salt kapitány mellett, aki belebámult az örökkévalóságba és büszkén nézett le az itt maradiakra. Kitömött madarak és állatok, viaszból készült gyümölcsök és rég megállt órák sorakoztak üvegborítók alatt. A hatalmas, csipkefüggönyös ágy körül súlyos, hatalmas bútordarabok zsúfolódtak.

A párnákon ráncos, öreg hölgy feküdt, szenvedéstől még ráncosabbra torzult arccal. Gyér haja fürtöcskébe rendezve csüngött ki főkötője alól, és a idős nő orra végén szemüveggel, mozgó ajakkal olvasott egy nagy, bőrkötéses Bibliából.

Őszhajú, köszvénytől meggörbült hátú szobalány kísérte be Jamest a szobába, majd odabotorkált úrnőjéhez, és ezüsttálcán odavitte neki a névjegyet.

Az öreg hölgy letette a Bibliát, és tüzetesen megnézte James névkártyáját. – Mr. Onedin? Nem ismerem ezt a nevet. Maga vallásos ember, Mr. Onedin?

– Nem egészen – vallotta be James. – Jó estét, Mrs. Salt. Bocsánatot kérek, hogy...

– Estét mondott? – nézett rá álmodozva az öregasszony. – Már este van? Jóformán nem tartom számon az időt, Mr. Onedin. Az én koromban már minden óraútés egy kis halál. "Hozzad elébem az igazakat, kik már nem lehetnek messze, és üdvösségem nem késlekedik". Ezékiel próféta. Egyszer életet lehelt száraz csontokba. Hallott róla, Mr. Onedin?

– Nem vagyok túlzottan járatos ebben a részben – mondta James udvariasan.

– Maga tehát nem hívő? – sóhajtott fel Mrs. Salt. Olyan volt a hangja, mint a száraz levelek sustorgása. – Épp itt van ez a... – azzal lázasan lapozni kezdett a Bibliában, majd feladta a keresgélést. – Nem számít. A végtagjaim már évekkal ezelőtt megbénultak. – Rövidlátó, homályos tekintetével a távoli múltba révedt. – Egy iszonyú napon, amikor ég a földdel találkozott, a férjem hajója darabokra törött. Meg csak tizenyolc éves voltam, Mr. Onedin, épp csak férjhez mentem, de a tenger nem könyörület.

– Nagyon sajnálom – mondta James lágyan.

– Ötven éve keresgélek az evangéliumokban, de nem találok meg ezt a részt. "Nem hagy el és nem veszít el téged"* ... A férjem túlélte. Őt évvel ezelőtt halt meg. Türelmes ember volt – sóhajtott fel újra.

[* 5 Móz 4,31 – V. T. megjegyzése]

– Ő alapította a Salt Hajózási Társaságot?

Az idős hölgy intett, és a szobalány kicsoszogott. – Húsz jó hajója volt, és senkinek nem tartozott egy pennyvel sem.

– Ön pedig fél tucatra csökkentette a hajók számát, meg egy irodaépületre, melyben szemlátomást nem sok üzletet kötnek – mondta James. – Megérett rá az idő, hogy eladja, mielőtt még túl késő lenne. Azért jöttem, hogy ajánlatot tegyek.

– Az én koromban az ilyesmi már nem számít – rázta meg a fejet az öregasszony.

– A férje egész életét ennek szentelte – emlékezett James.

– Ez már mind por, Mr. Onedin. Por és hamu. – Az öregasszony olyan törekeny volt, mint egy rőzseköteg, és az élet épp úgy készült elszállni belőle, mint amilyen elkerülhetetlen az apály.

– Ki az a Mr. Sinclair? – változtatott taktikát James.

– Lewisra gondol? – mozdult meg idegesen az öreg nő. – Az unokaöcsém. Amióta a férjem meghalt, Lewis viszi az ügyeket.

– Tönkreteszi önt.

– Engem ugyan nem, Mr. Onedin. Inkább saját magát. Találkozott az unokaöcsémmel?

– Még nem.

– A hús örömeért elvesztegeti a örökséget. Ha meghalok, megörökli a sáskajárás évét.

James összehúzta a szemöldökét. – Ön egy semmirekellőre kívánja hagyni a Társaságot?

– Már amennyi megmarad belőle – mosolygott szomorúan az öregasszony. – Az adósságot, Mr. Onedin. Egy egész hegyre való adósságot.

– Engedje meg, hogy átvegyem az egészet – unszolta James. – Tisztességes árat kínálok önnek. Amnyi pénzt, amennyiből kényelmesen eléldgeélhet.

– Kényelmesen, Mr. Onedin? – ült fel keserves kínok között az öreg nő. – Az én egyedüli kényelmem majd a sír lesz. Köszönöm, de nem. "Akik szelet vetnek, vihart aratnak; a rügy nem terem búzát és idegenek fogják elnyelni." Kicsiny megtorlás, de olyan amire furcsamód szívesen gondolok.

– Én jobbat mondok ennél. Adja el nekem, és én az utcára teszem az unokaöccsét.

– Erről szó sem lehet, Mr. Onedin – mondta az öreg hölgy, és ráütögetett a Bibliára. – "Ki mint vet, úgy arat." Ez az evangélium igazsága, és ezt nem lehet megtagadni.

A nő örült, teljesen örült, gondolta James, amikor elment. Nyomban megkereste Robertot. – Épp úgy nem adja el, mint Sinclair – mondta.

– Remek – sóhajtott Robert. – A vénasszony még húsz évet is élélhet.

– Kétkem – felelte az öccse és elgondolkodva szívta a fogát. Sinclair szemlátomást iszonyú adósságot halmozott fel. Meg kellene nézni.

James legközelebbi látogatását Mr. Gravelnél, a bankárjánál tette. Gravel, ez az elgyötört arcú, aranykeretes szemüveget viselő férfi spártaian egyszerű irodája íróasztalánál ült. Felnézett az előtte heverő iratokból és szigorú pillantást vetett Jamesre.

– Ön egy és háromnegyedmillióval óhajtja megemelni a forgótőkét?

James bólintott. – Ebben még nincs benne a tervezett fuvardíj haszna. Azt megtalálja a mellékelt kiegészítésben.

Gravel végigment a bekezdéseken és áttanulmányozott egy számoszlopot. – Ön évi ötezer font profitra számít hajónként?

– Csak akkor, ha négy százalékkal diszkontálok – magyarázta James. – Gondolom, észrevette, hogy számításaimat az elmúlt öt év üzleti hasznára alapoztam.

– Az üzleti haszon nem szükségszerűen azonos a profittal, Mr. Onedin – mosolygott Mr. Gravel halványan.

– Nálam így van. Én mindent újra befektettem, és minden olyan hajón, amely nem fizet, túladtam.

Gravel fontolóra vette a dolgot. – Hmmmm... ez a braziliai kaland... az az elhatározása, hogy az egész tőkét beruhazza?

– Minden pennyt, minden fontot – felelte James. – A legutolsót is, komolyan és jóhiszeműen.

– Komoly kockázat – biggyesztette le az ajkát Mr. Gravel. – Ha nem sikerül...

– Akkor ön nem csak bankár, hanem hajótulajdonos is lesz – felelte vígan James.

Gravel mosolygott és kis ideig az ujjai hegyét nézegette. Azután beleegyezően bólintott. – Azt hiszem, szolgálatára lehetünk, Mr. Onedin. Egy és háromnegyedmilió, és két és fél százalék.

– Kettő és háromnegyed – mondta James.

– Maradjunk az első millióig kettő és félben, azután pedig kettő és háromnegyedben, rendben? – ajánlotta Gravel.

– Ez így nem elég jó – csóválta a fejét James. – Én inkább kiegyeznék két és féllel, majd kettő egész nyolcvannal.

– Rendben – hagyta helyben Mr. Gravel és a szivardoboza után nyúlt. – Magam is kockázatos vállalkozásba bocsátkozom.

– A dolog nyilvános, és az mindig roppant hasznos, ha egy bankár is van a fedélzeten – James előrehajolt, elfogadta a tüzet és beszívta a szivar füstjét. – Jut eszembe – mondta könnyedén – A Salt Hajózási Társaság is önnél van?

– Igen – piszkálta a bankár a szivarja végét. – De attól tartok, számunkra ez nem túl előnyös.

– Úgy hallom, ugyancsak leáldozóban van, igaz?

– A régi mese – hunyorított Gravel. – Az első nemzedék összegyűjti a vagyont, a második elköti. Kár, nagy kár.

James résztvevően bólintott. – Abból, amit hallottam róla, Sinclair nem tűnik az üzletemberek gyöngyének.

– Az az ember bolond – mélázott Gravel.

– Nagy kártyás, ugye?

– Elkártyázza a profitot, még mielőtt bejön. Én mondom, Mr. Onedin, ha Mrs. Salt-nak lennék, már rég kizártam volna az egészszet.

– Makacs öreg dáma – mondta James.

– Találkozott vele?

– Különös elképzelései vannak – ismerte be James.

– Néha azt hiszem, hogy teljesen elment a józan esze – mondta szomorúan Gravel. – Megpróbáltam tanácsot adni neki, de oda se hallgat. A fejébe vette, hogy teljesítenie kell elhunyt férje kívánságait.

– Valóban nagyon elszánt öreg hölgy. És Sinclair vajon mennyire számíthat?

James csak úgy foghegyről vetette oda a kérdést, de a bankár élesen felpillantott. – Attól tartok, Mr. Onedin, hogy erre nem válaszolhatok. Egy bankárt köt a diszkréciója. – Kis ideig töprengve hallgatott. – Az is lehet, hogy ön előnyösebbnek fogja találni a pénzkölcsönzést.

– A pénzkölcsönzést? – füttyentett halkan James. – Ha ez a bolond egyszer bedugja a fejét ebbe a hurokba, soha többé nem szabadíthatja ki magát.

Gravel ravaszul Jamesre nézett. – Voltaképpen mi érdekli önt, Mr. Onedin.

– A profit – felelte James. – Mi más?

*

Elizabeth rosszkedvűen ment ki az irodából. Rosszul aludt, rémes álmok gyötörték, amelyekben utca hosszát kergette valami borzalmas vadállat, a feje mintha Albert Frazer feje lett volna, a teste pedig egy hernyóé. Reggelinél felfedezte, hogy Frazer nagypapa újra az asztal mellett ül. Olyan elevennek látszott, mint a csfk. Elizabethnek minden erejére szüksége volt, hogy lebeszélje, ne menjen be az irodába. – Ha jól bebugyolálsz magad – magyarázta neki –, rövid egészségügyi sétát tehetsz a kifutó mellett, és minden bajodat elmesélheted Nimródnak.

Frazer nagypapa egy kicsit morgolódott, miszerint semmi szüksége arra, hogy Elizabeth kiküldje őt legelni ahhoz az átkozott lóhoz, hanem aztán csak megfogadta a tanácsot, kikocsikázott az istállókhöz és megnézte az immár megszükrült sörényű Nimródot. A ló kifejezésteli tekintettel nézett rá, mialatt Frazer egy hatalmas papírzacskóból a kedvenc csemegéivel etette őt. A paci felnyihogott, lábával kapált, szemmel láthatóan arra

vágyott, hogy ismét felszerszámozzák. Elizabeth kocsija ezalatt megfordult, végigrobogott a felhajtón és kikanyarodott a városi forgalomba.

A fiatalasszony a magánbejáratán át lépett be az irodájába és ott találta Daniel Fogartyt. A férfi az íróasztalnál ült, és épp a társaság magániratai között lapozgatott.

– Hát te meg mi az ördögöt képzelsz, mit csinálsz itt? – támadt rá Elizabeth dühösen.

Daniel felnézett és nyájasan rámosolygott. – Jó reggelt Elizabeth. Mint látod, felhasználtam az alkalmat, hogy késtél, és megismerkedem a társaság ügyeivel.

– Milyen jogon? – dühöngött egyre jobban a nő.

– A részvényes jogán – felelte szelíden Daniel.

– Micsoda? – rázta a fejét Elizabeth. – A világ összes pénzével sem kerülhetsz be ebbe a társaságba. Ez magán érdekeltségű cég. És a részvényeinket nem dobjuk piacra.

– Megfeledeztél Emmáról.

– Emmáról?

– A Frazer Hajózási Társaság osztalékot fizetett Emmának, amióta az öreg Frazer megvásárolta a Callon és Társát. Emma osztaléka harminc százalék volt. És a végrendeletében rám hagyta.

– Értem – mondta Elizabeth lassan. – De jobb lenne, ha az eszedbe vésnéd, Daniel Fogarty, hogy a holding fő része Frazer nagypapáé, és ha valaha megtudná, hogy neked is közöd van hozzá, akkor ezek a te részvényeid nem érnének többet annál a papírnál, amire írták őket.

– Ebben az esetben – mosolygott a férfi kedvesen –, biztos vagyok benne, hogy a te diszkréciódon fog múlni a dolog.

– Akaszd fel magad!

Daniel csettintett a nyelvével.

– Ejnye, Elizabeth! Igazán megtanulhatnád, hogy fékezsd magad, amikor társaddal beszélsz.

– A társammal! – a nő szinte kiköpte a szót.

– Jelenleg csak a csendestársad vagyok; később azonban jóval aktívabb szerepet fogok játszani. Ha ő sszeházasodtunk – tette hozzá.

Elizabeth haragjában egészen kipirult.

– Túl sokat megengedsz magadnak. Különben is, noha elég hamar szétkürtölted a gazdagságodat, eddig még senki színét sem látta a pénzednek.

Daniel visszafordult a főkönyv lapjaihoz, és összehasonlította az egyik oldalt a másikkal.

– Épp erre akarok rátérni. Az utóbbi időben úgy látom, csontig lefaragta a profitodat, és időnként még a tartalékalaphoz is hozzányúltál.

– Lehet, hogy elkerülte a figyelmedet – vágott vissza nyersen az asszony –, de világszerte degresszió van. A gabonapiacon az árak a lehető legmélyebbre zuhantak, és iparcikkekéből is egyre kevesebbet és kevesebbet exportálunk. A hajózás a legjobb időkben is öldöklő verseny. És a versengés akkor a legégetőbb, amikor legkevesebb a teherfuvarozás.

– Pontosan így gondolom és is – helyeselt Daniel, és elővette a csekk-könyvét. – Mennyi kellene ahhoz, hogy megszilárdítsd a tőkédet? Mondjuk ötvenezer?

– Ötvenezer? – nézett rá gyanakodva Elizabeth. – És minek a fejében?

Daniel kitépte a lapot a csekk-könyvéből és meglengette a levegőben, hogy megszáradjon rajta a tinta.

– Nevezzük jószándékú intézkedésnek, és ajándék lónak ne nézzük a fogát.

Elizabeth felkapta a csekket, és gyorsan megnézte az aláírást.

– Ezt nem fogadhatom el – mondta. – Az én nevemre van kiállítva.

– Bízom benne, hogy nem műtyürikkékre költöd – vetette oda Daniel könnyedén.

Az asszony visszatette a csekket az asztalra. – Nem – mondta.

– Igazán, Elizabeth, nem gondolkodsz értelmesen. Mégsem mehet csak úgy át a társaság könyvelésén. – Daniel észrevette az asszony habozását. – A pénzt kizárólag a Frazer Hajózási Társaság javára lehet felhasználni. Ha ez könnyít valamit a lelkiismereteden, akár írást is adhatok róla. – Daniel gyorsan lefirkált

valamit, aláírta, és odatolta a nő elé. – Írd te is alá, és helyezd el a bankodban.

Elizabeth aláírta a nevét. – Nem tudom, hogyan és mikor tudom visszafizetni neked, Daniel.

– Kezdetnek annyi is elég lesz, ha velem vacsorázol – vigyorgott rá a férfi. – Ma este. Nyolckor.

Elizabeth egy kicsit ingadozott, de mivel ennek a szerelmi csábításnak nem bírt ellenállni, cinkos mosollyal így szólt: – De valami diszkrét helyen, jó?

– Ismerek ilyen helyet – kacsintott rá Daniel.

*

A cápafejű Armstrong kapitány vadonatúj kapitányi egyenruhában hetyke könnyedséggel lépett az utcára, és derűsen szalutált az iroda felé masírozó Baines kapitánynak. Baines haragosan összehúzott szemmel és éktelen káromkodással viszonzta az üdvözlést, majd bezúdult az ajtón és felrohant az emeletre.

Úgy robbant be a magániroda ajtaján, miként Isten ostora, és minden ceremónia nélkül, vadul rátámadt Jamesre.

– Van magával valami elszámolnivalóm!

James felnézett a papírjaiból, és jeges pillantással mérte végig a betolakodót. – Mikor tanulja meg, hogy belépés előtt kopogni kell?

– Most nincs időm efféle körítésre – morogta az óriás. – Maga odaadta Armstrongnak az *Orphirt*. Pedig az az én hajóm.

– Tehát erről van szó – sóhajtozott James és szivardobozából kiválasztott egy hosszú, fekete szivart. – Az *Orphir* nem való magának. Merev, bizonytalan jószág. – James kiköpte a szivarvéget és békülékenyebb hangon folytatta. – Fiatalembernek való. Maga már túl öreg az efféle játékokhoz, Will.

Baines elszántan rágott egy darabka bagót. – Még hogy én túl öreg vagyok? Szóval maradjak a parton, és adjam át a parancsnokságot egy ilyen kölyöknek, aki most bújt ki a tojásból?

– Armstrong huszonnyolc éves – magyarázta James nyájasan –, és az utolsó tizenhat évét a tengeren töltötte. Az ő korában én már három éve a magam ura voltam. Ez az ő első parancsnoksága. Hadd kapjon a fickó egy lehetőséget, Will, magának meg keresek valami mást.

Baines megforgatta szájában a bagót, a levét meg beleköpte a tűzbe. – Gondolom, majd valamelyik játékvacakját akarja rámsózni, mi? Játékembereknek játékhajót. Nem! Legidősebb kapitányként enyém az első választás.

– Minden félreértés elkerülése végett – szögezte le James nyugodtan –, ebben a társaságban az enyém az első választás. A kapitányaim azt a hajót veszik át, amelyet én jelölök ki. Vagy azt, vagy semelyiket sem.

– Értem. Most, hogy a szárazföldön gazdag és hatalmas lett, elfelejti a régi barátokat.

– Túl sokat megenged magának, öreg cimborá – mondta James csípősen. – Ha jól értem, maga munka közben akar elhalálozni, de ha ez bekövetkezik, egyetlen Onedin-hajót sem vihet magával.

– Ez az utolsó szava?

– Nem, Will, nem ez – nézegette James a szivarja végét. – Hosszú ideje vagyunk együtt, túl hosszú ideje ahhoz, hogy holmi egyszerű nézeteltérés közénk állhasson. De a tényekkel szembe kell néznünk. És egyikünk sem lesz fiatalabb.

– Beszéljen csak saját magáról – dünnyögte Baines. – Én épp olyan jó kondícióban vagyok, mint voltam.

– A fenébe is, ember! Ne legyen már olyan ingerült, ha a korát emlegetik. Tanuljon meg együtt élni ezzel a ténnyel, ahogyan én is megtanultam, ígérem, még sok Onedin-hajót fog vezényelni.

– De nem az *Orphirt*! – horkantott Baines.

– Nem az *Orphirt*. Az nem való magának, Will.

– Akkor nincs több mondanivalóm – közölte Baines mereven. Sarkon fordult és méltóságteljesen kifelé indult, amikor James elébe toppant és megállította.

– Egy pillanat. Én meg nem végeztem magával. – Azzal kiteregette a tervezett öböl nagy léptékű térképét.

– Mit szól ehhez? A meredek rézsű természetes kikötőgátat formál. Csatornát ásunk, összekötjük a szárazfölddel, a gerendákból mólót építünk, utat vágunk a hegyek felé, a szakadék felett híd ível majd, és

hús mérőöldnyi vasútvonalat fektetünk le.

Baines minden neheztelése ellenére lenyűgözve nézte a térképet. Remek mélyvízi kikötő lenne gőzhajók számára. A csatornaásás szörnyű nehéz, de ha egyszer meglesz, akkor meglesz. Másrészt azonban – vakargatta meg a feje búbját –, nehéz a semmiből elkezdni. Úgy issza majd a pénzt, akár a szivacs.

– Szingapúr valaha mocsár volt, Hongkong meg csak egy maláriás sziget. Nézze meg, mi lett belőlük, majd szétduzzannak a gőzösktől. Nem kell ehhez más, csak egy kis előrelátás és egy uncia józan ész. Ne feledje a szavam: Port Baines egyszer ugyanilyen forgalmas kikötő lesz.

– Port... Micsoda? – hüledezett tátott szájjal Baines.

– Miért is ne? – vont vállat James. – Elvégre maga fedezte fel. Ez a legkevesebb, amit megtehetek magáért – tette hozzá nagylelkűen.

– Port Baines! – dagadozott a kapitány keble a büszkeségtől. – Port Baines – ismételte áhítatosan. – Azt a kutya-fáját, nem mindennap neveznek el kikötővárost az emberről!

– Erre iszunk egyet – nyitott ki James egy palackot. Baines elfogadta a tekintélyes adagot, koccintott és egy hajtással felhörpintette.

– Port Baines! – itta ki James is a maga italát. – Sokáig éljen és virágozzék! – És újratöltötte Baines poharát.

Baines tünődve vizsgálta a pohár tartalmát. – Azon gondolkozom, vajon kié lehet az a darabka belföld.

– Remélem, olyasvalakié, akinek jó szeme van az üzlethez – vélte James Onedin.

*

Elizabeth másnap reggel bánatosan merengett íróasztala felett, amikor a bátyja hóna alatt nagy papírköteggel, bevonult hozzá.

A fiatalasszony éppenséggel nem akart sem Jamesszel, sem senki mással találkozni. Előző este minden pocskékul alakult, egyik szerencsétlen úgy jött a másik után. Mielőtt elindult volna, még megnézte Frazer nagypapát, és amikor látta, hogy az üregúr egy pohár meleg tej társaságában, melyet szívből utált, már jól betakarva fekszik az ágyban, izgatott szívdobogással kiszökött az oldalbejáraton, hogy titkon találkozzék Daniellel.

Minden azzal kezdődött, hogy szitáló eső esett, a ló elvesztette a patkóját és a világ minden pénzéért sem lehetett egyfogatút találni. Végül ő és Daniel omnibuszra szálltak, nagy feltűnést keltettek estélyi ruhájukban és utastársaik nem győztek vihogni rajtuk. A Castle Streetnél leszálltak és Daniel karonfogva végigvezette Elizabethet az elhagyatott Dale Streeten, ahol a kutya sem járt, kivéve néhány vinnyogó koldust és egy-két, esernyő alatt kucorgó, siető járókelőt.

Elizabeth már a kezdet kezdetétől sejtette úti céljukat, és amikor megpillantotta az oly rég látott, soha nem feledett éttermet, egyszerre jókedvű lett és meggyorsította lépteit. A *Le Petit Lapin* ablakai bepárásodtak és esőcseppek gördültek végig rajtuk. Daniel kinyitotta az ajtót és bevezette Elizabethet. Az asszony arra számított, hogy majd a régi, kopasz, oldalszakállas Henri, a vendéglős siet eléjük, hogy üdvözölje őket. Helyette azonban komor, feketeruhás sárkány állt eléjük és mielőtt a sarokasztalhoz kísérte volna, gyana kodva végigmérte őket. A vendéglő toprongyosnak tűnt, olyan volt, mint egy hervadásnak induló úriasszony, aki cicomázással és kendőzéssel próbálja fenntartani a látszatot. Elizabeth azon töprengett, vajon azelőtt is ilyen lehetett-e ez a hely, és tán csak romantikus emlékezete csalta meg. Majd Danielre nézett, aki szomorúan megcsóválta a fejét. – Sajnálom, drágám, de ez a vendéglő szörnyen lerobbant. Próbáljuk meg inkább valahol másutt?

Mivel az asszony átázott, átfázott, elfáradt, és semmi kedve sem volt ahhoz, hogy újra nekivágjon a városnak, rámosolygott a férfirra. Nem baj, Daniel – mondta. – Igazán nem bánom. Maradjunk. – A pincér odament hozzájuk és eléjük tett egy légypiszkos étlapot, Daniel azonban bele sem nézett. – Tudom, mit akarok – mondta határozottan és megrendelte a vacsorát: egy tucát osztrigát, ökörszály levest, sült szopósmalacot, és egy palackot a legjobb pezsgőből.

Drága Daniel, gondolta magában Elizabeth. Akárcsak ő, a férfi is emlékezett arra a sok évvel ezelőtti,

varázslatos vacsorára, annak minden egyes fogására. A pincér azonban felírás közben megállt és az étlapra nézett.

– Nincsen szopósmalacunk, amióta az eszemet tudom, nem is volt. Van báránybordánk, kenyérben sült bifsztekünk, kaprimártásos főtt bárányszeletünk. De szopósmalacunk nincs. Soha nem is volt.

Daniel Elizabeth-re nézett, majd megállapodtak a kenyérben sült bifszteknel.

Az osztriga rágós volt, az ökörszálylevest langyosan hozták ki, és a kenyérben sült bifsztek vizes kartonpapírban sütött radírgumihoz hasonlított. A pezsgő meleg és nyúlós volt, és Elizabeth-re csak annyi hatást tett, hogy csuklani kezdett tőle.

A vendéglő zsúfolásig telt, áporodott ételszag terjengett mindenfelé. A többi vendég épp olyan lerobbantnak látszott, akár az intézmény maga: az urak percről percre jobban berúgtak, a csiricsáré cicomákkal ékesített hölgyek pedig úgy rikoltoztak, mint megannyi vedlő papagáj.

Elizabeth és Daniel csendben, rosszkedvűen végigették vacsorájukat. A férfi kiegyenlítette a számlát, és utasította a pincért, hogy küldessen kocsit.

– Erre nincs emberünk – válaszolta a pincér, aki szemmel láthatóan orrolt a csekély borraivaló miatt.

– Ne akarj lóvá tenni, fajánkó – reccsent rá Daniel legsűrűbb ausztráliai akcentusával –, mert leveszem a csizmádat és lenyomom a torkodon.

Lehet, hogy az ember megijedt, de azért dacosan visszavágott:

– Én nem hagyhatom itt az asztalokat – vinnyogta. – És maga miatt nem rúgatom ki magam. – A leigazolt ember makacosságával beszélt, amivel szemben Daniel minden dühe csődöt mondott. A pincér nyilván így állt bosszút élete minden megalázottságáért, és nem volt hajlandó lemondani erről a kis diadalról.

Amikor Elizabeth és Daniel kimentek a vendéglőből, fülükben még ott csengett a vendégek gúnyos kiabálása és a feketeruhás sárkány azon figyelmeztetése, hogy meg ne próbáljanak ide visszajönni, mert az ő intézménye nem városnéző ficsúrok ételmezési helye. Végül nagy nehezen mégis ráakadtak egy kocsira, mely elé agyonázott számár volt befogva, lekonyult fejjel ácsorgott a villásrudak között, valahol a Water Street végében. Kocsisa még így is csak tetemes kenőpénz ígéretében volt hajlandó lemondani kényelméről és felülni a bakra.

Majd, hogy a dolgok még rosszabbul végződjenek, ők ketten egészen hazáig veszekedtek. Daniel tapintatlanul bejelentette azon szándékát, hogy esküvőjük után különválasztja a hajójavítóműhelyt és a hajózást. Ez természetesen teljesen ésszerű javaslat volt, ráadásul egy ideje Elizabeth maga is ezen törte a fejét, de most, amikor egyik régi álma éppen szétfoszlott, amúgy is szerencsétlenül érezte magát, és iszonyú dühbe gurult. A hajójavító műhely fele az ő tulajdona volt, annak idején még közvetlenül Alberttől kapta, és esze ágában sem volt Danielnek, vagy bárki másnak átadni a vezetését. Daniel nagyon is számított erre, mire Elizabeth emlékeztette, hogy ha felemelné a kisujját, csak úgy hemzsegnének körülötte a kérők, és Daniel szerencsésnek tarthatja magát, ha a jövőben ő egyáltalán visszaköszön neki az utcán. Szó szót követett, míg egy második csuklási rohamtól az asszonynak kifogyott a szuflája, így nem tehetett mást, mint sírva fakadt.

Mindez persze teljesen igazságtalan volt, és Daniel egyvégtében nyugtatni próbálta őt, mondván, hogy mindez az ő hibája, és ha kívánja, mindenestül megtarthatja magának a hajójavító műhelyt.

– Nem érted – zokogott Elizabeth, és elsiratta összes elvesztegetett éveit. – Semmit nem értesz az egészségből.

Amikor elváltak egymástól, kölcsönösen úgy érezték, hogy csorba esett a büszkeségükön és nem bírtak megbocsátani. Elizabeth a zuhogó esőben berohant a házba és este tízig zokogott a párnáin.

Most felemelte a fejét, és fénytelen szemmel nézett Jamesre.

– Úgy festesz, mint akinek nagy szüksége lenne rá, hogy jól kialudja magát – mondta James derűsen. Kiteregette az asztalra Port Baines tervét, majd hátralépett, leste a hatást és várta az elismerést.

– Mi ez? – meredt a fiatalasszony üres tekintettel a kartonra.

A bátyja letelepedett, kinyújtotta hosszú lábát, és kimerítő, bonyolult magyarázásba fogott.

Elizabeth közönyösen hallgatta, mialatt az esze a Daniellel történt veszekedésen járt. – Nem értem – mondta végül. – Mi közöm nekem ehhez a vad tervhez?

– Családi érdekeltség – felelte nyugodtan James. – Arra gondoltam, hogy az elsők között

kapcsolódhatnál be.

– Azt várod, hogy ilyen hülyeségbe fektessem a pénzem? Amikor minden pennyre szükségem van, hogy egyáltalán a felszínen tarthassam ezt az üzletet?

– A kereskedelmi degresszióra gondolsz? Mindenki ugyanebben a hajóban evez, Elizabeth, de ez a kaland pontosan ebből a helyzetből kovácsol tőkét.

– Hogyan? – bámult el a húga ezen a fejreállított logikán.

– Először megnyitjuk a belföldi kereskedelmet – magyarázta James –, és csordultig megtöltöm a hajóidat. Fektesz bele, mondjuk, húszszert, és a profiton megosztozunk. Hat százalék osztalékra manapság sem kell az orrodát fintorgatni.

– Húszszert? Még húszezer penny sincs a kezem ügyében! – kiáltotta Elizabeth, majd hirtelen eszébe jutott Daniel ötvenezer fontja. Amire Daniel azt mondta, hogy kizárólag a cég javára lehet fordítani. – Egy fityinget sem – nézett Jamesre. – Amit te ajánlasz nekem, az a holdban van. Csak azt jelenti, hogy a hajóim majd a te kikötődbe futkoshatnak rakományért, és fizethetnek ezért a kiváltságért.

– Nem így lesz, ha igazgatóként csatlakozol a társasághoz – közölte James. – Kedvezményes részesedést kapsz, és egy záradékot, mely szerint a Frazer Hajózás kedvező feltételeket kap.

– Papír – legyintett a térkép felett Elizabeth. – Papírkikötő, papírigéretekre épül. Nem, James. Ehhez túlságosan is jól ismerlek. A te terveidnek az a tulajdonságuk, hogy megtöltik a zsebed, másokat meg koldusbotra juttatnak.

James lustán felállt és összetekerte a tervrajzot. – Kár – mondta sajnálkozva.

– Ehhez a vállalkozáshoz vontatóhajók és kotrógépek kellene, én azt reméltem, hogy a társaság együttműködhet a Frazer-céggel. Természetesen akkor, ha beszállsz, minden jogod meg van arra, hogy kedvező feltételeket kapj. Családban maradna, ugye? – hunyorított a hűgára.

– A családi lojalitás soha nem tartozott a leghíresebb erényeid közé, James – vágott vissza, majd hosszan elgondolkodott, míg a bátyja az egérlyuk előtt álló macska türelmével várt.

Elizabeth újra Daniel csekkjén tűnődött, amely biztonságban hevert bankjában, és felébredt benne a kísértés. – Hány gép kellene? – kérdezte.

– Kezdetben kettő-kettő – felelte James. – Egy-egy vontató az öbölbeli munkálatokhoz, és két kotrógép.

Az asszony most arra gondolt, hogy ez csak becsületére válhatna. És valamivel odaállhatna Daniel elé, ha legközelebb találkozna.

– Majd átgondolom – felelte. – De figyelmeztetek, többet követelek ígéreteknél. Nem áll szándékomban a saját zsebemből fizetni a te vontatóidat és kotrógépeidet.

– Nem kell egyszerre fizetned. Eleinte tíz százalékkal...

– Hússzal.

– Hús, a te csekk-könyvedre.

– Tizenöt – mondta szilárdan Elizabeth.

– Jól tudsz alkudni – szedte össze a papírjait James. – Szeretnék egy szívességet kérni tőled.

– De igazán, James! – esett kétségbe Elizabeth. – Hát vége-hossza nincs a kívánságaidnak?

– Ez egy pennydbe sem kerül. Épp ellenkezőleg. Szórakoztató estét ajánlok neked, az én költségemre.

– Hogyhogy?

– Tartozom Robertnak egy vacsorával – fillentett James –, így hát meghívtam őt és Saraht. Arra gondoltam, talán te is velünk jöhetnél, ez minden.

– Kinek a kedvéért? – gyanakodott Elizabeth.

– Lesz ott valaki, akivel szeretném, ha megismerkednél – mosolygott lefegyverzően James.

7. fejezet

Robert megigazgatta a nyakkendőjét, bedugta a mellényébe és megnézte az óráját. – Még öt perc – hirdette ki megfontoltan.

– James mindig pontos – nyomott el egy ásítást Elizabeth. – Ez egyike kevés erőneinek.

– Valamire készül – jósolta Robert sötéten. – James és a vacsorameghívás olyan ritka dolog, akár a nyári havazás.

– Én pedig azt hiszem, hogy ez nagyon kedves volt tőle – ellenkezett Sarah. – Úgy gondolom, igazságtalan vagy az öcséddel, Robert. Elvégre ma ő a házigazdánk, így hát ne vitassuk el a szándékait.

– Én meg sokkal jobban örülnék, ha tudnám, mit rejteget előlem borongott a férje.

Mindhárman Robert szalonjában vártak Jamesre. Jókora helyiség volt ez, magas mennyezettel, széles szárnyú ablakokkal, zsúfolásig gazdagon bebútorozva.

Az egész szobáról lerítt, hogy tulajdonosa roppant gazdag ember.

Sarah lila ruhát viselt, szoknyáját gazdag csipke- és fodorzuhatag díszítette. Elizabeth úgy döntött, hogy az alkalom és titokzatos hódolója kedvéért a legutolsó divat szerint fog felöltözni. Szűk szoknyát vett fel, amely szorosan a combjához simul és a bokája felett egy hüvelykkel ért véget. Felette kurta kabátkát viselt, testhez álló mellénykével és hófehér, mélyen kivágott gallért.

Sarah rosszállóan lebiggyesztette az ajkát. – Tisztában vagyok azzal, Elizabeth, hogy az ízlésed az extravagancia felé hajlik, de ezt a ruhát igazán szemérmetlennek tartom. Nincs igazam, Robert?

– Egy biztos, nagyon megfogja a szemet – jelentette ki kétértelműen a férfi.

Elizabeth, aki eredetileg Daniel kedvéért választotta ki ezt a ruhát, arcátlanul végigmérte Sarah terjedelmes, bidres-bodros szoknyáját. A társaságban – jegyezte meg elítélő hangon –, már teljesen *dámodénak* tartják estélyi ruhán a fodrokat.

Sarah arca majdnem olyan lila lett, mint a ruhája. – De nem abban a társaságban, amelyben mi szoktunk forogni – vágott vissza élesen. Egyébként még kislány koromban arra tanítottak, hogy nem illik másokat majmolni.

– Ha megfogadtad volna a saját tanácsodat – közölte csípősen Elizabeth –, akkor még mindig disznókat terelnél a piactérre.

Úgy fújnak egymásra, mint két macska a tejfölösfazék felett, gondolta magában Robert, és teljes figyelmével a kandallón lógó hímzett rojtokat tanulmányozta.

Távoli ajtócsengő jelezte James érkezését. Elegáns estélyi ruhában volt, elismerő pillantásokat vetett az egybegyűltekre, mondott néhány bókot a hölgyek megjelenésére, majd sietve magával cipelte őket.

– Hová viszel? – kíváncsiskodott Robert, amikor már mindnyájan beszálltak a várakozó kocsiba.

– Meglepetés – felelte titokzatosan James, és semmi további felvilágosítást nem adott.

A kocsi befordult a sarkon. Az ég tiszta volt, csillagok ragyogtak, és a köd lassacsckán fátylat borított az utcákra.

Az ismerős ablakok láttán Robert hirtelen rájött, hová tartanak. Cadogan! – súgta oda az öccsének. – De hiszen ez férfi-klub!

– Annál valamivel több – mondta James, és az előcsarnokba terelte vendégeit, ahol egy parókás tótumfaktum megszabadította őket a kabarjuktól. Egy kis sötétzöld bársonynadrágos, arannyal hímzett kabátos szerezsen végigkalauzolta őket a szőnyeggel borított hosszú folyosón, elvezette a dohányzó mellett és kinyitott előttük egy tölgyfaajtót.

– Erre – mondta James, és egy ragyogóan kivilágított szobába vezette őket. A mennyezeten fényes kandeláberok ragyogtak. A zöld posztóval bevont asztalok felett vastag szivarfüst gomolygott. Halk beszéd hallatszott, amely összekeveredett a rulettasztal csontgolyóinak zörgésével.

Robert és a felesége levegő után kapkodott. Sarah megragadta James karját.

– James! – suttogta rémülten. – Hisz ez egy játékbarlang!

– Amott túl van az ebédlő – mutatott James egy bőrrel bevont ajtó felé. – Azt mondták, kiváló konyhájuk van.

Elizabeth, aki mindig kész volt arra, hogy új tapasztalatokat szerezzen, kissé szétnyílt ajakkal, csillogó szemmel nézett körül.

A játékosok kevés időt szenteltek a társalgásnak, minden figyelmüket a kártyajárás, vagy a rulettgolyók pörgése kötötte le. Előttük nagy halom bankjegy hevert. A hölgyek, akik épp olyan feszült figyelemmel

játszottak, mint az urak, mélyen *décolleté* öltözéket és töméntelen ékszerrel viseltek. Fehérkesztyűs lakájok vonultak fel s alá, és jégbe hűtött pezsgőket kínáltak tálcán.

– Ott van. – fogta meg a húga karját James. – Ki?

– Sinclair. Ő az a fickó, akivel szeretnék megismertetni. Elizabeth követte a pillantását és meglátott egy karsú, őszes hajú férfit, aki a kártyasztal mellett ült és előtte hatalmas bankjegyhalom tornyosodott. Mialatt Elizabeth nézte, a férfi odadobott egy kártyát, és még ötven fontot rátett a halomra.

– Melyik az? – kérdezte a fiatalasszony, hogy biztos legyen a dologban.

– Az ott. A fickó épp most játssza el a Salt Hajózás mozgatókéjét.

– Pedig úgy fest, mintha nyeresre állna – kételkedett Elizabeth.

– A játékosok soha nem nyernek – világosította fel James. – Én csak azt szeretném, ha tőlem kérne kölcsön.

– Kölcsön? – nézett rá gyanakodva Elizabeth. – Ezért hoztál ide, James?

– Meg akarom tudni, ki az az uzorás, aki a markában tartja a papírjait.

– És miből gondolod, hogy nekem majd elmeséli? – bosszankodott a húga, amiért a bátyja úgy képzei, hogy ő majd megteszi, amit óhajt.

– Ugyan menj már, Elizabeth, nagyon jól tudod, hogy ha akarod, a madárkát is lecsalogathatod a fáról.

– És ugyan miért tenném?

– Az egész csak egy kis szívesség – erősködött James. – Olyan szívesség, melyet ha az alkalom úgy hozza, visszakaphatsz tőlem.

– Semmit nem ígérek – tiltakozott habozva Elizabeth.

– A kisujjad köré fogod csavarni – bízta James. – No, rajta, menjünk, Robert majd bemutat minket.

– Robert? – kerekedett tágra Elizabeth szeme. – Hát nem a te ismerősöd?

– Én csak fotográfiáról ismerem – mondta a bátyja és oldalba bökte Robertet. – Ne állj már itt olyan kiguvadt szemmel, Robert, mint a partra vetett hal, hanem menj oda és vedesd észre magad Sinclairre.

– Kártyát – rendelkezett Sinclair.

– Bank nyert – mondta a krupié, és beseperzte a pénzt. Sinclair felnézett és meglátta a válla mögött ácsorgó Robertet.

– Maga az, Onedin? Már azt hittem, megfordult a szerencsém. Maga is klubtag?

– Én az vagyok – válaszolt a bátyja helyett James. – A klub elnöke vett fel. Minden akadály nélkül.

– És ki lenne ön? – kérdezte Sinclair, miközben le nem vette a szemét Elizabethről.

Robert sietve mindenkit bemutatott. Sinclair udvariasan felállt, de Jamesről és Sarahról tudomást sem vett, kizárólag Elizabethnek nyújtott kezét.

– Boldog vagyok, hogy megismerhetem önt, Mrs. Frazer. Már régóta úgy tartom, hogy a család legvonzóbb oldala a női ág.

James egyetértően bólintott, és elhúzódott. Sinclair odatolt egy széket a fiatalasszonynak, ő maga pedig Robertnek és Sarahnak hátat fordítva mellé ült.

– Mr. Frazer nincs itt önnel? – tudakolta Sinclair.

– A férjem néhány évvel ezelőtt külföldön meghalt.

– Jó neki – mondta Sinclair könnyedén. – Játsszik?

– Tessék?

– Kártyázik?

– Attól tartok, hogy nem – felelte Elizabeth hűvösen, és megállapította, hogy ilyen visszataszító alakkal még soha életében nem találkozott.

– Pedig nem szabad félni egy kis kockázattól – bízta őt Sinclair. Megengedné nekem azt az örömet, hogy megtaníthatom?

Elizabeth gyors pillantást vetett a férjira, aki ilyen felháborítóan flörtölt vele. Nos, jó, határozta el, kettőn áll a vásár. Elmosolyodott.

– Teljesen önre bízom magam – mondta, amire viszonzásul gyors, fellobbanó pillantást kapott.

Robert és Sarah imigyen sorsukra hagyva tovább nézelődtek és félénken figyelték a rulettasztal titkait.

Elvettek a tálcáról egy-egy pohár pezsgőt, és ámulva-bámulva nézegették az asztalon felhalmozott hatalmas arany- és bankjegykupacokat.

Robert felhörpintette a pezsgőjét, és rögtön másik pohár után nyúlt.

– Ezek egytől egyig megőrültek – sügta oda Sarahnak. – Nézd csak meg az arcukat. Lefogadom, hogy életük egyetlen napján sem végeztek becsületes munkát.

– Ezüstkanállal a szájukban születtek – bólogatott Sarah. Néhány percig ott ácsorogtak, nézték a játékot, majja amikor Robert

már épp odébb akart állni, Sarah hirtelen kinyitotta az erszényét, és kivett belőle egy aranyat.

– Én talán mégis megkockáztatok egy aranyat, csak egyetlen egyet. Akkor aztán elmondhatom, hogy legalább életemben egyszer kipróbáltam ezt a borzalmas játékot – jelentette ki, azzal az asztalhoz hajolt, kiválasztott egy számot és rátette a pénzdarabot.

– Ne bolondozz, Sarah – sziszegte Robert. – Mintha az ablakon dobnád ki azt a jó kis pénzt!

De Sarah lerázta magáról a férje karját és izgatottan várt. A krupié megpörgette a kereket, az apró golyó szédítő gyorsasággal körbefutott a kör szélén, majd belepottyant az egyik vajatba. A krupié, ez a kimerült, hullaszerű férfiú orrhangon mondott valamit, és kis summa pénzt tolt Sarah elé.

– Robert! Robert! – visított fel az asszony és összecsapta a tenyerét. – Nyertem! Nyertem!

– Akkor gondold magad szerencsésnek – mondta savanyúan a férje és megragadta a karját. Sarah lázasan megszámolta nyereségét és a táskájába dugta. Majd egy pillanat múlva gondolt egyet, kivette belőle az eredetileg feltett aranyát, és újra rátette szerencseszámára.

– El fogod veszíteni – jósolta Robert, és újabb pohár pezsgőt vett magának.

A kerék újra körbesurrant, és a kis elefántcsont labda újra szaladgálni kezdett. Újra ugyanazon a számon állt meg. A sikerétől lebévult Sarah összeszedte nyereseményét.

– Csak még egyszer! – könyörgött Robertnak. – Abban a pillanatban, ha elveszítem ezt az egy aranyat, rögtön abbahagyom.

Sarah elbűvölve bámulta a kerék fordulását, a golyó azonban ezúttal a mellette lévő számnál állt meg, és ő megalázottan nézte, amint a krupié elhalászta az aranyát. Sarah belekotort a táskájába. – Csak még egyszer, utoljára – mondta, s azzal mindörökre elveszett.

Eközben Sinclair rendre nyert a kártyaasztal mellett, míg az ideges Elizabeth folyton veszített.

Elizabeth kártyát kért, amiről kiderült, hogy hatos.

– Ó, a csuda vinné! – mérgeskedett, és a táskájába kutatott, majd vállat vont. – Azt hiszem, a kártyában született vesztes vagyok – mondta Sinclairnek.

– De a szerelemben nem, ugyebár? – mosolygott rá a férfi, és odatolt eléje néhány aranypénzt. – Engedje meg, hogy az adósommá tegyem!

Elizabeth érezte, hogy most kell fejest ugrania a mély vízbe. Megrázta a haját.

– Köszönöm, nem – állt fel az asztal mellől. – Majd kölcsönkérek a bátyámtól.

Elment, megkereste Jamest, aki hanyagul a farnak támaszkodva álldogált, egyik kezében egy pohár pezsgővel, a másikban szivarral.

– James – förmedt rá. – Tartozol nekem harminc fonttal. Az utolsó pennymet is elvesztettem, az az utálatos alak meg folyton nyer. Ennyit a te okos tervedről!

James elővette bankókkal teletömött tárcáját és átadott a húgának egy köteg pénzt.

– Pontosan ezt vártam. Mondtam neked, Elizabeth: a játékos soha nem nyer. Játssz csak tovább. Maradj mellette. És használd az eszedet.

– A te pénzed bánja – vont vállat a fiatalasszony és visszament az asztalhoz.

Letette a pénzköteget, mire Sinclair felvonta a szemöldökét.

– Milyen nagylelkű a bátyja. És adóslevél nélkül? Mennyire nem vall ez egy Onedinre.

– Mi az, hogy adóslevél? – kérdezte Elizabeth ártatlanul, mert rájött, hogy itt az alkalom.

– Drágám, maga valóban oktatásra szorul – mosolygott Sinclair. Kártyát – mondta, és veszített.

James a rulettasztal felé ballagott, ahol egy dühöngő Robertet talált, aki épp azon igyekezett, hogy erőnek erejével elvonszolja Saraht az asztaltól.

- Az utolsó pennyjét is elvesztette! – hörögte. – Ráadásul még az én öt fontomat is. Ami sok, az sok, Sarah! Egy shillinggel sem többet!
- Ennyi pénz! – siránkozott Sarah. – Pedig nyertem, James! Egész vagyont nyertem! James részvétellel csettingetett.
- Könnyen jön, könnyen megy, Sarah. Gyertek velem, és a legfinomabb vacsorát tálaltatom, amit valaha ettetek.
- Egy falatot sem bírnék lenyelni! – zokogta az asszony.
- Legyen ez számodra jó lecke – intette őt a férje, és körülnézett a szobában. – Mi van Elizabethtel?
- Azt hiszem, ő egész jól tud vigyázni magára – felelte James.

*

Amikor James másnap betoppant hozzá, a húga épp magányos reggelije mellett ült. Szeme alatt karikák sötétlettek, és hatalmasakat ásított.

A bátyja kávént öntött magának és várt, míg Elizabeth elrágicsált egy darab vajás pirítóst.

- Nos? – nézett rá aztán.

- Mi az, hogy nos? – támadt rá a fiatalasszony. Nyújtózkodott, és akkorát ásított, hogy az állkapcsa belereccsent. – Úristen, hogy én milyen fáradt vagyok! Kora hajnal volt, mire hazaértem. Ez a pasas addig nem állt fel az asztal mellől, míg egy penny volt a zsebében. A végén tőlem kért kölcsön ötven fontot.

- Tőlem – helyesbített James. – Remélem, kértél tőle adóslevelet?

- Csak szóbeli ígéretet – rázta meg a fejét Elizabeth. – Már túl álmos voltam ahhoz, hogy ilyen apróságra odafigyeljek.

- Nem számít – vigasztalta James. – És megtudtál valamit arról, mennyi az adóssága?

- Dehogyan tudtam. Mindennek van határa, James – méltatlankodott Elizabeth, majd kezét a szája elé emelte és elnyomott egy hölgyhöz cseppet sem méltó böfögést.

- Még nem lehet túl sok – mészáros James –, különben a cápák már körbefogták volna. – Megdörzsölte a kezét. – Potom pénzért megveszem azt a kis társaságot.

- De hiszen nem is az övé.

- Ha egyszer megszerzem az uzsorása nevét, Sinclair a rajta lévő ruhát sem mondhatja többé a magáénak – jelentette ki James, és vett egy pirítóst. – Remélem, kiszedted belőle?

- Megvan – csillant fel Elizabeth szeme. A zsebébe nyúlt, kivett egy cédulát, és átadta Jamesnek. – Roppant bizalmas volt. Cseppet sem húzódozott.

James rápillantott a címre.

- Gondolom, Sinclair minden bemutatott kliensért jutalékot kap.

- Ez az ember százszázalékos gazfickó lehet! – kiáltott fel a fiatalasszony.

- Az bizony. Pedig nem is látszik rajta. De ha a gazembereken meglátszana, hogy gazemberek, a börtönök rogyásig tele lennének és csak a becsületes emberek járkálnának szabadon. – James lenyelt egy darabka pirítóst, a cédulát meg zsebre vágta. – És nehogy elfelejtsd, tartozol nekem kétszáz fonttal!

- Mi! – hökkent meg Elizabeth és félrenyelt egy morzsát.

- A kártyaadósság becsületbeli adósság – állt fel James, testvéri csókot lehelt a húga homlokára, majd vigyorogva távozott, mielőtt még Elizabeth ajkáról felröppent volna a válasz.

*

James fölkereste Samuel Thwaite irodáját és habozás nélkül benyitott hozzá.

- Hello, Semmy – köszönt rá.

Adóslevél-Semmy arról volt nevezetes, hogy soha életében egyetlen adósa arcát sem felejtette el. Öregember volt, olyan vén, mint a bűn maga, és amennyire James visszaemlékezett, mindig is ilyen öreg volt. Összeaszott, múmiaszerű arcán pergamenszerűvé zsugorodott a bőr. Csak a szeme élt, úgy villogott ki

töpörödött arcából, akár a kígyó szeme. Icipici irodában kucorgott, icipici íróasztal mögött, a kályha meg a kemence egész forróságot csinált a szobájában.

– Misztej Onedin! Micoda meglepetész! Hát emjékszik még az öjeg Semmyje, annyi év után?

– Emlékszem – felelte James.

Semmy adóslevelekkel kezdte pályafutását, uzsorakamatra adott kölcsönt a tengerészeknek. Amikor a szerződést aláírták, a matróz előleget kaphatott tőle három havi részletre. Amikor a tengerész már jó messze a hajóján járt, Semmy nagy sebbel-lobbal körbeszaladgálta a hajótulajdonosok irodáit, és visszavásároltatta az adóslevelet. A kockázata kicsi volt, és a felhajtói pedig kesztyűs kézzel dolgoztak. Ez volt a hírhedt vérdíj, és még a tengerészfeleségekre is kiterjedt, akik inkább kifizették Semmyt és a hasonszőrűeket, sem mint egy hónapig várjanak arra, hogy az adóslevél esedékessé váljék.

Mára Semmy már felcserélte a Bells of Glory sarkán álló asztalkáját erre a városi irodára, míg ügynökei és felhajtói most is a vízparton tevékenykedtek.

– Magának aztán felvitte Isten a dolgát, Semmy! – mondta James.

– Akájkak magának, Misztej Onedin – vont vállat esedezve a kisöreg. – Emjékszem még azokja a napokja, amikor az ejszó adószlevelét aláírta. Akkojiban legfeljebb ha tizenöt évesz lehetett.

– Én is emlékszem – bólogatott James.

Semmy felemelte ragadozómadár fejét és megcirógatta kecskeszakállát. – És miben állhatok szolgálatája, Misztej Onedin?

– Van magának Sinclair nevezetű kliense – tért egyenesen a tárgyra James. – Mennyit kölcsönzött neki?

– Szinklej? – csóválta a fejét búsan Semmy. – Úgy nézzen jám, Misztej Onedin, hogy a száját nagylelkűségem ájdozata vagyok. Félek, hogy soha nem látom viszont a pénzemnek még a színét sem.

– Ez esetben megnyugtathatom – közölte James. – Kész vagyok átvenni magától Sinclair össze kötelezvényét a tényleges értékén.

– A ténylegesz éjtékén! – emelte fel Semmy elborzadva a kezét. Misztej Onedin, ezt nem mondhatja komolyan! Én jó pénzt fektettem bele ebbe a...

– Post-obit* – nyilatkozta ki James.

[* Post-obit=elhalálozás utáni időre szóló kötelezettség]

– Micsoda?

– A mértéktelen arányú pénzkölcsönzés ellene mond minden biztonsággal elvárható reménynek. Ez esetben a nagynéni halálának. James megcsóválta a fejét. – Nem megy Semmy. Nem megy. Az a szándékom, hogy megvegyem a Salt Hajózási Társaságot. Akkor aztán sírhat-ríhat a pénze után.

Semmy izegni-mozogni kezdett félelmében. – Ez nem lehet igaz! Engem biztosítottak afelől, hogy a nagynéni soha nem fogja eladni!

– Márpedig nekem eladja – mondta James kurtán.

– Ha Szinklej nem fizet, böjtönbe megy – ágált kétségbeesve az öreg uzsorás.

– Amennyire engem érdekel, tőlem a kutyák elé is vetheti – felelte szívtelenül James.

– Ez nem tisztesszégesz – jajongott Semmy. – Nem tisztesszégesz, Misztej Onedin. Szinklej adószleveléi tizenkétezer fontot éjnek!

– Tényleges értéket mondjon, Semmy – emelte fel a kezét James. És köszönje a szerencsecsillagának, hogy becsületes ember vagyok – tette még hozzá ájtatosan.

Semmy átbetorkált a szobácskán, kinyitott egy iratládát, kotorászott benne, majd kihalászott egy vaskos iratköteget. James levette róla a rózsaszínű szalagot, és kihúzta belőle Sinclair kötelezvényét. Maga elé tette az asztalra és gondosan megnézte a rajta álló összeget.

– Úgy látom, ezen háromezeröt száz áll – mondta, és kitöltött egy csekket, de nem adta még át, hanem a hüvelyk- és mutatóujja közé fogta. – Ha rájövök, hogy valamit még visszatartott, gondom lesz rá, hogy a társaságom soha többé ne fizessen ki magának egyetlen adószlevelet sem.

– Maga nagyon kemény embej, Misztej Onedin – vette át a csekket Semmy.

– Tudom – hagyta helyben szenvtelenül James. – Kemény világban élünk.

*

Mrs. Salt feltornyozott párnáira támaszkodva ült, előtte unokaöccse kötelezvényei heverték. – De hisz ez borzasztó, Mr. Onedin, borzasztó – nézett fel az öreg hölgy. – Rosszabb, sokkal rosszabb annál, amit képzeltem!

James az ágy szélére ült, és kezébe vette az idős dáma egyik madárkaromszerű kezét.

– Tönkre fogja tenni önt, Mrs. Salt – jegyezte meg csendesen. Mrs. Salt kis, száraz zokogást hallatott.

– Természetesen én is tisztában voltam azzal, hogy Lewis bankkölcsonöket kért – de hogy uzsoráshoz forduljon...!

– Nyilván mások is vannak – mondta James –, és szép lassan minden vérét kiszívják. Önnek a saját biztonsága érdekében áll, hogy eladja nekem a céget, mielőtt még nem késő.

– Nem bírom – sóhajtozott az öregasszony.

– Ha eladja, darabokra tépem ezeket a kötelezvényeket, és annyi részvényt adok önnek a Salt Hajózásból, amennyi évi ötszáz font osztalékot garantál.

– Mi szükség van az én koromban garanciára? – mosolygott erőtlenül Mrs. Salt. – Lewis pedig újra és újra és újra visszamegy majd az uzsorásokhoz.

– Nem tud visszamenni, ha nincs fedezete. Arra pedig szavamat adom, hogy amíg az unokaöccse él, egyetlen hajóra, egyetlen ingóságra sem vehet fel jelzálogkölcson.

– És mihez kezd ön az én társasággal, Mr. Onedin? – fogta meg James kezét az öregasszony.

– Pénzt csinállok vele. Ahogyan az ön férje.

– Hiszem, hogy meg is teszi – mondta Mrs. Salt, és ránézett Salt kapitány képére, erre a dermedt, fenyegető arcra. – Én nem tudtam. Pedig a szavamat adtam.

– Én ismerem a módját – jelentette ki James.

*

A Salt Hajózási Társaság irodája pontosan olyan penészes ól volt, amilyennek Robert leírta. James kettesével rohant fel a lépcsőn, félretolt egy kézzel-lábbal ellenkező szürke szakállú egyént, és egyenesen bemasírozott Sinclair szobájába.

Sinclair az íróasztalánál ült és pasziánszal ütötte el az időt. Bosszúsan felnézett és ráripakodott a James h áta mögött hadonászó írrokra.

– Az a benyomásom, Mr. Raven, hogy szigorúan megparancsoltam, miszerint senki ne merészeljen zavarni.

James kitaszigálta a szobából a megrettent írrokot és kulcsra zárta az ajtót.

– Ez volt az utolsó parancs, amelyet maga ebben az irodában adott, Sinclair – jelentett ki, azzal legyezőszerűen elébe teregette az adóslevélgyűjteményt. – Végképp kimerült a hitele – tette hozzá.

Sinclair összekulcsolta az ujjait és megropogtatta az ízületeit.

– Szóval maga felvásárolta a papírjaimat? Nem működik a dolog, Onedin, egyáltalán nem működik – csóválta meg a fejét. – Ezek addig nem válnak esedékessé, amíg – a maga nagynénje el nem halálozik és maga nem örököl – fejezte be helyette James. – Maga csakugyan a legalávalóbb teremtmény, akivel valaha volt szerencsétlenségem találkozni, Sinclair. A nagybátya az egész életét arra áldozta, hogy megteremtse a vagyont, maga pedig az egészséget elveri a kártyaasztal mellett.

Sinclair szemén átcikázott a düh.

– Maga azt hiszi, hogy élvezem ezt a szerencsejátékos szerepet? A nagybátyám – süljön a lelke ropogásra a pokolban – úgy rakta a nyakamba ezt az egész üzletet, akár a malomkövet. Kora hajnaltól késő éjszakáig dolgoztam, mint egy kutya, annyi díjazásért, amiből cipőtalpalásra is alig telt. És mindig csak a holnap ígéretét húzta el előttem mézesmadzagként: "Egy szép napon mindent te örökölsz", mondogatta, és ezzel etetett a halála pillanatáig. Én meg, a jó bolond, mindent bevettem. És mi történt? Ez a fősvény, kuporgató kizsákmányoló mindent a nagynénemre hagyott, azzal a kikötéssel, hogy én majd csak az ő halála

után örökölhettek. Ez az ember szörnyeteg volt.

– Maga pedig bosszút áll a halotton – nézett rá hidegen James. – És mi van az élővel?

– A nagynénemet pontosan úgy köti a férje döntése, mint engem.

– Kipróbáljuk?

– Nem tudom követni önt – sóhajtott Sinclair.

Egy csipet tubákot dugott az orrába, majd hatalmasat trombitált a zsebkendőjébe.

– Mondjon le – ajánlotta James. – Maga nélkül nincs Salt Hajózási

Vállalat.

– És hagyjam, hogy maga alkalmi áron megkaparintsa a társaságot? Nem.

– Már megkaparintottam – közölte James, és gyorsan átlapozta a kötelezvényeket. – Csak az a bökkenő, hogy akárcsak a maga többi hitelezője, én sem várok.

– A többi hitelezőm?

– Mindenki, akinek akár egyetlen pennyvel is tartozik. A bankárjától a szabójáig. Tapasztalatom szerint az olyan ember, mint maga, fűtyül arra, hogy idejében kiegyenlítse a számláit, ha ugyan egyáltalán kiegyenlíti.

– Drága öregem – mondta Sinclair lustán elnyújtott hangon –, nekem semmi örömet sem jelent az efféle adósságok kifizetése.

– Cserébe a lemondásáért minden kinnlevőségét kifizetem.

– Igazán képtelen vagyok belátni, miért várja el tőlem, hogy mondjak le egy kicsiny, de kielégítő bevételről a nyomor kedvéért.

– Engem ne oktasson ki a dolgomra – förmedt rá James. – A cége már alig áll a lábán, a hajói százalmas állapotban vannak, javításra szorulnak, és ha jól tudom, az emberei az orránál fogva vezetik magát. Ne legyen bolond, Sinclair, nem lehet a végsőkéig halogatni, hogy szembenézzen az igazsággal. Mondjon le, és minden adósságától megszabadul. Ha megtagadja, visszaadom Semmynek ezeket az kötelezvényeket, és ő nyomban követelni fogja magán a pénzt, uzsorakamatostul. Ha megteszi, amit akarok, mindig lesz tető a feje felett. Ha nem, Semmy ettől is megfosztja és nem lesz többé otthona.

– De a nagynéném soha nem egyezne bele – kezdett habozni Sinclair.

– De igen. Belegyeznek. Ő épp úgy alig várja a szabadulást, mint maga.

Együtt távoztak az irodából, és hallgatva ültek a kocsiban, amely végigrobogott velük a városon a hosszú Prince's Boulevardon át a Croxteth Roadig, a Salt-rezidenciához.

– Azt hiszem, a nagynénje alszik, uram – fogadta őket suttogva az öreg szolgáló és recsegő-ropogó izületeivel felkecmergett előttük a lépcsőn. Halkan kopogtatott, majd benyitott a szobába.

Mrs. Salt félrecsúszott parókával, élettelen, tágra nyílt szemmel, kinyújtott karral a padlón hevert. Kezét máris begörbítette a hullamerevség.

– Ó, Istenem... – suttogta Sinclair.

A vén cselédlány szeme elé kapta kötényét, előre-hátra hajlongott, majd kirohant. Zokogása úgy visszhangzott a ház csendjében, mint az elveszett lelkek jajveszékélése.

James odament a holttest mellé, lehajolt és felemelt egy apró üvegcsét. Megrázta, megszagolta, majd bedugaszolta.

– Mi ez? – kérdezte Sinclair remegő hangon. Arcát kiverte a verejték.

– Egy üres orvosságos üveg – adta neki oda James a fiolát.

– Laudanum... – nyalta meg kiszáradt ajkát Sinclair.

– Nyugtató. A nagynénjének nagy fájdalmai voltak.

– Akkor hát nem... mégsem... – nézett százalmasan Sinclair Mr. Onedinre.

James gondosan visszatette az üvegcsét a többi gyógyszeres fiola mellé.

– Ezt már soha nem fogjuk megtudni – felelte. Gyengéden lezárta a nyitott szemet, megigazgatta Mrs. Salt leesett állát és visszahelyezte félrecsúszott parókáját. Csak ekkor vette észre azt a nagy, barna borítékot, amely az ágytakarón hevert. Felvette, belenézett, majd átadta Sinclairnek.

– A nagynénje végrendelete. A társaság a magáé, Sinclair.

– Nem, Onedin – mondta ferde mosollyal Sinclair. – A társaság a magáé. Megint vesztettem.

James kiment a szobából, otthagyta az ágy mellett térdelő, könnyező Sinclairt, és elindult, hogy megkeresse Bainest.

*

Az új Tengerészotthonban, e kiváló rezidenciában bukkant rá. Az ehhez hasonló otthonok újabban gomba módra elszaporodtak a brit szigetek összes kikötőjében.

A tengerészotthon frissen összetákoltt, homokkötéglákból álló épülete a Tar Street sarkán, a Vámház mögött helyezkedett el. A falán lévő tábláról kiderült, hogy az épület egyike Albert herceg Tengerészek Részére Létesített Alapítványának. Bejáratának kettős kapuja kovácsoltvasból készült, és összecsomózott hajókötélzetre emlékeztetett.

A falábú őr odavezette Jamest Baines kabinjához, egy első emeleti aprócska, fehérre festett falú kockához. A szobácska olajozott tikfa ajtaján fényesre tisztított, kagyló alakú rézkopogtató ékeskedett.

– Mr. Onedin! – kiáltott fél Baines meglepődve, amikor ajtót nyitott.

– Van valami munkám a maga számára – nézett körül James. A helyiség mérete pontosan megegyezett bármely egyszemélyes hajókabin méretével. A fiókosszekrény tetején lószőrmatracos hálólámpa, odébb hajlított karfájú, nádfonatos szék, valamint mosdótál, kardáncsuklón függő, hajós olajlámpás, és volt ott még könyvespolc is, amelyen Brown Tengerészeti Almanachjának egyetlen kötete árválkodott. A látogató megállapította, hogy Baines alighanem kizárólag hajókabinban érzi otthonosan magát.

– Jöjjön be – dörmögte az óriás és félreállt az ajtóból. – Gondolom, nem az *Orphirr*-ről van szó, mi? – kérdezte reménykedve.

– Nem az *Orphirr*-ről. Azt akarom, hogy maga vegye át a Salt Hajózási Társaságot.

– Szárazföldi munka? Egy irodában? – sértődött meg a kapitány. Én ugyan nem. Cseppet sem lelkesedem az efféle munkáért.

– Nincs más jelöltem. Maga tud bánni az emberekkel és a hajókkal.

– Papírmunka – ellenkezett Baines. – Nincs nekem fejem az ilyesmire.

– Erre ott van az iroda, tele írkokokkal, akik elvégzik a papírmunkát – mondta bosszúsan James. – Nekem olyasvalakire van szükségem, aki utánanézi, hogy ezeket a hajókat felkészítsék az atlanti-óceáni útra. Olyasvalakire, aki elsőrendű kapitányokat és másodkapitányokat tud szerezni és aki összeszedi a megfelelő legénységet. Olyasvalakire, aki nem szöszmötöl ostobaságokon. Aki tökéletesen elvezeti az egészséget. Ebből magának is szép haszna lenne, Baines.

– De mégis a parthoz volnék szögezve. Márpedig én fedélzetet akarok a talpam alá.

– Az is meglesz. Abban a pillanatban, ahogy az üzlet beindul, hajóra szállhat.

– Bármelyik hajóra?

– Bármelyik megfelelő hajóra – helyesbített óvatosan James.

– De gondolom, csak átmenetileg.

– Ahogy maga akarja. Csak készítse fel tengerre ezeket a hajókat. Hattagú legénységgel – kapitány, másodkapitány, két szakképzett matróz és két hajóinas. Két kétárbocost indítson sóért New Foundlandbe, aztán sózott hallal fussanak le Nyugat-Indiába és onnan hozasson haza gyümölcsöt meg melaszt. A szkúneren pedig addig folytatják a palaszállítványozást, amíg nem talállok valami kifizetődőbbet helyette.

– Ez minden? – érdeklődött Baines. James nem törődött a gúnyos hanggal.

– Jelenleg ez – felelte, és az órájára nézett. – Mennem kell. Ha bármire szüksége lenne, kérdezze meg Tupmant. Ő intézi majd a papírmunkát magának, és beszélek még Elizabethtel a javítási munkálatokról – mostanában úgyis folyton arról zokog, hogy nincs pénze, semmi kétség, örömmel fogadja majd a megbízást. Ha az árban megegyeznek – szippantott egyet James. – Másvalami?

– Azt hiszem, minden lehetőt felsorolt, uram – mondta szárazon Baines.

– Látom, semmi probléma. Jó legénységet csípjén fel, ez minden kérésem.

– Semmi gond. Itt helyben rögtön megtalálom.

– Itt?

– Elsőrendű tengerészek, egyik jobb, mint a másik. Jobbat nem is kívánhat. Elvégre ez Alapítványi Ház, nem? Igaz, még nagyon új, de fenemód jó és minden pont olyan benne, mint egy hajón. Remek kis kabinok, mindegyik zárható. A kaja is jó, unalmas ugyan, de bőséges, és még nappali szobánk is van, meg olvasószobánk, és egy sor boltocska, ahol a bagótól a tengerészcsizmaig minden kapható. Még külön bankunk is van, melyben, addig tartogathatja a pénzt az ember, míg nincs rá szüksége. A közlönyben minden információt megtalálunk a kihajózások dátumáról, meg arról, hogy melyik hajóra lehet elszerezni és az hová indul. Én mondom – lelkesedett Baines –, ezek az alapítványi házak külön kis világok. Nem is hiányzik más, csak az, hogy egy kevés sós víz csapkodjon körülöttünk.

– Nem lehet túl nagy a haszon itt – jegyezte meg James. – Vajon ki áll az Alapítvány mögött?

– Halvány gözöm sincs – vont vállat a kapitány. – De bárki legyen, nagyon is tisztában van azzal, hogy mire lehet szükségük a tengerészeknek.

Amikor James faképnél hagyta Bainest, hogy oldja meg a legsürgősebb problémákat, bement az irodájába, felvázolta Tupman előtt az indítványait, és besorolta a Salt Hajózási Társaságot egyre növekvő számú leányvállalatai közé.

*

Aznap este, az elvégzett munkával igen elégedetten, miután jól megtömte magát főtt gombóccal és tápióka pudinggal, a tűz elé telepedett és a lábujjait melengette. Álmosan bóbiskolva szemlélgette a vele szemben üldögélő Miss Gauntot, aki mint rendesen, most is soha véget nem érő kötésébe merült. A sárgás lángnyelvek fel-felcsaptak a kémény felé és hol világosságba, hol sötétségbe borították a kisasszony szögletes arcvonásait. Miss Gaunt a legpihentetőbb nő a világon, gondolta magában James. Olyasvalaki, akinek jelenlétében teljes nyugalomban érezheti magát az ember. Nyugalom, gondolta már-már félig alva. Miss Gaunt figyelemre méltón megnyugtató asszonyszemély.

Amikor James halk hortyogása már szabályossá vált, Miss Gaunt az ölébe tette a kötést, és álmodozva bámult a tűzbe.

Mindent egybevéve igen-igen sajnálatos lesz, ha el kell hagynia jelenlegi állását. Munkaadója minden goromba hírneve ellenére is roppant tekintélyes személy. Mr. Onedin javaslatára ők ketten továbbra is együtt költöttek el vacsorájukat és az úr már rég megszokta azt a gyakorlatot, hogy vacsora után letelepedik a varrókosaras Miss Gaunt mellé, újságot olvas és közben alig váltanak egy-két szót. Ám Mr. Onedinnek nagyon megnyugtató a jelenléte, gondolta Miss Gaunt. Sőhajtozott, felemelte a fejét és Anne portréjára nézett. Hirtelen olybá tűnt, mintha a kép jóindulatúan tekintett volna vissza rá.

8. fejezet

Az asztal végében ülő Sarah megállapította, hogy ez a kis vacsoraparty a lehető legjobb úton van a siker felé. Samuel hazajött az iskolából, és kész kis férfinak látszott. *Tisztára*, mint az apja, széles vállával, robusztus végtagjaival, előreugró állával. Gyermeki kerekdedségét immár levedletté, és Sarah nem lett volna meglepődve, ha megtudja, hogy fiacskája titokban már borotválkozik. Drága Samuel, ég és föld a különbség közte és unokatestvére, William között, aki olyan mogorván üldögél az asztalnál. A két fiú között ülő Charlotte pedig milyen nehezen kezelhető gyerek, alattomos kis vadmacska, gondolta Sarah. A gyerekek elfojtott vihogásából és a két fiú kényelmetlen tekergőzéséből napnál világosabb, hogy Charlotte lopva összevissza csipkedi őket az asztal alatt.

Az asszony tekintete most többi vendégére tévedt. Elizabeth, ahogyan az várható is volt, nagy birkaszemet meresztgetett Daniel Fogartyra, aki a maga részéről talpig úriembernek látszott és az egész asztaltársaságot lekötötte ausztráliai kalandjainak elbeszélésével. Ő és Elizabeth eleinte kissé tartózkodóan viselkedtek egymással, dehát ilyen hosszú távollét után mi mást is lehetett volna elvárni. Ami Saraht illeti, biztosra vette, hogy a jég előbb-utóbb elolvad, és a levegőben hamarosan esküvői harangok csengés-bongása lesz hallható.

A háziasszony örömeinek horizontja fölé csak egyetlen aprócska felhő borult. James meggondolatlanul ráerőltette a társaságra ezt a savanyú ábrázatú Miss Gauntot. Amikor először pendítette meg a dolgot Sarah előtt, ő nyomban beleegyezett, hiszen úgy képzelte, hogy a nevelőnő Charlotte kísérőjeként természetesen majd a cselédségi helyiségben fog étkezni. James azonban bosszantóan és érthetetlen módon kijelentette, hogy erről szó sem lehet, és azt a képtelen magyarázatot adta, hogy annak a teremtésnek mindaddig "nagyon kevés társasági életben volt része", mintha a cselédséghez tartozó egyén társas életének bármely vonatkozása bárkit is érdekelhetne. Sarah az utolsó pillanatig kézzel-lábbal tiltakozott, mondván, hogy Miss Gaunt asztali elhelyezése fenekestől felborítja az ültetési rendet, a szakácsnőt hisztérikus rohamokba kergeti és a konyhában kítör a káosz.

– Ugyan hová ültessem? – sopánkodott. – Az asztal egyik oldalán négyen leszünk, a másik oldalán meg hárman!

– Ültesd mellém – válaszolta erre James. És tessék, az a nő, most ott ül az asztalnál, James és Daniel között, életnagyságban, és úgy viselkedik, mintha ez születésétől fogva kijárna neki.

Robert az asztalfőről fölállva körbevitte a bort, és régi emlékeivel szórakoztatta a társaságot.

– Milyen hosszú utat tettünk meg a kezdetek óta – mélézött. – Emlékszem, amikor apánk olajüzletében dolgoztunk, és Elizabeth sikálta a padlót. Hú, mennyire utálta!

Elizabeth gondosan manikűrözött kezére nézett.

– Ráadásul télen! És a bátyám rosszabb volt a rabszolgahajcsárnál is. Csak sikáltam és sikáltam azt a nyavalyás padlót, a kezem már egészen eldurvult, de te, soha nem voltál vele megelégedve.

– Született lustaság voltál! – mondta a házigazda nyájasan. – Állandóan a felhőkben jártál, mindig könnyű életről ábrándoztál. Azok voltak ám a szép idők – vihogott. – Daniel egy "bark" típusú vitorlás másodkapitánya volt, és aligha lehetett két penny a zsebében, hogy legalább összecsrörentse...

– Tényleg így volt, uram? – nézett Samuel érdeklődve Danielre. Az a hajó tényleg csak gerendából épült, vagy vegyes fából? És hány vitorlát bírt el? Hány tonnát nyomott? Milyen messze mentek vele?

– Ne kotyogj közbe, Samuel! – szólt rá az apja.

– Bocsánat, papa.

– Attól tartok, ez a fiú átugrik egy állomást, ha semmi más nem jár a fejében, csak a hajók. Az ő korában katona akartam lenni. Tábornok, semmivel sem kevesebb – mosolygott elnézően Robert.

– Aligha tudnék nálad kevésbé harcias teremtetést elképzelni! – kiáltotta mosolyogva a férjének Sarah az asztal másik végéről.

– Ó, nem is tudom – szerénykedett Robert. – Még ma is úgy tartom, jobb hadjáratot vezettem volna, mint az a tejfölös szájú amerikai tábornok. Úgy hallottam, az indiánok levágták a fejét és lándzsavégre tűzték.

Sarah elhúzta a száját és fülére szorította a kezét. – Igazán túl messzire mégy, Robert! Legalább ne az asztalnál, légy szíves!

– Tehát tengerre szeretnél szállni, mi, fiatalember? – hunyorított Daniel az ifjú Samuelre.

– Amióta csak az eszemet tudom, ez az egyetlen ambícióm – nézett borúsán a tányérjába Samuel. – De úgy látszik, az a sorsom, hogy a pult mögött álljak egy zsúfolt üzletben, és kiszolgáljak.

– Köszönd a jó csillagzatodnak, hogy olyan lehetőségeid vannak, melyeket tőlem megtagadott az élet – reccsent rá az apja. – Nekem a magam erejéből kellett felemelkednem. Amikor először találkoztam anyáddal, néhány rézgarast kerestem hetenként, éjt nappá téve dolgoztam, anyád meg disznókat vitt a piacra.

– Ilyesmire szó sem volt! – csattant fel Sarah, és bíborvörösre pirult. – Mint mindnyájan tudjátok, nagyon jó farmercsaládból származom.

Én úgy emlékszem – szólt közbe Elizabeth sunyin –, hogy a Stirlingek a földet túrták és egytől egyig bumfordi parasztok voltak.

– Az igaz, hogy nagyon nehéz életet élünk, amikor az olyan bérlőket, mint mi, a kapzsi földesurak kilakoltatták a tanyákról. De a végén mégis kiemelkedtünk a legnagyobb szegénységből, így legalább senki sem mondhatja, hogy a pénzéért mentem hozzá Roberthoz szavalta Sarah megvetően.

Samuel izgett-mozgott a székén, Charlotte pedig hirtelen visítva felkiáltott: – Megrúgott! Megrúgott, megrúgott!

- Elég legyen ebből, kisasszony! – szólt rá élesen Miss Gaunt. Tedd a kezéd az asztalra és ülj olyan csendben és rendben, mint egy kiséger, különben vacsora végéig a sarokba állhatsz.
- Charlotte lázadó tekintetet vetett Miss Gaunt kéréseire. – Ez nem tisztességes – kezdte.
- És tartsd a szád – parancsolt rá Miss Gaunt. – Itt nem játszunk ha-meg-de-játékot, ifjú hölgyem.
- Papa! – folyamodott Jameshez Charlotte.
- Tégy úgy, ahogy mondták – parancsolt a kislányra szigorúan James.
- Charlotte morcosan elhallgatott, William a maradékot eszegette a tányérről, Samuel pedig zavartan pislogott a kés és a villája fölött.
- Ha annyira oda vagy a hajókért, Samuel, miért nem kérsz engedélyt James bácsitól vagy Elizabeth nénitől? – ajánlotta Daniel. – Biztosra veszem, bármelyikük szívesen megengedné, hogy meglátogasd valamelyik teknőjüket.
- Hát persze, Samuel – mondta Elizabeth. – William bizonyára szívesen elkísér, ugye, William?
- Nem, mama – felelte durcásan a fiú.
- Majd én adok neked ajánlólevelet Baines kapitányhoz – mosolygott James kedvesen. – A következő egy-két hétben lesz ideje rád.
- Magához Baines kapitányhoz! Komolyan mondja, bácsikám? ragyogott fel Samuel arca, mint valami bálványimádóé. – Mondhatom, ez igazán rettentően kedves magától!
- Azok a dokkok! Borzalmas helyek – nyöszörögte Sarah. – Az ember annyi szörnyű történetet hall.
- Baines majd gondoskodik róla, hogy a fiadnak ne essék semmi bántódása – nyugtatta meg őt.
- Remélem, nem tömi tele hülyeségekkel Samuel fejét – morogta Robert. – Jól van, fiam, holnap elmehetsz, de aztán vissza az iskolába!
- Köszönöm, papa.
- Viszonzásul azonban elvárom tőled, hogy az év végi bizonyítványod jobb legyen, mint a félévi volt.
- Én minden tőlem telhetőt megteszek. De olyan nehezen megy a fejembe a számtan.
- Pedig aki nem tud jól számolni, soha nem lehet kapitány a hajómon – jelentette ki James. – Hallgass csak apádra, ifjú Samuel, és rágd át magad a könyveiden.
- Tépj ki egy lapot William könyveiből – tanácsolta Daniel. – Mert neki olyan feje van, mint egy számológép. Ugye, William?
- E tekintetben apámra hasonlítok, uram – bólintott a fiú komolyan.
- Sarah gyors pillantást vetett az asztal körül ülőkre, és felkelt. – Azt hiszem, hölgyeim, hagyjuk magukra az urakat a szivarjaikkal.
- Amikor magukra maradtak, Daniel és James szivarra gyújtott, a házigazda meg elővett a polcra egy üveg portóit.
- Robert elmondta, hogy egy dél-amerikai kikötő építésén gondolkodol – kezdte társalgási hangon Daniel.
- Több ez már mint gondolat – felelte James, és felvázolta a tervét. Daniel figyelmesen hallgatta, Robert közben körbepillantotta portóit.
- Érdekes javaslat – szögezte le Fogarty, amikor James befejezte értekezését. – Szinte kedvem támadt hozzá, hogy magam is vegyek néhány részvényt.
- Rosszabbat is tehetnél, mint hogy Elizabeth példáját követed vélte James.
- Elizabeth példáját? Arra céloz, hogy Elizabeth pénzt fektetett ebbe a kalandba?
- Jamesnek úgy rémlett, Daniel hangjában valami hirtelen, elfojtott riadalmat érez. Ettől olyan éberré és óvatossá vált, akár a vadállat, aminek az élete csupán attól függ, hogy egy pillanat alatt megszimatolja a veszélyt. – Tettünk némi előkészületeket – mondta óvatosan.
- Miféle előkészületeket? – Daniel ezúttal nem is rejtette véka alá aggodalmát.
- Ez Elizabeth ügye. Kérdezd meg tőle. – James kifújta a szivar füstjét és lustán felkelt a helyéről. – Nem csatlakozhatnánk a hölgyekhez?
- Ilyen hamar? – csodálkozott Robert. – Még el sem szívtuk a szivarjainkat!
- Ebben az esetben csak én csatlakozom a hölgyekhez – mosolygott James és kivitorlázott a szobából.

– Nem értem az öcsémet – bámult utána Robert. — Máskor annyira élvezi a szivart meg a pohárka portóit.

– Talán rajta tartja szemét a nevelőnőjén – felelte Daniel könnyedén. Elgondolkodva veregette le a szivarja hamuját, miközben azon tűnődött, vajon Elizabeth mennyire bonyolódott bele James terveibe.

– Az a savanyúképű krokodil! – mérgelődött Robert. – Hisz annak egy pennyje sincs!

– Talán van valamije, ami értékesebb a pénznél – jegyezte meg Fogarty.

– Aha! – kacsintott a házigazda.

– Jelleme – tette hozzá Daniel.

– No persze, jelleme. Biztos vagyok benne, hogy ebből vödörszámra van neki, de kétlem, hogy Jamesnek a kereskedelmen kívül máshoz is lenne szeme.

A szalonban ezalatt James egy széken elnyúlva, elmélázva hallgatta a hölgyek társalgását, miközben folyton Daniel különös viselkedésén törte a fejét. Mindent összevéve Fogarty gazdag emberként tért vissza. Szemlátomást nagy érdeklődést keltett benne a Port Baines-féle tervezet, és már-már megígérte, hogy befektet némi tőkét a vállalkozásba. Akkor ugyan miért vett erőt rajta a nyugtalanság Elizabeth beruházása miatt? Kész rejtély, és mintha hiányozna egy darabka a képből.

A könyvtár csukott ajtaja mögül, ahová a gyerekeket száműzték, most nagy zenebona hallatszott és félbeszakította James gondolatait.

– Mintha vadállatok ordítoznának – nyögött fel Sarah. – Nagyon kérem, Miss Gaunt, vesse latba a befolyását.

– Miss Gaunt felelőssége Charlotte-nál kezdődik és végződik – szögezte le kurtán James. – Majd én bemegyek.

Átsietett a szobán, kitérte az ajtót, és ott találta Williamet meg Samuelt a padlón, hemperegve agyabugyálták egymást, míg Charlotte, aki felköltözködött az asztal tetejére, nagy élvezettel rugdalózott két hosszú bugyogós lábával.

James szétválasztotta a fiúkat.

– Nos? Mit jelentsen ez az egész?

A fiúk helyett Charlotte válaszolt.

– Értem harcolnak! – visította. – Lovagokat és hölgyeket akartam játszani velük, de William azt mondta, hogy ehhez ők már túl nagyok, mire én megcsíptem, ő meg akart ütni, de akkor Samuel belebokszolt a fülébe, és azóta egyfolytában verekszenek – hadarta egyszuszra a kislány, és csak akkor hallgatott el, amikor Miss Gaunt is belépett.

– Csak macskák és kanárik gubbasztanak a bútorokon – közölte jeges hangon Miss Gaunt. – Így hát azonnal gyere le onnan, ifjú hölgyem.

Charlotte a padlóra siklott és szemét komoran a cipője orrára szegezte. Miss Gaunt kinyújtotta a karját, hüvelyk- és mutatóujja közé fogta Charlotte fülét, és kivezette őt a szalonba.

– Itt fogsz ülni, Szégyentelen kisasszony – jelentette ki a nevelőnő. Odahúzott egy széket, és az ablak felé fordította. – Tedd a kezed az öledbe, zárd össze a lábad és meg ne mocsanj, egyetlen szót se merj szólni.

– Mi ez az egész húhó? – emelkedett fel félig a kerevetről Sarah.

– Semmi olyasmi, amit ne tudnék ellátni, asszonyom, köszönöm felelte Miss Gaunt mereven és visszament a könyvtárba.

Sarah iszonyú zavarba jött, mire Elizabeth elvigyorodott. – Úgy látszik – jegyezte meg –, hogy a mi Miss Gauntunk fogadjistene épp olyan, mint amilyen az adjonisten volt.

Amikor a nevelőnő belépett a könyvtárba, James felnézett és a két bűnösre mutatott, a vérző orrú Williamre és Samuelre, aki az egyik szeme alatt éktelenkedő horzsolást dörgölte. – Nem érik meg a fáradságot – taszigálta őket a szobából a férfi. – Mars ki, és hozzátok rendbe magatokat! –, mondta, majd felsóhajtott és szokása szerint orrát fölhúzva szippantott egyet. – Azon tűnődöm, hogy Charlotte milyen kezelhetetlen lett.

– Nagyon nehéz korban van – bólogatott Miss Gaunt, és megtartotta azon véleményét, mely szerint a gyermek dührohamainak és vadóc viselkedésének okát munkaadójában kellene keresni, aki erősen afelé

hajlik, hogy leányát inkább kellemetlen nyűgnek, semmint áldásnak tekintse. Ám a nevelőnő mind ezt bölcsen megtartotta magának.

– Charlotte-nak a vele egykorú gyerekek társaságára lenne leginkább szüksége – vélte James. – Arra gondoltam, hogy beadom őt egy bennlakó iskolába. Ez azonban semmit sem von le az ön rátermettségéből, Miss Gaunt – tette hozzá sietve –, épp ellenkezőleg. Igazán nagyon elégedett vagyok a lányom legutóbbi hónapokban tett előrehaladásával. De a madárfiókának előbb vagy utóbb el kell hagynia a fészket. Merem remélni, hogy ön, amilyen tapasztalt, tudna nekem tanácsot adni, melyik ifjú hölgyek számára fenntartott istálló felelne meg legjobban Charlotte életkorának és körülményeinek?

Miss Gaunt szíve elnehezedett a gondolatra, hogy immáron újból álláskeresgélésre kényszerül. Természetesen tudta, hogy a dolog elkerülhetetlen, de jelenlegi helyzete annyira kényelmes volt, hogy egyelőre gondolni sem bírt a változtatásra.

– A Childers kisasszonyok Ifjú Hölgyek Akadémiáját tudnám ajánlani – válaszolt kötelességtudóan. – Kiváló hímnévre tettek szert mind a jó magatartásra való nevelés, mind pedig a tudományos oktatás terén, és ahogy értesültem, bár szigorú a fegyelem, de ez nem jelent durvaságot.

– Fegyelem – kapott a szón James. – Ez az, amire a gyerekeknek szükségük van. Fegyelemre.

A gyerekeknek főként szeretetre és figyelemre van szükségük, gondolta magában a nevelőnő, de csak bólogatott, és hallgatott.

– Igazán sajnálom, hogy elveszítjük önt, Miss Gaunt – vakargatta a fejét búsán James. – Bevallom, jómagámnak is nagy kedvem lenne az ön társaságához, de attól félek, hogy ez képtelenség.

– Értem, uram – felelte Miss Gaunt, és sápadt arca enyhén kipirult. – Ha megengedi, uram, hadd tegyem hozzá, hogy ez egyike volt a legkedvesebb bókoknak, amelyeket valaha kaptam.

– Olyan kínosnak tartom beszélgetés közben ezeket a formáságokat – mosolyodott el James. – Mármost ezt az "uramat" és a "Miss Gauntot". Mi a maga keresztnéve?

– Letitia, uram.

– Letitia? Hát ez mit jelent?

– Azt hiszem, a latin "boldogság" szóból származik.

– Boldogság Gaunt! – mondta James, és olyan szélesen vigyorgott, mint a fakutya. – Azt hiszem, egyik névvel sem tudnék elboldogulni. Mondja, megengedi, hogy ezentúl Lettynek szólítsam?

– Ez igazán nagyon kedves öntől, uram.

– Nos – folytatta James vígan – ha másért nem is, legalább azért, hogy Sarah szemét csípje. Maga pedig szólítson engem Jamesnek, jó?

– Nem lehet – csóválta a fejét Miss Gaunt. – Nagy illetlenség lenne.

– Illetlenség? – vakargatta a fejét a férfi, sőt, még a fülét is meghúzogatta. – Igen. Értem, mire gondol. Járna a szájuk. Elfelejtkeztem arról, hogy én a magam részéről fityülnék rá, ön azonban hivatása természeténél fogva ezt nem tehetné meg. – James most a füle cibálásáról áttért az álla gyűrögetésére. – Akkor legalább azt szeretném, ha ezentúl elhagyná az "uramozást". Ez is valahogy olyan távolságtartó, ha tud követni, ugye?

Miss Gaunt már régóta tiltakozás nélkül elfogadta kenyéradó gazdája legsajátságosabb kívánságait is, így tehát komolyan bölintott, mialatt a szívébe zár kismadár izgatottan verdesni kezdett szárnyával kalickájában, és valami lehetetlen dalra fakadt, amely telistele volt vágyakozással.

– Amint kívánja – mondta ki hangosan.

– Na, ugye – diadalmaskodott a férfi. – Nem is volt olyan nehéz, mi? Most pedig menjünk be a többiekhez, mert még azt hiszik, elvesztünk.

James beterelte a nevelőnőt a szalonba, ahol vizslató szemek kereszttüzében találták magukat. Daniel és a házigazda kényelmes bőr karosszékekben üldögéltek, és Robert úgy nézett rájuk, mint az elégedett macska, amelyik épp most nyelte le a kanárit.

– Letty meg én az imént megbeszéltük Charlotte iskoláztatásának kérdéseit – jelentette be James.

– Letty! – kiáltott fel Elizabeth. – Milyen bájos név! – Azzal odébbhúzódott a kereveten, hogy helyet csináljon maga mellett. – Jöjj ide, és ülj közénk, Letty. Manapság olyan túlzottan sok a formalitás, ugye, te is

így látod, Sarah?

A háziasszony a saját orrára bandzsított, és egészen a kerevet túlsó végébe húzódott, mint aki halálosan retteg a beszennyeződéstől.

– Ha Miss Gauntnak az a kívánsága, hogy változtassuk meg a leghagyományosabb megszólítási formát, akkor természetesen nem *én* leszek az első, aki ezt visszautasítja.

– Ez az *én* kívánságom volt – közölte James kurtán. – Így hát az lesz a legjobb, ha hozzászoksz Sarah.

– Mintha valami románc-szagot éreznék a levegőben – hunyorgatott sokatmondóan Robert.

– Semmi effélet nem érezhetsz – csattant fel az öccse. – Egész egyszerűen így kényelmesebb és kész! – James ezzel elhallgatott, majd mélyen belesüppedve a karosszékbe, csendben, elgondolkodva üldögélt.

– Azt hiszem, Letty, épp Charlotte iskoláztatását említetted, ugye? – kérdezte Elizabeth.

– Mr. Onedin úgy kívánja, hogy Charlotte további nevelése bennlakó iskolában történjék – felelte a nevelőnő.

– És neked mi a véleményed erről? – tudakolta Elizabeth. – Vagy James nem méltóztatott ezt megbeszélni veled?

– Az elhatározás nem tőlem függ, Mrs. Frazer.

– Mrs. Frazer! Közlöm veled, hogy nem leszünk jóban, hacsak nem hívsz ezentúl te is Elizabeth-nek – jelentette ki a fiatalasszony, és kedvesen megfogta, majd megpaskolta Letty kezét. – Biztosra veszem, hogy jó barátok leszünk, ugye?

– Túlságosan is kedves vagy hozzám – szabódott Letty.

Daniel elnyomott egy ásítást. – És senkinek nem jutott eszébe megkérdezni Charlotte-tól, vajon mi az ő véleménye a dologról? – kérdezte.

Erre az eretnek gondolatra még Robert is felriadt tompa kábulatából. – A gyermek még túl fiatal ahhoz, hogy saját véleménye legyen, és ha van, akkor sem képes kifejezni! – háborgott.

Sarah hevesen helyeselt a férjének. – Elég a gyerekeket látni, hallani ne lehessen: akkor beszéljenek, ha kérdezik őket, és soha ne mondjanak ellent az idősebbek és bölcsebbek határozatainak. Igazán meglep, Daniel, hogy ilyesmit tanácsolsz. Biztos lehetsz benne, hogy Elizabeth sem konzultált Williammel, mielőtt az iskolahajóra küldte.

– Közvetlenül Williamtől tudom, hogy mennyire utált minden pillanatot, amelyet abban az iskolában töltött – jegyezte meg Daniel halkán.

– Minden fiú utálja az iskolát. Ilyen a természetük – harsogta Robert. – Vegyük példának okáért Samuelt. Nála rendesebb, eszesebb fiút aligha lehet találni. És vajon örömmel fogadja azokat a lehetőségeket, melyeket kínálunk neki? Egyáltalán nem. Sokkal szívesebben cserélné Williammel. "A szomszéd kertje mindig zöldebb", mondogatom neki. "Olvass, tanulj, és emészd meg magadban a tanultakat. Ez az iskola célja."

– Ha valaki elolvassa a leveleit, azt képzelhetné, hogy gályarabságon senyved, és nem a legjobb iskolába jár, amit csak pénzzel meg lehet fizetni – szól közbe Sarah és szívettpően felsóhajtott. – De már rég megtanultam, hogy kevés hálát várhatunk el ezen a világon.

– És a másvilágon is kevés vigasz vár – gúnyolódott Robert könnyedén. – Sose féltsd a fiút, remek gyerek az.

– Térden állva megköszönhetné nekünk, amit érte teszünk – mondta Sarah.

James felkőnyökölt, és a merev háttal ülő Charlotte-ra nézett.

– Jól van, Charlotte, kijöhetsz a kalodából. Gyere ide és add áldásodat az elképzelésünkre.

A kislány a társaság felé fordult és szörnyű grimaszt vágott.

– Nem megyek el abba a borzalmas iskolába! – kiáltotta. – Soha! És ne vigyetek oda!

– Ennél erősebb érvet is felhozhatnál – szól rá az apja.

– Úgyis megszököm!

– Ha megszöksz, magad mehetsz vissza, mert én ugyan nem foglak keresgélni – mondta James nyugodtan.

– Lettyvel akarok maradni!

- Csak a felnőtteknek jut ki az a kiváltság, hogy Lettynek szólíthatják Miss Gauntot – nézett a lányára James. – Neked ezentúl is Miss Gauntnak kell szólítanod őt.
- Kössünk egyezséget – vetette közbe a nevelőnő. – Ezentúl Letty néninek szólíthatasz. Nos, hogy tetszik?
- mosolyodott el, és odament a kislányhoz. – Gyere, Charlotte, gyere ide szépen, és ülj mellém a padlóra. Charlotte engedelmesen odament, és letült a szőnyegre Miss Gaunt és Elizabeth közé.
- Én Mr. Robert véleményét osztom – fordult most a munkaadójához a nevelőnő. – Igaza van: fiatal vállon nem ül bölcs öreg fej. Ha Mr. Fogarty nem haragszik meg érte, azt mondom, álláspontjának az alapja nem állja ki a tüzetes vizsgálatot: az ifjú úriemberek előtt álló választás arra vonatkozik, hogy melyik iskolába küldjék őket, nem pedig arra, hogy menjenek-e egyáltalán iskolába, avagy sem.
- Most jól megkaptad, Daniel – vigyorgott Robert.
- Ennek a nőnek nem csak jelleme van, hanem lelke is, gondolta James. Ránézett Miss Gaunt vitától kipirult arcára. És milyen éles az esze, milyen gyorsan rátér a lényegre, ízlelgette a nevét. Letty. Jólesett kimondani m agában, volt benne valami olyan zamat, mely minden mástól megkülönböztette.
- Én mindig tudom, mikor győznek le – felelt Daniel könnyed hangon. – De a probléma megoldásához még mindig nem jutottunk közelebb: menjen Charlotte iskolába, vagy nem? Talán Letty lesz olyan szíves, felvilágosít bennünket a nézetéről?
- Letty nénival akarok maradni – jelentette ki Charlotte megint.
- Biztos vagyok benne, hogy a papád bölcs döntést fog hozni – nézett a kislányra Miss Gaunt.
- Kérlek, papa! – esdekelt Charlotte.
- James odapillantott a lányára, miközben az agyában csak úgy kergetőztek az egymásnak ellentmondó lehetőségek.
- Miért? – kérdezte.
- Mert szeretem Letty nénit – jelentette ki a kislány egyszerűen, és keze Miss Gaunt kezét kereste.
- Akárcsak én, gondolta a férfi. Könnyű megoldás lenne. Adjunk utat a gyerek kívánságának, és akkor én és Letty szépen folytathatnánk kényelmes barátságunkat. James gyűlölte a gondolatot, hogy elveszíti Lettyt. Másrészt azonban, ha így dönt, csak halogatná azt a nyavalyás napot. Charlotte hamarosan felnő, és nem lesz többé szüksége nevelőnőre. Ráadásul ahogy múlnak az évek, a kislány egyre jobban fog ragaszkodni mentorához, később még nehezebb lesz megszakítani ezt a kapcsolatot. James gondolatai a rá jellemző sebességgel rohangáltak.
- El fogsz menni a Fialat Hölgyek Akadémiájára, a Childers kisasszonyok iskolájába.
- Undok vagy! – kiabálta Charlotte. – Nem megyek, nem megyek, nem megyek!
- Úgysem mehetsz előbb, mint a következő iskolai szemeszter kezdetén – vizsgálta őt Miss Gaunt. – És addig még sok-sok idő van hátra. – Bár lenne, gondolta magában boldogtalanul. Ennek a kislánynak az élete nem sokban különbözik az övétől: nem akarták, nem szeretik, és kézről kézre adogatják őt a felettesek szeszélye szerint.
- Akkor ezt elintéztük – zárta le a vitát James, és visszasüppedt iménti borongós hangulatába.
- Amikor Samuel és William kimosták sebeiket és visszajöttek, Fogarty felállt, kinyújtózkodott, és közölte, hogy ideje hazamenni.
- Mármint nekünk? – kérdezte Elizabeth.
- Hazakísérlek – felelte Daniel és könnyedén felsegítette a fiatalasszonyt.
- Miután kölcsönös bókokat váltottak a háziakkal, köszönetet mondtak nekik, és az ajtó becsukódott mögöttük, James egyszerre felserkent letargiájából, és csak úgy mellékesem megemlítette, hogy most, amikor a Salt Hajózási Vállalat immár az ő tulajdona lett, készen áll, hogy tisztességes és barátságos egyezséget kössön Roberttel az emeleti iroda kiürítését illetően.
- Erre már semmi szükség – mondta a bátyja vidáman. – Hamarosan új helyre költözünk.
- Micsoda...! – kiáltott Sarah és majd kiugrott a bőréből.
- Már régóta figyelem, hogy ez a környék egyre csak romlik – magyarázta a férje. – És ha már új helyre költözünk, akkor jobb környék legyen. Végül kiválasztottam egy ingatlant, a Church Street sarkán, és elhatároztam, hogy odaköltözünk. – Robert a mellénye gomblyukába akasztotta a hüvelykujját, és

elégedetten hátradőlve nézte tátott szájú hallgatóságát.

– A Church Streetre! – kiáltott Sarah döbbsen. – De hiszen ott nem győzzük majd a költségeket! – A Church Street a város bevásárló központjának legfelkapottabb helye volt, így a telkek és házak árát iszonyatosan magasra tartották.

– Ma már ezt is kibírom – húzta ki magát a legidősebb Onedin. – Jut eszembe, James, neked meg új háziurad lesz.

– Kicsoda? – kérdezte gyanakodva az öccse.

– Daniel Fogarty – felelte Robert nyájasan.

– Fogarty? – pislogott James. – Fogarty szőröstül-bőröstül felvásárolt téged?

– Épp ma este. Brandy és szivar mellett. Nagyon tisztességes árat ajánlott, plusz kamat nélküli kölcsönt mindaddig, amíg az új helyünkön berendezkedünk.

– Kamatmentes kölcsönt? Gyanús, nagyon gyanús – töprengett James.

– Cseppet sem gyanús – mordult fel durcásan a bátyja. – Ez igazán jellemző rád, James. A kákán is csomót keresel.

Egyszerűen csak arról van szó, hogy Daniel, aki most olyan gazdag, mint Krózus, nem felejt el a régi barátokat. Fenntartás nélkül megbízom benne.

– Akkor még nagyobb bolond vagy – jelentette ki az öccse. – A kölcsönnek, akár kamatos, akár kamat nélküli, van egy általános tulajdonsága.

– És mi légyen az? – kíváncsiskodott Robert.

– Az, hogy a kölcsönkérőt kiszolgáltatja a hitelezőjének – mondta James.

9. fejezet

– Ezt a hajót úgy szerelték fel, mint egy sznaut, azaz britvitorlást magyarázta Baines. – Jó kis teknő, de amikor átvettem, olyan lerobbant állapotban volt, akár egy kalózhajó.

Baines körbekalauzolta Samuelt a *Jószándékon*, a Salt Hajózási Vállalat egyik vitorlásán, amely szánalmasan elhagyatva álldogált a King-dokkban.

Samuel gyakorlatlan szeme nyüzsgő hangyabolynak látta a hajót, mely mintha nem is állt volna másból, mint madzagok és kötelek dzsungeléből. Gyorsan lehajtotta a fejét, amikor egy féktuskó veszedelmes sebességgel átröppent fölötte, később meg majdnem átesett a fedélzetet sikáló egyik matrónon.

– A sznau általában túl lassú ahhoz, hogy az ember náthát kapjon rajta – mondta tovább Baines a magáét –, de mint kalózhajó, csak úgy nyeli a mérföldeket.

– A *Mary Celeste* kalózhajó volt, ugye? – érdeklődött Samuel.

– Tudom, mire gondol – szippantott egyet Baines – de az nem más, mint babonás fecsegés. Az a hajó rossz csillagzat alatt született – hazudtolta meg önmagát egy pillanat múlva. – A valódi neve *Mary Sellars* volt, csak valami francúz piktör félreértette és rosszul pingálta rá a nevét. Én is láttam egyszer, úgy 1862-63 táján, Bostonban. Akkor még *Amazonnak* hívták. A legelső kapitánya mindjárt az első útján meghalt, a második tönkrement, a harmadik pedig zátonyra futott vele. A tulajdonosa ezek után eladta. Ahogy a mondás tartja, "változtass nevet, megváltozik a szerencséd", ezért aztán az új tulajdonos átkeresztelte a *Mary Sellars* névre, és leküldte Genovába egy rakomány szesszel. Még mindig tengeren van, működik. És működni is fog, ameddig Davy Jones, a tenger szelleme, vagy a bukóhullám el nem viszi.

– Azért mégis nagyon titokzatos dolog ez – jegyezte meg Samuel.

– A tenger telistele van titkokkal – nézett rá Baines –, de a legtöbbje csak afféle tengerész-mese, melyet a zöldfülűeknek szánnak. Ne is figyelj rájuk, fiatal barátom. Csak a következőkre ügyeljen: soha ne vágjon neki a tengernek pénteki napon, soha ne füttyörésszen szélben, és mindig köpjön ki, amikor az ördögöt emlegeti. Ha mindezt betartja, soha nem lesz baja.

– És miféle árut szállított a *Jószándék*? – kíváncsiskodott Samuel.

– Jöjjön le, ott majd belekukkanthat a papírjaiba.

Baines a picurka, zsúfolt kapitányi kabinban előkotort egy agyonhasznált, ujjlenyomatoktól zsíros könyvet; Samuel mohón átlapozta. A legelső oldalra a legénység fizetését jegyezték fel. A kapitány, olvasta Samuel, 5 fontot kapott havonta, a másodkapitány 4 fontot, a szakképzett tengerésznek 3,5 font, a közönséges matróznak 1 font ütötte a markát, és a hajóinas szintén mindössze havi 1 fontot kapott.

– Ezeket az összegeket partmenti szolgálatért kapták – magyarázta Baines. – A tisztek jóval többet kerestek ennél, amikor mélytengeri útra mentek, de ettől eltekintve még egyetlen tengerész sem halt meg dűsgazdagon.

Samuel jó néhány oldalt átlapozgatott, majd elidőzött a hajó legutolsó útjának könyvelésén. "Szén, vas, zab, bányafa, megint szén, megint vas, agyag, tégl, pala. A tizenkét hónap elteltével profitja a következő..." A fiú úgy pislogott, mint aki nem hisz a szemének.

– Mindössze negyvenkét font és két penny? Lehetséges ez?

– Mr. Onedin keze alatt bizonyára több lesz – vélte Baines.

– Én ezt nem tudom követni. Hová lett a többi pénz?

– Kiadásokra ment – lapozott egyet a kapitány. – Micsoda disznóól! Hanyag könyvelés mellett egy agyafúrt kapitány a saját zsebére dolgozhat. Én mondom magának, ez a fickó még a gyilkosságtól sem riadna vissza. A könyvelés szerint ezt a hajót egyetlen út alatt kétszer is átfestették, és annyi kötelet használtak fel, hogy az még egy bálnavadász flottának is elég lett volna. Uramisten, de Mr. Tupman aztán alaposan elbánt ezzel a könyvelővel. Sunyi pofa volt, és eleinte ököllel akart vitatkozni – dörzsölte meg irdatlan méretű mancsát Baines, majd búsan megcsóválta a fejét. – Csakhogy abban a fickóban nem volt semmi lélek.

Samuel becsukta és félretette a könyvet. Egy órán át lenyűgözve hallgatta Baines történeteit távoli tájakról, viharokról és zivatarokról, dermesztő hidegről és hófúvásokról, trópusi hőségről, emberevő pápuákkal folytatott harcokról, és békés polinéziaiakról, akik virágkoszorúkkal várják az idegeneket.

Amikor aztán Samuel végül mégis hazaindult, fejében csak úgy kavarogtak az imént hallott helységnevek. *Valparaiso. A Zuli-tenger és a Torres-szoros. Hokkaidó és Honshú. Óbidos. Manãos. Pernambuco. Trinidad. A Szél alatti szigetek, a Szélcsendes-szigetek és a Darién-öböl.* Az utolsó pillanatot is kihasználva a dokkon átment, elsétált a feje fölé tornyosodó "bark" típusú vitorlások alatt és vágyakozva nézegette bonyolult felszerelésüket. Minden egyes lépéssel mélyen magába szívta a sós víz, a kátrány és a kender összekeveredett, dús illatát, és minden egyes lépés megerősítette benne azt a mélységes elhatározását, hogy egy szép napon egy gyönyörű hajó kapitányaként a Horn-fokon át elhajózik Friscóba.

Nagy nehezen kiszakította magát álmodozásából, átment az úton és apja üzlete felé bandukolt. Mire odaért, már alkonyodott és az égen feltűnedezték az első csillagok. Az áruház kirakatai teljes kivilágításban ragyogtak, és egy lámpagyújtogató hosszú rúddal a vállán épp körbejárta az utcai lámpákat.

Az áruház fojtogató, áporodott levegője a túlzásfűlés érzetét keltette. Samuel zsebre vágott kézzel, borongós arccal átment az áruházon és benyitott apja irodájának ajtaján. Robert nagy buzgalommal serénykedett, ollóval, ragasztóval és barna papírral épp új áruháza modelljét vagdosta ki és ragasztgatta össze. Amikor a fia belépett, felpillantott.

– Nocsak, itt vagy, Samuel? Kellemes napod volt? – És válasza sem várva felállt, hátralépett, és büszkén szemlélte a művét. – Mit szólsz hozzá? Még félkész állapotban van, de azt hiszem, egész jól mutatja a fejlődést. Három emeletes – még az ablakok helyén is lyukat vágtam –, háromszáz láb hosszú homlokzattal és három bejárattal egy-egy az utca felől, egy a sarokról. – Robert megsimogatta a bajuszát tömzsi ujjjaival. – Épp azon töprengek, hogy két lifet is tennék bele, a legújabb fajtából. Mit gondolsz, ugye jó lenne?

– Igen – hagyta rá Samuel, de a gondolatai másutt jártak. Csak félig hallotta, amint apja monoton hangon valami központi pénztárról beszélt, meg arról a modern berendezésről, mely sínen szállítja oda a számlákat és a pénzt, valamint viaszból készült próbababákról, amelyeken bemutatják a készruhákat, ám eközben gondolatai valahol a Csendes-óceán déli részén kóvályogtak. *Samuel tengerészkadét hevesen küzdött, fűrge tengerész kardja egymás után suhintotta le a fejeket, midőn a maláj kalózok előzönlötték a pompás Hektort, e gyönyörű hajót.*

– És a raktár – mondta most Robert –, meg anyád varrónői megszállhatják a pincét. Ahol Méretre Igazítják a Készruhákat. Minden Alakítás Huszonnégy Óra Alatt. Azt hiszem, ezzel betörhetünk a

divatszakmába is. Te is így gondolod?

Az ifjú Samuel és Baines kapitány egymás mellett, vállvetve küzdöttek, a fiatalember kardja megvillant a lemenő nap fényében, amint hősiiesen vagdalkozott és suhintott vele. Kardjáról csepegett a vér.

– Nagyon jó ötlet – bólogatott.

– Kissé több érdeklődést is tanúsíthatnál – mordult rá az apja.

Samuel Onedin első tiszt odaugrott a kormányhoz, és szörnyű vihar közepette bátran vezette a hajót, mialatt a rémült legénység egybesereglett. "Tartsa egyenesen, Mister", bömbölte Baines kapitány, amint a tenger toronymagas hullámok közepette dobálta a hajót.

– ...a te irodád pedig itt lesz, közvetlenül az enyém mellett.

– Iroda? – rezzent fel álmaiból Samuel.

– A szemeszter végén befejezed az iskolát. Ideje, hogy a jövődön gondolkozz.

– Igen, papa – felelte rosszkedvűen.

– Hosszú, nehéz utat fogsz bejárni, de a kemény munka mindent megér. Azt akarom, hogy a raktárban kezd el, és azután osztályról osztályra mindenén végigmenj, a felügyelők segítségével. És mindig az lebegjen a szemed előtt, hogy egy szép napon mindent átveszel tőlem.

Samuel ennél borzalmasabb sorsot elképzelni sem tudott. *A hajók fej-fej-mellett suhantak a győzelemért. "Fordítsd meg", parancsolta Samuel Onedin kapitány, amint a hajó lassan előretört, és Baines kapitány a Charlotte Rhodes fedélzetén meglengette kalapját és beismerte vereségét.*

– Kaphatnék egy kis vakációt? – kérdezte a fiú komoran.

– Nos, nem tudom, miért ne kaphatnál – mondta Robert nyájasan. – Ha kielégítő lesz a bizonyítványod, azt hiszem, nem tagadhatunk meg tőled egy kis vakációzást. És mit szeretnél csinálni?

– Utazni – válaszolta Samuel. *Maranhão. Mexikói-öböl. Suez és a berber partok.*

– Manchester – mondta Robert. – Ott lehetsz Will Perkins bácsival. Ahogy mondják, a változás is pihenés. – Jóságos tekintetet vetett a fiára és elmosolyodott. – Vakáció, mi? Hogy még a kisujjadat se kelljen megmozdítani. Legközelebb még azt is elvárod, hogy fizessenek érte. Most eredj, fiú. Járd körbe az áruházat, és tartsd nyitva a szemed-füled. Zárás előtt gyere vissza hozzám az irodámba, majd együtt hazamegyünk. Beszélgetünk egy kicsit, mint férfi a férfival, jó?

Samuel kiment a szobából és halkán becsukta maga mögött az ajtót. Inkább olajban főzetem magam, semmint, hogy Will Perkins bácsi uralma alá kerüljek, gondolta. *Samuel Onedin kapitány partra tette az embereit és megbízta őket azzal a feladattal, hogy segítsenek Baines kapitánynak az erőd ostrománál. Chimborazo, Cotopaxi és a Csontváz-part.*

*

Daniel Fogarty ott téblábolt Elizabeth íróasztala előtt és úgy csoszogott és krákogott, mint egy nyakigláb iskolásfiú.

– Nem tudlak követni, Daniel, bármennyire próbálom – mondta Elizabeth. – Ez teljesen tisztességes üzleti ajánlat volt. A hajójavító műhely munka után kiált, és James tekintélyes méretű rendelést adott. Ha pedig nem tetszik neked, hogy húszezer fontot befektettem, akkor figyelmeztetek, hogy *carte blanche*-t adtál nekem, miszerint arra használhatom fel a pénzt, amire akarom, amennyiben a cég javára fordítom.

– De azt nem engedhetem meg, hogy James törbe csaljon.

– Törbe csaljon? – villant Elizabeth szeme dühösen. – Bolondnak tartasz? A vontatók és a kotrógépek rendelése messze meghaladja a befektetett húszezer fontot, és James garantálta, hogy fizet.

– James módra.

– Üzleti ügyekben a bátyám ravasz, mint a róka, de még soha nem kaptam azon, hogy ne tartotta volna be az adott szavát – vágott vissza a fiatalasszony.

Daniel bosszúsnak látszott; végigsimított a haján.

– Ha eljön az az idő, amikor James nem tud eleget tenni kötelezettségeinek, a világ összes ígérete sem ér

egy jöttányit sem.

– James mindig eleget tett a kötelezettségeinek – makacskodott Elizabeth. – A húszezer fontod pedig biztos helyen van – tette hozzá gúnyosan.

– Azzal a pénzzel nem kell elszámolnod – legyintett a férfi.

– De nekem igen.

Elizabeth Danielt nézte, aki szemlátomást zavarban volt. Az ablakot csak úgy verte az eső és a nedves fa szikrázva pattogott a kandallóban.

– Mondd, Daniel, voltaképpen mi a bajod?

Daniel végigsétált a szobán és szórakozottan rugdosni kezdte a kialvófélben lévő tüzet.

– Ha James ötlete dugába dől, téged is magával ránt. Márpedig én nem ezt terveztem.

– Nem ezt? Akkor hát mit terveztél, Daniel Fogarty? – kérdezte gyanakodva Elizabeth.

A férfi az asszony felé fordult, arcán fojtott düh tükröződött.

– James ez egyszer elszámította magát. Erre az alkalomra vártam, erről álmodoztam a száműzetés hosszú évei alatt. És most tönkre fogom tenni, ahogyan ő tett tönkre bennünket annak idején.

– Tönkre teszed...?

Elizabeth kimeresztett szemmel bámult erre az új Daniel Fogartyra. Ez az ember a megszállottsága foglya. Az asszony első gondolata az volt, hogy Daniel megőrült. A szeme furcsán villogott, ajkán egy tigris vigyora jelent meg.

– Érvénytelenítsd a szerződést, vond vissza a befektetést, és hagyd, hogy elbánjak Jamesszel – noszogatta a nőt Daniel.

– Hogy elbánj vele? De hiszen üzleti ügyekben James mindig a tanítómestered lesz!

– Ezúttal nem – jelentette ki Fogarty magabiztosan.

– Daniel – fogta könnyögőre Elizabeth –, borítsunk fátlyat a múltra. James azért tette, amit tett, mert Albert a barátja volt. Ez már mind rég a múlté és a múltat el kell feledni.

– Én nem felejték. És a bátyád ezúttal nem menekülhet. – Daniel elkezdett fel s alá sétálni a szobában. – Beléptem a társaságába, mert így ellenőrzés alatt tudom tartani a részvényeseit, és amíg én vagyok az első számú részvényese, addig James nem játszhat bújócskát velem. Én is hatalmas összeget fektettem be ebbe a brazil kalandba. És ha eljön az ideje, térdre kényszerítem őt. A profitot pedig én fölözöm le.

– Hogyan?

– Mesterségesen felverem a holdingjai árát, aztán hirtelen kivonom a piacról a részvényeimet. Ez azon nyomban leszorítja az árát, és arra kényszeríti Jamest, hogy találkozzék a lekötelezettjeivel. Ezúttal azonban mindent egy lapra tett fel, és amikor a hitelezői a pénzükért ordítanak, neki semmije sem lesz, amivel kielégítse őket.

– Bosszú – sóhajtott fel Elizabeth. – Csak úgy égsz a bosszúvágtyól.

– Ha bosszút állok, megnyugszom – jelentette ki Daniel.

– És emiatt a gyerekes megnyugvásod miatt tönkretesz egy tervet, mely pedig munkát adna az én javító műhelyemnek, ez pedig helyreállítaná a kereskedelmet, és az megtölthetné a gőzöseinket áruval? Én ebben nem veszek részt.

– Nem téged akarlak bántani, Elizabeth. Éppenséggel azt akarom, hogy semmi bántódásod se essék.

– Bántás! – kiáltotta Elizabeth. – Telistele vagy sebekkel. Bárhova mégy, mindenhová szerencsétlenséget viszel. Benned nincs megnyugvás, nincs érzés, benned egy fikarcnyi kedvesség sincsen, Daniel Forgarty! Szerelemről tocsogtál, amikor visszajöttél, de a szívedben egyetlen cél van csupán.

– Valóban egyetlen céloom van, Elizabeth. Te vagy az – mondta Daniel egyszerűen.

– És a Frazer – tette hozzá Elizabeth gúnyosan. – Ne felejtjük el a Frazer Társaságot. Te mindenkit manipulálsz, még azt a szegény, jámbor Robertot is, és miért? A bosszú miatt? Vagy így váltod meg a rossz lelkiismeretedet, amiért Emmát oly korán sírba döntötted?

Daniel felpattant a vád hallatán.

– Ez így nem tisztességes, Elizabeth. Jól tudod, hogy mindent feladtam érted. De ha a Frazer-javak olyan sokat jelentenek neked, hát tessék, most azonnal átadom a részemet.

– Tehát egy tollvonás minden nehézséget megold – nézett a férfira keserűen a fiatalasszony. – A gazdagság megváltoztatott, Daniel, és mondhatom, nem előnyödre.

– Mit akarsz, mit tegyek?

– Verd ki a fejedből ezt az örültséget, még mielőtt James fülébe jut. Mert figyelmeztetlek, Daniel, hogy a bátyám bekap téged szőröstül-bőröstül, mint oroszlán a bárányt.

– Ezúttal nem. Ezúttal ő lesz az én markomban. Hidd el, Elizabeth, alaposan kitanultam a pénzügyi szakma minden csínját-bínját. És elsajátítottam egy-két trükköt, amióta elhagytam ezeket a partokat.

– James azóta gyakorolja ezeket a trükköket, amióta megtanult járni – monda Elizabeth megvetően. – Ha te a bajodért őt vádolod, az épp olyan, mintha megvádolnád a rókát, mert megeszi a csirkét.

– Már kimondtam – rázta makacsul a fejét Daniel. – És túl késő, hogy visszavonjam.

– Neked soha nem volt elég jó a fejed az üzleti dolgokhoz! Majd meglátod, milyen más ez, mint aranyat ásni és büdös birkákat terelgetni!

A férfi elmosolyodott.

– Oroszlánok és bárányok, rókák és csirkék, büdös birkák. Úgy beszélsz, mintha nem egy hajóstársaság irodájában lennél, hanem valami gazdasági udvarban.

– Csak egyet ne felejts el, Daniel Fogarty: hogy ennek az udvarnak a szemétdombján én vagyok a kakas. Elfogadtam James rendelését és teljesítem is. És fütyülök a te ostoba vendettádra, ezzel szemben vigyázok mindenre, ami a Frazer-céggel kapcsolatos. Vagy tán elfelejtetted, hogy egyéb érdekeltég is van a világon, mint a te önző szándékaid?

– Williamre gondolsz?

– *A fiamra.* És elszántam magam, hogy William érintetlenül veszi majd át az örökségét.

– Így is lesz, ezt megígérem – helyeselt a férfi. – Mert tudod jól, hogy ő az én fiam is.

– Nem. Te már évekkkel ezelőtt lemondtál minden atyai követelésedről.

– Ez nagyon igazságtalan, Elizabeth – méltatlankodik Daniel csendesen. – Amikor megkaptam a leveled, a világ másik felén voltam. Felhajtottam egy hajót és néhány embert, hogy visszautazzam, de mire megérkeztem, te már férjhez mentél ahhoz a kölyökhöz.

– Albert jó férjem volt – közölte Elizabeth. – Nem engedem, hogy becsméreld.

– Ez is James mesterkedése volt – fakadt ki Daniel. – Nem egy férjhez, hanem egy hajójavító műhelyhez adott feleségül téged.

– Te meg elvetted Emma Callont – vágott vissza Elizabeth. – Talán szerelemből? – gúnyolódott. – Vagy inkább azért, mert fél szemmel a flottájára kacsingattál?

Daniel most igazán zavarba jött. – Méltatlanul bántam vele – ismerte be.

– Pontosan. Jobbat érdemelt volna nálad, Fogarty.

– Tudom. De ez már a múlté, felejtjük el.

– Helyes. Csakhogy akkor az egész múltat temessük el. Hagyd abba ezt a butaságot és békülj ki magadban Jamesszel.

– Port Isabellának nevezem el a kikötőt, a Frazer-hajók szállítják majd az első rakományt, és szabadon járhatnak ki- és be a kikötőbe jelentette ki a férfi határozottan.

– Jól van – rázta meg a fejét Elizabeth és felsóhajtott. – Menj csak a saját fejed után.

*

James Tupmantól hallott először arról, hogy valami veszély-szag terjeng a levegőben. Nagy figyelemmel hallgatta végig a könyvelő beszámolóját, és a részvények mozgásáról tett megfigyeléseit.

– Lassan, de biztosan állandó emelkedés tapasztalható, uram – fejezte be Tupman. – Azt hiszem, ha elérte a csúcst, az illető eladja a részvényeit és ezzel mindent hatástalanít.

– Fogarty – mondta James.

– És egész nyíltan csinálja – bólintott Tupman. – Még csak nem is bújjik más név mögé.

– Köszönöm, Tupman.

Amikor a könyvelő meghajolt és kiment, James kivett egy hosszú, fekete szivart és lábát az asztalra téve elmerült a problémában.

Elég hamar eljutott a vagy-vagy kérdéséig. Vagy Fogarty áll a dolog mögött a maga meglehetősen gazdagságával, és ő játszik hosszra-besszre, vagy egy nagyobb játékos: valaki, aki érdekelt a brazíliai dologban. De bármelyik is az igazság, ő e pillanatban mindenesetre kutyaszorítóba került. Ha mindent elad és gyorsan kilép, elveszti a társaságot. Ha megtartja és Fogarty ad el, leszorítja a piacot, és akkor az Onedin Hajózási Társaság erős finánciális nyomás alá kerül.

James elszívott még két fekete szivart, majd elment, hogy felkeresse Elizabethet.

– A véredet akarja venni, James – mondta a húga.

– Nos, legalább tudom, hányadán állunk – felelte a fivére.

– Soha többé nem állok szóba vele – hajtotta le a fejét Elizabeth.

– Lárifári – mondta James vidoran. – Üzleti dolog miatt igazán ne vessz össze vele. Ha annyi éven át szeretted, akkor most az lesz a legjobb, ha férjhez mégy hozzá. – És miután James testvéri csókot nyomott Elizabeth arcára, vállát hetykén kihúzva kiment az irodájából.

Ezek után felkereste a brazil konzult, ahonnan két óra múltán távozott, roppant elégedetten a dolgok állásával.

Még akkor is derűs kedvében volt, amikor vacsora után elnyújtózott kedvenc, kandalló melletti székében, kezében az esti újsággal és meghallotta Miss Gaunt száraz köhécselését.

– Ehem – mondta Miss Gaunt.

James tudta, hogy a nevelőnő mindig ezzel a krákogással szokta megnyitni a társagást. Nyomban letette hát az újságját és udvariasan feléje fordult.

Miss Gaunt valami oknál fogva mintha zavarban lett volna, ide-oda mocorgott a székén, és kezével a ruhája mellfodrárt babrálta.

– Kényelmesen ül? – kérdezte James aggódva.

– Igen, köszönöm – mondta a nevelőnő, majd nyomban megcáfolta önmagát. – Nem, egyáltalán nem. Úgy értem... ó, istenem, hogy is kezdjem?

– Egyszerűen. Vágjon bele – mosolygott James. Miss Gaunt mély lélegzetet vett.

– Elfogadtam egy másik állást – hadarta széleseben.

– Állást? Miféle állást?

Miss Gaunt most olyan gyorsan beszélt, mint a vízfolyás.

– Ha Charlotte iskolába megy, akkor számomra nyilvánvalóan nem marad hely az ön háztartásában. Ezért aztán válaszoltam egy-két hirdetésre. Az egyikre épp ma reggel kaptam feleletet. Igen sokat ígérő hely: három gyermekes család, a negyedik gyermeket épp most várják. Természetesen világosan közöltem velük, hogy addig nem foglalhatom el a helyemet, míg az új iskolai szemeszter el nem kezdődik. Igazán nagyon boldog voltam az ön szolgálatában, és roppant mód sajnálom, ha elhatározásommal bármi kényelmetlenséget okozok önnek.

– Nem tetszik ez nekem, Letty – mondta James kedvetlenül. Nem, hogy a fene egye meg, egyáltalán nem tetszik.

– Sajnálom.

A férfi maga elé meredt, és lelki szemével már látta a hosszú, egyedül töltött estéket. Anne portréja dülledt szemmel meredt rá a falról.

– Már úgy megszoktam a jelenlétét – motyogta. – Magával sokkal kényelmesebben érzem magam.

Miss Gaunt kezébe vette a varrását.

– Én is mindig élveztem ezeket a nyugalmas órákat. Senki nem kívánhat magának kedvesebb és belátóbb munkaadót.

– Munkaadó? – rázta meg a fejét James. – Kérem, ne mondja, hogy csak munkaadó. Én jó barátoknak tekintem magunkat.

– Eggyel több ok arra, hogy távozzam – sütötte le a szemét Miss Gaunt.

James a szája szélét rágta, és csizmája orrával a tüzet rugdalta.

– Tényleg el akar menni? – kérdezte végül.

– Dehogyan akarok – felelte gyorsan a nevelőnő. – De ha az itt tartózkodásom közvetlen oka már nem lesz itt, akkor kötelességem, hogy új munkaadót keressek. Azt hiszem – engedett meg magának egy ferde mosolyt –, hogy ez az átmeneti jelleg hivatásom egyik büntetése.

James mordult egyet, majd hallgatásba merült.

– És valami más beosztásban itt tudna maradni? – kérdezte hosszas töprengés után.

– Miféle beosztásban? – Rántott egyet keskeny vállán Miss Gaunt. Mrs. Gibson személyében kiváló házvezetőnője van, és én aligha lennék alkalmas cselédlánynak.

– Persze, hogy nem. Arra gondoltam... izé... valami más természetű... társalkodónő?

– Társalkodónőjük a hölgyeknek van – mosolyodott el Miss Gaunt.

– Az uraknak pedig...

– Háziasszonyuk – fejezte be a mondatot James és megvakarta a fejét. – Hát ez nem megy. Nem, egyáltalán nem megy.

– Az ember nézzen szembe a tényekkel – mondta a nevelőnő elszántan. – A probléma megoldhatatlan.

– Nincsen megoldhatatlan probléma – vágta rá James. – Az a trükkje, hogy a másik végén kell elkezdni a bogozását. – És behunyt szemmel, kinyújtott lábbal nekiállt, hogy rájöjjön a trükkre. Már majdnem elbóbiskolt, legalábbis Miss Gaunt azt szűrte le a hosszú hallgatásból, hogy bizonyára mélyen elaludt, amikor James hirtelen felült.

– Megvan! – kiáltott diadalmasan. – Olyan egyszerű, mint a pofon! Összeházasodunk.

– Össsszzzee...? – hebegte a nő, mint aki nem hisz a fülének.

– Miért ne? Ez látszik a legkézenfekvőbb megoldásnak, mivel abban egyetértünk, hogy más szabad pozíció nincs ebben a háztartásban – Jamesnek torkán akadt a szó, mert Miss Gaunt hisztérikus nevetésben tört ki.

– Összeházasodni? Maga tényleg azért akar megházasodni, hogy így megoldjon egy háztartási problémát?

– A nevelőnő a kezére nézett, mert észrevette, hogy az ujjába szúrta a varrótűt.

Gyorsan kihúzta, aztán lenyalogatta a vércseppet. – Soha életemben nem hallottam ilyen nevetséges lánykérésről! Ha nem volna olyan mulatságos, szinte sértő lenne!

– Sértő? – lepődött meg James. – Én igazán jóhiszemben ajánlottam ezt – tette hozzá gyorsan, arra az esetre, ha Miss Gaunt netán félreértette volna.

– És én ugyanolyan jóhiszeműen elutasítom – jelentette ki a nevelőnő, haragját legyűrve. – Ha valaha férjhez mennék, azt csakis... csakis...

– Szerelemből?

– Legalábbis vonzalomból. De semmi esetre sem azért, hogy házvezetőnő-helyettes legyek. – Azzal felállt, és a férfi legnagyobb döbbenetére zokogva kiszaladt a szobából.

Asszonyok, gondolta James, amikor az ajtó becsapódott. Soha életemben nem fogom megérteni ezeket a teremtményeket, ha száz évig élek se. James mindig úgy tekintett Miss Gauntra mint a legtökéletesebb lényre.

Felvette a újságját és belemerült a hajózási hírekbe, mialatt a kandalló felett lógó arckép szomorúan nézett le rá a keretéből.

10. fejezet

Frazer nagypapa békésen hunyt el, álmában. A törekeny gálya, amely élete utolsó állomása felé navigálta, immár elhagyottan hevert az örökkévalóság partján.

Elizabeth lenézett a viaszfehér, beesett arcra, a leesett állra, és keservesen sírt. Frazer kemény ember volt, ám az évek meglágyították és ingerlékenysége helyébe valami kacifántos humor költözött. A fiatalasszony nagyon megkedvelte a vén gazembert, és az öregúr a maga zsémbes módján ugyancsak megszerette őt. Ennek bizonyítéka most ott hevert Elizabeth kezében: a reszketeg macskakaparással írt levelet olyan ember körmölte, aki egész életében képtelen volt kifejezni melegebb érzéseit. Elizabeth könnybe lábadt szemmel

olvasta:

Egész életemben azt a gyakorlatot folytattam, hogy rendezem adósságaimat, amikor azok esedékessé válnak. Hálával tartozom neked, mert nincs ember, aki nálad jobb menyet kívánhatott volna magának. A levél itt félbeszakadt, mintha Frazer valamin elgondolkodott, vagy tán írás közben elaludt volna. Majd új bekezdéssel és új gondolatmenettel folytatódott.

Sokféle fonásból hallottam, hogy az az ember, Fogarty, visszajött és játssza az urat. A szívemben nem találok megbocsátást és feledést, így az írás szavaihoz fordulok megnyugvásért – De ki vetkezik ellenem, erőszakot cselekszik az ő lelkén (Péld. 8,36); Magatokért bosszút ne álljatok, mert meg van írva: Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr (Róm. 12.19.).

A betűk olyan olvashatatlanná váltak, egy lázas kéz hieroglifáivá, szaggatott krikszkrakszaivá, mintha az ide-oda vándorló elme kis időre elborult volna. Majd újra olvasható rész következett.

*Régóta tudom már, hogy érzelmi kapcsolatban állsz azzal a fickóval, és szívemből kívánom, bár másképpen lenne. De te, és egyedül csakis te vagy vonzalmaid úrnője, és egyedül te tudod eldönteni, vajon ez a szenvedély hitvány-e, avagy igaz alapokon nyugszik. Emiatt tehát kövesd, amit a szíved diktál, és... a levél megint elkószált, jobbra balra tévelygett, míg a végén Elizabeth rátalált a lényegre: *Fiatal még az életed, de az évek hamarosan elnyelik. Azt tanácsolom, menj férjhez, minél hamarabb. Hogy szerelemből, avagy pénzért, az igen keveset számít, a hosszú út vége úgyis mindig ugyanaz. Szeretném, ha tudnád, bárki lesz is a férjed, áldásom veled van. Végrendeletemet változatlanul hagyom. Végakaratom és kívánságom az, hogy a Társaságot hagyd meg érintetlenül, míg William unokám nagykorú nem lesz, addig pedig fentnevezett Társaságot te irányítsd belátásod szerint. Éljen békességben**

A levél hirtelen megszakadt, dátum sem állt rajta. Mintha kéz és agyvelő hirtelen megvált volna egymás társaságától, és a rettenthetetlen akarat alávetette volna magát egy még nagyobb akaratnak.

Elizabeth összehajtotta a levelet, betette a zsebébe, és megint lenézett a némán fekvő alakra. Márványos erei olyan benyomást keltettek, mintha valami démoni szobrász faragta volna őket. Frazer nagypapa feje összekulcsolt kezén nyugodott, térdét felhúzta, mintha meghajtotta volna Teremtője előtt.

Az irodát bezárták. A zászlókat félárbocra engedték. Az előcsarnok asztalát névjegykártyák és részvénytulajánító levelek halmjai borították el, és dobozsámra érkeztek a virágok. Az egész ház gyászolt. Elizabeth és William töméntelen részvétlátogatót fogadott, akik mind vigaszt akartak nyújtani. Nekrológok és magasztaló cikkek töltötték meg a *Liverpool Daily Albion*, a *Daily Post*, a *Courier* és a *Mail* hasábjait. A *Shipping Gazette* fekete keretes oldalon hozta a hajózási ipar egyik nagy kapitányának halálhírét, és rejtett gúnnyal részvétét fejezte ki Williamnek, "aki még túl fiatal ekkora teher viselésének felelősségéhez", és azt sejtette, hogy most, amikor a sors elszólította kormányosát, nincs többé vezető kéz, amely irányítsa a Társaságot.

– Ha majd eltemettük – mondta Daniel –, ezek úgy fognak a sarkadban lihegni, mint a kiéhezett ordasok.

Fogarty diszkréten a háttérben maradt, ott azonban rendíthetetlen sziklaként állt, és bebizonyította, hogy az érzelmi hullámain vergődő Elizabeth bármikor belekapaszkodhat.

A fiatalasszony gyakran sírdogált, olyan melankólia vett rajta erőt, melyet a világ összes könnye sem tudott elmosni. Minden kacifántossága ellenére is mélyen szerette Frazert, és most, hogy az öregúr végképp eltávozott, lelkifurdalás és megbánás gyötörte őt. Nem bírt belenyugodni a gondolatba, milyen rettentően becsapta az öreget; éjszakánként hideg verejtékben úszva felriadt és egyre azt várta, hogy no, most mindjárt megjelenik Frazer nagypapa szelleme, felé nyújtja reszketeg kísértet-karját és túlvilági hangon szörnyűséges vádakkal illeti őt.

A temetés napján, amikor a hosszú menet áthaladt a városon, hogy Iron Jack Frazert utolsó nyughelyére kísérje, az útja mentén lévő boltokat az utolsó tiszteletadás jeleként sorra bezárták. A negyed mérföldnyi díszkíséret fekete kígyóként kanyargott a Városháza és a Kereskedelmi Kamara előtt, végig a dokk útján, a hajójavító műhely zárt kapuja előtt, ahol a gyári munkások gyászéneket zengtek, és így ért el végső céljához, a kicsiny metodista temetőhöz, amely a Mersey-folyó örökké nyughatatlan vizére nézett.

Frazer nagypapa ott feküdt abban a koporsóban, amelyet a saját műhelyében készítettek, mialatt Samuels

tiszteletes úr, aki a számos méltóság jelenlététől szárnyakat kapott, minden zökkenő nélkül végigkárogta a temetési szertartást.

Azután ennek is vége lett.

A sor végén kullogó James kinyújtotta a kezét, és átsegített a temető kavicsos útján egy hajlott természetű egyént, aki reumától kétrét gömnyedve vonszolta magát. Töpörödött öregember volt, ráncos alma-arcát körszakáll keretezte. James az első pillantásra ráismert: egy kisebb cég hajótulajdonosa volt. – Szép öntől, hogy eljött, Mr. Outhwaite mondta neki udvariasan.

– Á, Onedin? Most ismerem meg – sóhajtozott az öregember. – Eljöttem, hogy utolsó tiszteletemet lerójam. Ennyi év után ez igazán kijár. Legközelebb úgyis rajtam a sor.

– Frazernek hosszú élet jutott – jegyezte meg James kétértelműen.

– Munka közben halt meg. Legyen ez mindnyájunk számára figyelmeztetés.

– Ön még nem gondol arra, hogy visszavonuljon?

– Hosszú ideje fontolgatom ezt a lépést – bólintott Outhwaite – de az itt töltött percek más elhatározásra bírtak. A sír hideg nyughely, és minden út végén ez vár ránk, de nem látom értelmét, hogy siettessem a hozzá vezető lépéseket, érti, ugye?

– Értem – felelte James. – Engedje meg, hogy a kocsijához kísérem.

*

Odahaza Elizabeth és William fogadták a visszasereglő gyászolókat, akik alighanem elhatározták, hogy kieszik őket a vagyonukból. A meghívottak listája végelethatalanul hosszú volt; a fontosabb személyiségeket meg lehetett jegyezni, a baj akkor kezdődött, amikor a kevésbé fontos személyiségek is kezdtek özönlenni; mindegyikük élethossziglan tartó, halálos sértésnek érezte volna a visszautasítást egy olyan, soha vissza nem térő alkalommal, amikor a nagyok közé keveredhet, Elizabeth a maga részéről úgy oldotta meg a problémát, hogy meggyőzte Mr. Dunwoodyt, a főkönyvelőt, miszerint Mr. Frazernek az volt a kívánsága, hogy ő, mármint a főkönyvelő is vegyen részt a temetés utáni fogadáson, ő pedig, Mrs. Frazer a maga részéről viga sztalhatatlan lenne, ha Mr. Dunwoody nem csatlakozna a többi meghívotthoz egy kis eszem-izsomra. Majd kikönyörögte, hogy a főkönyvelő tegyen meg neki egy apró szívességet, és válassza ki mindazokat a munkások és tisztviselők közül, akiket a legfontosabbnak vél. Dunwoody a kérést nagy megtiszteltetésnek és kiváltságnak fogta fel, és roppant körültekintéssel teljesítette feladatát – melynek eredményeképpen kiválasztottjai most ideges gyülekezethez ácsorogtak a sarokban vastag talpú, fényesre pucolt csizmájukban, szerzs-öltönyükben.

Elizabeth egybenyitatta az ebédlőt, a könyvtárt meg a szalont, és most itt özönlött fel s alá a tömeg. A toronymagas Baines pillanatonként megcsikorgatta vadonatúj csizmáját a hajóskapitányok csoportjában; Robert üzleti ismerősei között járt-kelt; a talpig gyászba öltözött Sarah a szalonban trónolt, és egy sereg karattyoló matróna felett uralkodott; Charlotte egy rakás copfos osztálytársnőjével kisurrant a kertbe, és ott kergetőztek-fogócskáztak, cseppet sem az alkalomhoz illő lármával.

Elizabeth átvergődött a csevegő csoportokon és észrevette, hogy az eleinte siránkozó arcok és lehalkított hangok fokozatosan felélénkülnek, sőt a társalgás imitt-amott kifejezetten vidámmá válik, még nevetgélést is lehetett hallani. Aztán rábukkant az unatkozó arcú Danielre, aki épp Miss Gaunttal és Samuels tiszteletes úrral társalgott. Gyorsan belékarolt, és elvonszolta onnan.

– Alig várom, hogy végre elmenjenek – súgta neki. – Ez az egész egyre inkább valami sör-partyra kezd hasonlítani és nem temetésre.

– Túlságosan nagylelkű voltál az ételek-italok terén – vigyorgott rá Daniel. – Zárd el a csapot, majd meglátod, hamarosan mind elszivárognak.

Elizabeth odanézett két pocakos polgárra, akik épp most rakták tele a tányérjukat, és elmosolyodott.

– Nos, legalább senki sem mondhatja, hogy nem adtuk meg nagypapának a végtisztességet.

– Használjuk ki az alkalmat – intett Daniel Samuels tiszteletes úr felé, aki a maga szerény módján épp valami száraz süteményt rágicsált. – Ha te is úgy gondolod, megkörmövekezhethénk eme tiszteendő úriembert,

hogy tétessen rá bennünket a házasulandók listájára.

Daniel tréfálkozó, kötekedő hangon mondta mindezt, de szavai mögött teljes komolyság érződött. Elizabeth legszívesebben rávágta volna, hogy "Igen, igen, Daniel. Házasodjunk össze most mindjárt, akár itt a gyászolók előtt", ehelyett azonban csak nézett maga elé.

– Ennél sokkal romantikusabb lánykérést szeretnék – mondta és megpróbált mosolyogni.

– Mikor?

– Először el kell telnie a tisztességes gyászdíónek – felelte a fiatalasszony, majd hirtelen rádöbrent, hogy ezzel a kijelentésével elfogadta Daniel házassági ajánlatát.

– És addig? – nézett rá komoly szemmel a férfi.

– Addig udvarolhatsz nekem.

– Rendben – fogta karon őt Daniel. – Én leszek hú Galahad lovagod.

– Remélem, nem – vont vállat Elizabeth játékosan. – Soha nem kedveltem az ilyen hófehér jellemű férfiakat. Don Jüant már inkább.

– Én nem dicsekedhetem hozzá hasonló listával – ment bele a játékba Daniel –, de ígérem, párbajra hívom őt a legértékesebb díj elnyeréséért.

Elizabeth még sokáig szívesen elszórakozott volna Daniellel, de háziasszonyi kötelességei elszólították. Otthagytta hát a férfit, és egyik szobából a másikba ment, azaz inkább sodródott, míg a végén elvergődött a könyvtárig, mely most, úriemberekkel tömve, inkább dohányzóhoz hasonlított. A levegőben vastag szivarfüst-fellegek úsztak, James hórihorgas alakja, kimagaslott a többiek közül.

A fiatalasszony visszament a szalonba, és észrevette, hogy az általános távozás első hadmozdulatai már megkezdődtek. Mr. Dunwoody buzgón terelgette a nyáját az ajtó felé, tojásfeje fénylett az izzadságtól. Daniel az ajtóban állt, és a búcsúzó házigazda szerepét játszotta.

Mire az óra elütötte a négyet, a legutolsó gyászolók is eltávoztak, és Elizabeth egyedül maradt Daniellel és Williammel. Megkönnyebbült sóhajjal egy székre roskadt, lerúgta cipőjét, és megmozgatta a lábujjait.

– Micsoda nap! – sóhajtotta. – Azt hiszem, William remekül viselkedett, ugye, Daniel?

– Ahhoz képest, hogy milyen fiatal, egész különlegesen jól. Gratulálok, William!

– Köszönöm, bácsi – nézett a fiú elgondolkodva Danielre. – Maga tényleg a bácsikám?

– Afféle tiszteletbeli bácsikád vagyok.

– Azon tépelődöm, hogy a családban nyoma sincs semmiféle Fogarty-vonalnak.

– Nyomoztál utánam, fiacskám? – vigyorgott Daniel.

– Csak kíváncsiságból.

– Ha nem furcsállod ezt a titulust – vetette oda hanyagul Daniel –, akkor akár papának is szólíthatasz.

Elizabeth szíve nagyot dobbant. Csendesen, nyugodtan ült a helyén, de a szája kiszáradt és egyetlen szót sem bírt kinyögni.

– Félig-meddig már úgyis sejtettem – szólt William komoly hangon.

Most Danielen volt a meglepetés sora.

– Tényleg?

– Nos, ez szinte magától értetődik, nem? Már úgy értem, egyikőtök sem jeleskedik a titoktartás terén.

– Te... te tudtad? – talált rá végül Elizabeth a hangjára. – És nem bánod?

– Miért bálnám? – mosolygott a fiú. – Elvégre ez a ti ügyetek. Magamban pedig mindig remek párnak tartottalak benneteket. És remélem – tette hozzá –, hogy én vagyok az első, aki gratulálhatok mindkettőtöknek? – azzal vadul szorongatni kezdte Daniel kezét. – Azt hiszem, a "papát" még egy kicsit meg kell szoknom, de majd gyakorlom, és akkor hamar belejövök. – Elengedte Daniel kezét, odament az anyjához és melegen megcsókolta az arcát. – A világ összes boldogságát kívánom neked, mama – mondta, majd hátralépett, és szemlátomást roppant büszke volt az agyafúrtságára.

– Köszönöm, William – mondta Elizabeth megrendülve.

– Azt hiszem, ezt meg kell ünnepelnünk – tért magához Daniel, és hatalmas, megkönnyebbült sóhajt hallatott.

– Loch Linne – mondta James, miközben *Nyissz, nyissz, nyissz*, nyirbált az olló –, a vonat előbb Glasgow-ig megy, onnan Fort Williambe lapozgatta tovább a Bradshaw-menetrendet.

Letty az asztalra hajolva megigazgatta a szabásmintát. *Nyissz, nyissz, NYISSZ*, nyirbált vígan az olló.

– Jó kirándulás lesz Charlotte-nak – jelentette ki James emelt hangon, és felsóhajtott. – Természetesen maga is velünk jön.

– Ahogy óhajtja – hagyta rá Letty és az olló tovább nyiszált.

– A vonat egész éjszaka megy, így majd hálókocsiban utazunk. Glasgow-ban kell átszállni.

Nyissz, nyissz, nyissz.

– És Fort Williamben megszállunk valahol. *Klikk-klakk, klikk-klakk.*

– Charlotte-nak ez lesz az utolsó alkalma arra, hogy megismerkedjék ezzel a vidékkel. Remélem, a skót felföld szépsége megragadja, és mivel a vonat történelmi tájakon vezet át, ez még a műveltségét is gyarapíthatja.

James azon kapta magát, hogy pont úgy beszél, mint aki a Baedeker bekezdéseit szavalja. Újra felsóhajtott. Miss Gaunt a mai napon felettébb hajthatatlannak látszott. Jamesnek az a halvány gyanúja támadt, hogy talán valamivel megsértette ezt a nőt. Valószínűleg azzal az igazán jóhiszemű felajánlott házassági ötletével, noha amíg él, sem bírja megérteni, hogy egy ilyen ésszerű problémamegoldásnak vajon miért kell ennyire kihoznia a sodrából bármely épeszű személyt.

– Nagyon nehéz ilyen ollócsattogtatás mellett beszélgetni – mondta a nevelőnőnek.

Klikk-klakk, klikk-klakk.

Letty letette az ollót és mereven elmosolyodott.

– Bocsánat, uram, attól tartok, nem figyeltem eléggé önre.

Már megint ez az "uram", mérgelődött James. Miss Gaunt látszott, hogy az udvariasság kagylóhéjával vértette fel magát: olyan kagylóhéjjal, amelyen át csupán a megértés legkisebb részét volt hajlandó átengedni. James nem szokott hozzá ahhoz, hogy vesztés legyen, és felettébb kényelmetlenül érezte magát ebben a szerepben. Társalgás közben olykor mintha tojáshéjón táncolt volna. Ilyenkor újra meg újra azon töprengett, vajon mi az ördög bánthatja ezt a nőt.

Miss Gaunt a maga részéről mind kényelmetlenebbül érezte magát James jelenlétében, és titkon átkozta az ostobaságát. James ama hülye ajánlata, és az ő épp olyan hülye elutasítása óta egyetlen kísérletet sem tett a közeledésre, épp úgy folytatta minden tevékenységét, mintha kettejük kapcsolatában mi sem változott volna. A helyzet képtelen volt. A nevelőnő azon kapta magát, hogy az egyik pillanatban azért imádkozik, bárcsak megállna az idő, a másikban pedig alig várja a napot, amikor végre elmehet ebből a házból, és véget vehet ennek a lehetetlenül kínos helyzetnek. Mindehhez hozzájárult még az is, hogy Miss Gaunt mostanában olyan különös melegséget érzett, amire nem tudott magyarázatot adni: hovatovább már nem bírt Jamesre nézni anélkül, hogy alaposan el ne pirult volna. Amikor éjszakánként magányosan feküdt szobájában, vadabbnál vadabb képek gyötörték szegény, elkínzott agyát. A házasság, és a test titkai kísértették álmában. Mostanában egyre többet állt a tükre elé, nézegette az arcát, kutatta rajta a kor áruló jeleit. Már huszonkilenc éves volt, mindörökre vénlányságra, és arra kárhozható, hogy egész életében mások gyermekeit nevelgesse.

– Másrészt azonban – hallotta most a férfi hangját – azt a lehetőséget is választhatnánk, hogy Oban felé megyünk. Mi a véleménye, Letty?

Ez az inkább családias, mint formális megszólítás változatlanul olyan hatást tett rá, mintha apró kalapács dobolna a szíve helyén.

– Nincs róla véleményem – felelte, és ráerőltette magát, hogy hagyja el az "uram"-at, miközben azt kívánta, bár fogadta volna el a felszólítást, és hívná őt is keresztnevéen Jamest. – Még soha nem jártam Skóciában, ennél fogva a Magasföld is ismeretlen előttem.

– Az jóval hosszabb út lenne – magyarázta a férfi nyájasan. – A maga számára kész kaland.

Kaland, gondolta Miss Gaunt; bár az lenne. És egy pillanatig azt latolgatta, vajon mi lehet James voltaképpeni célja azzal, hogy ilyen távoli, vad vidékre hurcolja Charlotte-ot.

– Üzlet – bökte ki a férfi, mintha olvasott volna a nevelőnő gondolataiban. – De nem látom be, hogy ezúttal miért ne társíthatnám az üzletet a kellemes szórakozással. Bepakolunk egy fedeles kosárba, útítakarókat viszünk, mert megtudtam, hogy a Nagy Északi Skót Vasút a fejlődésnek még mindig a Köhögő-Prüszkölő Gőzfűjászati Tovalöködőnc fokán áll.

– Ez nagyon érdekesnek ígérkezik! – ragyogott fel Miss Gaunt arra a gondolatra, hogy az utazás nagy részében mindhárman együtt lesznek.

– Várja csak ki, míg odaérünk – tette hozzá titokzatosan James. Van még egy meglepetésem raktáron.

*

A Felföldi Vasúttársaság újabban amerikai stílusú Pullman-kocsikkal szerelte fel skóciai részlegét. Utasai nagyobb kényelme végett pedig még egy-két ülést is elhelyezett a hálófülkékben. Az izgatott Charlotte és Letty az egyik ilyen apró kabinba vonult vissza éjszakára, James pedig még elszívott egy utolsó szivart, mielőtt visszavonult az urak számára fenntartott részlegbe.

Charlotte, aki egész nap kérdések özönét zúdította apjára, amelyekre csupán a legrejtélyesebb válaszokat kapta, egy pillanat alatt elaludt.

Miss Gaunt azonban még egy jó óra hosszat álmatlanul feküdt, hallgatta a kerekek zakatolását, és a gőz éles füttyét, miközben a vonat belerobogott az éjszakába. *James*, gondolta. Milyen drága, drága név. *James és Letty*. Úgy összeillenek, mint a vaj és a kenyér. Va-jas-kenyér, va-jas-ke-nyér, mintha a kerekek is ezt zakatolták volna, amint átrobogtak egy-egy sötétlő állomáson. Va-jas-ke-nyér, va-jas-ke-nyér, visszhangzott Miss Gaunt szívében. Még soha életében nem utazott olyan fényűző körülmények között. Munkaadója ugyan minden további nélkül megengedhette ezt magának, jöllehet nem az a fajta ember volt, aki efféle szibarita örömeknek hódol, épp ellenkezőleg, inkább a spártai életvitel felé hajlott, de aznap este mégis fácánsültet vacsoráztak vörösbor kíséretében, fedeles kosaruk telistele volt mindenféle jóval, és első osztályon utaztak.

Miss Gaunt végül álomba merült, kissé szédelegve a bortól és tudat alatt kis, kíváncsi izgalommal. James soha nem tett egyetlen lépést sem anélkül, hogy gondosan meg ne tervezte volna. Ugyan mi készítette most arra, hogy üzleti útjára magával vigye őt és Charlotte-ot, ráadásul erre a távoli vidékre, amelyet a nevelőnő is csak a történelemkönyvek lapjairól ismert?

– Charlotte! – keltette aztán a kislányt. Hajnalodott, és a vonat befutott a glasgowi főpályaudvarra.

James hordárt kerített, aki elcipelte málháikat, majd egy vasúti restiben reggeliztek barna kenyeret vajjal, mielőtt átszálltak a Fort Williambe induló helyi vasútra.

A Pullman-kocsik luxusa után ez a vonat csak kevés kényelmet kínált. Apró, szutykos fülkéi voltak, kemény ülésekkel, szurtos ablakokkal, és az egész karavánszerájt egy öreg lokomotív húzta, melynek kéményéből iszonyú füst- és gőzfellegek törtek elő.

Glasgow-t elhagyva, a vonat Loch Long felé kanyarodott és lihegve, fújtatva Loch Lomondnak vette útját, majd csikorogva-nyikorogva eldöcögött a Felföldre.

A fényes, fekete sínek folyóként kanyarogtak a hóval beborított hegyek között, melyeknek lankáit barna saspáfrány és bíbor erika szegélyezte. Dombok szaladtak el mellettük, melyeken birkanyájak legelésztek. A hegyoldalokról patakok futottak le, majd nagy folyókká dagadva rohantak át a felettük feszülő kőhidak alatt. A vonat zörgött és zakatolt, meg-megállt egy-egy kisebb állomáson, mintha új erőt gyűjtött volna ahhoz, hogy tovább induljon, és elvonszolja magát a következő állomásig.

Charlotte a fülke egyik oldaláról a másikba szaladgált, orrát az ablaküvegre nyomta, és minden újabb látványosságnál addig kiabált, míg nem jött a következő, akkor újra kiabálni kezdett. Még James és Miss Gauntra is ráragadt a gyermek lelkesedése: amikor a férfi elővette az elemózsiás kosárból a nagy darab sonkát, a hideg csirkét, a friss kenyeret meg az üveg fehér bort, végre nekik is megoldódott a nyelvük, áttörtek végre a köztük meredező korláton.

Mire a vonat elhaladt velük az Inverlochy-kastély mellett, és befutottak Fort Williambe, amely a magas Ben Nevis-hegy lábánál állt, Miss Gaunt leszögezte magában, hogy ez élete legboldogabb napja.

Egy három emeletes, komor külsejű, időjárástól tépázott gránitból épült hotelban szálltak meg, ám a

szálloda külsejéért kárpótolta őket a kilátás, mert az ablakokból egyenesen a Loch Linné északi végének apró öblére lehetett látni.

– A gőzös csak holnap érkezik – közölte James, és minden további felvilágosítást megtagadva sürgősen elmerült valami papírban, mely leginkább táviró úrlaphoz hasonlított.

Miss Gaunt és Charlotte levetették útiruhájukat és hosszú sétát tettek a parton. A városka, amely alig volt nagyobb egy halászfalunál, hosszan elnyúlt a part mentén, de a tó csendes vízpartját szegélyező erdőben a nevelőnő felfedezett egy ütött-kopott feliratot, mely szerint a *Jupiter* nevű lapátkerekes gőzhajó másnap reggel kilenckor erre hajózik át Obanbe.

Ugyanazon az úton indultak visszafelé, elbáméskodtak az üzletek kirakatai előtt, és az egyik boltban Miss Gaunt vásárolt Charlotte-nak egy kis kerek, skót sapkát, magának meg egy sálát. Az ég kéken fénylett, a levegő harapni valóan friss volt, és a keskeny, macskaköves utcák megfagyott folyókként futottak le a vízpartig. Fenn a magasban a Ben Nevis tetején, a hegy tar feje búbja látszott, alant a völgyek. Azokon a lankákon, amelyeken hajdan Monch tábornok serege állott, most birkák legelésztek. És mindenek felett ott borongott Inverlochy várkastélya.

Charlotte belecsimpaszkodott Miss Gaunt kezébe, és végigugrált a járdán. – Gyönyörű! – kiabálta. – Itt akarok élni örökké meg örökké! Azzal egyet ugrott, kettőt szökkent, majd megállt. – Kíváncsi vagyok, mi lehet az a különleges meglepetés, amit papa ígért? – nézett a nevelőnőre.

Miss Gaunt esze is pontosan e kérdés körül forgott. Talán gőzhajókirándulás? Óban? Vajon mi várja őket Obanben? Mert amikor Miss Gaunt alaposan megnézte az Obanról szóló bekezdést a földrajzi lexikonban, a leírás alapján aligha találta másnak, mint apró halászkikötőnek a Loch Linné partján.

– Várnunk kell, aztán majd meglátjuk, Kíváncsi kisasszony – mosolygott Charlotte-ra.

*

Baines kinyitotta a sürgőnyt és zavartan összehúzta a szemöldökét. – Obanbe rendelték – mondta Falábú Batesnek, a Tengerészotthon egyik lakójának. – "A legjobb cilinderével és frakkjával", aszongya. Ugyan miért teszi ezt velem?

– Nem tom – vont vállat Falábú. – De ha magának lennék, én biz összekapnám magam és felhúznám a vitorláimat. Abbúl, amit a maga Mr. Onedinjéről hallottam, áztat veszem ki, nem az a fajta ember, aki szereti, ha megvárattják.

11. fejezet

A *Jupiter* zöldre festett, hosszú gőzhajó volt, egyenes orral, vitorlasként feldíszített tattal. Lapátkerekei a széles híd alatt helyezkedtek el. Jókora füstfelhőket eregetett a kéményén, így várta, hogy az utolsó utasok is fölszálljanak a fedélzetére.

Nem volt sok utas: egy-két, takaróba bugyolált pásztor szállt be a frissen nyírt birkáival, kendős halászasszonyok, kosarukban friss lazaccal és sózott heringgel, egy szakasz piros kabátos, skót szoknyás katona nagy termetű tizedesük vezényletével és vagy egy tucatnyi komor család lármás gyerekhaddal: a kölykök körbeszaladgáltak a fedélzeten, amint kikerültek a helytelenítő pillantása, szigorú tekintetű anyák felügyelete alól.

James, Letty és Charlotte már korán beszálltak és elfoglaltak két első osztályú kabint.

Olyanok vagyunk most, mint egy kis család, gondolta magában Letty amint átsétáltak a fedélzeten a hajó első kolompolásakor. A kirándulás valóban izgalmas kalandnak bizonyult, és Miss Gaunt öröme Mr. Onedin oly sok kedvességet és megértést tanúsított, hogy neki elmúlt minden korábbi szégyenlőssége, és elkezdte a férfit Jamesnek szólítani, akinek ez a tény titkon nagy öröme szolgait.

Ott álldogáltak a felső fedélzeten, és a matrózok sürgését-forgását figyelték. James, miközben nagy hévvel elsorolta a gőzhajó összes tartozékát, belekarolt Miss Gauntba, és ez a mozdulata olyan meghitt volt, mintha

ők ketten már évek óta együvé tartoztak volna.

– Ez itt a motorja, amaz meg a kazán, a lapátkerekei meg tandemszerűen, és külön-külön is tudnak működni – magyarázta a férfi, és Miss Gaunt úgy hallgatta ezt a számára érthetetlen zagyvaságot, mint a legszebb, legpoétikusabb vallomást, amire életében valaha vágyott.

Egy kicsit felugrott, amikor a lapátkerekek hirtelen életre keltek és nagy hullámzást csaptak maguk körül; Gaunt hirtelen azon kapta magát, hogy szorosabban bújik oda Jameshez. Egy pillanatra úgy képzelte hogy a férfi viszonozza ezt a szorítást, de amikor felpillantott az arcába, nem látott rajta mást, csupán azt a szakértő érdeklődést, mellyel a hajó manőverezését figyelte. Charlotte, nehogy kimaradjon valamiből, belekapaszkodott Letty másik karjába, és gyermeki fecsegésével egy pillanatra megtörte a varázst.

A *Jupiter* lassan elindult, mindkét lapátkerek buzgón forgott és apró, fekete füstfelleget köpködve Óban felé tartott. Hűvös szél fodrozta a tó vizét, a hajó füstjét előre fújta, ahol úgy lengett, mint az özvegyi fátyol, és a másodosztály utasai sietve bebugyolálták magukat. A hajó mögött halászflotta bukkant fel, a szélesedő hullámokban alá- és felbukkantak a bárkák, két oldalról meg a Nevis és az Ardgour hegyei keretezték a panorámát.

James felemelte a fejét és beleszimatolt a levegőbe. – Északkeleti szél – mondta. – Ez havat hoz.

– Ó, nem – csodálkozott Letty. – Hiszen egyetlen felhő sincs az égen.

– Mindjárt lesz – jósolta James.

Kart karba öltve körbesétálták a fedélzetet, majd a férfi gondolt egyet, és leküldte Charlotte-ot, hogy számolja meg, melyik lapátkereknek hány foga van, Letty pedig letelepedett az egyik fedélzeti székre.

Egy darabig hallgatva üldögélt, figyelte a lapátkerekek csattogását, a gépház monoton zaját, és nézegette a folyton felettük keringő, fekete fejű sirályok röptét. A nap melegen sütött, a levegő kristálytisza, a gépek zaja pedig olyan lágy volt, akár egy kandalló melletti hintaszék finom nyikorgása. A nevelő nő behunyta a szemét, és átadta magát álmodozásának.

– Ez most elég romantikus magának? – kérdezte James halkán.

Letty felriadt álmodozásából, és mintha ez lett volna a világ legtermészetesebb dolga, megragadta James kezét. – Ó, igen, James – suttogta. – Gyönyörű, Nem is tudom, hogyan viszonyozzam.

– Kezdje azzal – kérte James komolyan –, hogy letesz arról az új állásról.

– De ezt nem... nem tehetem – jött szörnyű zavarba a nő. Szerencsétlen arccal nézegette a látóhatáron éppen e pillanatban felbukkanó felhőket és a nyomukban támadt sötétséget.

– Úgy értem – folytatta James kertelés nélkül –, hogy az ajánlatom még mindig áll.

– Ajánl...?

– A házassági ajánlatom – mosolygott a férfi. – Jó sokáig terveztem, míg végre ide jutottam. Remélem, másodszor már nem érhet csalódás?

Letty szeme tágra nyílt. Ugye, nem lehet, hogy csak tréfál?

– Az előző alkalommal – folytatta James –, maga, ha jól emlékszem, valami olyasmit mondott nekem, hogy romantikusabb körülmények között tudná csak elképzelni a lánykérést. Tulajdonképpen holnapig még várni akartam, de... – intett körbe az eléjük táruló panoráma fele – azt hiszem, ez is megfelel a célnak.

Letty addig nevetett, míg könnybe lábadt a szeme. – O, James, James, maga bolond – hát már soha nem változik meg? Mindig saját érdeke szerint manipulálja az embereket és a körülményeket?

– Olyanok vagyunk, amilyenek – válaszolta a férfi mereven. – Akkor hát vegyem úgy, hogy elutasít?

Letty megtörölte a szemét. – Melyik nő tudna elutasítani egy ilyen lovagias ajánlatot? Hát persze, hogy nem utasítalak el, te számár ember, Hogy is tehetném?

– Jó. Akkor ezt el is intéztük – szögezte le James és kedvtelve nézegette Lettyt. – Azt hiszem, jól megleszünk egymással.

Pontban déli egy óra volt, amikor Obanben kiszálltak a gőzösből. Fejük felett a hegyek már felhőkbe burkolóztak, és a keskeny utcákra szállingózni kezdtek az első hópihék.

– Ez nem tart soká – mondta James, mialatt a pónifogattal a szállodájukba hajtottak. – Az igazi havazás majd csak holnap lesz.

A *Jupiter* még egy búcsúfütyentést küldött feléjük, amint tovább indult Glasgow körüli útja utolsó

állomása, Firth of Lome felé. Letty utána nézett, és figyelte, ahogy a gőzös megfordult, lapátkerekei forogni kezdtek és lassan, kerek füstfelleget pöfögve eltűnt előle. Utoljára még hallotta a megnyírt birka halk bégetését, amely mindinkább beleveszett a közeledő vonat sípolásába.

– Ez Baines lesz – kurjantott James, amikor a csupa torony és kőcsipke szálloda elé értek.

– Baines kapitány? – kérdezte Letty, és magában azért imádkozott, hogy a férfi legalább még ma ne engedje be az üzleti világ hétköznapi józanságát az ő szépséges idilljébe.

– Már túl régen unatkozik ott Liverpoolban – nevetett James, és kézen fogva bevezette Lettyt a hotelba. – Van itt egy kis munkám számára.

A szálloda előcsarnokában Letty reménye, miszerint James nem adja át magát egy ilyen áldott napon semmiféle üzleti tárgyalásnak, nyomba szertefoszlott. A férfi máris intézkedett, kitöltötte a bejelentőlapot, csomagjait felküldte a szobákba, háromnegyed kettőre ebédet rendelt, majd elnézést kért, otthagyta Lettyt és átsietett a termen ahhoz a három férfihoz, aki a nyitott kandalló mellett üldögélt.

A trió James közeledtére felállt és egyenként udvariasan kezet rázott vele. Az egyik alacsony férfinak szeplős arca és vörös haja volt. Egy rakás papírt szorongatott a kezében, és a felföldiek lágy, elnyújtott kiejtésével beszélt. – Minden rendben, Mr. Onedin – hallotta Letty. – Már csak az kell, hogy ön egy-két papírt aláírjon, és az átruházás végbement.

A másik két férfi a tengeri medvék összes ismertetőjelét magán viselte. Mindkettő szerzs munkaruhában volt, otromba csizmában. Úgy mozogtak, mintha arra számítanának, hogy a padló megindul a lábuk alatt. Egyikük kis, zömök ember, törött orral, mindkét kézfejen tetoválás. A másik olyan szakállas, mint egy modern Mózes, és walesi akcentussal beszélt.

– A teremburáját, igazán nagy kitüntetés magával ösmeretségbe kerüni, Mr. Onedin – mondta épp akkor, amikor Letty és Charlotte megindultak a lépcsőn felfelé. – Mán alig várom, hogy a fedéézetten üdvözölhessen, uram.

A hangok elhalkultak és Letty többé semmit nem hallott a beszélgetésből, miközben a szállodai hordár után ment a kislánnyal. Befordultak a folyosón, mely a szobájukhoz vezetett.

Amikor újra lementek a hallba, a három férfi már eltűnt, helyüket Baines kapitány foglalta el. Masszív teste a kandalló előtti székben terpeszkedett, hatalmas mancsában egy pohár whiskyt szorongatott.

Letty közeledtére felállt és meghajolt. – Úgy hallottam, szabad gratulálni, ugye? – Azzal Letty vállára tette egyik kezét és karnyújtásnyira eltolta a magától a fiatal nőt. – Maga tényleg megnyerte a főnyereményt, Mr. nedin – mondta elismerően a gazdájának. – Szép, mint a füstött kép, és úgy mondják, igen talpraesett.

– Köszönöm, Baines kapitány – mosolygott rá Letty. – Ez a legkedvesebb bók, amit valaha kaptam.

Baines kapitány kiengedte őt a markából, majd felkapta Charlotte-ot és a magasba emelte. – És maga, ifjú hölgy, maga mit szól az új mamájához?

– Nagyon aranyos, örökké, de örökké együtt maradunk, és nem kell elmennem abba a borzalmas iskolába, ugye, nem kell, papa? rúgkapált a levegőben Charlotte.

– Ez egyedül a jó magaviseletedtől függ – válaszolta James.

– Ha felnövök, azt csinállok, amit akarok, és megszüntetek minden iskolát! – jelentette ki Charlotte.

Baines medvemódra megölelte a kislányt, majd letette a földre.

– Ha megnősz, feleségül veszek, és elvitorlázunk egy csupa-cukor-csupa-csoki országba jó? – A kapitány felkapta a poharát és egy hajtásra megitta a tartalmát. – Ez a legjobb dolog, ami valaha Skóciából jött. Ez a cseppecske itten.

– Velünk marad ebédre, Baines kapitány? – kérdezte udvariasan Letty.

– Nem, asszonyom, köszönöm a kedvességét. Van néhány dolog, aminek utána kell nézmem – felelte a vén tengeri medve, és Letty csodálkozva látta, hogy afféle mindentudó kacsintással ráhunyorgott.

– Akkor hát menjen – szólta rá James, szinte gorombán, gondolta magában Letty. – Holnap reggel pontban kilenckor találkozunk.

– Szolgálatára – kacsintott megint Baines, és kirobogott az utcára. James karon fogta Lettyt és bekísérte az étterembe.

– Jut eszembe – mondta csak úgy mellékesen, mialatt elővette a szalvétáját –, ugye, te is jobban örülnél a

csendes esküvőnek?

– Ó, igen, hát persze – felelte Letty, mialatt lázasan törte a fejét a kelengyében. – Minél csendesebb, annál jobb. Ki nem állhatom a nagy

– Jó – bólintott James. – Boldog vagyok, hogy olyan egyformán gondolkodunk. Azt hiszem, ezt a kívánságodat könnyen teljesíthetem.

*

Ragyogó, tiszta reggel volt. A nap fényesen sütött, megolvasztotta a havat és a háztetőkről csepegni kezdtek a jégcsapok. Reggeli után a szálloda előcsarnokában találkoztak Bainessel.

– Összeszedtem magának néhány himpellért – mondta a kapitány minden bevezető nélkül. – Siralmas népség, de én hamar ráncba szedem őket.

– Majd csak kipofozzuk őket – felelte. – Egy rövidke utazásba még senki sem halt bele.

Odamentek a kinn várakozó, felszerszámozott Shetland pónihoz, amely épp olyan erőteljesnek látszott, mint a vidék, ahonnan származott. A lassú beszédű csontos skót kocsis alig értett angolul.

– Pogány népség ez – helyezkedett el Baines a kemény ülésen. Pogány emberek, pogány vidék és pogány nyelven beszélnek. – A kapitány alkoholos lehelete betöltötte a kristálytisza levegőt. – De jobb whiskyt főznek, mint maga az ördög.

Maguk mögött hagyták Obant, felkapaszkodtak egy szűk, göröngyös csapáson, majd felértek a kicsiny platóra, amelyen szélfúttá fű és vad hanga nőtt.

Baines a karjába kapta Charlotte-ot, Letty pedig még a lélegzetét is visszafojtotta a látványra. Előttük terült el a Loch Linne, szikrázott a napsütésben, északról keletre hóborította dombokkal körülvéve, felszínén számtalan kisebb-nagyobb vitorlás hajóval. Lismore-sziget hosszú nyúlványa is látszott, épp szemben velük. Letty a hirtelen, erős szélben megingott, mikor lepillantott. Innen nézve Oban városkában mintha játékházak sorakoztak volna, a kis móló apró öbölbe nyúlt. Vagy félmérföldnyire pedig, szemközt Kerrera-szigete húzódott havas dombjaival.

– Odanézz! – mutatott előre James.

Messze lenn az öbölben két mélytengeri vitorlášajó horgonyzott egymás mellett, olyan egyformák, mint két babszem a hüvelyében. Letty úgy vélte, ilyen szép látványban még soha életében nem volt része. A hosszú, karcsú hajótesteket mindenütt hófehérre festették, a nap táncot járt csillogóra fényesített réz alkatrészeken. Összetekert vitorláikat hó borította, és havasak voltak a fedélzetek is. Épp olyanok, gondolta magában a fiatal nő, mintha porcukorral behintett játékhajók volnának.

– Gyönyörű – suttogetta, mintha félt volna megtörni a varázst.

– Az egyik a *Neptune*, a másik meg ott mellette a *Trident* – mondta James. – Szeretnél felszállni a fedélzetére?

– Felszállhatok? – Letty még soha életében nem volt a *Jupiternél* nagyobb hajón.

– Miért is ne – mosolygott James –, hiszen mindkét hajó az enyém. Épp tegnap délután intéztem el az utolsó formásokat. Egy liverpooli hajótulajdonostól vettem meg őket, ki mindinkább a visszavonulásról gondolkodik.

Letty megszorította James karját. Ennél a rendkívüli embernél egyik meglepetés a másikat követi. – Talán a tengerre is kimehetnénk vele? – kérdezte.

– Hát persze – bólintott a férfi. – Az álló hajók sok pénzt emésztenek fel, és ez a kettő már jó ideje tétlenkedik. A *Trident* Llewellyn hajója, a *Neptune* meg Baines kapitányé.

– Finom kis teknő – trombitálta Baines. – Olyan édes, amilyennek csak kívánni lehet. Szívesen pályáznék Llewellyn helyére.

– Azt nem teszi – mondta James. – Már táviratoztam a liverpooli irodámba. A *Trident* ma délben elvitorlázik Valparaisóba. Llewellyn már megkapta a parancsot. Magával más tervem van, kapitány.

– Aha – kacsintott rejtélyesen újra Baines –, afféle frakkos-cilinderes munka, mi?

James az órájára nézett. – Minden pillanatban felszedheti a horgonyt.

Letty közben apró embereket látott ide-oda mászkálni a hajón, mintha hangyák lettek volna. Egyesek felmásztak az árbocokra, mások a kötelekkel bajlódtak, és voltak, akik épp most kecmeregtek át a fedélzetet borító havon. Hirtelen meghallotta a hangjukat is, amint a messzeségben halkán felcsendültek, de a dombok visszhangja felkapta a dal lassú ritmusát.

*Arról a mezőről mondd, mikor jössz le.
Hol gyapotot szedegetsz bálába kötve?
Oda, hol a fehér ember egy dollárt kap
Egy nap, ha csacsin
Lovagolhat.*

Letty most egész tisztán kivette a Mózes-szakállú alakot, amint szétterpesztett lábbal a hajó farában állt. Mózes intett egyet szöcskeláb-szerű karjával, mire az előárboc vitorlája megrázkódott, és finom, porszerű hó hullt le róla. Hallani lehetett a keresztvitorlák reccsenését is, és a kiabáló parancsszavakat. Majd a többi vitorlát is felvonták, az alakok fürgén mozogtak ide-oda a csörlő körül. Végül felhúzták a mélyből a nedvesen megcsillanó horgonyt. A hajó lassan megfordult és két vékony hullámcsíkot hagyva maga után, elindult a keskeny öbölből, hogy kivitorlazzék a Firth of Lome nyílt vizére.

– Nagyon ügyes – mondta elismerően Baines. – Kár, hogy reggeli előtt nem mos kezet, és a havat sem separtette le a fedélzetről.

Mindnyájan a távolodó hajót nézték, amint délnyugat felé fordulva, maga mögött hagyta az északkeleti szelet, felhúzott vitorláival, és fürgén tartott a nyílt tenger felé.

– Ez a vén walesi olyan gyors, akár a korbács, ráadásul megtartotta a legénységét is – sóhajtott fel Baines. – Nekem meg egy rakás goromba pokróc jutott – nézett szemrehányóan Mr. Onedinre. – Mosdatlan népség, Glasgow söpredéke.

– A hajótulajdonos fizeti őket – nézett vissza rá James. – De Llewellyn ragaszkodott az embereihez és nem volt hajlandó megválni tőlük. Azt mondta, az első úton a saját zsebéből fizeti őket.

– Nos, jó – törődött bele filozofikusan Baines. – Nekem azért jutott egy rendes másodkapitány; legalább vele egyetértek.

*

Visszamentek a szállodába, összeszedték a poggyászaikat és elindultak a kikötőbe, ahol már várt a csónak, hogy a *Neptune*-ra vigye őket.

Elsőnek Charlotte ment fel a kabinfeljárón, és abban a pillanatban, amikor a fedélzetre lépett, rögtön kiabálni kezdett örömeiben. Letty jóval higgadtabban fogadta a vörösképű, betört orrú fiatalember üdvözlését, akit nemrég a szállodában látott.

– Mr. McArdle, a másodkapitányunk – mutatta be őt Baines.

– Nagyon örülök az ismeretségnek, asszonyom – mondta Mr. McArdle széles, glasgow-i tájszóval.

– Skót – közölte Baines nyájasan. – És mint minden földije, ő is úgy beszél, mintha üvegszilánkokat ropogatna a szájában.

McArden barátságosan elvigyorodott. – Ó, ez sem rosszabb, mint némely írországi, asszonyom. Vitorláztam én már olyan legénységgel is, hogy senkinek egy árva szavát sem értettem.

Amikor a poggyászuikat is felvitték a hajóra és James kifizette a csónakost, Letty körülnézett. A fedélzetet tisztára separték, noha néhány apróbb hófolt még maradt, és az árbocokról is le-lepottyant egy-két jégcsap. Mindhárom árboc szédítően magas volt és a vitorlák szépen feltekerve álltak. A fedélzetet tölgyfából készítették, a többi részt tikfából és mahagóniból faragták és olyan szépen lecsiszolták, hogy a legnagyobb szakértő műasztalosnak is becsületére vált volna. Még Letty gyakorlatlan szeme is észrevette a hajó tökéletes állapotát és törekeny szépségét.

A fedélzeten jövő-menő legénység azonban olyan rongyos siserehadból állt, amilyent Letty még soha nem

látott. Némelyikük meztláb volt, mások felemás csizmát viseltek, és mindegyikükön ütött-kopott, rongyos, vagy folt-hátán-folt ruha lógott.

– Lehangoló népség – követte Baines Letty pillantását. – De egy ilyen úton nem számíthatnak komolyabb ruhatárra. Csak egyetlen reményük van a megváltásra: ha jó időért imádkoznak.

Letty mindig azt képzelte, hogy a kapitány jószívú ember, de úgy látszik, tévedett, mert most, amikor a saját közegében volt, épp olyan szőrös szívűnek tűnt, mint bármely ültetvényes rabszolgahajcsár. És a hajó minden kecsessége ellenére szintén nagyon rideg helynek látszott a szerencsétlen emberek számára.

– Ez itt az ön hajósínasa, asszonyom – mondta McArdle és egy tőpörödött, apró emberke felé bökött, aki előre ugrott, és habozva állt a poggyással, mialatt ráncos arcára kiült az üdvözlő vigyor.

– Maga matrónak szegődött, ugye Billy-boy? – kérdezte Baines. Az emberke egyik lábáról a másikra ugrált és a homlokát dörgölte.

– Igenis, kap'tány.

– Akkor ez a beosztás épp a legjobb lesz magának. Viselje gondját a hölgynek, értette?

– Igenis, kap'tány.

– Mert ha nem, akkor kiakasztatom száradni. Értette, öregfiú? mordult rá Baines.

A matróz szemlátomást nem vette komolyan a fenyegetést és felvigyorgott Lettyre. – Igazi tűznyelő, mi? – Azzal felemelt két csomagot, de olyan könnyedén, mintha tollpíhékkal lett volna tele. – Lenne olyan szíves követni, hölgyem?

Előrement és mutatta az utat a hosszú hátsó fedélzet alatt, lement egy szőnyeggel borított lépcsőn, végig a hosszú folyosón, ahonnan ajtók nyíltak, végül bevezette Lettyt egy széles kabinba, melynek csillogó réz kajütblakait csipkefüggöny fedte, a fehér válaszfalat pedig azúr- és cinóberszínű szegély díszítette. Rézággy állt benne, plüss kerevet, hintaszék, brokát terítős asztalka, márvány mosdóállvány és elkülönítve egy kis vécé. Letty soha életében nem látott ehhez foghatóan csinos szobát.

Billy-boy lerakta a poggyászt, és csipőre tett kézzel csodálkozva állt. – Nohát, ez aztán valami! Eddig még sohasem vótam ideleln. Nem, nem vótam ilyen alacsony beosztásban – dörzsölte meg keze fejével az orrát. – Ez az első stewardi beosztásom, de majd csak belegyüvök. Egész életemben matróz vótam, most meg ide jutottam. Baines kap'tány aztat hiszi, hogy ezzel kedvez nekem, mostan, hogy már nem vagyok egész fiatal. Pedig én mondom, olyan fürgén felmászok én még az árbocra, akár a menyét. Az az igazság, hogy nem fülk nekem a fogam ehhez a stewardsághoz, de áztat is megmondom, hogy ha már elvállaltam, hát nem lesz oka panaszra, eztet ígérem.

Letty ránézett a peckes, öreg kis kakasra. – Ebben biztos vagyok, Mr.

– Williams, madám. Billy Williams. De mindenki csak Billy-boynak hí, merhogy olyan aprócska a termetem.

Letty biztatólag rámosolygott. – A szolgálatot ne keverjük össze a szolgálissággal, Mr. Williams. Én magam az egész életemet mások szolgálatában töltöttem, de biztosítom, hogy nem találom lealacsonyítónak a munkát. Az, hogy most steward lett, nem baj. Pontosan olyan elfoglaltság az is, mint bármi más a világon, ami hozzáértést, szakértelmet követel, mint ahogyan matrózként is ellátta mindennapi feladatát. Ha a jelenlegi beosztása most az, hogy steward, akkor legyen maga a lehető legjobb valamennyi steward közül.

Billy-boy megfontolta a tanácsot, majd felragyogott, mintha távoli lehetőségek sora csillant volna fel előtte. – Elszegődhetnék eccer olyan gőzösre is, ami telisteli van gazdag népekkel. Magán fogok gyakorolni, hölgyem, és maga mindig megmongya, mi az, amit nem csinálók jól.

– Az első dolog – nyúlt a táskájába Letty –, hogy meg kell tanulnia borraivalót elfogadni –, azzal átnyújtott neki fél aranyat, és nézte, amint Billy-boy hitetlenkedve rámered a szutykos tenyerén csillogó pénzre.

– Nem is tom', mit mondjak. Ez túl sok. Hisz csak két csomagot hoztam ide.

– Ez az általános gyakorlat – mondta Letty. – A jó szándék záloga, mindkét fél részéről. És ha az utazás végén az utasa elégedett lesz magával, akkor még egyet kap.

– Nem hiszek a szememnek! – tört ki Billy-boy. – Ez aztán a jó pénz! Maga meg én jól megleszünk egymással, asszonyom. – Zsebrevágta a pénzt és összedörzsölte a kezét. – Mit tehetek most önért?

– Egy csésze teát kérnék.

– Még ki sem mondta, máris hozom. És ha még bármi kívánsága lenne, csak húzza meg a csöngettyűt. A tálalóban leszek – tette hozzá a steward magabiztos hangon.

Amikor Letty magára maradt, kicsomagolt. Közben hallgatta a feje felett rohangáló meztelen talpak dobogását, a hangos parancsszavakat, és a matrózok hol közeli, hol távoli kurjangatásait, amelyek néha olyan idegenül hangzottak, mintha a hangok gazdái a világ túlsó feléről származtak volna.

A fiatal nő kinézett az egyik kajütblakon és látta, amint a hajó lassan eltávolodik a parttól. Közben visszajött Billy-boy egy tálcával, amelyen gőzölgő teáscésze és egy tányérka édes keksz volt.

– Frissen főtt a fazékban, és fel is kavartam benne két kockányi cukrot meg egy jó adag tejszínt – mondta, és aggódva nézte, amint Letty megkóstolta a barna löttyöt, melyben ő még a kiskanalat is benne hagyta.

– Remélem, ízlik? Vagy tán kicsit keserűbben szereti?

– Köszönöm, Igazán nagyon finom.

Amikor Billy-boy kiment, Letty kiöntötte a szörnyű kotyvalékot, majd felment a fedélzetre, és csatlakozott Jameshez és Baines kapitányhoz.

A horgony már ott függött a csigasoron, a vitorlák dagadoztak a szélben. A *Neptune* egyenesen Duart Point világitótornya felé tartott.

– Olyanok ezek, akár egy rakás mosónő – mondta a legénységre undorodva Baines. – Szinte egyetlen igazi matróz sincs köztük. – Áthajolt a korláton és leordított néhány embernek, akik az előárboznál szerencsétlenkedtek. – Feszítsétek neki a hátukat, kétbalkezes, lusta banda! Mr. McArdle, élénkítse már fel őket!

Durva élet ez, gondolta magában Letty, és azon töprengett, vajon miért adhatja a fejét valaki ilyen barbár foglalkozásra. Később észrevette, hogy a *Neptune* átsiklott azon a keskeny vízen, amely a Mullszigetet elválasztotta a Lismore-szigettől, és egészen más irányt vett, mint a *Trident*.

– Hová megyünk? – húzta meg James kabátujját.

– Felfedező útra – nézett le rá James mosolyogva, és átölelte. – Jártál más valaha a Western-szigeteken?

– Még soha – rázta meg a fejét Letty.

A férfi szelíden félrevonta őt, ahol mások nem hallhatták őket. – Ha beleegyezel, az lesz a nászutunk, hogy körülhajózzuk ezt a szigetcsoportot.

Letty Charlotte-ra nézett. A kislány a korlát mellett állt, és kenyérmorzsákat dobált a sirályoknak. Letty felriadt és döbbenet Jamesre nézett.

– Mi? – rebent meg, és a torkához emelte a kezét. – Nászút? De... de nem értem...

– Hát ez sem elég romantikus neked? – nézett rá a férfi és a szemében nevetés bujkált.

– Romantikus? – kerekedett el Letty szeme és a lélegzete elakadt. – Ó, James...! Hát hogy is ne lenne az! De... de hogyan?

– Mindent elrendeztem – közölte a vőlegény.

*

A hajó tatjában tartották meg az esküvőjüket, a legénység volt a gyülekezet, Mr. McArdle és Billy-boy a tanúk.

Friss szellőcske libbentette meg Letty szoknyáját, amint a vitorlás átsiklott a vízen, és Baines kapitány újdonszerű frakkban és cilinderben

kántálta: *Mivel James és Letitia egyhangúlag kijelentették, hogy a házasság szent kötelékébe lépnek, és ezt tanúk jelenlétében és Isten színe előtt egybehangzóan megerősítették, valamint egymásnak örök hűséget és szeretetet fogadtak, amelyet e gyűrűkkel is megpecsételtek, ezennel kijelentem, hogy e férfi és e nő házastársak. Sok boldogságot kívánok, és most már hozhatom azt a rumot, uram?*

12. fejezet

– Eljegyzés? – Sarah rendszerint sápadt arca kipirult izgalmában. Milyen nagyszerű újság! Annyira örülök mindkettőtöknek.

Elizabeth felemelte a kezét és megcsillogtatta smaragddal körberakott briliánsköves eljegyzési gyűrűjét. – Csak formáság, de Daniel ragaszkodott hozzá.

– Vasárnap kihirdetnek minket – nézett szerelmesen Daniel Elizabethre.

– Még nem telt le a gyászidő – csóválta meg a fejét Sarah. – Ne haragudj, Daniel, de azt hiszem, Elizabeth néha elfeledkezik az illendőségről. Ugye te is így gondolod, Robert?

Négyesben ültek Sarah szalonjában. A kandallóban gyenge tűz égett füstölögve, és sápadt áprilisi napsütés mosolygott át az ablakon.

Robert a kandalló előtt ült és nem akart beleavatkozni a dologba. Azt hiszem, drágám – mondta hosszas krákogás után –, hogy ezt a problémát hagyjuk inkább Magnus tiszteletes úrra.

– Nincs itt semmi probléma – mondta Fogarty. – Egy kis adomány a restaurálási alapjához könnyen elsimítja a lelkiismeretét.

A házigazda, mint rendesen, most sem tudott kihagyni egyetlen kínálkozó alkalmat sem. – Azt hiszem, erre igazán inni kell –, jelentette ki, és a felesége zordon pillantását kerülve, sietve az almáriumhoz kocogott.

– Voltaképpen egy kis szívességet szeretnék kérni tőled, Robert nézett rá Daniel.

– Bármit – öntögetett buzgón a poharakba Robert. – Bármit. Csak bátran. Ki vele.

– Nagyon örülnék, ha te lennél a vőfélyem.

– Vőfély? Drága Daniel, ezt igazán kitüntetésnek veszem! – kiáltotta a legidősebb Onedin, és egy extra adagot töltött saját magának.

– Én pedig hasonló szívességet szeretnék kérni tőled, Sarah mondta Elizabeth. – Elvállalnád a tiszteletbeli háziasszony szerepét?

– Drága Elizabeth – pihegett a háziasszony –, meg is sértődnék, ha mást kérnél fel erre. – Átkarolta a sógornőjét és érzelmes csókot lehelt az arcára. – Nyugodtan rábízhatod a részleteket. Először is, itt van a fogadás kérdése...

– Csendes esküvőt szeretnénk – vágott közbe Daniel. – Családiását.

– Ezt az ötletet verd ki a fejedből – tiltakozott Robert és körbekínálta az italokat. – Bár úgy tudom, a vőfélynek nincs beleszólása.

– Olyan szegények voltunk, mint a templom egere – emlékezett Sarah. – De a drága Robert semmit nem tagadott meg magától. Volt esküvői torta, meg...

– És Sarah sonkát főzött, és megosztottunk egy üveg vörösboron.

– Mintha még ma is látnám – mondta a ház asszonya ünnepélyesen.

Robert lenyelt egy korty whiskyt. – Azt hiszem, nálunk meg lehetne rendezni – mondta és a meglepett arcokra nézett. – Miért ne? Teljesen be vagyunk rendezkedve. A menyasszony és a vőlegény az egyik vendégszobában átöltözhet útiruhába, és ott van a nagy kertünk. Sátrat állíthatnánk fel és pezsgőt kínálhatnánk. – Megpödörte a bajuszát, és két hüvelykujját mellénye gomblyukaiba akasztotta. – És szeretném, ha vőfélyként minden költséget én viselhetnék!

– Hát ez igazán nagylelkű tőled – szorongatta leendő sógora kezét Daniel.

– Ó, Robert, te drága, drága ember! – kiáltott Elizabeth és testvéri csókot cuppantott a bátyja oldalszakállára.

Sarah hevesen bólintott, iménti szigorúságát feledtette vele az a kilátás, hogy kedvére háziasszonykodhat, és magában máris elhatározta, hogy ez lesz az évad esküvője. – Remek ötlet, drágám – mondta. Száz vendégre kell számítanunk. És kiket hívunk meg?

– Százat? – akadt fenn Robert szeme, és magában gyorsan számolgatni kezdte a várható költségeket.

– Eggyel sem kevesebbet! – jelentette ki a felesége erélyesen. – Gondolnunk kell a társadalmi helyzetünkre. És ezúttal *rendkívül* meg kell fontolnunk, nehogy véletlenül kihagyjunk valakit.

Daniel részvételtjes pillantásokat vetett Elizabethre és rezignáltan vállat vont.

– Legyen hát. Mindent rád hagyunk, Sarah. De ha már ilyen nagyszabású lesz az ünnepség, akkor engedj meg, Robert, hogy megosszam veled a kiadásokat.

A kísértés erős volt, mivel azonban a házigazda nem tudta, vajon a kenyér melyik fele vajas, hát bágyadtán elmosolyodott. – Erről ne is álmodj – ellenkezett. – Tartozom ennyivel neked, Daniel, nem igaz?

– Hát – nézett rá elgondolkodva Fogarty. – Hálás vagyok neked, Robert.

– Kezdjük az elején – szólt közbe Sarah gyakorlatiasan. – Ki álljon az élen a meghívottak listáján?

– Gondolom, James – válaszolt a férje savanyúan. – Noha még mindig nem bírom megemészteni, hogy magával cipelte azt a nevelőnőt az utazásra.

– Pedig olyan helyes kis jószágnak látszik – jegyezte meg Elizabeth.

– Talán őt is meg kellene hívnunk.

– Egy nevelőnőt! – kiáltott föl a ház asszonya. – Az én fogadásomra!

– Ez az *én* fogadásom, és az *én* esküvőm, Sarah – emlékeztette őt éles hangon Elizabeth. – És én azt hívok meg, akit akarok.

– Igen, igen – helyeselt buzgón Robert. – De ehhez az kell, hogy James idejében visszaérkezzen. Vajon hol az ördögben lehet? – vakarta meg a feje búbját.

*

A *Neptune* simán átkelt a zöld vizeken, csupán a Loch Scavaig nagy hullámai dobálták meg egy kicsit.

Két boldog hete hajóztak már a Külső-Hebridák között, és körutazásukat a Skye-sziget körül navigálásával fejezték be. Az időjárás szép volt, a kilátás lélegzetelállító, és Baines egy alkalommal maga vezette át hajót a szigetek között. A *Neptune* fehér vitorlás-piramisaival, a kék tengeren tükröződő fehérségével olyan volt, akár egy hószínű madár, amint átröppent a Raasay- és Rona-szigetek között, a szárazföld vörös sziklái felé.

Miután körülhajózták a legészakibb pontot, lementek a Little Minch-hez, és jó széllel repültek a Belső-Hebridák felé, melynek sziklás partjain megtörtek az Atlanti-óceán hullámai.

A derékvitorlák nekifeszültek, és a *Neptune* átkelt a Lorch Coruisk szűk bejáratán, amely Cuillins szénfekete, lapos sziklafal felett tornyosult.

Baines megparancsolta, hogy az első- és a hátsó derékvitorlát tekerjék fel, rögzítette a kormányrudat, de felemelt karral jelezte a másodkapitánynak, hogy engedjék le a horgonyt. Amikor a csörlő nagy csörömpölés közepette leereszkedett, a kapitány odafordult Jameshez és kedvtelve így szólt: – Minden rendben, uram. A *Neptune* olyan jó teknő, hogy jobb már nem is lehet. Tizenkét csomót a vitorlakötélre, meg egy kis jó szelet, és úgy számolom, nagyobb útra is elindulhat vele.

– Jobb, mint az *Orphir*? – kérdezte ravasz-készen James.

– Az a vén fürdőkád? – mondta megvetően Baines. – Nyomába sem ér a *Neptune*-nak.

– Nos, én megígértem, hogy választhat. A döntés most magán múlik.

– Én *ezt* választom – vágta rá a kapitány és felsóhajtott. – Sok mindenben a jó öreg *Pamperóra* emlékeztet. Az volt aztán a hajó! Annál aranyosabb teknőt még senki sem látott. Szegény öreg hölgy, most ott fekszik valahol a Tierra del Fuego partján, csontig kiszáradva. – Baines búsan megcsóválta hatalmas fejét.

– Soha nem fogom elfelejteni.

– Ez a múlt – intette le James. – Gondoljunk a jövőre. Ha Liverpoolba érkezünk, berakodik, és elindul Nyugat-Indiába. Most pedig intézkedjék, hogy a kis csónak vigyen minket a partra új feleséggel.

Letty nagy buzgalommal segített Billy-boynak, hogy összecsomagolják az elemőzsiás kosarat. A steward sokat vesztett kezdeti esetlenségéből, és az asszony tanítása nyomán már szép, háromszögletű szendvicseket tudott vágni azok helyett a vastag, téglányi darabok helyett, melyeket eleinte oly kedvtelve nyiszált. Lettytől még az asztalterítésnek, a kések-villák szabályos elhelyezésének minden csínját-bínját is megtanulta, és már az uzsonnás tálcát is össze tudta állítani a megfelelő csészékkel, kistányérokkel és teáskannával. Letty ezek után addig-addig könyörgött Bainesnek, míg a kapitány végre kegyeskedett Billy-boynak valódi steward-kabátot és hófehér nadrágot kiutalni a hajó ruhatárából. Billy-boy ezt úgy hálálta meg, hogy naponta

borotválkozott, kezet mosott, és úgy követte Letty minden lépését, mint egy hű spániel.

– Ez aztán az élet – lelkesedett és átadott úrnőjének néhány szalvétát. – Mindig melegben, biztonságban lenni, a kabinok körül legyeskedni! Csak az a kár, hogy nem előbb kezdtem. Hány elvesztegetett év, amikor maj halálra fagytam az árbocokon, és ott vótam kiszógalgatva minden bunkónak, akinek kedve szottyant beverni a fejem, ha egy kicsinyég megpihentem.

A rúgások, ütlegetések és a legénység állandó durva szidalmazása a hajóséletnek olyan oldala volt, amelyet Letty roppant zavarónak és lehangolónak talált. – És csakugyan annyira fontos ez a durvaság? kérdezte.

– Bezony, asszonyom, fontos – bólintott Billy-boy. – Mer az ember mindenféle alakokkal összegyün egy ilyen hajón. Vannak köztünk prédikátorok és börtöntöltelékek, cigányok és földet túró parasztok, és egy sincsen, aki a maga jóvoltából szépszerével felmászna egy árbocra, ha kedves szóval kérincselik útet. – Billy-boy filozofikusan vállalt vont. – Emmán így van. Nem lehet rajt segíteni. Ilye a világ.

– De az olyan kegyetlen módszer – vélte Letty.

– Abbiza, asszonyom, de ez az egyetlen módszer, ami használ nekünk – szögezte le az újdonsült steward, majd egy lépést hátr lépett, és csodálattal szemlélte a szépen becsomagolt, útra kész elemóziás kosarat. – Magának nagy tehetsége van mindenféle hajós-dologhoz. Olyan rendes ez a kosár, akár egy tepsi almás pite, és mondom. Magam sem csináltam vóna jobban.

Letty rámosolygott, és beszíjazta a kosarat. – Biztosra veszem, Mr. Williams, hogy magából kiváló steward lesz.

– Köszönöm szépen, asszonyom – hálálkodott Billy-boy, és felemelte a kosarat. – Mán alig várom, hogy a parton kinyújtóztassam a lábamat.

Letty Charlotte-ot szólította, aki most az ő szobája mellett kapott szállást, a kislány sietve előjött. Mintás ruhácska volt rajta, hosszú bugyogó, fehér harisnya és kis kalap. Egyik kezében kedvenc babáját szorongatta, egy düledt szemű, sárgahajú rémséget, amelyet legjobb barátnője után Thelmának keresztelt. Ragyogóan érezte magát, felfedezte a hajó minden zegét-zugát, Bainest állandóan gyerekes kérdések özönével nyaggatta, és egy-kettőre a legénység kedvence lett.

– Mindjárt kész vagyok, mama – mondta Lettynek.

A gyermek már megszokta új kapcsolatukat, és minden kérdés nélkül elfogadta a felnőttek világának különös szeszélyeit.

Letty egy kicsit megigazgatta Charlotte szalmakalapját, majd kézen fogva megindult vele a fedélzetre, ahol James lassan sétálgatva és szivarozva már várt rájuk, miközben Baines kapitánnyal beszélgetett. James erre az alkalomra az Obanben vásárolt vadászsapkát tette a fejére, tweed nadrágot és kockás kabátot öltött. Amikor a felesége és a kislánya odaértek, elhajította a szivarcsikkjét, és együtt ment fel velük a felső fedélzetre, majd onnan le a lépcsőn, a várakozó csónakba.

Az evezősök fürgén partra vitték utasaikat. Mialatt a legénység egyik tagja eloldozta a kötelet, és a csónakot menetirányban fordította, James elvezette a hölgyeket a keskeny, szélfúttá ösvényre, aztán felmászta a fűvel benőtt magaslatra.

Itt behúzódtak egy szélvédett helyre, hideg sonkát és főtt tojást ebédeltek, mialatt Billy-boy úgy tüsténkedett körülöttük, mint egy tyúkanyó.

Letty jóllakva elálmosodott, kicsit leheveredett az árnyékban, és mindenfélére gondolt, ami épp eszébe jutott. Bóbiskolt, de tudatában volt, hogy James is elnyújtózkodott mellette. Tetszett neki, hogy a férfi oldalra csapta a vadászsapkát a fején. James mögött épp csak sejtette Billy-boyt, aki visszacsomagolt a kosárba, és homályosan látta a lepkét kergető Charlotte-ot.

Letty lehunyta a szemét és már-már elaludt, amikor rémült sikolyra riadt fel, olyan lidérces kiáltásra, hogy libabőrös lett tőle és a tarkóján égnek meredtek a hajpíhek. Gyorsan felült, de akkorra már James is fölegyenesedett és felugrott.

Letty ott állt James mellett, kezét ellenzöként a szeme elé emelte, és körülnézett a kis fennsíkon. Dél felé szeles ösvény húzódott, levezetett a tóhoz, amelyen a kikötött hajó ringott. Feltámadt a szél, átszívott a fekete sziklák között, felkavarta a port, és nyomában olyan sötétség támadt, hogy a fiatalasszony semmit nem

látott. A fenszíken csak az elemózsias kosár állt néma tanújelként Charlotte és Billy-boy egykori jelenlétének.

James és Letty egymásra bámultak, és összedugott fejvel hallgatták a szél túlvilági üvöltését.

Majd egy hangot hallottak: – Hóha! Ott a fedélzetén! Hóha!

– Ez Billy-boy! – mondta James és tölcserít formált a tenyeréből. Merre?

– Itt lenn! De vigyázzon, veszélyes!

– Erre! – kiáltott James és rohanni kezdett, magával húzva Lettyt.

A plató körbeövezte a dombhátat. A férfi hirtelen tátongó szakadékot pillantott meg a lába előtt. Valami kataklizma leszaggathatta hajdan a platónak ezt a részét, és most ott tátongott a szakadék, tele kiálló sziklákkal és szurdokkal.

Valahonnan alulról ismét feltört a hang. – Hahó, fedélzet!

– Fedélzet, hahó! Nézzen le!

Lenéztek, mélyen le a szakadék aljára. A meredek fekete sziklából valaha nagy vándorkövek gurultak szét, oldalukon víz csillogott. A hirtelen esésű oldal repedezett hasadéka szinte függőleges spirálban szakadtak le az örök sötétségbe. Néhány tengeri madár, amely itt rakott magának fészket a repedések között, most felröppent, és vijjogva, rikoitozva keringett a fejük felett.

Az egyik ilyen meredélyen csúszott meg Charlotte, és most arccal lefelé, maga alá csavarodott lábbal feküdt. Az ő kétségbeesett jajongása rebtentette fel a csapkodó madarakat. Azután James és Letty észrevették Billy-boyt. A meredek fal egyik kiugró részébe kapaszkodott, akár egy pók, kezével-lábával óvatosan keresgélte a fogódzókat, és lassan lefelé mászott a szakadékba.

– Itt vagyunk, Billy-boy! – kiáltott le neki.

– Igen, igen – válaszolta a steward és folytatta keserves útját.

Egyszer csak megcsúszott, a meglazult kődarab a mélybe gurult, és Billy-boy most csak a karjával tudott kapaszkodni, mielőtt kalimpáló lába újabb fogódzót talált. Olyan lassan haladt, mint a rak, de csak mászott, mászott lefelé, míg egy rövidke, viharok szaggatta kiugróhoz ért. Ez már a szakadék aljáig nyúlt, és James és Letty lélegzetviesszafojtva nézték, amint Billy-boy lassan-lassan megtette a legutolsó csúszós lépéseket.

Egy szívzorító pillanatra megállt, majd fel térdre ereszkedett Charlotte mellett. Odafentről is látszott, hogy a gyermek reszket, majd kinyújtotta vékony karját és kétségbeesve kapaszkodott megmentője nyakába.

– Jól van, jól, drágaságom – hallották odafenn. – Ne nézzon fel és ne nézzon le. Mostan már semmitű nem köll felnié, Billy-boy bácsi itt van maga mellett. – Majd felnézett, és odakiabálta: – Kificamodott a bokája, ez minden. Biztos megszédült!

– Maradjon ott, ahol van! – kiáltott le James. – Hozok segítséget. Te itt várj – szólt Lettynek, és elvágtatott.

A felesége némán bólintott, és kavargó gyomorral örült szívdobogással ott maradt; lenézett a keskeny sziklaperemen kucorgó alakokra. A perem vagy ötven lábnyival lehet a szakadék aljától, állapította meg, amikor a szeme már hozzászókkott a mélység sötétjéhez. Érezte, hogy szédeleg, lelki szeme előtt a kislány alakja pörgött és forgott, mint tehetetlenül hulló falevél, addig-addig, míg a végén összehúzta magát a hegyesen kimeredő sziklán.

– Minden rendben lesz, asszonyom – kiabált fel Billy-boy. – De vigyázzon, lépjen hátra egy-két lépést a szélitű!

Letty hátralépett és remegve leült a fűbe, torka összeszorult, szájában keserű ízt érzett, és átkulcsolt karral előre-hátra ingatta magát.

James húsz perc múlva ért vissza, vele jött a csónak legénysége. Magukkal hozták az evezőket, a lugvitorlát és vagy húsz ölnyi kötelet. Gyorsan, némán dolgoztak, a lehető legkevesebb hűhóval. Leengedtek egy ideiglenes emelőbakot, melyet a lugvitorla rúdjaiból és az egyik evezőből eszkábáltak. A végét odaerősítették egy kiugró sziklához, és gyorsan leeresztették a kötéllel.

James megfogta a kötéll végét, és ügyesen tengerészcsomót kötött rá, mialatt magában hálát adott a Gondviselésnek, amiért arra buzdította Bainezt, hogy a csónak legénységét a matrózok javából állítsa össze. Egy pillanatig gondolkodott, majd szétszedte a kötelet, és két kézi bilincset alakított ki belőle. Ennek

segítségével Charlotte még akkor sem eshet le, ha elájul, mialatt felhúzzák.

– Hé, odalenn! – kiabált, és lehajította a kötél végét.

Billy-boy elkapta, majd felkiáltott. – Tartsák!

James lekukkantott, jelzett, és várt. Billy-boy gyengéden odakötözte Charlotte-ot az evezőkből készült készsége, és csuklóit is beerősítette a kialakított bilincsbe.

– Rajta! – vezényelte. – Húzzák meg. Lassan. Óvatosan.

A kötél megfeszült, és egyenesbe billentette a kislányt.

– Tartsák! – kiáltotta Billy-boy.

A kötél roppant egyet, és a matrózok óvatosan megemelték Charlotte könnyű testét.

A steward mindvégig halkán, biztatóan beszélt hozzá. – Az egész csak annyi, mintha hintázna egy kicsit. Mintha elringatnák. Nem tud kicsúszni és nem fog leesni, csak legyen jó kislány, és csinyájja, amit mondanak. Csak arra ügyejen, hogy a lábával tolja el magát a sziklától.

– Nem bírom – szepegte Charlotte. – Fáj a lábam!

– Csak ügyesen. Próbázza csak meg. És legyen bátor. – Azzal intett Jamesnek. – Kezdhettek.

James odaintett a matrózoknak, akik lassan, biztos kézzel felfelé kezdték húzni a kötelet, egyik kézből a másikba. Az emelőbak nyikorgott-nyekergett, ahogy a kötél megfeszült, és a csúzfa kéréje keringeni kezdett.

A réműlettől kővé meredt Charlotte úgy lengett, mint egy piciny inga, ide-oda csavarodott-tekeredett a kötél végén, hátával mindegyre nekiütődött-horzoslódott a szikla falának.

Azután egyszerre csak felbukkant a feje a szikla peremén. Az apja megfogta, a karjába emelte, átölelte és halkán dűnnyögött neki, majd elvitte a rémálmom színhelyéről, lágyan a fűre fektette, és Letty gondjaira bízta.

Ezután újra leengedték a tákolmányt, és Billy-boy beleerősítette, majd elrúgta magát a sziklafaltól, őt is felhúzták. Egyet-kettőt ugrott, majd olyan ügyesen a felszínre került, mint egy majom.

– Nagy hálával tartozom magának – szorongatta a kezét James.

Billy-boy szégyellősen vigyorgott és megvakarta a fejét. – Nem vót ebben semmi különös. Ez se vót rosszabb, mint amikor viharba hajóztam.

– Kérhet bármit tőlem – mondta James.

– Hát – kezdte Billy-boy –, mostan, hogy már belekóstoltam a stewardságba, ha megtenné, örökre hálás lennék, ha mindig steward maradhatnék.

– Jobbat mondok – jelentette ki James. – E perctől kezdve maga főstewardként fog hajózni, főstewardi fizetéssel és főstewardi mellékjövedelemmel, és a végén nyugdíjat kap.

Ezalatt a matrózok ügyes kézzel ideiglenes hordágyat eszkábáltak az evezőkből. Ráfektették a reszkető, vácogó Charlotte-ot, és lassan megindultak vele visszafelé, a várakozó csónakhoz.

– Egy kis felfedezőútra ment, mialatt maguk szunyókáltak – magyarázta Billy-boy. – Én meg úgy gondoltam, jobb, ha nem tévesztem szem elől. Azt nem gondútam, hogy baja eshet, csak nem akartam, hogy elkószáljon és keresgéljen kelljen. Álmomban sem sejtettem, hogy miféle mocskos lyuk van odale'. Amikor lenéztem, maj' felfordút a gyomrom. Azt hittem, menten odalett. A Gondviselés segített, hogy ráleltem, de az is csoda, hogy egy csontja sem törött.

– Ámen – mondta Letty áhítattal.

James a karjában vitte fel Charlotte-ot a hajó hágsóján. Baines izgatott érdeklődésére kurtán így felelt: – Fel a horgonyt és induljon, kapitány. Egyenes Liverpoolba és fel az összes vitorlát. Hajtsa meg a hajót, hajtsa, ahogy csak bírja.

Levitte a kislányt a kabinjába, gyengéden lefektette az agyába, majd mialatt Letty levetkőztette, elrohant a gyógyszeres szekrényhez.

Hamarosan rájöttek, hogy Billy-boy túlságosan optimista volt Charlotte sebeit illetően. A kislány jobb térde erősen feldagadt, néhány bordája is eltörött, és a jobb bokája természetellenes szögbe csavarodott.

– Kificamodott – állapította meg James. – Ez fájni fog. – Miközben kimondta, erős kézzel megragadta Charlotte bokáját, és egyetlen határozott mozdulattal csavart egyet rajta.

Charlotte felsikoltott, a szeme kifordult és elvesztette az eszméletét. Amíg öntudatlanul feküdt, bekötötték a bordáit, térdét és bokáját, és óvatosan kitisztították, majd bekenegették számtalan zúzódását és

horzsolását. Letty betakargatta és kezét a kezébe fogva mellé ült. Charlotte végül kinyitotta a szemét, fájdalomban nyöszörgött, és újra remegni kezdett, amikor eszébe jutott minden, amit átélt.

– Idd ezt meg – tartott elé az apja egy pohárban valami barnás folyadékot. Charlotte, aki most túl gyenge volt ahhoz, hogy tiltakozzék, engedelmesen megitta a keveréket, majd öklendezni kezdett.

– Mi ez? – kérdezte Letty.

– Fájdalomcsillapító. Néhány csepp laudanum meleg vízben. A világ összes bajára ezt ajánlom. Néhány perc, és úgy fog aludni, mint a bunda. – James elsimított Charlotte nyirkos homlokáról néhány csapzott hajszálat. – Aludj, kislányom. Mire felébredsz, már nem fog fájni, és otthon leszünk.

– És gondold csak el – duruzsolta Letty –, milyen sok érdekes mesélivalód lesz.

– Hát még nekünk – mosolygott a feleségére James. – Hát még nekünk!

13. fejezet

Daniel Fogarty egyedül ült bérelt bútorozott szobája reggelizőasztalánál, kávé szürcsölgetett és átnézte a postáját. Az egyik levél annyira elütött a többitől, mint ahogyan egy arisztokrata emelkedik ki a koldustömegből. A férfi csodálkozva forgatta a kezében, vizsgálta a vastkos borítékot, a londoni bélyeget és a súlyos, fekete pecsétviaszt. Óvatosan felnyitotta, majd egyre jobban hitetlenkedve olvasta a cirkalmas írás tekervényes mondatait. Aztán felkelt az asztal mellől és járkálni kezdett, mialatt két, egymással szöges ellentétben álló problémán törte a fejét. Végül, mintha az utolsó szalmaszálba kapaszkodna, kinyitotta üvegezett könyvszekrénye ajtaját, és kivette belőle a vasúti menetrendet.

Gyorsan lapozott benne, keresgélt a rövidítések, kiemelések és lábjegyzetek erdejében, amikor kopogtattak az ajtaján és James tolult be a szobába, zsebre vágott kézzel, kibíráhatatlanul ártatlan arccal. Fél szemmel a reggelizőasztalra pislantott.

– Kései reggeli, mi? – kérdezte nyájasan. – Ej, ej, Daniel, semmire se mégy, ha ilyenkor állsz neki reggelizni. Meg vagyok lepve, ilyenkor egy rendes ember már nyakig ül a munkában.

– Mi az ördögöt akarsz? – bámult rá Daniel és nagyon bosszantotta, hogy megzavarták. A levelet a menetrend lapjai közé csúsztatva elrejtette látogatója elől.

– Jó híreket hozok – mondta a vendég, azzal kéréstelenül leült, és kávé töltött magának. – A lehető legjobbakat.

– Miről? – kérdezte a házigazda, akinek csepp kedve sem volt a tréfálkozáshoz.

– Én mindig tudom, mikor győznek le – közölte James annak az embernek a hangján, akit még soha életében nem győzött le senki. Mindenemet eladtam. Megszabadultam a részvényeimtől. Feltornáznai őket a csúcsra, aztán jókora profitot csinálni, köszönöm szépen. De... – vont vállat –, csapdába ejtettél. A társaság tehát a tied. Jó üzlet, Daniel. Gratulálok.

– Mi? – nézett rá értetlenül Fogarty, aki jelenleg képtelen volt meg egy problémával megbirkózni.

– A brazíliai kaland – magyarázta türelmesen James – És mondd, most, hogy a társaság már a tiéd, mit szándékozol csinálni vele?

– Ó hát erről van szó? – kérdezte Daniel szórakozottan. Összeszedte az esztét. – Természetesen kifizetem. Pótolom a veszteségeimet. És ha a szándékom egyszer kiviláglik, a részvények újra emelkedni fognak. – Hátradólt a székében, és gyanakodva nézte látogatója ártatlan arckifejezését. – Csak azon csodálkozom, hogy nem akarsz keményebben harcolni érte.

– Minden játszmaiban eljön az az idő, amikor az óvatos emberről kiderül, hogy nála van az adu, és ő felmarkolja a nyereséget – mondta James egyszerűen.

Daniel vállalt vont. – Ez az egész igen életképes ötlet, és a befektetőinknek tisztes hasznot hoz. Én nagy jövőt látok Portó Isabellában.

– Port Baines – javította ki James. – És vasút nélkül nincs jövője.

– Mi? – meredt rá Daniel.

– Nem tudsz vasutat építeni – közölte James –, ameddig nem építesz hidat. És hidat sem tudsz építeni,

mert én vettem át annak a területnek az opcióját a szurdok oldalán. – James leste a hatást, melyet szavai keltette Fogartyban, dobolt az ujjaival és jóságosan mosolygott. – Hacsak ki nem egyezünk, nem simítjuk el a köztünk levő ellentéte, és hacsak nem rendezzük úgy, hogy együtt építjük meg a kikötőt, mert különben a részvényeid annyit sem érnek, mint az a papír, amelyre írták őket.

Daniel úgy érezte, hogy elzsibbad mind a két keze és önkéntelenül összedörzsölte őket. Gazdag ember volt ugyan, ám ennek a gazdagságnak megvoltak a határai, és nem is számított ekkora összegre. Most közel állt az összeomláshoz. A hajóépítő műhely leáll. *Elizabeth*, gondolta, és eszébe jutott a levél, amely úgy lapult a Bradshaw-féle menetrend lapjai között, mint szendvicsben a töltelék. Gondolkodnia kell.

– Milyen feltételeid vannak? – kérdezte.

– Nagylelkűek – felelte a vendég. – Új alapító részvények, igazgatóság, és Onedin-hajók, amelyek ugyanolyan feltételek mellett szállítanak, mint a Frazer-hajók.

– De az Onedin-hajók egytől egyig vitorlások – húzta össze a szemöldökét Daniel. – És te magad mondtad, hogy abba a kikötőbe csak gőzhajók futhatnak be.

– Én már a jövőbe nézek – nyújtotta felé a kezét James. – Megegyezünk?

– Elvileg – felelte Daniel.

– A részletek az ügyvédekre tartoznak – mondta James, miután kezet ráztak.

– Hallom, a házasságod is elrendeződött – vigyorgott Fogarty. Gratulálhatok, ugye?

– Köszönöm – mosolyodott el James búsan. – Letty azzal kezdte, hogy az egész házat fenekestől felforgatta. Minden olyan, akár egy nyüzsgő hangyaboly, pincétől a padlásig karbonszagtól bűzlik, mialatt Charlotte lábadozva heverészik, játssza a sebesültet és roppantul élvezi a dolgot. És amikor meglátogattam Saraht és Robertet, őket pontosan ilyen felfordulásban találtam. Valami puccos fogadásra készülődnek.

– Ó, Uramisten! – sóhajtott Daniel, és mivel nem bírta tovább türtőztetni magát, megmutatta Jamesnek a fekete pecsétetes levelet.

– És elmégy? – füttyentett James, amikor elolvasta.

– Muszáj.

– Azért ez mégis nagy dolog.

– Tudom – mondta Daniel, és idegesen simogatta a haját. – Azok az átkozott Tengerészotthonok. Bár soha ne kezdtem volna velük.

– Szóval te vagy az az emberbarát, aki mögöttük áll? Baines is sejtette, hogy az illető olyasvalaki lehet, aki ismeri a tengert és a tengerészeket. És a csibéid bosszúja most visszazáll a fejedre.

Daniel odament a kredenchez.

– Tudom, hogy kora délelőtt van, muszáj egy kortyot innom. Velem tartasz?

– De csak egy pohárral – fogadta el a felkínált whiskyt James. – Ahogy Robert szokta mondani, "kizárólag gyógyászati célból." És most térjünk át a praktikus kérdésekre. Elmondod Elizabethnek?

– Épp az a dologban az ördögi, hogy nem mondhatom el – rázta meg a fejét Fogarty. – Ha elmondom neki, ő menten elmeséli Sarah...

– És ez nyomban kiugraszítja a nyulat a bokorból – bólintott James. Néhány pillanatig töprengett, mialatt Daniel egy hajtásra kiitta a whiskyjét és újra fel és alá kezdett mászkálni a szobában.

– Már minden előkészület megtörtént, a meghívókat is szétküldtek – szólalt meg a látogató. – Az esküvőt tehát nem lehet elhalasztani. Egyetlen megoldás maradt: vidd magaddal Elizabethet is.

– Anélkül, hogy megmondanám az utazás okát? Ebbe soha nem egyezne bele.

– Dehogynem – erősködött James. – Menten belegyeznek, ha megtudja, hogy különben csak az az alternatíva marad, hogy ott várakozik hiába a templomban.

– Erről soha nem fogom tudni meggyőzni. Soha.

– Ne is próbáld – nézett rá James. – Hagyd, hogy ő győzzön meg téged.

*

Ezt persze könnyebb volt mondani, mint megtenni. Elizabeth minden haragját Danielre zúdította, ujjait úgy

hajtogatta ki és be, mint ragadozó madár a karmait. – Van képed elem állni, és nyugodtan az arcomba vágni, hogy az esküvőnk napjára megbeszélteél egy üzleti tárgyalást? Miféle üzlet az, mely nem tűr egy-két nap halasztást?

– Személyes – nyögte Daniel szerencsétlenül.

– Személyes! – sikította Elizabeth. – Még az esküvődnél is "személyesebb"? – A fiatalasszony e pillanatban úgy nézett a boldogtalan Danielre, mint egy leprásra. – Tessék! Máris mehatsz, és nem lesz esküvő!

– Idejében visszaérek – próbálkozott a férfi, egyre gyengébben.

– Aberdeenből? Aberdeen! Miféle üzlet az, ami miatt Aberdeenbe kell menned? Pont Aberdeenbe! – Elizabeth olyan hangsúllyal ejtette ki a nevet, mintha Aberdeen kívül esne a civilizált világ határain.

– Ha a dolog nem lenne annyira kényszerítő, álomban sem gondolnék arra, hogy elmegyek. De van ott valaki, akivel találkoznom kell ha török, ha szakad – mondta nehézkesen Daniel.

– Valaki?! Kicsoda? Ugyan ki lehet az a valaki, aki annyira követelőző, hogy félredobod miatta a boldogságodat? Van ennek a teremtménynek egyáltalán neve?

– Hölgy az illető – kezdte Daniel.

– Hölgy? Szóval egy másik nő? – kérdezte Elizabeth és a szeme veszedelmes fényben csillogott.

– Nem, nem – tiltakozott kézzel-lábbal Daniel. – Semmi efféle. Idős dáma az illető, és a maga módján roppant erélyes.

– Szóval egy vénasszony! – fortyant fel a fiatal nő. – Bizonyára boszorkány, hogy ennyire a hatalmában tart.

– Az igaz, nem sok választási lehetőséget hagyott nekem – bólintott Daniel. – De szavamat adom, hogy idejében visszaérek. Különvonatot béreltem visszafelé, és...

– *Különvonatot?* – tátotta el a száját a fiatalasszony. – Hát *ennyire* fontos?

– Ennyire – mondta őszintén Daniel.

– Idős hölgy? – töprengett egy-két pillanatig Elizabeth. – Mindjárt meghalok a kíváncsiságtól. Mi lenne, ha veled mennék, és magam is megnézném ezt a mesebeli öreganyót?

– Nagyon szeretném, ha velem jönnél – esdekelt a férfi. – Ígérem, nem bánod meg.

– De ha mégis – nézett rá keményen Elizabeth –, akkor én ígérem meg, hogy te még azt a napot is megbánod, amikor megszületél, Daniel Fogarty!

*

– Rendkívül furcsa, mondhatnám zavaró értesítést kaptam Mrs. Frazertől – közölte Magnus tiszteletes úr. – Lenne olyan szíves kissé felvilágosítani a dolog mibenlétéről?

Robert átvette a levelet, kétszer egymás után elolvasta, majd odanyújtotta Sarahnak. – Se füle, se farka. Egyikük sem tett említést semmiféle kirándulásról. Legalábbis nem az én fülem hallatára.

– Azt hiszem, egyetért azzal – dörzsölte össze a kezét Mr. Magnus –, hogy mivel az idő rövid, és mivel a levélben említett távolság igen nagy, meg kell mondjam, cseppet sem vagyok derűlátó, cseppet sem.

Sarah hátravetette magát a székeben, és a levéllel legyezgette feldúlt arcát. – Megszöktek! – jajveszékelt. – Tudtam! Szinte a csontjaimban éreztem! Ó, micsoda szégyen!

– Mesebeszéd! – förmedt rá Robert. – Senki nem szökik el Aberdeenbe. Legkevésbé Elizabeth. Pláne azok után nem, hogy napok óta kelengyét vásárol, és megrendelte a menyasszonyi ruháját. Elizabethet hat lóval sem lehet visszatartani, és ha kell, akkor az orrába fűzött karikával vonszolja Daniel Fogartyt az oltár elé.

– Akkor hát ön szerint olybá vehetem, hogy az... izé... dolgok... terv szerint folytatódnak? – érdeklődött Magnus tiszteletes úr.

– Minden bizonnyal – nyugtatta meg őt Robert több bizakodással, mint meggyőződéssel.

– Ezt nagy megkönnyebbüléssel hallom – sóhajtott a lelkész. – Az igazat megvallva, az ember először kénytelen gyanakodni, nemde? Mr. Magnus sápadt szemhéja úgy rezgett, mintha bővebb magyarázatot várt

volna.

– Üzleti ügy – felelte kurtán Robert. – Az ilyesmi pedig nem tűr halasztást.

– Úgy, úgy. Minden bizonnyal – motyogta a tiszteletes úr, és Robert sűrű bizonykodásai közepette, miszerint minden rendben lesz, az ajtó felé indult.

Robert visszajött, miután kikísérte Mr. Magnust, csordultig töltött egy poharat gyógyszerként alkalmazott whiskyjéből, és egy hajtásra megitta. – Uramisten! – nyögte. – Ha ezek most benne hagynak a pácban!

– Jaj, ne is gondolj erre! – siránkozott Sarah. – Soha többé senkinek nem tudnék a szemébe nézni!

– Különös – morfondírozott Robert és egy második adag whiskyt is belökött. – Nagyon különös.

*

A vonat egész éjszaka döcögött, néha egy-egy füttyszóval hasítva bele a sötétségbe.

Elizabeth és Daniel egy első osztályú kupéban ültek. A fülke padlóját vastag szőnyeg fedte, a párnázott ülések felett pedig függönyök védték az utasokat a huzattól. A fiatalasszony még az útitakaróját is maga köré gyűrte, és kényelmesen befészkelődött a sarokba. Félig leengedett kézzel a szemben lévő sarokban szunyókált.

– Mondd, Daniel, nem lenne itt az ideje, hogy valamivel többet is elmondj erről a titokzatos aberdeeni küldetésről? – kérdezte Elizabeth szelíden.

Fogarty kinyitotta a szemét és akkorát ásított, hogy az állkapcsa is beleroppant.

– Meg akartam várni, míg odaérkezünk voltaképpen úti célunkhoz, ami nem azonos Aberdeennel. Ott ugyanis még átszállunk egy helyközi vonatra, és még egy rövidke utat teszünk.

– *Újabb átszállás?* – nyílt tágra Elizabeth szeme. – Daniel! Most már biztos, hogy nem érünk vissza idejében!

– Visszaérünk.

– De... de nem értem. Hová megyünk?

– Balmoralba – felelte Daniel. Belenyúlt a zsebébe és kivette belőle a dombornyomása levélpapírt. – Tessék. Ez mindent megmagyaráz.

Elizabeth elvette a levelet. Nagy figyelemmel olvasni kezdte, majd egyszerre hitetlenkedve felnézett.

– *Őfelsége nevében elrendelem...* – olvasta hangosan. – *Őfelsége...?* A... a királynő?

– Olvasd tovább – mosolygott Daniel.

Elizabeth végigolvasta. Aztán újra meg újra elolvasta, míg a betűk táncolni nem kezdtek elhomályosuló szeme előtt, és aztán sirva-nevetve Daniel nyakába vetette magát.

– Ó, Daniel! – hüppögte. – Drága, drága Daniel!

*

James és Letty épp Robertéknál uzsonnáztak, amikor a távirat megérkezett.

– Csak egyet nem értek – mondta épp Robert –, azt, hogy vajon mi célból alakította át Daniel Fogarty a régi áruházunkat panzióvá. Ez nem fog kifizetődni neki. Soha ebben az életben.

Elvette a táviratot, amelyet a szobalány ezüsttálcán nyújtott át, kurta biccentéssel elbocsátotta a lányt, és felbontotta a sürgönyt.

– Atyaúristen! – kiáltott fel aztán és nehézkesen leült.

– Mi az? – kérdezte Sarah. Csak egy pillantást vetett a férje arcára, tátott szájára, amivel úgy kapkodott levegő után, mint a partra vetett hal. – Tudtam! – visította. – Azok a nyavalyások! Megszöktek! Ó, az a csavaros eszű kis kokott! Ezt tervezte, már a kezdet kezdetétől ezt tervezte...

– Nem, nem! – lengette meg Robert a táviratot. – Daniel küldte. Jó hírrel. Alig tudom elhinni. Szent egek! Daniel "Sir" lett... a Királynő adományozta neki a címet... vagyis mindkettejüknek... Itt van... olvassátok... – hebegte Robert.

Sarah kitépte a sürgönyt Robert kezéből, elolvasta és lassan hátrahanyatlott a székében.

– Letty drágám... – pihegte ájuldozva –, a repülőszómat, légy szíves!

– És neked, Robert, egy kis brandyt? – kérdezte James vidáman, mialatt Letty odadugta a repülőszó Sarah orra alá. Felemelte az elejtett táviratot, miközben a bátyja a brandyjét szűrőszőlte, a sógornője pedig összevissza locsogott. – Azt hiszem, ez már benne lehetett a pakliban – mondta James. – Ugyan mi rezdíthette volna meg jobban dicső Uralkodónk szívének húrjait, mint egy emberbaráti befektetés a Tengerészotthonokba, valamint egy jóváírás az Albert herceg Alapítványába?

– Csak nem azt akarod ezzel mondani – kukucskált át Robert a pohara felett –, hogy Daniel Fogarty ezt előre kitervelte?

– Egyetlen pillanatig sem képzelem, hogy lovagi címre számított rázza meg a fejét James. – Csak ügyesen a víz fölé tartotta a kenyerét, és hogy-hogy nem, bevajazva kapta vissza.

Sarah előrehajolt és megragadta a férje karját. – Sir Daniel és lady Fogarty. Lady Fogarty – ismételte, mintha a nyelvén ízlelgetné a szavakat. – Robert! Ez az jelenti, hogy a nemességhez tartozunk!

– Még nem – figyelmeztette James. – Először össze kell házasodniuk.

*

Az esküvőt a St. Bride's templomban tartották meg a város összes notabilitása előtt, de csak miután Elizabeth Danielt, az izzadó Magnus tiszteletes urat és az egész gyülekezetet eszméletlen hosszú időn át megvárakoztatta, mivel az utolsó pillanatban igazították rá a menyasszonyi ruháját.

James karján vonult be a templomba, mint Mrs. Frazer, és lady Fogartyként lépett ki a harangok csengése-bongása és konfettizápor közepette.

A templomból mindenki átvonult Robert házába, ahol a vendégsereg átadta magát a házigazda vendégszeretetének, majd a menyasszony és vőlegény immár férj-feleségként visszavonult, hogy útiruhát öltösn.

Charlotte ingaként lengedezett a kerti hintán két unokafivére között. Robert a gyepre vezető előcsarnok lépcsőjén állt, a sarkán himbálódzott és sütkérezett a dicsőség ráeső fényében. Sarah egyik csoporttól a másikig futkosott, éles hangja minden társalgást túlharsogott.

– Mint lady Fogarty épp a minap említette...

– Én természetesen mindig élveztem lady Fogarty bizalmát...

– Úgy értesültem, hogy Ófelsége azt kegyeskedett mondani...

– Olyan romantikus...

– Gyermekkori szerelem...

– Ó, igen. Sir Daniel és a férjem mindig nagyon-nagyon közel álltak egymáshoz...

James karon fogta Lettyt, amikor a főbejárat elé kanyarodott a kocsijuk, amelyet erre az alkalomra szalagokkal díszítettek, és a lovak nyakába virágkoszorút akasztottak, odakinn már várta őket Daniel és a ragyogó Elizabeth.

– Gyerünk! – mondta James. – Mentsük meg a boldog párt, mielőtt Sarah rájuk zúdítja áldásait.

A vendégek, mint oly sok hasonló party résztvevői, akiket mágnesként húz az efféle látványosság, mind a kör közepe felé tódultak. Robert fontoskodva megköszöri a torkát és nekikészült, hogy előadja régóta bemagolt beszédét. Sarah maga köré gyűjtötte méltóságokból álló nyáját és egyvégtében kotkodácsolt:

– Engedje meg, hogy bemutassam legdrágább sógornómnek, lady Elizabethnek...

James a mögötte nevetgélő és lihegő Lettyvel rohanni kezdett, faképnél hagyták Robertet és Sarah-t, és gyorsan begyömöszölték Elizabethet és Danielt a várakozó kocsiba. Daniel kinyújtotta a kezét, besegítette Lettyt, James pedig mellé ugrott, a kocsis megpattintotta ostorát, és a díszfogat fűgén legurult a kocsifelhajtóról a kovácsoltvas kapu és homokkő kapufélfá felé.

– Nahát! – horkantott fel Robert, még mindig kezében szorongatva beszédét.

– Nahát! – szipogott Sarah –, kutyából nem lesz szalonna!

– Nahát! – törölte meg a homlokát Daniel –, micsoda megkönnyebbülés! Ezt jól csináltad, James. Örök hálára köteleztél minket.

Elizabeth kipirulva, boldogan nézegetett ki a kocsiból, de egyszerre gyanakodva a bátyja felé fordult. – De hisz ez nem a szálloda felé vezető út!

– Nem – vigyorgott James. – Egy kis meglepetés. Hogy tetszene nektek, ha a Karib-tengeren töltenétek a nászutákat?

– A Karib...? – Ó, James, ezt nem mondhatod komolyan!

– Hát ez igazán nagyon szép tőled, James – lelkendezett Daniel melegen. – De hogyan...?

– Rendelkezésekre bocsátom a *Neptune*-t – mondta a sógora és nagylelkűen intett. – A hajó készen áll, és abban a pillanatban elindulhat, amikor a fedélzetre szálltok.

– Ó, James! – kiáltotta csillogó szemmel Elizabeth. – Ez a te egyik gyönyörű fehér hajód, ugye? Ó, te drága, drága romantikus ember!

Daniel egyvégtében James kezét szorongatta. – Nem is tudom, hogyan köszönjem meg neked!

– Majd kitalálok valamit – mosolygott James. Elizabeth hirtelen megdermedt.

– A kelengyém! A holmijaim! A szállodában vannak! Vissza kell mennünk a csomagokért.

– Mindent elrendeztem – nyugtatta meg őt a bátyja. – Baines és más szorgos kezek összeszedték a motyódat, és most már ott is lehet a hajón.

A lovak végigkocogtak a dokk útján, átszaladtak a kapun és megálltak a *Neptune* előtt.

Ott állt a hajó, féhéren ragyogva, minden porcikája kifényesítve, minden réz alkatrésze csillogott a napfényben és a agy szellő fennen lobogtatta rajta a kék Onedin-zászlót. Baines a bejáratnál várta őket, roppant elegánsan vadonatúj, rézgombos uniformisában, mellette meg ott téblábolt Billy-boy, hófehér nadrágban, előírásos tengereszakábtában és füléig lecsúszó tengerészsapkában.

– Mindenki a fedélzetre! – mennydörögte a kapitány, majd előre lepert és meghajolt utasai előtt. – Üdvözlöm, sir és lady – mondta, majd megdörzsölte az állát. – Nem tudom, beletanulok-e ebbe valaha.

– Maradjon csak a Danielnél és az Elizabeth-tel – nyugtatta meg Fogarty legszélesebb ausztrál akcentusával, és megrázta a kapitány kezét. – Nem azért jöttünk, hogy lezüllesszük az Onedin-hajókat.

Letty már épp kifelé indult a hajóból, amikor James félrevonta Baines kapitányt, és egy vaskos borítékot nyomott a kezébe. – Itt a parancsa, Baines kapitány. Gyors átkelést várok. Egy cukor-szerződést kell teljesítenem, így hát Barbadosnál rakodjon be, amilyen gyorsan csak lehet, aztán vonja fel az összes vitorlát, és siessen haza.

– A szerelmespárnak ez nem nagyon fog tetszeni – hunyorított a kapitány.

– A *Neptune* kereskedelmi hajó, nem gazdag emberek játékszere. Jó szelet és jó átkelést, kapitány – nyújtott kezét James, majd búcsút vett Elizabethtől és Danieltől és felkísérte Lettyt a partra.

– Fel a horgonyt és a vitorlákat, Mr. McArdle – adta ki a parancsot Baines, és elfoglalta helyét a hajó tatjában.

James és Letty nézték, amint a vontató nagy füstfelleg puffogatás közepette kivontatta a *Neptune*-t a kikötő öbléből és átvitte a zsilipszakaszon, amikor a hajó kiterjesztette fehér szárnyait, és úgy repült lefelé a folyón, mint egy nagy, fehér madár.

– Kis híján lassan ezt a két szerencsétlent, James – tűnődött Letty.

– Hát csak nem hagytam, hogy elmulasszák az árapályt! – válaszolta a férfi. – Ha állnak a hajók, nem forog a pénz.

Cyril Abraham
AZ ONEDIN CSALÁD

Megfordul a szél

1. fejezet

Különös zöld és sárga madarak vijjogtak a mögötte álló fa szokatlanul kusza lombkoronájában. Lentről, a szikrázóan kék öböl felől éles pattogás, kopogás szállt fel hozzá. Már tudta, hogy a sajátos zaj, amely leginkább a viharos szélben küszködő hajó hangjaira emlékeztette, az egzotikus tájon élő furcsa bennszülött nép zenéje.

Olyasvalaki, aki annyira hozzászokott Liverpool piszkos, szürke egyhangúságához, fülsértő zsvivájához (vagy a fehér vitorlák csattogásához, a hideg szél süvöltéséhez), mint ő, ezen a vidéken soha nem érezne otthon magát. És mégis, tűnődött James Onedin, ez az a hely, ahol rengeteg pénzt fektetett be, éppoly megfontoltan, mintha csak a Church Streeten tenné; ahol az anyatermészetet visszaszorította az iparosítás érdekében, éppoly könyörtelenül, mint a Coburg dokkocknál; ahol megálmodott valamit és azt valóra is váltja.

Port Baines. Onedin kapitány gondolataiba merülve bámult le a parton összezsúfolt épületekre. Közvetlenül mögülük hosszú, erős kikötőhidak nyúltak be a gyönyörű öbölbe, ahol a hajók ringatóztak. Remek flotta jött össze erre a napra, a nagy napra, amikor az ő kikötőjét, az ő alkotását végre hivatalosan megnyitják. Az Onedin Társaság minden egyes hajóját idehívták az ünnepélyes pillanatra; itt horgonyoztak több nemzet rendszeresen erre járó hajói; és délelőtt a brazil haditengerészet zászlódíszbe öltöztetett naszádjai is átóvakodott a hullámtörők között, fedélzetén érdeklődő üzletemberekkel, meg a kormány képviselőivel Rio de Janeiróból.

James tekintete tovább siklott a nyugaton zöldellő dombok felé. Magasan fenn mély, ködös szakadék húzódott, amelynek fenyegető szája fölé szép egyívű hidat emeltek. Hidegen csillogott a tiszta, forró fényben.

– Port Baines – mormolta James Onedin. – Az én kikötőm.

A hirtelen támadt szélroham kis híján hanyatt döntötte, amint lefelé lépkedett az ösvényen. James nagyon meglepődött, mert eddig egyetlen levél sem rezdült a páras hőségben. Ráadásul tisztában volt vele, hogy ha akad egyáltalán valami hibája dél-amerikai birodalmának, az öböl szinte túlságosan tökéletes körülzártága: a szárazföld megóvjá még a kívánatos időváltozástól is. James időnként szívesen elgyönyörködött volna a háborgó tenger hullámaiban, ráadásul büszke hajóit rendszerint ki kellett vontatni a kikötőgátak elé, mert csak ott bonthattak vitorlát.

– Papa – szólította meg egy vidám, fiatal hang –, milyen nevet adsz a hídnak?

Karcsú ifjú hölgy állt nem messze tőle, tekintetét az öblön túlra, a szakadék fölött ívelő hidra vetette. Vonzó, mondhatni szép lány volt, sötét szeme ragyogott, tartása és modora alapján senki nem hitte volna, hogy csak tizenhat éves. Jamest mindig csodálkozással töltötte el, hogy Charlotte-ra nézve egyszerre látja az aprócska gyermeket, akit egykor a karjában tartott, és a nőt, akivé lánya hamarosan válni fog. Ez a nő egyértelműen Anne volt: az elhunyt, drága emlékű Anne, akit ő a maga zárkózott módján még mindig gyászolt, jóllehet négy éve már, hogy feleségül vette Charlotte nevelőnőjét, Letitia Gauntot.

– A hídnak? Hm. – Eltűnődött. Még mindig magasan voltak; az ösvény itt egy rövidke darabon nem lejtett. A Port Baines-i építkezés kezdete óta eltelt évek során James gyakran felkapaszkodott erre a sziklapárkányra, hogy lenézzen két keze munkájának gyümölcsére, és meggyőződése volt, hogy Mózes érezhette magát így, az ígért Földjét megpillantva. Időnként persze – veleszületett pesszimizmusánál fogva – inkább a Waterloora letekintő Napóleonnal érzett lelki rokonságot. Hirtelen átfutott agyán a kérdés, vajon Charlotte mit keres itt. Nem lehetett könnyű felmászni ide előírásos hosszú szoknyájában, amelynek viseléséhez Letitia ragaszkodik, bármilyen messze vannak is Angliától és a civilizációtól.

– Nos, a hidakat rendszerint arról a helyről nevezik el, ahol épültek. Ott van például a Tay híd vagy a Leith híd, nem igaz? Ennek a helynek nincs más neve, csak az amit én adtam neki – Port Baines. Következésképp...

– Ó, csak Port Baines híd ne legyen! – Charlotte bosszúsán felvetette a fejét, hosszú hollófekete hajában acélkék szikrákat villantott fel a napfény. – Komolyan mondom, ha még valamit Bainesről nevezel el, azon a szerencsétlen emberen teljesen elhatalmasodik a nagyzási hóbort. Láttad ma már a jó kapitányt? – kérdezte és felkacagott.

Charlotte intelligens lány volt, Letty gondos oktató és nevelő munkájának eredményeképpen tökéletesen elsajátította a társalgás művészetét, ám hangulata hihetetlen gyorsasággal változott.

– A legjobb fehér vászonnadrágját vette fel, hozzá vadonatúj sapkát, kabátot, és úgy jár-ke, mint egy

földesúr, aki ellenőrző körutat tesz a birtokon a vendégek érkezése előtt. Épp amint elmentem mellette a Merseyside-on, nekitámadt egy szerencsétlen matróznak, aki elhajított egy törött pipát. Baines elkapta a grabancát, és azt ordította, nem tűri az efféle rendetlenséget a hajóján, és ha a gazfickó nem takarítja azonnal össze a mocskát, hát megnézheti magát. Szavamra, azt képzelem, hogy Port Baines egy brigg, és ő a kapitánya. – Megint felkacagott.

A Merseyside* nevet a kicsiny település öböl körül ívelő főutcája kapta. Alig több, mint tucatnyi épület készült még csak el teljesen, de az elmúlt évek során szép számban költöztek ide kereskedők, akik jó üzletnek tartották az itt munkálkodók igényeinek kielégítését. Kétségkívül város volt itt kialakulóban. Még egy deszkaborítású középületet is emeltek, amelyet Baines következetesen városháza néven emlegetett – itt fogják majd megvendégelni a brazil előkelőségeket.

[* Liverpool folyója, a Mersey után.]

Amikor Mózes-hangulatban volt, James hatalmas várost látott lelki szemei előtt, gyönyörű házakat, széles, forgalmas sugárutakat, amilyenek még a nagyszerű Rióban sincsenek. Napóleon-hangulatban azonban kifejezéstelen tekintettel bámult a szakadék felé, és azon töprengett, vajon legalább a híd megmarad-e, hogy építője kudarcát hirdesse.

– Santos hídnak is nevezhetnénk – javasolta most, és vállat vont. Santos volt a legközelebbi kikötő. – Vagy pedig hagyjuk a csudába ezt a földrajzosdit, és... – Hirtelen eszébe jutott valami, és kis híján felnevetett, annyira megörült az ötletnek. – Igen. Miért is ne? Annyira érdekel téged a híd neve, hát e lkereszteljük... Charlotte hídnak!

Charlotte apjára pillantott, majd visszafordult a csillogó acélépítmény felé. Jamest először meghökkentette, hogy lánya ilyen közönyösen fogadja a javaslatot, de azután megértette, Charlotte át akarja gondolni a felvetett új ötletet, ahelyett, hogy gyerekes lelkesedéssel felelne rá. A férfi büszkén állapította meg, hogy lánya ezt a tulajdonságát nyilvánvalóan tőle örökölte.

– Charlotte híd... – mondta ki lassan a lány, hosszú hallgatás után. – Azt hiszem, egészen jól hangzik. De vajon tudják-e majd az emberek, hogy miért...

Körültétek. Óvatosság. Jellemvonások, amelyeket James egész életében nélkülözhetetlennek tartott. Jellemvonások, amelyeket a lánya (sajnos nem a fia, mint egykor remélte) tovább visz majd, jóval azután is, hogy órála talán kiderül, elárulta őket.

James pesszimizmusa visszatért, amint tekintete megint a hídra esett. Az ő hídjá volt, kizárólag az ő pénzéből épült. A terv megvalósítása azonban olyasfajta anyagi kockázatot jelentett számára, amelyet még soha nem vállalt. Évekbe telik majd, mire megkeresi azt a hatalmas összeget, melyet elköltött, jelenleg pedig úgyszólván a csőd szélén áll. Ez a felismerés korántsem hatott rá szívdertően.

A hídra mindenképpen szükség volt. Port Baines életképtelen lett volna nélküle. A szárazföld belsejéből a rengeteg értékes árut el lehetett szállítani az öböl feletti dombokig, de azután ott volt az a félelmetes szakadék köztük és a tengerhez futó lejtők között. James kezdetben azt remélte, hogy a brazil kormány hozzájárul az építkezés költségeihez, ám annak ellenére, hogy magától a császártól kapott bátorítást, az anyagi támogatásból végül semmi sem lett.

A brazil kormány megépíttette a vasutat Curitibától a partig. Ám amikor konkrétan pénzt kellett volna kiadniuk a kezükből, mindig felmerült valami fontos ellenérv, amelyet nem lehetett figyelmen kívül hagyni. A külföldi befektetőket szívesen látták Braziliában, de a császárnak, II. Pedrónak megvolt a magához való esze. Nem állt szándékában segédkezet nyújtani más nemzetek kalózáinak, hogy olyan pozícióba kerüljenek, amelyről esetleg később kiderül, rendkívüli hatalommal és befolyással jár.

– Igazán kedves tőled, papa – szólalt meg végül Charlotte. – Nagyra értékelem, hogy rólam akarsz elnevezni a hidat. Nem is tudod, milyen sokat jelent ez nekem. De, mint kezdettől fogva mondogatod, ez az egész egy üzleti vállalkozás. Úgyhogy valószínűleg bölcsőbb lenne a császárról elnevezni a hidat. Vagy pedig az ő gyermekéről. Isabel híd. Igen, szerintem ez jó megoldás lenne...

Az én lányom, gondolta James büszkén. Anne lánya?! Lelki szemei előtt megint feltűnt a jól ismert arc. Ő, Anne, Anne, hát örökké lelkiismeret-furdalásom kell legyen a halálod miatt? Tudom, míg éltél, nem szerettelek eléggé. Tudom, hagytam, hogy feláldozd az életed értem. De hát még most sem engedsz

szabadon, hogy élhetném az új életemet a gyermekeddel... és Lettyvel?

Újabb heves szélroham támadt, amint James és Charlotte a meredek ösvényen ereszkedett lefelé.

– Esni fog? – kérdezte a lány.

– Nem tudom. A felhők látszólag nem mozdulnak, de idefenn néha kis híján feldönti az embert a szél. Különös. – Rövid hallgatás után megkérdezte: – Gyakran jössz ide fel? Nem is tudtam, hogy szeretsz elmenekülni mindentől, mint én.

– Nem egészen úgy, mint te, papa. Nem olyan gyakran. – Szóval a lánynak is szüksége van az egyedüllétre. Talán ez is öröklött dolog? De néha... hogy lássam az indiánokat.

James homloka ráncba szaladt. Kicsit aggasztotta, hogy lányában érdeklődés ébredt a *mamelucók*, a helyi bennszülöttek iránt. James előítéletektől mentes embernek tartotta magát, de úgy vélte, jobb, ha a két civilizáció tisztas távolságban marad egymástól: a *mamelucók*, a maguk kőkorszaki életvitelével; és az európaiak, akik a modern világot akarják idehozni erre a partra. Amikor James megérkezett a nagy terveivel, élt egy törzs lenn az öböl partján. Barátságosan, de határozottan rávette őket, hogy költözzenek feljebb, a dombok közé. Új házikókat építtetett, ajándékokkal kedveskedett nekik, és szavatolta a halászati jogukat. Mostanában már csak azért jöttek le, hogy kivessék hálójukat az öböl távoli csücskében, amely az övük maradt, vagy esetenként, hogy háztartási alkalmazottként dolgozzanak a tehetősebb telepeseknél, akiknek már elkészült a rezidenciájuk. James házában is élt egy indián lány, ő mesélgetett a népéről Charlotte-nak.

– Tudtad, hogy a *mamelucók* ereiben spanyol és portugál vér is csörgedezik? – kérdezte Charlotte enyhén zihálva, miközben a meredek ösvényen botlakoztak lefelé. – Az öreg Mecedo mondta valamelyik nap. Tudod, az indiánok vezetője. Megtanultam már néhány szót a nyelvükön. A *mamelucók* annyira megdöbbenőnek találták az európaiak szokásait, hogy visszatértek a lehető legkezdetlegesebb életformához, így aztán a később ideérkező európaiak azt gondolták, hogy igazi, tisztafajú indiánok, és rabszolgasorba döntötték őket...

Charlotte megcsúszott, apjának az utolsó pillanatban sikerült elkapni a karját.

– Szerintem ez egyszerűen szörnyű – jelentette ki Charlotte, amikor újra meg tudott szólalni. – Rabszolgaság a mai világban! Ez ellenkezik a császár rendeletével, az egyház előírásaival, mindennel. És mégis létezik. Rabszolgaság...

*

James Onedin nagyon jól tudta, hogy létezik rabszolgaság Braziliában. Ami azt illeti, ezt a helyi sajátosságot egy időben meglehetősen csábítóan találta. A munkabéreköltség elképesztően nagy volt az építkezés során, és mivel az ideszállított munkások már egy éve tartották a markukat a magas fizetésért, James eltöprengett, ugyan miért is ne juthatna éppolyan egyszerűen és olcsón munkaerőhöz, mint állítólag a szárazföld belsejében a nagy ültetvények tulajdonosai. Úgy tűnt, ha az ember körültekintően és diszkréten jár el, a hatóságok nem törődnek vele. Végül azért gondolta meg magát, mert egy váratlan és meglepő esemény következett be. A brit haditengerészet egyik hajója brazil felségvizeken elfogott egy brazil rabszolga-hajót, és addig nem engedte el, amíg az összes fogoly vissza nem kapta a szabadságát. Ez a teljességgel példátlan és lovaglás tett arra készítette Jamest, hogy jól fontolja meg, érdemes-e próbálkoznia.

Hirtelen porfellel örvénylett fel a Merseyside közvetlen úttestjéről, James szeme-szája tele lett homokkal.

– Nem értem ezt az időjárást – méltatlankodott köhögve-krárogva Bainesnek. A két férfi a vontató- és kotróhajók felé lépkedett, amelyekkel Elizabeth és a Frazer Társaság járult hozzá a vállalkozás sikeréhez. (Elizabeth azóta már a lovaggá ütött Sir Daniel Fogarty felesége volt, és fiukkal, Williammel elutaztak Ausztráliába, Daniel kiterjedt birtokaira.)

– Az égen mozdulatlan sötét felhők, de a talaj mentén örvénylik a szél. Nem emlékszem, hogy ilyesmivel valaha is találkoztam volna.

És ekkor eleredt az eső.

Baines az ég felé fordította az arcát. A súlyos cseppek szétfröccsenve hullottak homlokára, új kabátjára,

tiszta fehér nadrágjára.

– Valami ilyesmire számítottam – jegyezte meg egykedvűen. – Kora hajnalban felriadtam, viharszagot éreztem. Azt hittem, csak álmodom. Meg azt, hogy a tengeren vagyok. De megéreztem, bizony éppúgy, mint hosszú évekkkel ezelőtt azt a vihart a jó öreg *Orphiron*.

– A jó öreg *Orphir*nek egy örült trópusi vihar miatt lett vége – szólt közbe James. – Nem volt ott semmiféle előjel.

– Ugyanígy kezdődött – morgott Baines. – A tenger tajtékot hányt a vízfelszín fölött tomboló széltől, de a csúcsvitorlák körül meg sem rezdült a levegő.

Az eső most már szakadt, a két férfi rohant fedél alá. A tenger vadságát soha el nem feledi az ember, gondolta James. Az öreg Bainesnek eszébe jutott, hogyan ragadták el akkor az elemek a parancsnoksága alatt álló hajót, és attól félt, a mai nap dicsőségétől is megfosztják valahogy. James hirtelen megsajnálta a kapitányt, miközben beszaladtak a gőzdaruk közelében álló, ideiglenesen összetákolat kunyhóba. Ő és a vén tengeri medve régóta voltak már együtt, egykor mint kapitány és első tiszt, azután mint tulajdonos és rangidős kapitány. És most, mint... mint mik is? Üzlettársak? Sorstársak?

Port Baines megépítése legalább olyan sokat jelentett a kapitánynak, mint Onedinnek. Valósággal örömmámorban úszott, amikor James először felvetette, hogy róla nevezné el a kikötőt. Azután valamiféle tulajdonosi érzés hatalmasodott el rajta, agyába olyannyira befészkelte magát az idetartozás gondolata, hogy otthagya a tengert, és ragaszkodott hozzá, hogy osztozzék az alkotóval a tervezés és a megépítés hosszú éveinek gyötrelmein. James számára ez üzleti vállalkozás volt; Bainesnek viszont bizonyos értelemben létezése tetőpontjává vált. Itt volt a neve, tehát szükségét érezte, hogy arca verítékét is itt hullassa, s majd egykor hamvai is itt nyugodjanak.

– Az a sok előkelőség a városházánál – morogta most összevont szemöldökkel. – Kíváncsi vagyok, hogyan bírják ezt. – Szokatlanul elegáns öltözékét sáros rongycsomóvá változtatta a felhőszakadás.

– Ne aggódjék, valaki majd csak bemenekíti őket az eső elől – vigyorgott James. – Maga pedig még így is remekül fest. Egy kis égi zuhany nem változtathatja meg a terveinket. Továbbra is szándékomban áll felköszönteni magát, mint Port Baines élő patrónusát, és aztán meghallgatni méltó válaszát. Amint eláll az eső, rohanunk a városházához.

– Odanézzen! – kiáltott fel hirtelen Baines. – Ott! Kint!

Fejével a kikötőgátak felé intett, amelyek alig látszottak át az eső fátylán. Hatalmas hullámok magasodtak följük, akárcsak valamiféle tengeri szörnyek, majd iszonyú erővel csapódtak a köveknek, zöld és fehér permetzuhatagként robbanva szét.

– A jó öreg *Orphir* volt a legjobb brigg, ami csak a parancsnokságom alatt állt – jegyezte meg komolyan Baines. – Ha van a hajóknak lelkük, hát az *Orphir* igazán nem érdemelte meg, hogy az övét így kelljen kilehelnie. Ilyen magas hullámok, alig pár órányi küzdelem... és aztán már csak egy roncs. Idegen parton. Valami meghal az emberben, amikor ilyesmi történik, Onedin kapitány úr – jelentette ki még mindig a hullámtörőket nézve. – Az ember szíve helyén is csak egy roncs marad ezután...

*

James nekicsapódott a mangófának, és kapaszkodott bele, ahogy csak bírt. A vihar tombolt, a szél letépte a fák kérgét, földet, homokot, növénydarabokat repített a magasba, és egyáltalán mindent, amit felkaphatott. Szinte éjszakai sötétség lett. James épp most jött a városházáról, ahová meglehetősen nehézkesen jutott el Bainesszel. A brazil előkelőségeket és a meghívott üzleti partnereket teljes pánikban találták.

– *Senhor Capitaio, Senhor Capitaio* – nyüszített hadonászva egy zömök portugál, akinek a díszgyenruhája teljesen ronggyá ázott. – Mondja kérem, ebben az ön által oly nagyszerűen megtervezett és felépített, csodálatos Port Bainesben hol találni egy kis menedéket, hogy az ember elrejtőzhessen a haragvó elemek elől? Vessen egy pillantást ennek a... hm... városházának a falaira! Megdőlnek. Hullámanak, akár a tenger. És a tető, Senhor! Mit gondol, a tető megmarad a helyén, felettünk, vagy pedig összeroppan, és

mielőtt még elmondhatnánk egy rövid könyörgést a Szent Szűzhez, leomlik szerencsétlen fejünkre, és könyörtelenül elpusztít bennünket?

James kiharcolta a riadtan káráló sokaságot az erősen ingó épületből, és levezette a leendő raktár-épületsor alapozási munkálatai miatt kiásott árkokba. Ez a hely meglehetősen nedves volt ugyan, de legalább attól nem kellett tartani, hogy valami az ember fejére omlik. Bosszús kérdések, parancsok, tiltakozások repkedtek James körül, legalább öt nyelven.

Az öbölben a hajók pillékönnyű parafadugókként himbálóztak, némelyik meg-megrándulva körözött csikorgó horgonylánc körül. Amikor James visszafelé rohant az ítéletidőben, hallotta, amint két hajó recsegve egymásnak ütődik. Épp csak annyi ideje volt, hogy agyában felvillanjon a kérdés: Isten az égben, csak nem az én hajóim?, mikor egy minden eddiginél erősebb szélroham süvöltve felkapta, és a szó szoros értelmében behajította őt a vízbe.

Az egyik hosszú, erős kikötőhíd nyögve megremegett, épp amikor James elhaladt előtte. Jaj, ne, imádkozott a férfi, visszagondolva, micsoda emberfeletti erőfeszítést igényelt a pillérek lehelyezése, kérlek, Uram, ne engedd, hogy a kikötőhidak összedőljenek! Kíméld meg őket, kímélj meg engem ettől a csapástól! Kiáltás hangzott fel mögötte, nem tudta megállapítani, félelemből vagy kétségbeesésből fakad-e, de ez nem is érdekelte. Csakis a házára bírt gondolni, amely nemrég készült el, és Charlotte-ra meg Lettyre.

A ház az öböl nyugati oldalán állt, a domboldalon. Itt nem vágtak ki olyan sokat a sűrűn növényes fák közül, mert úgy tervezték, hogy itt lesz majd az elegáns úrilakok negyede. A megmaradt hatalmas mangófa hajlongtak és integettek, mintha démonok szállták volna meg őket. Egy vastag banánfa apró gallyként roppant ketté, és óriási robajjal dőlt le épp James elé. A férfi átugrotta, és ahogy csak bírt, rohant a ház felé. Zihálva botladozott fel a verandára, és dörömbölni kezdett a vastag bejárati ajtón.

– Letty! – üvöltötte – Letty, az isten szerelmére!

Ökölcsapásai nyomán az ajtó nyikorogva résnyire kinyílt. Jamest meglepte, hogy nincs bezárva, de nekiveselkedett, és belökte. Odabent különböző tárgyak hullottak szerteszét, amiből arra következtetett, hogy a zár valószínűleg nem bírt ellenállni a szélrohamok erejének, eltört, és valaki megpróbálta székekkel és effélékkel kitámasztani az ajtót, hogy legalább valamennyi védelmet nyújtson a tomboló vihar ellen. Az erőfeszítés azonban hiábavalónak bizonyult, mert a szél leszakította a nagy ablak zsalugáterét, és akadálytalanul süvített be a szobába.

– Letty!

Az asszony megjelent, magához szorítva egy piros üvegdísz, amely még az anyjától maradt rá, s ezért különösen becsben tartotta. Vékony, sápadt arcán rémület ült, jobb szeme fölött kékülő zúzódás látszott. A belső szobában keresett menedéket, bízott a vastag falakban, rettegett, de igyekezett nem megadni magát a félelemnek.

– Veled van? – kiáltotta. Hangja rekedten csengett, szeme furcsán csillogott.

– Kicsoda?

– Charlotte! Már beleőrülök az aggodalomba. Eltűnt, James! Hová mehetett? Hová...

James tágra nyílt szemmel meredt a feleségére. A kétségbeesés kihangsúlyozta az asszony csontos, szögletes vonásait. Letty soha nem volt szép nő; férje nem is azért vette el, mert annyira vonzódott hozzá, hogy a perzselő vágnak nem bírt többé parancsolni, hanem mert úgy tűnt, sok szempontból megfelelő feleség lesz.

– Úgy érted, Charlotte nincs itt? Hová ment? – Éktelen harag lett úrrá rajta. – Szentséges egek, te asszony, mégis hogy képzelted, hogy ilyen viharban kiengeded a lányomat?! – Hát nem Letty még mindig a gyermek nevelőnője? Talán azt képzeled, hogy az esküvő valamiképpen felmentette az igazán nem túl nehéz feladat kötelezettségei alól? Ez hurrikán, érted, Letty? Istenverte, tomboló hurrikán. Lehet, hogy halálos áldozatai is lesznek. Esküszöm, ha a gondatlanságod miatt a lányom...

– Nem tudtam megakadályozni, hogy elmenjen – szakította félbe a férjét az asszony kiáltva. Hangja enyhe hisztériát jelző magasságba ívelt, szemébe könnyek szöktek. Nyilvánvalóan túl sokáig volt egyedül a házban, rettegése a vihar erejével fokozódott. – Charlotte már felnőtt nő, nem hallgat rám úgy, mint régen. Nem engedelmeskedik nekem, James! Hiába beszéltem, elment. Az indiánok, azt mondta, az indiánok...

– Mi van az indiánokkal?

– Aggódott, hogy mi lesz velük. Ki gondoskodik róluk ott fent a hegyek között? Próbáltam meggyőzni, hogy ők annyi mindent tudnak a természetről, hogy nagyobb biztonságban vannak, mint mi, de hát Charlotte...

– Isten az égen! – tájékozott James. – A gyermekem! Hagytad, hogy a gyermekem kimenjen a legnagyobb szélviharban az istenverte indiánok miatt! – Valósággal remegett a dühtől, ilyet még soha életében nem érzett. Ha az egész ház most azonnal a fejére dől, az sem akadályozná meg benne, hogy kimondja, ami a szívét nyomja. Hát mit képzelsz magáról ez a nő? Ugyan ki és mi volt, mielőtt ő, James Onedin házasságot és biztos jövőt ajánlott neki? – Nem tűröm, hogy bárki semmibe vegye a kifejezett kívánságaimat, Letty! Pontosan tudod, mi a véleményem Charlotte-nak a bennszülöttek iránti túlzott érdeklődéséről. Világosan megmondtam, mennyire bosszant. Ennek ellenére te továbbra is nyugodtan folytatod...

– Nem folytatok semmit! Hagyd abba, James! Elég a vádaskodásból! – Az asszony visszakiabált, ez is bizonyára a vihar hatására történt. – Tudom, soha nem jelentettem túl sokat neked, de hogy ennyire gyűlölsz, az már rettenetes. Rettenetes!

– Gyűlöllek?! – A minden porcikáját elöntő düh ellenére James megdöbben. – Mi a csodát beszélsz, az Isten szerelmére?

– Ó, tudom jól, hogy nem vagyok olyan, mint a drága Anne volt hadarta zokogva Letty. – Tökéletesen tisztában vagyok vele. Azt hiszem, kezdettől fogva tudtam, hogy soha nem is lehetek olyan. – Furcsa, ellenséges pillantást vetett a férjira. – Ezért vettél feleségül? – kérdezte keserűen. – Mert szükséged volt valakire, aki révén beigazolódni látod a gyanúdat, miszerint mindennek, ami csak ért valamit az életedben, vége – mindennek, kivéve az ajándékot, melyet Anne hátrahagyott... Charlotte-ot?

Egy szélroham belekapaszkodott a súlyos fiókos szekrénybe, felborította, odébb penderítette, mintha csak egy szalmaszál lett volna. Letty szinte észre sem vette. Pedig, ébred rá James, felesége számára ez lehet a legrosszabb az egészben. Végignézni, ahogyan oly nagy becsben tartott dolgai megsemmisülnek. A civilizált bútordarabok, dísz tárgyak, amelyek ideszállításához foggal-körömmel ragaszkodott, mintha elvárnák tőle, hogy tökéletesen otthon teremtsen a vad vidéken. Letty a konvenciók rabja volt.

– Nem voltunk valami boldogok, ugye, James? – zokogta az asszony. – Vagy ha így jobban tetszik, ugye nem tettelek boldoggá? De te ugyan megpróbáltál-e boldoggá tenni engem? Eszedbe jutott-e ez egyáltalán valaha is? Épp csak áthelyeztél a házába, tájékoztattál a rám váró feladatokról. Keresztülvonszoltál a fél világon, amikor világossá vált számokra, hogy szükséged van itt rám. De vajon rám volt-e szükséged, James? – Hangjából megint keserűség csendült ki. – Vagy csak valakire, aki vigyáz Charlotte-ra...

Szóval Letty féltékeny. Féltékeny az ő lányára. A szél üvöltve nekifeszült a ház falának. És James rájött, hogy az asszonynak igaza van, valóban nem sok öröme telt a házasságban. Tekintete végigsiklott a szögletes arcvonásokon. Ó, Anne, Anne! Miért kellett meghalnod? És miért ennek a szerencsétlen asszonynak kell megszenvednie a haláloz legrosszabb következményeit?

– Hahó! – bömbölte túl valaki a vihar zaját. – Onedin kapitány úr! James az ablakhoz szaladt. Odakint, az örvénylő sötétségben kis csoportot pillantott meg. Baines hatalmas alakját azonnal felismerte. A másik három *mameluco* volt, és egy mozdulatlan testet hozott.

– Tudtam, hogy itt találom – ordította Baines. – Rossz hír, uram. Miss Charlotte... megsérült.

James kirohant, szinte észre sem vette a levegő után kapkodó Lettyt, aki ott szaladt mögötte. Felidéződött benne, hogy amikor Anne meghalt, ő milyen dühös volt, amiért itthagyták egy gyengécske lánnyal a nyakán. Felidéződött benne az is, hogy a házába nevelőnként érkező Miss Gaunt hogyan tanította meg őt szeretni a gyermeket, akit Anne szült neki. De most fordulat következett be. Letty alig törődik Charlotte-tal, ő, James pedig felfedezte – igen, ez az igazság –, hogy a lánya fontosabb a számára, mint az a nő, akit feleségül vett.

– Legjobb lesz, ha bevisszük őt, uram – üvöltött Baines, amint James odaért a veranda felé botorkálós csoporthoz. – Még szerencse, hogy találkoztam ezekkel, különben nem tudták volna, hová kell jönniük. A lány elveszítette az eszméletét. De előtte vért köhögött fel...

James lenézett a hamuszürke, mozdulatlan arcra, gyermekére, élete értelmére, és hallotta, hogy mögötte Letty fojtottan felkiált.

– Hogyan? – kérdezte hirtelen a férfi. – Hogyan...?

– Nem tudnám pontosan megmondani, uram.

– Ők... – James odafordult a *mamelucókhoz*, a poncsójukban és széles kalapjukban leginkább szélfűtta madárijesztőkre emlékeztető alakokhoz. Arca eltorzult. – Istenemre mondom, ha megtudom, hogy bármi közülük van... .

Az egyik indián erre beszélni kezdett. Nyilvánvalóan megértette, amit James mondott, de úgy döntött, a saját nyelvén válaszol. Baines, akinek volt valami különös érzéke ahhoz, hogy megértse, amit egy másik emberi lény közölni próbált, jóllehet nem tudta volna megmondani, hogy az idegen nyelv szavai mit jelentenek, hallgatta az indiánt, majd bólintott.

– Azt mondják, a kisasszony fent járt a dombokon, de a szél belekapott a ruhájába, és ő megcsúszott. A bozót megtartotta, különben lezuhant volna egészen a tengerig. – Vastag ujjával a magas dombok felé bökött.

James tekintete felsiklott a sziklapárkányra, ahol nemrég Charlotte-tal álldogáltak, azután a szakadék fölött ívelő acélhídra nézett. Azt gondolta, bizonyára káprázik a szeme. Úgy látta ugyanis, hogy a híd megrázkódik.

A következő pillanatban villámcsapásként vágott belé a felismerés, hogy amit lát, nem érzékcsalódás, és nem is a vihar különös fényeinek játéka. A híd, az erős acélszerkezet, amely összekötötte Port Bainest-a szárazföld belsejével, egész hosszában remegett.

Ez egyszerűen elképesztő volt. James egy pillanatra még Charlotte-ról is megfeledkezett, tágra nyílt szemmel bámulta, amint egyre erőteljesebb hullámsorozatok futnak végig az acélszerkezeten. És aztán, mintha csak gyufaszálakból épült volna, a híd lassan felemelkedett, meggörbült, a támasztékokat kicsavarta a domboldalakból, és gyötrelmes lassúsággal lehullott a szakadékba. Rémségekkel teli óráknak tűnő tehetetlen másodpercek alatt a híd, az ő hídja, mely az ő pénzéből épült, felismerhetetlen fémgubancná változott, és b eleolvadt a vadul burjánzó őszbozót zöldjébe.

A robaj, amikor odaért a ház előtt álló csoporthoz, leginkább valami távoli, furcsán elhúzódoó robbanás hangjára hasonlított. És James Onedin, akit a döbbenet a szó szoros értelmében megbénított, mindössze két dologra tudott gondolni. Lehet, hogy a lányom, Anne gyermeke a gyilkos hurrikán áldozata lett. Én pedig a legnagyobb pácban vagyok. Tönkrementem. Végem.

2. fejezet

Lady Elizabeth Fogarty körülnézett a szalonba, és biccentett. Semmi nem változott itt. Bár mindent porvédő takart, a magas Abbotsford székek pontosan ott álltak, ahol kell, a fal mentén, az elegáns zongora a sarokban, és itt volt a diófa pohárszék is, amelyet mindig úgy szeretett.

A nagy ablakon túl ott terpeszkedtek a Prince's Boulevard közönyös házai, hátuk mögül az istenáldotta szürke éggel. Elizabeth boldog mosolyt küldött a sötét felhők felé. Az utóbbi időben túl sok ragyogó napsütésben volt része. Eszébe jutottak a reggelek, amikor Daniel hatalmas, tágas sydneyi házában felébredve azért imádkozott, hogy ha már neki fel kell kelnie, a nap ne tegye meg ugyanezt. Végeredményben nem rossz dolog a kék ég és a napsütés – el kellett ismernie, hogy a férje szemlátomást élvezte, és a fiuk, William is nagyon hamar hozzászokott –, de ő valamilyen rejtélyes oknál fogva sokkal inkább biztonságban érezte magát a nyirkos, ködös szürkéségben, a hideg esőben. Jó volt újra itt lenni Liverpoolban.

A tömzsi házvezetőnő pukedlizett előtte.

– Elnézést kérek, milady, óhajtja itt elfogyasztani a teát?

– Nem, Mrs. Eccles, ezt a szobát még nem fogom megnyitni. Ami azt illeti, a nagy ebédlőt sem. Egyelőre minden étkezéshez a reggelizőszobában terítsenek!

– Ez azt jelenti, milady... vagyis a hálószobákkal kapcsolatban... nem kellene-e... – Az alacsony testes asszony habozott.

– Nos, Mrs. Eccles?

Mrs. Eccles nagy levegőt vett. Pozíciójának egyik legkellemetlenebb velejárója volt, hogy az előkelőségek

sosem mondták meg neki egyenesen, amit pedig feltétlenül tudnia kellett. De hát az asszonya aligha született bele az úri környezetbe. Végül is az újonnan lovaggá ütött Sir Daniellel kötött házassága előtt csupán egy kereskedőcsalád tagja volt. Így hát megértőbbnek kell lennie.

– Én... csak az iránt érdeklődnék, milady... mikor tér vissza Sir Daniel?

– Sir Daniel nem tér vissza – közölte éles hangon Elizabeth. – Üzleti ügyei miatt feltétlenül a távoli Ausztráliában kell maradnia. Az azonban elképzelhető, hogy William úrfi előbb-utóbb visszatér. Igen, ez elképzelhető. – Pár pillanatig elmélázott. – Majd tájékoztatom önt a fejleményekről. Egyelőre csak a szokásos számú alkalmazottat fogadja fel, Mrs. Eccles. Nem fogok nagy társasági életet élni.

Mrs. Eccles megint pukedlizett, majd távozott. Elizabeth újra körülnézett a szalonban, és hagyta, hogy a múlt néhány pillanata felidéződjék benne. Láta Albert Frazert kedvenc székében üldögélni a kandalló előtt; Albertet, aki korai haláláig a férje volt, és aki az apjával, Vaskezű Jack Frazerrel együtt alapította meg a jólmenő Frazer Hajózási Társaságot. Láta a fogadást, amelyet Vaskezű Jack temetése után rendezett a gyászolók számára, s amelyen a konok liverpooli üzletemberek, akik ismerték az öreg Frazer végrendeletének tartalmát, végre befogadták őt, Elizabethet maguk közé. Láta a bátyját, Jamest, amint az akkor még példátlan újdonságnak számító dél-amerikai vállalkozásnak előnyeit ecseteli és támogatást kér; látta a másik bátyját, Robertot, aki végre befolyásos ember lett az áruházának köszönhetően, és látta Daniel Forgartyt – Danielt, aki gazdag emberként bukkant fel újra az ő életében, és alig várta, hogy valóban apja lehessen a gyermeknek, akit évekkorábban nemzett...

– Nos, Daniel Fogarty – mondta különös hanghordozással az asszony az üres szobának –, talán jól tettem, hogy megsajnálalak, talán nem. De ha csak azért vettél feleségül, hogy a fiamat a felügyeleted alá vond, akkor biztosíthatlak, nagyon elszámítottad magad. Éppúgy, ahogyan az emberek általában velem kapcsolatban teszik. Az olyan emberek, mint Chiara Santa – tette hozzá. – Chiara Santa...

*

– ...tehát előfordulhat, hogy tönkrement – jelentette ki Mr. Tupman, és a hangjában, rá egyáltalán nem jellemző módon, aggodás csengett. – Teljesen tönkrement.

– Szentséges ég – mormolta Robert elképedten. Szinte teljesen kitöltötte a karosszéket, amelyben ült. Jólmenő és egyre terjeszkedő áruháza súlyos egyéniséggé tette őt a szó szoros és átvitt értelmében egyaránt.

– Ön bizonyára túloz, Mr. Tupman – mosolygott szelíden Elizabeth. Pénzemberek előtt nem árt úgy tenni, mintha az embert semmi nem billentené ki a lelki egyensúlyából.

Az Onedin Hajózási Társaság épületének emeleti irodájában voltak. Mielőtt elment Dél-Amerikába, James rendezte be a helyiséget a saját ízlésének, személyiségének megfelelően. Az irodát is határozottság, egyenesség, céltudatosság jellemezte, akárcsak a tulajdonosát. Ilyen ember volt az, akitől a szerencse most elpártolni látszott.

– Bárcsak túloznék, Lady Elizabeth – felelte Mr. Tupman a homlokát ráncolva. James irodavezetője megöregedett, és különös módon most valahogy kevésbé látszott fontosnak. Elizabeth már korábban is megfigyelte, hogy bizonyos emberek, ahogy emelkednek a ranglétrán, külsőleg egyre kevésbé tűnnek nagy formátumúnak.

– Ám pillanatnyilag egyszerűen lehetetlen megmondani, mennyit veszített a bátyja. Tudja, én kezdettől fogva elleneztem, hogy megépítse azt a hidat – siránkozott Tupman, illetlenül gyászba borulva nagyra becsült munkaadója oktalan cselekedete miatt. – A saját költségén! Elképesztő! A hidat természetesen meg kellett építeni, de mindenképpen el kellett volna érni, hogy a brazil kormány vállalja a költségek egy részét. Az ügy intézéséhez türelemre és rendkívüli tapintatra lett volna szükség. Ha Mr. Onedinnek van hibája – jelentette ki Mr. Tupman, most már mint egy iskolamester, aki felsorolja minden erényét és gyarlóságát egy régi diáknak, aki rendőrkézre került –, az az, hogy úgy véli, minden problémát meg tud oldani, csupán bátorság kell hozzá. Roppant vállalkozó szellemű ember. Valóságos kereskedelmi kalóz. Természetesen a világegyetem sem venném magamnak a bátorságot, hogy kritikával illessem őt – sietett hozzátenni, – mindössze rámutatnék, hogy ugyanazok a tulajdonságok, amelyek a sikert biztosítják számára, katasztrofális helyzetbe is

taszíthatják.

– Kíváncsi lennék, tulajdonképpen miért akart James új kikötőt építeni – tűnődött Elizabeth. – Erre a kérdésre soha nem adott pontos választ. Mielőtt elutaztam Ausztráliába, még azt is megkérdeztem tőle, nem többről van-e itt szó, mint egyszerű terjeszkedésről. Nem valami egészen más területen akarja-e kamatoztatni a tehetségét. Esetleg mint valamiféle... nos egyszemélyes gyarmatosító csapat.

– Elizabeth – szólt rá rosszálló fejcsóválással Robert. Hideg volt az irodában, pedig az ő áruházában bebizonyította, hogy a megfelelő fűtés a zökkenőmentes működés, a hatékonyság és a rentabilitás alapvető kritériuma. – Mr. Tupman azért hívott ma ide bennünket, hogy elmondja, családunknak veszélyes helyzettel kell szembenéznie. Roppant veszélyes helyzettel. És nem csak James az érintett, hanem ugyanolyan mértékben ti is meg én is.

– Engem az érdekeltségem ma már jobbára a Frazer céghez fűz, amelyet én irányítok, amíg William el nem éri a megfelelő életkort jegyezte meg Elizabeth.

– Ettől függetlenül még tizenöt százalék erejéig tulajdonosa vagy az Onedin Hajózási Társaságnak, akárcsak én.

– Danielnek is van érdekeltsége a Frazerben – folytatta homlokát ráncolva Elizabeth. – Igen. És nem hajlandó lemondani róla. Ezt különösnek találom. Amióta csak házások vagyunk, azt magyarázom neki, hogy nincs értelme megtartania, hisz az ausztráliai vállalkozásain kívül semmi más nem foglalkoztatja. Már azt is felajánlottam neki, hogy megvásárolom tőle, de ő hajthatatlan.

– Mi köze ennek a mi ügyünkhöz? – csattant fel bosszúsan Robert, fogalma sem volt róla, miért jött vissza a húga Angliába, ahelyett, hogy ott lenne, ahol kell, vagyis a férje mellett. – Mr. Tupman – fordult az irodavezetőhöz –, hozzávetőlegesen sem tudja megmondani, mekkora összeget veszített James

– Attól tartok, erre a kérdésre nem olyan egyszerű válaszolni, Mr. Onedin – felelte Tupman szárazon. – A Port Bainesben elszenvedett veszteség igen jelentős lehet, mindenesetre okot ad az aggodalomra. Itt van azonban a fizetési kötelezettség kérdése is.

– Micsoda?! Miről beszél?

– A bankárokról, akik anyagi támogatást nyújtottak Onedin kapitánynak – mondta Tupman, tudott ő hűvös is lenni, ha akart. – A vállalkozás költségei jelentős mértékben meghaladták Mr. James becsléseit. Ezért aztán utasítást adott nekem kölcsönök felvételére, hogy elképzeléseit meg tudja valósítani. Hitelt kellett szereznem, és – igen, jól emlékszem az általa használt kifejezésre – bármi áron.

– Szóval James *mégiscsak* gyarmatosít – bólintott Elizabeth. – Birodalmat alapít...

– Elizabeth, kérlek! – Robert egyszerűen képtelen volt követni húga csapongó gondolatait, ráadásul az irodában egyre hidegebb lett.

– Jelzalog terheli az egész céget – folytatta Tupman. – A leányvállalatokat... hm... hogy úgy mondjam, megkopasztottuk, hogy biztosítani tudjuk, amire szükség volt. És most persze ezt a katasztrófát is át kell vészelnünk valahogy.

– Nos hát, hogyan fogjuk átvészelni? – Robert nagyon szerette volna, ha mindenki a lényegre szorítkozik.

– Nem tudom biztosan, mi lenne a legjobb megoldás.

Tupman egészen magába roskadt, amint a szavakat kimondta. Fiatal korában ügyvéd akart lenni, és valóban annak is kellett volna lennie, olyan hihetetlen tapintattal tudta közölni a lesújtó híreket, íróasztaláról felemelte az elmúlt néhány napban kapott számtalan távirat egyikét, így szólt:

NÉGY HAJÓ ELSÜLLYEDT KETTŐ SÚLYOSAN RONGÁLÓDOTT. HÍD MEGSEMISÜLT.
PORT BAINES ROMOKBAN. CHARLOTTE MEGSÉRÜLT.

ONEDIN

– Nagyon aggódom, Miss Onedin miatt – mormolta a kötelességtudó Tupman. – Nagyon.

– Milyen súlyos a sérülése? – kérdezte Elizabeth nyugtalanul.

– Sajnálatos módon nem ismerem a részleteket, Lady Fogarty. Mindössze annyi jutott a tudomásomra, hogy Miss Onedint azonnal elszállították São Paulóba, ahol orvosi kezelésben részesül. De térjünk vissza...

hm... az anyagi jellegű problémákhoz...

Tupman letette a táviratot, hátradőlt székében, összeszorította az ajkát, és összeillesztette hosszú ujjait. Az ügyvédi szakma soha nem fogja megtudni, micsoda született tehetségtől esett el.

– Ha bizonyos nagyságrendű adósságok halmozódnak fel, törlesztésük céljából feltétlenül szükség van valamiféle vagyponra, mert különben a likviditás nem tartható fenn tovább. Amikor a vagyon – akár ilyen hihetetlenül váratlan módon, mint esetünkben – eltűnik, azt a helyzetet nevezhetnénk, ugyebár... nos...

Robert abban a pillanatban megértette, hogy nem a liverpooli őszi fagyos levegőjét érzi a szobában. Ez a hidegség egészen más természetű volt. Vigyorgó kísértet nyújtotta feléjük csontos kezét, és homlokára írva viselte a csúf szót: csőd.

*

A könnyű kétkerekű kocsni nyikorogva döcögött a Water Streeten. Ezt az utcát aligha lehetett volna a város büszkeségének nevezni. A megsüllyedt, macskaköves burkolat hatalmas repedéseivel, gödreivel leginkább csatatérre emlékeztetett.

– Fogalmam sincs, mitévők legyünk – jegyezte meg gondterhelten Robert már vagy tizedszer. – Egyszerűen nem látok megoldást.

– Kedves Robert – felelt csípős hangon Elizabeth, akinek egyáltalán nem volt ínyére, hogy beszorítják az amúgy is szűk kocsni sarkába –, ha nem látsz megoldást, igazán nincs értelme siránkoznod miatta.

Minden eddiginél nagyobb döccenés következett, a férfi kis híján hűgára esett. Elizabeth levegő után kapkodva kiszabadította magát. Robert valóban meghízott. Ez igazán nevetséges. Ami a férfit illeti, ő pislogva nézett hűgára, aki szokásához híven egyenes derékkal, magasra tartott fejjel ült.

– Téged a legkevésbé sem zaklat fel ez az egész, az isten szerelmére? – kérdezte Robert idegesen.

– Szörnyen felzaklat, ha arra gondolok, mi lehet Charlotte-tal. Végül is az unokahúgom, és úgy érzem, bizonyos fokig felelősséggel tartozom érte. De feltételezem, Letty ott virraszt mellette és imádkozik érte, ahogy mindig is tette. Meg kell mondanom, csodálom Lettyt fűzte hozzá Elizabeth. – A házasság nyújtotta biztonságért cserébe vállalta, hogy felneveli egy másik asszony gyermekét. És többé már nem nevelőnként, hanem mint anya. Ez egyáltalán nem könnyű. Nem vagyok benne biztos, hogy képes lennék rá.

Robert a homlokát ráncolta. Újabban egyre gyakrabban fordult elő, hogy nem értette meg Elizabethet. Az ő véleménye szerint a házasság óriási ostobaság, és csakis a nők nyernek rajta.

– Miért nem jött haza Daniel veled, Elizabeth? – kérdezte hirtelen. Az asszony mosolygott.

– Ha most veled tartok hozzátok, le tudunk ülni Sarah-val beszélgetni egy kicsit? – érdeklődött. – Amióta visszatértem, alig volt alkalmunk pár szót váltani.

– Miért nem jött haza Daniel veled? – ismételte meg Robert. – Valami baj van?

– Miféle baj lenne?

– Nagyon jól tudod, mire gondolok. – Robertnak semmi tehetsége nem volt az ilyesmihez. Akármennyire igyekezett is, a tapintatot igénylő, kényes helyzetekben mindig úgy beszélt, mint egy hanyag elárúsítónót korholó áruházigazgató. – A házasság semmi más, mint folytonos gond és baj. Végül is ezen nincs mit szégyellni. Az ember nézzen szembe a tényekkel, és tegye, amit kell.

– Talán nincs minden rendben köztetek Sarah-val, kedves Robert? – kérdezte mézesmázos hangon Elizabeth.

– Én nem magamról és Sarah-ról beszélek! – csattant fel a férfi.

– Danielnek gondja van az ügyeire – felelte titokzatosan a húga –, és nekem is a magaméira.

Robertot elbátortalanította a különös válasz, és Elizabethnek pontosan ez is volt a célja vele. Kinézett a kocsni ablakán. Épp a dokkok egy részére nyílt kilátás, az asszony megpillantotta egy hatalmas briggnel a rakodópart zömök épületei fölé tornyosuló árbocozatát és bevont vitorláit. A vitorlázásnak korántsem alkonyult még be, akárhány gőzhajó épül is a Frazer hajógyárban. James mindig ezt mondogatta, és igaza is lett.

Elizabeth számára a Frazer cég és William érdekei szolgáltak ürügyül, hogy hazajöhessen. Daniel roppant

megértő volt, amikor felesége szóba hozta ez irányú kötelezettségeit. Nem volt veszekedés; épp ellenkezőleg, Daniel tökéletesen egyetértett vele abban, hogy meglehetősen nehéz, sőt veszélyes egy céget tizenkétezer mérföld távolságból irányítani.

– Én is megleszek valahogy – biztosította feleségét széles mosollyal. – Nem lesz semmi baj, hidd el! Ne aggódj! Csak tedd, amit tenned kell, és próbáld meg örömmel végezni a munkát! Maradj ott, amennyi ideig csak szükséges!

De vajon nem volt ez a beleegyezés kicsit túl készséges? A mosoly kicsit túl széles? Elizabeth egyre-másra azon kapta magát az Ausztráliát Angliától elvlasztó kimerítő mérföldek során, hogy ezeken a kérdéseken tűnődik, meglehetősen zord hangulatban. El kellett ismernie, örül, hogy kicsit távol lehet Danieltől: házasságuk során valahogy kezdett már az idegeire menni az állandó együttlét. Talán más lett volna a helyzet, ha William is haza akar jönni vele.

William. Fia arca gyakran feltűnt Elizabeth lelki szemei előtt. Csinos, magas fiatalember volt már, tizennyolc éves, a sors kegyeltje, önálló vagyonnal és véleménnyel a világ dolgairól. Daniel igen jelentős összeget helyezett el egy a fiú nevére nyitott számlán, kétségkívül valamiféle ellentételezéseképpen az éveknek, amelyek során nem törődött Williammel. De az is lehet, hogy egészen más megfontolásból tett így. Elizabeth nem tudta volna megfogalmazni, miért, de az Ausztráliában töltött idő során egyre gyakrabban ötlött fel benne, hogy Daniel nem asszonyi erényeiért vette feleségül őt, hanem hogy a felügyelete alá vonja Williamet.

Egyébként Ausztrália általában véve nem volt valami nagy siker Elizabeth számára. Daniel közölte, hogy vissza kell térnie, aztán ott volt a fárasztó utazás, az állandó hőség és az új társaság. Ausztrália, brit gyarmat létére nagyon kevésbé hasonlított Angliára. Az újonnan lovaggá ütött Daniel természetesen roppant népszerű és keresett személyiség lett a sydneyi társaságban, ám ez is csak további problémák forrása volt Elizabeth számára. Miközben a függetlenség szinte rögtön az első percben hiányozni kezdett neki, ott találta magát a feleség szerepében, akitől elvárják, hogy jó háziasszonyként legyen bőkezű és elbűvölő mindenféle szerencsétlenekkel. Olyan emberekkel, mint Chiara Santa.

– E kell adnunk a részvényeinket – jelentette ki most váratlanul Robert, megint a kocsisarkába préselve a hűgát. – Amíg mér érnek valamit. Igen. Nincs értelme megvárni, hogy a krach bekövetkezzék. Azzal nem segíthetünk Jamesnek.

– Akkor hát hogyan *fogunk* segíteni Jamesnek? – kérdezte Elizabeth, akit bátyja szavai kiragadtak gondolatai közül.

Chiara Santa. Ez a név valójában sokkal jobban illene valami borra. De ha az operaénekesnő bor volna, igencsak rossz évjárat lenne.

– Lehet rajta egyáltalán segíteni? – sóhajtott gyászosan Robert. A vagyon és az üzleti hírnév elvesztésénél gyalázatosabb dolgot el sem tudott képzelni. Talán a halál lehet még ennél is rosszabb, de nem biztos. – Csak saját magát hibáztathatja. James soha életében nem hallgatott az okos szóra. Nem hallgatott Tupmanre sem a híddal kapcsolatban. Megmondták neki, mi az igazság, de ő semmibe vette. Az egész terv tiszta örültség volt, kezdettől fogva láthatta, aki nem vak.

– Fel akart építeni egy várost. Valamit, ami nagyobb és jobb, mint bármi, amit eddig épített. És időtállóbb. Olyasmit, ami akkor is megmarad, amikor már a lajstromban szereplő összes hajót kimustrálták, vagy az elemek a tenger fenekére küldték őket...

– Persze szép az énekhangja. Az ausztráliaiak odáig voltak érte. A bűbájos milánói énekesmadár. Az olasz csalogány... – gondolta közben az asszony.

– Mít locsogsz itt össze-vissza arról, hogy James gyarmatosít, meg várost akar alapítani? – Robertot teljesen kimerítette ez a nap, egyre idegesebb lett. – James soha nem akart mást, mint minél több pénzt összeharócsolni magának. Port Baines is erre kellett. Nincsenek olyan ambíciói, hogy a kannibál szigetek királya legyen, nekem elhíheted.

– Akkor miért nem küldött oda valakit, hogy felügyelje Port Baines megépítését? Mr. Tupman érti a dolgát, de nem gondold, hogy túlzás ennyi időre itt hagyni megbízott cégvezetőként? Nem, nem, Robert. James elment Dél-Amerikába, és testestől-lelkestől belevetette magát a munkába. Ennek a háttérben több kell legyen, mint pénzhőség. James azért tett így, mert függetlenségre vágyott. Arra a fajta teljes

függetlenségre, ami társadalmunkban a nőknek – s ezt személyes tapasztalataim is alátámasztják – csak férjhez menésük előtt, vagy a házasságok között van megengedve. Egy nő nem lehet saját sorsának a kovácsa úgy, mint James. A nőre rákényszerítik a sorsát.

A Sydneyi Királyi Operaház valósággal vibrált Chiara hangjától. Micsoda este volt a *Traviata* premierje! És amikor az énekesnő gyertyatartóval a kezében lejött a lépcsőn, és ajkáról drágakövekként gördültek ki a *Caro nome* hátborzongatóan gyönyörű hangjai, nem nézett és mosolygott-e egyenesen a páholy felé? A páholy felé, ahol Elizabeth hátul ült az árnyékban az unatkozó Williammel, miközben a férje, Daniel előredőlve, teljesen lenyűgözve, mindenről megfeledkezve bámulta a színpadot?

– Nem értem én ezt – csóválta a fejét Robert. – Hogy épp James legyen az, aki ilyen ostobaságot művel! Hogy így végezze!

– Jamesnek nincs vége! – Elizabeth tökéletesen biztos volt ebben. Hogy mondhatsz ilyet?

– Itt nem pár ezer fontról van szó, Elizabeth, hanem százazrekről! Én láttam elsőként a tájékoztatót, még a vállalkozás megalapítása előtt, tudom, milyen összegek szerepelnek benne. És a dolog még többbe kerül, mint James gondolta. Szerencsétlen ember! Soha nem járhat többé emelt fővel.

A "soha" roppant tág fogalom, gondolta Elizabeth. Nem kellene sok, csak egy kis vállalkozó szellem... egy kis jóindulat... Hirtelen ráébredt, hogy minden vágya Jamesnek segíteni, és elég messzire hajlandó lenne elmenni ennek érdekében. Nem tudta pontosan, miért, de a vállalkozás nagy előnyének érezte, hogy semmi köze Danielhez. Danielhez, aki most Ausztrália vadonatúj világának a kedvence.

Furcsa, állapította meg Elizabeth Fogarty, úgy tűnik, meglehetősen könnyű szívvel hagytam ott a férjemet Sydneynek. Annak az olasz vendégművésznőnek. Ez nem jellemző rám. Egyáltalán nem jellemző.

*

Lady Elizabeth Fogarty és a *Lady Elizabeth* egy nyirkos, szürke délutánon találkoztak először, amikor egyikükre sem lehetett azt mondani, hogy a legjobb formáját hozza.

– Hát ő az, milady – mondta Hindle, az idősödő hajóépítő mester csillogó szemmel, és botjával a fekete fém hajótestre mutatott. – Olyan szép, akár egy festmény.

Eredetileg azt akarta mondani: szép mint maga, amikor kiöltözik a bálba, de aztán meggondolta magát; az ember sosem tudhatja, hányadán áll az olyanokkal, akik felmásztak az uborkafán. Az öreg Hindle ezzel a fiatalasszonnyal, aki a főnöke lett és ily módon a legújabb hajó névadója, különösen nem tudta, hányadán áll. Jól emlékezett arra a napra, amikor a hölgy először sétált be ide a gyárba a fiatal Albert úrfival, Isten nyugalma. Afféle nagy szemeket meresztő széplány volt, semmi más nem izgatta, csak hogy össze ne sározza a szoknyáját. A kis Lizzie Onedin.

– Más, mint a többi nálunk épült gőzhajó – állapította meg Elizabeth, miután szakértő szemmel végignézett az új hajón. – Mennyi a tonnatartalma?

– Nettó 2600, milady.

– Hm. És milyen keskeny!

– Így nagyobb lesz a sebessége. Tizenegy csomó meg sem kottyán neki. És nincs ám szélcsend miatti veszteglés, ami a vitorlásoknál oly gyakori. Főleg abban az új Szuezi-csatornában, ahogy mondják.

Hindle már veteránnak számított a gőzhajózásban. Egész életét a Frazer hajógyárban töltötte, együtt izlelte meg az első sikereket Vaskezü Jackkel és fiával, Alberttel, velük együtt szenvedte el a kudarcokat, és még a kikötői kocsmából kizuhanó részeg matrózok csúfolódását is eltűrte. Egy időben mindenki, aki Frazeréknél dolgozott, gúnyolódásra számíthatott a vitorlások legénysége részéről. A gőzhajósok voltak a tenger bohócai. Mostanra azonban már meg tudták mutatni, hogy egy gőzös három-négyszer annyi utat képes megtenni évente, mint egy vitorlás, ily módon három-négyszer annyi árut szállít, és három-négyszer annyi profitot hoz a tulajdonosának.

– A gépek?

Bár személy szerint továbbra is rajongott a magas, fehérbe öltözött hajókért, Elizabeth-ben egészséges érdeklődés élt a cég iránt, amelyet a lehető legjobb állapotban akart majd átadni a fiának. Nemcsak azért

kérdősködött, hogy a Hindle-félék rokonszenvét elnyerje.

– Háromszoros expanzióval dolgoznak. Az annyi mint... nézzük csak... 1800 lóerő. A szénfogyasztáson is sikerült javítaniuk. Ennek a szépségnek már csak napi huszonnégy tonnára lesz szüksége.

Elizabeth emlékezett rá, hogy a Frazer-vagytonban akad egy lancashire-i szénbánya. Ily módon megoldódott az a kis probléma is.

– Kinek épül a hajó? – kérdezte.

– Úgy volt, hogy az Orientalé lesz, de visszamondták, mert nagyobb hajókat akarnak. Úgy látszik megpróbálkoznak ezekkel a flancos hűtőhajókkal. Gondolja, milady, hogy van azoknak jövőjük? Hindle nem várt választ a kérdésre. – Úgyhogy a *Lady Elizabeth* nem állandó útvonalon fog közlekedni, hanem oda megy, ahol van mit szállítani. Nem is akármilyen haszonra lehet ám így szert tenni. Cukor, gabona, gyapot – időnként irtózatossággal efféle szállítanivaló van a világ legkülönbözőbb sarkaiban.

– Tehát – foglalta össze halkán Elizabeth, miközben tűnődve nézegette a sötét hajótestet és a karcsú kéményeket –, itt áll *Lady Elizabeth* kiöltözve, és nincs hová mennie.

– Még a vízrebocsátás időpontját sem jelöltük ki. De lesz rá vevő, ne aggódjék! – Hindle az asszony megjegyzését a tulajdonosi aggódásnak tudta be. – A világnak olyan nagy szüksége van manapság a gőzhajókra, hogy azt mondják ránk, tucatszám hajtogatjuk őket, leszabjuk róluk a felesleget, beütünk pár szegecset, és már hívjuk is a vevőket.

Hindle kuncogott. Lady Elizabeth el sem mosolyodott. Ez a baj ezekkel az uborkafára felkapaszkodott népekkel. Nincs humorérzékük.

– Vízre bocsátjuk a *Lady Elizabeth*-et, amint lehet – jelentette ki ragyogó mosollyal Elizabeth. – Magam fogom elvégezni a szertartást. És elmegyek az első útjára.

– Szentséges ég! – Az események hirtelen túlságosan felgyorsultak Hindle számára. – Az első útjára? Hová?

– Dél-Amerikába – felelte könnyedén az asszony. – Azt hiszem, ideje, hogy az ottaniak, mint például a brazilok, meglássák, milyen remek gőzhajókat építünk mi itt Angliában.

– A brazilok? Miért éppen a brazilok?

– Brazília érdekes ország, Mr. Hindle – magyarázta az asszony. Rendkívül hosszú a tengerpartja. És ott van a hatalmas folyójuk, amelyet nemrég nyitottak meg a hajók számára. Az Amazonas. Azt mondják, helyenként oly megdöbbentően széles, hogy az ember úgy érzi, mintha az óceánon hajózna.

– De hát nincs szenük – tiltakozott Hindle. – Mindig is ez volt a probléma Dél-Amerikával meg a gőzhajókkal. Sosincs elég szén.

– Ez valóban gondot okozhat – ismerte el Elizabeth, miközben az agyában egymást kergették a gondolatok.

Mr. Tupman bölcsen úgy döntött, hogy egyelőre nem tesz hivatalos bejelentést Port Baineszel kapcsolatban, vár egy kicsit, amíg kiderül, hogyan alakulnak a dolgok. Ameddig a szükséges összegek továbbra is eljutnak a rendeltetési helyükre, vagyis a hitelezőkhöz, addig senkiben nem ébred gyanú. Csak ha a készpénz elfogy, akkor válik válságossá a helyzet.

– Ha azonban sikerül érdeklődést ébresztenünk bennük – folytatta Lady Fogarty –, kétségkívül nagyobb mennyiségű szenet rendelnek majd az Egyesült Államokból. Annak elszállításához pedig a *mi* hajóinkra lesz szükség. Jó napot, Mr. Hindle! Rengeteg elintézni valóm van még. Örülök, hogy láthattam, minden a legnagyobb rendben van itt a gyárban.

Az öreg Hindle töprengve dörzsölgette az állát, és a távozó hölgy után nézett. Fura egy teremtés a kis Lizzie Onedin. Sokan azt gondolják, Vaskezü Jacknek nem volt már ki a négy kereke, amikor a menyére hagyta a céget. De lám, az asszonyka egészen ügyesen végzi a dolgát. Attól eltekintve, hogy egy időre elment Ausztráliába azzal az új férjével, semmi baj nincs vele. Habár most ez az ötlet Brazíliával... Az öreg Hindle a fejét csóválta. Na mindegy, gondolta, legrosszabb esetben hoznak egy szállítmány diót. Szükség lesz rá, jön a karácsony...

És Lady Elizabeth Fogarty, miközben ruhájára vigyázva lépkedett a zajos gyárudvaron, ugyanabban a pillanatban jött rá arra, hogy miért hagyta ott a férjét a sydneyi társaságnak (és a látogatóba érkező olasz

szopránoknak), és hogy miért akar segíteni a bátyjának, Jamesnek.

Túlságosan sokáig volt független ahhoz, hogy most az elvárásoknak megfelelően visszasüppedjen az egzotikus származású *femme fatale* jelentette kihívással bátran szembenéző, jámbor feleség szerepébe. És nem hajlandó ölbe tett kézzel nézni, hogy tönkremenjen valaki, aki olyan bátor és nagyszerű tettet akar végrehajtani, mint James. Várost építeni ott, ahol eddig semmi nem volt! Új települést alapítani. Elizabeth biztosra vette, hogy bátyjának ez volt az elképzelése. És ha rajta múlik, James nem fog csődbe menni emiatt. Sem balszerencséje, sem régi ellenségei miatt.

3. fejezet

– Jó munkát végzett, Baines – mondta James Onedin azon a halkabb és kevésbé magabiztos hangon, amelyet azóta használt, hogy a sors szele oly vadul ellene fordult. – Jobbat, mint lehetségesnek gondoltam. Sokkal jobbat, mint amelyet a hozzám hasonlóknak jogában áll elvárni. De... – tétovázott – ...ez a hajó bírná fogja addig?

Baines a homlokát ráncolta, széles állkapcsa felett megrándult egy izom. Nem tetszett neki ez az új, bizonytalan Mister Onedin. Az ő meggyőződése szerint, legyen bármilyen forgandó is a szerencse, az olyan embereknek, mint James, a parancsnoki hídon a helyük, és a szél süvöltését túlordítva kell utasításokat osztogatniuk, a magafajtanak pedig az a dolga, hogy amilyen gyorsan csak lehet, teljesítse őket. Különös, hogy ez az alá-fölrendeltségi viszony alapvetően soha nem változott meg közöttük, függetlenül attól, hogy Bainesnek már volt saját hajója, Jamesből pedig haszonleső cégtulajdonos lett, aki csak ül a parton, a rendes emberek munkájából él, és egyre a pénzét számolgatja, hátha valamelyest megfogyatkozott.

Hát, most bizony megfogyatkozott az a pénz. A kapitány nem igazán értett ezekhez a dolgokhoz, de egyesek azt suttozták, hogy James Onedinnek és az Onedin Hajózási Társaságnak befellegzett. Kész, vége. És mindez Port Baines pusztulása miatt. James Onedin túlbecsülte az erejét és a lehetőségeit; a biztosítást, amelyet kötött, a kár töredékét sem fedezi. A hatalmas természetű tengerész a fejét csóválta, és komor pillantást vetett az öböl felé. Úgy vélte, bizonyos fokig ő is túlértékelte magát. A nevét adta, hogy ily módon átalakuljon haladó tengerészből örökéletű ponttá a térképeken. Hát igen, az orrára esik, aki magasan hordja.

– Ne aggódjon, uram, ez elvisz minket, ahová csak maga akarja felelte Baines zordan, és fejével az öbölben horgonyzó, megviselt hajó felé intett. – A tagnál nem sok mindent tudtam csinálni, de az árbocok meg a vitorlarudak erősebbek, mint valaha, és ott van az a vadonatúj hátsó-tarcsvitorla, amelyet az egyik süllyedő hajóról megmenekítettünk. Ami kár elől esett, az nem számít. Minden rendben lesz.

– A legénység...?

– Néhányan meghaltak – felelte mereven Baines –, jó pár súlyos sebesült is van. Megtettünk értük mindent, amit csak lehetett. Vagy tucatnyian maradtak, akik képesek dolgozni a hajón, viszont ők bármennyi munkát hajlandók elvégezni, csak mielőbb minél messzebb mehessenek innen. Megmondtam nekik, igyekszünk mindvégig partközeiben maradni, és olyan biztonságban leszünk, mintha csak sétahajókáznunk indulnánk volna. A térképek, amelyeket beszereztem a brazil haditengerésztől, mielőtt a naszádjuk maradványaival elimbolyogtak, azt mutatják, hogy végig biztonságos öblök vannak.

Biztonságos öblök. Ugyan milyen alapon mondja az ember egy öblre, hogy biztonságos? James és Baines a patkó alakú ragyogó kékség partján, a romba dőlő kikötőhidak előtt állt. Mindketten Baines hajóját nézték, a *Neptune*-t, amely – bár korántsem maradt sértetlen tengeri közlekedésre alkalmas állapotban volt, és büszkén magasba nyúló árbocozata reménységgel töltötte meg a csüggedt szíveket. Ettől eltekintve az öböl siralmas látványt nyújtott. A tökéletesen lecsendesült vízből árbocok, keresztrudak álltak ki a legelképezhetőbb szögekben, és az alig észrevehető hullámok az összetört hajók kisebb-nagyobb darabjait ringatták. Ennyi maradt a nemrég még gyönyörű vitorlásokból, amelyeket az őrjöngő vihar könyörtelenül elsüllyesztett.

Aki azonban a szárazföld felé fordult, annak olyan pusztítás nyomait kellett látnia, mintha csak a világ vége jött volna el. A városháza, az esztelen hivalkodás e netovábbja összedőlt, tető- és falmaradványok halmává

változott. A lakóházak teteje lerepült, a rendkívül vastag falak, amelyek a kibírhatatlan hőség ellen voltak hivatottak védelmet nyújtani, megrepedeztek, omladoztak. James haciendáját sem kímélték meg az elemek. A magas fák és pálmák óriási gyufaszálakként félbetörték, egymásra zuhantak, mintha összeölelkeznének halálukban. A szakadékba lenézve pedig olyan látvány tárult az ember szeme elé, melytől a szíve végképp összefacsarodott: fém és törmelék formátlan, felismerhetetlen kuszasága.

– Nem akar még egyszer lemenni São Paulóba, mielőtt útnak indulunk, uram? – kérdezte tiszteletteljesen Baines. – Talán nem ártana, ha lenne még néhány napom körülnézni, keresgélni. A készleteink nem valami bőségesek.

– Nem megyek São Paulóba – felelte egykedvűen James. – A reggeli dagállal indulunk.

– Gondoltam, talán látni akarja Mrs. Onedint és Miss Charlotte-t, mielőtt elhajózunk északra – vont vállat bizonytalanul a kapitány.

– Mrs. Onedinnel minden rendben lesz – vágta rá James, és hangjából feszültség csendült ki. – Nem rázta meg különösebben ez a szerencsétlenség. Egyébként is tizenkét napomba kerülne eljutni São Paulóba meg vissza. Mi értelme volna ennyi időt elpocsékolni? Miss Charlotte-ért mindenki megtesz mindent, amit csak lehet. Személyesen beszéltem az orvosokkal. Csak feltartanak, amikor nekem egészen mással kell foglalkoznom. Azzal, hogy valami módon pótoljam az itteni veszteségeimet. Hogy javítsak a könyvelési egyenlegen.

Eszébe jutott a rémálomnak beillő utazás Sao Paulóba Charlotte-tal és Lettyvel. Amikor Baines meghozta Charlotte-t, egyértelműen kiderült, hogy orvosra van szükség, még hozzá mielőbb. Az öbölben azonban közvetlenül a hurrikán után egyetlen hajó sem maradt olyan állapotban, hogy elvihette volna őket Santosba, a legközelebbi kikötőbe, ahonnan el lehetett jutni Sao Paulóba. James már a téboly határán járt, amikor a *mamelucók* a segítségére siettek. A *mamelucók*, akik tudták, hogyan kell túlélni a vihart (Letty jól gondolta), és akik megértették, hogy Charlotte miattuk tette kockára az életét, és most le akarták róni tartozásukat.

Amint a bozotos, vad vidéken át a szamar vontatta kordéval a vasútvonal végpontja felé zötykölődtek, Charlotte megint vért köhögött fel. Az egyik törött borda nyilván átfúrta a tüdőt. Mivel az újonnan megépült szakaszt még nem helyezték üzembe, üzenni kellett az utolsó állomásra, hogy küldjenek egy szerelvényt, és két nap telt el, mire megérkezett. Ezután egy marhavagonban folytatták gyötrelmes útjukat, még mindig az indiánok kíséretében. Mire eljutottak a kórházba, Charlotte-ban már alig volt élet. Az orvosok azonban azt mondták, hogy a sérülése nem halálos, meg fog gyógyulni, csak sokat kell pihennie, és a lábadozás meglehetősen hosszú ideig tart majd. James végre fellélegzett. Meg akarta jutalmazni a *mamelucókat*, amiért annyit segítettek, ám sehol sem találta őket. Miután megbizonyosodtak róla, hogy Charlotte nem fog meghalni, egyszerűen eltűntek. Csak Letty maradt ott James mellett. És köztük, a vad vihar emlékeképpen, a hűvös távolságtartás.

– Mindenki mindent megtesz Miss Charlotte-ért – ismételte most konokul. Igazán nem engedhette meg magának, hogy érzélgősködjék. Bóven volt mi miatt aggódnia. James Onedin nem fogja szegénységben, szegyenkezve leélni a hátralevő életét, és azok sem, akiknek a jóléte tőle függ. Tehát a hiteleket továbbra is törleszteni kell Angliában. Valóságos vagyon, amit elveszített, s ennek jelentős részét (ha nem az egészséget) újra össze kell szednie, s ehhez minden lehetőséget megragad majd, ami csak ezen a vidéken elképzelhető. . .

– Kivettem egy házat Mrs. Onedin számára São Paulóban. O fogja a gondját viselni Miss Charlotte-nak, amíg vissza nem térek. Egy családban – nyilatkoztatta ki fensőbbes hangos James – a nő dolga az, hogy ügyeljen a házra, és arra, hogy azoknak, akik ott élnek, mindenük meglegyen, a férfié pedig, hogy menjen ki a zord világba, és teremtsen elő a pénzt, amiből a család él. Ami nélkül a család nem élhet. Jelentősen hangsúlyozta a szavakat, mintegy nyilvánosan és véglegesen rámutatva, mely dolgok hol helyezkednek el az általa felállított fontossági sorrendben.

Baines nem sokat tudott erről a témáról. Nem nősült meg, és ennek ma is örült. Azzal azonban tisztában volt, hogy Mr. Onedint elkapta a láz. Ismerte a tüneteket már régről. A haszonszerzési láz volt ez, mert olyan ember, mint James Onedin profit nélkül képtelen élni. Minden reménye romba dőlt, összetört a szíve, csakúgy, mint annak idején Bainesnek, amikor a jó öreg *Orphir* végzete beteljesedett. Míg azonban a

kapitány szomorú és óvatos lett a tragédia hatására, addig James cinikus, szorongó és mégis tettekes. Profit! A kapitány szinte reszketett a profitjáért.

– Akkor hát hova megyünk, uram? – kérdezte Baines. – A brazil haditengerészet térképein minden rajta van egészen Paráig*, azután viszont édeskevés. Szóval, azt mondja, uram, hogy felhajózunk egy folyón. Mi keresnivalónk van nekünk egy folyón?

[* Ma Belém.]

– Ez nem akármilyen folyó. Ez a hatalmas Amazonas. És a hely, ahová megyünk...

James elhallgatott. Négy ember halott. Tizenegynéhány súlyosan megsérült. Jó tengerészek, akiket így vagy úgy, de ő hozott a világnak ebbe a csücskébe. Ez volt a Port Baines-i oktalanság igazi ára. És Charlotte sérülése. Meg az a felismerés, hogy milyen keveset is jelent neki Letty. Bóven volt mit jóvátenni. Sok mindent kellett a romok alól kiemelni, és új életre kelteni. Szüksége van arra a vagyonra, állapította meg magában. Méghozzá mihamarabb.

– Szóval, ahová megyünk, pillanatnyilag az a leggazdagabb hely Brazíliában – vetette oda Bainesnek könnyedén. – A pénz a földön hever, csak le kell hajolni érte. Manáos*. Gazdag új város, majd ezer mérföldnyire felfelé egy folyón, amely olyan széles, mint a Földközi-tenger. Ahol mindent visszaszerezhetek, amit elveszítettem. Manáos...

[* Ma Manaus.]

*

Amikor a *Neptune* elérte Parát, a városban épp ünnep volt, kikötni pedig nem lehetett. A kikötő egyébként is meglehetősen kezdetlegesnek látszott, ám most, hogy az egész lakosság ünnepelt, egy lélek sem törődött az érkező hajókkal. A *Neptune* kinn horgonyzott a folyón egy szkúnerrel, amely nem sokkal utánuk érkezett, de ellenkező irányból. Lassan leszállt az éj, ám a szkúneren nem gyulladtak lámpák.

– Mi ez a ricsajozás odakinn? – kérdezte Baines, amint a fényárban úszó partot nézte, és a különös zenét, meg a táncolók kurjongását hallgatta. A brit tengerészek számára ünnep volt a karácsony, a húsvét és esetleg a pünkösd, de hogy az évnek ebben a szakában mi oka lehet az össznépi mulatozásnak, azt elképzelni sem tudta.

– Ma van a *Nossa Senhora do Nazaré* ünnepe – világosította fel őt James, aki korábban már kiment a partra csónakon.

– Mit mond, uram?

– Nossa Senhora do Nazaré. Annyit tesz, hogy Názáreti Miasszonyunk.

– Aha. Szóval, amolyan pápista dolog.

– Azt mondják, ez a legnagyobb ünnep Parában. Senki nem maradhat ki belőle. Pirkadatkor elkezdenek harangozni a templomokban, aztán, amikor a körmenetnek meg a szertartásnak vége, óriási dáridózás következik. Valami maniókagyökből készített kotyvalékot isznak. Lenyeltem belőle egy kortyot, hát azt hittem, nem élem túl. Bizonyos mennyiség elfogyasztása után a nők kötelességüknek érzik, hogy az idegeneket... hm... szívélyes fogadtatásban részesítsék. James a torkát köszöri. Eltűnődött, vajon a legénysége tagjai – Port Baines tucatnyi túlélője –, akiknek egy órája engedélyezte, hogy partra szálljanak, ezt az éjszakát túléljék-e. Észrevette, hogy az egész Parát megvilágító fényáradatban itt-ott diszkrét sötét foltok láthatók. Úgy vélte, itt lehetnek a város templomai és klostromai. Vallás és szerelem – úgy tűnt, a latin-amerikaiak csak e két dologgal törődnek. Mint ahogy James csak azzal törődött, mikor mennyi profitora tehet szert. De hát az más. Egészen más.

Baines hátat fordított a zajnak és a fénynek, a korlátnak dőlt, és a sötétben meg-megcsillanó vizet nézte. Helyénvalónak érezte, hogy a kapitány és ő vállalják az örökösödést. Elővett a zsebéből egy darab bagót harapott belőle. Meg kell hagyni, a dohány igazán jó itt, Dél-Amerikában. Jó, sok és olcsó.

– El sem hiszem, hogy egy folyó torkolatánál vagyunk – jegyezte meg kis idő múlva Baines. – Pára felé közeledve hét-nyolc mérföldnyire is kint lehetünk, és mégsem láttuk a másik partot.

Ekkor valami mozgást észleltek a kivilágítatlan szkúneren, de nem tudták kivenni, mi lehet az. Úgy tűnt,

mintha egy meglehetősen nagy létszámú csoport sikálná a fedélzet deszkáit. Különös lett volna azonban, ha a legénység sötétben áll neki takarítani. Jamesben kíváncsiság ébredt.

– Itt a távcsöve, Mr. Baines? – kérdezte, és a kezét nyújtotta érte. Ám a teljes hosszúságúra kihúzott távcsővel sem látott sokat. A szkúner egészen a vonaljelzésig merült a vízbe, tehát a hordképessége határáig terhelték. Ezen kívül mindössze annyit lehetett kivenni, hogy két ember lemegy a fedélzet alá. Dolgukat végző tengerészeknek tűntek, nagyobb csoportnak pedig James a nyomát sem látta. Talán tévedett. Volt a fedélzeten valamiféle összehajtogatott anyag. Szinte érzékelhető durvasága miatt először zsákvászonnak gondoltak, de aztán a színe az eszébe juttatta a poncsókat, amelyeket a *mamelucók* viseltek Port Bainesben. Tehát a hajó kapitánya valami kereskedőféle lenne? Egyike azoknak, akik fel-alá hajóznak a folyón, viszonylag becsületesen üzletelnek azokkal, akiket nem tudnak rászedni, viszont becsapják az egyszerű amazonasi bennszülötteket?

Ami azt illeti, James már találkozott a kapitánnyal. Amikor kiment a partra, hogy kiderítse, van-e mód rá, hogy kikötőhelyhez jusson és felfrissítse a készleteket, a kapitány épp a lezárt kikötő őrizetével megbízott unott képű, ápolatlan küllemű katonát igyekezett jobb belátásra bírni.

Parában egyébként lépten-nyomon katonákat lehetett látni. Miután a forradalom felszabadította Brazíliát a portugál gyarmatosítók elnyomása alól, Pára tartományban ellenforradalom tört ki, amelyet aztán a hadseregnek kellett levernie. És e hatalmas, nem egykönnyen kormányozható ország vezetői még húsz év után is úgy vélték, nem árt az elővigyázatosság.

– *Por favor* – vicsorgott a szkúner alacsony, borotvátlan, rossz arcú kapitánya az őrszemre. – Kifogytunk az élelmiszerből a hajón, de a városban senki sem hajlandó eladni nekem, amire szükségem lenne.

– Ma van a Nossa Senhora dó Nazaré napja – felelte az őr egykedvűen. Szemlátomást épp eléggé sérelmesnek találta, hogy kimarad az általános mulatozásból, és más sem hiányzott neki, mint egy hajóskapitány nyavalygását hallgatni ráadásul. – Ma nem kap semmit. Holnap. Holnap.

– De hát nem várhatok holnapig! Folytatnom kell az utamat. Szükségem van maniókára. Sok maniókára. *Manioca, por favor*. Húsz kiló kell. Maniókalepényt készíteni. És *pescada*. Kell még *pescada* is. Engedjen be a kikötői raktárakba!

– Azt nem lehet, *senhor*. Nincs ott senki.

James egy pillanatra eltűnődött, mi szüksége lehet a kapitánynak ilyen nagy mennyiségű maniókára. Az a kérdés is felmerült benne, vajon miért épp a porrá őrölt gyökér lett az itteni hajók élelmiszerkészletének legfőbb eleme. A maniókalisztból készült rossz ízű, nehezen emészthető maniókalepényt még a legnagyobb jóindulattal sem lehet egy napon említeni a kenyérrel. James már többször hálát adott az égnek, amiért Port Bainesben elegendő liszt maradt, s így a *Neptune* nem kényszerült rá, hogy e helyi szokásokhoz alkalmazkodjék.

A szkúner rossz arcú kapitánya pénzürméket vett elő a zsebéből, és megsörgette őket a katona orra előtt.

– Van pénzem – vigyorgott. James megállapíthatta, hogy a fogai is rosszak. – Látja? *Reis. Por favor!* Igen nagy szükségem van bizonyos dolgokra. Maga beenged engem a kikötői raktárakba, én pedig elveszem, ami kell nekem.

Őszintének szánt mozdulattal felemelte mindkét kezét, szája még szélesebb mosolyra húzódott. Igazán nem volt kellemes látvány.

– Természetesen listát készítünk mindarról, amit elviszek, és visszatérésemkor mindent kifizetek.

Az őrszem, aki torkig volt a munkájával, a hitvány fizetéssel, a nélkülözéssel, kétségkívül hagyta volna, hogy megvesztegessék. Végül is nyugodtan mondhatta volna azt, hogy amíg a kikötő túlsó oldalán rendre utasított néhány verekedő részegyet, tolvajok surrantak be a raktárakba, és ezt-azt elemeltek. Ám abban a pillanatban észrevette a tőlük alig néhány méternyire álló Jamest.

A szkúner kapitánya megérezte, hogy változás következett be az őrszem viselkedésében, és hátranézett. Amint megpillantotta Onedint, éktelen haragra gerjedt. Szemlátomást nem volt hozzászokva, hogy bárki akadályt gördítsen az útjába, márpedig tanú jelenlétében az őrszem nem teljesíthette a kérését, így hát a kapitány

megvető pillantást vetett a két férfira, köpött egyet, és távozott.

James úgy vélte, a fickó portugál lehetett. Ám, mint azt a Santostól idáig a partközeiben megtett út során felfedezte, ilyesmiben aligha lehetett bármit biztosra venni Brazíliában. A hatalmas országban valóságos szövevénye alakult ki a különböző emberfajtáknak. Ott voltak, ugye, Port Bainesben a *mamelucók* – ők részben indiánok, részben portugálok. Pernambuco-ban, aztán később Camocimban James négereket látott, és itt Parában rengeteg *mulatto* élt, akik félig négerek, félig fehérek. Aztán voltak még *cafuzók* és *curibacók*. A *curibacók* ereiben *cafuzo* vér is csordogált, a *xibarók* elődei pedig jelentős számban négerek voltak. Ám a különböző csoportok között nem alakult ki faji hierarchia, mint Európában és a brit gyarmatokon. Talán csak az európai eredetű fehérek voltak nagyon gazdagok, de a többi emberfajtaból is bőven kerültek ki jómódúak. Az egyedüliek, akiket valóban eltiportak, a maguk primitív életét a sűrű erdőben élő igazi indiánok voltak.

– Uram, felvonják a vitorlákat – szólt meglepetten Baines. James, aki a part fényeit nézte, hátrafordult, és az égen épp abban a

pillanatban végigcikázó villám fényében jól látta az árbocra felkúszó, és rögtön kidagadó fővitorlát. A szeméhez kapta Baines távcsövét, és nézte az alacsony kapitányt, amint parancsokat osztogat. A szkúner a fűlsiketítő mennydörgés közepette megfordult, és elindult észak felé.

– Sietős dolga lehet – állapította meg –, ha viharban útra kel.

– Talán ki akarja használni az erős szelet. Nem kíméli a hajóját.

– De hát kifogytak az élelmiszerkészletei – ráncolta a homlokát James. – Ó mondta, a fülem hallatára. És még mindig nem gyűjtöttak lámpát...?

– Ni csak! – mutatta Baines. Kicsi vitorlás csónak indult el feléjük imbolyogva a kikötőből. Szemlátomást nem szakértő kéz irányította, mert vadul hánykolódott a hullámokon, és teljes húsz percre volt szüksége, hogy a *Neptune* közelébe érjen. Előbb körüljárta a területet, ahol a szkúner horgonyzott, azután átbukdácsolt James hajójához. A kormány őrhajója volt, fedélzetén fegyveres katonákkal.

– Senhor Capitão – kiáltott fel Jamesnek a parancsnok, aki valamivel kevésbé kopott ruhát viselt, mint emberei. – Kérem, hová megy az a hajó, amely épp most szedte fel a horgonyt?

– Honnan tudhatnám? – kiabált vissza James. Kinyújtott ujjával felfelé mutatott a folyón. – Még nem tűnt el szem elől. Utolérhetik, ha találnak a parton valakit, aki elég józan ahhoz, hogy egy gyors vitorlást elkormányozzon. Egyébként mit akarnak tőle?

– Komoly dologról van szó – ordította a parancsnok. Nyilván tivornyázott, vagy bujálkodott, esetleg mindkettőt, de akkor történt valami, ami miatt akarata ellenére ott kellett hagynia e tevékenységeket. A szkúner kapitánya tiltott rakományt szállít.

– Miféle rakománya van? Ópium? Arany?

– Amennyiben a hajó netán visszatér, kérem, legyen a segítségünkre – kiáltott fel a katona. – A kapitány rabszolgákat szállít.

És James megértette, mi volt az a furcsa sikáló-csoszogó hang, melyet a sötét szkúner felől hallott. A kapitány megjáratta a rabszolgáit. És számukra vásárolta volna a rengeteg maniókát.

James arra is rájött, hogy a szóban forgó rabszolgák minden bizonnyal Amazonas környéki indiánok; közeli rokonai azoknak az embereknek, akiket Charlotte meg akart menteni, amikor megsérült.

Eleredt az eső. A parton elaludtak a fáklyák, kiáltások hangzottak fel, és a táncnak hirtelen vége szakadt.

*

James és Baines, legnagyobb meglepetésére negyvennyolc órán belül újra látta a rabszolgahajót.

A hatalmas Amazonas folyó torkolata voltaképpen nem is torkolat, mert pontosan a kellős közepén helyezkedik el a jókora Marajo-sziget, amelynek déli és keleti részét sűrű erdő borítja. A *Neptune* a sziget déli csücskét megkerülve folytatta útját, és épp mielőtt elérte volna a Tojopuru-csatornát, ahonnan megközelíthető az Amazonas főárama, James figyelemreméltó felfedezést tett.

A sziget partvonalát pásztázta távcsövével, teljesen lenyűgözte őt az áthatolhatatlan amazonasi erdőség,

így legalább nem gondolt folyton katasztrófális anyagi helyzetére, és hogy mennyi idő kell majd, mire újra talpra áll. Épp elmélyülten tanulmányozta egyikét azoknak az irdatlan nagy fáknak, amelyek törzse a lombkoronáig akár öt méter magas is lehet, és amint a buja aljnövényzetet szemügyre véve oldalra vitte távcsövét, megpillantott egy védett, alig észrevehető kis öblöt. És benne, bevont vitorlákkal ott horgonyzott a Parában látott különös szkúner.

– A mennykő csapja meg! – morogta Baines, amikor James tájékoztatta felfedezéséről. – Ezek szerint a fickó tudja, hogy rájöttek, miben mesterkedik, és elbűjt, nehogy megtalálják, ha netán üldözőbe veszik. Meg kell hagyni, ravasz a nyomorultja. Mit gondol, uram, meddig vesztegelhet itt ilyen rakományal?

– Nem soká – felelte James. – Mint mondtam, nincs élelmük. Én arra lennék kíváncsi, mi lehet az úti célja.

– Nem megy messzire – mondta Baines határozottan. – Talán fel Cayenne-ig, talán addig sem. Sokan foglalkoznak még rabszolga-kereskedelemmel a világnak ebben a csücskében. És sok keresztény úriember nem törődve a törvénnyel és a Biblia parancsaival, vásárol, mert olcsó munkaerő kell nekik az ültetvényekre.

Jamesnek eszébe jutott, ő is kacérkodott a gondolattal, hogy rabszolgákkal építeti fel Port Baineit. Pillanatnyilag épp eléggé szorongatták a körülményei, mások szorongatott helyzetével nem kellett volna törődnie. Ennek ellenére, önmagát is meglepve, a következő javaslatot tette:

– Mutassuk meg ennek a szemétnek, hogy vannak bizonyos dolgok, amelyeket becsületes tengerész nem tűr el!

Baines gyanakvó pillantást vetett rá. Ez valami újdonság volt.

– Vissza kellene hajóznunk egészen Paráig, uram, hogy a hatóságokat értesítsük. És ez idővesztéség lenne, pedig arra sem akart időt szakítani, hogy Sao Paulóban meglátogassa a feleségét és a lányát.

James úgy döntött, nem vesz tudomást a sértésről.

– Eszembe sem jutott visszamenni Parába – közölte. – Egészen másra gondoltam.

*

A csónak nesztelenül siklott a sötét vízen. Szélesend volt, a holdat felhők takarták. A körülmények úgyszólván tökéletesek az efféle vállalkozáshoz, gondolta James, érthető módon idegesen. Miközben az est leszálltára vártak, vigyázva, nehogy a szkúnerről meglássák a *Neptune*-t, James másra sem tudott gondolni, mint arra, hogy amit véghezvinni készül, hebehurgyaság, ráadásul nincs is semmi értelme. Veleszületett óvatossága nyilatkozott meg ily módon. Viszont egyáltalán nem állt szándékában óvatosnak maradni vagyona visszaszerzésének ügyében, mi több vakmerő, sőt gátlástalan akart lenni. Akkor hát miért ne kezdhették az átalakulást most rögtön?

– És mit csinálunk, ha fegyverük van? – hangzott az elszuttogott kérdés.

– Ugyan már, Mr. Baines – sziszegett James. Magabiztossága az öt tengerészt volt hivatott megnyugtatni, akik meglehetősen vonakodva kísérték el feljebbvalóikat a kockázatos vállalkozás színhelyére. Gondolkodjon! Maga szerint mit csinálnak az emberek egy veszteglő hajón? Olyan emberek, akik épp kénytelenek voltak lemondani egy jó alapos mulatozásról? Természetesen kárpótolják magukat. Vedelik a rumot.

A rabszolgahajó körvonalai lassan feltűntek előttük. Megint nem égett ott egyetlen lámpa sem. Amint a csónak odasimult az oldalához, rekedt, részeg röhögés harsant fel a kis csapat felett. Úgy tűnt, Jamesnek igaza lesz.

Baines szakértő módjára a lehető legszélesebb ívben lendítette meg a kötelet, és pontosan a megfelelő pillanatban engedte el. Halk csörrenés jelezte, hogy a dobás tökéletes volt, a kampó megakadt a korlátban.

Gyorsan, óvatosan másztak felfelé, elsőként James. A fedélzetre érve körülnéztek, és megpillantották egy gyertya pislákoló fényét a hajó hátsó részén. Három ember ült egy hordó körül. Rumot ittak.

A korlátnak támasztva puskák álltak, nyilvánvalóan az italozókéi. Baines egyszerűen odaballagott, megragadta a rumosüveget, és széttörte az egyik ember fején. A fickó hang nélkül terült el a földön. Két társa felugrott, kinyitotta a száját, ám mielőtt kiálthatott volna, az egyiket James, a másikat pedig a *Neptune* fedélzetmestere ütötte le.

– Jól van – mondta Baines, és elégedetten bólintott. Szerette, ha rend van a fedélzeten. – Lássuk, mit találunk még ezen a teknőn!

Leosontak, két embert hátrahagyva, hogy őrködjének a lejártnál. Közvetlenül a fedélzet alatt volt a legénységi szállás, ahol egy pislákoló viharlámpa világította meg az asztal körül a legkülönbözőbb testhelyzetben alvó öt-hat férfit. A kiürült kis hordó a padlón hevert. Az asztalfőn ült az alacsony, borotvátlan kapitány, akit James Parában látott. Fejét a szék támlájának döntötte, szája kinyílt, felfedve töredezett, megfeketedett fogait. Most sem nyújtott kellemesebb látványt, mint korábban, ráadásul fülsiketítően hortyogott. A helyiségben undorító szag terjengett.

– Az embernek fölfordul a gyomra – dohogott Baines. – Ha az én matrózaim lennének, megkapnák a magukét, de meg is emlegetnék, amíg élnek. A mindenségit! – Felemelte az asztalon álló félig kiürült palackot, megszagolta, majd szórakozottan a zsebébe csúsztatta. Nos, uram – fordult Onedinhez –, akik gondot okozhattak volna, azokat már elintéztük. Hogyan tovább?

James tudta, merre kell mennie. A szkúner nem volt nagy méretű, máshová nem lehetett bezárni rajta a rabszolgákat, csak a hajófenékbe. Amikor embereivel felnyitotta az elrekeszelt nyílásfedeleket, orrát fojtogató bűz csapta meg. A gerendázathoz kötözött körülbelül negyven mocskos, félmeztelen férfi és nő látványa, zokogása és nyöszörgése éppúgy bántotta az érzékszerveit, mint ahogy az emberi kegyetlenség, gonoszság és a másik ember iránti mélységes megvetés e szörnyű megnyilvánulása erkölcsi érzékét sértette meg.

A foglyok az éhhalál küszöbén álltak, viszont, mint kiderült, a legénységi élelmiszerraktár tele volt. Tehát, miután a még mindig eszméletlen kapitányt és bűntársait lelökdösték a hajófenékbe, és odakötözték a gerendázathoz, a *Neptune*-ről jött kis csoport tagjai hozzáfogtak, hogy megetessék az éhezőket. Enyhe szél támadt, így miközben a szerencsétlenek ettek, Baines kikormányozta a szkúnert az öbölből, át a szoroson a szárazföldre. Itt aztán elmagyarázták az indiánoknak, hogy mindent elvihetnek a hajóról, amire csak szükségük van, majd kiszállították őket a partra.

Az átélt megrázkódtatástól még mindig kába csapat lassan, óvatosan lépegetett az otthont adó sűrű erdő felé. Előbb-utóbb visszatálnak oda, ahonnan elrabolták őket, vagy pedig egyszerűen új életet kezdenek valahol, e boldogtalan gyermekei az anyatermészetnek; amíg aztán egy másik fehér kapitány és a martalócai le nem csapnak rájuk megint.

Mert a rabszolga-kereskedelemnek nem lesz vége egyhamar, tűnődött komoran James, amint az elkeserítően sovány barna bőrű férfiak és nők eltűntek a szeme elől. A hatóság és az egyház a legkülönbözőbb szankciókkal fenyegetőzött, de hiába. Nos, akárhogy is, ő, James Onedin most igen nagy szívességet tett ezeknek az embereknek, akiket Charlotte oly nagyra becsül. Sokkal jobb ez így, mintha továbbra is ő lenne a lekötöleztetjük. Azzal a szkúnert és a gonosz kapitányt a sorsára hagyva kiadta a parancsot embereinek, hogy térjenek vissza a *Neptune*-ra. Ő, James Onedin a terveknek megfelelően folytatja útját Manáos, az Amazonas eldorádója felé, és sürgősen hozzáfog a pénzszerzéshez.

4. fejezet

Amikor James Onedin odaérkezett, Manáos gazdag, lármás, nyüzsgő és egyre terjeszkedő város volt.

Enyhén szólva valószínűtlennek tűnt, hogy Dél-Amerikában, az Egyenlítő környékén ilyesfajta hely legyen. A hosszú út felfelé a hatalmas folyón szinte hihetetlen változatos vidéken vezetett keresztül, ám aligha készítette fel az utazót arra, hogy egy ragyogó, modern nagyvárost talál majd a dzsungel kellős közepén. Útja során a *Neptune* elhaladt kopár, szinte sivatagos területek mellett; átvészelt váratlanul támadó vad viharokat az irtatlan vízfelületen, Óbidosnál és a Rio Madeira torkolatánál; óvatosan beljebb húzódott egy sziklafal mellől, amely akkora volt, mint a doveri, és vészesen alámosta a sodró erejű ár Cararaucunál. És valahányszor feltűnt valamelyik part, áthatolhatatlan őserdő borította. A buja növényzet lekúszott egészen a vízig, akár valami ragadozó állat. Nyilvánvalóan nagyobb veszélyt jelentett, mint a rengeteg krokodil, amely hangtalanul siklott a vízben a hatalmas folyam szinte minden egyes méterén. A harc ebben a világban az ember és a természet közt zajlott, és csak a legfélelmetlenebb hazardőr fogadott volna arra, hogy az embernek

van esélye a győzelemre.

James és a *Neptune* legénysége csak bámulta a fantasztikus látványt, melyet Manáos nyújtott. Mivel a város feltöltött földterületre épült az Amazonas és a Rio Negro találkozásánál, hagyományos kikötő kialakítására nem volt lehetőség. Az érkező hajókat hatalmas pontonokhoz kellett kikötetni, az utasokat csónakok szállították a partra, a csomagokat és a rakományt pedig az e célra kiépített csillepályán juttatták el a raktárokhoz és a kikötői irodákhoz. Manáos alapításakor portugál erődítmény volt, ám úgy tűnt, mostanra eldőlt, hogy pompázatos európai nagyváros lesz belőle.

A fejlődés természetesen nem egyenletesen alakult. Helyenként gondosan kikövezett széles sugárutak voltak, másutt kátyúkkal tarkított sáros ösvények. Mindenütt elegáns, pazar épületek magasodtak, köztük pedig ütött-kopott haciendák, vagy éppen a létező legegyszerűbb fűkunyhók roskadoztak. Az utcákon a szörnyű hőség és a magas páratartalom ellenére zsakettet viselő urak parádéztak elegáns hölgyek, sőt esetenként libériás szolgák kíséretében, és különösebb felháborodás nélkül túrték, hogy a nyüzsgésben időnként nekik ütközik egy-egy színpompás öltözkű néger nő agyag vizeskancsóval a fején, vagy éppen egy *mulatto*, egy *cafuzo*, esetleg egy *cabloco*. A *cablocók* egyébként amazonasi indiánok voltak, akik civilizálódtak. Nem sokat tudtak az őserdőben élő testvéreikről. Gazdagon díszített fülbevalóikról és súlyos aranyláncaikról lehetett felismerni őket.

– Manáos bőkezű, Manáos nyíltszívű – mosolygott a bőbeszédű olasz, aki a portugál, angol és olasz nyelv különös keverékén hadart Jamesnek. – Manáos szívesen lát mindenkit. Különösen az angolokat, akik oly törekvők és komolyak. *Per piacere* – ismerős Clerkenwellben?

– Én azt a sok pénzt keresem, ami itt állítólag a földön hever – felelte Onedin komoran.

Látta a városban a gazdagság félreismerhetetlen jeleit, de még nem tudott rájönni, hogyan érhető el ez a gazdagság. A fehér kabátos, pomádés hajú manáosi polgár szívélyes mosollyal szökellt oda hozzá, amint James a *Neptune* kikötése után a partra lépett. Úgy tűnt, itt ez a szokás. Az emberek szemmel tartották a folyót, nyilvánvalóan alig várták, hogy szót válthassanak az újonnan érkezettekkel. Ennek oka részben valószínűleg az üzleti szellem volt (hiszen a folyó hozott ide és vitt el mindent, ami értékes volt), részben pedig a számkivetettek sóvárgása az otthon és a civilizáció után.

– Csakhogy úgy látom, ma az összes pénzt sár borítja.

– Majd előásunk önnek valamennyit. Hozott magával angol ást? Az angol ástok nagyon jók. El tudnék adni bármennyit.

A kis ember arcán újabb ragyogó mosoly jelent meg. Kereskedő volt, és szemlátomást nem akárhoz Manáosban. Tiszteletteljes főhajtások üdvözölték a városban. A nők rámosolyogtak, holott aligha lehetett volna jóképűnek nevezni.

– *Per piacere!* Rosa nénikém Clerkenwellben él. Állítólag igen egészséges környék Angliában. *Miserio*, a családuknak szétszóródott. Miután el kellett hagynunk Nápolyt...

A neve Jüan Lombardo volt, s ez a név már önmagában is biznyságul szolgált Manáos többnyelvűségére. Mint mindenki mást, őt is a gazdagság reménye hozta a városba. A vidék mesésen gazdag és termékeny volt. A világ legjobb kávéján kívül tekintélyes mennyiséget exportáltak csonthéjasokból, növényi olajokból, jutából és rózsafából. A várost nemcsak az Atlanti-óceánnal kötötte össze vízi út, hanem (a Rio Negro) Ecuadorral, Venezuelával és Peruval is. Közigazgatásilag szintén fontos szerepet töltött be a város; a császár, a fejlődést elősegítendő megalapította az új Amazonas tartományt, és Manáost tette meg székhelyéül. Ennek következményeképpen megkezdődött a kormányhivatalnokok ideáramlása. A lakosság jelentős része tehát nem dolgozott, hanem aranyozott székekben üldögélt az új középületekben, és jelentéktelen formásokot véget nem érő sorával bíbelődött.

– ...mihez kezd, Senhor Capitão? Miféle üzletekkel kíván foglalkozni?

James ráébredt, hogy a bőbeszédű olasz kérdést tett fel neki. Sajátos beszédstílusa volt a fickónak: hihetetlen sebességgel áradtak belőle a szavak, mindent kimondott, ami csak az eszébe jutott, és időnként kiszaladtak a száján többé-kevésbé lényeges mondatok is.

– Van egy nagyszerű hajója – folytatta Lombardo. – Csupán szállítani óhajt mások számára, vagy inkább árut kíván vásárolni, melyet aztán máshol továbbad jó haszonnal?

- Pénzt kell keresnem – felelte röviden James. – Sokat.
- Ó, nagyon sok pénzt lehet Manáosban keresni. Többeknek már megvan a *milhão*.
- És hogyan szedik össze a *milhãót*?
- Nagyon keményen dolgoznak. Semmi másra nem gondolnak, csak a pénzre – vont vállat az olasz.

Egy hídon haladtak át, a várost sok helyütt átszelő csatornák egyike felett. A csatornákon jutottak el mindenüvé a különböző árukat szállító kenuk.

– Munka. Összpontosítás a haszonra, és a még nagyobb haszonra. Ezek az emberek nem hagynak időt maguknak sem pihenésre, sem szórakozásra, senhor. Sem alvásra. Még szerelemre sem. – Lombardo a fejét csóválta, és nagyot sóhajtott. Ő soha nem fogja összegyűjteni a *milhãót*.

– A szerelem ámitás is lehet – felelte komor arccal James. – A szerelem átalakulhat egyfajta gyűlöletté. Az ember nem is gondolná. Aztán történik valami, és kiderül...

Megállt a hídon, töprengve bámult le a furcsa, olajbarna színű vízre. Már bánta, hogy nem ment le indulás előtt Sao Paulóba, meglátogatni Charlotte-ot. Igen, meg kellett volna bizonyosodnia róla, hogy a lánya jól van. Nem mintha most nem az ő érdekeit tartaná szem előtt, amikor igyekszik mielőbb visszaszerezni elveszített vagyonát. Képtelenség lett volna ölbe tett kézzel vágni, amíg Charlotte meggyógyul. Időnként a nők képesek megakadályozni a férfiembert, hogy megtegye, amit épp az ő érdekükben kell megtennie. Lelki szemei előtt hirtelen felködlött Letty arca, ott a haciendán a hurrikán tombolása közepette. Gyorsan elűzte az emlékképeket.

– Ami a pihenést és az alvást illeti – folytatta határozottan –, gyakran előfordult életem során, hogy nem volt időm ilyesmire. A munkára pedig egyszerűen szükség van. A kemény munka nem feltétlenül teher. Kérdezősködni csak egy kicsit Liverpoolban! Mindenki azt mondaná, James Onedin nem bánja, ha keményen kell dolgoznia. De annak a munkának meg is lesz a haszna!

Senhor Lombardo társa elszánt arcára nézett, és különös nyugtalanság lett úrrá rajta. Tisztelte az angolokat, hiszen tudta, nélkülük nem lenne vasút, sem gőzhajó, talán még vas és acél sem. De a komolyságukat néha elviselhetetlennek találta. Szomorúan gondolt drága Rosa nénikéjére, aki Nápolyban mindig olyan jóízűen nevetett, hogy a vidámsága mindenkire átragadt. Vajon nevet-e még most is ott Clerkenwellben?

– Senhor Lombardo, miből lehet itt a legnagyobb profitot kihozni? Lombardo tekintete elkalandozott. Nem messze tőlük jókora földterület volt, ahonnan kiirtották az erdőt, de még nem építettek rá semmit.

– Itt lesz az operaház – mutatott arra az olasz.

– Operaház?!

– SÍ, *senhor!* Ez nagyon fontos része Manáos fejlesztési tervének. Közadakozásból épül majd, de a kormány is jelentős összeggel támogatja az elképzelés megvalósítását. Máris...

– Senhor Lombardo – szólt közbe James –, mindössze azt szeretném megtudni...

– Máris – folytatta Lombardo zavartalanul – neves énekesek jönnek Európából, hogy szórakoztassanak bennünket. – Már hallotta is az ismerős áriákat. *Ah che la morte...* – Meg tudjuk fizetni e művészek fellépti díját, bármennyit kérnek is. Ó, *senhor*, gondoljon bele! Gyönyörű épület lesz, vetekszik majd a világ legjobb operaházaival, és a legnagyobb énekesek számára is boldogság lesz itt fellépni. Ha elkészül a katedrálisunk, a Sao Joaquim – mutatott a tőlük délre folyó nagy munkára –, és megépül az operaházunk is, hát az egyszerűen tökéletes lesz! Manáos olyan lesz, mint Nápoly!

– A mindenségit! Engem nem érdekel a maguk ostoba operaháza mordult fel James.

Idegesítette az efféle locsogás. Azért jött Manáosba, mert úgy gondolta, itt minden a vagyongyűjtés, a pénzfelhalmozás körül forog. Erre ez az idióta kereskedő mindenféle ostobaságról fecseg. Hát az ő pénzéből aztán egy vasat sem lát az az istenverte operaház, az biztos!

– Milyen vállalkozásba fogjak, hogy mihamarabb vissza tudjam szerezni a vagyonomat?

– *Allora*, ha önt csakis ez érdekli... – vont vállat Lombardo. – Van valamennyi tőkéje?

– Egy kevés. És remélem, kapok majd némi hitelt.

– Manáosban előnyösebb, ha az ember készpénzt tud felmutatni. Szerezzen, amennyit csak bír, *senhor!* És aztán, ha igazán nagy vagyont akar... nos... ami magának kell, az a gumi...

*

Daniel Fogarty a kormánykeréknél állt. Határozott mozdulatának engedelmességre az egyárbocos kis hajó éles fordulatot vett a ragyogó kék vízen. Remek kis kutter, állapította meg Daniel, és ő nagyszerűen bánik vele. Időnként rettenetesen hiányzott neki a tenger. Ilyen napokon, mint ez is, amikor a nap mosolyogva simogatta sugaraival Sydney mesés kikötőjét, a szél meg épp csak annyira volt erős, hogy a vitorlák kidagadtak tőle, és a hajó könnyedén siklott a fodrozódó vízen, úgy tűnt, különös fintora volt az a sorsnak, hogy őt komoly, ingatlanokkal, részvénytársaságokkal rendelkező, munkáját kizárólag a szárazföldön végző üzletemberré tette. A nap a szemébe sütött, elvakította. Elizabeth nem szerette az ausztráliai napsütést. Daniel megint irányt változtatott a kutterrel.

Az elől felhangzó csengő kacagás jelezte számára, hogy Chiara Santa és társai élvezik a kirándulást. A könnyű anyagból készült ruhát, tűkkel és nagy masnira kötött sállal gondosan rögzített, széles karimájú kalapot viselő Chiara és a Carlo Mancini Operatársulat három másik tagja vadul kapaszkodott a fedélzeti nyílás peremébe. Arcukon egyaránt tükröződött félelem és izgalom, általában így van ez a nőknél, ha kis hajó fedélzetén utaztak. Daniel agyán megint átfutott a gondolat, hogy Chiara messze túlesz a többiekén. A magas, sötét szemű, hívogató tekintetű, finom, kreol bőrű énekesnő rendkívüli szépség volt. Az összes többi nagyvárost érintő hosszú és kimerítő turné valóságos diadalmenetnek bizonyult számára, ám amikor Sydneybe visszatérve meglátta Danielt, Chiara örömkönnnyekkel a szemében, melegen megölelte őt. Daniel ezt meglepőnek, de roppant meghatónak találta.

A fedélzeti nyílás másik oldalán, Chiarával szemben kapaszkodott William és két barátja. William erős, független fiatalember volt, nem ült már folyton az anyja szoknyáján. Daniel felidézte magában, hogy Elizabeth, mielőtt visszautazott Angliába, mennyit gyözködte a fiát, hogy tartson vele. William azonban nemet mondott, még hozzá roppant határozottan. Az anyja még a Frazer Társaságra is hiába hivatkozott, amely pedig egy napon Williamé lesz, Daniel Fogarty fiát semmivel nem lehetett rávenni, hogy elhagyja az apját. Ez azonban nem jelentette azt, hogy különösebben közel kerültek volna egymáshoz. Daniel minden erőfeszítése ellenére megmaradt köztük valamiféle hűvös távolságtartás azokból a napokból, amikor a fiú nem tudott apja létezéséről. Talán Williamnek szüksége volt rá, hogy úgy érezze, a saját életét éli, miután oly sokáig csakis az anyjától függött. Egyébként voltak bizonyos elemek Elizabeth-nek az angliai ügyek iránt hirtelen támadt érdeklődésében, amelyeket Daniel nem értett pontosan; az volt a benyomása, mintha feleségének elege lenne, de nem annyira az ő személyiségéből, mint inkább a köztük levő kötelékből.

Daniel újra iránt változtatott, Chiara és barátnői sikoltottak, és összehúzták magukat, mert az alsó vitorlarúd feléjük lendült. Fogarty vidáman vigyorgott rémüldözésük láttán, Chiara pedig ragyogó mosolyt villantott rá. Ezt a férfi megint meglepőnek és meghatónak találta. Eltűnődött, vajon hány éves lehet Chiara Santa. Az mindenesetre bizonyos, hogy nem ostoba gyermek; ifjú, mégis érett, rendkívül tehetség, nőiessége teljében.

Daniel tekintete átsiklott Williamre, aki úgy kapaszkodott, mintha az élete múlna rajta. Arcán nyoma nem volt örömmek, izgatottságnak, netán élvezetnek. Inkább kényszeredettség, eltökéltség sugárzott róla. William Fogarty nyilvánvalóan nem érezte jól magát.

Pár órával később Daniel a klubjában üldögélt, és a *Sydney Morning Herald*ot olvasta, amikor felbukkant William, és odaballagott hozzá.

– Apám, beszélnem kell veled – jelentette be.

Daniel letette az újságot, és fiára mosolygott. Hullámos hajával, magas, karcsú termetével William kimondottan csinos legény volt: Daniel észrevette, hogy jó néhány klubtag feléjük fordult, és elismerően biccentett. A klub egyébként az eredeti angliai klubok tökéletes mása volt, bár a vaskos, nehézkes, túldíszített épület éppúgy nem illett a szubtrópusi környezetbe, mint a bőrfotelok, a Londont ábrázoló képek, a sötét lambériás falak és a komor függönyök.

– Kérsz egy kis brandyt, fiam?

– Semmi effélét nem akarok.

– Akkor foglalj helyet!

William leült a szemközti fotelba. Úgy tűnt, nem nagyon tudja, mit csináljon hosszú lábával, több kényelmetlen testhelyzetet is kipróbált. Néhányszor hátrapillantott a válla felett, mintha attól tartana, hogy esetleg kihallgatják. Szemlátomást fontos közlendője volt.

– Nos? – kérdezte mosolyogva Daniel.

Szörnyen sajnálta, hogy a gyermekkor éveiben nem kísérte figyelemmel fiát, akinek kamaszból felnőtté alakulását látni igazán rendkívüli élmény volt.

– Megmondom őszintén, apám – kezdte William, majd megköszönte a torkát. Valamennyi máris ráragadt itteni kortársai beszédstílusából. Az ausztrál fiatalok épp csak annyira nyitották ki a szájukat, amennyire feltétlenül szükséges volt, és őszinteségük már a gorombaság határát súrolta –, aggaszt engem ez az operaénekes hölgy, ez a Chiara Santa.

– Szentséges ég! Mi a csodáért kellene aggódnod Chiara Santa miatt?

– Nos, ami azt illeti... – William nagy levegőt vett. – Voltaképpen... temiattad aggódom.

– Miattam?!

– Igen. Nem tetszik nekem, ahogyan az a nő rád néz, apám. Már akkor feltűnt, amikor először volt itt, mielőtt még anya Angliába utazott. Akkor azt gondoltam, és azt gondolom most is... nos... hogy meg akar szerezni téged. – Gyorsan folytatta, miközben apja elkerekedett szemmel bámult rá, és alig bírta visszafojtani a nevetést. – Nézd, tudom, talán úgy véled, ez az egész ostobaság, de az a nő nincs férjnél, csinos és... hát, operaénekes. Tudjuk, milyenek ezek az emberek. Véleményem szerint meg kellene mondanod neki, hogy menjen a dolgára. Hisz anya még mindig a feleséged.

Daniel meghökkent. Egyáltalán nem volt hozzászokva, hogy baráti kapcsolatait illetően tanácsokat osztogasson neki az utódja, és eddig észre sem vette, hogy William hajlamos a fontoskodásra.

– Tökéletesen tisztában vagyok veled, hogy anyád még mindig a feleséged – válaszolta. Talán az a láthatatlan, ám annál erősebb köldökzsinór mégsem szakadt el.

– Úgy érted, jobban szeretnéd, ha nem lenne az?

Daniel másodperceig nem jutott szóhoz a megdöbbenéstől.

– Mi a fenéről beszélsz? – csattant fel aztán. – És egyáltalán, mi bajod van? Chiara Santa régi jó barát. Amikor először jött Sydneybe, anyádat is, engem is elbűvölt a csodás hangja. Ezek után csak természetes, hogy amikor visszatér, felkeresem, elviszem vitorlázni a barátnőivel, és így tovább.

– Azt hittem, ő keresett fel téged.

– Nem mindegy, ki keresett fel kit? Mi ütött beléd? William egy pillanatra lesütötte a szemét.

– Anyának egyáltalán nem tetszett, ahogyan Signorina Santa énekelt – mondta.

Daniel felkapta a fejét.

– Nekem nem szólt erről.

– Hát nekem igen. És azt is mondta, hogy...

A fiatalembernek számlátomást nehezére esett folytatni a mondatot. Ajkába harapott.

– Azt mondta... hogy te valójában nem is szereted a zenét. Daniel most már haragra gerjedt. Lennének csak otthon, móresre

tanítaná a kellemetlenkedő fiút! Mivel azonban a klubban voltak, ahol mindenki ismerte és tisztelte Sir Danielt, az angol lovagot, csendesen csak ennyit mondott:

– Elég volt, William!

– De apám...

– Azt mondtam, fiam, elég! Chiara Santa jó barátom, és az is marad. – Hangja továbbra is halk volt, ám meglehetősen hűvös. – Igazán felesleges anyád miatt aggódnod. Nem az én ötletem volt, hogy utazzon Angliába. Ő maga akarta így. Te pedig nem voltál hajlandó vele menni, így mindkettőnknek ügyelnünk kell a viselkedésünkre, ehhez nem fér kétség...

– Apám, nem akartam... – William megint elhallgatott, és lesütötte a szemét. – Csak éppen... amikor megszülettem... – A fiú szemlátomást kínlódott. Danielnek, bosszúsága ellenére, megesett a szíve rajta. – Szóval... akkor nem voltatok házasok.

– Nem. Ez igaz. Ilyesmi előfordul néha az életben. Remélem, azért nem bánod, hogy megszületté.

Elképesztőnek találta a szituációt. Honnan ez a különös önteltség a fiúban? Az anyjától? Akihez még mindig túlságosan kötődik?

– A lényeg az – szólalt meg hosszú hallgatás után William halkán –, hogy időnként megtörténhet így is. Olyan emberek között, akik nem gondolnak... szóval, megtörténhet. – Felemelkedett a fotelból.

Daniel örült, hogy fia távozni készül, mert tartott tőle, ha tovább marad, ő előbb-utóbb elveszíti a türelmét, és talán még meg is üti. Chiara Santa rendkívül vonzó hölgy. Ám az, hogy az ember észrevesz egy ilyen nyilvánvaló dolgot, még korántsem jelenti, hogy a tettek mezejére is lép. Daniel még mindig szerette a feleségét. Legalábbis annyira, amennyire Elizabeth őt. Ezzel a kérdéssel még soha nem foglalkoztak behatóan.

William az ajtó felé indult.

– Fiam – szólott utána halkán Daniel. Hirtelen úgy érezte, muszáj feltennie a kérdést. – Miért nem akartad elkísérni anyádat Angliába?

William megállt, hátrafordult, apjára nézett.

– Magad is ismered a választ erre a kérdésre – felelte.

– Mert velem akartál maradni? Hogy pótoljuk valamennyire azt a hosszú időt, melyet egymástól távol töltöttünk?

Daniel zavarba jött, mire a mondat végére ért. Épp eléggé angol maradt ahhoz, hogy idegenkedjék az érzélgősség minden létező formájától, ráadásul tisztában volt vele, hogy a kérdésben mindössze halvány reményét juttatta kifejezésre.

William a fejét rázta.

– Mert anya a Frazer Társaság ügyeinek akart utánanézni – helyesbített. – Csakhogy nekem itt kint sikerült végre elfelejtenem az egészet. A gyár minden bűzét, nyirkát és mocskát... tudod, apám, én gyűlölöm a tengert – közölte bizalmasan. – Gyűlölöm a tengert...

És Danielnek eszébe jutott, amit Elizabeth mesélt neki egykor. Amikor Williamet tizennégy éves korában elhozták a Conway hadihajóról, ahol kiképzését töltötte volna, ugyanezekkel a szavakkal fejezte ki szívből jövő háláját és megkönnyebbülését. Gyűlölöm a tengert. Amint figyelte távozó fiát – aki még mindig anyja hatása alatt állt, bár azt amit Elizabeth képviselt, elutasította –, Daniel lelki szemei előtt megjelent a ragyogó mosolyú Chiara Santa, aki izgatott és boldog volt, amiért osztozhatott vele az élményben, amiért ott lehetett a tengeren, melyet a férfi annyira szeretett, mely egykor az élete volt...

*

– Tegye meg, Mr. Onedin! – erősködött a fiatal angol. – Vegye el a pénzt, és teljesítse a kérésemet! Hisz csak egy hónapról van szó. Nem is szabad, hogy annál több legyen. És annyi tőkéje lesz, hogy azt csinál itt Manáosban, amit csak akar.

Odakinn hangos pukkanás hallatszott, és a befejezetlen katedrális fölött vörös fényparabola tűnt fel, majd vad éljenzés, nevetés, kurjongatás következett. Itt minden este ünnepelnek, gondolta James. Valóban rengeteg pénz volt ebben a mesterségesen létrehozott városban. Mindent úgy importáltak, a drága élelmiszereket, ruhaneműket, még a tűzijátékhoz szükséges rakétákat is. Nem is beszélve a kőről és egyéb építőanyagokról. A magas árak nem jelentettek gondot.

– Szóval azt akarja, hogy magát és a... hm...

– A példányaimat.

– ...a példányait szállítsam vissza Angliába. Ezért fizetne nekem kerek ezer fontot.

– A felét most, a felét megérkezéskor.

– Szép summa.

– Nem vagyok egyedül a vállalkozásban.

James és a fiatalember, akivel aznap délután ismerkedett meg, a kaszinó előcsarnokában állt. Hatalmas ablakok nyíltak a fényárban úszó, emberektől nyüzsgő városra. A legelegánsabb ruháját viselő Lombardo

lelkesen rulettozott az egyik teremben. Jellemző Manáosra, gondolta James, hogy sem vízvezeték-, sem csatornahálózata nincs, de kaszinója az van. A fontossági sorrendet itt egyáltalán nem úgy állították fel, mint a világ civilizált részeiben.

– Nem vagyok biztos benne, hogy jó gondolat most Angliába mennem – tűnődött James. – Még ha rövid időről van is szó.

– Fél a hitelezőitől?

– Egy szóval sem mondtam...

– Mr. Onedin, én tájékozott ember vagyok. – emelte fel a kezét az ifjú angol –, hallottam már önről, és figyelemmel kísértem dél-amerikai pályafutását. Szörnyűség, ami Port Baineszel történt. A veszteségek bizonyára igen jelentősek.

– Visszaszerzek minden egyes pennyt – közölte James eltökélten. De ha hazamegyek, csődbe tudnak juttatni. Akkor pedig végem.

– Nem feltétlenül. – A fiatalember a fejét rázta. Henry Wickhamnek hívták, és remek kapcsolatai voltak.

– Úgy értesültem, angliai pénzügyi körökben tisztában vannak azzal, hogy önt rendkívüli balszerencse érte. Nagyra értékelik, hogy bár forrásai jelentős mértékben megcsappantak, a szerződésben foglalt kötelezettségeinek továbbra is eleget tesz. Az emberek valószínűleg alig várják, hogy segíthessenek önnek.

– Természetesen nem ingyen – horkant fel James. – Mint tudjuk, az üzlet az üzlet, Mr. Wickham. Először is átvinnék a cégeimet. Nem maradna semmim, amivel újrakezdehetem.

– Miért, a dolgok jelenlegi állása szerint mije van?

– Vannak lehetőségeim – felelte James, és fogalma sem volt, miért beszéli ezt meg egy vadidegennel. – Amíg én rendelkezem a tulajdonom felett, addig tudok intézkedéseket foganatosítani. – Azt értette ezen, hogy amennyiben arra kerül a sor, inkább levezényeli a saját csődbe jutását, mint hogy ölbe tett kézzel nézze végig, amint valaki más csinálja ezt. – Hozzá vagyok szokva, hogy magam intézem az ügyeimet. Bármilyen formát öltsenek is.

– Nos, akárhogy is, az én pénzem a segítségére lehet – mosolygott Henry Wickham. – Ugyan már, uram! Gyorsan elvisz Angliáig, és már jöhet is vissza. Amint elértük a partot, kirakhat, ahol csak akar. Valami eldugott cornwalli kalózöböl is megfelel.

– Baines kapitány is elvihetné, és akkor én addig intézhetném itt az üzleti ügyeimet – javasolta James.

– Nem.

– Miért nem? Baines mestere a szakmájának. Hozzá fogható tengerészt közel s távol nem talál.

– Sajnálom. – Henry Wickham a fejét rázta, arca elkomorodott. – Ez az ügy rendkívüli fontossággal bír számomra. Tettem önnek egy ajánlatot, és ehhez tartom is magam. De nem fogok ilyen jelentős összeget fizetni (ráadásul készpénzben) egy mindennapinak nevezhető szolgáltatás fejében azért, hogy ön rám sózson egy másik tengerészt, bármilyen tiszteletreméltó legyen is az.

James a homlokát ráncolta.

– Voltaképpen mik is ezek a maga... példányai?

– Én botanikus vagyok. Több, mint egy évet töltöttem itt, mire sikerült kiválogatnom és elkülönítenem az amazonasi dzsungelban azokat a magvakat és növényeket, amelyekre szükségem van. Biztosíthatom róla, hogy ez lényegesen több, mint puszta hobbi – tette hozzá gyorsan, James döbbszerű arc kifejezését látva. – Most pedig a példányokat sürgősen el kell juttatnom Angliába. A növényeket jó egészségi állapotban, a magvakat pedig addig, amíg még elültethetők és csíráztathatók.

– Úgy érti... azért viszi haza ezt a holmit, hogy Angliában elültesse valahol?

– A Királyi Botanikus Kert gondnoka jó ismerősöm. Már előre mindent megbeszéltünk.

– De hát... – James az elképedéstől alig jutott szóhoz. – Maga képes ezer fontot ilyen örülségre költeni?

– Nem egyedül vagyok a vállalkozásban – ismételte Wickham.

James Onedin arra gondolt, ennek a Henry Wickhamnak mégsem lenét ki a négy kereke. Igazán nem kell botanikusnak lenni ahhoz, hogy az ember felfogja, ami a buja dél-amerikai őserdőben megterem, az Angliában ki sem fog hajtani soha. Túlságosan nagyok a különbségek. Hiába akar az ember banánpálmát nevelni Birkenheadben, a gyalázatos brit klíma megöli a növényt egy szempillantás alatt.

*

– *Capisco* – bólintott Lombardo. – Elhajózik Angliába, majd rögtön visszatér, és fáradozásaiért kap ezer angol fontot. *Eccelente!* Senhor Henry Wickham ígérvénye és az ön által szolgáltatott egyéb biztosítékok segítségével már képes leszek elegendő készpénzt kölcsönkérni, hogy belevághassunk. Az ön távollétében a... hm... barátja és én utánanéziünk, hogyan szerezhetünk be gumit nagy mennyiségben.

James Bainesre nézett. A hatalmas termetű tengerész szemlátomást rosszul érezte magát Lombardo túlszűfolt irodájában, és – ami igaz, az igaz – cseppet sem illett ebbe a környezetbe. Elkapta Onedin tekintetét, és úgy tűnt, kegyelemért könyörög. James felidézte magában az előző nap folytatott beszélgetést, szinte hallotta hű embere mély hangját.

– Csak nem akar itthagyni irodistának, uram? Nincs nekem érzékem a számokhoz meg effélékhez.

– Ez teljesen ugyanaz, mintha a hajó könyvelését vezetné – felelte James elutasító hangsúllyal. – Nem mehetünk mindketten Wickhammal, viszont a megbízás létfontosságú a vállalkozásom szempontjából. Sokkal jobb lesz, ha maga itt szemmel tartja, amit szemmel kell tartani.

Mivel jól emlékezett rá, milyen lelkesedéssel rontott neki Lombardo a rulettasztalnak a kaszinóban, James úgy döntött, nem árt, ha legalább egy Baines méretű akadály áll az olasz és az irodai páncélszekrény között. Hú emberét nem tette épp boldoggá ez a feladat, de nem volt más megoldás. Ahhoz, hogy elindulhasson a gumiösvényen, ahogy a manáosiak hívták, Jamesnek nemcsak készpénzre volt szüksége, hanem valakire, aki ismeri az üzletkötés mikéntjét ebben az idegen városban. Ez a valaki volt Lombardo. Lombardot azonban igen gondosan kellett figyelni.

Az egész egyébként szinte túl egyszerűen hangzott ahhoz, hogy igaz legyen. A gumifák ezrével, ha nem milliósámmra nőttek az Amazonas vidékén. Mindössze meg kellett csapolni őket, aztán a nyersgumit levinni a torkolatig, és irány a nagyvilág. Döbbenetes pénzeket lehetett megkeresni a gumival. A világ minden táján egyre nőtt rá a kereslet, ám beszerezni csak az Amazonasnál lehetett, így aztán a gumi annyit ért, amennyit a r avasz kereskedő elkérhetőnek tartott érte. A kiadás rovatban pedig mindössze a munkabér és a szállítás költségei álltak. A hatalmas folyam megoldott minden szállítási problémát James számára, a munkabérekre költendő összegről pedig úgy hallotta, hogy az igazán nem jelentős.

– A munkaerő olcsó Brazíliában – vont vállat Lombardo, amikor James megint felhozta a témát a kikötői irodában. – Rengeteg ügynök foglalkozik azzal, hogy a dzsungel bármely pontjára szerez munkásokat. A gond csak az, hogy néha nincs belőlük elég.

– Nincs elég munkás?

– Különös dolog. – Senhor Lombardo hátradőlt székében, és a homlokát ráncolta. – Amióta eltörölték a rabszolgaságot az országban, az indiánok időnként pénzért sem hajlandók dolgozni. Úgy tűnik, azt hiszik, hogy magát a munkát törölték el. Nemes császáruk nemrég kiadta a Szabad születés törvényét, amely kimondja, hogy aki rabszolga gyermekeként született, huszonegyedik születésnapjától fogva szabad embernek tekintendő, így aztán ők sem dolgoznak. Tudja, Senhor Onedin, néha azt kell mondanunk, hogy... itt Manáosban nincs nehezebb, mint gazdag embernek megélnie.

5. fejezet

Amikor Lady Elizabeth Fogarty megpillantotta Port Bainest, eltöprengett, vajon azért kelt-e át a hatalmas Atlanti-óceánon, hogy olyasfajta mocskot és szemetet lásson, mint amelyet nap nap után igyekszik nem észrevenni saját Mersey-parti gyárában. Azon is eltűnődött, vajon elképzelhető-e, hogy valamiféle ellenszenv alakult ki benne a tenger iránt, ugyanis az utazásnak főként az utolsó szakaszában meglehetősen rosszul érezte magát.

Mindent összevetve az út rettenetes volt. A *Lady Elizabeth* megfelelt az elvárásoknak, igazán jó hajó, ám egyértelműen teher- és nem utasok szállítására tervezték. A keskeny hajótest meg a terjedelmes fedélzeti

építmények miatt eléggé erőteljesen bukdácsolt is. Az állandó tizenegy csomós sebességet biztosító hajtócsavar forgása következtében pedig folyamatosan vibrált a fémszerkezet. Nem csupán a hajó mozgása volt az, ami általános egészségromlást okozott. A legénység néhány tagját valami különös lázbetegség döntötte ágynak. Elizabeth most is, amint a csendes öbölben horgonyzó hajó előfedélzetén állva nézte a partot elcsúfító fém- és fahulladék halmait, meglehetősen gyengének érezte magát. A dzsungel már vissza is foglalta a területet, amelyet ideiglenesen elvettek tőle. Mint mindig a világnak e tájain. Port Baines úgy festett, mint valami ókori romváros, amelyet évszázadokkal ezelőtt hagytak el az emberek.

– Vízet kell keresnünk, milady, ha más nincs is itt – mondta Blaney kapitány, aki ott állt Elizabeth mellett, míg az megtekintette bátyja álmainak romjait.

Blaney magas, szakállas belfasti volt, általában derűs, napbarnított arca mos szürkének, elkínzottnak látszott. Ő is beteg volt.

– És nagyon aggódom azok miatt, akik a szenes csapatból ágynak dőltek.

– Blaney kapitány, mi ez a különös betegség?

– Van, aki nevet ad a nyavalyáknak, és van, aki szenved tőlük vont vállat egykedvűen a kapitány. – De két fűtő fekszik, és ez pont kettővel több a kelletténél. Nem akarja tudja ellátni szénnel a kazánokat. Nehéz munka ez, a legnehezebb, ami a tengeren elképzelhető, és csakis erős ember tudja elvégezni.

Elizabeth arra gondolt, a hajózásban sok minden megváltozott, de a matrózok életében szinte semmi. Aki vitorlásan dolgozik, azt a leghetetlenebb időjárási viszonyok között is felzavarják az árbocok csúcsára, aki pedig gőzösön, azt lecsukják a hajófenékbe, hogy gerinctörő munkát végezzen, elviselhetetlen hőségben.

– Amikor az ember elkezd köhögni, az a legrosszabb – folytatta Blaney szokatlanul halk hangon. – Tegnap éjszaka azt hittem, kiszakad a tüdőm. És fekete epét köhögtem fel.

Elizabeth röpke pillantást vetett rá. A kapitány az elsők között esett áldozatul a láznak, nem sokkal azután, hogy a *Lady Elizabeth* a kingstoni kikötés után folytatta útját Belize felé, hogy ott is kirakja az Angliából hozott rakomány egy részét. Az arca holtápadt volt, és meg-megingott álltában.

– Vigyáznia kell magára, Blaney kapitány – aggódott Elizabeth. Talán jobb lenne, ha egyelőre átadná a parancsnokságot Mr. Prendergastnek...

*

A parton csak néhány *mameluco* volt; visszaköltöztek az öbölhöz, miután a földjükről eltűntek a betolakodók. Az egyik férfi a meg szállás ideje alatt megtanult annyit angolul, hogy tudott válaszolni Elizabeth kérdéseire.

– ... de hát nem értem, mi történt – tiltakozott a feje fölé napernyőt tartó Lady Fogarty. – Miért tűnt el mindenki? Mister Onedin hol van? Ő is elment valahová?

– Mister Onedin megy hajó.

– Hová?

A *mameluco* széles, dohányfoltos vigyorral válaszolt. Szörnyű, ahogy ezek rágnak a dohányt, gondolta Elizabeth. Biztos volt benne, hogy nem tesz jót nekik – sem a tengerészeknek, akik átvették ezt a szokást.

– És a többiek? Baines kapitány? – próbálkozott tovább. – Ő is elment Mr. Onedinnal?

Kérdésére semmiféle választ nem kapott. Kezdett aggódni. Talán csak nem kannibálok közé került? Blaney kapitány alig pár méternyire volt tőle, a csónak közelében ült egy szikladarabon. Kerek pereg megtagadta, hogy ágyba bújjon, ám egészségi állapota miatt nem lehetett volna rá számítani vészhelyzetben.

– Mrs. Onedin – tett újabb kísérletet Elizabeth. – És Miss Charlotte.

– Charlotte, Charlotte. – A dohányfoltos ajak még szélesebb vigyorra húzódtott. – Jó Miss Charlotte. Jó barát *mameluco*.

– Az volt az utolsó hír róla, hogy súlyosan megsebesült. Meg tudná mondani nekem, hol találom Miss Charlotte-t?

– São Paulo – bólintott az indián. – O megy São Paulo. *Mameluco* nép segít. Ő beteg, *mameluco* nép csinál erős varázslat, ő hamar jól.

Azzal felemelte a nyakába akasztott talizmánféléit, amely kicsi faragott nőalakot ábrázolt. Elizabeth tapintatosan elfordította a tekintetét, és fellélegzett. Ezek a vadak legalább nem ettek meg senkit. És úgy tűnt, pillanatnyilag sem terveznek semmi efféléit.

*

Mire a *Lady Elizabeth* elérte Santos kikötőjét, ahol meg kell majd várnia, míg tulajdonosa visszatér a szárazföld belsejébe tett utazásáról, Blaney kapitány már olyan beteg volt, hogy nem bírt felkelni az ágyból. Elizabeth orvost hívatott, és a hajót rábizta az első tisztre, Mr. Prendergastre, aki szintén nem volt valami jó bőrben.

Az út São Paulóig rövid volt és kellemetlenségektől mentes. Elizabeth örömmel nyugtázta, hogy a vonaton, nyitott ablakok mellett a hőség már nem is olyan fullasztó. A hajón és a parton elviselhetetlenül magas volt a páratartalom. A legtöbb gondot a különböző rovarok okozták, főként a szúnyogok. Elizabeth nagyon örült, hogy ezek eltűntek körüli, mert egy-két csípés nyomán csúf duzzanatok keletkeztek a testén.

São Paulo sokkal nagyobb városnak bizonyult, mint Elizabeth gondolta, ám a modern kórházban először nyomát sem találta Charlotte-nak.

– Ha volna szíves – emelte meg kissé a hangját. – Miss Charlotte Onedint keresem. Valószínűleg már meggyógyult, nagyon remélem, hogy így történt, de tudni szeretném, mi lett vele. A nagynénje vagyok.

Pontosan úgy viselkedett, mint Angliában szokott az alsóbb néprétegekkel, de ez itt valahogy nem számított. Úgy tűnt, ezeknek az embereknek fogalmuk sincs a társadalmi osztályok közti különbségekről. Csakis a pénzt tisztelték, és a gazdagság otromba fitogtatását, amiről Elizabeth azt tanulta, hogy ízléstelenség, és rossz modorra vall. Így aztán néhány órába beletelt, mire kapott egy címet.

Nem tűnik különösebben jó környéknek, állapította meg egyre nyugtalanabban, amint a bérelt kocsit mind mélyebbre vitte a szűk, piszkos utcácskák dzsungelében. Amikor végül a kocsis megállította a lovat, Elizabeth már biztos volt benne, hogy valami félreértés történt. Ajtóknál, ablakokban emberek jelentek meg, leplezetlen kíváncsisággal bámulták a jelenetet: egy finom ruhát viselő hölgy kiszáll egy olyan kocsiból, amelyet csakis gazdagok használnak.

A mélységesen megdöbbenett lady Fogarty az épület második emeletén talált rá Lettyre. A két nő először meg sem ismerte egymást. Letty, szürkésbarna szoknyában, sokkal soványabban, mint ahogy sógornője emlékezett rá, főzött egy füstölő tűzhelynél, amelyen kívül mindössze egy pohárszék, egy asztal és néhány faszék volt a szobában. Amint Elizabeth megjelent az ajtóban, Letty felkapta a fejét, mintha valami sértésre vagy gúnyolódásra számítani. Amikor meglátta, ki a látogató, egy pillanatig tágra nyílt szemmel bámult rá, majd könnyekben tört ki.

– Letty! – kiáltotta Elizabeth, aki most már semmit sem értett. Letty, mit jelentsen ez az egész?

– Honnan jössz? – zokogta Letty. – Hogy kerülsz ide?

– Ne törődj te azzal! Hol van James? Beszélni akarok vele.

– James nincs itt.

– Akkor hol van? Mi történt? Fogalmam sem volt róla, hogy ennyire rossz a helyzet. – Elizabeth körülnézett a helyiségben, amely régebben elegáns szalon lehetett, ám most siralmas állapotban volt: a vakolat hámlott, a padlódeszkák megvetemedtek, a tűzhelyről nem is beszélve. – Tisztában voltam vele, hogy a Port Baines-i kudarc sokba került Jamesnek, de hogy valósággal nyomorba döntötte, azt nem gondoltam volna. Miért nem értesített? Legalább segíthettem volna.

– Azt hittem... – Letty szemlátomást teljesen össze volt zavarodva. – Mit csinálsz te itt? Hiszen... hiszen elköltöztél Ausztráliába...

Elizabeth ráébredt, hogy a bátyja természetesen nem tudhatott az ő angol utazásáról sem. Nagyon remélte, hogy nem próbált kapcsolatba lépni vele Ausztráliában, például levél útján, amelyben részletesen ecseteli helyzetét. Ezzel ugyanis valószínűleg felébresztette volna a Danielben szunnyadó bosszúvágyat. Elizabeth a legkevésbé sem akarta, hogy férje váratlanul felbukkanjon Londonban, és felvásárolja, ami az Onedin Hajózási Társaságból még megmaradt, hogy egyszer s mindenkorra tönkretégye Jamest. Épp

ellenkezőleg, ő maga akart bátyjával összefogni, valamiféle ellenzékbe tömörülni Daniellel szemben. Ez kétségkívül azt jelentette, hogy megint a saját lábára akar állni, független nő akar lenni a házasság émelyítő, csömört keltő kényszeredettsége után. De vajon jelenti-e azt is, hogy már nem szereti a férjét?!

– Hol van James? – kérdezte megint Elizabeth.

– James... Manáosban. – A bánat a szokásosnál is jobban hangsúlyozta Letty szögletes arcát, éles vonásait.

– Hol?!

– Az amazonasi metropolisban. Manáosban. Azért ment oda, hogy visszaszerezze az elveszített vagyonát. Azt mondta, ez csak ott lehetséges, ott viszont meglepően gyorsan. Nekem maradnom kellett, hogy Charlotte-nak gondját viseljem. James természetesen hagyott itt pénzt, de nem eleget. A kórházi költségek... a megélhetés... Ki kellett költöznünk a házból, amelyet kibérelt nekünk. És bár rögtön írtam neki, esetelwe kínos helyzetünket, nem küldött több pénzt...

– James egyszerően a sorsotokra hagyott benneteket? – Elizabeth hitetlenkedve meredt a másik asszonyra. Nem volt újdonság számára, hogy James szívtelen alak, az viszont igen, hogy már a családtagjaival sem törődik.

– Nem... nem is tudom.

Letty könnyei lassan elapadtak. Bátran felvetette a fejét. Mégiscsak szorult belé némi méltóság és függetlenség. Végül is a nevelőnő olyasvalaki, akit a kényszerűség taszított cselédsorba, emlékeztette önmagát Elizabeth.

– Azt hiszem... talán egyszerően... megfeledkezett rólunk.

– Az semmivel sem jobb!

– Különös, hogy Charlotte helyzetét is figyelmen kívül hagyja. Az ember azt gondolná, minden, ami Charlotte-tal kapcsolatos, elsőrendű fontossággal bír a számára. – Letty szomorúsága hirtelen kétségbeeséssé alakult át. – Ha rólam van szó, egészen más a helyzet, tudom. De James számára Charlotte... maga Anne.

Mielőtt Elizabeth eltűnődhetett volna ezen a furcsa megjegyzésen, kinyílt egy ajtó, és megjelent egy fiatal nő. Elizabeth őt sem ismerte meg rögtön. Eltelt néhány év, amióta utoljára látta Charlotte-ot, és a lány érett, felnőtt megjelenése teljesen váratlanul érte. Ám az arcvonások, a magas járomcsont, és a sötét szempár, amely pontos mása volt az anyjéénak, minden kétséget eloszlatott. Ő volt az, Charlotte.

– Édes istenem! – lehelte Elizabeth.

Nem tudta megállapítani, hogy a lány ugyanolyan rossz lelki állapotban van-e, mint Letty. Az arcán látszott, hogy szenvedett. Volt azonban benne valamiféle jól érzékelhető nyugalom, mintha vad viharok mindent teledobáltak volna körülötte szeméttel, míg őt magát lényegében sértetlenül hagyták. Derűs higgadság sugárzott belőle.

– Én... ó, Charlotte, olyan rettenetes ez az egész!

Odalépett, és magához szorította a lányt, aki viszonzta az ölelést, de halkán felszisszent. Elizabeth-nek eszébe jutott, hogy a *mamelucók* azt mondták, Charlotte-nak csontja törött a Port Baines-i hurrikán során. Nyilvánvalóan nem gyógyult még meg teljesen.

– Elizabeth néni – kezdte a lány –, ugye, segítesz nekünk megkeresni a papát?

Elizabeth pislogott. A kérés olyan váratlan és olyan határozott volt.

– Nahát, gyermekem... még nem vagy egészen jól, Charlotte. Csak rád kell nézni. Pihenésre van szükséged. Először is kiviszlek benneteket ebből a rémes patkányfészekből. Fel nem foghatom James hogyan tehetett ilyet. – Továbbra is felháborítónak találta, hogy bátyja ennyire ne törődjék a feleségével és a gyermekével.

– Papa nem feledkezett meg rólunk, ha erre gondolsz – válaszolta szelíden Charlotte. – Letty ezt hiszi, de nem igaz. Túlságosan nagy megrázkódtatás volt neki mindaz, ami történt, azt sem tudja, hová kapjon, így hát meg kell keresnünk, hogy segíteni tudjunk neki. Támogatásra van szüksége.

– Nekem úgy tűnik, pillanatnyilag apád dolga lenne, hogy téged támogasson.

Amint elnézte a sápadt, gyenge lányt s csonttá-bőrré fogyott nevelőanyját, Elizabeth egyre jobban

haragudott a testvéreire. Ha ő nem dönt úgy, hogy ideutazik, ez a két szerencsétlen nő meg is hallhatott volna, mielőtt bárki megtudja, micsoda helyzetbe került.

– Kérlek, Elizabeth néni – erősködött Charlotte. – Mi jól vagyunk. A papa az, akinek segítségre van szüksége.

– Talán földre szállt angyal vagy te, gyermekem?

Elizabeth akaratlanul is felemelte a hangját. Nevetséges volt ez az egész. A lány talán agykárosodást szenvedett Port Bainesben.

– Önkéntes áldozat? Bolond?

– Ő Anne – szólt egy feszült hang a tűzhely mellől. – James egyszer Anne-t is otthagya így. Hallottam róla. Elment, hogy meggazdagodjék. Ez az egyetlen szenvedélye. De Anne volt a mindene, még akkor is, amikor csúnyán viselkedett vele. Én viszont semmit nem jelentek számára. Semmit...

*

James Onedin kezdetben úgy gondolta, az egész nem több, mint egy-két hevesebb szellőkés. Ám az éj leszálltával a hurrikán által meggyengített *Neptune* himbálózni kezdett és hangos recsegéssel-ropogással tiltakozott az újabb megpróbáltatások ellen, miközben egyre nagyobb hullámok csapódtak fokozódó erővel az orrának, és öntötték el hideg sós vízzel a fedélzetét. James parancsaival túloldította a szél süvöltését. Bevonatta a vitorlákat a három derék- és tarcsvitorla kivételével, és felkészült, hogy vakmerően szembeszálljon a viharral. Magában azért imádkozott, csak nehogy tájfun legyen. Legalább száz mérföldnyire voltak a legközelebbi szárazföldtől, így reményük sem lehetett rá, hogy menedékre lelnek valahol.

Amikor eljutott hozzá a hír, hogy a tatban a tisztí szállást elöntötte a víz, leszaladt megnézni, mi a helyzet. A gerendára akasztott lámpa vadul himbálózott, furcsa, valószerűtlen fénybe vonva az itt sarjadó őserdei növények különös gyűjteményét. A rendkívül ideges Henry Wickham bokáig érő vízben tocsogott és két matróz segítségével igyekezett megmenteni növényeit, az ide-oda csúszkáló tartályokat felrakosgatva a padlóhoz erősített asztalra és székekre.

– Meg kell óvnunk őket a sós víztől! – kiáltotta, amint megpillantotta Jamest. – A sós víz megöli őket. Segítsen már!

Jamest megdöbbenettette, hogy vele, a kapitánnyal így mer beszélni valaki, legyen az bár a megbízója. Teljesen mezevarta az is, ahogyan a fontossági sorrend felborulni látszott. Viharban, a tengeren az emberi élet védelme volt mindig is a leglényegesebb. Henry Wickham azonban nyilvánvalóan jobban aggódott a példányaiért. Az egyik matróz, amint az asztal felé egyensúlyozott egy jókora ládával, a hajónak az eddiginél is erősebb himbálózása következtében megcsúszott, hátratántorodott, és nekizuhant a falnak.

– Ostoba barom! – ordította Henry Wickham, azzal odaugrott, és kikapta a szerencsétlen kezéből a növényt, mielőtt még az is a piszkos vízbe esett volna. – Nem megmondtam, hogy úgy vigyázzon rájuk, mint a szeme fényére? Ezek roppant értékes példányok!

A matróz enyhén elkábult, akár súlyosan meg is sérülhetett volna, ám Wickham otthagya hanyatt fekvé a vízben, odatocsogott az asztalhoz, és gondosan elhelyezte rajta drágalátos növényét a többi közé, a rögzítőkeretben. Ahogyan a hajó hánykolódott, a példányok hajladoztak és csapdostak, akár egy miniatűr erdő. Groteszk és valahogy kísérteties látvány volt.

– Igazán figyelmeztethetett volna, hogy ilyesmi előfordulhat – kiabált Wickham a döbbenettől szólni sem tudó Jamesszel. – Akkor megtehettem volna a szükséges óvintézkedéseket.

– Hé, odalent! – ordított le egy hang a fedélzeti nyíláson. – A derékvitorla elszabadult!

James azonnal felrohant. A derékvitorla vízszintesen lobogott a szélben, akár a seprűjén száguldó boszorkány köpenye. James felkapta a megafont, és beleüvöltött:

– Mindenki a fedélzetre! Mindenki a fedélzetre! Készenlét az orrvitorlánál! Derékvitorlát bevonni, rögzíteni!

A magasban apró alakok araszoltak ki az imbolygó vitorlarudakkal. James eltűnődött, ha egyikük lezuhanna és vörös péppé zúzódna a fedélzeten, vajon Henry Wicham azt is kevésbé tartaná tragikusnak,

mint valamelyik nyavalyás növénye elvesztését? Az orrvitorla lassan a helyre kúszott, kidagadt, amint a vad szél belekapott. A *Neptune* tehetetlenül dülöngélt, bukdácsolt. Ennél rosszabb viharokat is kibírt már a hajó, gondolta James komoran, de a Port Baines-i megpróbáltatás túl sok volt neki, ez nyilvánvaló.

Húsz perccel később a szél alábbhagyott, újabb fél óra múltán pedig teljesen elcsendesedett. Baines biztosan meg tudta volna mondani, miféle természeti jelenség volt ez. Ám akárhogy hívták is, a lényeg, hogy Onedin és hajója különösebb gond nélkül átvészelte.

James megint lement a tiszt kabinba. A matrózok már majdnem végeztek a takarítással, de Wickham még mindig ott sürgött-forgott a növényei körül, akárcsak egy aggódó anya.

– Kettőt elveszítettem – jelentette be gyászos hangon, amint megpillantotta Jamest. – Biztos vagyok benne. Teljesen elárasztotta őket a tengervíz, ezt valószínűleg nem élik túl. Mindig a lehető legtisztább és legfrissebb édesvizet igénylik, amikor létbizonytalanságban vannak. – Figyelmét az egyik növény sérült levelére fordította. – Előfordulhat még hasonló vízbeáramlás?

– Ezt nem lehet előre tudni a tengeren. – Wickham művelt ember volt, és James alapvetően rokonszenvesnek találta, de ezt a már szinte az örület határát súroló megszállottságát nem tudja megérteni. Mondja, Mr. Wickham, miféle növények ezek, hogy ilyen sok pénzt és gondoskodást pazarol rájuk, és fontosabbnak tartja az ő épségüket, mint a hajóét, amely szállítja őket?

– Némelyikük pusztán kertészeti különlegesség – felelte Wickham, ügyet sem vetve a kapitány szarkazmusára. – Ezek jelentős érdeklődésre tarthatnak számot a Királyi Botanikus Kert dolgozói és látogatói részéről. Itt van például az *Iriarteia ventricosa*. – Kicsiny hajtásra mutatott, amelynek máris apró pálmalevelei voltak, azután bocsánatkérően elmosolyodott, amiért latin szavakat használt. – Ez egy pálmafajta, amely úgy tizenöt méter magasra nő meg, és a törzsén egymástól szabályos távolságokra különös dudorok alakulnak ki. Vagy ilyen még a *desmoncus*... – Ajkát még szélesebb vigyorra húzta. – Ám a példányok zöme egy roppant hasznos növényfajtahoz tartozik, s főként ezek miatt fontos mielőbb Angliába érnem. – Széles mozdulattal a telezsúfolt asztal felé intett. – E növények közül huszonöt egyforma, bár ebben a stádiumban talán nem látszik. És több száz magot is viszek, hogy otthon megkíséreljük kicsíráztatni és elültetni őket.

– És voltaképpen miféle növény ez? – érdeklődött James.

Henry Wickham felpillantott a palántáról, amellyel épp foglalatostkodott. Tekintete a távolba révedt.

– Időnként úgy érzem magam, mintha a botanika úttörője lennék mondta. – Mint Bligh. Hallott már Bligh kapitányról?

– Arról, akinek a hajóját elvették a zendülők? – kérdezett vissza meglepetten James. – Semmi irigylésre méltót nem találok a sorsában.

[* A Bounty lázadó tengerészeire utalnak. – V. T. megjegyzése]

– Az a zendülés mindössze egy sajnálatos szegényfolt egy egyébként nagyszerű ember jó hírére – felelte Wickham. – Bligh igazi érdeme az volt, hogy kenyérfacsemetéket szállított a csendes-óceáni szigetvilágból nyugat-indiai ültetvényekre. A csemeték túléltek az utat, és megeredtek új hazájukban. Mindmáig ezek táplálják a lakosság jelentős hányadát.

– És maga mit visz Angliába, Mr. Wickham? Valami olyat, amin zabkása terem az éhező angol szegények számára? – James úgy vélte, nyugodtan tréfálhat a botanikussal, úgy tűnt, nem sértődős fajta, viszont időnként nem ártott finoman rendreutasítani őt.

– Attól tartok, nem egészen – felelte komolyan Wickham. – Van önnek családja, Mr. Onedin?

– Hogy családom? – Jamest meghökkentette a kérdés. – Igen. Van feleségem és egy gyermekem. – Felködlött előtte Letty arca a hurrikán idején, és Charlotte-é, amikor nagyon rosszul volt. Igazán nevetséges, hogy az utazás során egyre gyakrabban jutnak az eszébe. Gondoskodott róluk megfelelően. – Miért kérdezi, Mr. Wickham?

– Mert egy családos embertől elvárható, hogy a szíven viselje az egész angol nemzet boldogulását – jelentette ki Wickham. – Legalább annyira, mint én. Ezért viszek a hazámba... gumifacsemetéket.

James nem hitt a fülének. Arra gondolt, talán a *Neptune* recsegése, nyikorgása közepette nem értett jól valamit. A botanikus azonban megismételte:

– Gumifacsemetéket.

James most már biztos volt benne, hogy Wickham elmeháborodott. Szinte ijesztő egybeesésnek tűnt, hogy az alaptőkét, amellyel bezállhat a brazil gumikereskedelembé, azzal szerzi meg, hogy Angliába szállít gumifacsemetéket, amelyekre a biztos pusztulás vár. Szerencsétlenektől még üvegházi körülmények között sem várható el, hogy azon az éghajlaton megeredjenek. Nem, Anglia soha nem lesz guminagyhatalom. Ez az egész egyszerűen esztelenség.

James Onedin egyszer már összegyűjtött egy vagyont egy álom alapján. Az a saját álma volt, hajókról, tengerekről és a kereskedelem világméretű kiterjesztéséről. A második vagyona alapjául valaki más álma fog szolgálni. Ezúttal egy olyan álom, amely kétségkívül szappanbuborékként pukkan majd szét.

– De hát ez tragédia – zokogta Elizabeth Fogarty. – Valóságos tragédia!

*

Túlzás lett volna azt állítani, hogy Blaney kapitányt gyászolja ilyen mélységesen. Amíg el nem indultak a *Lady Elizabeth* első útjára, nem is tudott a férfi létezéséről. De hogy valakinek így kelljen meghalnia, távol az otthonától, idegen földön, ez igazán felkavaró volt. Még jobban megrázta Elizabeth-et a gondolat, hogy ő is járhatott volna így. Amikor Letty és Charlotte társaságában visszatért Santosba, ijesztő hírek fogadták. Blaney meghalt, a legénység zöme pedig nagyon beteg volt.

– Rendkívül szerencsésnek mondhatja magát, Lady Elizabeth – közölte az idősödő orvos komoran. – Az ön hajóján sárgaláz járvány tört ki.

– Sárgaláz! – Maga a szó is elég volt ahhoz, hogy Elizabeth az ájulás határára kerüljön a rémülettől.

– Ha eddig nem tapasztalt magas lázat, erős émelygést és nem köhögött fel fekete epét, akkor valószínűleg már nincs miért aggódnia folytatta az orvos tárgyilagosan. Az ősz hajú skót hosszú évekkal ezelőtt feleségül vett egy santosi nőt, ideköltözött, és főként az erre járó hajók legénységét és utasait gyógyította. – Engedjen meg egy kérdést, Lady Elizabeth! Csípték meg önt szúnyogok?

– Egyszer-kétszer. Meglehetősen sok szúnyog volt a hajón utazásunk utolsó részében.

– Akkor, véleményem szerint, önnek szinte hihetetlen szerencséje van – bölintott a skót orvos a homlokát ráncolva. Volt egy apró rendelője a kikötőben, ott ültek és beszélgettek. – Nagyon keveset tudunk a sárgalázról. Volt azonban a *Lady Elizabeth* fedélzetén egy hordó víz, amelyben szúnyogok tenyésztek. A legénység egyik tagja szerint ezt Kingstonban vették fel.

– Így igaz – erősítette meg Elizabeth. – Miután átszeltük az Atlanti-óceánt, ivóvizünk még volt bőven, ám az egyéb célokra használt vízből kifogytunk. Ezek szerint azt mondja, doktor úr... azt mondja, hogy a sárgalázat valami módon a szúnyogok okozzák?

Az idősödő skót a fejét csóválta. Efféle kérdésekre senki nem tudott volna biztos választ adni.

– Én mindössze annyit tudok – kezdte tünődve –, hogy évekkal ezelőtt egy kereskedő kikötött Paranaguánál, hogy az ottani bennszülöttekkel üzleteljen. Az indiánoknak nagyon megtetszett egy ivóvíz tartó edény, amelyet a hajón láttak. A kereskedő örömmel elcserélte, bár az edény alján lötyögött még valamennyi állott víz. A bennszülöttek egy különleges helyen kiállították a számukra oly becses tárgyat, és nagy tiszteletben tartották. Azután nem egész egy hónap alatt az egész falut elvitte a sárgaláz.

Elizabeth kinézett az ablakon a kikötőben horgonyzó hajók kéményeire. Bár a szénellátás komoly gondot okozott Braziliában, a gőzhajók iránti lelkesedés egyre nőtt. Mindössze egyetlen magas, tiszta árboc magasodott a köpcös, szurtos gőzösök fölé. Az ég felé mutatott, ünnepélyesen, akár egy templomtorony; sugallat, szemrehányás.

– Mennyi idő alatt gyógyulnak meg a legénységem tagjai? – kérdezte az asszony.

– Némelyik soha. Azt hiszem, tisztességesebb, ha előre figyelmeztetem, Lady Elizabeth, előfordulhat több további haláleset is.

– De hát csak lesz, aki meggyógyul!

– Majd kiderül. Hetek, esetleg hónapok alatt. Nincs pontos gyógymód erre a betegségre, és utána a teljes felépülés, felerősödés sem megy egyhamar.

– Nem rostokolhatok itt hónapokig – mondta Elizabeth. Tudott ő is olyan türelmetlen lenni és éppoly közönyös az emberi szenvedéssel szemben, mint James. – Gondoskodom róla, hogy a betegek megfelelő ellátásban részesüljenek, és új legénységet toborzok. Feltételezem, a hordót, amelyben a szúnyogok tenyésztek, eltávolították a hajóról. Ugye, mindent átkutattak, hogy nincsenek-e további tenyészhelyek? Ha valóban igaza van, doktor úr, nem kockáztathatunk.

A skót orvos nem tartotta szívtelennek a vele szemben ülő angol hölgyet. A hosszú évek, amelyek során a hozzá fordulók jelentős részének csupán a halálát tudta a lehetőségekhez képest könnyebbé tenni, őt is realistává tették. De azért szerette volna, ha valaki utánajár, igaz lehet-e, amit a szúnyogok és a sárgaláz kapcsolatáról gyanít. Ha kiderülne, hogy helytálló a feltevése, még az orvosi könyvekbe is bekerülhetne. Mint Jenner, Harvey...

*

– Attól tartok, nem beszélek portugálul – közölte emelt hangon Elizabeth, mintha a hangerő érthetővé tette volna mondandóját az alacsony, borotvátalan hajóskapitány számára, aki mélyen ülő kicsi szemét összehúzza nézett vissza rá. – Mindössze arról van szó, hogy szükségem lenne kapitányra és legénységre, akik elvisznek engem és a hajómat Manáosba.

– Manáos! – Az ápolatlan férfi lelkesen bólogatott, szeme felcsillant.

Kicsit mintha bűdös lett volna, de Elizabeth úgy találta, ez teljességgel normális a világ e távoli csücskében élő embereknél. Már észrevette, hogy a vízvezeték- és a csatornahálózat mindenütt roppant kezdetleges állapotban van.

– Manáos. *Si, si. Bello.*

– Ha megengeded, Elizabeth néni – szólta közbe mosolyogva Charlotte, azután lassan, de magabiztosan beszélni kezdett a tengerészhez portugálul. Elizabeth teljesen elképedt. Az unokahúga olyan készségekkel bírt, amelyek az ő idejében vagy tiltottak voltak fiatal lányok számára, vagy egyszerűen szóba sem jöhettek.

Mindent összevetve Charlotte rendkívül figyelemre méltó ifjú hölgynek tűnt. Már elmondta a nagynénjének, mennyire érdeklik e hatalmas ország indián őslakói. A lábadozás hosszú idejét nyelvek, valamint bennszülött szokások tanulmányozásának szentelte. Úgy látszott, nem volt rá különösebben rossz hatással sem a betegség, sem a nyomorúság. Amint újra tisztességes környezetbe került és jókat ehetett, a jó kedélye rögtön visszatért. Semmi más gond nem volt vele, mint hogy folyton azt kérdezgette, mikor indulnak már apja megmentésére.

Minél többet gondolkodott ezen Elizabeth, annál különösebbnek találta a dolgot. Charlotte természetesen Onedin volt, és a vér nem válik vízzé. Viszont intelligens is volt, és úgy tűnt, döntéseit korántsem érzelmi alapon hozza. Ami azt illeti, időnként meglehetősen hűvös és szentelen tudott lenni. Akárcsak James. Vajon elképzelhető-e, hogy Charlotte lenézi Lettyt, tűnődött Elizabeth. Lettyt, aki újabban egyre mélyebbre süpped az önsajnálásban. James gyalázatosan viselkedett vele, ez kétségtelen, de azért mostanra már igazán összeszedhette volna magát. És ugyan mit értett azon, hogy annak idején Anne, és most Charlotte volt fontos James számára, ő azonban nem jelent neki semmit?

Charlotte elfordult a tengerésztől, aki a beszélgetés eredményeképpen kicsit emberibbnek látszott. Elizabeth hálás volt. Az új legénység toborzása meglehetősen nehéz feladatnak bizonyult. Ez a férfi kimondottan alattomosnak tűnt, amikor felbukkant, és Elizabeth nem tudta, hogyan döntsön. De hát a tengerészek a világnak ebben a csücskében mind gazembernek látszanak, persze.

– Azt mondja, egy szkúner kapitányaként járta az Amazonast mesélte mosolyogva Charlotte. – Elveszítette a hajóját. Nem egészen értem, hogyan és miért. A legénység azonban még mindig együtt van, és munkát keres.

– Ért a gőzhajókhöz? A *Lady Elizabeth* egészen más, mint egy szkúner. Charlotte újra a tengerészhez fordult, aki a kérdés hallatán megint

hevesen bólogatott, és hadarva, bőbeszédűen válaszolt.

– Igen – mondta végül Charlotte. – Régebben kormányosként dolgozott egy gőzösön, amely Parából

indulva járt fel és le az Amazonason. És parancsnokolt már szénszállítón is, amely a többi gőzöst látja el. Úgy tűnik, jól ismeri Brazíliát, és különösen azt a vidéket, ahová mi menni akarunk.

Elizabeth már vagy századszor tette fel magának a kérdést: tulajdonképpen miért is vállalkozik erre az örültségre?! Tökéletesen tisztában volt vele, hogy az lenne a legjobb, ha egyszerűen visszavinné a két nőt Angliába, és itthagyná önző bátyját a sorsára. Úgy érezte azonban, hogy valamilyen módon előnytelen helyzetbe kerülnek Daniel Fogartyval szemben, ha nem tenne meg minden tőle telhetőt James megmentése érdekében.

Elizabeth gondterhelten nézte az előtte álló alacsony kapitányt. Úgy vélte, ez az alak is lehet olyan becsületes, mint bárki más.

– Rendben van – bólintott határozottan Charlotte-nak. – Mondd meg neki, kérlek, hogy megfelel.

Charlotte közölte a hírt a kapitánnyal, aki széles vigyorra húzta a száját, és hogy mérhetetlen hálóját kimutassa, többször megcsókolta a lány kezét. A csókok cuppanósak és nedvesek voltak.

– Úristen – mormolta Charlotte a kezét törölgetve, miután az ápolatlan kapitány távozott.

– Semmi baj, gyermekem – nyugtatgatta Elizabeth. – Náluk ez a szokás.

– De kirázott tőle a hideg. – A lány egyre csak tisztogatta a kezét. Láttad a száját, Elizabeth néni? Azok a töredezett, megfeketedett fogak...

6. fejezet

Amikor James Onedin visszatért Manáosba, maga volt a megtestesült vállalkozó szellem és eltökéltség. A pomádés hajú, mézesházas Senhor Lombardo megkísérelte rég nem látott testvérnek kijáró üdvözlésben részesíteni, ám James nem volt hajlandó ilyesmire időt vesztegetni.

– A *Neptune*-t Parában hagytam – közölte Baineszel, aki szintén ott ült a kikötői irodában. – Hátrálatna bennünket itt a gyakori szélcsend idején. Jobb lesz, ha a gumi szállításához olyan *cubertát* használunk a folyón, mint a kereskedők. Vagy gőzöst.

– Azt hittem, a világ minden kincséért nem tenné még a lábát sem egy gőzhajó fedélzetére – jegyezte meg Baines. – Úgy tudtam, az a véleménye, hogy a gőzösök semmi másra nem jók, mint vizet forralni a teához.

– Most üzletről van szó, nem elvekről – mordult rá James. – Nincs semmi, ami egy vitorlás hajót túlszámíthat a tengeren, és emellett kitartok halálom napjáig. Most viszont első a hatékonyság és a sebesség. Bristolban kötöttem ki. Nem maradhattam sokáig, féltem, hogy a hitelezőim megneszelnek valamit, és odajönnek. Azért így is sikerült megegyeznem egy ottani kereskedővel. Nincs más dolgunk, mint biztosítani a folyamatos gumiellátást, és a pénzüink hamarosan halmokban áll majd.

– Ma este a *Lammermori Lucia* van műsoron – tájékoztatta őket váratlanul Lombardo.

A másik két férfi elkerekedett szemmel meredt rá, s neki szomorúan kellett rádöbbennie, hogy megint a komoly angolszászok közé keveredett, akik annyi időre sem szüneteltetik a munkát, hogy elismerjék, óriási megtiszteltetés Manáos számára egy olyan kiváló díva látogatása, mint amilyen Sembrich. Az operaházban egykor majd mindennaposak lesznek az efféle fellépések. Most azonban még olyanok voltak, mint egy-egy isten alá szállása, s ennek megfelelően kellett őket méltányolni is.

– Ne ezzel az ostobasággal törődjön – csattant fel végül James. – Ki kell derítenünk, hogy itt, maga körül miért olyan nagy a szervezetlenség.

– Por favor, senhor? Mit jelentsen ez?

– E szerint – kopogtatta meg James az íróasztalon fekvő vastag főkönyvet – a maga forrásai mindössze két tonna nyersgumit tudnak biztosítani kéthetente. Hát ez nem elég!

– De senhor – tárta szét a karját Lombardo –, gondolja meg, milyen hihetetlenül kevés a költség! Még többet spóroltam meg önnek, mint kezdetben feltételeztem.

Magában komoran megjegyezte, hogy normális körülmények között annak, aki ilyen sok felesleges kiadástól kíméli meg az üzlettársát, jogában kellene álljon zsebre tenni a különbözetet. Bánatos pillantást vetett Bainesre.

– Pontosán ezért kell beszereznünk a mostani mennyiség kétszeresét. – James nem engedett. – Az ember úgy nem gazdagszik meg, ha azt gondolja, olcsón veszek, drágán adok el, tehát nem kell túl sok árut forgalmaznom. Épp ellenkezőleg. Ha meg akar gazdagodni, abból kell kiindulni, hogy jó profittal dolgozik, de meg is duplázhhatja ezt a profitot, ha kétszer annyi árut ad el. Én amondó vagyok, legalább öt tonna nyersgumit kell beszereznünk kéthetente.

– Öt tonnát! O, senhor, ilyesmi nem fordult még elő soha a gumi történetében. Mondtam már, nincs elég munkaerő.

– Majd kerítünk valahonnan.

Az ajtó hangos csapódása elárulta Jamesnek, hogy Baines hirtelen elhagyta az irodát. Úgy látszik, valami felzaklatta a nagydarab kapitányt, gondolta. Csakis arról lehet szó, hogy túl régóta van a szárazföldön a vén tengeri medve. Hát, most már visszatérhet az árbocai meg kötelei közé. Távol tartotta Lombardot a kasszától, amíg James a tengert járta. Remek munkát végzett. A könyvelés is tökéletes volt.

– Mindössze egy kis nyomást kell gyakorolni a megbízható ügynökökre – jelentette ki James, azzal átült Lombardo mellé, és kinyitotta az egyik könyvet. – Ez az ember itt... Henriques vagy mi a neve rendszeresen ő hozza a legnagyobb mennyiségű nyersgumit. A körzete Óbidostól délre fekszik. Roppant termékeny terület lehet. Nos, meg kell mondanunk ennek a Henriquesnek, hogy jó néven vennénk, ha kétszer ekkora energiával vetné bele magát a munkába.

James háromnegyed órán át ült Lombardo mellett, és magyarázta neki az üzleti stratégiát. Még csak az első szállítmány volt útra kész, de a kalkulált profit hihetetlenül soknak tűnt. James lelki szemei előtt máris hatalmas és egyre növekvő pénzhalmok lebegtek.

– Talán forgolódnom kellene egy keveset a társaságban – tűnődött. – Olyan hanyag itt mindenkinek a hozzáállása az üzlethez, esetleg akadnak beszerzők, akik az összes gumijukat a lábam elé rakják, ha megtudják, hogy én garantálom a hatékony munkát. Akkor nemcsak exportőr lennék, hanem területi képviselő is. Persze csakis megfelelő összegek ellenében. Végül is mindennek ára van, nem igaz? Senhor Lombardo?

– Ah, Senhor Onedin... ezek szerint ma este eljön a *Lammermori Lucia* előadására? – Az általános, sűrű sötétségben halvány fénysugár csillant fel a kis olasz számára.

– Az Opera olyan hely, ahol emberek találkoznak egymással, igaz? – James átlátta a dolog logikáját, de nem volt tőle boldog.

– Ott lesz mindenki, aki számít Manósbán. Megismerheti a gazdagokat, a hatalmasokat. Ah, *magnified* lesz, meglátja!

Később, amikor lement a pontonokhoz, James összeakadt Baineszel.

– Idefigyeljen – kezdte a maga nyers modorában –, mi baja van magának?

– Hogy mi bajom? – Baines függőben hagyta a kérdést. Mereven állt, hangja feszült volt.

– Lombardóról van szó? Felfordult a gyomra a kis olasz mézesmázos stílusától? Csak hajoljon át a korláton és szabadítsa meg tőle a szervezetét. Maga meg a *Neptune*, jó legénységgel nem egész egy héten belül kinn lesznek a tengeren.

– Azonnal küldeni akarja az első szállítmányt?

– Úgy ám! Bristolba. És azt akarom, hogy amilyen hamar csak tud, vissza is érjen a következő adagért. Már intézkedtem, veszek még egy hajót, amint megengedhetem magamnak. És talán hamarosan egy harmadikat is, ki tudja...

James tekintete a távolba révedt. A közelben békák brekegtek. Időnként egyszerűen képtelenségnek tűnt, hogy ez az irtatlan víztömeg csak egy folyó. James megint Lettyre és Charlotte-ra gondolt, s hogy milyen távol vannak tőle, még a nagy folyó túlsó partján is messze túl. Úgy tűnt, hiányoznak neki. Most már igazán ímia kellene, tudatni velük a pontos címét. Parában eszébe jutott, hogy legalább egy kis pénzt nem ártana küldenie, de aztán úgy döntött, felesleges. Kizárt dolog, hogy Charlotte-éknak anyagi gondjaik legyenek. Letty nagyszerűen be tudja osztani a pénzt. Nagyszerűen. Baines, miközben összeráncolt homlokkal nézte a folyónak azt a részét ahonnan természetes csatorna vezetett a Rio Madeirához, megszólalt:

– Ezek a kupicák, vagy milyen ostoba néven emlegetik őket...

– *Cuberták.*

– Szóval nem tettek rám valami jó benyomást. Az egész nem több, mint két árboc, meg elöl egy kabin. Ilyenekre bízunk az ön nagy nehezen megszerzett profitját?

Baines hangja szokatlanul éles volt.

– Ezekkel lehet a leggyorsabban haladni ár ellen – felelte James. Úgy döntött, ha valaminek a nyitjára nem tud rájönni, azt egyszerűen figyelmen kívül hagyja. – Háromra lesz szükségünk. Az egyiknek maga lesz a kormányosa, a másiknak én, a harmadiknak Will Brandon. Brandont magammal is hoztam a *Neptune*-ről.

– Tudom, tegnap este ittam veled egyet. Szóval már mindent eltervezett?

– Hát persze – bólintott James, és továbbra sem értette, miért viselkedik úgy az öreg tengerész, mintha neheztelne rá valamiért. – Jobb, ha az ember felkészül az előtte álló gondokra.

– A hátrahagyott gondokról nem is beszélve – jelentette ki komoran és rejtélyesen Baines. – Hát igen. Amilyen időket élünk, nem árt, ha az ember ezeknek is tudatára ébred...

*

Daniel Fogarty széles mozdulattal körbemutatott.

– Hát tessék! Ugye, gyönyörű?

– És ez mind a magáé?

– Ameddig a szem ellát. Egészen le a vízig.

– Valóban gyönyörű – mondta Chiara Santa, akit egészen elkábított a látvány. – Csodálatos!

Egy kiugró kőszirten álltak, amelynek szélére erős deszkából kerítést szereltek, hogy megóvják a lezuhanástól a túlságosan kíváncsiakat, akik esetleg nagyon kihajolnának. Odalent hatalmas sűrű erdő borította a vidéket, majd a tengerparton sok-sok mérföld hosszan ragyogó homok húzódott széles sávban.

– És mit kezd vele? – kérdezte Chiara Santa. Úgy vélte, olyan lehetett a hangja, mint egy kislányé, akit félelemmel vegyes áhítattal töltenek el a felnőttek komoly ügyei.

– Hát, itt van a faanyag – felelte Daniel, mintha ezek a dolgok egyáltalán nem lennének fontosak. – Rengeteg az építkezés Sydneyben. Új házak, kórházak, templomok, miegyéb. És a város központjától eltekintve mindent fából akarnak építeni. Végre felfogták, hogy az Angliában szokásos építkezés, a robusztus kőházak, a sötét színek a legkevésbé sem illenek Ausztráliához.

– Komolyan gondolja, hogy itt éli le élete hátralevő részét? Nem akar visszamenni oda, ahonnan származik?

Chiara Santa az utolsó szavaknak különös hangsúlyt adott. Mintha kötelességről, és a teljesítése alóli kibúvóról beszélt volna. Ő maga is számkivetett volt, lenyűgözte az új világ bősége, szépsége, bizonyos fokig kísértést érzett, hogy gyökeret verjen itt, szíve mélyén azonban tudta, másfajta talajon virult ki. Az élet valószínűtlen volt ezen a tájon. A tapasztalatokban nem lehetett megbízni.

– Nagy kár, hogy holnap hajóra száll – jegyezte meg Daniel válaszképpen. – Ilyen hamar!

– Mennem kell, hisz tudja. Ez a hivatásom velejárója.

– De hát tegnap volt csak az utolsó előadás! Igazán megérdemelne egy kis vakációt. Némi pihenést.

– Nem, nem. Elfogadtam egy újabb felkérést. Hosszú utazás vár rám. Hiába, ez a hivatás már csak ilyen.

Chiara felsóhajtott. Időnként valóban úgy érezte magát, mint egy misszionárius, aki az isteni hívó szónak eleget téve a legtávolabbi tájakra is elutazik. Az új világ egyre nagyobb területeken nyílt meg, és mindenütt szomjazták az óvilági kultúrát. Chiara volt az apáca, a szerzetes nővér, aki el tudta vinni a pogányokat az üdvözülés lehetőségét, a megváltó tanokat. És Amerika a lábánál hevert. Ausztráliában imádták. Vajon mi történik majd a következő helyen, ahová menni kell, ebben az isten háta mögötti városban...

Daniel hangja visszahozta gondolatai közül a valóságba.

– Akkor hát mikor találkozunk megint?

Különös zaj hangzott fel a távolban, mintha fémtárgyakat ütögettek volna egymáshoz.

– Azt hiszem, ez azt jelenti, hogy az ebéd tálalva van – vigyorgott Fogarty.

A piknikkel egybekötött búcsúkirándulást a férfi rendezte az operatársulat számára, de főként – és ezt

kénytelen volt bevallani önmagának – Chiara számára. Kibérelt egy gőzöst, ezzel szállította őket Sydneyből a déli parton fekvő Helensburgh-be. Itt, a hegyek magasából, a kabócák ciripelése és a napsugaras meleg öleléséből az egész világ kellemesen távolinak és egyszerűen látszott.

Daniel azonban csak azt látta, hogy Chiara másnap elhagyja őt. Miért kellett Elizabeth-nek így elrohannia Angliába? Azért, hogy utánaéppen a Frazer cég ügyeinek? *Csak* azért? Minél többet gondolkodott rajta Daniel, ezt annál valószínűtlenebbnek találta. Akkor hát azért ment el, mert érezte, hogy szakadék tátong közöttük, és meg akarta tudni, képesek-e, akarják-e áthidalni azt? Daniel is tisztában volt e szakadék létezésével. Azt viszont még Elizabeth is érzékelné látszott, hogy a férfi és Chiara Santa között semmiféle szakadék sincs. Talán épp ezért ment el?

Chiara Santa csak azt látta, hogy a misszionárius élete rendkívül veszélyes. Bár a kannibálok kondérja nem fenyegeti, az mindenképpen, hogy nem ismeri ki magát az idegen szokások között. Chiara a legkevésbé sem akart lesülyedni a pogányok szintjére. Egész életében a művészet istennőjét szolgálta, és erős akarattal félresöpört mindent, ami elhivatottságával nem állt összhangban. És ez most, életében először nehezebbre esett. Ha szeretett is eddig egyszerű férfiakat, ideiglenes betolakodókat, mindig minden az istennő feltételei szerint történt. Amint Daniel és Chiara visszafelé sétáltak a bozótban át vezető ösvényen, hirtelen nevetgélést hallottak, és fiatalok kis csoportja bukkant fel előttük. Társulatbeli lányokkal kergetőzött néhány fiatalember, köztük William.

– Apám! – kiáltott fel William, és megtorpant. – A többiek várnak odalenn a réten. Azt mondják, nélküled nem foghatnak hozzá az ebédhez.

– Jól van, William – mosolygott rá Daniel. – Rögtön megyek. Előbb azonban megmutatom Chiarának a birtokot kelet felől is.

– Nem, Daniel. – Ilyesmiről eddig szó sem esett, és Chiarán különös nyugtalanság lett úrrá; örült neki, hogy találkozott kolléganőivel. – Nem illő megvárakoztatnunk a társaságot.

– Bolondság – jelentette ki a férfi mosolyogva, de határozottan. Mondd meg nekik, William, hogy öt perc múlva ott vagyok!

– Igen, apám.

Ekkor az egyik lány kikapott William kezéből egy hosszú szalagot, és elszaladt vele. A fiú zavartan pislogott, mire társai harsány kacajra fakadtak. William üldözőbe vette a lányt. Fogarty pedig erős kezét Chiara lapockájára téve elvezette a nőt az ellenkező irányba.

– Daniel. – Chiara érezte, hogy szokatlanul ideges, de nem tudta pontosan, miért. – Ez udvariatlanság. A vendégei bizonyára nagyon éhesek. A friss levegő jó étvágyat csinál.

– Nem akarom, hogy elmenjen holnap – mondta Daniel, és maga felé fordította a lányt. – Akármilyen felkérést fogadott is el, mondja le! Bármennyi is az anyagi vesztesége, megtérítem.

– Nem. Ez lehetetlen. Dél-Amerikába kell utaznom.

– Dél-Amerikába?

– Van egy város a dzsungelben, és nagyon szeretik ott az operát. Azután pedig Rio de Janeiróba megyek. Eleget kell tennem a kötelezettségeimnek. Ez is a munkámhoz tartozik.

– Én újabban alig gondolok a munkámra – jelentette ki a férfi. – Valahányszor megpróbálok összpontosítani, megjelenik előttem a maga szép arca. Ez így nem jó, Chiara. Maga meg én...

– Hagyja abba! – Chiara kirántotta a karját Daniel szorításából. Ez már sok volt. Hihetetlen, hogy az ideiglenes betolakodók mit meg nem engednek maguknak az istennő hű szolgájával szemben! – Fogalmam sincs miről beszél. Hogy jut eszébe ilyesmi?! Azonnal menjünk oda a többiekhez!

– Ugye, itt marad?

– Nem.

– Chiara... Chiara, szerelmem! Maradnia kell. Hát nem érti? Nincs más választása.

Nagy volt a csend ott, ahol megálltak. Szellő sem rezdült, mintha az idő is megállt volna. A kabócák, a többi kiránduló, az egész világ, minden olyan távolinak tűnt. Daniel átkarolta a lány derekát, és gyengéden magához húzta. Chiara döbbenet tapasztalta, hogy nincs ereje tiltakozni. Keze szinte az akarata ellenére siklott fel a férfi vállára.

Daniel szája lecsapott a lány ajakra. Chiara agyának egyik rejtett zugában felbukkant a gondolat, hogy szó kellene essék a férfi feleségéről is. Az ő szelídebb, kulturáltabb, szabályozottabb világában legalábbis megvitatták volna ezt a kérdést. De hát ő tulajdonképpen apáca, akit váratlanul lerohantak, így nyilván nincs joga efféle részleteket számon kérni. Egészen úgy érezte magát, mint Leonora a *Trubadúr* második felvonásában. Felbuzogtak benne a nagyária jól ismert dallamai.

És Chiarának, aki megszokta, hogy számtalan szempár tapad rá, eszébe sem jutott, hogy ebben a pillanatban is akad közönsége. Daniel ugyancsak megriadt volna, ha tudja, hogy figyelik. Nem messze tőlük, a bokrok közt ott rejtőzött William. És mindent látott.

A fiú tudta, jól tette, hogy titokban a pár után lopózott. Már hosszú ideje gyanakodott, noha apja ünnepélyesen kijelentette, elképzelhetetlen, hogy Chiara s közte a jó barátságánál több alakuljon ki.

A fiatalember hirtelen iszonyú haragra gerjedt. Édesanyjára gondolt, és arra a meggyőződésre jutott, hogy semmi keresnivalója ebben az országban, amelyet az anyja soha nem szeretett. Ott kell lennie az ő megbántott, elárult, megcsalt édesanyja mellett.

*

A szél belekapott a fővitorlába, és megperdítette a vízen a *cubertát*, mintha csak egy darab parafa lett volna.

– Szentséges ég – kapkodott levegő után Baines, és megkapaszkodott a kabinban, amelynek nekizuhant.
– Mit keresek én ezen a nyomorult gyufásdobozon?!

– *Trovoada de cima* – üvöltötte mögötte az egyik matróz, és felfelé mutatott.

– Mi van? – ordított vissza Baines.

– *Trovoada de cima*.

Bainest ezen az úton valahogy cserbenhagyta fantasztikus érzéke, amelynek segítségével megértett mindent, amit egy másik tengerész mondott, függetlenül attól, hogy milyen nyelven beszélt. Ennek valószínűleg az lehetett az oka, hogy nem rokonszenvezett az embereivel, a *cubertát* pedig tiszta szívből utálta. Aki szerette az igazi hajókat, az ezt a vacakot csakis gyűlölni tudta. Hiszen alig volt több, mint egy uszály, márpedig a Baineshez hasonló igazi tengerészek számára a leggyötrelmesebb rémálom az, hogy uszályhajósként végzik egy folyón.

A megállapodás szerint a gumit – amelynek összegyűjtését Lombardo megszervezte, amíg James a tengert járta – odahozták az ügynökök a folyami kikötőkhöz. (Baines szerint a legtöbb meg sem érdemelte, hogy kikötőként emlegessék.) A *cuberták*, amelyek egymástól függetlenül, de lehetőleg nem túlságosan eltávolodva haladtak, felváltva álltak be a kikötőkbe, ily módon biztosítva a rakomány egyenletes eloszlását, míg el nem érik a Parában horgonyzó *Neptune*-t, amelyre majd mindent átrakodnak. Épp az Óbidostól délre fekvő kikötőhely közelében jártak. Itt kellett felvenniük a legnagyobb mennyiségű gumit, ezért mindhárom *cuberta* a kikötéshez készülődött.

Újabb kiáltás hangzott el. Baines hátrapillantott. A James kormányozta *cuberta* épp mögötte volt, és a kapitány hevesen mutogatott előre. Baines kezével elárnyékolta a szemét, előrenézett, és egy másodperc alatt megértette, hogy a *trovoada de cima* bizonyára folyami vihart jelent az itteniek nyelvén. Erős széllel kísért szakadó eső közeledett feléjük széles sávban. Amint a partot elérte a vihar, a hatalmas fák rémítő hajlongásba kezdtek.

A következő pillanatban valóságos áradat zúdult az emberek nyakába, egy heves széllökés pedig újra megperdítette a *cubertát*.

– Vitorlát bevonni – üvöltött Baines. – Irány a part! Amúgy is ideje lehorgonyozni, elég közel vagyunk már ahhoz az átkozott kikötőhelyhez.

Miután a fősodorból kikormányozta a gyűlölt járművet a part menti sekély vízbe, Baines bőrig ázva, a tehetetlen dühtől a fogát csikorgatva kidobta a kötelet a partra, utánaküldte az egyik matrózt, azután bement a kabinba, és pipára gyújtott.

Minél hamarabb végez ezzel az egész ügyvel, gondolta, annál jobb. A folyami hajósokat mindig is különös

népségnek találta, és most már azt is tudta, miért. Az ember, ha nem vigyázott, nagyon könnyen felfuthatott egy homokzátonyra. Ha pedig éjszaka vesztegeltek, hosszú kötéllel kellett kikötni a hajót, mert partközelen elevenen felfalták őket a szúnyogok. És akkor még a kullancsokról nem is beszéltünk. Minden este legalább egy óra ment rá, hogy kiszedje őket az ember. És volt még más is ami nyugtalanítóan hatott ebben az istenverte ügyben. Bizony, más is...

Miután a vihar elvonult, James beállt hajójával a Bainesé mellé, majd Will Brandon is követte őt. Onedin átlépett Baines *cubertájára*.

– Henriques még nincs itt – állapította meg. – De jönni fog, naplemente előtt. Rendes fickó. Tudja, hogy ma délután érünk ide.

– Ki az a Henriques? – morogta Baines.

– Az itteni ügynök. A könyvelés szerint jó munkát végez.

– Aha. Szóval dörzsölt pasas, aki jó fogást csinál ezen a gumiuüzleten – jegyezte meg Baines. – Maga a megtettesült vállalkozó szellem.

James a homlokát ráncolta. A vén tengeri medve hangján egyértelműen érezhető volt a neheztelés.

– Megmondja végre, hogy mi ütött magába – kérdezte James erélyesen –, vagy ez titok marad az idők végezetéig?

A kapitány fenyegető tekintettel bámulta a növényzet zöld szövevényét a parton. A denevérekre gondolt, és a kígyókra gondolt. A tengeren az élet egyáltalán nem könnyű, de vannak dolgok, amelyektől ott nem kell tartani. A tengeren az ember voltaképpen szabad. Ez az igazi különbség, gondolta komoran. A parton: bebörtönzés, betegség, vadállatok és rabszolgotartás van; a tengeren: szabadság.

– Annyit mondhatok – felelte végül Baines –, igen nagy különbség van a birkagulyás, meg a mocsárba dögölt birka között.

James ezzel a rejtélyes válasszal sem ment sokra, de nem erősködött tovább.

Henriques körülbelül egy órával a *cuberták* kikötése után ért a partra. Őt szamarat vontatta taliga követte őt, mind megrakva a sötét színű, kocsonyás állagú nyersgumival. A kordékat indiánok hajtották, Henriques pedig egy nagy fekete ló hátán érkezett. Vékony, de izmos férfi volt, emberei szemlátomást tisztelték.

– Remek! Remek! – James arca felragyogott a hatalmas mennyiségű gumi láttán. – Milyen gyakran tud ennyit szállítani nekem?

– Maga mond, Capítão – felelte tört angolsággal Henriques, és a háta mögé mutatott. – Gumifa mindenhol. Maga mond, mennyi kell.

– Az a kérdés, mennyit bírnak előállítani a munkásai.

– Sok munkás – legyintett Henriques. – Sok jó munkás. Sok *mura*.

– *Mura?*

– Indián ember. Sok él dzsungel. Sok dolgozik Henriques. – Azzal széles vigyort villantott az indiánok felé.

– Átveszem mindet, amennyit csak hoz – közölte James. Már látta maga előtt a jövőt, a sokkal gazdagabb jövőt, mint eddig remélni merté.

A gumit átrakodták a *cubertákra*, és Henriques távozott. Hosszú ostorával nagyot csattintott az indiánok feje fölött, kétségkívül azért, hogy gyorsabb haladásra ösztökélje a szamarakat.

James megkereste Bainest, aki a portugál megérkezése óta nem is mutatkozott.

– Azt hiszem, itt maradunk éjszakára – mondta. – Pirkadatkor indulunk tovább.

– Igenis, kapitány úr – felelte Baines, és feszesen tisztelgett.

– A mindenségig magának – csattant fel James bosszúsan –, mi a fene baja van?

– A szokásos szabad legénység lesz a *Neptune* fedélzetén, vagy valami erőszakkal toborzott banda?

– Miről beszél? – képedt el James.

– Hallotta, mit mondott a maga csodálatos Senhor Henriquese, nem? – kérdezte a kapitány szikrázó szemmel. – Rengeteg munkást találni a dzsungelben. Rengeteg *murát*.

– Onnan szerzi a munkaerőt, ahonnan akarja. Úgy látszik, Lombardo tévedett, az indiánok mégiscsak dolgoznak fizetésért.

– Fizetés! – húzta el a száját Baines, majd a vízbe köpött. – Maga tényleg azt hiszi, hogy ez a gazfickó fizet azoknak a szerencsétlen bennszülötteknek?

– Mi mást tenne? – háborodott fel James.

– Hogy mi mást? Nahát, uram, maga aztán különös ember. Baines szeme villogott a szürkületben. – A legnagyobb veszélybe sodor engem meg a legénysége felét, hogy egy szkúner kapitányát megfossa az emberi rakományától, azután pedig nyugodtan zsebre teszi a profitot, amelyet egy ilyen rabszolgatartó zsvány kitermel.

– Rabszolgatartó? Miből gondolja, hogy Henriques rabszolgákkal dolgoztat?

James hallotta, amint a hangja visszaverődik a fákról. Ha besötétedett, olyan volt a dzsungel, akár egy üres katedrális.

– Egyetlen fillér sem szerepel a fizetés címszó alatt a könyvelésben. Ez nem derült ki a Senhor Lombardóval folytatott eszmecsereje során?

– Lombardo mindent elmagyarázott. Henriques jobban szereti, ha egy összegben kapja meg a pénzét, és azután úgy gazdálkodik vele, ahogy akar. Így nyugodtan mozoghat, és bárhol szerződteshet munkaerőt.

– Hogy aztán minél nagyobb mennyiségű gumit szállíthasson, minél olcsóbban, igaz?

– Gondolom, igen. Engem az egészségből csak a profitom érdekel... A fák visszaverték utolsó szavait. James elhúzta a száját. – Mr. Baines, ön időnként meggondolatlanul von le következtetéseket. – James egyszerre átalakult a parancsnoki hídon álló kapitánnyá, aki megrendszabályozza a fegyelmetlen első tisztet. – Ebben az országban a törvény szigora lesújt a rabszolgatartókra. Ha Senhor Henriques közéjük tartozik, előbb-utóbb megfizet érte. Addig azonban semmi közöm a dolgaihoz. Megértette? Semmi közöm.

James átlépett saját hajójára.

– Csőd – szólt vissza. – Tisztában van a szó jelentésével? Tudja maga, mit jelent mindent kockára tenni egy vállalkozásban, amely ezreket hozhat, és aztán egyik pillanatról a másikra mindent elveszíteni? Sokan el sem bírnák ezt viselni. Belehalnának. Vagy megölnék magukat. De James Onedint nem ilyen fából faragták. – A hangja határozott volt, eltökélt. – Gondoskodtam a feleségemről és a gyermekemről lehetőségeim szerint, de még az ő igényeik is másodrendűek ahhoz viszonyítva, amit itt és most tennem kell. Úgyhogy csak a saját dolgommal törődöm, Mr. Baines, és azt vallom, mások is törődjenek a saját dolgukkal. Mindannyian tudjuk, hogy az élet nem habostorta, a gonoszság létezik. Ám abból még senki nem gazdagodott meg, hogy az emberi gonoszság miatt panaszkodott.

7. fejezet

Baines rögtön jobban érezte magát, amint újra igazi fedélzet emelkedett és süllyedt a lába alatt, és hatalmas fehér vásznak dagadoztak a feje felett.

James Onedin vontatókötélre vette Baines *cubertáját*, és Will Brandonnal visszatért Manáosba. Természetesen nem hajóztak üresen, profit nélkül. Méretre vágott márvány érkezett Carrarából Parába a leendő manáosi operaház számára. James szívesen vállalta az áru szállítását. Ez majd megerősíti a pozícióját azoknál a gazdag kereskedőknél, akik őt máris feltörekvő embernek, a Teatro Amazonas megépítését pedig minden álmok és ambíciók netovábbjának tartották.

Amikor James megérkezett Manáosba, levél várta. Letty kézírását megpillantva rögtön feltépte a borítékot. Nemrég végre írt São Paulóba, úgy gondolta, amit a kezében tart, felesége válasza, amelyben kötelességtudóan beszámol a történekről. A levél tartalma azonban megdöbbenetete. *Kedves James!*, állt a sűrűn teleírt lap tetején. *Fel nem foghatom, miért viselkedsz így velünk. Ha Charlotte nem épült volna fel sérüléseiből...*

A levél több oldalon át ebben a stílusban folytatódott, és a kézírás egyre nehezebben olvashatóvá változott. Letty, mint nevelőnő, azzal töltötte a napjait, hogy a rábízott fiatalokba igyekezett belesulykolni a kalligrafikus írás fontosságát. Vajon mi történhetett vele, hogy észre sem vette, mennyire szétzilálódott az írása? A levél több mondata utalt arra, hogy nem ez az első üzenet, amelyet megpróbált eljuttatni férjéhez.

James észrevette, hogy a borítékon mindössze annyi áll: *James Onedin, Manáos*. Olyan volt, mintha az asszony rákiáltana. James felidézte azt az egyetlen alkalmat, amikor Letty kiabált vele, a hurrikán tombolása közepette Port Bainesben, amikor ő kénytelen-kelletlen szembenézett a valósággal, hogy nem szereti igazán a feleségét, és azzal a még zavarba ejtőbb ténnyel, hogy Letty féltékeny Charlotte-ra.

Elizabeth sem tudja mire vélni a dolgot. Igen, a húgod, Elizabeth. Eljött ebbe az országba, megkeresett bennünket, és elborzadt a körülményeink láttán. Véleménye szerint az, hogy a sorsunkra hagytál bennünket... Elizabeth! Mi a csodát keres Elizabeth Brazíliában? Ausztráliában kellene lennie a férjével. Ez zavarba ejtő volt, és kicsit felháborító. Még hogy a *sorsukra hagyta* őket! Ez erős túlzás. James igenis tartott tőle, hogy esetleg gondok adódhatnak, és többször is komolyan mérlegelte a helyzetet, de vajon nem Letty kezelte gondatlanul a rábízott pénzt? Talán ennek kellene utánanézni, mielőtt őt vádolják hanyagsággal. Gondoskodott a családjáról, ahogyan kell, és ha nem bizonyosodott meg személyesen arról, hogy minden rendben van, annak csakis az az oka, hogy figyelmét teljes egészében a nagyobb probléma megoldásának kellett szentelnie.

A levél befejezése még az eddigieknél is megdöbbentőbb volt.

...így hát elhatároztuk, hogy megkeresünk ott, abban a Manáosban. Ott majd kárpótolhatsz bennünket az elszenvedett megaláztatásokért. Charlotte meglepő módon – még mindig azt hiszi, kötelessége segíteni Neked. Ami engem illet...

James letette a levelet, mert hirtelen szörnyű haragra gerjedt. Elismerte, elképzelhető, hogy némileg meggondolatlanul járt el. Voltaképpen elképzelése sem volt a háztartási kiadások mértékéről. Úgy tűnik, legalább Charlotte nem neheztel rá, sőt segíteni akar neki. Nos, pontosan efféle érzelmekre van szükség egy családban. Na de Elizabeth! Miért van Elizabeth Brazíliában? Mit jelentsen ez?

*

– Nem szeret engem – jelentette ki Letty komoran. – Sohasem szeretett...

A vele szemben ülő Elizabeth kínosan feszengett a székén. A *Lady Elizabeth* kapitányi kabinját és szalonját alakították át kicsi lakosztállyá a hölgyek számára. Az ápolatlan kapitány (akit egyébként Furdadónak hívtak) minden nap jelentést tett asszonyának, egy néger pedig behozta az ételt. Ettől eltekintve nem is érintkeztek a legénységgel, miközben a hajó északnak tartott a part mentén. Még a tengeren haladtak, de várható volt, hogy hamarosan elérik azt a pontot, ahol irányt változtatnak, és behajóznak az Amazonas torkolatába. Elizabeth örült ennek, mert a gőzös bukdácsolása és a gépek folyamatos vibrálása továbbra is elég rossz hatással volt a közérzetére. Letty panaszkodása csak tovább rontotta a helyzetet.

– Biztos vagyok benne, hogy túlzol, ha ezt mondd – sóhajtott Elizabeth. Az utóbbi napokban elég gyakran érezte szükségét, hogy felsóhajtsa; az az abszurd helyzet alakult ki, hogy kénytelen volt védelmébe venni a bátyját, ha azt akarta, hogy Letty legalább egy kis időre abbahagyja a siránkozást. – James vállára most rendkívül nagy teher nehezedik. Nincs ideje rá, hogy a szokásos módon kimutassa az érzelmeit.

– Ilyesmire sosem volt ideje – jelentette ki gyászos képpel Letty. Azzal kezdte, hogy mint nevelőnőt, tájékoztatót a tényről, miszerint hozzá fogok menni feleségül. Úgy ért a bejelentés, mint derült égből a villámcsapás. Amikor közöltem, hogy nem vagyok hajlandó elfogadni a feltételeit, szemlátomást megdöbbent. Aztán hosszas töprengés után elvitt egy romantikus hajóútra a skót szigetekhez, remélve, hogy ettől majd meggondolom magam. Úgy is lett – vallotta be komoran Letty. – Úgy is lett.

Elizabeth is őrizte egy romantikus hajóút emlékét. A gyönyörű *Neptune*, a kormánynál a jó öreg Baines, és a fedélzeten az ifjú *házasok*: ő és Daniel Fogarty. Tisztán látta maga előtt férje megnyerő arcát, amint elragadtatottan nézi a tengert, miközben a tatvitorla kidagad a fejük felett, és az alsó vitorlarúd lassan átlendül. Vajon szerette-e őt a férje ekkor? Szerette-e egyáltalán valaha is? Hirtelen Chiara Santa arca jelent meg Elizabeth lelki szemei előtt. Férfiak! Voltaképpen, gondolta, ha Letty nem lenne ilyen búval bélelt, volna bőven mit megbeszélniük. De hát nem lehetett rendesen beszélgetni vele. Elizabeth nem engedhette őt közel magához, mert akkor nem vállalhatta volna tovább a békefenntartó szerepét sógornője és unokahúga között.

Hihetetlen volt, ahogyan az egész kezdődött. Elizabeth-et teljesen váratlanul érte a dolog. Amikor elérték

Rio de Janeirót, Charlotte könyörgött, engedjék kimenni a partra. Furtado, a maga részéről egyáltalán nem akart Rióban kikötni. Az elvesztett szkúneréről hablatyolt valamit, és az egész legénység egyhangúlag támogatja a tiltakozást. Úgy tűnt, a városhoz mindannyiuknak rossz emlékeik fűződnek. Charlotte a nagynénjét kérlelte, mert a végső döntést nyilvánvalóan neki kellett meghoznia.

– Kérlek, Elizabeth néni! Talán soha többé nem jutok el ide. Nézd, ott a Cukorsüveg! Hát nem lenne csodás közelebből is látni? És úgy hallottam, a Guanabara Palota valóságos építészeti gyöngyszem. Az ismereteim gyarapítása szempontjából is hasznos lenne megtekintenem a várost. És ki tudja, esetleg találkoznék Isabel hercegnővel. Hiszen itt él...

– Badarság – szólt közbe Letty. A hajó orrában álltak, a közeledő várost nézték. Ragyogó idő volt, a nap tökéletesnek látszott a kiránduláshoz. – Ha az ismereteidet akarod gyarapítani, olvas! Semmiféle komoly indokod nincs, amiért érdemes lenne kimenni a partra. Csupán arról van szó, hogy az új ruhában akarsz parádézni az utcákon, reménykedve, hátha elkapod valami gyanútlan szembejövő tekintetét.

– Na de Letty! – Charlotte-ot éppúgy meglepte ez a kirohanás, mint Elizabeth-et, aki normális fiatal lánynak tartotta unokahúgát, és egyáltalán nem úgy vette észre, hogy hiú, vagy netán kacér lenne. – Igazán szeretném látni Rio de Janeirót. Ez Dél-Amerika egyik legnagyobb városa. Ajánlok egy kompromisszumot – mosolyodott el hirtelen a lány, aki szerette az apró tréfákat, és rendszerint sikere is volt velük –, a legrégebb ruhámat veszem fel, a fejemre pedig kendőt borítok, és vágok bele két lyukat, így engem legfeljebb koldusasszonynak néznek, én viszont mindent látok.

Elizabeth nevetett, ám Letty arca merev és rideg maradt.

– Ne komolytalankodj, kérlek – csattant fel. – Valójában egyáltalán nem lényeges számomra, tessel-e kirándulást a parton, vagy nem. Mindössze az nyugtalanít, hogy kívánságod valós indokait illetően áztatod magadat.

– Ugyan, Letty – szólt rá Elizabeth. – Charlotte fiatal. Ennyi az egész.

– Ennyi az egész?! – Letty hangja szinte fülsértően éles lett. – Ennyi az egész? Bízom benne, hogy jobban meg tudom ítélni a gyermek jellemét, mint te, Elizabeth. Végül is hosszú évek óta öröködöm felette, míg te tapasztalatlan vagy.

– Tapasztalatlan...? – Elizabeth nem hitt a fülének. Elképzelni sem tudta, mit akarhat a sógornője.

– Azt mondod, Charlotte fiatal. Könnyen fellelkesül. – Letty nem beszélt hangosan, hiszen nem állt szándékában felkelteni a legénység közelben tevékenykedő tagjainak érdeklődését, szavainak mégis bántó éle volt. – Először is rávett téged, hogy alakítsd át a hajódat a mi igényeinknek megfelelően, hogy így apja segítségére tudjon sietni. Roppant megható felbuzdulás, nem igaz?

– Letty, kérlek – kiáltott fel könnybe lábadó szemmel Charlotte –, mit kívánsz tőlem?

– Most azonban már láthatjuk, mi volt szentimentális könyörgésének valódi oka. Semmi mást nem akart, mint egy kellemes kirándulást, amelynek során romantikus helyeket látogathat meg, és még a fedélzeten is a figyelem központjában állhat.

– Azonnal hagyd ezt abba! – követelte Elizabeth, mert kezdett nagyon nem tetszeni neki, ami történik.

– Nem tűnt fel neked, hogy viselkedik a legénységgel? – Lettyt szemlátomást nem lehetett leállítani. – Ezzel a csócselékkel? Ilyen alakokat tisztességes lány észre sem vesz.

Charlotte az ajkába harapott, elfordította a fejét. Arcán könnycseppek gördültek végig.

– Csak neked akarok jót, gyermekem – folytatta Letty nyugodtabb, kevésbé rideg hangon. Úgy tűnt ez esetben a könnyek jelentették az első vért. – Teljesítenem kell a kötelességemet. Próbáld meg felismerni és megérteni a saját gyarlóságodat! Úgy gondolod, az hogy megtanultad valamennyire a legénység beszélt nyelvét, feljogosít rá, hogy amikor csak eszedbe jut, odamenj és társalogj velük. Ez azonban nagy hiba, kedvesem. Persze szeretnéd, ha a férfiak a lábad előtt hevernének, ha az egész világ rajongana érted. Ám sok szerencsétlen tudna mesélni arról, hová vezetnek az efféle ambíciók.

Letty fensőbbéségesen megpaskolta a lány karját. Charlotte megfordult, és elszaladt a lakosztályuk felé, nyilvánvalóan egyedül akart lenni.

– Letty – kérdezte Elizabeth döbbenten –, mi a csoda volt ez az egész?

– Charlotte tudja. Nincsenek rejtélyek Charlotta és köztem.

– De hisz megrikattad.

– Amióta csak ismerem, a könnyeket használta védekezésül – felelte Mrs. Onedin hűvösen.

Egyértelmű volt, hogy aznap szó sem lehet semmiféle kirándulásról. A *Lady Elizabeth* felvonta a horgonyt és folytatta az útját, Furtado legnagyobb öröme. Ami azt illeti, szinte túlságosan hálás volt, és Elizabeth-nek olyan szóáradatban mondott köszönetet, persze portugálul, hogy az asszony már gyanúsna találta. Komoly oka lehet, hogy Furtado és legénysége ennyire nem akart Rióban kikötni. Talán itt vették el tőle a szkúnerét? De ki? És miért? Elizabeth úgy tudta, hogy Rióban nagyon jó a közbiztonság.

Később, amikor visszatért a szállásukra, meglepetten tapasztalta, hogy a kabin ajtaja kívülről van bezárva. Odabenn Charlotte ült az egyik ágyon komoran, gondolataiba mélyedve.

– Charlotte – ráncolta Elizabeth a homlokát –, mit jelentsen ez?

– Letty bezárt – felelte kissé szégyenkezve a lány.

Elizabeth éktelen haragra gerjedt, és rögtön sógornője keresésére indult. Nyilvánvaló volt számára, hogy a nevelőnőként töltött évek során kialakult Lettyben néhány olyan elképzelés a fegyelemmel kapcsolatban, amelyet jobb lett volna, ha azóta elfelejt.

– Charlotte nem kisgyerek már – mutatott rá, amikor megtalálta sógornőjét a hajó orrában, egy könyv társaságában. – Egyébként én soha nem tartottam elfogadhatónak azt a gyakorlatot, miszerint a rossz gyereket a szobájába, mi több szekrénybe kell zárnunk. Hajón pedig ez kimondottan életveszélyes is lehet.

– Egy ilyen hajón, mint ez? – érdeklődött Letty szárazon. – Ráadásul az első útján? Azt hittem, jobban bízol a saját hajógyáradban. Ami pedig Charlotte-ot illeti – folytatta az asszony, és kényelmesebben elhelyezkedett a székében –, amint úgy határoz, hogy hajlandó ésszerűen, felnőtt módjára viselkedni, engem rögtön tökéletesen engedékenynek fog találni. Nem áll szándékomban elkényeztetni őt. Charlotte akaratos, önző, és szándékosan mutatja magát éretlennek. Nem szólhatok egy szót sem, amiért James jobban szereti őt, mint engem. Hiszen a lánya. Az övé és Anne-é. De úgy érzem, ideje, hogy végre a tudomására jusson, mi az igazság a lányával kapcsolatban. Az igazság...

Így aztán, ettől kezdve Elizabeth igyekezett elejét venni az esetleges összecsapásoknak, és a békeangyal szerepét játszotta Letty Onedin és nevelt lánya között.

*

Amikor elérték Parát, Letty nem érezte jól magát, nem akart kimenni a partra. Elizabeth kivitte Charlotte-ot a városba, és csodálatosan telt a napjuk. A lányt lenyűgözte Pára faji sokszínűsége, és megint felébredt benne az érdeklődés Brazília benszülöttei iránt.

– Az indiánok tökéletesen szabadon járnak-kelnek Parában – csevegett izgatottan. – Az a szerzetes mondta, akivel beszélgettem. A legkülönbözőbb árukkal kereskednek. Ezen a vidéken a tupi-guarani nevű dialektust használják. Ez persze nem jelenti azt, hogy nincsenek helyi nyelvek. Mindenkinek legalább három nyelven kell tudnia.

– Egek, mi mindent tudsz, Charlotte drágám – mosolygott Elizabeth. Egy pillanatra felmerült benne, vajon nem csupán a lány fiatalsága és szépsége-e az, amiért Letty neheztel.

– Még többet akarok tudni, Elizabeth néni. Sokkal többet. A papát most szinte minden ehhez az országhoz köti... igaz?

– Csak nem képzeled, hogy itt fog maradni?

– Remélem, meg tudja oldani a problémákat – felelte Charlotte komolyan. – És remélem, végre megérti, hogy milyen sokat köszönhet Lettynek. Ez a legrosszabb a papa... hanyagságában, ahogyan te nevezed. Letty úgy érzi, az egész ellene irányul.

Furtado a lehető legnagyobb mennyiségű szentet vette fel Parában, és ezt Elizabeth bölcs lépésnek tartotta. Jobb, ha nem kell a folyón fel-alá járó szénszállítókra hagyatkozniuk. A *Lady Elizabeth* szép kényelmesen megkerülte a Marajó-szigetet, és behajózott a fősodorba. Charlotte-ot teljesen lefoglalta a nyelvek és szokások tanulmányozása, Letty pedig könyveibe és gondolataiba mélyedt. Borús nappalok és felhős éjszakák követték egymást, miközben a gőzös haladt a folyón felfelé.

Egyik éjszaka, amikor úgy érezte, nem alhatott többet egy óránál, Elizabeth rémült sikolyra riadt fel. Először azt hitte, álmodott, de aztán megpillantotta Charlotte-ot, aki riadt arccal lapult a falhoz. A legénység egyik tagja pislákoló lámpát tartott a feje fölé, másik kettő pedig ott állt Furtado mögött, akivel Letty épp ekkor kezdett felháborodottan kiabálni. Mindkét nő hálóingben volt.

– Kifelé! – sikoltotta a hisztériához közel álló Letty. – Hogy merészelik?! Ki innen!

– Mi folyik itt? Furtado kapitány... – Elizabeth felkelt, és a vállára terítette köntösét.

Furtado ráirányította homályos tekintetét. Arckifejezése gúnyos volt. Elizabeth, aki eddig szinte csak kutyaszerű alázatosságot tapasztalt a portugál részéről, megijedt. Rögtön látta, hogy a férfiak ittak.

– Önöknek tilos ebbe a kabinba belépniük – mondta, összeszedve minden bátorságát. – Azonnal távozzanak, kérem! A viselkedésük felháborító, reggel erről még beszélünk.

– Meg akarnak ölni bennünket! – kiabált Letty, és könnyekben tört ki.

– Letty, ne légy nevetséges! – Elizabeth korántsem volt olyan erélyes, mint amilyennek mutatta magát, de erőt gyűjtött a gondolatból, hogy végül is csak részeg fickókkal kell elbánnia, amire már Liverpoolban is volt példa. A legénység egyik tagja annyira imbolygott, szinte biztosnak tűnt, hogy el fog esni. – Elmehet, Furtado kapitány!

– Nem megy – felelte elakadó nyelvvvel az alacsony portugál. – Én nem megy. Maga megy.

Elizabeth meghökkent, mert mindeddig abban a hiszemben volt, hogy a kapitány egyetlen szót sem tud angolul. Nem is beszélve az égbekiáltó szemtelenségről, ami a legkevésbé sem volt összhangban eddigi viselkedésével.

– Végünk van, Elizabeth néni. – Charlotte hangja enyhén reszketett. – Mondtam neki valamit portugálul. Azt akarja, hogy...

Furtado fenyegető tekintettel kiköpött, majd tett egy lépést Charlotte felé, és felemelte a kezét. Elizabeth gondolkodás nélkül odaugrott a férfi és rettegő unokahúga közé.

– Nem! – kiáltotta. – Ne merészeljen hozzáérni! Takarodjon! Ezért börtönbe záratom. Börtönbe, érti? Ez az én hajóm!

– Hajó – motyogta Furtado, és dühösen meredt Elizabeth-re. – Magaé hajó. Nem magaé hajó. Furtado egyszer volt saját hajó. Szép hajó. Kormány ember elvesz hajó, mikor Furtado volt Rio. Furtado most nem tud visszavesz hajó. Ezért elvesz magaé hajó.

– Ezt próbáltam elmondani neked, Elizabeth néni. – Charlotte alig bírta visszatartani a könnyeit. – El akarják venni a hajót.

– Zendülés! – Elizabeth elborzadt. Hát valóban létezik ilyesmi! Amikor újra Furtadóra nézett, szeme szikrázott a haragtól. – Ostoba ember, ezért fel is akaszthatják! Halálra ítélik, érti? Miért kobozta el a brazil kormány a hajóját? Maga bűnöző?

Furtado nem felelt, csak lassan elvigyorodott. Rettenetes szájszaga volt, töredezett, feketedő fogai undorító látványt nyújtottak. Elizabeth gyomra felfordult, de mozdulatlanul, bátran állta a portugál tekintetét.

– Angolok – morogta végül Furtado, és megint kiköpött. – Furtado utál angolok. Egyszer angol kapitány meglöp Furtado. Ellop rakomány... – Charlotte-hoz fordult, valamit mondott neki portugálul, aztán embereire mordult, és kitántorgott a kabinból. A férfiak távozása után beállt síri csendben jól lehetett hallani, hogy az ajtót kívülről bezárják.

– Fel kell öltöznünk – suttozta Charlotte. – Elveszik tőlünk a hajót, Elizabeth néni. Azt mondta... azt mondta, partra tesz bennünket.

*

Az éjszaka sötétebb volt, mint valaha, amikor a csónak a három nőt a part felé vitte. Egyetlen hang sem hallatszott az evezővillák nyikorgásán kívül. Elizabeth még mindig képtelen volt elhinni, hogy ez az egész valóban megtörténik. Gondolataiból Letty zokogása térítette vissza a valóságba.

– Hagyd abba, Letty! – szólt rá. Remélte, legalább olyan nyugodtnak tűnik, mint amilyen Charlotte volt a készülődés közben. – Ne szerezd meg nekik az örömet, hogy láthatják, mennyire kétségbe vagy esve.

Minden rendben lesz.

Ennél nagyobbát még soha nem hazudott. Igazából elképzelni sem tudta, mi lesz velük. Eltűnődött, vajon Furtado miért nem ölte meg őket egyszerűen. Nyilvánvalónak látszott, hogy a portugál a nyílt tenger felé tart, ezért vett fel annyi szemet Parában.

Különös hang hallatszott. Beletelt néhány pillanatba, mire Elizabeth rájött, hogy békák brekegnek, ami azt jelenti, hogy közelednek a parthoz. A csónak hamarosan beleszaladt az iszapba, és megállt.

A nőket a szó szoros értelmében kilökdösték a sárba, azután a matrózok a vízre taszították a csónakot, és már el is tűntek.

– Meggyilkoltak bennünket – zokogta Letty. – Mintha csak leszúrtak volna egy késsel. Megöltek bennünket.

8. fejezet

– De hát hová ment? – kérdezte Chiara Santa meglepetten. – Bocsásson meg, Daniel, *caro*, de nem értem.

A lány áttért e bizalmasabb megszólításra, és Daniel úgy vélte, ez biztató. Viszont, emlékeztette önmagát bánatosan, semmi nem történt, ami a kedveskedést jogossá tenné. Bár Chiara végül nem utazott el Sydneyből a társulattal. A többiek hazatértek Olaszországba, a lány pedig táviratozott az Egyesült Államokba, annak aki a fellépését szervezte, mondván betegsége és kimerültsége megakadályozza abban, hogy a felkérésnek eleget téve azonnal Brazíliába menjen. Azután Daniellel elutazott a férfi új-dél-walesi birtokára. Ez az utazás a létező legilletendőbb módon zajlott le. Chiara mindvégig ragaszkodott hozzá, hogy lakosztályát a komornájával ossza meg. Lady Elizabeth ezt elvárná tőle, jegyezte meg nem egyszer.

Daniel a kezében tartott levelet bámulta elkerekedett szemmel. Chiara Santa viselkedése érthetetlen volt a számára, és kissé bosszantotta őt. Úgy vélte, nagyvilági nő létére tudnia kell, hogy ő miféle következtetést vont le abból, hogy vele maradt. Elizabeth és közte mindennek vége volt. Vége. Ezt már világosan látta. Felesége meglehetősen kurtán-furcsán értesítette róla, hogy szerencsésen megérkezett Angliába, ám azóta egyetlen sor nem sok, annyi sem jött tőle. Nyilván boldog, hogy nem kell férje állandó jelenlététől szenvednie.

– William azt írja, hogy elutazott az anyja után – mondta Daniel. Tudja, a fiannak van saját pénze. Azt csinál, amit akar. Így hát elment Angliába.

– Mikor?

– A levél egy hónappal ezelőtt kelt, mostanra már lassan oda is kellett érnie. Sokáig voltunk távol, Chiara.

– És az eszébe jutott, miként húzta szándékosan az időt, egyre reménykedve, hogy csak történik végre valami, ami megtöri a lány tartózkodását.

– Miért szánta rá magát William, hogy az édesanyja után menjen? kérdezte a lány, miközben elhivatottságára gondolt, az istennőnek tett szent esküjére, és arra az örült pillanatra, amikor kísértést érzett, hogy megfeledkezzék minderről. – Ennyire hiányzott neki?

– Nem tudom. – Kizárt dolog, hogy egy ilyen nőt, mint Chiara, erkölcsi kérdések feszélyezzenek. – Őszintén szólva csak az aggaszt, hogy esetleg valami félreértés keletkezett köztünk.

– Nem valószínű. Hisz ön jó apa.

Chiara vonzódott Daniel Forgatyhoz, igen. Érdekes ember. Ám a szerelemben sokat követelne, és igényei minden bizonnyal összeütközésbe kerülnének az istennő támasztotta követelményekkel.

– Tudja, a fiam úgy élte le élete jelentős részét, hogy nem szerzett tudomást arról, milyen sokat jelent nekem. – Daniel nem volt olyan ostoba, hogy ne lássa az összefüggést az ő Chiara Santa iránt megnyilvánuló érdeklődése, és fia távozása között.

– Szegény Daniell! – Chiara igazán sajnálta. Ha azonban megengedné magának, hogy szeresse Danielt, hamarosan nem tudná többet szolgálni a hatalmas istennőt. A szerelem és a művészet nem összeegyeztethető.

– Nos, nagyon jól éreztem magam az együtt töltött idő alatt. Hálás vagyok, amiért rávett, hogy maradjak, és pihenjem ki magam. Most azonban már el kell utaznom Dél-Amerikába.

– Chiara – kapta fel a fejét Daniel. Lehetetlen, hogy máris véget érjen. – Kérem! Mondja meg, miért...

– Nem, Daniel, *caro!* – Hangja visszaverődött a nagy szoba falairól. Olyan hang volt ez, amely betöltötte a legtágasabb színházakat, és a legnagyobb létszámú zenekarok játékát is pusztá kíséretté silányította. Olyan hang volt ez, amilyennel keveseket ajándékoz meg az istennő. – Igazán nagyon hálás vagyok önnek. Soha nem felejttem el, amit értem tett. Most azonban vissza kell térnem a hivatásomhoz. Az jelenti számomra az életet. Nélküle... nem létezem.

*

– Akkor hát hol a gumi? – kérdezte James dühösen.

Lombardo vállat vont. Kezdett már nagyon elege lenni ebből a morcos angolszászból, akit a balsorsa az üzlettársává tett. A múltkor is *A sevillai borbély* előadásán végig fészkelődött, mocorgott, alig várta, hogy szünet legyen, és megint az üzlettel meg a profithajhászással foglalkozhasson. Holott maga Sembrich énekelte Rosinát!

– Senhor Onedin – kezdte Lombardo, és igyekezett fékezni magát –, nem tudjuk megmondani. Senhor Henriques nem jelent meg a kikötőhelynél, amikor Baines kapitány odament, hogy átvegye a gumit.

– Miért, Baines?

James a nagydarab tengerész felé fordította haragvó tekintetét. A *Neptune* tatján álltak, holott a *Neptune*-nak nem is lett volna szabad Manáosban lennie.

– Mi a fenét képzél maga? – esett neki James Bainesnek, amikor a *Neptune* kikötött. – Megmondtam, hagyja a hajót Parában. Öt *cubertán* jár a folyón, gyűjtik össze a következő rakományt. Egy csomó időt elvesztegetett azzal, hogy lehajózott Manáosba. Maga pazarolta a pénzem!

– Emlékeztetnem kell, uram, hogy én vagyok a *Neptune* törvényes kapitánya. – Baines felvetette a fejét, és teljes magasságában kihúzta magát. – Én rendelkezem felette. És nem fogok egy nagyszerű brigget holmi mocskos folyami kupicára cserélni, csak mert önnek úgy tetszik. Épp elég pénzt keres ezzel a vállalkozással. Nem úgy, mint azok a szerencsétlen ördögök, akik ingyen robotolnak, míg ön rendesen megszedi magát. Ha egyáltalán a rendes szót ki lehet ejteni ezzel az üggyel kapcsolatban.

James a maga részéről egyszerűen kizárta agyából a kérdést, hogy miként jut el a nyersgumi a gumifától az ő hajójáig. Egyértelmű volt a számára, hogy ő maga soha nem fog rabszolgát tartani. Ám ahhoz, hogy mások mit csinálnak az ellentmondásos szokások és erkölcsi értékek e hatalmas országában, neki semmi köze. És különben is, tudja bárki *bizonyítani*, hogy Henriques rabszolgákat tart?

James tehát ennyiben hagyta a dolgot, és elküldte Bainest, hogy a *cubertákról* gyűjtse be a gumit. A *Neptune* már vissza is ért, azzal a hírral, hogy a várakozással ellentétben az Óbidostól délre eső kikötőhelyen nem volt szállítás. James haragtól szikrázó szemmel nézett Bainesre. Az örületbe kergette őt ez a sok időpocsékolás.

– Azt kérdeztem, miért nem volt ott a kikötőhelynél Henriques a gumival!

Baines megint felvetette a fejét, és kihúzta magát.

– Nos, uram – kezdte éles hangon –, ez a világ legnagyobb rejtélye. Lehorgonyoztam, egész éjszaka vártam, de a fickó reggel sem jelent meg. Partra szálltam négy legénnyel. Néhány mérföldnyire a szárazföld belseje felé van valami házféle. Nem lehetne épp otthonosnak nevezni – némi deszka meg vályog egy tisztáson. Körülötte viszont földbe szúrt póznák állnak, és gyékények vannak leterítve. És mindegyik póznához tartozik egy-két lánc.

– Igen, ez Senhor Henriques háza – bólogatott Lombardo. – Jártam már ott.

– Akkor talán meg tudná mondani nekem, uram, hogy ugyan mit tartanak ott a póznához láncolva – vetett szigorú pillantást Baines a kis olasz irányába. – Először azt gondoltam, biztosan kecskét tart Henriques, és nem akarja, hogy elbitangoljon a jószág, de aztán eszembe jutott, hogy errefelé nemigen látni kecskét. Hát most már ez is rejtély, mert bármit tartottak is ott, az eltűnt. Köddé vált, mint maga Henriques. És ez a brazil úriembereket roppant kíváncsivá tette.

– Miféle brazil úriembereket? – türelmetlenkedett James, miközben Lombardo nagyokat nyelt, és valamilyen

en oknál fogva rendkívül érdekesnek találta a város látképét. – Mi a fenéről beszél maga?

– Hát azokról az úriemberekről beszélek, uram, akik egy nagy vitorlással épp akkor értek a kikötőhelyre, amikor mi – felelte Baines ártatlan képpel. – Egyenruhában voltak, és ők is Senhor Henriquest keresték, uram.

– Képzelse, Senhor Onedin – vágott közbe ragyogó mosollyal Lombardo –, a következő operaelőadáson maga a híres Chiara Santa tisztel meg bennünket fellépésével.

– Nahát, Lombardo! De ilyet! – csapta össze a kezét James. – És ki az a Chiara Santa?

Bainesnek azonban volt még mondanivalója.

– Úgy tűnik, a császár újabb rendeletet hozott a rabszolgasággal kapcsolatban. Brazília manapság már köztársaság. De ha a császár a helyén marad, akkor azt, amit a hatalmából meghagytak neki, arra használja, hogy keményen lesújt a rabszolgatartókra, uram. És mindazokra, akik a rabszolgamunkából profitálnak...

*

– De hát miért utazott Dél-Amerikába, Robert bácsi? – vont össze szemöldökét William.

Emlékezett rá, hogy nagybátyja természetes ember, de most valóságos óriásnak tűnt. A hatalmas áruházban levő irodát fényűzően rendezték be, Robert öltözéke jómódról árulkodott.

– Édesanyád nem közölte velem a részleteket.

Robert meglengette a levegőben illatos szivarját. Az embernek mindig kell legyen ideje a családra, és kétségkívül jó volt újra látni Elizabeth fiát. Ám nem szabad, hogy William elfeledje, ő elfoglalt ember. Épp ezen a héten nyitotta meg legújabb áruházát Birminghamben. És, mint mindenki tudja, nemrég a másikat Manchesterben.

– Úgy emlékszem, nagyon aggasztotta, ami James bácsikáddal történt. Tudod, ő tönkrement. Csődbe jutott. – Robert a fejét csóválta. Nem illettek ezek a szavak ide, az irodájába, ebbe a sikeres környezetbe.

– Úgy érted, Robert bácsi, hogy anya elment James bácsinak segíteni? De hát hogyan akar segíteni neki?

– Azt csak a jó isten tudja, fiam. Egyébként mi szél hozott vissza Angliába? Azt hittük, mindannyian remekül érzitek magatokat a világnak abban a távoli csücskében. A család ausztráliai ága – vigyorgott Robert.

Valahogyan ki kell üznie agyából e komor gondolatokat. Jamesen már nem lehet segíteni. Szegény ördög! Ő, Robert soha nem vállalna ilyen örült kockázatot. Az ő áruházai országos láncot alkotnak majd. Valóságos birodalom lesz. Eladta az Onedin Hajózási Társaság részvényeit, amíg még jó pénz kaphatott érte. Bölcs lépés volt. Tupman minden óvatossága ellenére is kezdtek kiszivárogni a hírek a dél-amerikai fiaskóról, és azóta a részvények ára gyors ütemben zuhant.

– Anya után kell mennem. – William mindössze ennyit mondott. Tehát Brazília?

– A volt Port Bainesből már továbbment valami fura helyre. Várj egy pillanatot! Itt a levél, amelyben írt róla. – Robert kihúzta gazdagon díszített íróasztala egyik fiókját. Remélte, ha mindent elmond Williamnek, amit tud, a fiú hamar távozik, és ő újra munkájába temetkezhet. – Manáos – lobogtatta meg a lapot. – Ez az. Manáos. – Újabban néha, amikor hirtelen mozdulatot tett, például lehajolt, hogy kihúzza íróasztala fiókját, légszomja támadt. Úgy gondolta, biztosan a sok munka az oka, hisz ő igazán sosem kímélte magát. – Édesanyád azt írja, ez valami modern nagyváros, egy folyó partján, majd ezer mérföldre a torkolattól. Hát, ez erős túlzás. – Egek, ezek a nők! Még hogy nagyváros ezer mérföldre a torkolattól! Még a Mersey sincs olyan hosszú, pedig mindenki tudja, hogy ez a világ egyik legfontosabb vízi útja.

– Manáos – ráncolta a homlokát William. – Ott van James bácsi is?

– Úgy tűnik. Isten tudja, miért. – Robert vállat vont. Közeledett az ebédidő, és neki semmi kedve nem volt unokaöccsét meghívni. A klubjában remek marhasültet és gombás osztrigapástétomot készítettek, és ő rendszerint a főkönyvelőjével ebédelt, aki a fogások között csodás meséket mondott az egyre növekvő profitról. – De te nem mehetsz oda! Arra a pogány helyre! Anyád egyáltalán nem helyeselné.

– Anyám maga is ott van, ezen a pogány helyen, ahogyan nevezed – felelte William. – És nekem anyám mellett kell lennem. Tehát Manáos...

*

Virradatkor a *Lady Elizabeth*-nek már nyoma sem volt.

– Az isten szerelmére, mitévők legyünk? – Letty szeme furcsán csillogott. – Ezek megöltek bennünket. Mintha csak leszúrtak volna egy késsel.

– Kérlek, Letty, ne mondogasd ezt folyton! – Charlotte a hajába túrt.

– Nem te szabad meg nekem, hogy mit mondhatok, és mit nem! Letty hangja éles volt, fagyos. – Ha netán elfelejtetted volna, apád kívánsága az volt, hogy *én* neveljelek *téged*. Hosszú évek óta próbálok megbirkózni a feladattal, de attól tartok...

– Letty! Charlotte! – szólt közbe Elizabeth, erősen uralkodva magán. – Ennek semmi értelme. Takarékoskodjunk az energiáinkkal! Épp elég bajunk van így is, bár azt hiszem a helyzetünk nem teljességgel reménytelen. – Felvetette a fejét, körülnézett. – Ha gyűjtenénk valamennyi fát, gyújthatnánk tüzet. – Kimondta az eszébe ötlő első gondolatot, és úgy tűnt, nem is volt ostobaság. – Így felhívhatnánk magunkra az elhaladó hajók figyelmét.

– És ugyan hogyan gyűjtjük meg a tüzet? – Letty hangja valósággal csikorgott. – Semmink sincs hozzá. Nem lenne jobb, ha azon gondolkodnánk, hogy mit fogunk enni? Azok a gyilkosok azért tettek a partra bennünket, hogy éhen vesszünk. Biztosan nincs ezen a rettenetes vidéken semmi, amit meg lehet enni.

– Vannak itt ehető diófélék – mondta csendesen Charlotte. Mindenütt az Amazonas mentén. Rögtön elindulok keresgélni. És Elizabeth néni, ha tüzet akarsz gyújtani, hoztam magammal gyufát.

– Charlotte! Egek ura, még ez is az eszedbe jutott? – Letty hangjából Elizabeth most gúnyt érzett ki. Lehet, hogy ez a megpróbáltatás, bármi legyen is a kimenetele, csak tovább fogja fokozni Letty most már leplezetlen ellenszenvét nevelt lánya iránt? A közös szenvedés hatására csak még szélesebb lesz a köztük tátongó szakadék?

Charlotte nem látszott észrevenni semmiféle felhangot.

– Azt hiszem, a papa nem feledkezett volna meg a tűzszeresről ilyen helyzetben – jegyezte meg halkán. – Amikor már biztosra lehetett venni, hogy megpróbáltatásban lesz részünk, igyekeztem úgy gondolkodni, ahogyan a papa tenné.

Megpróbáltatás. Miközben fát gyűjtöttek, Elizabeth eltöprengett, milyen furcsa is ez a szó. Valószínűleg James is úgy gondolt az életre, mint próbatételek végtelen sorozatára. Ettől eltekintve azonban nem sok hasonlóság volt a lánya és közte. Charlotte nyíltan kimutatta érzelmeit, és nagylelkű volt, James zárkózottsága és önzése viszont pontosan megmagyarázta lánya és felesége helyzete iránti érzéketlenségét.

– Nézzétek! – szól most a lány, aki rózsán kívül egy kicsi, üreges fadarabot is hozott.

– Mi az? – Elizabeth máris több helyen elszakította a ruháját.

Egyszerűen abszurd, hogy a társadalom miféle ruhadarabokat kényszerít rá a nőkre, akik a terjedelmes szoknyák és ruhaderek miatt a legalapvetőbb kézi munkák elvégzésére is képtelenné váltak.

– Azt hiszem, egy tálka. Amilyet az indiánok használnak.

Fél órával később megpillantottak egy vitorlát messze, benn a folyó közepe táján. Kicsi hajó volt, bizonyára valami kereskedő *cubertája*, de izgalmukban meggyújtották a tüzet, és kiabálni kezdtek. Hangjuk az irdatlan víztükr fölött nem lehetett több suttogásnál, és azt sem tudták megállapítani, hogy a hajón észrevették-e a füstöt. A fa nedves volt, nem égett jól.

– Biztosan meglátták – kiáltott Letty, aki úgy kiabált, mintha valóban lett volna remény rá, hogy meghallják. – Biztosan!

– Elképzzelhető – felelte Charlotte. – De valószínűleg azt gondolták, indiánok vannak itt.

– Indiánok! Ó, te és az indiánjaid! – Az asszony minden csalódottságát nevelt lányán készült levezetni. – Fogalmam sincs, mi érdekeset találsz ezekben a vadakban. Apád sem értette. Az irántuk táplált ostoba érzelmeid miatt sérültél meg. Ez volt az oka minden bajunknak. Még annak is, hogy apád és én... – Letty elhallgatott, elfordította a fejét. Elizabeth tudta, sógornője majdnem kimondta: rájöttünk, mi az igazság kettőnkkel szemben, vagy kénytelenek voltunk szembenézni a tényekkel.

Gyűjtöttek még fát, és újra megrakták a tüzet, de több hajó nem járt arra egész nap. Az erdőben találtak ehető diót, de csak aprószeműt, és Elizabeth rájött, ha másnap sem tudnak valami igazán táplálót enni, nagyon legyengülnek.

Az est hamar leszállt, a dzsungelben furcsa neszek, zajok hangzottak fel. Elalvás előtt mindhárom nőt ugyanaz a gondolat foglalkoztatta: vajon nem bujkál-e valami az árnyékok között, ami ugyanolyan éhes, mint ők.

Elizabeth korán felébredt. Hihetetlen, gondolta, ha az ember nagyon fáradt, bárhol képes elaludni. A talajt hosszú évek óta egyre vastagodó avarszőnyeg borította, de azért korántsem volt kényelmesnek mondható. Charlotte kelt fel legelőbb, bement az erdőbe, és rá is lett egy forrásra, ahol ihattak, és megmosakodhattak. Ezenkívül további tálkákat is talált.

– Nézzétek! – mutatta büszkén. – Valóban voltak itt indiánok. És még valamit találtam. – A magasba emelt egy bambuszbotot, amelynek az egyik vége hegyes volt.

– Ugyan mit kezdenek ezzel az indiánok? – Letty olyan fáradt volt, hogy még gúnyos hangra sem futotta tőle.

– Ez lándzsa. Olvastam, hogy a *mura* indiánok lándzsával halásznak. Úsztatják a csalit a víz felszínén, és amikor a hal feljön érte, beledöfik a lándzsájukat – fejtette ki a lány. – Ha valóban *murák* járnak a környéken, meg kellene keresnünk őket. Nomádok, meg tudnák mondani, hogy juthatunk vissza a civilizációba. Egyébként bizonyos magvakból valamiféle tubákot készítenek, ami teljesen megrészesíti őket. Különös szokás.

Letty felnyögött. Minden porcikája sajgott, nyilvánvalóan azt kérdezte önmagától, vajon meddig kell még ezt az antropológiai előadást hallgatnia. Elizabeth szintén úgy vélte, hogy erre nem ez a legmegfelelőbb időpont. Charlotte megfordult.

– Öt perc múlva itt leszek, elvezetlek benneteket a forráshoz.

– Charlotte, mit csinálsz? – vetette fel a fejét Elizabeth. A mozdulat nem sikerült olyan fensőbbesre, mint máskor.

– Ó, liánokat keresek, hogy összeköszem a farönköket – felelte a lány. – A fa itt sokkal jobban úszik, mint ahogyan ég. Úgyhogy tutajt készítek. Azt hiszem, nincs sok remény rá, hogy megállítsunk egy hajót. Meg kell tanulnunk, hogyan lehet túlélni egy ilyen helyzetet.

Amikor a lány távozott, Letty mindössze a fejét csóválta meg kimerültén. Elizabeth azonban arra gondolt, hogy az ifjú Charlotte valóban képes a túlélésre ezen az ellenséges területen is, és Letty meg ő jobban teszik, ha hallgatnak rá.

Így aztán mindketten segítettek a tutaj elkészítésében. Egyértelmű volt, hogy Charlotte tudja mit csinál, ám az, hogy ilyesfajta ismeretekre hol tett szert, rejtély maradt. A tutajjal meglepően jól lehetett haladni, csak arra kellett vigyázniuk, hogy a part menti sekély vízben maradjanak, mert a fősodorban az alkotmányt minden bizonnyal elkapta volna egy örvény, és akkor utasai a vízben lelik halálukat.

Utazásuk első napján szerencsájük volt, mert találtak egy tehénfát, ahogy Charlotte nevezte. Amikor durva tapintású vörös kérgét lehántották és erősen megnyomták, tej jött belőle. Letty és Elizabeth nem hitt a szemének. A folyadék teljesen olyan volt, mint a tej, és ízre is hasonló, bár édesebb és sűrűbb. Letty kissé rosszul lett, mert valamivel többet fogyasztott belőle, mint társai. Az pedig, amit az indián tálkákban félretettek, hamarosan olyan állagúvá vált, akár a ragasztó. Az ital ennek ellenére nagyon táplálónak bizonyult. És miután a hölgyek találtak igazi braziliai diót is, már sokkal jobban érezték magukat.

Három napig vitették így magukat az árral. Amikor kimentek a partra, Charlotte figyelmeztette társnőit, hogy ne távolodjanak el túlságosan a folyótól, mert a dzsungelben nagyon könnyű eltévedni.

– Drága Charlotte – sóhajtott fel Letty, aki kezdett már újra önmaga lenni –, mi lenne velünk nélküled?!

Elizabeth ezúttal semmiféle gonoszkodó felhangot nem észlelt. Különös, hogy amikor a létezés a legegyszerűbb és legspártaibb elemekre szorítkozik, ez gyakran a legjobbat hozza ki azokból, akik elszenvedik.

És ebben a pillanatban Letty felsikoltott. Kezét rémülten a szájára szorította, és tágra nyílt szemmel meredt előre. Elizabeth és Charlotte gyorsan hátranézett.

Embercsoport bukkant fel egy legalább tíz méter területű fatörzs mellett. Úgy tűnt, valahonnan az erdő mélyéről jöttek. Alacsonyok voltak, és nem látszottak túl szívélyesnek. A férfiak testét fekete sár borította. A nők valami anyagdarabot viseltek az ágyékukon, ettől eltekintve mezítelenek voltak, akárcsak a gyerekek. Körülbelül tucatnyian lehettek, és mozdulatlanul, egyetlen hang nélkül álltak a faóriás mellett.

9. fejezet

Charlotte törte meg elsőként a csendet. Tett egy-két lépést az indiánok felé, és tétován beszélni kezdett hozzájuk valami különös nyelven. Az indiánok semmi jelét nem adták, hogy értenék, amit mondott, bár Elizabeth-nek úgy tűnt, annak a férfinak, aki a csoport vezetője lehetett, mintha meglepődés villant volna át az arcán. Mivel azonban az egész nem tartott tovább a másodperc töredékénél, nem volt biztos benne, hogy egyáltalán látott-e valamit. Minden indián olyannyira ura volt az izmainak, hogy úgy tűnt, nincsenek is arckifejezéseik.

Amikor Charlotte elhallgatott, senki nem mozdult. A lány várt pár pillanatig, majd visszahátrált a csoport elől. Elizabeth látta, hogy a szeme könnybe lábad, gyorsan odalépett hozzá, és bátorítólag átölelte.

– Ó, Elizabeth néni – suttogta kétségbeesetten Charlotte. – Nem értenek engem.

– Semmi baj, gyermekem. Reméljük, nem bántanak bennünket.

– Ha *mura* indiánok, akkor biztosan nem – nyugtatta meg őt Charlotte, a homlokát ráncolva. – Tudod, nomádok. Egy család. És a férfiak azért kennek a testükre sarat... – Ez a rendkívüli lány máris újra magabiztos volt. Gyorsan letörölte könnyeit. – Igen, azért, mert így védekeznek a szúnyogok ellen, amikor a parton halásznak. Hát persze... *murák*...

A férfi, aki a csoport vezetője lehetett, előrelépett. Lettynek a még mindig a szájára szorított kezével sikerült elfojtania egy újabb sikolyt. A férfi azonban úgy másfél méternyire tőlük megállt, komoran végigmérte Charlotte-ot, majd hadarva beszélni kezdett hozzá ugyanazon a furcsa nyelven. Elizabeth aggódva figyelte unokahúgát, akinek néhány pillanat múlva felragyogott az arca. Mosolyában megkönnyebbülés, meglepődés és öröm keveredett.

– Ó, Elizabeth néni! Letty! – kiáltott fel boldogan. – Azt kérdezi, itt élünk-e. És hogy éhesek vagyunk-e.

Ami ezután következett, kicsit zavarba ejtő volt, ám roppant megnyugtató. Amint a lány tájékoztatta a férfit, hogy egyáltalán nem itt élnek, ám rendkívül éhesek, a vezető odaszólt a nőknek, akik rögtön hozzáfogtak, hogy tüzet rakjanak. A gyerekek lementek a folyópartra, és lapos, közel egyforma méretű köveket gyűjtöttek, amelyeket a tűz köré rakva kezdetleges kemencét alakítottak ki.

A férfiak is lementek a folyóhoz, és miközben pergő nyelvvel beszélgettek, a part különböző pontjait mutogatták egymásnak. Végül egyikük beugrott, és meglehetősen hosszú ideig volt a víz alatt. Amikor újra a felszínre jött, nevetve kiabált társainak. Két másik férfi is a vízbe ugrott, és miután nagy levegőt vettek, mindhárman lemerültek.

Felbukkanásukkor egy jókora, vadul csapkodó teremtményt vonszoltak maguk után, amelyről kiderült, hogy teknős. A partra húzták a zsákmányt, és vastag botokkal agyonütötték. Charlotte eltakarta a szemét.

A primitív sütőben elkészített teknőchús azonban olyan ízletes volt, hogy ehhez foghatót az angol hölgyek még nem is ettek. Elizabeth eltűnődött, milyen különös, hogy ezen a civilizálatlan vidéken az életüket épp olyasmi mentette meg, amit otthon mérhetetlen fényűzésnek tartanak. Evés után kényelmesen elhelyezkedett egy fa alatt, és már csukódott is le a szempillája, amikor meghallotta Letty hangját.

– Megbízhatunk bennük? – kérdezte a sógornője. Az étel teljesen magához térítette, és most gyanakodva nézegette a tűz körül ülő indiánokat. – Nem értem. Egyáltalán nem lepte meg őket, hogy itt találkoztak velünk.

– Megszokták már az európaiakat, Letty – felelte Charlotte. Ő is álmosnak látszott. – Az Amazonas mentén a bennszülöttek mindenütt tudnak a fehér emberről. A kérdés voltaképpen az, hogy ők megbízhatnak-e bennünk?

– Ha azt akarom, hogy megcáfoljanak, majd szólok, gyermek – csattant fel Letty, visszalépve a nevelőnői

szerepbe. A tisztességes ételtől szemlátomást erőre kapott. – Azt állítod, hogy sok mindent tudsz róluk, hát adj legalább egy hihető magyarázatot arra, hogy miért olyan kedvesek hozzánk.

– Valószínűleg azért, mert nem jelentünk veszélyt rájuk nézve mondta Charlotte. Nagyon idegesítette Letty gúnyolódása és folytonos nyavalygása. – Nincs fegyverünk, mint a kereskedőknek. Védtelenek vagyunk. És nők vagyunk. – Azzal Charlotte felállt, és ujjával átfésülte a haját. Úgy döntött, most mégsem alszik, inkább megbeszél mindent az indiánok vezetőjével.

– Nők vagyunk – ismételte kis idő múlva Letty. – Igen, kétségkívül igaza van. Senki nem fél a nőktől. A nők, akár civilizáltak, akár vadak, nem keltenek tiszteletet a világban. – Fejével az indián asszonyok felé intett. Alázatosan, némán ültek, tisztas távolságra a férfiaktól. Enniük pedig csak azután volt szabad, hogy a férfiak jóllaktak a teknőchűsből.

– Letty – szólalt meg hirtelen Elizabeth –, miért gyűlölöd ennyire Charlotte-ot?

– Egyáltalán nem gyűlölöm Charlotte-ot. Kérlek, Elizabeth, ne légy nevetséges!

– Azt gondolod, hogy James jobban szereti őt nálad – folytatta a másik nő –, ezért folyton bántod. De vajon valóban úgy van-e, ahogyan gondolod?

– Természetesen úgy van! – vágta rá rögtön Letty. – James maga mondta. Amikor az a szörnyű hurrikán tombolt Port Bainesben, ordított velem, amiért nem akadályoztam meg, hogy Charlotte elmenjen a drágalátos indiánjaihoz. Engem hibáztatott mindenért! Mintha tehettem volna bármit is. – Letty hangjában a sértettség mellett jókora adag szomorúság is bujkált. – Ilyen akaratos, önfejű gyermek... James mindig az ő pártjára állt. Nem volt következetes. Egyáltalán nem tetszett neki, hogy a lánya az indiánok körül sündörög. De nem szólt volna rá, nem és nem! Egyszerűen várt addig, amíg alkalma adódott, hogy az egészet az én hibámként állítsa be. Én voltam a feláldozható személy. Mert nem vagyok Anne...

Elizabeth elnézte sógornője szögletes arcát, amely most valahogy lágyabbnak tűnt a szokásosnál. A szigorú álarc mögött igenis ott rejtőzött a sebezhető emberi lény, akit éppúgy meg lehet bántani, meg lehet rémíteni, mint bárki mást.

– Anne – mormolta Letty. Fanyar mosoly jelent meg szája sarkában. – Ha valakit gyűlölnek, hát az Anne kellene hogy legyen. Szegény, halott Anne. Mert James szívében él továbbra is. Ha nem úgy bánok Charlotte-tal, ahogyan kellene, az csakis Anne hibája. Senki másé. Charlotte James számára a legcsodálatosabb emlék Anne-től. Anne-től, aki a férjem és közém áll...

Elizabeth érezte, hogy az álom bársonyos sötétje lassan körülöleli.

– Mit gondolsz, miért vett feleségül? – A hang nagyon távolról jutott el hozzá. – Mi értelme volt? Ha csak arra kellett neki valaki, hogy Charlotte-ról gondoskodjék, megtarthatott volna, mint nevelőnőt. De amikor megkérte a kezemet... azt hittem, azért teszi, mert engem akar, önmagamért...

Mielőtt Elizabeth álomba merült volna, átfutott az agyán, hogy ő is pontosan ezt gondolta, amikor hozzám ment William apjához, Daniel Fogartyhoz.

*

– Anyád mellett akarsz lenni? – kérdezte James elképedve. – Ezért utaztál Ausztráliából Angliába? És amikor megtudtad, hogy nincs Liverpoolban, képes voltál eljönni egészen Dél-Amerikáig? Manósig?

– Robert bácsinak azt írta a mama, hogy ideutazik – felelte William komolyan.

– Értem. – A város egyik legújabb utcáján sétáltak, elegáns férfiak és nők között. – De mindezidáig nem érkezett meg. Isten tudja, miért. Talán meggondolta magát.

James egyszerűen elképzelni sem tudta, mi lehet az oka, hogy ifjú unokaöccse egyszer csak megjelent itt, az amazóniai dzsungel kellős közepén. Elég baj már az is, hogy Elizabeth nem ott van, ahol lennie kellene, a távoli Ausztráliában. Mi a csoda történhetett ott a világ végén, ami arra készítette az egész társaságot, hogy tapintatlan módon épp itt, az Amazonas mentén bukkanjon fel? Ha valaki kiköltözött a gyarmatokra, az ember rendszerint semmit nem hallott felőle többé, legfeljebb a végző lesújtó hírt, miszerint szegény még távolabbra ment.

– Nem értem, miért akarhatott anya idejönni – vallotta be William, és kételkedően körülnézett. A már

elkészült házak, épületek izléstelenek voltak, és egyáltalán nem illettek a környezetbe. A helyzet szemlátomást még rosszabb, mint a közönségesség és beképzeltég irányította Sydneyben. Ez itt egyértelműen az újjgazdagok városa. – Robert bácsi szerint neked is van ehhez valami közöd.

– Nekem aztán semmi – vágta rá azonnal határozottan James. – Én gondoskodom magamról. Semmi szükségem segítségre, sőt arra sem, hogy figyelmet fordítsanak rám. Na, itt az a hely, amelyről beszéltem.

James megállt, és előremutatott. Egy a neveltségességig túldíszített, gipszlevelekkel befont diadalív alatt lehetett bejutni abba a masszív fehér épületbe, amelyet mintha Nizzából vagy Biarritzból szállítottak volna ide.

– Itt megszállhatsz. Ez a hotel van olyan jó, mint bármelyik Liverpoolban. Még jobb is.

James igen rossz hangulatban tért vissza a kikötői irodába. Nem tudta, mitévő legyen az ifjú Williammel. Azért vitt el a hotelba, mert úgy tűnt, a fiúnak van pénze, így megkímélte őt attól a kellemetlenségtől, hogy szállást kelljen adni neki. James roppant egyszerű körülmények közt élt Manáosban. Ha az üzlet érdekében éppen fitogtatnia kellett gazdagságát, akkor ugyanabban a hotelben vett ki szobákat, ahová most unokaöccsét vitte. Egyébként teljességgel a vagyongyűjtésnek szentelte magát, és bármilyen áldozatot szívesen meghozott a nagy cél érdekében. Most, amikor a gumüzleten szerzett valóban megdöbbentő haszon kezdett befolyjni, James már látta valamennyire az erdőt is, nemcsak a fát. Szinte biztos volt benne, hogy ha a szerencse nem pártol el tőle megint, elveszített vagyona sokszorosát fogja itt összeszedni.

– Jó napot, uram – tisztelgett Baines, amint James belépett az irodába. Lombardo épp távol volt, üzleti ügyeket intézett, a hatalmas termetű kapitány pedig a sarokban ült és hajóraklevelekkel foglalatzkodott. Továbbra is tartotta a három lépés távolságot. A Henriques-ügy nyomán mély szakadék keletkezett a két férfi között. James nem volt hajlandó foglalkozni a kérdéssel, úgy vélte, előbb-utóbb majd csak megoldódik a probléma, és minden visszatér a rendes kerékvágásba. Baines egészen más véleménye volt.

– Azt hiszem, a legjobb lesz, ha magunkkal visszük William úrfit, amikor lemegyünk Parába – jegyezte meg James, és leült íróasztalához.

– Valóban, uram? És ugyan miért? – pillantott fel papírjaiból meglepetten a kapitány. Azért volt még mindig Manáosban, mert miután James utasításaira fittyet hányva felhozta a *Neptune*-t, kiderült, hogy a hajó javításra szorul. Onedin a biztonság kedvéért rögtön elintézte, hogy egy másik hajó álljon készenlétben Parában, és hozzáfogott, hogy megszervezze a rendszeres ingajáratot az egyre növekvő mennyiségű nyersgumi zökkenőmentes szállítása érdekében. Mostanra azonban a *Neptune* már újra tengerjárásra alkalmas állapotba került.

– Mert bizonyos fokig kötelességem szemmel tartani Williamet. Végül is az unokaöcsém. És talán érdekli, hogyan is zajlik a gumikereskedelem.

– Az biztos, hogy akadnak érdekességek ebben az üzletágban – jegyezte meg Baines komoran. – De ahhoz a kikötőhelyhez, ahol Senhor Henriques szállítmányát szoktuk felvenni, nem visszük el William úrfit. Nem vagyok hajlandó ott lehorgonyozni.

James hitetlenkedve pislogott fél a vén tengeri medvére. Az iroda kicsi volt és túlszűfolt, a kinti nyüzsgés zaja, a csillepálya gőzmotorjának állandó dohogásával tetézve elnyomta az emberi hangot. James úgy vélte nem hallott jól.

Baines azonban szigorú pillantást vetett rá.

– Én vagyok a *Neptune* törvényes parancsnoka – közölte megint –, és jobb, ha tudomásul veszi, Mr. Onedin, hogy amennyiben rabszolgatartók rendelkezésére kívánja bocsátani a hajómat...

– Úristen, Baines...

– Nem bánom, ha Brazília összes gumijával kerül is elő Henriques – folytatta a kapitány emelt hangon. – Lehet, uram, hogy maga szívesen vállalja a törvényszegés következményeit, de ahhoz nincs joga, hogy ezt tőlem is elvárja. Egyébként pedig nem csak a törvényről van itt szó. Meg kell mondanom, nagyon csodálkozom magán. – Baines hangja érdesebb lett. – Maga, aki annak idején olyan keményen harcolt a Plimsoll-vonalért, hogy megkímélje a tisztességes matrózokat a biztos haláltól a koporsóhajókon. Maga, aki rendes bért fizet a tengerészeinek, bármilyen kínosan érinti is, hogy a feltétlenül szükségesnél több pénztől kell megválnia. És most nemcsak átveszi, amit egy mocskos rabszolgahajcsár szerez be magának, hanem még siránkozik is, amikor a fickó nincs ott a megbeszélthelyen egy még nagyobb szállítmánnyal, amelyet mind a

szegény, tudatlan vadakból vert ki.

Jamesnek már nyelvén volt az indulatos válasz, de sikerült megfékeznie magát. Ezt az ügyet igen óvatosan kellett kezelni. Fogalma sem volt, hogy Henriques örökre tűnt-e el, vagy csak lapul valahol, és arra vár, hogy újra tiszta legyen a levegő. Amennyiben az utóbbi eset forog fenn, Jamesnek továbbra is szándékában áll átvenni a nyersgumit, melyet Henriques szállít. Aligha várhatta el Bainestől, hogy egyetértsen vele. Végül is a kapitány nem üzletember. Nem *vállalkozó*.

– Fizetés – mondta James, erősen uralkodva a hangján. – Maga azt akarná, hogy közvetlenül az indiánoknak fizessek bért. Mintha csak tengerészek volnának. De ez nem így működik. Emlékszik, mit mondott Lombardo? A bennszülöttek nagy része azt hiszi, hogy a munkát törölték el. Ezért kell a Henriques-félékre bízni ezeket a dolgokat. Ők kiismerik magukat ebben a különös világban. Egyébként még kifizetnék egy csomó pénzt, a munkát meg nem végezné el senki. Akkor pedig nem lenne profit.

– Profit! Isten az égben, uram, soha nem gondol semmi másra, csak a profitra? – Baines szeme szikrázott a dühtől.

Az óriás éktelen haragja kicsit megijesztette Jamest, de képtelen volt tovább palástolni valódi érzelmeit.

– Ha nekem jól ment, maga sem járt éppen rosszul – vágott vissza.

– Ennek vége, uram. Egyszer s mindenkorra. – Baines a közben lesodort papírokkal mit sem törődve odalépett az íróasztalhoz, és hatalmas öklével lecsapott a fára. – Nekem ugyan ne mondja, hogy mivel a tudatlan vadak azt hiszik, eltörölték a munkát, a rabszolgatartás csakis arra tartozik, aki rabszolgát tart. Ilyen alapon azt is mondhatná, hogy a gyilkossághoz senkinek semmi köze, csak arra tartozik, aki gyilkol. Nem szállítok több törvénytelen úton szerzett árut magának, Onedin kapitány úr.

– Maga megőrült! – képedt el James. – Maga a *Neptune* parancsnoka. Oda megy, ahová én küldöm, és azt szállít, amire én utasítást adok!

– Hát nem érti? Felmondok! Nem kell az istenverte hajója.

James szeme elkerekedett. Baines elméje nyilvánvalóan elborult. A *Neptune* volt az élete. Úgy szerette, mint más férfiak a nőket vagy (a James Onedin-félék) a pénzt.

– Hazaviszem a *Neptune*-t Angliába, de aztán a közelébe sem megyek többé – jelentette ki a kapitány, majd sarkon fordult, és az ajtó felé indult. Észrevette a lehullott papírlapokat, felkapta őket. Visszafordult a tátott szájjal ülő Jameshez.

– Kötelességem ezt átadni önnek, uram – mondta nyugalmat erőltetve magára. – Üzenet, miszerint egy *Lady Elizabeth* nevű gőzhajó, fedélzetén a tulajdonosával, bizonyos Lady Elizabeth Fogartyval, kikötött Parában három héttel ezelőtt.

– Három hete? – pislogott James. Elvette a feléje nyújtott papírt, és rámeredt. – Akkor Elizabeth miért nincs még itt?

– Épp ez a kérdés, uram. A *Lady Elizabeth* a jelzett időpontban elhagyta a kikötőt, a kapitánya egy Furtado nevű portugál volt.

James most már semmit sem értett. Aztán hirtelen eszébe jutott, mi lehet a megoldás.

– Hát persze! Nyilván nem Manáos felé indultak. – Annak ellenére, hogy Baines viselkedése nagyon felzaklatta, Onedin fellélegzett. Nem örült különösebbnek, hogy a húga meglátogatja. Vagy Letty érkezésétől tartott? Inkább nem válaszolt saját kérdéseire. – Igen. Elizabeth biztosan meggondolta magát.

– A hatóságok szerint ez a Furtado olyasvalaki lehet, aki iránt komolyan érdeklődnek.

– Miért?

– Nem tudom. Csak ennyi áll az üzenetben.

– Elizabeth okos asszony – mondta tünődve James. – Tud vigyázni magára. Nézze! Ha az a gőzös valahol a folyón lenne, arról már tudnánk. Tehát hazafelé tart a tengeren...

Kattanva becsukódott az iroda ajtaja. James a homlokát ráncolta. Baines megint elpárolgott. Ő meg továbbra sem tudta elhinni, amit a hatalmas termetű tengerész az imént mondott. Lemond a rangjáról, odahagyja a tengert, csak mert néhány indiánt rákényszerítettek, hogy egy kapzsi fehér embert szolgáljon? Elképesztő.

Elizabeth, Letty és Charlotte több mint egy hétig járta a dzsungelt a *mura* indiánokkal, akikkel időközben valamennyire össze is barátkoztak.

Charlotte elmondta a vezetőnek, hogy mindhárman szeretnének visszajutni a saját népükhöz. És bár azok megértették a kérésüket, sem a törzsfőnök, sem a csoport többi tagja nem lelkesedett a gondolatért, hogy európai település közelébe kell menniük. Úgy tűnt, félnek a fehér embertől.

Egyik nap késő délután egy tisztásra ért a csapat. Elizabeth és Letty majd összeesett a fáradtságtól, mert különösen nehéz, dimbes-dombos terepen gyalogoltak aznap. Charlotte azonban egyre csak erősködött, hogy feltétlenül tüzet kell rakniuk, ahogy szoktak, hátha épp ez az a nap, amikor felfigyelnek rájuk egy elhaladó hajóról.

Miközben a kimerült hölgyek fát gyűjtöttek, hirtelen nagy kiabálás-sikoltozás támadt az indiánok között. Elizabeth és társnői rögtön a tisztás felé indultak, és látták, hogy az erdőben élelmet keresgélő bennszülöttek is így tesznek. Ekkor puskalövés fülsiketítő dörrenése hallatszott, és a dzsungelben szokatlanul nagy lett a csend, mintha minden, ami él, megdermedt volna.

A következő pillanatban szalmakalapos, zömök európai lépett ki a tisztásra. Kezében puskát tartott. Aztán a másik oldalán szintén felfegyverzett, európai ruhát viselő néger férfi jelent meg. A levegőbe lőtt. Az indián asszonyok és gyerekek sikoltoztak, reszketve összebújtak. A férfiak kétségbeesetten keresték a menekülés útját, de hiába.

A bozót szétnyílt, szikár, jól öltözött férfi léptetett ki a tisztásra egy nagy fekete ló hátán. Rideg tekintettel vette szemügyre az indiánokat. Aztán megpillantotta a három fehér nőt, és a szeme elkerekedett. Leugrott a nyeregből, odasietett hozzájuk és valamit hadart portugálul. Charlotte megértette a döbbsent. – Mit jelentsen ez? – kérdést.

Elizabeth zavarba jött, mert hirtelen a tudatára ébredt, hogy ruhájából mindössze néhány piszkos rongydarab maradt. A férfi átható tekintete többször végigsiklott a testén.

– Hála istennek – motyogta az asszony. – Hála istennek! Tudja... hajótörést szenvedtünk. Szörnyű pillanatokat éltünk át. Mindenben az indiánokra kellett hagyatkoznunk.

– Hát ennek vége, senhora. – A férfi most már angolul beszélt. Lekapta a kalapját, és mélyen meghajolt. – Engedje meg, hogy felajánljam szolgálataimat. A nevem Henriques.

10. fejezet

Amikor James és Baines az ifjú William társaságában elhagyta Manáost a *Neptune* fedélzetén, a kapitány lemondása és az Óbidoshoz közeli kikötőhely kérdése még mindig napirenden volt. James kimehet a partra, ha akar, de Baines nem fog kikötni. Legfeljebb lehorgonyoz, és hátat fordít, ha Mr. Onedin mindenáron fel akarja kutatni a hiányzó gumit, és odahozni a hajóhoz a *cubertán*.

Ami Williamet illeti, ő meglehetősen kelletlenül egyezett bele, hogy nagybátyjával tartson. A tenger iránti olthatatlan gyűlölete azonnal visszatért, amit megpillantotta a *Neptune* árbocait és keresztfáit. Úgy tűnt, különösen a vitorlások váltják ki belőle ezt az ellenszenvet.

Voltaképpen csak azért szállt mégis hajóra, mert szörnyen aggódott az édesanyjáért. James elmondta neki, amit a *Lady Elizabeth*-ről megtudott, és hogy megnyugtassa, elmagyarázta, miben különbözik az amazonasi hajóforgalom a tengeren bonyolódótól.

– Ha bármi baja esett volna anyádnak itt a folyón, már rég tudnánk róla. Nagy hajó nem sok jár még ezen a hatalmas folyamon sem, és a hajósok figyelnek egymásra. Hidd el nekem, Parából anyád hazaindult. Elvitte Lettyt és Charlotte-ot Liverpoolba, és napokon belül megkapjuk majd a levelet, amelyben értesítenek, hogy szerencsésen megérkeztek. Egyébként így a legjobb. Örültség lett volna Manáosba jönniük.

William erősen kételkedett benne, hogy nagybátyjának igaza lenne. Már tisztán látta, az apja mennyire megbántotta az anyját. Chiara Santa olyan problémát testesített meg, amely valamiképp lealacsonyító volt

Elizabeth számára, tehát el kellett hagynia Ausztráliát, hogy helyre billentse az önbizalmát. Rendkívüli asszony – ezt a fia már rég felismerte –, sokáig élt férj nélkül, és most nem tudta elviselni az alárendelt helyzetet. Könnyen elképzelhető, hogy ilyen lelki állapotban felesleges kockázatot vállal.

A *Neptune* egy napja szelte már a folyót, amikor szembetalálkozott a Pára és Manáos közt közlekedő gőzössel. Meglehetősen nagy volt a távolság a két hajó között, az időjárás miatt a látási viszonyok sem voltak túl jók. William így semmiképpen sem szerezhette tudomást róla, hogy Chiara Santa a gőzös fedélzetén utazik következő fellépésének színhelye, Manáos felé. És az aligha juthatott volna az eszébe, hogy az énekesnő nincs egyedül; útítársa nem más, mint Sir Daniel Fogarty.

*

– Daniel, *caro* – szólt Chiara Santa, miközben az erős szél összekócolta hosszú, fekete haját. – Menjünk le, kérem! Nagyon rossz az idő.

– Egy pillanat, csak azt a brigget nézem ott – felelte Daniel, és a méltóságteljes nagy vitorlás hajóra mutatott. – Valahogy ismerősnek tűnik...

– *Ebbene* – bólintott Chiara. – Az én arcom azonban ebben a szélben kivörösödik, és olyan lesz mint a cserzett bőr, ami egyáltalán nem kellemes. Holnap megérkezünk Manáosba. Össze kell szednem magam.

Daniel széles vigyort villantott felé. A lány számára lehetetlennek tűnt nem válaszolni a férfi mosolyára. Teljesen lefegyverezte őt, reszketni kezdett tőle a térde. Valóban össze kell szednie magát, de rögtön.

Pará óta Chiara Santa olyan állapotban volt, amelyet leginkább az erős izgatottság szavakkal tudott volna jellemezni. A legkevésbé sem számított rá, hogy amikor megérkezik a folyami kikötőbe, Daniel Fogarty lesz az első, akit megpillant. Óriási meglepetés volt. Az út a gőzhajón a Csendes-óceánon keresztül igen hosszúnak és unalmasnak bizonyult. Aztán egy semmivel sem kellemesebb szárazföldi utazás következett Kolumbia vidékein át, és végül újabb hajózás gőzössel az Amazonas torkolatáig. Amikor aztán Chiara kimerültén kiszállt Parában, ott ugyanaz a Daniel Fogarty fogadta, aki Sydneyben integetett utána.

A dolog korántsem volt olyan csodaszzerű, amilyennek tűnt. Daniel tudta, hogy Chiara is sokat gondol rá, és úgy érezte, nem bírja ki sokáig a lány nélkül, így hát kibérelt egy gyors szkúnert, és utánaindult. Mindvégig jó széllel hajóztak, s a szkúner akaratlanul is bizonyította, hogy ideális körülmények között a vitorla könnyedén legyőzi a gőzt.

Bár Chiarának nagyon jólesett e gáláns tett, egyúttal komoly gondokat is okozott neki. Továbbra sem tudta eldönteni, elfogadja-e a férfi szerelmét, vagy legyen óvatos, mint eddig. Sokat töprengett, vajon az istennő mit kívánhat most tőle. Az istennő azonban hallgatott. Netán azt jelenti ez, hogy megadja neki a szabad választás lehetőségét?

– Meg mernék esküdni rá, hogy az ott brit hajó – motyogta Daniel, amint összeráncolt homlokkal nézett a távolban eltűnő vitorlák után. – És biztos, hogy ismerem...

– Daniel, *caro* – kezdte a lány, és lenézett a sötét vízre. – Miért jött utánam Dél-Amerikába?

A férfi válasza furcsán óvatos volt.

– Úgy éreztem, elintézetlen ügyünk van.

Ez úgy hangzik, mintha valami üzleti tárgyalásról lenne szó, gondolta Chiara. Holott ez a megfogalmazás valószínűleg csak arra szolgált, hogy leplezze a kétségeket, amelyek Danielben éppúgy felébredtek, mint Chiarában.

– Soha nem tűnődött rajta, vajon miért nem kérdezősködöm a feleségéről? – érdeklődött a lány.

– Nézze, Chiara! – a férfi a korlátok dőlve nézett előre, haját megborzosolta a szél. Igazán festői látványt nyújtott. – Voltaképpen minden utazás felfogható úgy, mint egyfajta közties állapot. Mögöttünk van az, ami volt, ami induláskor számított. Előttünk van az, ami lesz, ami érkezéskor fog számítani. De közben... – vállat vont. – Semmiben nem lehetünk biztosak, Chiara. Kérdezzen a feleségemről! De meglehet, hogy ő itt nem is létezik. – Elizabeth arca megjelent Daniel lelki szemei előtt. A férfi emlékezett rá, egykor mennyire szerette, mennyire vágyott utána, amikor a nő Albert Frazer felesége volt. Majd megőrült érte akkor. – Itt ő... nem lényeges. Mint ahogy az éneklés sem. Magának az éneklés, nekem a házasság – ez a tegnapi. Ez pedig itt a

holnapunk.

Chiara értette, miről beszél Daniel, de azt kívánta, bárcsak kinyilvánítaná valami módon az akaratát az istennő. Aztán eszébe jutott, talán ha éjszaka résnyre nyitva hagyná kabinja ajtaját, ezzel segíthetne az istennőnek ítélete meghozatalában. Végére is az ember nem dönthet egyedül. Túl sok a veszély. Daniel Fogarty szép férfi. Sí, *certe*. De ha az embernek a művészet, és csakis a művészet a házastársa, akkor talán meg kellene elégednie valami szerényebbel. Vagy legalábbis kevésbé tébolyítóval. Miért, ó miért, hogy az istennő nem szólal meg...?

Manaos mámorító fogadtatásban részesítette az énekesnőt. Úgy tűnt, az egész város megjelent. Chiara számára e percek megdöbentőek voltak, Daniel számára kijózanítóak. A status quo visszatérését jelentették, az elméletek gyártásának végét. Chiara Santa tágra nyílt szemmel bámulta a folyón úszó kidíszített kenek seregét, a parton tolongó tarka tömeget, és képtelen volt elhinni, hogy ő ennyire népszerű. Ami azt illeti, nem is volt az. Manaos polgárainak rögeszméjévé vált a csodás operaház, mindannyian biztosak voltak benne, hogy megépítése révén életük sokkal szebb és jobb lesz, így nem maradt más lehetőségük, mint imádni ezen álomvilág minden képviselőjének még a lába nyomát is. Az emberek zöme soha életében nem hallott

Chiara Santáról, mint ahogy Lilly Lehmannról, sőt Giuseppe Verdiről sem. Ám egy ilyen személyiséget egyszerűen muszáj volt rendkívüli fogadtatásban részesíteni.

Miután Chiarát elragadták mellőle, hogy a szállodába, majd pedig a tiszteletére rendezett díszvacsorára vigyék, Daniel egyedül maradt. Nem akarta végighallgatni, amint az énekesnőt körülhízelgik, a színházi életnek ezt az oldalát soha nem bírta a gyomra. Bement egy aránylag tisztességes külsejű tavernába a kikötői negyedben, és rendelt két ujjnyi brandyt.

– Ez a helyi brandy, senhor – szólt oda neki egy igen bánatosnak tűnő kis ember, aki szintén ünneplő ruhát viselt. – Legyen óvatos!

Daniel köszönetet mondott a figyelmeztetésért, és megkérdezte tőle, miért olyan szomorú.

– Senhor – felelte a kis ember –, megígérték, hogy részt vehetek a gyönyörű és tehetséges Chiara Santa tiszteletére rendezett vacsorán. Már tettem is ennek érdekében bizonyos engedményeket az üzleti élet területén. Ám az utolsó pillanatban, senhor, közlik velem, hogy nincs számomra hely. Felajánlottam, hogy kétszer akkora engedményt adok, ha kell, háromszor akkorát. De minden hiába. Gazdag emberek tartják a kezükben Manáost. Sokkal gazdagabbak, mint Lombardo.

Daniel kellemesen elbeszélgetett az idegennel, és már eltelt néhány óra, mire megtudta, hogy James Onedin üzlettársával akadt össze. Nem hitt a fülének.

– James Onedin? – kérdezte tágra nyílt szemmel. – Maga a sógorom üzlettársa? De... de hát miért? Nem értem. Mi a csodát keres ő itt?

– Gumival kereskedik.

– Gumival?! Miféle vállalkozás a gumi egy hajós számára?

– A világ legjövődmezőbb vállalkozása. És Mr. Onedinnek nagyon sok pénzre van szüksége.

Megint beletelt némi időbe, mire Daniel kiderítette, hogy a Port Baines-i vállalkozás kudarcba fulladt, James kis híján csődbe ment, és most minden erejével azon van, hogy újra lábra álljon, mielőtt a hitelezői lefoglalják mindenét.

– Nahát, nahát – mormolta tűnődve Fogarty, és hátradólt székében. A kis Lombardo igazat mondott, a helyi brandy borzalmas volt. Nem sokat hallottunk Ausztráliában a Port Baines-i vállalkozásról. Mindössze annyit, hogy adódtak bizonyos... problémák. De amit most öntől hallottam... – Arra gondolt, most csődbe juttathatná Jamest, végre, annyi év után törleszthetne neki. De vajon számít-e ez még? Elizabeth Liverpoolban bizonyára mindent megtudott bátyja helyzetéről, és már valószínűleg biztosított neki annyi anyagi támogatást, amennyit csak lehet.

– *Perdao*, senhor – szólalt meg hirtelen Lombardo. – Mit is mondott, hogy hívják? Fogarty?

– Igen.

– Milyen különös! – Lombardo a fejét csóválta, majd a borát kezdte tanulmányozni. Vajon Chiara Santa énekel a díszvacsorán? Nem, biztosan nem. – Nem áll véletlenül valamiféle kapcsolatban a hajózással?

– Ma már nem, de régen volt hozzá némi közöm. Valami baj van?

– Aggasztó híreket kaptunk egy *Lady Elizabeth* nevű gőzhajóról mondta a kis olasz komoran. – Elrabolta az Amazonason egy Furtado nevű gazfickó, aki egyébként rabszolga-kereskedő és gyilkos. Szerencsére Pernambucóban elfogták és felkötötték. Ám a hajó tulajdonosáról, aki a rablás idején a fedélzeten tartózkodott, semmi hír. A tulajdonos egy hölgy, bizonyos Lady Elizabeth Fogarty. Talán rokona önnek, senhor?

*

Amint a *Neptune* horgonyt vetett Óbidostól délre a parti vizeken, az ifjú William elrebegett egy hálaimát. Ilyen borzalmas élményben még nem volt része. Amikor Serpa magasságában minden figyelmeztetés nélkül a nyakukba zúdult egy folyami vihar, ő biztos volt benne, hogy ezt nem éli túl.

A vihar végül lecsendesült, ám William továbbra is rosszul érezte magát. Nem értett, miért. Amikor a *Neptune* lehorgonyzott, és James odament a fiúhoz, hogy tájékoztassa, megpróbálja felkutatni a parton az itteni ügynököt, valami Henriques nevűt, William valósággal zöld volt.

– Legjobb lesz, ha ágyba bújsz – motyogta a nagybátyja, aki nem volt hozzászokva az efféle látványokhoz a hajó fedélzetén.

– Nem – kiáltott fel a fiú. Alig várta, hogy szárazföld legyen a talpa alatt. Meggyőződésévé vált, hogy maga a hajó okozza a betegséget. Érdekel a gumikereskedelem, látni szeretném, hogyan működik.

– Lehet, hogy itt éppen semmit sem látsz, de ahogy akarod. James nehezen viselte a gyengeséget, különösen egy rokonét. De hát többek szerint maga Horatio Nelson is nyavalygó, tengeribeteg kadétként kezdte.

Előhozták a *cubertát*, amelyet a *Neptune* Manáos óta vontatott, és James, William meg két matróz átszálltak rá. A helyzet kezd már nevetségessé válni, gondolta James bosszúsan. A *cubertára* azonban mindenképpen szükség volt, hátha van a parton gumi, bár erről Baines nem akart tudni, James viszont mindenképpen meg akarta szerezni.

Amikor a kis csapat elérte a partot, életnek semmi nyomát nem látta. Az őserdő rögtön a víznél kezdődött, de jól kivehető ösvények kanyarogtak benne. Amíg az ember le nem tér ezekről az országutakról, nem téved el. Baines már járt erre, sőt Lombardo is, ám Jamesnek merőben új volt a terep.

Legalább két mérföldet gyalogolt, mire elérte a gyanús küllemű házat, amelyet gyékények és földbe szúrt póznák vettek körül. A póznákhoz erősített súlyos láncok rozsdásak voltak a levegő magas páratartalma miatt. A házon jól látszott, hogy egy ideje lakatlan.

James körülnézett, és felsóhajtott. Az árnyékok egyre hosszabbak lettek, pedig ez nem olyan hely volt, ahol öröm, ha az emberre ráesteledik.

– Szóval semmi – morogta James.

– Mit csinált itt ez a senhor Henriques, James bácsi? – kérdezte William, és tekintet ide-oda rebbent a hosszú, alacsony ház és a póznák között. – Ő is... nos, úgy hallottam, ebben az országban létezik rabszolgaság, vagyis... ez a Henriques...

– Semmi közünk ehhez, fiam – szólt közbe a nagybátyja és hátat fordított a nyugtalanító látványnak. – Engem csak az érdekel, hol a gumi. Kell, hogy legyen itt valamennyi. Nem tüntethetted el mindent egy szempillantás alatt. Az árut, a taligákat... és amit még itt tartott, bármi legyen is az.

James tekintet hirtelen egy pajtafelére esett. A növényzet nagyrészt eltakarta, ha nem épp ott áll meg a tisztáson ő sem vette volna észre.

– Várj itt! – mondta Williamnek.

– Hová méysz?

– Ne törődj velem! Várj!

Nem tudta, miért érzi szükségét, hogy óvatosan, hang nélkül közelítse meg a pajtát, hisz az minden valószínűség szerint üres volt. Amikor végül ott állt előtte, sem William, sem a két matróz nem láthatta őt.

James nagyon lassan, finoman nyitotta ki a rozoga ajtót. Odabenn óriási halom nyersgumit talált, legalább

háromszor annyit, mint amennyit ügynökétől átvenni szokott. Henriquest nyilván előre figyelmeztették, hogy a rendőrség látogatást fog tenni nála, így volt ideje elrejtteni a készleteit.

James már nyitotta a száját, hogy boldogan oda kiáltson Williamnek és az embereinek, ám ekkor rekedtes suttogást hallott balról:

– Nos, Senhor Capitao, szeretné ezt a gumit? Csakhogy előbb más dolgunk van.

James odakapta a fejét. A pajta árnyékából valami feléje lendült. Vakító fény villant fel a szeme előtt, aztán feketeség ölelte körül.

*

Amikor James Onedin magához tért, a földön feküdt, és egy hatalmas fa szövevényes lombját látta a magasban. Sötét éjszaka volt, mindössze valami különös, pislákoló, halovány fény világított jobbra tőle. James felnyögött, mert ekkor jött rá, hogy leütötték, és a feje iszonyatosan fáj. Ráadásul a kezét is összekötötték. Néhány pillanat múlva nyilvánvalóvá vált, hogy a fény egy viharlámpából származik, amely egy fa alsó ágán lóg. Aztán meglátott egy négert, aki kezében puskát tartva, a fatörzsnek dőlve állt.

Amint észrevette, hogy James megmozdult, a néger kiáltott valamit portugálul. Erre hamarosan magas, szivarozó férfi lépett a fénykörbe. Henriques volt az.

James pislogott. Megkísérelt felülni, de a feje rettenetesen lüktetett.

– Henriques... – nyögte ki rekedt hangon. – Mi a... mi a fene... maga volt... miért... – Felvillant előtte egy emlékkép. – Az unokaöcsém – kiáltott fel. – Mi történt vele? És az embereim a *Neptune*-ről...

– Ne aggódjon! – A férfi korábbi történetének nyoma sem volt. – A többieket nem hoztam ide. Csak magát. A többiek visszamentek a hajóra. Magát az egyik emberem leütötte, meglehetősen kicsit túlbuzgó volt. Elnézést. De most odaadom magának a gumit.

James semmit nem értett. Az egész valahogy hihetetlennek tűnt. Annyi bizonyos volt, hogy elcipelték valahová: amennyit a dzsungelből ki tudott venni, más volt, mint a part közelében.

– Maga... oda akarja *adni* nekem a gumit? Miért?

– Majd meglátja. – Odaszólt portugálul a négernek, aki ellökte magát a fatörzstől, és álló helyzetbe rántotta Jamest. A kapitánynak megrogyott a térde, gyengének érezte magát, de a néger megtartotta, azután megtaszította. Egyik kezével a fogoly karját, másikkal a puskáját fogta.

Sűrű aljnövényzeten gázoltak át, Henriques követte őket. Hirtelen zokogás hangzott fel a közelben. Kísérteties hang volt ez a sötét dzsungelben. A néger megállt, dühösen üvöltött valamit, mire a zokogás abbamaradt. Jamesnek, aki még mindig nem tért egészen magához, úgy tűnt, mintha mozgást érzene, rémült emberek fészkelődését. Fém csörrenését hallotta, azután a néger továbbvonszolta őt.

Nemsokára fény tűnt fel előttük. Itt egy alacsony, *mamelucónak* látszó férfi állt puskával a kezében, és viharlámpa lógott az egyik fa alsó ágán. Ez a fa olyan hatalmas volt, hogy a talajból kiemelkedő gyökerei beillettek volna egy-egy európai fának.

Henriques meggyújtott egy viharlámpát, és belépett a gyökerek kialakította kamrába. A néger utánataszigálta Jamest, az eddiginél is jobban szorítva a karját.

Bármilyen megpróbáltatásokon ment is keresztül eddig James, arra a látványra, mely most tárult a szeme elé, semmi nem tudta volna felkészíteni. A három, mocskos rongyokat viselő nőt vastag kötelekkel a gyökerekhez kötötték. A középen levő, a legfiatalabb arcán látszott, hogy sírt. Charlotte volt az, a másik kettő pedig Letty és Elizabeth.

James levegő után kapkodott. Rekedt kiáltás tört fel a melléből, aztán csak bámult. Henriques feléje fordult,

– Nos, Capitao – sziszegte –, mint látja, angol hölgyek. Megmentettem őket az indiánoktól. Csak azért vannak még életben, mert idejében érkeztem. Most azonban, Capitao, pénzt akarok értük.

– Papa! – zokogta Charlotte, amikor rábredt, ki áll előtte. – Ne hallgass rá! Az indiánok segítettek nekünk, de ez az ember foglyul ejtette és dolgoztatja őket.

– Mit jelentsen ez? – vont a felelősségre James a portugált. – Azonnal engedje el őket!

– Nem lennének biztonságban, Senhor Capitaó – villantotta meg széles mosolyát Henriques. – Az indiánok megölnék őket. Nekem pedig jutalom jár, amiért megmentettem az angol hölgyeket.

– Azt mondtam, engedje el őket! – James minden igyekezete ellenére sem tudta kiszabadítani magát a néger szorításából, sőt őre puskatussal rávágott a karjára. Erre a kapitány felordított a fájdalomtól.

– Tedd, amit mond James! Nincs más választásunk – szólt halkán Elizabeth.

James tágra nyílt szemmel meredt az Onedin hölgyekre. A húga csont és bőr volt, félájultan támaszkodott a gyökérhez. Charlotte keservesen sírt. Letty szólni sem tudott, csak nézett a férjére, könyörgő tekintettel.

Ekkor valami durva, sötét anyagot borítottak James szemére, és újra hallotta a rekedtes suttoágást.

– Nos, Capitaó, maga most már gazdag ember. Mához egy hétre legyen a kikötőhelynél, és hozzon nekem ötvenmillió *reis*, különben az angol hölgyek... tudja, attól tartok, az indiánok megölik őket.

11. fejezet

– Ötvenmillió *reis* – kiáltott fel kétségbeesetten James. – Szentséges ég, az majdnem ötvenezer font!

– És odaadja ennek a gazembernek? – Baines számára egy ekkora összeg éppolyan valószínűtlennek tűnt, mint maga az emberrablás.

– Várni fog a kikötőhelynél... – James az iroda falán lógó naptárra nézett – most csütörtökön. Mindössze egy hetet adott.

– Értesíteni kellene a hatóságokat – morogta Baines. – Bár az ittenieknek nem sok hasznát venni, nem úgy, mint brit kollégáiknak, de azért ami segítséget adni tudnak, azt el kell fogadni.

– És van rá bármilyen garancia – szólalt meg William, aki az ablaknál állt –, hogy ha megkapják a pénzt, a foglyokat valóban szabadon engedik?

James most remekül el lett volna William nélkül. A fiú még mindig betegsége panaszkodott, és valóban nem volt valami jó bőrben. Ám annyira aggódott az édesanyjáért, hogy semmiképpen sem akart ágyban maradni, orvosra meg gondolni sem tudott. A nagybátyja nyomasztónak találta unokaöccse állandó jelenlétét.

Azt azonban el kellett ismernie, hogy ott, a kikötőnél William nem hagyta őt cserben. Miután a szemét bekötötték; Henriques két embere sokáig vonszolta Jamest a dzsungelben. Aztán egyszer csak akkorát taszítottak rajta, hogy a férfi a földre zuhant. Apró neszek elárulták neki, hogy a két gonosztevő, aki úgy ismerte az őserdőt, mint a tenyerét, eltűnt mellőle.

Ösztönei megsúgták, hogy a tisztáson álló házhoz vitték vissza őt. Kiabálni kezdett, és kis idő múlva William sietett a segítségére. William, aki a veszélyekkel dacolva a parton maradt azután is, hogy besötétedett; mert bár nem tudta, mi történhetett a nagybátyjával, ott akart lenni, ha Jamesnek visszatérésekor netán szüksége lenne rá. Miközben leszedte nagybátyja kezéről a kötelet, szeméről a kendőt, kiverte a hideg veríték, a foga vacogott, a szíve zakatolt, mintha lázas lett volna.

Baines természetesen rögtön letett arról, hogy elhajózzon Angliába, amint megtudta, mi történt a hölgyekkel.

– Miss Charlotte? – visszhangozta döbbsen. – Mrs. Onedin és Lady Elizabeth? A mindenségít, uram, menjünk ki a partra, és verjük agyon ezt a mocskos bandát.

Hamarosan azonban ő is belátta, hogy nem lenne bölcs dolog megpróbálkozni ezzel. Ha ugyanis Henriques fegyveresei netán nem végeznének velük, a dzsungel biztosan. Úgy tűnt, nincs más választásuk, mint visszatérni Manáosba, és megvitatni a helyzetet. Hiába volt azonban a létező legtárgyilagosabb, legkörültekintőbb helyzetelemzés, nem jutottak semmire.

– Én biztosra veszem, hogy szabadon engedik a foglyokat, amint a pénzt kifizetem – felelte James az ablaknál álló Williamnek. – Viszont az is biztos, hogy bajba kerülnénk, ha bevonnánk a hatóságokat. Kétlem, hogy Henriques tétovázik, ha ölni kell. De mégis, *ötvenmillió reis*...! Úristen, honnan szerezzek ennyi pénzt?!

– Csak nem akarja azt mondani, uram, hogy nincs ötvenezer fontja?! – mordult fel Baines. Az adott körülmények között nem állt szándékában eltűrni James unalomig ismert nyavalygását a pénz miatt.

– Annál sokkal több kellene legyen – vágta rá James bosszúsan. Az összegből, amelyet Port Baines-nél elveszítettem, egy kisebb ország megérne. A mindenségit, hol van Lombardo? Épp akkor kell eltűnnie, amikor szükségem lenne rá?

– Megint gumi után jár, feljebb a folyón.

– Ötvenezer font. Alig marad valami a gumin szerzett profitból jegyezte meg James keserűen. – Biztos, hogy semmilyen más módon nem tudjuk kiszabadítani a nőket?

– Úristen, uram, hogyan gondolkodhat így, amikor a testvérét, a feleségét és a gyermekét fogva tartja egy mindenre elszánt rabszolgahajcsár?! – háborgott Baines.

– A tőkéből költeni annyi, mint eldobni magunktól a jövőt – tájékoztatta James fensőbbiségesen. – És teljesen felesleges a rabszolgaságot szóba hoznia. Henriques bizonyára tudta, hogy jól megy az üzlet, és lehetőséget látott rá, hogy némi emberrablás és zsarolás segítségével meggazdagodjon. A dolognak semmi köze a rabszolgasághoz.

– A gumiból származó profitnak viszont annál több – csattant fel a kapitány. – És most az így szerzett profit egy részét kell visszaadnia az egyik fickónak, aki rákényszerített embereket, hogy ingyen dolgozzanak. Tiszta időpocsékolás!

– James bácsi – szólalt meg William furcsán reszketeg hangon –, semmi olyasmit nem szabad tenned, amivel veszélyeztetnéd anyám életét!

– Tulajdonképpen miért jöttél utána? – fordult feléje a nagybátyja. Vagy soha nem fogom megtudni az igazságot? – Ez az időpont éppolyan megfelelően látszott a kérdés feltevésére, mint bármelyik másik. Ám az ablaknál álló fiú jól láthatóan megingott. – Mi a fene bajod van? – ráncolta a homlokát James. – Most beteg vagy, vagy nem vagy beteg? És ha igen, miért nem mész már el valami kuruzslóhoz? Jamesnek most már végképp elege volt az ifjú Williamből.

A fiatalember ajkán mintha halvány mosoly játszott volna, holott semmi olyasmi nem hangzott el, ami vidámságra adott volna okot. Aztán megrogyott a lába, és ő lassú, szinte kecses mozdulattal elterült a földön. Baines odaugrott hozzá, és a homlokára tette a kezét.

– Tűzforró, uram! – kiáltott fel.

– Akkor kénytelen lesz ágyban maradni. – James megengedett magának némi elégedettséget, persze csak titokban. Végre William nem lóg a nyakán, legalábbis egy ideig. A láz jön, a láz megy, és időnként még hasznos is tud lenni. Minden azon múlik, hogy áll hozzá az ember. James jól emlékezett rá, hogyan feküdt kapitányi priccsén jó pár évvel ezelőtt; rázta a hideg, minden ízében reszketett, ömlött róla a veríték, miközben hajója megkerülte a Jóreménység fokát. Tizenkét órával később pedig már ott állt a taton, vad viharban, és parancsokat ordított az embereinek. – Nemrég készült el az új osztály a kórházban. Ott William kétségkívül a lehető legjobb kezekben lesz.

*

Charlotte pirkadatkor felébredt, és kilesett a gyökerek közti résen. Szomorú látványban volt része: vagy negyven egymáshoz láncolt indiánt vittek dolgozni a gumifákhoz. A csoportot két őr kísérte, egyikük a nagydarab néger volt. Henriques fekete lova hátán ült, és szokása szerint ostorát csattogtatta rabszolgái feje felett.

Charlotte visszafordult, körülnézett a gyökerek alatti kamrában. Elizabeth mozdulatlanul, lehunytt szemmel feküdt. Alig szólt, amióta idehozták őket. A lány tartott tőle, hogy nagynénje talán beteg. Letty ébren volt, de csak bámult némán maga elé. Valamivel távolabb örök, a *mamuleco* a kapott parancs szerint a hölgyek számára *pirarucut* készített, ami bab és szalonna alig ehető keveréke volt. A férfi elmélyülten dolgozott, semmi másra nem figyelt. Charlotte-nak eszébe jutott, hogy amíg Henriques és emberei a rabszolgákat kísérik a gumifákhoz, ez az indián az egyetlen, aki vigyáz rájuk.

– Charlotte – szólalt meg váratlanul Letty tompa hangon –, úgy gondolod, hogy gyűlöllek téged?

A lány meghökkent, tágra nyílt szemmel meredt nevelőanyjára. Letty a gondolataiba mélyed t, arckifejezése szomorkás volt.

A lánynak fogalma sem volt, mit válaszolhatna, s amikor a csend egyre hosszabbra nyúlt, Letty gyors pillantást vetett rá.

– Ó, nem azt mondom, hogy *nem* kellene úgy gondolnod – folytatta, és halvány mosoly villant át az arcán.

– Ami azt illeti, meglepne, ha más következtetésre jutottál volna. Tudod, bizonyos értelemben... ez igaz is.

Charlotte megdöbbsen. Elképzelni sem tudta, miért beszél vele így a nevelőanyja.

– Letty – kezdte idegesen –, talán...

– Neheztelés – sóhajtott Letty. – Tudod, mindig a *te* életeredről volt szó. A te ügyeidről. A te érdekeidről. Az esküvőnk előtt és után is. Voltaképpen azt hiszem, apád csakis azért vett feleségül, hogy biztosan mindig legyen valaki, aki gondoskodik rólad. Bolond voltam? Ostobaság volt részemről, hogy azt gondoltam, előbb-utóbb... megszeretted magam James Onedinnel? Ám ahogy én megöregedtem, te gyereklányból ifjú hölgy lettél. Ahogy én megfáradtam, te egyre energikusabb lettél. Ahogy a ráncok egyre mélyültek az arcomon, te gyönyörű lettél.

Letty lesütötte a szemét. Most már tudta, hogy féltékeny Charlotte-ra. És úgy vélte, ezt a férje is megérezte. Persze, James elhanyagolta. Persze, James mindig is magától értetődőnek vette, hogy ő mellette áll. Ez azonban nem mentség arra, amit ő tett. Lehet, hogy mindaz a szörnyűség, ami hármójukkal történt, a magasságbéli büntetése az ő kicsinyességéért? Teljesen belelovalta magát egy buta indulatba, ami szégyenére vált volna egy kisiskolásnak is.

– Meg kell mondanom... sajnálom, Charlotte. – Letty hangja nagyon halk volt. – Apád mindent meg fog tenni, ami csak módjában áll, hogy kiszabadítson téged. És nem hibáztathatnám, ha engem nem akarna megmenteni. Szégyent hoztam a fejére. Megaláztam azzal, hogy le akartam rángatni a saját szintemre.

A *mameluco* odajött hozzájuk az étellel. Amint letérdelt a fatállal, hogy kimerjen valamennyit minden fogolynak, Charlotte egyenesen a szemébe nézett. A lány nem igazán tudta kibogozni, miről is beszélt Letty, ám úgy gondolta, ez a férfi bizonyára megérti, ő mit érez.

– Miért csinálod ezt? – kérdezte olyan nyelven, amelyről tudta, a *mameluco* biztosan beszéli. – Te, akinek az ereiben a nagy ősök vére csörgedezik, te ennek a gonosztevőnek dolgozol! Ennek az elnyomónak. Ennek a gazfickónak, aki foglyul ejti a testvéreidet...

A *mameluco* mintha nem is hallotta volna Charlotte szavait. Ekkor váratlanul különös kondulás hangzott fel nem messze tőlük. Leginkább talán olyan volt, mintha vasdarabbal ütöttek volna meg valamit, ami üreges és vibrál. A *mameluco* felkapta a fejét. A napot felhő takarta el.

– Miért nem engedsz minket szabadon? – kérdezte Charlotte. Vágd el a köteleket!

Megint felhangzott a különös zaj, visszaverődött a fákról.

– Mi a csoda ez? – kérdezte Letty fáradtan. – Hallottam az éjszaka is. Folyton felébresztett.

– Olvastam róla – felelte Charlotte. – Különös, visszhangzó zaj, amelyet sokan hallanak az Amazonas környékén, de senki sem tud rá magyarázatot adni. Az indiánok azt mondják... – elhallgatott, a *mamelucóra* nézett. A férfi erősen ráncolta a homlokát, miközben az étellel foglalatzkodott. A foglyok egyik kezét szabadon hagyták, hogy meg tudják fogni az ételt. A *mameluco* mindannyiuk elé letett egy-egy tálkát.

– Egyedül vagy itt, igaz? – kérdezte Charlotte a bennszülöttek nyelvén. – Velünk nem törödsz. Miért is tennéd?! De a saját sorsod biztosan érdekel. – A lány tekintete lesiklott a széles arcról; a kinti világot nézte. Mintegy parancsszóra, a furcsa zaj megint felhangzott, ezúttal közelebből. A *mameluco* megdermedt. – Tudod-e, hogy szerintem mi ez? – kérdezte a lány. – Azt hiszem, ez a... *curupira*...

A *mameluco* nak leesett az álla. Tekintete nyugtalanul fürkészte a kinti világot.

– Nem jó a fák közt keresni menedéket – mondta Charlotte síri hangon. – A *curupira* uralkodik a fákon. A *curupirától* csakis a víz véd meg. A *curupira* nem szereti a vizet. Szóval az okos ember ilyenkor nem marad egyedül... rohan, és valami folyóvizet keres... átmegy a túlsó oldalára...

A kongó hang ott visszhangzott körülöttük. A *mameluco* hirtelen felkiáltott, felugrott, kirohant a gyökerek alkotta kamrából, és szaladt az ellenkező irányba, mint ahonnan a kongás hallatszott. Charlotte rögtön az elejtett kés után nyúlt, de nem érte el.

– Elizabeth néni! Elizabeth néni – szölongatta nagynénjét. – A kés!

Elizabeth lassan kinyitotta a szemét.

– Charlotte... mit...

– A kést, Elizabeth néni! Ott van melletted.

Elizabeth szinte öntudatlanul felemelte a kést, és Charlotte felé nyújtotta. A lány kikapta a kezéből, és nyiszálni kezdte a kötelet. Letty zavartan, ijedten kapkodta a fejét.

– Mi történt, Charlotte? – kérdezte. – És mi ez a hang?

– Ó, az indiánok körében él egy régi mítosz az erdő szelleméről felelte Charlotte. A sodrott hajókötél szerű anyag egyik szála elpattant. – Szerintük ez valamiféle elvadult, eszelős figura, akinek vörös az arca és a lába patában végződik. És cseppet sem barátságos. – A lány végre kiszabadította a kezét. – Érdekes lenne, ha valóban ez volna az igazság a kongó hanggal kapcsolatban, ugye? Akkor csöbörből vödörbe esnének...

Letty tisztán látta, hogy aki itt van mellette, az James Onedin lánya: kiköpött James, de elvakultság, érzéketlenség, makacsság és zord anyagiasság nélkül. És ő még volt olyan ostoba, hogy elhitette magával; gyűlöli ezt a lányt.

*

Amikor Daniel Fogarty besétált a kikötői irodába, James Onedin úgy gondolta, kezd megtébolyodni. Ez már túl volt minden határon. Ilyen alapon ő és az egész családja lehetett volna akár otthon, Liverpoolban is.

– Hogy az ördögben... – nyögte ki.

– Mi ez az egész Elizabeth-tel? – mordult rá Daniel. – Lombardótól hallottam, hogy elrabolták tőle a hajóját, és nem tudni semmit a hollétéről. Most meg azt hallom, hogy te tudod, hol van, és hogy bajban van.

– Ezt meg hol hallottad? – James teljesen összezavarodott attól, hogy az események így felgyorsultak.

– Összefutottam Bainnesszel. Eléggé meglepődött, amikor meglátott. Amint megtudtam, mi történt Elizabeth hajójával, meg akartalak keresni, de nem voltál a városban.

– Az isten szerelmére, ember, mit keresel te itt egyáltalán? Daniel hallgatott. Jó kérdés, gondolta komoran. Ami azt illeti, már ő

maga sem tudta pontosan, hogy miért van itt. Attól, hogy közölték vele, Elizabeth bajban van, valahogy sok minden egészen más megvilágításba került. Amikor teljesen belebolondult Chiara Santába, azt gondolta, a felesége és közte mindennek vége. Chiara ma este énekel, gyakorlatilag egész Manáos ott tolong majd, és neki, Danielnek semmi kedve odamenni. Ez mehökkentő volt, és bizonyos értelemben rejtélyes.

– Úgy hallom, anyagi gondjaid vannak – vetette most oda Daniel nyersen.

James összeszűkülte szemmel végigmérte a sógorát. Úgy tűnt, semmi értelme alakoskodni.

– Igen – motyogta. – És ami Elizabeth-tel, Lettyvel és Charlotte-tal történt, az tovább fokozza ezeket a gondokat. – Azzal beszámolt mindarról, amit a hajóról és a hölgyek elrablásáról tudott.

Daniel sokáig szólni sem bírt.

– Ötvenezer font! – kiáltott fel végül. – És oda akarod adni ennek a Henriques nevű bűnözőnek?

– Egyelőre megpróbálom összeszedni – felelte James, és hangja mintha kevésbé lett volna rideg, amint a másik férfit méregette. – De gondolhatod, anyagi gondok közepette ez nem túl könnyű.

– Ugyan, ne bolondozz! Ha az összeget valóban ki kell fizetni, én majd gondoskodom róla. A kérdés azonban szerintem az, hogy te meg én... *mi...* akarjuk-e teljesíteni egy bűnöző követeléseit?

James pislogott.

– Nem hiszem, hogy volna más lehetőségünk. – Azon kapta magát, hogy kezd más szemmel nézni Daniel Fogartyra. Elég régóta már, hogy alig leplezett ellenszenvvel viseltettek egymás iránt, most viszont mindketten ugyanazzal a problémával álltak szemben. Válsághelyzet alakult ki, amely szeretteiket érintette. A közös gond, a közös cél közelebb hozta őket egymáshoz. – Henriques nem habozik, megöli a foglyait.

– Azt mondod, valahol a dzsungel mélyén rejtőzik – tűnődött Daniel. – Mégis, hogyan lehet odajutni? Mennyi idő alatt?

– Isten tudja. Amikor bekötött szemmel vonszoltak valami ösvényen, az volt az érzésem, hogy órákig tartott az út.

– Ösvényen? Hát volt ösvény?

– Dzsungelösvény, az ég szerelmére! Ez azt jelenti, hogy van valamiféle útvonal a fák között, az aljnövényzeten át, amelyet néhányan ismernek. Mások viszont odavesznek, ha megpróbálják felkutatni, kivéve azokat, akik tudják, hogyan kell egy ilyen ösvényt megkeresni és követni. – Daniel bólintott, majd szigorú pillantást vetett sógorára. James Onedin, kezdés elpuhulni. Látszik, hogy trópusi tunyaság vesz körül. Volt idő, amikor fel sem merült volna benned, hogy efféle követelést teljesíts. Függetlenül attól, hogy aki előáll vele bűnöző, bankigazgató vagy éppen hozzád hasonló tengerész. – Ajkát fanyar félmosolyra húzta, miközben felidézte magában régi nagy összezapásaikat. Felködlött előtte Elizabeth arca; amikor James elszakította őket egymástól, és hűgát Albert Frazer karjaiba lökte. – Csalódást okozol nekem James. A múltban majdnem annyira tiszteltelek is, amennyire utáltalak. Ellenségemnek tekintettelek, de rengeteget tanultam tőled.

– Akkor hát, mit mondasz, mitévők legyünk? – a sógora nem igazán tudta követni Fogartyt, bár a szavai elgondolkodtatták. Valóban hanyatlani kezdett, amióta itt van. Csakis a pénz és a pénzhajhászás irányította lépteit. E legutolsó és leggyötrelmesebb megpróbáltatás pedig talán olyasfajta emberré tette, akit világléteben lenézett. – Nem vállalhatjuk a harcot, ha mások életét tesszük kockára vele – fűzte hozzá.

– Hogyne vállalhatnánk a harcot! – vágta rá Daniel. A fiatal Elizabeth kétségkívül helyesnek tartotta és elégedetten nyugtázta volna a tény, hogy amikor a folyami gőzös fedélzetén Chiara Santa résnyire nyitva hagyta kabinja ajtaját Daniel számára, ő valamilyen oknál fogva képtelen volt beosonni hozzá. Odament késő éjszaka, tudván tudva, hogy a lány vár rá, és az utolsó pillanatban mégis visszafordult. Akkor elképzelni sem tudta, miért viselkedett így, és most is csak halvány sejtése volt róla. – Hogyne vállalhatnánk – ismételte meg. – Feltéve, hogy a te önző szabályaid szerint harcolunk...

*

– Várom a parancsait, Onedin kapitány úr – tisztelgett mosolyogva Baines. Morcos zárkózottsága szinte köddé vált, amint megtudta, hogy James és az újonnan érkezett Daniel Fogarty harcolni fognak asszonyaikért. Fegyvereket hordtak a büszke *Neptune* fedélzetére, és Baines olyan egyenes tartással, olyan szigorú tekintettel járkált fel-alá, mintha legalábbis egy század haditengerész fölött parancsnokolt volna.

James bólintott. Danielre várt, aki azonnal a kórházba rohant, amint megtudta sógorától, mi történt Williammel.

– Kitalálhattam volna, hogy itt van – bólintott akkor az újabb rossz hír hallatán. – Képes volt beutazni a fél világot az anyja után. Mert az hitte, elárultam Elizabeth-et. És őt is.

James tekintete végigsiklott a fedélzeten. Nem messze tőle kis csoport várakozott türelmesen. Három *cabloco* volt, városi indiánok, akik a fehér ember nyelvét beszélték és a fehér ember életét élték. Nem voltak azonban teljességgel tudatlanok a hagyományos indián készségek területén sem. Baines találta őket, akik hajlandók voltak velük tartani. Jamest ez megint arra készítette, hogy elgondolkodjék az itteni bennszülöttek és a közte fennálló meglehetősen ironikus kapcsolatról. Úgy tűnt, az indiánok valamilyen módon mindig a segítségére sietnek, ő pedig viszonzásképpen valamiféle megvetéssel kezeli őket. Jelentős hasznot húzott a munkájukból. Ki nem mondottan ugyan, de a rabszolgáivá tette őket.

– Itt jön Fogarty kapitány, uram. – Baines még mindig a tengerészrangján emlegette Danielt. Bármilyen más címet, rangot szerzett is, az itt, a fedélzeten érvénytelen volt. Amint Daniel beszállt, Baines elkialtotta magát: – Pallót behúzni!

A büszke vitorlás elindult, ám Fogarty arca továbbra is komor maradt.

– William... – szólalt meg nagy sokára. – Azt mondják sárgaláz...

– Úristen! – kapta fel a fejét James.

– Nekünk most más dolgunk van. A kórházban mindent megtesznek érte, amit csak lehet. – Daniel a fejét rázta, mintha az aggodást akarta volna kiűzni belőle. A sárgalázat (mint azt Elizabeth is felfedezte, bár erről Daniel még nem tudott) nem hiába nevezték trópusi gyilkosnak. Kértek a fősodorba, a kis vontatóhajó visszafordult.

– Szegény kis Lombardo még nem ért vissza a városba. – James társalogni próbált, mert Daniel homlokán nagyon mélyek voltak a ráncok.

– Lombardo...?

James kuncogott.

– Úgy látszik, tovább tart az útja, mint tervezte. Most biztosan vadul szitkozódik, amiért feltartják. Megőrül az operáért – magyarázta Daniel értetlenkedő arcát látva –, és ma este lép fel az az olasz énekesnő. Valami Clara... Chiara...

Daniel nem vette a fáradságot, hogy kiegészítse a nevet. Homlokán a barázdák még mélyebbek lettek.

– Most más dolgunk van, James. Sem művészet, sem halálos kór, sem semmi más, ami az eszedbe jut... semmi nem tarthat most vissza bennünket!

12. fejezet

Chiara Santa már tudta, hogy a pazar kormányzati épület dísztermében fog énekelni. Egész délután gyakorolt a zongorakísérővel, aki könnyekre fakadt a meghatottságtól a *Madre, pietosa vergine* hallatán. Ám Chiara tisztában volt vele, hogy mivel nagyon aggódott, hol lehet Daniel (azt mondta, együtt fognak ebédelni, de aztán nem jött el), az utolsó magas A hangot nem énekelte ki elég tisztán. Pedig *A végzet hatalma* az egyik kedvence volt. Újra elpróbálta az utolsó frázist, és ugyanazt a hibát követte el. Amikor később, több más ária után visszatért a *Madre, pietosa verginéhez*, hangja megint nem szárnyalt elég magasra. Úgy gondolta, az idegesség lehet az oka. És talán az, hogy a figyelve időnként elkalandozik. A folyami gőzösön töltött utolsó éjszakán résnyre nyitva hagyta kabinja ajtaját. Daniel azonban nem jött be hozzá. Miért nem?

Chiara a próba után visszatért a hotelba, hogy pihenjen egy keveset és átöltözzön. Még mindig nem volt semmi hír Danielről. Chiara nem értette a dolgot. A város tiszta szívből imádta az énekesnőt. Amerre járt, az emberek hajbókoltak, pukedliztek, a kezét csókolgatták. Ám Daniel nem jött be a kabinjába, holott ő biztos volt benne, hogy a férfi késő éjszaka ott járt a folyosón. Miért fordult mégis vissza? Talán az istennő nem engedte, hogy belépjen?

Miközben öltözködött, tekintete folyton az ajtóra tévedt, Daniel kopogtatását várta. Amikor azonban végre felhangzott a kopogás, az a koncert főszervezőjének érkezését vezette be. A frakkot viselő testes férfi széles mosollyal kért engedélyt, hogy a művésznőt a díszteremig elkísérhesse.

Lenn, a hotel előcsarnokában virágsokrokkal felszerelkezett rajongók hada várta Chiarát, ám Danielnek nyoma sem volt. Az aggodalom haraggá alakult át benne. Ha valami baj érte volna a férfit, arról biztosan értesítették volna őt. Így tehát szándékosan marad távol. Miféle ember az ilyen?! A koncert főszervezője hódolatteli hajlongások közepette hátrált Chiara előtt. A lánynak nem volt miért neheztelnie a pufók emberre, de jó néven vette volna, ha behátrál egy nyitott süllyesztőbe, és eltűnik.

A díszteremben valóságos tapsorkán fogadta Chiarát. Daniel meg akarja alázni, csak erről van szó. Miután mindenki együtt látta őket, most távolmaradásával tüntet. Miközben mosolyogva meghajolt, az énekesnő a kiöltözött közönség számára kirakott aranyozott székek sorait fürkészte. Daniel biztosan ott ül valahol. Elkésett és most szörnyű büntudata van...

Chiara Santa énekelni kezdett. Rögtön érezte, hogy a hangjával nincs minden rendben. Úgy tűnt, a közönség nem vesz észre semmit, de ő és az istennő tudta. Különös nyugtalanság lett úrrá, mialatt trillázott tovább. Lehet, hogy az istennő haragszik rá, amiért Danielt választotta? Kétségtelen, soha nem mondta a férfinak, hogy bármiféle kapcsolat csakis az Ő feltételei szerint képzelhető el köztük. Márpedig az istennő tud feltékeny lenni, ezzel tisztában volt.

A *Caro nome* következett, és a közönség el volt ragadtatva. Chiara felbátorodott. Voltaképpen semmi szüksége Danielre. Nem kell, hogy itt legyen. Hát persze, hogy nem. Amint elkezdte a *Madre, pietosa verginét*, és a hangja valósággal szárnyalt, úgy érezte, ezen az estén is diadalt fog aratni. Csodálatos volt. Fantasztikus volt. Most már csak a magas A volt hátra. És, egek ura, nem sikerült!

Képtelen helyzet! Számtalanszor kiénekelte már könnyedén ezt a hangot. Szükség esetén a felette levő C

hang is ment, különösebb nehézség nélkül. Mi lehet a baj? A közönség körében némi mozgolódás támadt. Néhányan észrevették. *Ah, che la morte!* A repríz a szokásosnál is elbűvölőbben énekelte, hogy elterelje azok figyelmét, akiknek feltűnt a hiba. Ám a magas A elkerülhetetlenül közeledett megint.

Ezúttal legalább egy félhanggal elvétette. A mozgolódás jól látható volt. Chiara megdöbbsent. Soha nem követett még el ilyen pontatlanságot. Soha nem hitte volna, hogy efféle katasztrófa megtörténhet vele.

Ez maga volt a vég. Nyilvánvaló, a felháborodott, haragvó istennő elveszi tőle az adományt büntetésül, amiért ő nyitva hagyta az ajtaját Daniel Fogarty számára, akitől értelmetlen szolgálóját az istennő csak k özvetlen közbelépéssel tudta megmenteni. És Chiara még akkor sem értett a szóból! *Panni veder le lacrime! O terra, addio!*

*

– Nem megyünk tovább – mondta James. – Itt lehorgonyzunk. Lehet, hogy Henriques őrt hagyott a kikötőhely közelében. Felesleges előre figyelmeztetni, hogy jövünk.

Baines bólintott. Már alkonyodott, úgy akartak partra szállni, hogy lehetőleg senki ne vegye észre őket. A csapat nyolctagú lesz: Baines, James, Daniel Fogarty, két önként jelentkezett matróz és a három indián. Tulajdonképpen *cubertá*val kellett volna jönniük, az sokkal kevésbé lett volna gyanúkelto a folyón, ám mindannyiuk számára egyértelmű volt, hogy ezt a küldetést csakis a nagyszerű *Neptune* segítségével hajthatják végre.

Leeresztették a csónakot és partra eveztek. Amint nesztelenül közeledtek a kiválasztott ponthoz, egy aligátor siklott mellettük a vízbe.

– A mindenségit! – motyogta Baines. Nem kedvelte ezeket a fura teremtményeket, amelyek nem voltak sem tisztességes tengeri szörnyek, sem mulatságos delfinek.

– Mi lesz, ha William meghal? – A feszült suttogás a James mellett álló Danieltől származott.

– Badarság! Ne is mondj ilyeneket! – morgott a sógora.

– Ha William meghal, az lesz életem legrettenetesebb megpróbáltatása – súgta Daniel. – És most már tudom, amivel eddig nem voltam tisztában, hogy ha Elizabeth hal meg... hát, az még annál is rosszabb lesz. Akkor nekem végem.

James homloka ráncba szaladt. Eltűnődött, vajon ő is tudna-e valami hasonlóan szívből jövőt mondani. Ha Charlotte meghal... ha Letty meghal... Sokkal jobbnak találta az egészet kiűzni az agyából. Épp azért teszi, amit most tesz, hogy senkinek se kelljen meghalnia.

Még nem sötétedett be egészen, amikor kiszálltak a csónakból. A megállapodás szerint a dzsungelbeli jelek, nyomok olvasásához jól értő indiánok elvezetik a csapatot a tisztásig, ahol Henriques háza áll, azután pedig megkeresik az ösvényt, amelyen a bekötött szemű Jamest végiglökdösték. A kis csapat abban reménykedett, hogy a rajtaütés révén fölénybe kerülnek, és gondosan kidolgozták azt a stratégiát, amellyel elkerülhetik a vérontást. Bár, mint Baines megjegyezte: annak a gazfickónak fegyvere van, és aki férfi, nem várja meg ölbe tett kézzel, hogy egy ilyen gazfickó lelője.

Nem volt túl kimerítő az út a dzsungel e parti részén keresztül. Amikor teljesen besötétedett, James pihenőt rendelt el. Lefeküdtek a földre, hogy pirkadatkor újult erővel mehessenek tovább. A dzsungel szokatlan zajai miatt James nyugtalanul aludt. Olyasfajta érzése volt, mint amikor a tengeren valamiféle veszély fenyeget, de még nem tudni, mi az. Az arc, amely a félig éber időszakokban folyton felködlött előtte, nem Charlotte-é volt, amit érhetőnek talált volna, hanem Lettyé. A tengeren, amikor nagy veszély fenyegetett, de még nem lehetett tudni, mi az, az arc, amely megjelent előtte félálomban, mindig Anne-é volt.

Amikor eljött a hajnal, Charlotte, Letty és Elizabeth szerencsésen megtalálta a patakot. Már este is hallották a vízcsobogást, de a sötétben nem mertek a víz keresésére indulni. Az egész napos gyaloglás kivette belőlük utolsó erőtartalékaikat is, szinte ájultán zuhantak a földre. Ám amint pirkadni kezdett, nekivágtak, és hamarosan elérték a patakot. Lerogytak, a szó szoros értelmében nekifeküdtek a víznek. Több mint egy napja nem ettek már, és előtte sem volt épp bőséges, amit kaptak. Éhesek, szomjasak, holtfáradtak és rettenetesen piszkosak voltak.

Kis idő múlva Charlotte kiemelte arcát a hús, tiszta vízből.

– Keressünk ennyivalót? – kérdezte tompa hangon. – Valami biztosan van itt...

– Mennyit kell még mennünk? – kérdezett vissza Letty. – Olyan érzésem van, mintha körbejárnánk... – Charlotte tudta, jelentős megerőltetés lehet Letty számára, hogy félig-meddig viszi a magáról vajmi kevésbé tudó Elizabeth-et. Ám Letty elfogadta, hogy Charlotte a nyomkereső – bár fogalma sem volt róla nevelt lánya hol tett szert efféle ismeretekre –, és feladata folyamatos összpontosítást igényel, tehát nem lehet elvárni tőle, hogy a nagynénjét is ő támogassa. – És mi lesz, ha elérjük a folyót? Lehet, hogy olyan helyek lyukadunk ki, ahol nincs semmi...

– Papa vissza fog jönni arra a helyre, ahol találkoznia kell Henriquesszel. Ez biztos. Reményeim szerint ez az ösvény pontosan oda vezet.

– Gondolod, hogy apád kiad ötvenmillió *reist* miattunk? – kérdezte halkan Letty. Most már éppolyan fáradtnak érezte magát, amilyennek Elizabeth látszott. – Ez szinte... – A kimerültségtől már az agya sem működött tökéletesen, ezért inkább elhallgatott.

– Letty!

– Ennyi pénzért az embernek kapnia is kell valamit. Persze, apád visszakap téged, de... engem is... – Letty most nagyon őszintén beszélt nevelt lányával, úgy, mint nő a nővel. – Ostoba voltam, Charlotte. Annyira ostoba, hogy nem értettem meg, apádnak az irántad, illetve irántam táplált érzelmei között egyáltalán nincs összeférhetetlenség. Ő nem az a típus, aki az érzelmeit ki tudja mutatni, de most már világosan látom, a maga módján szeretett engem. Én viszont elégedetlen voltam, megmondtam neki, hogy másfajta szerelemre vágyom, s ha azt nem kaphatom meg, inkább nem kell semmilyen. Haragudtam rá, amiért téged szeret. Bizonyára teljesen összezavartam... és téged is.

Charlotte szemébe könnyek szöktek, s ennek nem csak a fáradtság és a túlfeszítettség volt az oka.

– Hát nem tudtad, hogy én mindig szerettelek, amennyire csak lehetett, Letty? Nem vagy a mamám, és ezt mindig is tudtam. Ez azonban nem jelenti azt, hogy nem voltam hálás neked mindazért, amit értem tettél. Talán túlságosan hasonlítok a papára. Nem tudom kimutatni az érzelmeimet.

– Ó gyermekem! – Letty meghatottan szorította meg Charlotte kezét.

– Letty, bocsáss meg!

– Drága, drága Charlotte!

– Jó reggelt, angol hölgyek – szólalt meg mögöttük egy halk hang. Remélem, jól aludtak.

Letty hátrafordult, Charlotte levegő után kapkodott. Henriques állt a legközelebbi fánál, kezében puska, arcán széles mosoly. Ott volt mögötte a néger, és három másik fegyveres, akiket a nők eddig még nem is láttak.

– Nagyon nehéz dolog a dzsungelban közlekedni – vigyorgott. Az emberek néha belehalnak. Önök bizonyára remek nyomkeresők. Ráadásul rendkívül szerencsések, hisz nem találkoztak a *curupirával*.

Harsány kacagása visszhangot vert a hatalmas fák törzsén.

*

Az élen haladó *cabloco* mutatta az utat. James figyelte az indiánokat, amint néhány pillanatig erősen összpontosítanak, azután teljes bizonyossággal megállapítják a követendő útirányt, majd a legsűrűbb dzsungelban is nesztelenül mozognak akár a macska, és rájött, kénytelen önkritikát gyakorolni. A fehér ember ilyesmire képtelen lenne. A fehér embernek másmilyen adottságai vannak, és ezért felsőbbrendűnek érzi magát. De az indiánok szakértelme, adottságai vajon valóban értéktelenebbek? James egyszer elhozta erre a földre a fehér ember szakértelmét, legfőképpen a gyönyörű hídja révén, amely most egy szakadék mélyén hever felismerhetetlen fémkupacként. Előfordulhat-e az indiánok bármely jártasságával, hogy ennyire alkalmatlannak, meggondolatlanoknak, a valóságtól elrugaszkodottnak bizonyul?

– Szent ég, uram! – A döbrent suttogás Bainestől származott.

Az élen haladó *cabloco* megtorpant, előremutatott. A növényfalban kialakult keskeny résen túl emberek váltak láthatóvá. Egy dzsungelösvényen haladtak, amely elég széles volt ahhoz, hogy ilyen távolságból

felismerhető legyen. Szemlátomást fogalmuk sem volt arról, hogy figyelik őket. Őt fegyveres, köztük Henriques és egy néger kísérte Lettyt, Charlotte-ot és a kettejük közt támolygó Elizabeth-et.

Daniel Fogarty elsápadt, szólani sem bírt: mélységesen megrázta őt, hogy feleségét így kell látnia. Tágra nyílt szemmel bámulta a kimerültségtől félájult asszony beesett, piszkos arcát, a rá annyira nem jellemző gömnyedt tartást, és hirtelen megértette, mi az ő szerepe a feleségén tapasztalható borzalmas változások létrejöttében. Igen, a röpke elmezavar hatása alatt ő tette ezt Elizabeth-tel, élete nagy szerelmével, a gyermeke anyjával.

James jobbra rákulcsolódott az övébe akasztott revolver markolatára. Baines erős keze azonban megszorított a karját.

– Még ne, uram – lehelte. – Várjon, amíg mellénk érnek!

James tehát várt, és hirtelen a tudatára ébredt, hogy valószínűleg nem csekély élvezetet nyújtana neki, ha megölné Henriquest. A fickó közönséges bűnöző, úgyszólván felkötik, ha a hatóságok kezére kerül; voltaképpen idő- és energiapocsékolás bekísérni.

A *cablocók* köddé váltak, tudták, rájuk itt egyelőre nincs szükség. Baines jelezte matrózainak, hogy két oldalról zárják el az ellenség útját. Aztán, amikor Henriquesék a lehető legközelebb értek hozzájuk, Baines felordított, és ráugrott a négerre.

A néger a maga nemében szép szál ember volt, de Baineshez képest már nem annyira. Persze Baineshez képest senki nem lehet szép szál ember, futott át James agyán. A néger egyetlen jól irányzott ökölcsapástól ájultán terült el a földön, és Baines máris emelte bakancsos lábát. A rúgás a mellkasa kellős közepén érte Henriquest, aki levegő után kapkodva hátratántorodott, majd hanyatt esett. A matrózok időközben elzárták az ösvény két pontján a martalócok útját, és kezelésbe vették a gyáván menekülni próbáló két fegyverest. Daniel Elizabethhez rohant, és gyorsan elkapta, mert Letty és Charlotte rémülten sikoltozva, teljesen összezavarodva elengedték. Elizabeth férje karjaiba omlott. Kinyitotta a szemét.

– Daniel – suttogta a meglepődés legapróbb jele nélkül. – Hát persze. Gyakran gondoltam rád, kedvesem... – Ajkán halovány mosoly jelent meg, majd elveszítette az eszméletét.

James, miután leterítette ellenfelét, megperdült. Henriques hirtelen felpattant, puskáját a vállához emelte. James neki akart támadni, de a gazfickó már célba vette Lettyt és Charlotte-ot, akik egy fánál álltak összebújva a rettegéstől bénultan. James odaugrott, a földre rántotta őket. Lövés dörrent, a golyó pontosan ott találta el a fa törzsét, ahol az imént a két nő állt. James gyorsan magához húzta Lettyt, hogy a testével védelmezze. Előkapta revolverét.

Újabb lövés robaja vert visszhangot a zöld katedrálisban, ám a golyó senkiben nem tett kárt. Baines rárontott Henriquesre, felcsapta a puskáét, majd kirántotta a fegyvert a gazfickó kezéből, és hatalmas ütést mért a férfi gyomorszájára. Henriques kiguvadó szemmel összegörnyedt, s amikor a tarkójára is kapott egyet, hang nélkül elnyúlt a földön.

James leengedte a revolvért. Jobban belegondolva örült neki, hogy senkit nem kellett megölnie. Biztosan furdalta volna a lelkiismeret miatt. Mint ahogy furdalta az indiánok miatt is.

Daniel időközben a karjába vette Elizabeth-et, aki békésen aludt, ahogyan már nagyon régóta nem.

– James. – Letty hangja volt. A kapitány felesége csontos, piszkofoltos arcára nézett. Az asszony tekintetéből valami döbbenettel vegyes áhítat sugárzott. – Amikor választanod kellett, engem mentettél meg – mondta halk, lágy hangon. – Engem...

James nem is értette, miről beszél Letty, de aztán megpillantotta Charlotte-ot. A lány a földön feküdt nem messze tőlük, zokogott a megrázkódtatástól és a megkönnyebbüléstől. James nyilván fontolgtatás nélkül cselekedett, de abban a szörnyű pillanatban, amikor az élet és a halál esélye egyenlő volt, ő a teste nyújtotta védelmet nem hön szeretett lányának ajánlotta fel, hanem a feleségének, holott úgy gondolta, hogy őt nem szereti.

James visszadugta a revolvért az övébe. A *cablocók*, mintegy varázsütésre, megjelentek, hogy kivezessék a fehér embereket e nyomasztó helyről; vissza a vízhez, ahol a tiszta szél majd elfújja a keserűség és az ostoba félreértések utolsó emlékét is.

– Úgy érted, tényleg sikerült neki? – kérdezte James hitetlenkedve. – Azokat a gumifacsemetéket, amelyeket én szállítottam el Angliába, továbbítve Ceylonra, és *tényleg* megeredtek ott?

– Úgy bizony – bólintott Letty. – Állítólag lovaggá is ütik. Sir Henry Wickham lesz belőle, amiért létrehozott egy új gumi lelőhelyet, méghozzá a Brit Birodalmon belül. Többé nem vagyunk kiszolgáltatva Braziliának, és az olyan embereknek, mint *te*. – Elnéző mosolyt villantott a férjére.

– Hát, nem hittem volna – csóválta a fejét James, aztán körülnézett a fényűző előcsarnokban. Kivette a hotelben a legnagyobb lakosztályt, amelyben pár nappal azelőtt a híres operaénekesnő, Chiara Santa szállt meg. A hölgy meglehetősen sietősen hagyta el Manáost, az igazgató szerint nem volt megelégedve a saját szereplésével. Az a pletyka járta azonban, hogy egy férfi is játszott valamiféle szerepet a dologban. Méghozzá egy köztisztelőben álló, rangos úriember, aki roppant körültekintően járt el e kényes ügyben...

– James... – kezdte tétován Letty. – Valamit el kell mondanom, és azt hiszem, jobb minél előbb túlesni rajta. Tudom, nem pótolhatom Anne-t az életedben. Ez lehetetlen lenne. De...

– Csitt, Letty. Csitt. Ez már a múlté.

A múlt. Milyen hamar múlttá válik minden, gondolta az asszony. No és a jövő?

– Visszamegyünk Liverpoolba, James, kedves? Folytatod a munkát, ahol annak idején abbahagytad?

James mélyet sóhajtott.

– Ha gumifa máshol is nő, akkor vége annak, hogy Manáosban meg lehet gazdagodni – felelte. – De ha visszamegyek Liverpoolba, komoly problémák merülhetnek fel. Meglátogattok majd Charlotte-tal a börtönben?

– Ne beszélj ostobaságokat – korholta Letty, egy pillanatra visszatérve a nevelőnő szerepébe. – Még hogy börtön! Nagyon sok pénzt gyűjtöttél itt össze. Az adósságok jelentős részét rendezni tudod, a többire pedig a hitelezők már türelmesen várni fognak.

– Vége az Onedin Hajózási Társaságnak.

– Nem, ha hallgatsz Elizabeth-re.

– Ó, Elizabeth...!

– És Danielre.

– Daniel!

Jamesnek eszébe jutott, Elizabeth a kórházban hogyan kapaszkodott zokogva Danielbe. Jamest ez meglepte, mert úgy hitte, hogy húgáéknak erősen hűlőben vannak már az egykor oly forró érzelmek. Kiderült, hogy Elizabeth-nek a kimerültségen kívül szerencsére semmi más baja sincs. Ami a fiukat, Williamet illeti, az orvosok közölték, hogy biztosan meg fog gyógyulni. A lábadozás sokáig tart majd, mint ilyen esetekben mindig, de a lényeg az, hogy a trópusi gyilkos megkímélte a fiatalember életét.

– Letty... – Most James tétovázott. – Amikor... elhanyagoltalak... remélem, már tudod, hogy félreértés volt a részemről. Csak az járt a fejemben, hogyan hozhatom rendbe mielőbb az anyagi helyzetünket, nem gondoltam át elég körültekintően a ti dolgotokat. Ugye, megérted? Szándékosan soha nem tennék...

– Csitt, James, kedves! Csitt – szólt közbe Letty mosolyogva, csillogó szemmel. – Ez már a múlté.

Egy héttel később James a már felépült Elizabeth mellett állt. A kikötőbeli pontonokat nézték, a hozzájuk kikötött hajókat, a nyüzsgést a parton és a nagy folyón.

– A hajódat vissza vitték Pernambucóból Parába – mondta a férfi. A kalózáid nem tettek kárt benne.

– A *Lady Elizabeth* most már a te hajód – helyesbített a húga.

– Idehallgass, Elizabeth...

– Megmondtam, ennek így kell lennie. – Elizabeth hajthatatlan volt. – Daniel beleegyezését is megszereztem. Azt is megígérte, hogy anyagi támogatást nyújt, úgyhogy a csőd kérdése ezennel lekerül a napirendről. William jóváhagyása még nincs meg, de biztosra veszem, hogy ez nem jelent problémát. Végül is, sosem akart igazán a Frazer tulajdonosa lenni. Gyűlöli a tengert.

Gyűlöli a tengert. Micsoda dermesztő gondolat, futott át James agyán. Tekintete a kikötött hajók között megkereste a *Neptune*-t. Látni vélte Baines hatalmas alakját, amint a fedélzeten járkal. A vén tengeri medve

természetesen nem mondott fel. Vegyes rakománnyal viszi haza a *Neptune*-t, épp a berakodást felügyelte.

– Akkor hát tisztázzuk – mondta James lassan. – Eladod a Frazert jelképes összegért az Onedin Társaságnak. Cserébe én szavatolom, hogy te és William életetek végéig részesedtek az anyagi haszonból. Halálunk után pedig örököseink között egyenlő arányban oszlik meg a tulajdonjog.

– Pontosán így van.

– De hát a fenébe is – mordult fel James. A *Neptune* árbocai minden más hajó fölé magasodtak: – Mi a csodát kezdjek én a Frazerrel? Nyakig leszek a gőzhajózásban!

– Ez a jövő, James.

– Számomra nem.

– És a világ számára?

– Engem nem érdekel ez a mocskos világ.

– De a világon élő emberek érdekelnek – mutatott rá Elizabeth. – Nem nyugodtál, amíg meg nem bizonyosodtál róla, hogy Henriques rabszolgái visszanyerték szabadságukat és kárpótlást is kaptak. És jelentős összeget adományoztál az angliai Rabszolgaság-ellenes Ligának. Vagy csak azért tetted, hogy örömet szerzett Charlotte-nak? Tudod, hogy a lányod antropológiát akar tanulni, James? – tette hozzá Elizabeth. – És meg is teheti, ha átveszed a Frazert, és egy ésszerű összeget a rendelkezésére bocsátasz. Tudod, a nők helyzete állandó változásban van manapság. James összeszűkült szemmel fürkészte hűgát.

– Hogyan tudtad rávenni Daniel Fogartyt, hogy finanszírozzon egy olyan vállalkozást, amelyhez nekem közöm van? – kérdezte. – Tisztában vagyok vele, hogy ő meg én... nos... kibékültünk vagy mi, de úgy tűnik, a férjed meglepően... hm... önzetlen.

Elizabeth a napfényben szikrázó vizet nézte, szeme felcsillant.

– Szóba került egy bizonyos operaénekesnő – mosolygott, és kecses mozdulattal megigazgatta művészien feltűzött haját. – Szegény Daniel! Mardossa a büntudat, és én elhiszem neki, hogy voltaképpen nincs is olyan sok minden, amiért büntudata kell legyen. William azonban azért utazott végig a fél világon és azért betegedett meg, mert azt hitte, hogy engem... hm... elárultak. – Ajkán mosoly játszott. – Az árulás rettenetes dolog. Danielnek még jókora adag önzetlenségébe fog kerülni, mire a feledés homályába vész az úgy. De, tudod, ő nagylelkű ember. Szeret adni.

James megint a *Neptune*-re nézett. Lelki szemei előtt megjelent a kép, amint a hajó dagadó, hatalmas vitorlákkal büszkén szeli a habokat.

– Furcsa, hogy épp egy ilyen ember gyártson gőzösöket, mint én jegyezte meg savanyúan. – Még az öreg Vaskező Jack is azt mondta, én nem az a típus vagyok, aki füstölgő lavórban pöfög ide-oda. Én vagy állok, vagy repülök.

– A gőzhajózásnak arra van szüksége, hogy valaki végre kimozdítsa a jelenlegi stagnálásból.

– És veled mi lesz?

– Ó, hát végül mégiscsak vállalom a háziasszony szerepet – felelte Elizabeth. – Ne gondoldj semmi rosszra, magam döntöttem így. Daniel tudja, hogy amint megint megpróbál úgy bánni velem, mintha az egyik berendezési tárgy lennék a sok közül, elmegyek, és élem a független nők cseppet sem kellemetlen életét. De most vele akarok lenni Ausztráliában. A felesége akarok lenni.

– A *Neptune* fog odavinni benneteket – ajánlotta fel James, hirtelen ötlettől vezérelve. – Utolsó utazás egy szabad hajón, mielőtt a világ felteszi a saját kezére a bilincset, és megadja magát a pöfögő lavóroknak.

– Szerinted ilyen rossz a helyzet? Ennyire reménytelen?

– Minden idők legjobbjában élünk – mondta James Onedin tűnődve a hűgának. – Mi még tudjuk, hogyan lehet az ember igazán szabad, olyannyira szabad, hogy nem ismer el senkit urának, csak a szabad szelet. Megismertük és megszerettük a tenger misztériumát, amely hamarosan feledésbe merül. Talán eleve úgy rendeltetett, hogy ezt a titkot csak kevesek ismerhessék meg. Akkor hát mi vagyunk a kiválasztottak. És felírhattuk nevünket az örök óceánra.

A taton állt, magasan, a fedélzet emelkedett és süllyedt. Tengerésztársai, akik szintén ismerték és szerették a tenger misztériumát, mind ott voltak vele. A kötelek megfeszültek, amint odafenn kidagadtak a vitorlák. Az irdatlan víztükrön túl az izzó napkorong vöröse lassan lesüllyedt a tenger zöldjébe. Ám ő nem félt

semmitől. Ha éjszaka folytatják az útjukat, az csupán annyit jelent, hogy a reggel felé vitorláznak.